

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Oplyggelses Fremme.

Udgivet

af

I. L. V. Hansen,
fh. Præst i Haderslev Provstl.

24. Aargang.

Kjøbenhavn.

I Commission hos Grosserer C. B. Lohrer.

Cohens Bogtrykkeri.

1876.

I n d h o l d.

1. Afhandlinger. Aktstykker o. desl.

	Side.
Præsidenten for Ecuador Don Garcia Morenos Drab	1. 17.
Det kirkelige Liv og Folkelivet i Danmark før Reformationen	7.
Gamle danske Sange	24.
Krudtsammensværgelsen	29. 41. 53.
Den religiøse Indifferentisme	65. 77.
Hvad er Christus?	89. 101. 117. 129. 141. 155. 165.
Den katholske Kirke i Nordamerika	170.
De kirkelige Forhold i Bosnien og Herzegovina	173.
Svenske Martyrer under Kong Gustav Adolph	181. 197.
Den sande Kundskab eller Videnskab	186.
Hvad Religion vil sige	203.
Omstændighederne ved Christi Opstandelse. En Paaskeprædiken	213.
Er Alt forbi med Døden?	223.
Kan en sand Christen være ligegyldig for Maria? En Prædiken	229.
Sjæl og Legeme	237.
Den hellige Communion under een Skikkelse. En Prædiken	245.
Religionen	255.
„Til mine kjære Troesfæller“ (en Skrivelse til den herværende katholske Menighed fra Hr. Præfect Grüder)	256.
Bartholomæusnatten	261. 277. 293. 309.
Kortfattet Overblik over den christelige Religion	266.
Bør man troe hvad man ikke kan begribe?	284.
Guds Tilværelse	298.
Det guddommelige Forsyn	315.
Det stedsevarende Offer	318.
En Prædiken paa Hovedfesten for Jesu Hjerte	325.
Djævelen	334.
Den moderne Videnskab	341.
Den hellige Jomfru	349.
Darwin og hans System	357.
Marias ubesmittede Undfangelse	362.
Darwin og Naturvidenskaben	373.
Bebudelsen og Menneskevordelsen	383.
Darwin og Philosophien	389.
Enkedronning Josephine af Sverig og Norge	399. 420.
Darwin og Theologien	409.
Theologien og den moderne Videnskab	425.
Desiderius Erasmus	441. 457. 473. 489.
Bethlehem og Jesusbarnet	448.
Nazareth	465.
Jesus Christus	482.
Jesu Christi Mirakler	499. 528.
Menneskets Afstamning efter Darwin	505.
Menneske og Dyr	521. 537.
Den korsfæstede Jesus	543.
Menneske- og Dyresjæl	555. 569.
Jesu Christi Opstandelse	559.
Vor Herres og Frelseres Himmelfart	577.
Pintsefesten og den Helligaand	579.
Menneskets religiøse og sædelige Anlæg	585. 601.
Evangeliet	593.
Roeskilde Præsteconvents Sommermøde	617.

	Side.
Den hellige Jomfrues Himmelfart	624.
En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aaben- barelsener og Jertegn ved den hellige Jomfru 635. 641. 649. 657.	
En protestantisk Diakonisses Omvendelse	665. 681. 697.
Kirken	671.
Den katholske Kirke	673.
Om en christelig Helligholdelse af Julefesten.....	686.
Barnet blev omskaaret og kaldet Jesus	702.

Politisk Overblik.

Side 10. 38. 96. 137. 189. 206. 239. 287. 403. 436. 452. 469. 485. 515. 532. 547. 597. 654. 690.

Efterretninger.

Rom. Side 11. 50. 60. 70. 82. 110. 158. 191. 207. 242. 269. 289. 304. 338. 387. 459. 533. 611. 639. 655. 676. 691. 710. — Italien. S. 548. 582 — Bologna. S. 629. 661. — Palermo. S. 242. — Frankrig. S. 60. 159. 269. 305. 611. 647. — Paris. S. 111. 208. 269. 289. 505. 534. 565. 692. — Lyon. S. 650. — Preussen. S. 677. — Berlin. S. 12. 62. 70. 85. 160. 175. 209. 271. 290. 320. 405. 439. 566. 628. 677. — Cöln. S. 14. 51. 83. 117. 289. — Achen. S. 676. — Trier. S. 82. 177. 598. — Bonn. S. 51. 502. — Neder- rhin. S. 81. 163. 663. 711. — Minden. S. 26. — Paderborn. S. 63. 517. 550. 660. — Münster. S. 227. 550. 598. — West- falen. S. 74. 161. — Essen. S. 112. 209. — Düsseldorf. S. 307. 352. — Schlesien. S. 585. 655. 662. — Breslau. S. 83. 307. 423. 598. — Ratibor. S. 158. — Culm. S. 26. 51. — Posen. S. 13. 660. — Gnesen. S. 74. — Elsass. S. 111. 164. — Strass- burg. S. 158. — Tydskland. S. 26. 72. 82. 351. 366. 518. 582. 711. — Nassau. S. 161. — Hamborg. S. 73. — Wandsbeck. S. 73. — Merseburg. S. 176. — Mainz. S. 51. 112. 191. 322. — Darm- stadt. S. 522. 582. — Wiesbaden. S. 226. 307. — Kissingen. S. 486. — Frankfurt. S. 227. — Württemberg. S. 272. — Bremen. S. 322. — Hossen-Cassel. S. 40. — Fulda. S. 307. — Mecklenburg. S. 678. — Strelitz. S. 612. — Wien. S. 161. 305. 351. 647. — Salzburg. S. 51. 191. — Böhmen. S. 471. — Baiern. S. 598. — München. S. 12. 306. 322. 351. 598. — Würz- burg. S. 15. — Augsburg. S. 76. 366. 628. — Ingolstadt. S. 454. — Dresden. S. 162. — Leipzig. S. 487. — Baden. S. 549. 678. — Hannover. S. 676. — Holsteen. S. 660. — Flens- borg. S. 663. — England. S. 27. 113. 127. 192. 307. 339. 551. 678. — London. S. 74. 210. 291. 352. 368. 424. 471. 517. 535. 566. 613. 679. — Bristol. S. 323. — Belgien. S. 52. 162. 271. 291. 321. — Brussel. S. 612. — Limburg. S. 629. — Schweits. S. 13. 367. 612. 627. — Genf. S. 163. — Warchau. S. 85. — Ostrowo. S. 85. — Holland. S. 177. 227. — Amsterdam. S. 550. — Rus- land. S. 193. 368. 567. — Petersborg. S. 164. — Tyrkiet. S. 192. 272. — Constantinopel. S. 472. — Palæstina. S. 710. — Nordamerica. S. 16. 98. 116. 151. 177. 194. 195. 273. 308. 353. 369. 407. 459. — New-York. S. 339. 535. — New-Orleans. S. 210. — Vestindien. S. 583. — Brasilien. S. 27. 87. 371. — Venezuela. S. 662. — Gawler i Australien. S. 613. — China. S. 275. 630. 662. — Kjøbenhavn. S. 353. 692.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 1. Søndagen den 9de Januar. 1876.

Indhold: Præsidenten for Ecuador, Don Garcia Morenos Drab. Det
kirkelige Liv og Folkelivet i Danmark før Reformationen.
Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin,
München, Posen, Schweits, Cöln, Würzburg, America.

Præsidenten for Ecuador, Don Garcia Morenos Drab.

Vi have nylig fra Quito modtaget detaillerede Efterretninger om den ovennævnte sørgelige Begivenhed, som vi ikke tvivle at vore ærede Læsere ville erfare med Interesse. Vi tilføie, at disse Efterretninger ero aldeles paalidelige; de hidrøre fra en Professor i Mathematik i Quito.

Don Garcia Moreno havde efter Sædvane annammet de hellige Sacramenter Fredagen den 6te August. Efterat han var vendt tilbage til sit Hjem og just havde fuldendt Aabningstalen for Congressen, der skulde samles den 10de August, blev han først af Politiet og kort derefter fra privat Side advaret med Hensyn til den Plan, man havde lagt til at dræbe ham. Præsidenten svarede derpaa kun det Ord: „Cabardia!“ (o: Feighed eller Gemeenhed) og syntes at lægge liden Vægt paa disse Advarsler. Men at ogsaa Politimyndigheden, tiltrods for dens Mis-

tanke, ikke viste mere Paapassenhed, var vistnok en utilgivelig Efterladenhed.

Lidt over Kl. 1 forlod Garcia Moreno sin Bolig for at begive sig til Regeringsbygningen. Som han pleiede, var han kun ledsaget af en civilklædt Decano o: Adjutant; thi i Tillid til Gud havde han tilbageviist en bevøbnet Escorte, som man ifølge Rygterne om et Complot imod hans Liv havde villet paanøde ham. Hans sædvanlige Ledsager var Don Martinez, en vel lille men meget haandfast, modig og derfor frygtet Mand; men denne Gang var Touren kommen til en anden Decano, som desværre ikke var i Besiddelse af disse Egenskaber. Kathedralen er kun skilt fra Regeringsbygningen ved en Gade. Præsidenten traadte ind i Kirken og dvælede der nogen Tid hensunken i den dybeste Andagt foran Alterets h. Sacrament, som den Dag var udstillet til Tilbedelse.

Her indtraf nu et Bud med Anmodning om, at hans Excellence vilde paaskynde sin Nærværelse i Paladset, fordi vigtige Depecher vare indtrufne fra Guayaquil. Decanoen fulgte efter ham i 20 eller 30 Skridts Afstand. Foran Regeringspaladset er en Søilegang, og det var der, at tre Mordere havde opstillet sig mellem den anden og tredie Søile. Mordernes Navne ere: Roberto Andrade, en juridisk Student, Manuel Cornejo, ligeledes Student, og Moncayo, en bortjaget Jesuitelev. To andre Skurke, Rayo, en afsat Capitain og nu Anfører for Snigmorderne, og Campuzano, et Menneske, der allerede eengang var bleven dømt til Døden, steg op ad Trappen bag ved Præsidenten. Disse Menneskers Nærværelse frembød intet Paafaldende; de hilste med stor Høflighed Præsidenten, som gik ganske alene. Da han var gaet forbi dem og just vildo træde ind i den indre Bygning, berørte Rayo hans Skuldre med en machete (en lang, bred Kniv) idet han sagde: „Ladron, brigante!“ Præsidenten vender sig hurtigt om, men faaer strax et vældigt Hug med Kniven paa den venstre Side af Hovedet. Han griber efter sin Revolver, men et nyt Hug og fire Revolverskud gjøre ham

det umuligt. Den døende Præsident søger at læne sig til en af Søilerne, hvor han efter et tredje Knivstik segner til Jorden. Rayo kaster derpaa det ulykkelige Offer for sit Raseri med satanisk Ondskab ned paa Stenbroen, og de øvrige affyre endnu engang deres Revolvere paa den Døende. Men Rayo styrter ned ad Trappen og saarer det graa Hoved med nye Slag. Dog — hvor bliver da den anden Decano af? Et let Strejfskud havde jaget ham paa Flugt. Under disse Rædselsscener talte Præsidenten ikke et eneste Ord; kun, da han laac paa Jorden og saac sin Morder nærme sig igjen til ham, sagde han med brudt Røst: Dios no muere! (Gud døer ikke). Først nu kom fire Soldater af Vagten skyndsomt til. Commandanten havde hørt nogen Larm og udsendt Soldaterne uden ret at vide, hvad der var paaferde. Rasende styrte Soldaterne sig over Morderen. Et let Bajonetstik naaer ham paa Flugten; en anden Soldat indhenter ham og bibringer ham et nyt Bajonetstik. Rayo falder og rejser sig igjen, men to andre Soldater have allerede paa grebet ham. Han seer Generalen komme og udstrækker sine Arme imod ham. Denne tilraaber ham: „Infame assassino“, og Rayo svarer: „Ja, jeg har myrdet Tyrannen“; men neppe havde den fjerde Soldat, en Neger, hørt disse Ord, førend han opstillede sig sex Skridt foran Morderen og raabte: „Basta, no mas!“ (Nok, ikke videre!) lagde an og nedskød den Elendige ved et Skud midt i Panden. Morderens Lig, en Gjenstand for almindelig Afsky, blev af Soldaterne kastet i en Kloak. De øvrige Snigmordere vare flygtede paa Heste, som stode rede i dette Øjemed. Imidlertid havde man bragt den skrækkeligt lemlæstede og af 17 Saar blødende Præsident, der endnu gav Livstegn, til et Sidecapel i Kathedralkirken. Lægehjælp var øjeblikkelig tilstede; men der var Intet at gjøre. Præsten kunde endnu kun rette nogle Spørgsmaal til ham, som han besvarede med svage Tegn; men da han adspurgte ham om han tilgav sine Fjender, nikkede han energisk med Hovedet og modtog derpaa Absolutionen samt den

sidste Salvelse.—Klokken 3 forkyndte Klokkernes Sørgetoner Residentsstaden dens Faders Død.

Havde hans Fjender haabet paa at finde Bifald og Tilslutning, saa havde de taget storligen fejl. Netop nu efter den ædle Mands Død viste sig først Folkets store Kjærlighed og Hengivenhed. Paa den utvetydigste Maade lagde det sin oprigtige Sorg over det bittere Tab, sin Afsky for Skændselsgjerningen og dens Ophavsmænd og sin Bekymring for Fremtiden for Dagen. Mænd, Kvinder og Børn af alle Stænder græd højt paa Gaden. Alle iførte sig Sørgedragt, og Sørgeflag vaiede i tre Dage fra Husene, og Folket strømmede i Hobetal til Kathedralen, hvor Præsidentens Lig var udstillet paa Paradesengen. Storartet var Sørgegudstjenesten og Begravelsen i Domkirken. Paa den store Dødes Gravsteen har man sat de Ord: „Al regnerador del Ecuador y ardiente defensor de la fé cattolica“, o: Til Minde om Ecuadors Regenerator og den katholske Troes varme Forsvarer Dr. Don Garcia Moreno. Nedenunder: „Hans lidet taknemmelige Fædreland.“

Officererne af de forskjellige Korpser, Borgerne og navnlig den velsindede studerende Ungdom indgave af egen Drift Erklæringer til Regeringen, for at forsikre den om deres Trofasthed og deres Fastholden ved den bestaaende Orden. Lignende bestemte og rørende Adresser indløb fra Provindserne. Intetsteds blev den offentlige Rolighed og Orden forstyrret; Militæret forblev overalt urokkelig tro og Regeringen viste en Virksomhed, der var fri for al Partiinteresse; lutter Tildragelser, som maa forbause enhver Kjender af sydamericanske Tilstande, og det saa meget mere, naar han hører, at selv Aviserne af alle Nuancer fordømte den gruelige Skændselsgjerning og fyldte deres Spalter med alle Stænders hjerteskrærende Klager.

Regeringens første Bestræbelse gik ud paa at anholde Morderne og at bringe Sagen for Domstolene. En af de ivrigste Deeltagere, Campuzano blev endnu samme Dag tagen til Fange og skudt paa selve Mordstedet den næst-

følgende Onsdag. Nogle Dage derefter indbragtes en tredje Morder, Cornejo. Han havde, som det fremgaar af et til hans Moder adresseret Brev, der faldt i Politiets Hænder, skjult sig i den nærliggende Bjergkjæde, de saakaldte Cordilleras ved Pasuchoa, et yderst utilgængeligt Sted. Da begav den mandlige Befolkning fra fire ved Bjergene liggende Landsbyer sig til det nævnte Sted, besatte den ene Side og satte Ild paa Græsset fra den anden, saa at Cornejo blev nødsaget til at komme frem paa den besatte Side og lade sig paagribe. En Piquet Ryttere afhentede ham. Han viste for Domstolen stor Anger og lagde i stærkt Udtryk sin Afsky for den begaaede Udaad for Dagen. Han bad endog om at blive dømt til Døden for, som han sagde, at give Folket og sin Familie en Fyldestgjørelse. Paa Vejen til Plaza'en, hvor han blev skudt, bad han de Forbigaaende gjentagne Gange om Tilgivelse og døde vel forberedt. Paa Grund heraf fik hans Familie en Time senere Tilladelse til at give Liget en christelig Begravelse. De to andre Mordere ere hidintil ikke blevne paagrebne og der synes kun at være lidet Haab om at finde dem, eftersom de tilsyneladende ere flygtede over Landets Grændser. Der blev endnu nogle Personer fængslede, og Resultatet af den stedfundne Undersøgelse var, at man udfandt, at omtrent 200 til det liberale Parti hørende Individder stode i nærmere eller fjærnere Forbindelse med Skændselsgjerningen. Forøvrigt var det ikke blot Præsidentens Død alene, den snigmorderiske Clique tilsigtede; umiddelbart efter Præsidentens Drab vilde man trænge ind i Jesuiternes Collegium, ligeledes dræbe dem og derpaa igjennem den øverste Etage bryde ind i det tilstødende Tøihuus, for saaledes at bemægtige sig de der opbevarede Vaaben. Dog disse elendige Personer tabte Modet ved Ophavsmændenes Død samt Folkets og Militærets Holdning; de gik fra hverandre uden at forsøge paa at udføre det, de havde havt til Hensigt at udføre. Mandagen den 9de August ved Begravelseshøjtideligheden, hvor Liget skulde

overbringes fra Kathedralen til den salige Maria Annas Kirke, vilde man storme Kasernen. Militæret havde nemlig da været beskæftiget ved Højtideligheden, og saaledes skulde paa denne Tid en Deel af de Sammensvorne igjennem Jesuiterkirkens Sacristi trængte ind i Collegiet, medens den anden Deel overrumplede den svagt besatte Vagt. Men Myn-dighederne fik Efterretning om Planen, undlode Ligets Overførelse og toge saadanne Forholdsregler, at alle, ogsaa de Modigste opgave enhver Tanke om Storm. Ikkedestomindre kom under selve Sjælemessen to Individuer til den afdøde Præsidents Svigermoder med den Jesuiterne paaløjede Anmodning om at henvirke til at faa Overførelsen iværksat. Denne Dame var klog og forsigtig nok til ikke at troe disse Mennesker og forespurgte sig desangaaende, hvorved Løggen og den hemmelige Hensigt kom for Dagens Lys. Hvor stor de snigmorderiske Modstanderes Nederdrægtighed er, derom vidner fremdeles et Attentat, som den 10de August henimod Aften blev udført imod den Dræbtes Neveu. Denne, en medicinsk Student, blev Kl. 9 om Aftenen anmodet om at begive sig et vist Sted hen. Som han ved Kathedralen vil dreje om Hjørnet, faaer han ved Trappen et Sabelbug fra oven paa Hatten og et andet fra Siden, uden dog at blive saaret. Da Vagten paa hans Anskrig skyndsomst ilede til Hjælp, løb Snigmorderne deres Vei. Ja endog Præsidentens uskyldige lille Søn, et Barn paa 5 à 6 Aar, skulde vies til Dolken. Præsidenten tog ham sædvanligvis med sig til Regjeringspaladset. Den 6te August gjorde han det ikke, og saaledes undgik den Lille en grusom Død. Senere søgte man endog to Gange at bemægtige sig ham. En Aften, Kl. omtrent 8, kom en Ubekjendt til Moderen og sagde til hende, at Jesuitpateren N. udbad sig hendes Søn, fordi han i Collegiet var langt sikrere. Naturligvis var det et selvbeskikket Bud, og Moderen holdt det for rigtigst ikke at troe det. En anden Gang kom en lignende falsk Afsending, som foregav, at han kom paa Opfordring af

visse franske Ordenssøstre, men fandt heldigviis ligesaalidt Gehør.

(Sluttes.)

Det kirkelige Liv og Folkelivet i Danmark før Reformationen.

Vor navnkundige Historiker, den afdøde Prof. Allen, har som bekjendt ogsaa gjort den Periode i Danmarks Historie, som danner Overgangen fra den katholske Tid til Lutherdommens Indførelse og Seir, til Gjenstand for sine omfattende og grundige Studier, og Prof. Paludan-Müller siger medrette: „Allen har ved mange Aars Arbeide i danske og fremmede Archiver og Samlinger fremdraget og offentliggjort en overordentlig stor Masse af nyt Stof*)“ og han betegner Prof. Allens sidste store historiske Værk: „De tre nord. Rigers Historie“ træffende som „et rigt Galleri af Malerier“. Til den for os Katholiker meest interessante Deel af dette Værk hører unægtelig det, som Forfatteren har meddeelt os om det kirkelige Liv og Folkelivet i de katholske Tider; thi fra nu af vil næppe nogen historisk dannet Mand længere tale om det forfærdelige Mørke under Pavedømmet. Vi skulle i det Følgende meddele vore Læsere en lille Prøve; og vælge dertil to Steder af IV. Bind, der i enhver Henseende høre til det meest Fuldentde af historisk Skildring, som vor Literatur har at opvise.

„Kirken og Folket, det kirkelige Liv og Folkelivet vare i den katholske Tid langt inderligere sammenknyttede, end i den følgende protestantiske Tid og ligesom slyngede i hinanden. Kirken kom sine Troende imøde paa ethvert

*) De første Konger af den Oldenb. Slægt. Forord.

Punkt af Livet, og ikke strængt og alvorligt, men mildt, venligt og indbydende, ikke ved denne eller hiin enkelte Leilighed, men til alle Tider hele Livet igjennem. Ligesom de hellige Klokkers Klang og Kimen Dag og Nat ombølgede Enhvers Øren, saaledes havde man idelig for sine Øine den altid aabne Kirke og dens Personer, dens hellige Handlinger, dens pragtfulde og høitidelige Optog, og droges selv med til Deeltagelse deri. Kirken bredte sine Vinger ud over det hele Liv, det offentlige og det private, og gav det et eget Præg. Den velsignede enhver god Idræt, enhver Ting i Livet, Stort og Smaat, som Menneskene brugte til deres Gavn, den udtalte sin Forbandelse over Alt, hvad der var slet og skadeligt, og værnede mod Mørkets onde Magter, der vilde forstyrre Livet. Ingen kunde unddrage sig Kirkens stadige og nære Indflydelse, og heller ingen god Katholik vilde det. Kirkeaarets Inddeling gav ikke alene Kirkens, men ogsaa det daglige og verdslige Liv en egen Tone og Farve. Den lange Fastetid, i hvilken sørgmodige Sange i dæmpede Toner lød under Kirkens Hvælvinger, i hvilken Tid ingen Vielse eller Bryllup maatte holdes, og i hvis sidste Uge, Dimmelugen, den mørke Uge, endogsaa Klokkeklangen forstummede, bredte ogsaa Alvor og Stilhed over Livet udenfor Kirken og dannede en Modsætning baade til den foregaaende Tid med dens lystige Fastelavn og glade Jul og den følgende, da de lysere Minder og gladere Toner forenede sig med Vaarens og Sommerens Liv og Lyst udenfor. Allerede ved den Helgen, som Enhver kaarede til sin særlige Beskytter og Ledsager paa Livets Veie, dannedes et Baand mellem den Enkelte og Kirken: Ingen forsømte paa sin Helgens Dag at besøge Kirken, offre og deeltage i Gudstjenesten. Men desuden var der foruden Kirkens almindelige Høitids- og Helligdage, som vare langt talrigere end i den protestantiske Tid, i de enkelte Kirker en lang Række af Festdage snart for den ene, snart for den anden Helgen, der fandt Deeltagelse i en større eller mindre Kreds. Idolig hørte man Klokkeklang og Psalme-

sang paa offentlig Vei og Gade; snart saae man fra een, snart fra en anden Kirke en Procession drage ud med Kors og Fane, snart saaes et Ligfølge stille bevæge sig gennem Gaden med tændte Voxlys og dæmpede Toner, snart bragtes det hellige Sacrament høitideligt til en Syg, medens Alle, som mødte Toget, ærbødigt blottede Hovedet og knælede, og Beboerne i de tilstødende Huse ilede til Vinduerne med tændte Lys for at vise deres Ærefrygt og forøge det Høitidelige. Og der var i disse Optog, selv om Anledningen var alvorlig, ikke noget Mærkt eller Strengt, Enhver deeltog deri med et frit og freidigt Sind; det var en god fortjenstlig Gjerning og tillige en Adspredelse fra det daglige Livs Ensformighed. Kun til enkelte Tider, under Trykket af store offentlige Ulykker, havde disse Optog et Præg af dybere Alvor og bodfærdig Søn-derknuselse: da saae man Skarer af Fromme vandre fra den ene Kirke til den anden med bare Fødder og grove uldne Klæder, syngende Sørgesange og Bodspsalmer. Kirkens Døre stode altid aabne og ligesom indbøde Enhver til at træde indenfor i det stille Rum og forrette sin Andagt. Geistlige, Præster og Munke, saaes allevegne; de kom jævnlig i Borgerens og Bondens Hjem og saaes der sædvanligviis gjerne; Forholdet var jævnt, venligt og fortroligt; Kirken var mild og overbærende. Der var vel en Overflødighed af Ting, som den fordømte og straffede, en Mængde Synder, som den revsede. Men det var heller ikke vanskeligt at vinde dens Tilgivelse, den var altid rede som en øm Moder til at modtage den Vildfarende i sit Skjød, naar han kun gjorde Bod efter dens Forskrivter, og disse Forskrivter vare ikke strænge eller vanskelige at opfylde. Der var i alt dette, i denne livlige og stærke Deeltagelse, i denne nære og fortrolige Forbindelse mellem Kirken og Livet, der slyngede sig i hinanden og dannede en Heelhed, noget meget Smukt og Godt*)."

*) Allen. De tre nord. Rig. Hist. IV. 1. B. S. 216 flg.

„Livet hvilede ikke tungt paa vore Forfædre. Sands for Glæde, kraftig Livsnydelse og en Munterhed, der ikke var nøierøgnende i sine Ytringer, udmærkede dem. Der var en glad Tono udbredt over det daglige og verdslige Liv, der stod i god Samklang med det kirkelige, der her Norden var uden det Præg af Strængthed og mørk Alvor, som til andre Tider og hos andre Folk saa ofte har været herskende.“*)

Politisk Overblik.

Tydskland. Det lader til, at den saa meget frygtede Krise i det tydske Parlament skal gaae over uden øjeblikkelig Virkning. Regeringen vil, som man mener, finde sig i, at Forsamlingen forkaster dens Forslag, saavel med Hensyn til Beskatningen som med Hensyn til Straffelovgivningen, og vil da til næste Aar tage Kampen op igjen. Denne Eftergivnbed fra Regeringens Side sættes i Forbindelse med den udenlandske, navnlig orientalske, Politik, der hver Dag kan antage en saadan Charakter, at indre Fred kan blive en absolut Nødvendighed for det tydske Rige. Skjøndt det nemlig tidt nok meldes per Telegraf, at nu ere Magterne enige om, hvad der skal gjøres i Tyrkiet, og at Tyrkiet er villigt til at reformere, saa bliver Opstanden dog ved at holde sig; men bliver den diplomatiske Løsning af Sagen umulig, saa er Døren aaben for Forviklinger af den mest uberegnelige Natur. Det paastaaes dog, at det er en Misforstaaelse, naar tydske Blade antage, at Preussen og Østerrig i saa Tilfælde kunde komme til at staae sammen imod Rusland; Baandet mellem

*) l. c. 229.

Wien og Petersborg skal tvertimod være stærkere end nogensinde.

Frankrig. Nationalforsamlingen har i disse Dage valgt en Del livsvarige Medlemmer af det nye Førstekammer, som skal træde i Virksomhed samtidigt med den nye republicanske Forfatning. Orleanisterne meente at kunne besætte næsten alle disse Pladser, men Legitimister og Bonapartister allierede sig med Republicanerne og Følgen var et forfærdeligt Nederlag for "Højre". Valgte bleve næsten udelukkende Republikanere og desuden en Del Legitimister og Kajserslige ved Republikanernes Stemmer. Legitimisterne have herved taget Hævn over Oleanisterne for deres Holdning i den Tid, da der var Tale om Monarchiets Gjenindførelse. Ministeriets Stilling er uholdbar; og Orleanisternes Udsigter ved de forestaaende nye Valg — fortvivlede. Dette Parti har i den Tid det har havt Magten, saagodt som ødelagt sig selv. Alt hvad det har udrettet, efter at det styrtede Thiers, har været at bringe det tilveie, som Thiers vilde og som de vilde forhindre. Orleanisternes Nederlag er ingen Ulykke for Frankrig; men det lader sig ikke overse, at Aaret 1876 med sine nye Valg rimeligviis vil blive Begyndelsen til et meget alvorligt Afsnit i Frankrigs indre Historie; de Kampe, som ville fremgaae af den nye Tingenes Tilstand og de nye Tilstande, der ville voxe ud og modnes gennem disse, ville blive afgjørende for hele Europa. — Det er nu, som altid, de romanske Folk, der bryde de nye Baner.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. En Elev af det tydske Collegium i Rom skriver til sine Forældre: Vi have havt Audients hos den hellige Fader og overgivet ham en Adresse, hvilken han besvarede paa følgende Maade: Der, hvor det Onde voxer, der bør ogsaa de Midler voxe, hvormed man møder det. I Tydskland er Ondskaben bleven stor; det kan ikke nægtes; men hvad har det bevirket? Det frembringer meget Godt og fremfor alt, at Biskoppernes og de øvrige Katholikers høihjertede Exempler

lysc over hole Kirken baade nu, og, som vi haabe, ogsaa for Fremtiden. Det er idetmindste disse Frugter, som vi klart og tydeligt see fremgaae af Kirkens Lidelser i Tydskland. Forøvrigt ville vi tilbedende bøie vore Hoveder for det guddommelige Forsyn, som altid er med Kirken og aldrig svigter den. Hvad nu Eders Hverv angaaer, saa ere I her for at helliggjøre Eder, forat I, naar I vende hjem, selv befæstede i Dyden, maac medvirke til Sjælenes Freise, forsaavidt det staaer til Eder. Vel har Præsten ingen stor Virkekreds i vore Dage; overalt søger man at lægge Hindringer i Veien for hans Virksomhed, og mange Steder jager man ham i Landflygtighed. Men lad os alligevel sætte vor Tillid til det guddommelige Forsyn, som styrer Alt til vort Bødste. Beflitter Eder derfor paa at vandre helligt; men ikke blot det; henvender ogsaa Eders Opmærksomhed isærdeleshed paa Videnskaberne, saa at I vorde skikkede til at beskæmme vor hellige Religions Fjender. Audientsen sluttede med den pavelige Velsignelse.

Berlin. „Berliner Tageblatt“ melder efter officielle Kilder, hvorledes det gaar tilbage med de kirkelige Forhold: „Medens i andet Kvartal af Aaret 1874 endnu 10,042 Børn bleve døbte, ere i andet Kvartal af Aaret 1875 kun 6527 døbte, altsaa 3,520 Børn mindre. Da imidlertid Antallet af de Fødte var langt større iaar, saa følger deraf, at i det Mindste den tredie Deel af alle Fødte er forbleven udøbt. Den kirkelige Ægtevielse blev i andet Kvartal af 1874 endnu søgt af 3,319 Par, i samme Kvartal 1875 kun af 1162, altsaa 2,157 Par mindre. I samme Kvartal gik i Aaret 1874 endnu 29,541 Personer til Alters; i forrige Aar kun 10,198. Hvis det saaledes vedbliver, mener „Reichsbote“, saa vil Berlin om faa Aar være en hedensk By.

München. Vore ærede Læsere ville erindre, at den bayerske Cultusminister Lutz, der ganske underordner sig de tydske Nationalliberales og deres Leder Bismarcks Kirkepolitik, i et offentligt Kammermøde beskyldte Biskoppen af Regensburg Msgr. Ignatius v. Senestrey for ved et Circulaire til de ham undergivne Præster at have opfordret dem til at agitere og at ophidse Folket imod den verdslige Øvrighed. I et aabent Brev opfordrede da Biskoppen Ministeren til enten at bevise den fremsatte Paastand eller at kalde denne Sigtelse tilbage. Lutz gjorde nu Forsøg paa at bevise Sandheden af sin Sig-

telse imod Biskoppen; men dette Forsøg faldt meget uheldigt ud og af de af Biskoppen og Præsterne fremlagte Actstykker fremgaaer Ministerens Nederlag med en saadan Klarhed, at selv hans Tilhængere ere nødte til at indrømme, at Lutz har faret med Usandhed. Hvad kunde nu for en ærlig Mand ligge nærmere, end at bide i det sure Æble og tilstaae, at han er bleven ført bag Lyset af hans nidkjære Venner. Dog Lutz er national-liberal og som saadan en Fjende af strengt katholske Biskopper, og for en Saadan er Ærligheden en altfor kostbar Ting. Altsaa Lutz kalder ikke tilbage. Vi ville nu faae at see, om han efter dette Nederlag vover at møde i Kamrene og i saa Fald om der endnu er et Glimt af Skamfølelse over deres Yndlings Adfærd i de bayerske Preussere. Det er idetmindste meget tvivlsomt, naar man seer deres Opførsel mod Kongen af Bayern, hvem de smigre og raabe Hurra for, saalænge der er Haab om, at han lader sig bruge som et Redskab til at paanøde de bayerske Katholiker de Nationalliberales Aag, og hvem de true med preussiske Gensdarmen, saasnart han en gang imellem ikke vil føie dem.

Posen. Prælat v. Kozmian, som var bleven arresteret paa Grund af, at han vægrede sig ved at aflægge Vidnesbyrd i Excommunicationsaffairen mod Provst Kick i Kæhme, er nu bleven løsladt igjen, efter at have hendsiddet i Fængsel i over 5½ Maaned.

Schweits. Vore landsforviste Juraske Præster have faaet Lov til at vende tilbage; men dersom Nogen vilde troe, at der nu skulde begynde en Fredens Æra, saa vilde han tage storlig Feil. Thi den „liberale“ berlinske Regering har ved den nye kirkepolitiske Lov forbudt de tilbagevendende Præster enhver geistlig Embedsforretning, naar de ikke iforveien udtrykkeligt love fuldstændigt at underkaste sig Statslovene. Da nu disse Præster ligesaa lidt som de preussiske kunne give Afkald paa den gamle christelige Lære, at man bør adlyde Gud mere end Menneskene, saa blive naturligviis Forholdene de samme. — Dette kaldes Religions- og Samvittighedsfrihed i det frie Schweits.

— Det er en bekjendt historisk Fremtoning, at enhver Sect, der skiller sig fra den katholske Kirke snart bliver indbyrdes uenig. Dette viste sig ved Lutherdommens Indførelse baade i Tydskland og andre Steder. Den danske Kirkes navnkundige Forsvarer, Paulus Eliæ, skrev

allerede i Aaret 1530*): „Nu kunne de ikke forliges hverken udi eet Land eller een By og for at sige hvad sandt er, ikke udi eet Huus eller een Skole og stundom ikke heller udi eet Hoved. Og derfor er Kjætteriet saa frugtsommeligt et Bæst, at førend hun er aargammel, føder hun af sig tyve eller tredive Fostre.“ — Accurat det Samme er Tilfældet med den „gammelkatholske“ Sect; Splidagtigheden udvikler sig paa en rapid Maade. Sognepræsten ved den gammelkatholske Menighed i Olten, Herzog, havde i sine „katholske Blade“ angrebet den gammelkatholske Præst i Biel, som havde giftet sig. Denne svarer ham, at han siden den Tid, da Biel havde faaet en Menighed, havde skrevet 1000 Dumheder om ham. Herzog ligger ligeledes i Strid med den frafaldne Sognepræst Dr. Watterich i Basel, der paastaar, at en Præst ikke nødvendigviis maatte vies af en Biskop. Herzog svarer, at han ikke vilde være Medlem af en gammelkatholsk Sect, som derved vilde være skilt fra den gamle katholske Kirke baade i Occidenten og Orienten.

Cöln. Ærkebiskoppen af Cöln, Dr. Paulus Melchers, har for kort Tid siden begivet sig til Udlandet. De liberale Blade ere rasende over, at de saaledes ere blævne skuffede i deres Haab om at kunne see ham kastet i Fængsel eller under Gensdarmeriets Bevogtning forhindret i at røgte det ham af Gud betrøede Kald. At de feige og krybende „Liberale“ kalde dette den høie Prælats Skridt for Feighed, det er ikke at undres over. Thi det skeer jo overalt, at man tillægger Andre de daarlige Egenskaber, som den aldrig aldeles sovende Samvittighed bebrejder En selv. Fra Udlandet kan han styre sit Dioces og derfor var det ligefrem hans Pligt at tye derhen, hvor det preussiske Politi ikke kan naac ham. Det, som de preussiske Culturkæmpere forlange, nemlig at man først skal anmode den høie Øvrighed om at tillade, at man udfører det af Gud paalagte Hverv, at lære den ene Sandhed og at regere Kirken efter de af Christus givne Lovbestemmelser, er jo en ligefrem Modsigelse baade imod Fornuften og den hellige Skrivt, som i Forbigaaende sagt aldrig kunne modsige hinanden. Christus har befalet Apostlene at prædike Sandheden, men at de først skulde spørge Kaiseren i Rom eller en anden Fyrste om Tilla-

*) Povl Eliesens Danske Skrifter ved Secher. S. 399.

delse, deraf findes ikke et Spor. Den Lære, at Staten eller dens Overhoved ogsaa skal være Kirkens Overhyrde, er opkommen dengang da man behøvede Statens Hjælp til at afkaste Lydighedens Aag imod den af Christus indsatte Stedfortræder paa Jorden, og det er kun fra denne Tid af, at man ved de urimeligste Fortolkninger af den hellige Skrift er kommen til det Resultat, at Kirkens Tjenere ansee sig selv og ansees af Andre for at være Statsembedsmænd.

Würzburg. Den bekjendte Orientalist, G. F. Daumer, er nylig død i Würzburg. Han var for en Deel Aar tilbage ansat som Opdrager hos den mystiske Dreng Caspar Hauser, som man havde fundet i et Slags underjordisk Fængsel i en aldeles forsømt Tilstand, og om hvis fornemme Herkomst der gik allehaande Rygter, som fik forøget Næring ved den hemmelighedsfulde Maade, paa hvilken han blev ryddet afveien. Daumers Betydning ligger dog ikke i hin Omstændighed, men i hans Forhold til Christendommen. Han var opdraget som Protestant, men kom som Videnskabsmand til et stedse mere og mere udpræget Fjendskab imod al positiv Tro, hvilket indbragte ham hørøstet Roes og rigelig Beundring i de toneangivende vantro Kredse i hans Fædreland. Han gik saa vidt, at han bestemte „den christelige Aand“ som Indbegrebet af Usandhed og Ufornuft. og paastod, at Fanatisme og sædelig Elendighed var den nødvendige Frugt af Christendommen. De „liberale“ Blade forkyndte al Verden, at Daumer eengang for alle havde tilintetgjort Christendommen ved sine store videnskabelige Opdagelser o. m. m. af samme Slags, som før og siden er blevet udbasunet om saa mange andre store og smaa videnskabelige Lys i det moderne Europa; men pludselig fik al denne Jubel og tvetydige Beundring en Ende. Hvorfor? Daumer var gaaet i sig selv og var blevet Katholik, og som saadan er han død. Hans klare og prøvede Aand havde følt sig tilbageslødt af den ulogiske og tanketynde „Christendom“, hvori han var opdraget, og havde da søgt Sandheden med rastløs Energi, men ad Vildfarelsens Veie, indtil han endelig fandt den i Jesu Christi Kirke. Han har siden den Tid skrevet meget af stor videnskabelig Betydning, men for os vil han først og fremmest staae som et levende Vidnesbyrd om, hvor lidt Protestantismen er istand til at tilfredsstille kraftigere og sandhedskjærlige Personligheder i vor Tid; hvor magtesløs den er ligeover-

for den „negative“ Kritik, og hvor stærk, sand og frisk den Kirke er, som hvert Aarhundrede har forkyndt var Døden nær, men som dog endnu lever og skal leve saalænge Verden staaer, og som ene og alene er istand til at fylde og bære de Sjæle, som virkelig søge og virkelig bede.

America. Præsidenten for de forenede Stater i America synes ogsaa at ville høste Laurbær ved en Culturkamp. Allerede flere Gange har han i Taler ophidset Folket imod Katholikerne. Men det kunde ansees for et Privatliebhaveri, da Grant, som bekjendt, hører til den methodistiske Sect, den meest fanatiske af alle Secter. Dog nu opfordrer han i et Budskab til Congressen til en Culturkamp. Man skulde mene, at han var kommen paa det Rene med, hvad en Culturkamp indbringer dens Opbyggelsesmænd; thi ellers ere Americanerne jo meget praktiske Folk. Skulde maaskee hans Venskab for Bismarck have ladet ham oversee den sidstes idelige Nederlag i Culturkampen?

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

I Sct Josephs-Hospital læses den h. Messe om Søndagen Kl. 9.

Søndagen den 9de Januar. 1ste Søndag efter Epiphaniæ. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 10. M. Vilhelm, Biskop. 11. Ti. Hyginus, Pave og Mart. 12. O. Arcadius. Mart. 13. To. Octav af Epiphaniæ. 14. F. Hilarius, Biskop og Kirkelærer. 15. L. Paulus, Eremit.

Søndagen den 16de Januar. 2den Søndag efter Epiphaniæ. Jesu Navnefest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Lørdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs-Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Lørdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 2. Søndagen den 16de Januar. 1876.

Inhold: Præsidenten for Ecuador, Don Garcia Morenos Drab.
Lampen lyser. Gamle danske Sange. Kirkelige Efterretninger: Tydskland, Culm, Menden ved Iserlohn, England, Brasilien.

Præsidenten for Ecuador, Don Garcia Morenos

Drab.

(Sluttet.)

Men — hvem er vel nu den egenlige intellectuelle Op-
havsmænd til denne Skjændselsgjerning? Det er de hemmelige Selskaber! Msgr. Vanutelli, fhv. Nuntius i Ecuador, nuværende Nuntius i Brüssel, hørte ved sin Afreise fra Quito af Præsidenten selv, at denne ventede sin Død, da han havde ganske bestemte Efterretninger om, at paa den eller den Dag — Garcia Moreno nævnte Dagen — var det blevet besluttet i Logen i Peru, at han skulde ryddes afveien. Fremdeles leverer et Sted af et Brev, som don afdøde Præsident tilsendte den hellige Fader i Rom, og som blev offentliggjort af „Osservatore Romano“*) et yderligere Beviis for, at de hemmelige Selskaber have iværksat hans Drab, hvilket tillige ogsaa blev stadfæstet af Forhørsdommeren i Quito.

*) S. d. Bl. Nr. 49. f. A. S. 612.

Hvorledes ville Tingene nu herefter udvikle sig i Ecuador? Det veed kun Gud, Gud alene! Tilvisse ville de hemmelige Selskabers Medlemmer, dette Parti, som kalder sig det „liberale“ og Civilisationens Bannerførere, ikke lægge Hænderne i Skjødets. Om dette fordærvelige Parti vil opnaae sin Hensigt, nemlig at omstyrte den nuværende Samfundsorden, eller om den nye Regering vil vandre Garcia Morenos Vei — derom kan man kun opstille Formodninger. Rigtignok synes den af de lovgivende Kamre efter Præsidentens Død udstedte Proclamation at garantere den nuværende Ordens Vedligeholdelse, men Hovedgarantien vil først bydes ved den nye Præsidents Valg. Den nævnte Proclamation udtaler i stærke Ord den store Smerte, som opfylder hele Landet ved Garcia Morenos Død. „Fædrelandet“, heder det her, „skal ikke styrtes i Fordærvelse, og vi ville alle hellere gaae til Grunde tusinde Gange, end at vi skulde tillade, at Forbrydelsens Herredømme bliver proclameret over Garcia Morenos Lig, hint de sorteste Forbrydelsers Herredømme, som ene og alene kunde stadfæstes af de hemmelige Secter. Beboere af Ecuador! efterligner de ene Helts Dyd og Urokkelighed, som vi nys have mistet; følger hans Fromheds Exempel, staaer fast som han, for at opretholde Religionens og Retfærdighedens hellige Rettigheder! Desværre er Garcia Moreno ikke længere blandt de Levende. Som et uskyldigt og højhjetet Offer er han stegen op til Himlen, hvor han allerede nyder den evige Løn for sine heroiske Dyder, medens alle retsindede Mænd paa Jorden begræde ham og altid vilde velsigne hans Navn.“

Regeringen holdt trolig fast ved disse Grundsætninger. Den bestaaer endnu af de samme Elementer, som i Garcia Morenos Tid. Udenrigsministeren er efter Constitutionens Lovbestemmelser bleven Vicepræsident, medens Garcia Morenos Svigerfader traadte i hans Sted. Denne er en gammel Mand, som næppe kan gaae alene, men som for den sjældne Energi og Klogskab, han er i Besiddelse af,

er Regeringens Sjæl. Ligeledes viser Militairet en fortræffelig Holdning. Det er Garcia Morenos Fortjeneste, først som Armeens Generalstabschef, og siden som Præsident, at have dannet en vel disciplineret, til Arbejde, Lydighed og Strabadser vant Armee af en Røverbande, som Armeen før hans Embedsførelse havde den største Lighed med. Han har sat en Grænske for de høiere Officerers Revolutionsfeber og af dem dannet, idetmindste tildeels, gode Patrioter. Men om der ogsaa gives Patrioter i Ecuador, saa er dog deres Antal meget ringe. Den store Hob af simple og fornemme Folk har ingen Patriotisme, og i de toneangivende, conservative og strengt-katholske Kredse er det egennyttige Familiebestræbelser og Partiaand, som hindre det Gode og true med ogsaa nu at berede Landet stor Ulykke ved egoistisk Strid og Splid. Dette viser sig ved Forberedelserne til et nyt Præsidentvalg, som skal finde Sted den 17de October*). En Fraction af de Conservative opstillede Don Salazar som Candidat, en høi Embedsmand ved Høiesteret. Candidaten er en klog, forretningsvant og meget brav Mand; men da en af hans Brødre er Krigsminister, en anden General i activ Tjeneste, og Familien overhovedet er meget indflydelsesrig, saa meente andre Conservative, at ved dette Valg traadte Familiebestræbelserne altfor meget i Forgrunden, og at han manglede Popularitet. Derfor opstillede et andet Parti den fortræffelige General Saenz, der byder alle Garantier for en heldig Fremtid. Et tredie Parti holdt denne Uenighed for i høieste Grad uheldsvanger og foreslog under den Betingelse, at de førstnævnte Candidater traadte tilbage, en Tredie, Don Carbajal, en høi Embedsmand ved Høiesteret og forhenværende Minister. Hvis Nogen kunde være Fædrelandets Frelser, saa er det ham, denne Garcia Moronos gamle Collega og trofaste Ven. Thi foruden de andre Candidaters gode Egenskaber findes hos ham ogsaa den saa sjældne og nødvendige

*) Dette Valg har altsaa fundet Sted; men vi vide endnu Intet derom. U. A.

Energi til at nøde Statsembetsmændene til at gjøre deres Pligt. Desuden kan der hos ham ikke være Tale om Familiebestræbelser, da han næsten er den eneste Levning af sin Familie. Men Ingen af de to første Ansøgere trak sig tilbage, og Carbaljal, der under disse Omstændigheder var nødsaget til selv at frafalde sin Candidatur, gjorde det med ædelmodig Høihjertethed. Men tiltrods herfor ville mange Stemmer falde paa ham og saaledes er Forvirringen bleven endnu større. Det liberale Parti derimod har fra Begyndelsen af kun opstillet en eneste Candidat, nemlig den meget populære Advocat Borrero, som, skjøndt en oprigtig Katholik, dog viser temmelig liberale Nuancer. De haabe at kunne samle mange Stemmer for ham, og mange Conservative ville udeentvilt vælge ham.

Saaledes er Tilstanden i Ecuador og Tildragelserne synes at ville føie sig efter de hemmelige Selskabers Planer. „Først maa Garcia Moreno ryddes afveien og det alene er nok.“ Saaledes lød Løsenet Kommer nu en maadeholden liberal Præsident til Roret, saa kan det være godt nok for det første Aar; men siden ville „de Røde“ næppe afholde sig fra nye Forsøg paa at tilbageføre det tidligere Anarchi.

Vi ledsage ovenstaaende Beretning med følgende Brudstykker af den ovenfor omtalte Proclamation, der er dateret: Quito den 16de August og undertegnet af 14 Medlemmer af første Kammer (Senatet) og 24 Medlemmer af Deputortkammeret:

„I Constitutionens og Lovens Navn ere vi komne hertil, for at opfylde vor Pligt mod Fædrelandet. Vi havde ved vor Afreise fra Hjemmet ikke den svageste Ahnelse om, at de lovgivende Kamre dennegang skulde forsamle sig midt under en offentlig Sorg og under Trykket

af en saa forfærdelig Ulykke. Men Guds og vort Fædrelands Fjender havde, just som vi stode i Begreb med at betræde Lovgivningens Helligdom, beredet os et barbarisk og blodigt Skuespil, ved at myrde den største og meest fortjente blandt Ecuadors Sønner, den dydige og udmærkede Borger, som regerede Republiken under en rolig og velsignelsesrig Fred, og af hvis Regering Befolkningen ventede en ny Tid, der bragte voxende Velstand og Lykke.

Landsmænd! I tænke som vi med Beundring og Tak paa den ædle Herre, Dr. Gabriel Garcia Moreno, denne Kæmpe, der bar Statsstyrelsens hele Vægt paa sine stærke Skuldre og modig og utrættelig skred frem paa Ærens og Berømmelsens Vei, uden at ændse Ondskabens og Misundelsens Skrig. Denne Helt er nu segnet for Snigmorderes Dolkestød, og vi have intet Andet tilbage af ham end hans Navn og hans Hæder — hans Navn, som enhver af hans Gjerninger forherliger, og som herefter vil høres som en Gjenlyd af den hævnende Retfærdighed, der tilkjender ham Udødelighed paa Jorden, — hans Hæder, der nu straalere i Martyriets Glands.

Vi have i Sandhed tabt en stor Mand, og dette Tab rammer ikke blot Ecuador, men hele America, og ikke blot America. men hele den civiliserede Verden. Moreno udmærkede sig ved en aandelig Storhed og Energi, der gav ham Betydning ikke blot for et enkelt Folk, og hvis Virkninger række ud over saadanne Mænds korte Jordliv. De tilhøre alle Folk og alle Aarhundreder og lyse som Sole, der udstraale deres Lys over hele Menneskeslægten. Ja, Landsmænd, vor myrdede Præsident var i Ordets sande Betydning en stor Mand, en mægtig Aand, der stedse besjæledes af to ophøiede Lidenskaber: Kjærlighed til den katholske Religion og Kjærlighed til Fædrelandet; thi, var han ved sin Fædrelandskjærlighed stor for Ecuador, da var han ved sin Kjærlighed til den katholske Kirke en Prydelse ikke blot for Ecuador, men for America og for Verden!

Betragter ham engang, hvorledes han fra Begyndelsen af sin offentlige Virksomhed ufortrødent giver sig ind paa de vanskeligste Foretagender, som paa Grund af deres Betydenhed, henseet til Republikens smaa Midler, synes at være Umuligheder, men som han ikkedestomindre iværksætter og gennemfører. Alle blive urolige derved og ønske, at han hellere vil opgive Sagen; men han paa-kalder Himlens Bistand, lægger selv Haand paa de be-gyndte vanskelige Arbejder, finder dem ikke uoverkomme-lige, gaaer under Himlens kjendelige Velsignelse bestandig videre, og bliver inden kort Tid eenstømmigt lovpriist af alle Fædrelandets ægte Sønner for hvad han har udført. Han har jo engang sagt os, ikke med Ugudelighedens Stolthed, men med en sand Christens ophøiede Ydmyghed: „Ecuador var et Legeme, som Livet var vejet bort fra, et Cadaver, der fortæredes af en Mængde giftige Insecter, som For-raadnelsen kalder tillive i Gravens Mørke. Saadan var den Frihed, som for faa Aar siden forpestede vort Sam-fund.“ Og hvad gjorde saa den udmærkede Mand, hvis Minde vi med disse Ord feire?

Næppe har han gjort Ende paa Borgerkrigens og Anarchiets Rædsler, da siger en indre Stemme ham, at Gjenfødelsens Time er kommen. Han seer modig den offentlige Elendighed under Øine, tager Republikens for-raadnede Lig i nøie Betragtning og indblæser det en ny Livsaande. Fuld af patriotisk Tro taler han til den Døde, og den Døde reiser sig og svarer paa Heltens Tiltale, og Alt faaer nu et andet Udseende. Er der ingen Penge i de offentlige Kasser — det betyder Intet for Garcia Moreno. Han forstaaer paa en beundringsværdig Maade at forøge Indtægterne, og han forvalter dem med den samvittigheds-fuldste Punktlighed og Redelighed. Knurre hans politi-ske Modstandere ved at see den dristige Energi, hvormed han kaster sig ind i Foretagender, som i deres Øine ere forvovne Daarskaber: Garcia Moreno bringer dem til Taus-hed ved at lade et lykkeligt Resultat retfærdiggjøre sine

Idrætter. Alle tvivle, men han troer; Alle have Betænkelse, men han haaber; Alle frygte; han alene vakler ikke.“

Derefter henvises til den myrdede Præsidents store Fortjenester af Landets Fremskridt baade i aandelig og materiel Henseende: af Skolevæsenet, saavel de høiere Lærestalter, som Almueskolerne, af de skjønne Kunster, især Bygningskunsten (navnlig til det pragtfuldt byggede og rigt udstyrede astronomiske Observatorium); fremdeles til de fortrinlige Communicationsmidler, nye Gader, Landeveie, Brobygninger og Jernbaner, der have hævet dette tidligere uculterede Land til en materiel Cultur og Velvære, der kan maale sig med den gamle Verdens civiliserede Landes. De gamle Sandørkener, Urskove og Sumpe ere forsvundne, og Alt har faaet et nyt, tidligere ukjendt Udseende. Der vises fremdeles hen til de velindrettede, tildeels af barmhjertige Søstre styrede Hospitaller og Vaisenhuse, der danne en Contrast til den nærmeste Fortids i denne Retning mangelfulde og sørgelige Tilstand.

Efter saaledes at have ydet den hedengangne Statsmands med ægte christelig Fromhed og Menneskekjærlighed parrede sjældne Energi den skyldige Anerkjendelse, slutter det her omtalte Actstykke med en varm patriotisk Appel til alle Landsmænds Enighed og Fædrelandskjærlighed.

Gamle danske Sange.

Den bekjendte Historiekskriver E. Pontoppidan omtaler i en forresten ubetydelig Bog: „Everriculum fermenti veteris“, som han lod udgaae som Jubilæumsskrift i Aaret 1736, de Levninger, som endnu fandtes i Landet fra de katholske Aarhundreder. Han meddeler nogle gamle Sange, som han har hørt tildeels af Tjenestepigen i hans Faders Huus, der meddeelte ham hans første Underviisning, og tildeels af en gammel Kone, der sang dem paa Gaden udenfor hans Dør. Vi troe, at vore Læsere ville finde Fornøjelse i at læse disse Sange. De ere jo ærværdige Levninger fra Fædrelandets bedste og lykkeligste Dage, da Danmark endnu havde den Naade at høre til Christi sande Kirke; og de ere jo tillige et klart Beviis for, hvor vanskeligt det var at afskaffe den sande katholske Lære overhovedet og især den dybt indgroede Kjærlighed til den saligste Jomfru Maria, Herrens velsignede Moder.

1.

Det var en Langfredags Morgen,
 Vor Herre gik i sin Urtegaard.
 Der taalte han Sved og blodige Taar'.
 Faderen talede til sin Søn:
 Min Søn, staa mandeligen,
 Strid haardeligen!
 Døden er endelig,
 Glæden er evindelig.

2.

Naar jeg til min Seng monne gaæ,
 Tolv Guds Engle hos mig staae:
 Een ved min højre, een ved min venstre Haand,
 To ved mit Hoved, to ved mine Fødder.
 To mig dække, to mig vække,
 To mig Veien vise ind i Paradis.

3.

O Maria, rene Mø,
 Kom til mig, naar jeg skal døe.
 Luk mine Øjne, tæt min Mund,
 Fri mig ud fra Helvedes Grund!

4.

En Jomfru reen oprunden er,
 En Rose over alle Kvinder;
 Hun er den venneste, i Verden er,
 Hun kaldes Himmelen's Kaiserinde.

Hendes Hals saa hvid som Hermelin,
 Hendes Kinder saa Rose lig røde.
 For hun var saadan en Jomfru fin,
 Skulde hun vor Herre føde.

Gabriel Engel blev til hende sendt,
 Til Jomfru Maria med Ære.
 „Min Herre, Han haver mig til Eder sendt,
 I skulle Christi Moder være“.

Maria svarede saa dertil,
 Som Gud gav hende i Sinde:
 „Jeg er vor Herre hans Tjeneste Kvinde,
 Mig skee alt efter Guds Villie“.

Udi to Snese Uger med Barnet hun gik,
 Foruden al Sorrig og Møde,
 Men det var en Jule Nat,
 Den Herre Han lod sig føde.

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. Antallet af dem, som studere protestantisk Theologi paa samtlige tydske Universiteter, er i Vinteren 1874—75 betydeligt aftaget, idet det nemlig er gaaet ned fra 1776 til 1641. Kun Leipzig fremviser en ubetydelig Forøgelse af fire Personer; alle andre Universiteter have mindre. Tübingen er gaaet ned fra 277 til 242, Halle fra 208 til 204, Erlangen fra 166 til 136, Berlin fra 139 til 134, Göttingen fra 96 til 87, Jena fra 95 til 74. I Heidelberg gik Theologernes Antal ned fra 20 til 9 og i Giessen fra 12 til 6. Desuden bør man ikke overse, at mange af de unge Studenter ved Siden af Theologien ogsaa studere Philologie for efter Omstændighederne at kunne bestemme sig til et af disse to Fag.

Culm. Et Andragende, som den saakaldte „landwirthschaftlicher Verein“ stillede til Regeringen, viser, hvad mange Protestanter holde for at staae i Regeringens Mynlighed. De Herrer — Foreningen bestaaer nemlig omtrent udelukkende af Protestanter — bad den høie Regering om godhedsfuldt at afskaffe flere katholske Helligdage. Mærkeligt nok svarede Regeringen, at det var Biskoppens Sag at gjøre det, hvorfor den maatte tilbagevise Andragendet. Overhovedet synes Culm at ville gjøre sig berømt ved sine Petitioner. Herværende Protestanter have nemlig stilet en Petition til den overordenlige evangeliske Generalsynode i Berlin om, at den skulde henvirke til, at Kaiseren sammenkalder et øcumenisk evangelisk Concil. Hvad disse Folk have tænkt sig ved denne Petition eller deres øcumeniske Concil, er ikke let at gjætte!

Menden ved Iserlohn. Riddergodseier Clemens Friherre von Dücker til „Haus Røddinghausen“ ved Menden er vendt tilbage til den katholske Kirke. Han har for første Gang annammet den hellige Communion den 5te f. M. under Høimessen, der blev celebreret af vor Sognepræst, den almindelig agtede og elskede Pastor Røder. Baronen viste ved hele sin Holdning, at han var fuldt overbevist om, at det virkelig var Jesu Christi helligste Legeme og Blod, han annammede, og hvor høit han skattede den Naade, Herren beviste ham ved at gjøre ham deelagtig i „Himmelbrødet“. Hele Menigheden følte sig meget opbygget ved Convertitens fromme Sindelag og priste Gud for hans Godhed, der ikke ophører med at føre Vildfarende tilbage til den ene sande Faaresti.

England. Hvilket Arbejde „Domstolen for Ægteskabs-skilsmisse“ i Storbritannien har, det viser en parlamentarisk Blaabog, hvori der staaer at læse, at der er indløbet ikke mindre end 5922 Andragender paa Skilsmisse i de sidste Aar. Det giver 348 om Aaret i Gjennemsnit. Men med hvert Aar forøges Antallet af disse Andragender. Saaledes fremviste Aaret 1874 allerede 511 saadanne Andragender.

Brasilien. Bispem af Olinde har, strax efter at være kommen paa fri Fod, udstedt et Hyrdebrev til de Troende. Han begynder med at takke Gud for den opnaaede Frihed; dernæst roser han det nuværende Ministerium og taler tilsidst om de Fordele, som Herren veed at udlede af Kirkens Forfølgelser, og beviser det især med Hensyn til den Forfølgelse, hvis Offer han selv har været. Han erklærer, at man har seet, hvor stærk Sandheden er, at man har lært at skjølge de sande Præster fra Leiesvendene, de sande Christne fra de falske, og to Leire stode nu mod hverandre: paa den ene Side Frimurere, Fritænkere, Materialister, paa den anden Side Katholiker. Troen er bleven oplivet midt i Indifferentismens Tid. Den ærværdige Prælat slutter med den Forsikring, at han længtes efter at kunne blive blandt Sine, men først „oportet me et Rornam videre, videre Petrum . . . qui in propria sede vivit et præsidet (maa jeg see Rom, see Petrus, som sidder paa den ham tilhørende Stol og fører Forsædet). Brasiliens berømte Fange vil altsaa nedlægge sine paa en glimrende Maade løste Lænker for den Fange i Vaticanet og af ham modtage de Raad, som han vil give ham for hans fremtidige Virksomhed.

Til Nordisk Kirketidendes Abonnenter.

Den i dette Numer begyndte og i de følgende Nr. fortsatte Fortælling: „Helligdommens Lampe“, er en Novelle af Hs. Eminence Cardinal Wiseman. Den meddeles paa samme Måde som Pater Gerards Memoirer i f. Aargang. Et særskilt Titelblad følger.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16de Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Broderskabsandagt til Marius hellige og ubesmittede Hjerte for Syndernes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 17. M. Antonius, Abbed. 18. Ti. Petri Bispestol i Rom. 19. O. Knud, Konge af Danmark, Martyr. 20. To. Fabian, Pave, og Sebastian, Martyrer. 21. F. Agnes, Jomfru og Mart. 22. L. Vincentius og Anastasius, Martyrer.

Søndagen den 23de Januar. 3die Søndag efter Epiphani.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs-Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Flireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 3. Søndagen den 23de Januar. 1876.

Indhold: Krudtsammensværgelsen. Lampen lyser. Politisk Overblik.

Krudtsammensværgelsen

under Jakob I. af England, dens Aarsag og
dens Ophavsmænd*).

Krudtsammensværgelsen var tilvisse en Forbrydelse, som fortjener alle ærlige Menneskers Afsky. Den var en ligesaa stor Forbrydelse, som Tognettis bekjendte Skjændselsgjerning, der sprængte Casernen Sistori i Rom i Luften, for at dræbe de pavelige Zuaver. Om da end de italienske Liberale rose Skjændselsgjerningen i Rom som en Heltegjerning, saa vil dog ingen Katholik billige Krudtsammensværgelsen. Vi skrive derfor heller ikke disse Artikler for paa nogen Maade at forsvare den, men kun for at udbrede Lys over en Begivenhed, hvorom den confessionelle Fanatisme har bibragt det læsende Publicum saa forvirrede og usande Forestillinger, at selv mange

*) Denne Artikel maa betragtes som et Supplement til det sidste Capitel i P. Gerards Memoirer, der forudsætte Bekjendtskab med de her meddeelte Detailler. U'. A.

billigt Tænkende ere i Vildfarelse med Hensyn til samme. Dog, for fuldstændigt at oplyse Sagen, vilde det være nødvendigt, forinden at give en Skildring af de katholske Tilstande i England; men vi ere i denne Henseende nødte til at fatte os kort. Hvem der ønsker videre Oplysninger, henvise vi til John Morris' Værk „The Condition of Catholics under James I.“; „Fater Gerards Narrativ of the Gunpowder Plot“. London, Longmans-Green et Co. 1871. Jvf. ogsaa Döllingers Kirchengeschichte o. Fl.

Katholikernes Forhold under Henrik VIII. og hans nærmeste Efterfølgere.

Fra den Tid af, da den hellige Augustin og hans Ledsagere omvendte England til Christendommen, udmærkede Storbritannien sig ved sin store Hengivenhed for Kirken og ved sin Iver for den katholske Religion. England blev snart de „Helliges Land“. Den første Konge, som satte sig op imod Kirken, var Henrik VIII. Ridderlig, aandrig, skøn paa Legeme og Sjæl, besteg han efter sin Fader Henrik VII.' Død den kongelige Throne i en Alder af 18 Aar. Det tro engelske Folk saae med Stolthed og Kjærlighed op til sin unge Konge og Henrik svarede fuldkomment til Folkets Forventninger. Han var i Begyndelsen saa ivrig katholsksindet, at han indlod sig i en videnskabelig Feide med de tydske saakaldte Reformatorers Hoved, Luther, og forsvarede Sacramenternes Syvtal imod denne, hvilket indbragte ham adskillige Hædersnavne fra Luthers Side, saasom: en grov Thomist, Løgner, Lyvemund, Nar, Æselshoved, kronede Æsel o. s. fr. Pave Leo X. hædrede ham for denne Nidkjærhed med Titlen: Defensor fidei o: Troens Forsvarer, og denne Titel, der blev forenet med Kronen ved en Parlamentsact af 1543, føres endnu den Dag idag af Englands Herskere tiltrøds for dens „papistiske“ Oprindelse. Hvo havde da kunnet vente, at en saadan Konge skulde gjøre Oprør imod Kirken? Men hvad er den blinde Lidenskab ikke istand til? Den

samme Kjærlighed til Kvinder, der fik den viseste af alle Konger til at hengive sig til den meest gruopvækkende Afgudsdyrkelse, var det ogsaa, der gav Henrik VIII. Op-rørets Fane i Hænderne.

Han var formælet med Catharina af Arragonien, Enke efter hans afdøde ældre Broder Arthur. Hun var vel 8 Aar ældre end han; men han holdt dog meget af hende og havde fem Børn med hende, tre Sønner og to Døttre, som alle, paa Maria, den senere Dronning, nær, døde i deres Barndomsalder. Han var allerede gift i 17 Aar, da behagede Dronningen ham ikke længere, og han søgte at tilfredsstille sin sandselige Lyst ved Omgang med andre Kvinder. - Den skønne Anna Boleyn, Søster til hans anden Maitresse og som Andre ville paastaae, hans egen naturlige Datter, fængslede hans Sind. Han vilde have hende til Gemalinde og nu fik han, mærkeligt nok, Skrupler over Gyldigheden af sit Ægteskab med Catharina, fordi hun havde været hans Broders Hustru. Han vilde skilles fra hende og henvendte sig desangaaende til Pave Clemens VII. Men da Paven ikke kunde erklære for ugyldigt, hvad der var gyldigt, eftersom han havde faaet Dispens til at kunne ægte sin Svigerinde, saa maatte Ægteskabet staae ved Magt. Det ene Sendebud efter det andet afgik til Rom, men forgjæves. Henrik bød Kaiser Carl V. af Tydskland 300,000 Kroner og Tilbagegivelsen af Catharinas Medgift, dersom han vilde være ham behjælpelig. Men Kaiseren afslog i en værdig Tone denne Begjæring: „Jeg er ingen Kræmmer“, svarede han. „og sælger ikke min Tante; det er Paven, som skal afgjøre Sagen, og jeg er tilfreds med hans Afgjørelse.“ Mere og mere ophidset ved Modstanden, lod han sig give Betænkninger af italienske, franske og tyske Universiteter. Det lykkedes Kongen at bestikke nogle Universitetsprofessorer, og disse stemte for Ugyldigheden af Ægteskabet; men de andre, isærdeleshed de tyske, skjøndt protestantiske, Universiteter stemte for Gyldigheden. Saaledes var han nær ved at opgive Sagen. Men paa den ene Side trængte Nøden

ham, eftersom hans Omgang med Anna Boleyn ikke var bleven uden Følger, og paa den anden Side henviste hans Yndling, Thomas Cromwell, ham til de tyske Fyrster, som havde unddraget sig Paven og gjort sig selv til deres Kirkers Overhoveder. Dette behagede ham. Henrik erklærede sig altsaa for Kirkens Overhoved, og enhver Engländer blev tvungen til at aflægge den saakaldte Suprematsed : han maatte sværge paa at ville anerkjende Kongen som Kirkens Overhoved. Den elendige Cranmer, som, skjøndt givt, lod sig vie til Præst, og, som Cobbet fortæller, lod sin Kone, en Datter af Osiander, komme fra Tydskland til England i en Kiste for at skjule hende, og som til Trods for alt dette bifaldt, at Kongen vilde holde Cølibatet ved Magt — denne elondige Hykler og senere Høiforræder imod Maria, blev Ærkebiskop. Som saadan erklærede Cranmer Henriks Ægteskab for ugyldigt, viede ham til Anna Boleyn, for senere at erklære ogsaa dette Ægteskab for ugyldigt — Alt efter Kongens Villie. Kirkens nuværende Overhoved, Henrik, forfulgte da Alle, som modstode ham, med den yderste Grusomhed. Katholikerne døde paa Skafottet, fordi de ikke anerkjendte hans Overherredømme over Kirken, og Protestanterne maatte bestige Baalet som Kjætttere. Han holdt sig altid endnu for katholsk, skjøndt han ikke vilde underkaste sig Pavens kirkelige Myndighed. Englands ædlest Mænd udaandede nu paa Skafottet, saasom den høisindede Thomas Morus og den ærværdige Biskop af Rochester, Fischer, som Kongen hidtil havde æret som en Fader. Mange Aar smægtede denne ærværdige Olding i Tower, i den Grad blottet for Alt, at han blev nødt til at bede Kongen om et Klædebon til at skjule sin Nøgenhed med. Mange Hundreder af troe Katholiker døde med disse Helte; Henrik blev mere grusom og udviklede sig til en sand Nero. Heri ere alle sandhedskjærlige Historieskrivere enige, og nogle enkelte Smigreres Forsøg paa at vadske dette Skjændselsmenneske reen have havt et mindre heldigt Udfald.

Kongen sank mere og mere ned i Ugudelighedens mørke Afgrund; uden Skamfølelse hengav han sig til de foragteligste og laveste Lyster; han forødtede de offentlige Penge, og for atter at fylde de tomme Kasser, lagde han, som alle Reformatorer, Beslag paa Kirkegodset. Først opløste han de mindre Klostre, hvilket indbragte ham 100,000 Pd. i rede Penge og 32,000 Pd. i aarlige Renter. Fire Aar senere kom ogsaa Raden til de andre Klostre. Hans trofaste Medhjælper i alt dette var stedse Ærkebiskop Cranmer, som især ønskede den protestantiske Religion indført for at blive af med Cølibatsloven. Der kom ogsaa tyske Protestanter til England, men de udrettede Intet. Det Eneste, de opnaaede, var, at de gavede Leilighed til en latterlig Comedie, som viser, hvorhen den blinde Lidenskab kan føre ellers rigtbegavede Mennesker. Thomas Becket, en hellig Biskop af Canterbury, som havde været død allerede i over 400 Aar, havde paa Liv og Død forsvaret Kirkens Rettigheder imod Henrik II. Dette maatte naturligviis mishage Henrik VIII. i høieste Grad. Thomas blev indstævnet for Domstolen for at forsvare sig og mødte naturligviis ikke i den berammede Tid af 30 Døgn. Hvad skulde man da gjøre andet, end dømme uhørt og erklære ham for overbeviist om Oprør, Haardnakkethed og Førræderi? Den afsagte Dom lød paa; at hans Aske skulde brændes og de ved hans Grav frembaarne Offere confiskeres som hans personlige Eiendom. Derpaa blev han udslettet af de Helliges Fortegnelse, og hans Billeder overalt tilintetgjorte! Læseren vil nu selv kunne dømme om, hvorledes man omgikkes de Levende, naar man paa den Maade værger de Døde. Galgen bar et rigt Udbytte og Skarpretteren havde meget travlt.

Henrik VIII. havde i sit Testament indsat sin umyndige Søn Edvard til Thronarving. Denne Edvard var kun et villieløst Redskab i Executoreernes Hænder, iblandt hvilke Hertugen af Sommerset, Kongens Onkel og Cranmer vare de vigtigste. Den „hæderlige“ Cranmer kunde nu indføre den nye Religion af Hjertenslyst, hvilket han

ogsaa gjorde. Hvad han havde lært under Henrik, nemlig at forfølge Katholiker, det udøvede han nu med stor Nidkjærhed, og Sommerset hjalp til, for at komme i Besiddelse af de Myrdedes Eiendele. Da Sommerset var bleven styrtet af Dudley, Greve af Warwick, som blev ophøiet til Hertug af Northumberland, og bleven henrettet, saa hjalp Northumberland Cranmer i hans Embedsgjerning som Katholikslagter.

Edvard døde snart, og Maria, Henrik VIII.' katholske Datter, skulde nu bestige Thronen. Northumberland og Cranmer, der frygtede hende, anstiftede en Sammensværgelse imod hende, og udraabte Lady Johanna Gray, en nær Slægtning af Kongen, til Dronning. Imidlertid seirede den energiske Maria; hun blev proclameret som Dronning og begyndte sin Regering med stor Klogskab og Mildhed. Men da hun vilde gjenoprette den katholske Religion, anstiftede Protestanterne nye Sammensværgelser imod hende, og derved lod hun sig forlede til altfor stor Streng-
hed. Cranmer fandt den Løn, han for længe siden havde fortjent; han blev stædt for Domstolen, overbeviist om aabenbart Høiforræderi og døde paa Skafottet, ikke for sin Religions Skyld, som han hundrede Gange vilde have forandret, om saa skulde være, men for sit Forræderies Skyld. Saaledes skriver den engelske Protestant C o b b e t, der vist ikke kan sigtes for at være for velsindet imod Katholikerne. Og Cranmer selv viste i sine sidste Dage, hvor foragteligt et Menneske han var, idet han erklærede sig rede til Alt, dersom man kun vilde skjænke ham Livet. Man beskylder sædvanligt Maria for Grusomhed, og Dronning Elisabeths løgnagtige Lovtalere og Reformationens uærlige Forsvarere behage at kalde hende den „Blodige“; og at hele Verdens Historiebygmestere og de saakaldte Dannede, der ere øvede i at eftersnakke Andre, istemme denne Dom, det er ikke at undres over. Men enhver oprigtig og sandhedskjærlig Historieskriver indrømmer gerne, at hun ikke fortjener dette Navn. Maria var romersk-katholsk, og det er hendes hele Forbrydelse. Protestanterne

gjorde Oprør imod hende, og det ikke een men gjentagne Gange, og man vil dog vel ikke frakjende en Dronning Ret til at straffe Rebeller? Forøvrigt havde hun kun udført de af hendes fader, Henrik VIII. givne Love imod Kjætterne. To hundrede og syv og halvfjerdssinstyve Mennesker ere blevne henrettede under hendes Regering; men den største Deel af dem vare Høiforrædere. Dette Antal er rigtignok stort nok; men dog kun lidet i Sammenligning med de Tusinder af Offre, som døde for deres Troes Skyld under Elisabeths Regering.

Denne Droning, som fulgte efter sin Halvsøster Maria, tiltraadte Regeringen 1558. Englænderne kaldte hende den „Jomfruelige“ og en Ø, der blev opdaget under hendes Regering, blev til hendes Ære kaldet „Virginia“. I hvilken Betydning hun kaldes Jomfru, det viser en Parlementsact, som Cobbet anfører, og hvorved hun lader sine Børn erklære for arveberettigede. Hendes Elsker, Grev Leicester, var almægtig ved hendes Hof, og de vare begge ligeartede Sjæle. Leicester gav sine Hustruer Gift, naar de faldt ham til Besvær ved at forlange at anerkjendes som ærlige Ægtefæller for Verden; thi Elisabeth turde jo ikke vide, at hendes Elsker var givt. Forøvrigt var Leicester ikke hendes eneste Yndling; han deelte denne tvetydige Ære med fem andre. Det er ikke Lyst til at nedsætte Elisabeth, som bringer os til at omtale disse Kjendsgjerninger; det skal kun tjene til Beviis for, hvorledes man laver Historie, naar man kalder en saadan Person „Jomfru“. Man troer maaskee, at det ikke at være givt er nok til at kaldes Jomfru. Ja, saa er det noget andet, og, naar man vil kalde hende Jomfru i den Betydning, saa have vi ingen Grund til at gjøre Indsigelse imod denne Benævnelse. Men naar nu de samme Historieforfalskere, saasom Hunne, Burnet o. Fl., der kalde Elisabeth „Jomfru“, bæare Maria med Øgenavnet „den „Blodige“, saa bør enhver fornuftig Læser være paa det Rene med, hvad begge Navne have at betyde. Elisabeths Adfærd mod den ulykkelige Dronning Maria Stuart, det

skulle vi ikke indlade os paa at skildre, da den ikke berører den Sag, som vi her ville beskæftige os med.

Elisabeth var en Datter af Henrik VIII. og Anna Boleyn. Var hun forbleven katholsk, saa havde hun selv maattet ansee sig for uægte, selv om der ingen Parlamentsact havde været, der erklærede hendes Moder for en Ægte-skabsbryderinde og hende selv for en Bastard. Det var derfor Religionen, som maatte undgælde for den Skamplet, som hendes Fødsel havde kastet paa hende. Hun havde rigtignok hyklet en ivrig Katholicisme under sin katholske Søsters Regeringstid; hun havde holdt et Capel med Capellan i sit Huus og havde ladet sig krone som en katholsk Dronning. Men da hun var kommen i Besiddelse af Magten, afkastode hun Masken og bekjendte sig som Protestant, understøttede overalt Protestanterne ikke blot i England men ogsaa i Tydskland og Frankrig.

Elisabeth lod sig det fremfor Alt være magtpaaliggende at ophidse Udlandets Protestanter til Modstand imod deres Øvrighed og ved Pengemidler at sætte dem istand til at føre Krig; men i England selv bragte hun Protestanterne til Herredømmet ved at undertrykke Katholicismen. Katholikerne bleve fuldstændigt gjorte til Heloter. I Aaret 1562 bleve de saakaldte 39 Artikler forfattede og i Aaret 1571 blev det bestemt af Parlamentet, at disse 39 Artikler skulde betragtes som den engelske Kirkes Symbolum. En Commission, der blev nedsat ene i det Øiemed at vaage over Troen, arbeidede med en saadan Grusomhed, at den spanske Inquisition kun var et Skyggebillede i Sammenligning med den; og dog var den spanske Inquisition en blot og bar Statsinstitution, medens den engelske Commission var et religiøst Institut. Derom tale naturligviis de fleste protestantiske Forfattere ikke. I den i Aaret 1563 udgivne „acte of uniformity“ vare allerede Tvangsforholdsregler blevno fastsatte imod alle dem, der vægrede sig ved at anerkjende de 39 Artikler som Rette-snor for Troen; og den, som ikke vilde hylde den nye Kirke, havde forbrudt sin Frihed, sin Eiendom og sit Liv.

Pave Pius V. lod nu udgaae en Excommunicationsbulle imod Elisabeth, og erklærede hende for at have forbrudt sin Throne. Dette vil næppe synes Nogen at være ubeføiet, naar han husker, at England fra Kong Johan uden Lands Tid af var et Lehn af den hellige Stol, og at Lehnsherren var fuldt berettiget til at afsætte en uværdig Vasal. Bullen udkom den 25de Februar 1570. Elisabeth fnøs af Vrede og Raseri og gav nu al den Forbittrelse, som en Kvinde kan være i Besiddelse af, frit Løb. Enhver Katholik var fra nu af en Rebel, og den romerske Stol det engelske Kongedømmes fødte Fjende, ligesom enhver Domstol er enhver Forbryders Fjende. Den store Irlænder O'Connell har i sine „Memoires of Ireland“ opfrisket Mindet om de Skjændselsgjeringer, der besudle Englands Historie. Enhver som blev kastet i Fængsel, blev underkastet Tortur. Alle Præster bleve erklærede for Høiforrædere, Biskopperne fængslede; at læse en Messe og at høre en Messe var Høiforræderi. Alle Mennesker bleve tvungne til at høre de protestantiske Prædicanter og til at bivaane den protestantiske Guds-tjeneste; hvo som ikke gjorde det, var Recusant og maatte betale en maanedlig Mulkt paa 20 Pd. Sterling (360 Kr.); hvo som ikke gjorde det et heelt Aar igjennem, maatte betale 200 Pd. (3600 Kr.). Ligesom i Christendommens første Aarhundreder opbød man al Skarpsindighed for at opfinde stedse nye Pinsler og Kvaler for de troe Katholiker. Historikeren Ranke, der søger at fremstille den protestantiske Religion som den forfulgte, er dog nødsaget til, i sin Historie om de romerske Paver at indrømme, at Katholikerne fandt deres Martyrer her i England, men formindsker deres Antal betydeligt, eftersom han kun vil vide noget om 200. Derimod beviser Englænderen Milner i sine „lettres to a prebendary“, at allerede før 1558 bleve 1200 Katholiker martrede. I Elisabeths sidste tyve Leveaar bleve 142 Præster halshuggede for deres Troes Skyld; 90 Præster og Lægmand bnkkede under for deres Nød i Fængslerne; 105 bleve landsforviste; 62 martrede

paa en udsøgt grusom Maade. Dette kun i England. I Irland blev den Maade at dræbe Folk paa indført, at man kvæstede Hjerneskillerne paa alle dem, der bare en Tonsur o: Munke og Præster. Hvor mange der maatte døe paa denne Maade, er ikke til at beregne. Alt dette skete under den „jomfruelige“ Dronnings Herredømme, en Kvinde, som var ligesaa „tolerant“ som „jomfruelig“. Dog skal det være nok hermed. Paa Elisabeth fulgte Jakob I. og under ham foer man ikke lempeligere frem mod Katholikerne.

(Fortsættes.)

Politisk Overblik.

Frankrig er for Tiden optaget af Forberedelserne til de nye Valg. Efterat den i 1871 valgte Nationalforsamling nemlig nu omsider har givet Landet en republikansk Forfatning og hermed gjort — i det mindste foreløbigt — Ende paa den lange Strid og de mange Intriger om, hvem Magten skulde tilfalde, ere dens Dage talte og skal den nu i Løbet af de nærmeste Maaneder afløses af de i den nye Forfatning hjemlede to Kamre — Senatet og Deputeretkammeret. Til det første fandt, som meddeelt, nylig en Deel Valg Sted, nemlig de, som ifølge Grundloven skulde foretages af den hidtilværende Forsamling; og ved en Alliance mellem Venstre, yderste Høire og Bonapartisterne imod Orleanisterne, fik disse Valg et afgjort republikansk Præg. Hermed er dog kun en mindre Deel af Senatspladserne besat. Resten saavel som hele andet Kammer vil først blive valgt om kort Tid. Der agiteres naturligviis stærkt fra alle Sider og i alle Landets Kredse. Regeringen arbejder selv dygtigt med, som Skik og Brug er i Frankrig. Udsigterne ere dog vistnok bedst for Republikanerne. Den monarchiske Tænkemaade, som hylder Monarchiet af Princip, er i de sidste 50 Aar vistnok bleven Dag for Dag sjeldnere; at dette er saa, ville Royalisterne af alle Farver maaskee ikke gjerne indrømme, men de seneste Aar have klart nok viist, at der i det franske Folk ikke var den Kongesindethed, som

Valgene i 1871 syntes at tyde paa; det Monarchi, der har de fleste Tilhængere er vel det kaiserlige, men heller ikke disse ville for Øieblikket kunne tage Kampen op med Republikanerne. Dertil kommer, at Republikanerne for Øieblikket repræsenterer det Bestaaende, Forfatningen, Afslutningen paa den langvarige Usikkerhed og det uhyggelige Provisorium; medens alle de monarchiske Fractioner derimod ere misfornøiede med den nye Grundlov og deres Seir vilde altsaa blive eensbetydende med nye Forandringer, Forsøg eller Omvæltninger. Men hvor uklare, vexlende og indbyrdes stridende de politiske Meninger end kunne være i Frankrig, saa er der dog Eet, hvori det store Fleertal ubetinget er enigt, og det er det alvorlige Ønske om at være fri for mere „Provisorisk“. Det er mere end tvivlsomt, om det franske Folks Fleertal er virkelig republikansk; muligt have de meest Ret som sige, at det i Spørgsmaalet „Republik eller Monarchi“ egenlig slet ingen Ting er, men af de ovenfor anførte Grunde er det vistnok i høieste Grad sandsynligt, at de forestaaende Valg ville faae et overveiende republikansk Præg. „Republikaner“ er imidlertid et meget vidt Begreb. Man kan jo i og for sig være Republikaner og Ultramontan, Republikaner og Nationalliberal, Republikaner og Radikal; kort sagt, under dette Forfatningsflag kunne i og for sig rummes alle mulige politiske Afskygninger fra den strengeste Conservatisme til den rødeste Socialisme. Den historiske Udvikling i Frankrig har imidlertid ført det med sig, at Republikanismen i dette Land falder sammen med en mere eller mindre vidtgaaende Liberalisme og denne atter med en mere eller mindre udpræget Vantro. De sidste Aars Kampe have væsenlig bidraget hertil, og skjøndt man tør antage, at i det mindste Adskillige tidligere Ikkerepublikanere nu ville faae Øinene op for Nødvendigheden af, at den politiske Partideling maa bygges paa noget mere og fyldigere end reent dynastiske Interesser. saa er der udentvivl Mange, der aldeles ikke ville vide noget af en saadan realistisk Opfattelse at sige, og i alle Tilfælde vil det næppe være muligt inden de næste Valg at forandre de politiske Partirammer i Overensstemmelse med de forandrede Forholds Krav. Med Tiden vil det naturligviis skee, men det tager Maaneder og maaskee Aar, og til de forestaaende Valg vil Republikanernes Seir blive identisk med den politiske og navnlig religiøse Liberalismes Seir. Dette er ikke lovcende Udsigter, det skal indrømmes. Den franske Liberalisme er mere

end noget andet Lands (den tyske maaskee undtagen) antikirkelig, og en republikansk Majoritet vil rimeligviis blive Signalet til Tilstande og Kampe af en alt andet end hyggelig Charakter. Dette kan da atter let lede til en Styrkelse af det bonapartistiske Element, der da paa vant Viis vil søge at samle under Ørnene Alt hvad der er misfornøjet, og da navnlig ogsaa Landbefolkningens store katholske Fleertal; men det kan ogsaa skee, at disse Tilstande endelig kunne bringe det franske katholske Folk, og navnlig Bonden og Smaaborgeren, til at begribe Nødvendigheden af at vaagne op ogsaa i politisk Forstand, for selv at tage sin Sag i sin egen Haand. Dette vilde i Frankrig være en stor Lykke, ligesaavist som Bonapartismen vilde være en stor Ulykke; og fører den nye Forfatning til dette, saa vil den have lagt Grunden til en stor og betydningsfuld Fremtid for det franske Navn; men uden Kampe skeer det ikke, og om det skeer gennem disse, er mere end tvivlsomt. Jo fuldere og oprigtigere den troende Deel af det franske Folk gjør sig det klart, at Frankrigs Fremtid er republikansk, desto mere Sandsynlighed er der for, at Udviklingen vil gaae i den antydede ønskelige Retning; jo mere derimod det virkelige Livs Krav glemmes for dynastiske og forfatningsreformerende Ønsker eller Phantasier, desto sørgeligere er Udsigterne for — i det mindste den nærmeste Fremtid.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 23de Januar.** 3die Søndag efter Epiphanie. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 24. M. Timotheus Biskop og Martyr. 25. Ti. Pauli Omvendelse. 26. O. Octav af Sct. Knud. 27. To. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. 28. F. Marcellus, Pave og Mart. 29. L. Frants af Sales, Biskop.
- Søndagen den 30te Januar.** 4de Søndag efter Epiphani. Den hel. Ansgars festlige Mindedag.
- Søgnedagsgudstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Lørdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Lørdag Aften Kl. 5.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5. i Kjøbenhavn.

N° 4. Søndagen den 30te Januar. 1876.

Indhold: Krudtsammensværgelsen. Lyset blegner. Kirkelige Efterretninger: Rom, Cöln, Mainz, Bonn, Salzburg, Belgien.

Krudtsammensværgelsen

under Jakob I. af England, dens Aarsag og dens Ophavsmænd.

(Fortsat fra Nr. 5.)

Det vil være Læseren bekendt, hvorledes Elisabeth straffede de saakaldte Recusanter. Dahlmann, en Protestant og en afgjort Fjende af den katholske Kirke, som i sit store Bibliothek ikke havde en eneste katholsk Bog, og som ikke havde noget kjerere Hverv end at rose Englands „jomfruelige“ Dronning, beretter en Kjendsgjerning, som endnu skal finde sin Plads her. En Adelsmand, havde ikke besøgt den protestantiske Kirke i 69 Maaneder og blev derfor idømt en Mulkt paa 1380 Pund (248,000 Kr.); ingen Forsikring om hans Trøskab imod Dronningen hjalp; han maatte betale og blev en Tigger.

Tiltrods for alle disse Forfølgelser forbleve Katholikerne Dronningens troe Undersaatter; kun kunde de ikke anerkjende hendes Supremati, fordi dette aabenbart strider imod den af Christus selv Kirken givne Forfatning,

som ikke tillader, at Statens Overhoved, som saadant, blander sig i Kirkens Anliggender. Dengang Philip af Spanien med sin Armada angreb England, havde Katholikerne havt den bedste Leilighed til at lade Dronningen bøde for hendes Grusomhed; thi Halvdelen af Englænderne vare endnu katholske. Men nei; de gave Gud, hvad Guds er, og Dronningen hvad Dronningens var; de reiste sig for Dronningen, og Seirherren over Armadaen, Flaadens Øverstcommanderende, Lord Howard, var Katholik. Man har altsaa ikke Ret til at brændemærke de engelske Katholiker som Fædrelandsforrædere.

Dog, det er nu paa Tiden at høre noget om Jakob I. Han var en Søn af den ulykkelige Maria Stuart, der faldt som et Offer for Elisabeths Skinsyge. Elisabeth kunde ikke forhindre, at Thronens legitime Arving kom til sin Ret. Da Maria blev fængslet, var Jakob 13 Maaneder gammel, og han blev som lille Dreng salvet og kronet til Konge af Skotland. Snart efter hans Fødsel blev han overgivet til Grev Marrs Ledelse, og Protestanten Buchanan opdrog den kongelige Prinds under Alexander Erskines, Marrs Broders, Tilsyn. Denne Buchanan havde den forskruede Idee, at et Lands Regent maatte være Landets største Lærde, og dannede derfor Kongen til en pedantisk Lærd, men ikke til en Konge; thi Jakob var og vedblev at være et stakkels vægelsindet Menneske. Coblet sammenfatter sin Dom om ham i de Ord: „Jakob var, som alle Stuarterne paa den sidste nær, ødsel og smudsig, aandrig og forrykt, despotisk og svag; men Hovedtrækket i hans Charakter var Falskhed.“ Hermed er nok sagt. Han var Puritaner; men den engelske Høikirke behagede ham mere, hvorfor han gjorde sig al mulig Uleilighed for at forene Tilhængerne af Høikirken med Puritanerne og lavede saaledes en Blanding, som Alle afskyede. Puritanerne beskyldte ham for Papisme, og, for at nedslaae dres Skrig, befalede han strax at udføre Lovene imod Recusanterne. „Dette“, siger Lingard, „var til nogen Trøst; var der een Vei spærret

for Zeloterne, saa stod en anden aaben for dem. Turde de ikke rense Kirken for Overtroens Surdøig, saa kunde de dog holde Klappjagt paa de afgudsdyrkende Papister.“ Jakob viste sig at være saa lidt ædelsindet mod Katholikerne, at han lod den maanedlige Mulkt paa 20 Pund opkræve ikke blot for Fremtiden, men ogsaa for den Tid' i hvilken han havde fritaget Katholikerne for Bøden. Saaledes skete det da, at en stor Mængde katholske Familier bleve brugte til Bettelstaven — i det ene Grevskab Hereford 400. Englænderne bleve meget forbitrede over, at disse Pengebøder bleve givne til de forhadte Skotlændere, som omgave Jakob, og hvis Fordringer vare større end deres Pung var istand til tilfredsstille.

Imidlertid stod Katholikfølgelsen i fuld Flor. Det at være Katholik og at være Høiforræder var det samme under Elisabeth og Jakob I. Men da man efter de daværende Retsbegreber ikke straffede, uden først at afsige Dom, saa søgte man paa alle mulige Maader at udpresse Tilstaaelser, der skulde bevise Høiforræderiet. Dertil anvendte man Pinebænken og alle Slags Torturer. Tower i London gemmer et heelt Arsenal af saadanne Torturinstrumenter.

Rigtignok skamme Englænderne sig ved disse Beviser for deres Grusomhed og vilde gjerne indbilde de Besøgende, at disse Martørredskaber stamme fra den spanske Inkquisition. De glemme her, at man endnu den Dag idag har Fortællinger i rig Fylde af saadanne Ulykkelige, paa hvem disse Redskaber bleve prøvede og det i den gode „Bass“ (Elisabeths) Nærværelse. Disse Torturer bragte imidlertid intet Resultat. Katholikerne tilstode ingen Statsforbrydelse; men de bleve alligevel henrettede. At det iøvrigt kun gjaldt om at forfølge Katholikerne som saadanne, det siger en Dom, i hvilken man holdt sig mindre tilbage, og som lyder saaledes: „Den eneste Grund til hans (Hr. Donalls) Henrettelse er, at han uagtet Dronningens Forbud med forbryderisk Haardnakkethed bekjender sig til den katholske Tro.“

Pinebænken var af samme Beskaffenhed som hos de Gamle. Den Anklagede blev udstrakt i hele sin Længde og bunden ved Haand- og Fodleddene eller ved Fingrene og Tærerne. Maskinen blev sat i Bevægelse i modsat Retning ved et Hjul; saaledes blev hele Kroppen udspændt, Leddene trukne fra hverandre, ofte sønderrevne eller forstuede, saa at ikke sjælden Døden strax paafulgte. Præsten Campion blev to Gange underkastet disse Pinsler i Løbet af otte Dage. Vilde nu Pinebænken ikke hjælpe, saa drev man Naale ind under Neglene paa Hænder og Fødder. Hvilke Mennesker maa det have været, der kunde glæde sig ved disse deres Medmenneskers Pinsler!

Dog dette er endnu ikke det Værste. Ligesom de hedenske Forfølgere fandt man stedse paa nye Kvaler. En Skarpretter opfandt en ny Torturmaskine, som til Ære for Opfinderen fik Navnet Skaviegers Datter. Man veed om fire Præster, at de bleve underkastede denne Tortur, efterat de vare slupne nogenlunde heldigt fra Pinebænken. Denne Maskine bestod af to Jernbuer, der vare sammenføjede ved den ene Ende; den anden Ende var krummet udadtil, og begge Buer dannede en Kreds, der ved Hjælp af en Ring kunde indsnævres efter Forgodtbeholdende. Den Anklagede maatte knæle paa den Deel, hvor de to Halvbuer hang sammen. Bødlen sprang da op paa den Ulykkelige Hoved og Nakke og trykkede ved sin Vægt Brystet mod Knæerne og sammenføjede Buerne hurtigt ved deres krummede Ende. Derpaa indsnævrede han den lukkede Kreds stedse mere og mere, og det ulykkelige Offer blev i et Nu sammenpresset, saa at Blodet sprang ud af Næse, Haand og Fod. Og alligevel var denne Skaviegers djævelske Datter den „jomfruelige Dronnings“ Tidsfordriv, en Tidsfordriv, som Elisabeths Lovtaler vel vogte sig for at omtale. (Jfr. Cretinean-July II. Bd. S. 331 og Cobbet.)

En anden Straf var den, at man ophængte de Anklagede ved Hænderne, medens man befæstede en tung Steen ved Fødderne og saaledes lod dem hænge imellem Himmel og Jord i 7 eller 8 Timer. indtil de ikke længere kunde

bruge deres Arme, hvorpaa man da overlod dem til det frygtelige Fængsels Kvaler. Kun et Ord endnu om Maa-den at henrette de Dømte paa. Var Dødsdommen afsagt, saa blev den Dømte sat paa en Slæde og slæbt hen under Galgen; Strikken blev lagt om hans Hals og befæstet til Galgen. Derpaa trak man Slæden bort under Fødderne, saa at Legemet hang paa Galgen. Men førend den Hængte døde, skar man Strikken over; Underlivet blev opsprættet, Brystet aabnet og Hjertet revet ud og kastet paa Ilden; derpaa blev Hovedet hugget af og Liget parteret.

Paa Christi Himmelfartsdag 1603 sagde Jakob I. til Rigets Stormænd Følgende med Hensyn til Katholikerne: „De ere selv ene og alene Skyld i alt det, som de hidtil have lidt og endnu ville komme til at lide i Fremtiden. De ere, som de sige, bragte til Bettelstaven; men det stammer fra hans Tiggerarmod, i hvis Tjeneste de have begivet sig. Idet de nemlig have forskrevet sig til Djævelen, have de valgt sig en overmaade daarlig Herre, medens vi derimod tjene en retfærdig Gud, som har Magt til at belønne os.“ Der var altsaa slet intet Haab om, at Katholikerne vilde blive mildere behandlede; maaskee vidste ogsaa Jakob, som alle deres Forfølgere, at disse ikke tør gjøre Oprør. Vidste saadanne Folk ikke det, saa vilde de nok vogte sig for at handle saaledes mod dem.

Iblandt de mange Tusinder engelske Katholiker var der dog adskillige, som kun med Møie kunde undertrykke deres Følelser af Vrede og Forbitrelse mod Kongen og hans nederdrægtige Hjælper. Faa Aar før denne Tid havde nederlandske Calvinister opereret imod Hertugen af Alba, som dengang beleirede Antwerpen, idet de forsøgte at tilintetgjøre ham ved Hjælp af Fade, der vare fyldte med Krudt og Sprængstoffer. Denne Adfærd toge de Utilfredse i England til Forbillede. Den egenlige Hovedop-havsmand til Krudtsammensværgelsen var Robert Catesby, en Ætling af en af de ældste engelske Familier. Aldrig saasnart var han bleven uafhængig af sin Fader, før

han hengav sig til alle Slags Udsvævelser. Men skuffet, som Enhver, der søger sin Lykke i de lavere Lysters Tilfredsstillelse, vendte han tilbage til Gud og fandt den savnede Lykke i den katholske Tro, hvilken han da ogsaa omfattede med den største Iver. Han bliver da forfulgt, hidset og piint; hans Fædrenearv bliver ham frataget, og han geraader i stor Armod. Hans Fortvivelse føder et uhyre Had og en brændende Hævnjerrighed imod den tyranniske og uretfærdige Konge, saa at han fatter den forbryderiske Plan, at sprænge Kongen og hans slaviske Redskab, Parlamentet, i Luften. Han leder efter Deeltagere i sit Forhavende. Tom Winter af Huddington, Thomas Percy af Northumberland og John Wright, den tappreste Adelsmand i alle tre Kongeriger, gjøre fælleds Sag med ham. Først forsøgte de paa ved Roms og de katholske Magters Mellekomst at gjøre Katholikerne Vilkaar taalelige. Men det hjalp ikke, og de henvendte sig nu i et Bønsskrift til den anglicanske Ærkebiskop af Canterbury, Robert Bankroft, men denne svarede: „Paa Elisabeths Tid vare Eders Pinsler kun en Børneleg; vi vidste dengang ikke, hvem der skulde følge efter Dronningen; men nu, da Kongen, som Fader til flere Børn, er i fuld Besiddelse af Thronen, maae vi opleve den sidste Papists Endeligt.“ Over dette mageløse Sprog af en Pseudobiskop bleve de i den Grad opirrede, at de strax besluttede sig til at iværksætte Catesbys Plan. Tom Winter reiser til Belgien og finder iblandt de lundsforviste Englændere i Ostende den siden saa bekjendte Guy Fawkes, en Mand af prøvet Energi og Taushed. Han vender med ham tilbage til England og disse fem lægge nu Haand paa Værket. Percy leier et Huus med Have, som stødte op til Westminsterabbediet og opfører en Muur til at dække en Mine, som de agtede at anlægge under den Sal, i hvilken de sædvanlige Parlements møder bleve holdte. Men da Parlements sessionen blev ajourneret, saa opsatte de deres Arbeide den 25de December 1604.

Men imidlertid opstod der Betænklighed hos Tom Winter om hans Gjernings Lovlighed, ikke fordi Kongen tskulde dræbes, men fordi mange Ulykkelige vilde komme til at dele hans Skjæbne. I Forening med Catesby, hvem, han havde aabenbaret sine Tvivl, forelagde han de Andre følgende Spørgsmaal til Afgjørelse: „Sæt, at Kjætterne i en Fæstning, der skal tages med Storm af en katholsk Feltherre, opstille katholske Krigsfolk i Forsvarernes første Linie hvad skal Feltherren da gjøre? Er det ham da tilladt efter Krigsbrug at storme Fæstningen?“ De havde klogt nok holdt deres Forhavende hemmeligt og fik saaledes det rigtige Svar, at Feltherren nok maatte storme Fæstningen. Men at det af dem opkastede Spørgsmaal og det derpaa givne Svar i intetsomhelst Forhold stod til deres Plan, det havde deres lidenskabelige Had forhindret dem i at faae Øinene op for. Saaledes mødtes de S sammensvorne igjen i et afsides liggende Huus, og aflagde der Ed paa Evangeliet, at de vilde udføre deres Forhavende og iagttagende den dybeste Taushed desangaaende, hvorpaa de annammede den hellige Communion af den Intet ahnende Pater Gerards Haand.

Christof Wright og Robert Winter, Brødre til de ovenfor nævnte S sammensvorne af samme Navn, sluttede sig til Complottet, og det underjordiske Arbeide begyndte paaen. Det var en i høi Grad besværlig Gjerning, da Themsens Vande sivede ind i Minen og udsatte dem for mange Farer. Men ved udholdende Ihærdighed naaede de endelig til Westminsterabbediets Grundvolde. Grundmuren af en Tykkelse paa 64 Tommer blev gjenembrudt, og de opdagede da en hvælvet Kjælder, som trak sig hen under Overhuussalen. Fawkes leiede Kjælderen og lod den opfylde med en stor Mængde Steenkul og allchaande Redskaber. Henimod Enden af Aprilmaaned 1605 havde de der ophobet 37 Krudttønder. Catesby benyttede Tiden til at samle nye S sammensvorne, og det lykkedes ham at hverve 13. Sir Everard Digby, Thomas Bate, Ambrosius Rakwood, John Grant, Robert Keys og Francis

Tresham, alle, paa Bater nær, høiadelige og rige Herrer, bleve vundne for det ugudelige Foretagende og bestyrkede i deres Planer ved Katholikfjendernes Tyranni og Grusomhed. De Sammensvorne holdt deres Planer meget hemmelige; men fremfor alt vogtede de sig for at betroe Jesuiterne deres Forehavende, fordi de meget godt vidste, at disse vilde have opbudt al deres Indflydelse for at forhindre Planens Udførelse.

Tiden til at aabne Parlamentet nærmede sig, og de Sammensvorne havde truffet deres Forholdsregler. Tresham, hvis store Formue altid havde staaet til deres Tjeneste, fremkom nu med et Andragende om, at hans Svoger, Lord Mouteagle, skulde advares mod den ham truende Fare. Catesby tøvede, men gav dog efter; saaledes fremstille nogle Forfattere Sagen. Men er det sandt, saa viste de Sammensvorne, at de vare sande Stymper. Derfor sige Andre ogsaa saaledes: Tresham, hvis Charakter var meget tilbageholden og foranderlig, og som tillige var Besidder af en stor Formue og en Ven af mange af Kronens Stormænd, havde kun nødtvungen indladt sig paa Sammensværgelsen. I det Øieblik, da det skulde gaae løs, veeg han tilbage for den Frygt at knytte sit Navn til en Misgjerning, hvorved hans Fædreland vilde styrtes i Fordærvelse og den katholske Kirke plettes med en Skjændselsgjerning; og saaledes aabenbarede han Sammensværgelsen for Statssecretairen Robert Cecil, der nu fra sin Side rettede et Brev til Lord Mouteagle. Den Sidstnævnte tilbagesendte Brevet til Cecil, og denne overgav det til Kongen i Forening med Greverne Salisbury, Worcester, Northampton og Nottingham, som dannede Jakobs Ministerraad. Disse troede paa denne Maade at smigre Jakobs Forfængelighed, der saaledes fik Leilighed til selv at afsløre Udaaden. Thi Skrivelsen indeholdt Intet om Complottet, men kun en Advarsel til Lord Mouteagle.

Tresham, som havde forraadt sine Venner, gav dem nu Efterretning om det Skete og formanede dem ved

Catesby til Flugt. Men de lode sig ikke forstyrre i deres Forehavende. Det blev besluttet, at Percy og Winter skulde stille sig i Spidsen for et Londonsk Oprør, og at Catesby og John Wright skulde lede en Opstand i Grevskabet Worcester. Fawkes blev tilbage for at sætte Ild paa Minen, og han vilde opoffre sig selv.

Castellanen for Westminsterabbediet, Sir Thomas Knevell, steg nu den 5te November ved Dagens Frembrud ned i den ham af Cecil betegnede Kjælder, fandt der Krudtet og Fawkes med tre Lunter. Man forhørte strax denne; han fortaug sit og sine Medsammensvornes Navne, men tilstod Planen og meente efter Puritanernes Theologi at have Ret til at tilintetgjøre Kongen. Saaledes havde de skotske Puritaners Ugudelighed nær tilintetgjort Kongen og hans Puritanere! Fawkes var en Natur af Scævolas Art; han ventede Døden uden at blegne og svarede on skotsk Statsraad paa Spørgsmaalet om, hvorfor han havde ophobet saa meget Krudt: „for at lade det skotske Tiggerpak flyve til deres Hjemts Bjerge“. Han blev dønt til at pines til Døden. Den 7de November navngav han de S sammensvorne, fordi han troede, at de vare i Sikkerhed. Men disse flakkede omkring, forfulgte af Soldater. Catesby, Percy og begge Wrights faldt i Kampen. Th. Winter, Rockwood, Bater, Grant og Keys bleve tagne tilfange. Digby, Robert Winter og Littleton slog sig rigtignok igjennem, men bleve dog snart anholdte.

Dette er Krudtsammensværgelsens Historie. Vi have fulgt den Skridt for Skridt. Protestanterne tage den gjerne til Indtægt for at beskyldte Katholikerne for en stor Forbrydelse. Vi misbillige denne Skjændselsgjerning idetmindste ligesaa stærkt som Protestanterne. Men at paabyrde Katholikerne Skylden, det kunne vi ikke lade gaae upaataalt hen. Ligesom man ingen Ret har til at kalde en Armee for en Røverbande, fordi nogle Soldater virkelig ere Røvere: saaledes er det imod al Fornuft at stemple Katholikerne som Forbrydere, fordi tretten S sammensvorne begik en stor Forbrydelse. Vilde de

protestantiske Forfattere kun være saa ærlige som Jakob I., saa vilde de ikke gjøre sig latterlige ved deres Paa-stand om, at Catholicismen er Skyld i Krudtsammen- sværgelsen. Thi Jakob siger i et Edict af 7de Novbr. 1605: „Katholikerne afskye dette forbandelsesværdige Anslag, og der er ikke en eneste iblandt dem, der ikke var rede til at hengive sit Liv for at forsvare sin Konge.“

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Cardinal Cullen, Ærkebiskop af Dublin og Dublins Lord-Mayor overgave nylig den h. Fader Irlands Peterspenge. Pius IX. forærede Cardinaleu et stort Mo-saikbillede.

— Den hellige Fader glæder sig vedvarende ved det bedste Velbefindende. Hverken hans legemlige eller aandelige Kræfter svigte ham, hvormeget han end maa arbeide og anstrænge sig. Hver Dag læser han den hellige Messe, hvad der vist ikke er nogen let Sag for en Olding paa 84 Aar og man har iagttaget, at hans Messe i de sidste Aar varer længere end tidligere, da han kun anvendte tredive Minuter paa den, medens han nu behøver 40 til 42 Minuter. Men dette kan ikke tilskrives hans legemlige Svaghed, men er kun en Følge af, at han paa adskillige Steder indskyder personlige Bønner til den Aller-høieste. Overhovedet er det jo bekjendt, at Paven beder meget, tildeels knælende foran sin Bedepult i Arbeids-værelset og tildeels i det ovenover samme liggende Privat-oratorium.

— Biskop Dupanloup af Orleans er indtruffen i Rom efter Sigende for at fremme Canonisationsprocessen af Jeanne d'Arc eller den berømte Jomfru af Orleans. Ligeledes er den forhenværende engelske Minister, Marquien af Ripon, her og havde en Privataudiens hos den hellige Fader. Den 10de ds. modtog han den hellige Communion af Pavens Haand, under dennes Messe, som han bivaanede.

Cöln. „Domstolen for kirkelige Anliggender“ har i sit Møde af 12. Januar indledet Forhandling om Ærkebiskoppen af Cölns Afsættelse og givet Appellationsretten i Cöln Tilhold om at lede Forundersøgelsen. At Domstolen vil dømme den høie Prælat til at have forbrudt sit Embede, det kan der ikko være Tvivl om. Men et gammelt Ord siger: Man kan ikke give, hvad man ikke har, og ikke gjøre, hvad man ikke formaaer. Og da nu Domstolen ingen Myndighed har til at afsætte en katholsk Biskop, saa er Dommen naturligviis magtesløs, og de Herrer Dommere gjorde derfor bedst i at spare sig Uleiligheden.

— „Cölnische Volksztg.“ havde kort før Nyaar erklæret sig villig til at tilsende den i Udlandet levende Ærkebiskop Nyaarslykønskninger i Form af Visitkort, der skulde afhentes i Expeditionen indtil den 31te Decbr. Eftermiddag, og nu skriver Bladet: „Man har afhentet saa mange Kort og bedet os om at tilsende den høiærværdige Overhyrde dem, at det i Sandhed er til at forbauses over.“

Mainz. Den 5te Januar bleve den høiærværdige Biskop v. Ketteler af Mainz og hans Secretair stævned for Domstolen for at forhøres, om de havde forbrudt sig imod de preussiske Lovs „med Hensyn til de unge Geistliges Dannelse og Beskikkelse“. Den preussiske Regering havde opfordret den hessiske til at stævne de to „Forbrydere“. Og hvori bestod deres Forbrydelse? Deri, at Biskoppen har sendt sin Secretair til et ledigt Sogn for der at holde Gudstjeneste!

Bonn. Vor By tæller 21,159 Katholiker i tre Sogne, og af Gammelkatholiker skal der være i det Hele taget 186, altsaa 62 for hvert Sogn, og dog synes den preussiske Regering at holde denne lille Skare for tilstrækkelig til at unde den Medafbenyttelse af Sognekirkerne. Regeringen veed meget godt, at Katholikerne ikke længere kunne benytte deres Kirker, naar de blive vanhelligede ved Gammelkatholikernes sacrilegiske Gudstjeneste og alligevel vil den sætte de Frafaldne i Besiddelse af andre Folks Eiendom. Dette kalder man i Preussen Retfærdighed!

Salzburg. Fyrstærkebiskoppen af Salzburg og Primas'en af Tydskland, Cardinal v. Farnoczy, er bleven betænkeligt syg. Hans Eminence holdt ifjor sit 25-aarige Jubilæum som Biskop. Hans Kræfter synes at være udtømte og alle hans Lemmer lammede; med hver Time

venter man hans Død. Den 6te om Aftenen sendte Hs. Hellighed ham den apostoliske Velsignelse, der, som bekendt, er forbunden med en fuldkommen Aflad α : en Eftergivelse af alle tilbageblevne timelige Syndestrafte. Den 7de annammede han de Døendes hellige Sacramenter.

Belgien. Det frie Universitet i Löwen nyder den største Tillid fra Belgiernes Side, medens Statsuniversiteterne i Gent og Lüttich kun sparsomt frekventeres. Førstnævnte Anstalt talte i sidste Aar 1140 Studenter, medens Universitetet i Gent kun havde 211 og det i Lüttich 541 Studenter.

Elisabethforeningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen den 30te Januar Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30te Januar. 4de Søndag efter Epiphani. Den h. Ansgars Fest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 31. M. Petrus Nolascus, Bekj. 1. Februar. Ti. Ignatius, Biskop og Martyr. 2. O. Mariæ Renselse (feires offentlig paa næstkommende Søndag); Kl. 8½ Messe for Sct. Ansgarforeningen. 3. To. Ansgarius, Biskop og Apostel for Danmark (Blasius, Biskop); Blasiusvelsignelsen meddeles efter enhver h. Messe, Kl. 6, 7 og 8½. — 4. F. Anders Corsini, Biskop; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Broderskabsandagt med Prædiken. 5. L. Agatha, Jomfru og Mart.

Søndagen den 6te Februar. 5te Søndag efter Epiphani. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Kl. 9½ Lysevielse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Lørdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Lørdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 5. Søndagen den 6te Februar. 1876.

Indhold: Krudtsammensværgelsen. Lyset blegner. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Paris, Berlin, Paderborn, Ehrenbreitstein.

Krudtsammensværgelsen

under Jakob I. af England, dens Aarsag og dens Ophavsmænd.

(Sluttet.)

Efter den sandfærdige Beretning, vi have givet om Krudtsammensværgelsen, ere vi forvissede om, at Ingen af vore Læsere vil tiltroe Jesuiterne Andeel i denne uhyggelige Forbrydelse. At Tilhængerne af den engelske Høikirke og de saakaldte Puritanere, der siden halshuggede Kong Carl I., efter Attentatet beskyldte Katholikerne i Almindelighed og Jesuiterne i Særdeleshed for denne mørke Gjerning, det er ikke til at undres over. Thi disse Folk ledte med den største Omhu efter enhver Skingrund, der kunde synes skikket til at give dem Vaaben i Haanden mod de forhadte „Papister“, fordi Jesuiterne gjorde dem stort Afbræk ved at føre en Mængde Protestanter tilbage til den romersk-katholske Kirke. Men naar endog berømte Historieskrivere i vore Dage gjentage denne Beskyldning, saa veed man i Sandhed ikke, om

man skal udlede deres Adfærd af bevidst Uredelighed eller af grov Vankundighed. Ranke, hvem det ikke kan falde os ind at nægte sjældne Fortjenester paa Historie-skrivningens Omraade, røber i sin Beretning om Krudtsammensværgelsen en Letsindighed, der ikke geraader ham til Ære. Han burde vide Besked om Sagen; thi det er en Historieskrivers ufravigelige Pligt, først upartisk at prøve Actstykkerne, førend han fælder en afgjørende Dom. Men det gjør Ranke ikke; han bryder sig slet ikke enten om en Mængde Breve, eller om P. Garnetts Forhør, for at kunne bifalde en løgnagtig Betænkning, som en vis Advocat Coke indgav til Parlamentet. Denne Coke optraadte nemlig som Statsadvocat for det forsamlede Parlament og leverede et saadant Vrægebillede af Forholdene, at et Medlem af Parlamentet ikke kunde tilbageholde den Ytring: „Disse Advocater ere dog i den Grad vante til at lyve, at det ikke længere er dem muligt at fremstille Noget efter Sandhedens Krav.“ Det vilde være ønskeligt for Hr. Ranke og alle dem, der paaberaabe sig hans Autoritet, om de kunde rose sig af den samme Ærlighed i denne Sag, som Jansenisten A. Arnauld, en afgjort Modstander af Jesuiterne. Han latterliggjør Englændernes Løgne og Bagvaskelser, og hans Had til Jesuiterne var ikke stærkt nok til at formaae ham til at erklære Løgn for Sandhed. (Jfr. Apologie des catholiques par A. Arnauld I. part. pag. 444 Liege 1680 og Rankes Fremstilling II. p. 50.)

Dog, vi ville gaae lidt merc i det Enkelte. Det var i Særdeleshed tre Jesuiter, som man sigtede for Meddelel-
agtighed i Krudtsammensværgelsen, nemlig Fædrene Garnett, Gerard og Greenway.

Gerard havde, som vi tidligere have fortalt, meddeelt de fem første Sammensvorne de hellige Sacramenter, og dette var Grund nok til alle mulige Sigtelser imod ham. Det hjalp ikke, at de fængslede Sammensvorne aabent og høitideligt erklærede i deres sidste Øieblikke, at ingen Præst, ingen Katholik og især ingen Jesuit havde vidst noget om Sammensværgelsen. Vel havde Th. Winter,

der følte sig urolig over sit Forehavende, aabenbaret sin Skriftefader P. Greenway Planen, efterat Alt var forberedt. Greenway, der blev forskrækket over en saadan Plan, bad Winter om Tilladelse til ligeledes i sit Skriftemaal at maatte hente Raad hos sin Foresatte Garnett. Han fik denne Tilladelse, og Garnett paalagde ham at opbyde Alt for at forhindre Planens Udførelse. Greenway gjorde dette, men han prædikede for døve Øren. At nu baade Greenway og Garnett ved den strenge Lov om at holde det under Skriftemaalet erfarede hemmeligt, vare forhindrede i at aabenbare noget om det paatænkte Anslag, det forstaaer enhver Katholik let. Thi denne Lov om Hemmeligholdelsen af det i Skriftemaalet hørte er jo saa strengt forpligtende for Skriftefaderen, at han paa ingen Maade og under intet Paaskud tør gjøre Brug af det, selv ikke om det gjaldt hans eget Liv. De protestantiske Englændere anerkjendte naturligviis ikke dette; men Englændernes Meninger kunne ikke være nogen Rettesnor for en Skriftefaders Handlemaade. Man har ofte, især fra de Liberales Side, villet godtgjøre, at der kunde gives Tilfælde, hvor Skriftefaderen skulde være forpligtet til at afsløre Skriftemaalets Hemmeligheder for Øvrigheden. Men disse Herrer burde dog vide, at en katholsk Præst maa opfylde sin Pligt; han vil ikke tage i Betænkning at døe; men at forraade Skriftemaalets Hemmelighed til nogetsomhelst Menneske i hele Verden, det vil han aldrig indlade sig paa. Skriftebarnet ene og alene har Ret til at fritage sin Skriftefader for Taushedens Pligt; thi Loven er givet i Skriftebarnets Interesse. Den ærede Læser vil nu kunne danne sig et Begreb om begge de Præsters Forhold, der saaledes vare medvidende om en Forbrydelse, men ikke kunde og ikke turde forhindre den. Dette er altsaa disse to Jesuiters Deelagtighed i Sæmmensværgelsen. Merc har man ikke beviist og mere kunde man ikke bevise. Man har forsøgt Alt; men forgjæves. Personer af „stor Autoritet“ bearbejdede Bater, Catesbys Tjener, og nødte ham til at sige noget, som kunde mistænkeliggjøre Jesuiterne.

I Haab om, saaledes at kunne frelse sit Liv, sagde Bater, at Catesby i 14 Dage havde levet i et Huus, hvor der dengang opholdt sig tre Jesuiter, nemlig Garnett, Greenway og Gerard.

Dette under Dødstrudsel Tjeneren afpressede Ud-sagn beroede paa en Misforstaaelse. Men lad det ogsaa være sandt, hvad siger det da? Læscren vil udentvivel have ondt ved at udfinde noget, som blot kunde have et Skin af Skyld. Men Jesuiternes Fjender vare tilfredse dermed! Nu vare Jesuiterne skyldige i Alting; nu kunde man holde Klapjagt efter dem. En Proclamation imod „de tre Uhyrer“ opfordrede hele England til at gjøre Jagt paa dem. Gerard og Greenway slap bort. Garnett derimod blev anholdt i Heelip (Worcestershire) den 20de Januar og bragt til London. Det er mærkeligt, at „dette Blodmenneske“ ved sin Optraeden afnødte sin fangevogter, Sir Henry Brocelay, den Tilstaaelse, at han aldrig havde seet en Mand af en saadan Beskedenhed, en saadan Videnskab og en saadan Viisdom. Garnett gjorde et ligesaa gunstigt Indtryk paa Medlemmerne af Geheimeraadet, som første Gang forhørte ham. Et af disse sagde ved Forhørets Slutning: „Man kan ikke bebreide ham noget uden nogle Punkter i hans Doctrin (∅: Katholicismen), men i Krudtsammensværgelsen har han ingen Deel.“ Man holdt det ene Forhør efter det andet, men forgjæves. Man vilde imidlertid for enhver Priis finde noget, og derfor blev Garnett overgivet til Katholikernes to hadefuldeste Fjender, nemlig Overdommer Popham og Generalprocurator Coke, af hvilke den Sidste ved hin Tale for Parlamentet har reist sig et Minde om sin Løgnagtighed, og tillige for Efterverdenen ved sin Bog „Actio prodotaria“. Da disse to noble Personer ikke kunde udpresse noget af Garnett, saa udbredte Coke det Rygte, at Garnett havde tilstaaet Alt, og optraadte imod 8 Jesuiter med forfalskede Navne. Men dette var dog de gode Herrer i Parlamentet altfor stærkt, og de lode den elendige Løgnen føle hele deres Foragt. Fulde af Ærgrelse over Beskæmmelsen og op-

irrede ved den Tilfredshed, Parlamentsmedlemmerne tilkjendegave med Garnetts Svar, lode Popham og Coke deres Raseri gaae ud over Garnett. At de lagde ham paa Pinebænken, det forstod sig af sig selv; men selv „Jernstøvlen“ (et skrækkeligt Marterredskab) formaaede ikke at afpresse ham noget Compromitterende, og derfor søgte man ved List at opnaae, hvad man ikke var istand til at udrette med Vold. Fangevogteren skulde indsnige sig i Garnetts Fortrolighed og befordre hans Correspondance med andre Fangne, især Pater Ouldcorne. Men denne var saa uskyldig, at man Intet udrettede dermed. Paa Grund heraf lagde man en ny Fælde. Ouldcorne blev bragt i en Celle, som stødte op til Garnetts. Fangevogteren gav dem Tilladelse til at samtale med hinanden, hvilket kun var muligt med høi Røst, og Fangevogteren opstillede sig derfor tilligemed en anden Person ved Døren for at lure. De to Patres skriftede først for hverandre; og da Ouldcorne under Samtalen spurgte Garnett, om man ogsaa plagede ham med Krudtsammensværgelsen, svarede denne: „Ja, men man kan ikke overbevise mig om noget, og der er kun eet Menneske, som kunde gjøre mig Vanskeligheder.“ Dette var nok for Coke. Garnett blev bragt i Tower og strax mødte en Commission med Cecil som Formand. Garnett blev forhørt, men man fik Intet ud af ham. Commissærerne lode ham nu pine, og efter at have meddeelt ham, hvad de havde faaet at vide af Fangevogteren, erklærede Garnett: at han kun under Skrifteseglets Hemmelighed havde faaet Kundskab om Sammensværgelsen og Tilladelse af sit Skriftebarn til, i Tilfælde af Tortur, at gjøre Brug af sin Kundskab. Han forklarede derpaa den strenge Pligt der paahviler en Skriftefader, at holde det i Skriftemaalet hørt hemmeligt, og navngav P. Greenway som sin Poenitent. Denne havde ligeledes, som ovenfor sagt, kun i Skriftemaalet hørt om Komplottet og af sit Skriftebarn faaet Tilladelse til baade at spørge Garnett tilraads og

at give ham Lov til at aabenbare Sagen, hvis det skulde komme til Pinebænken.

Skjøndt det saaledes er klart som Dagens Lys, at der ikke kan være Tale om Meddeelagtighed i Forbrydelsen fra Garnetts Side, udbasunede dog Katholikernes Fjender i hele Verden, at han havde tilstaaet sin Medskyld i Krudtsammensværgelsen. Man seer, at ogsaa Englænderne forstode at udbrede Løgne, og at de ikke behøvede at vente paa Protestanternes store Helgen, Gustav Adolf af Sverig, der besoldede Skribenter for at bagtale hans store Modstander Tilly og give ham Skyld for hans egne Misgjerninger, saasom Magdeburgs Ødelæggelse ved Ild. (Jfr. Onno Klopp: Geschichte Gustav Adolfs.) Lad de Sammen-svorne bekjende for Domstolen, at Præsterne vare uskyldige, lad Thomas Winter opløfte sin Røst paa Skafottet: det hjælper ikke. Man troer Løgner, fordi den behager!

Garnett blev stillet for Domstolen i Guildhall den 27de Marts og anklaget for „at have sammensvoret sig med Catesby og hans Complot for at sprænge Kongen og Parlamentet i Luften, forandre Statsreligionen, tilintetgjøre Staten og bringe den under Fremmedes Herredømme. Sir John Crook tumlede sig paa Sigtelsernes Mark og tillod sig saadanne Udskeielser, at en Gadedreng havde kunnet misunde ham hans Smædesyge. Derpaa skulde Coke fremføre Beviserne. Men da han ikke kunde forebringe noget, som holdt Stik, frembragte han desto flere Løgne og Phraser. Men Garnett forsvarede sig med sandt Mesterskab og med et saadant Resultat, at Cecil og Coke bleve ilde tilmode; derfor afbrød de ham stadigt, som de altid pleie at gjøre, der ikke kunne taale Sandheden. Kongen, der bag et Forhæng overværede Forhandlingen, gjorde siden disse lave Mennesker bitre Bøbreidelser for deres usømmelige Adfærd. Da Lord Cecil endnu havde holdt en Tale om Skriftemaalshemmelighedens Statsfarlighed, og Garnett havde gjendrevet ham og tillige aabent udtalt, at han aldrig vilde bekvemme sig til at afsløre en i Skriftestolen erfaret Hemmelighed, medmindre Skrifte-

barnet ønskede det, blev Forhandlingen sluttet. Man kunde forudsee Dommen. Garnett blev dømt til Døden. Saaledes var der da et Justitsmord mere i det i denne Henseende dengang saa frugtbare England!

Han blev henrettet den 3die Mai, og saa stor var hans Værdighed og hans ægte katholske Aand, at de protestantiske Tilskuere under Indtrykket heraf ved deres Udraab hindrede Skarpretteren i at partere hans Legeme i fire Stykker, førend han var fuldstændigt død. Da Skarpretteren nu rev Hjertet ud af Brystet for at vise det for Folket med de Ord: „Seer der Hjertet af en Forræder“, da lød ikke det vante: „God save the King“, men: „Han døde som en Helgen!“ De katholske Englændere ære ham som en Martyr og han fortjener denne Ære, eftersom han døde for Ukrænkeligheden af Skriftemaalets Hemmelighed.

Vi have ved Skildringen af denne historiske Begivenhed raadført os med mange Kilder, saavel protestantiske som katholske, og derfor kunne vi med fuld Sikkerhed paastaae, at vor Fremstilling svarer til Sandheden, og haabe, at ingen uhildet Læser længere vil lade sig bedaare af de mange tendentiøse Skildringer, som man behager sig i at bringe tiltrøvs. Men for i al Korthed endnu engang at sammenfatte Resultatet af vor Under søgelse, saa sige vi:

1. De uretfærdige halvtredsindstyveaarige Forfølgelser af Katholikerne og deres Udplyndring have foranlediget den af alle Katholiker afskyede Misgjerning \circ : Krudtsammensværgelsen.
 2. De tretten Sammensvorne vare forblindede af deres lidenskabelige Had. At sigte Katholikerne i Almindelighed for denne Forbrydelse, er en ligesaa enfoldig som ugudelig Løgn og Bagvaskelse.
 3. Jesuiterne have ingen Skyld i Attentatet, men have tværtimod opbudt Alt, for at forhindre det. Garnetts Henrettelse er et Justitsmord og hvo som paastaaer Jesuiternes Medskyldighed er enten en Ignorant, eller, hvad der er langt værre, en Bagvasker.
-

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Man er i Færd med at sælge den i „via Nazionale“ liggende ufuldendte protestantiske Kirke. De protestantiske Missioner give nemlig et daarligt Udbytte i Rom som alle andre Steder, og de protestantiske Afsendinges Plattenslagerier gaae over alle Grændser. Maaskee ere de Comiteer, der lønnede dem, komne under Veir med, at de ere blevne bedragne. De under Pius IX.' Herredømme bestaaende Bedehuse ere tilstrækkelige, ja langt mere end det, til at rumme alle Protestanter, og det saa meget mere, som de protestantiske Englændere, der ellers levede Vinteren over i Rom, efter den piemontesiske Usurpation ikke længere gide være der. Alle Penge, som man har ødslet paa protestantiske Missioner, ere kastede i Vandet til stor Ærgrelse for Carbonarierne, hvis afdøde Hoved, Mazzini, var fuldt overbeviist om, at man først maatte protestantisere Italien, for at kunne faae Folket til Revolution! Et talende Vidnesbyrd for Catholicismen og imod Protestantismen!

Frankrig. Lourdes. Enhver af vore Læsere kjender det berømte Valfartssted Lourdes i det sydlige Frankrig ved den spanske Grændse; Enhver veed ogsaa, at den allersaligste Jomfru Maria der viser sig overordenlig rundhaandet mod dem, der tye til hende, for ved hendes Forbøn at opnaae overordenlige Naadegaver af Gud; fremdeles vil det være i Manges Erindring, at en Herre ved Navn C. Artus i en lille Bog, han har skrevet om Lourdes, opfordrer alle Fritänkere og alle dem, som holde det for Viisdom at gjøre Nar af dem, der troe, at Gud kan virke Vidundere og i Virkeligheden endnu virker saadanne, selv i det nittende Aarhundrede — til at bevise, ikke at alle, men kun to efter frit Skjøn valgte Viidundere, som den bekjendte Forfatter Laserre omtaler i sin Bog om Lourdes, kunne forklares paa en naturlig Maade. Ingen af de liberale Herrer Avissskrivere og Viisdomsforpagtere har fortjent den hos Notarius Turquet i Paris, Rue de Hannovre 6, deponerede Sum af 15,000 Francs, skjøndt disse Herrer ellers holde meget af at tjene Penge. De troende Katholiker bryde sig grummo lidt om deres Modstanderes Spot og valfarte uafbrudt i store Skarer til Lourdes, for der at hylde deres Frelsers ophøiede Moder. Saaledes var for-

leden en Procession paa 20,000 Mænd fra Bigorre i Lourdes. Stedets Biskop, Msgr. Jourdan, modtog dem og meddeelte dem den biskoppelige Velsignelse og holdt en Tale til dem. Alle, forsaavidt det var muligt, modtog de hellige Sacramenter og vendte, styrkede i Tro, Haab og Kjærlighed, tilbage til deres Hjem. Vi skulle ikke indlade os paa nærmere at omtale denne Begivenhed; men istedet derfor skulle vi berette en anden, som vi ikke tvivle om, vil interessere enhver Katholik.

En belgisk Arbejder, ved Navn Pierre de Rudder, havde havt det Uheld at faae sit Been knust. Han var i Arbejde hos Hr. de Bus de Gisignier i Jabbeke. Da han den 16de Febr. 1867 vendte hjem fra Arbejdet, vare Johan Knokaerts Sønner beskæftigede med at fælde Træer, og et Træ laae tværs over Landeveien. Idet Rudder nu vil skride over Træet og i dette Øiemed løfter sin Fod, falder et andet Træ og knuser den stakkels Arbejders Been 9 Centimeter ovenover Knæet. Man bringer ham til hans Hjem under de rædsomste Smerter. Dr. Affenaer fra Ordenberg føier Benet sammen og sætter det i Gipsforbinding. Efter fem Ugers Forløb danner der sig et uhyggeligt Saar, og Dr. Affenaer erklærer sig ude af Stand til at læge Benet. Man henter endnu Dr. Jacques og siden Dr. Verriert fra Bruges; men de formaaede ikke mere end Affenaer; og saa henvendte man sig endnu til tre andre Læger, af hvilke den ene var fra Stabille, den anden fra Vasrena og den tredie fra Brüssel; men heller ikke disse vidste Raad mod Ondet. Den stakkels Arbejder havde forgjæves lidt de usigeligste Smerter; han maatte et heelt Aar igjennem holde Sengen og kunde kun ved Hjælp af Krykker slæbe sig frem. Da hører han om de store Vidundere i Lourdes; han sætter sin Lid til Herrens Moder og vil til Lourdes. Dog hvorledes udføre dette, da Benet var i den daarligste Forfatning? Men fuld af Mod begiver han sig paa Veien den 7de April 1875. Han behøver 3 Timer til at tilbagelægge to Fjerdingvei til Jabbeke Station, hvor 3 Mænd løfte ham ind i Coupéen. Det var kun med stort Besvær, at han, ledsaget af sin Kone, naaede Lourdes; men ved Hjælp af sine Krykker nærmer han sig endelig Grotten og sætter sig paa en Bænk, da hans Kræfter vare aldeles udtømte. Tørsten piner ham og han begjærer at drikke af Grottens Kilde. Efter den vederqvægende Drik føler han sig betydelig lettet, saa at han

kan slutte sig til de øvrige Pilgrime. Saaledes naaede han Gudsmoderens Billede og sætter sig ligefor dette paa en Bænk, beder af Hjertets Grund om Forladelse for sine Synder og om sit Helbred, saa at han kan være i Stand til at tjene Brødet til sine Børn og deres Moder. Medens han beder paa denne Maade, mærker han paa een Gang en ganske ejendommelig Rystelse i Benet og kaster sig paa Knæ foran Billedet. Strax kommer han til sig selv igjen, reiser sig og lægger Krykkerne til Side, — han er helbredet. De Omkringstaaende græde af Glæde, og hans Kone er nær ved at falde i Afmagt. Han selv holdt endnu en inderlig Taksigelsesbøn, hvorpaa man førte ham til Slottet Courtebourne, for der at constatere hans fuldstændige Helbredelse. Benet var føiet fuldkomment sammen og Såret pludselig forsvundet! Efter at han var vendt tilbage til Jabbeke, ilede han først til Kirken for at takke Gud, derpaa begav han sig til sin Hytte, hvor hans Datter Silvie faldt ham hulkende om Halsen. Det varede ikke længe, førend Dr. Affenaer opsøgte ham, og da denne havde undersøgt Benet, udbød han: „De er grundigt helbredet; Deres Been er som et nyfødt Barns. Alle Lægernes Midler vare resultatløse, men Maria forstaaer sig paa at hjælpe, hvor Lægerne ere magtesløse.“

Paris. Det nyoprettede katholske Universitet i Paris blev den 10de f. M. aabnet paa en meget høitidelig Maade. Cardinal-Ærkebiskop Guibert holdt en længere Tale, hvori han yttrede det Haab, at Regeringen snart vilde tage Initiativet til fuldstændigt at frigive Universitetsunderviisningen.

Berlin. Af nedenstaaende Statistik kan man slutte sig til Beskaffenheden af den saa meget bagtalte katholske Tolerance mod Anderledestroende. I det berlinke St. Hedwigshospital, som staaer under Ledelse af de barmhjertige Søstre, blev ifjor pleiet 1103 Katholiker, 2109 Protestanter og 34 Jøder. De saakaldte „graee Søstre“ af den h. Vincents af Paul pleiede 175 Katholiker, 541 Protestanter, 34 Jøder og 2 Grækere. Hele de „graee Sæstres“ Selskab, hvis Moderhuus er i Neisse i Schlesien, har i Moderhuset og dets 87 Filialer pleiet 6,388 Katholiker, 5,411 Protestanter, 473 Jøder, 8 Grækere og 6 Dissidenter. I de barmhjertige Brødres Hospital i Breslau pleiede man i Aaret 1875 1252 Katholiker, 1315 Protestanter og 11 Jøder. Af denne Statistik fremgaaer, at i tre Tilfælde blev der forpleiet et større Antal Protestanter

end Katholiker af de katholske Ordensselskaber, og at de „graae Søstre“ tilsammen pleiede næsten ligesaa mange Anderledestroende som Katholiker. Lægges man endnu Mærke til, at de graae Søstres Hospitaler for største Delen ere beliggende i katholske Egne, hvor der kun er ringe Leilighed til at optage Protestanter, saa seer Enhver, at det ikke er de Syges Religion, som bevæger de barmhjertige Sygepleiere til at ile til Hjælp, men ene deres Trang.

— „Vossische Zeitg.“, et Organ for Fremskridtspartiet, skriver: „I Westfalen tiltage Conversioner af protestantiske Adelsmænd paa en høist paafaldende Maade. For nogen Tid siden gik, som bekjendt, Friherre Clemens v. Dücker, Riddergodseier til Rødinghausen over til den katholske Kirke, og den 4de f. M. har Riddergodseier Ernst v. Krane-Matena, Secondlieutenant ved det westfalske Kyradseregiment Nr. 4 erklæret sin Udtrædelse af den evangeliske Kirke for Kredsretten i Warendorf og er bleven Katholik. Krane er en Fætter til den bekjendte Overtribunalsraad Hr. v. Forcade, der ligeledes gik over til den katholske Kirke.“ „Voss. Ztg.“ anseer det for paafaldende, at saa mange Adelsmænd blive Katholiker; vi derimod holde det slet ikke for paafaldende; thi de mange Forfølgelser, den katholske Kirke allevegne er Gjenstand for, men som vise sig at være afmægtige, maae aabne ethvert tænkende Menneskes Øine for den Sandhed, at det kun kan være en guddommelig Kraft, som gjør den skikket til at gjøre alle Modstanderes Bestræbelsær tilskamme. Desuden er Protestantismen nuomstunder bleven gammel nok til at aabenbare alle sine Skrøbeligheder og sine idelige Modsigelser, saa at Enhver, der har og vil have Religion og ikke lader sig holde tilbage af verdslige Hensyn, Menneskefrygt eller lave Lidenskaber, maae bryde Fordommenes Baand og tye derhen, hvor Sandheden er at finde.

Paderborn. For Tiden circulere to Petitioner til Underskrift i alle katholske Sogne i Westfalen. Den ene er stilet til Cultusminister Falck og indeholder et gjentaget Andragende om Forandring af den saakaldte „Provindslæsebog“, der er forfattet af kirkefjendtlige Skribenter og som de katholske Forældre paa ingen Maade ville see i deres Børns Hænder. Den anden gaar ud paa at reclamere Religionsunderviisningens Frihed, der er garanteret ved Art. 24 i den preussiske Grundlov, men af de liberale

Magthavere slet ikke bliver overholdt. Deri bestaaer nemlig de „Liberales“ Mening om Friheden — at kunde selv skulle have Lov til at gjøre Alt, hvad der behager dem, og at ingen Grundlovsparagraph skal være berettiget til at indrømme ogsaa andre Folk nogen Frihed!

Ehrenbreitstein. Her ere endnu to Fædre af Capucinerordenen tilbage. Man havde haabet, at det skulde blive dem muligt at yde Sognepræsten Hjælp i hans Embedsgjerning. Men nu er ogsaa dette Haab glippet. Thi den preussiske Regering kræver af dem, at de skulle træde ud af deres Orden for at kunne forblive og virke i Preussen; men de gode Fædre synes, at det ikke er tilraadeligt at gjøre dette Skridt, da de engang ved Løfte have forpligtet sig til at leve og døe i Ordnen.

Sct. Ansgarius-Eoreningen

afholder Søndagen den 6te Februar, Eftermiddag Kl. 4, sin aarlige Generalforsamling i det sædvanlige Forsamlingslocale. Bestyrelsen anmoder Foreningens ærede Medlemmer om at indfinde sig i saa stort Antal som muligt.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 6te Februar. 5te Søndag efter Epiphanie. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Lysevise; derefter Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 7. M. Romuald, Abbed. 8. Ti. Johannes af Matha, Bekj. 9. O. Blasius, Biskop og Martyr. 10. To. Octav af Sct. Ansgars Fest. 11. F. Johannes af Britto, Mart. 12. L. Martina, Jomfru og Mart.

Søndagen den 13de Februar. Septuagesima.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Koravei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 6. **Søndagen den 13de Februar.** **1876.**

Indhold: Den religiøse Indifferentisme. Lyset blegner. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Berlin, Tydskland, Hamborg, Vans-
bæk, Gnesen, Westfalen, London, Augsburg.

Den religiøse Indifferentisme.

En af de farligste og fordærveligste Sygdomme, vor oplyste Tidsalder lider af, er unægtelig den religiøse Indifferentisme eller Ligegyldighed i Religions- og Troessager. Hvad der bør være det Høieste og Vigtigste for ethvert Menneske, hvad der skal gennemtrænge og ordne hele det private og offentlige Liv, hvad der er af den meest afgjørende Indflydelse paa dets timelige og evige Velfærd, det bliver desværre af ikke faa, for ikke at sige af de fleste Mennesker betragtet som en Sag af meget underordnet eller tvivlsom Natur, ved hvilken det ikke saa meget kommer an paa, hvilken Form og Skikkelse den har, naar den kun ikke altfor meget strider mod den herskende Tidsaand. Vi skulle imidlertid her ikke tale om hin praktiske Indifferentisme, hvis hele Tænken og Stræben kun gaaer ud paa det Jordiske og Timelige, og som, efter at have tabt Sandsen for alt Høiere og Guddommeligt, hverken har Tid til eller finder det

Umagen værd at sysselsætte sig med religiøse Ting. Denne praktiske Ligegyldighed for Religion og Tro er jo kun en Følge og Frugt af de falske Anskuelser og Grundsatninger, som efter Reformationen have dannet sig om Religion og Tro og som nutildags næsten overalt ere de herskende.

Lad være, heder det, at Religion ikke fuldstændigt tør regnes til Ammestueeventyrene og kastes i Pulterkammeret, som Gudsfor nægterne ville, og at en Fornuftreligion altid er nødvendig, saa ere alligevel de forskjellige positive eller aabenbarede Religioner kun forskjellige Maader at dyrke Gud paa, og det kommer slet ikke an paa, i hvilken Form det skeer, naar man kun er et retskaffent Menneske og lever efter Fornuftens Love. At troe paa bestemte Sandheder er aldeles ikke nødvendigt, og derfor skulde man egenlig ikke bryde sig stort om de saakaldte aabenbarede Religioner; eller, om Nogen skulde trænge til en saadan, saa kan han vælge sig en efter Behag, eller som de ydre Forhold fordre det, uden at tage Hensyn til, hvad der kan være sandt deri eller ikke. Dette er Indifferentismen i videre Betydning, som høihjertet tager al Verden i sin Favn — Christne, Jøder og Tyrker og alle „ærlige Mennesker“, som „troe paa en Gud“.

Andre derimod gaae ikke saa vidt, og holde sig i det mindste til den christelige Religion som den eneste sande; men til denne høre da, paastaae disse, alle christelige Confessioner uden Undtagelse, og, for at være en god Christen, er det tilstrækkeligt, at holde fast ved Christendommens Grundsandheder og at troe dem, men alt Øvrigt er kun Bisag; det er derfor ganske ligegyldigt, til hvilken christelig Confession man hører, og det Bedste er, at Enhver bliver ved den Religion han er født og opdraget i. Dette er hvad man pleier at kalde Indifferentisme i snevrere Betydning. Den er rigtignok tilsyneladende ikke saa rundhaandet som den første, men løber i Virkeligheden ud paa det Samme, da dens Tilhængere sædvanligt,

skjøndt de endnu kalde sig Christne, have saare lidet af den christelige Tro tilbage, og kun forsaavidt holde paa det christelige Navn, som de leve i et Land, i hvilket Christendommen fra Arilds Tid har været den herskende Religion.

Paa denne Maade troer man at have fundet en bred Vei og en aaben Port til Himlen. „Porta patens esto, nulli claudatur honesto“ d. v. s.: „Porten maa staae aaben, den maa ikke lukkes for nogen ærlig Mand“, siger den protestantiske Minister Jurieu paa alle Indifferentisters Vegne. Rigtignok vil det, som Christus herom har sagt, ikke rigtigt stemme hermed: „Den Port er vid og den Vei er bred, som fører til Fordærvelse, og de ere mange, som gaae ind igjennem den. Men den Port er snever og den Vei er trang, som fører til Livet, og de ere faa, som finde den“. Matth. 7, 13. 14. Stræber alvorligt at gaae ind igjennem den snevre Port; thi Mange, siger jeg Eder, skulle søge at komme ind, og de skulle ikke kunne det.“ Luc. 13, 24. Men disse Herrens Ord genere naturligviis saadanne Herrerligesaa lidet som niauge andre af hans Lærdomme, hvilke de vrage og ringeagte. Vi derimod troe mere paa Christi Ord end paa det nymodens Tolerance-Evangelium; og uagtet alle de Bebrejdelser, man gjør os for „katholsk Intoerance“ og „papistisk Hovmod“, holde vi fast ved, at Indifferentismens brede Vei, ad hvilken saa mange vandre, fører til Fordømmelse, og at der kun gives een trang Vei og een snevre Port, som fører til Livet, nemlig den fuldstændige og uforvanskede Tro, saaledes som den — vore fraskilte Brødre maae undskylde deene „papistiske Anmasselse“ — ved den af Christus forjættede Bistand igjennem alle Aarhundreder har vedligeholdt sig i den romersk-katholske Kirke, og som den ogsaa har hersket i Danmark lige til Kong Christian den Tredies Tid. Vi holde ligeledes fast ved, at man bør stræbe alvorligt efter at gaae igjennem denne snevre Port, at man alvorligt skal opsøge den, naar man er geraadet paa Afveie, samt at

det i Medfør heraf aldeles ikke er ligegyldigt, hvilken Religion eller hvilken Tro man har, eller til hvilken christelig Confession man holder sig.

Vi ville imidlertid søge nærmere at klare dette saa vigtige Spørgsmaal og levøre nogle Beviser for de ovenomtalte Paastande, for derved baade at opmuntre os selv og at byde alle, der have en god Villie, vor christelige Hjælp.

Da de fleste af dem, som følge den Grundsætning, at det er ligegyldigt, hvilken Religion eller hvilken Tro man har, for det meste ikke engang vide, hvad der forstaaes ved Ordene „Religion“ og „Tro“, saa kommer Alt an paa, at man gjør sig det rette Begreb om disse Ord.

Religion — som kommer af det latinske Ord religare, tilknytte, befæste — er i Almindelighed det Forhold, eller det Baand, hvorved Mennesket som en fornuftig Skabning er forbundet med Gud, sin Skaber og Herre. Efter Indholdet, eller objectiv seet, er Religion Indbegrebet af alle de Sandheder, vi erkjende angaaende Guds Væsen og vort Forhold til ham, saavel som af alle de Pligter, vi efter Guds Anordning skulle iagttage og opfylde lige overfor Gud, vor Næste og os selv, for at kunne komme til Gud, for hvem vi ere skabte. Efter dens Udøvelse eller subjectiv seet, er Religion den barnlige Auerkjendelse og Annæmmelse af de Sandheder, der ere blevne os bekendte og den trofaste Opfyldelse af de Pligter, Herren har paalagt os. Religionen bestaaer altsaa ikke blot, som man sædvanlig antager, i nogle ligegyldige Cæremonier, men den gjør Krav paa hele Mennesket, fordi al dets Erkjenden, Villen og Virken skal rette sig efter de Sandheder og Forskrifter, ved hvilke vort Forhold til Gud er ordnet og bestemt af ham selv.

Forsaavidt disse Sandheder og Pligter ere reent naturlige, d. e. følge af selve vor Natur og kunne erkjendes af vor Fornuft, er Religionen en naturlig eller en Fornuft-Religion, som ogsaa Hedninger kunne have den,

naar de følge Fornuftens Lys og ikke, forblindede af Vildfarelser og Lidenskaber, forvrænge den. Naar derimod Gud selv meddeler os enten disse Sandheder og Pligter eller andre, der ikke følge af vor Natur, og derfor heller ikke kunne opdages af vor Fornuft, saa er denne Religion en overnaturlig eller aabenbaret. Og paa denne Maade har Gud virkelig ikke blot aabenbaret os de naturlige Sandheder og Pligter, for at vi lettere og uden Vildfarelse maatte kunne erkjende dem, men ogsaa mange Hemmeligheder og Anordninger, som f. Ex. om den allerseligste Trøenighed, Arvesynden, Forløsningen ved Christus, Kirken, denne Herrens Stiftelse til vor Frelse med dens Naademidler osv. — Anordninger, ved hvilke vi opløstes over vor Natur eller stilles i et overnaturligt Forhold til Gud, og hvorved vi skulle opnaae en overnaturlig Salighed. Indholdet af disse aabenbarede Sandheder og Anordninger og de deraf udspringende Pligter, det er den christelige Tro, objectiv seet. Den barnlige og troende Anerkjendelse af alle disse Sandheder og den trofaste Efterlevelse af alle disse Anordninger og Pligter, det er den christelige Tro, subjectiv seet. Og denne Tro er ikke blot, som det sædvanlig paastaaes, en usikker og tvivlende Menen eller Formoden med Hensyn til religiøse Anliggender, men en fast og urokkelig Antagelse af alle Sandheder og Anordninger, som Christus har aabenbaret os — en Antagelse, der giver os den største Vished, fordi Christus, Guds Søn og den evige Sandhed, hverken selv kan skuffes eller skuffe os.

Vi tillade os at spørge vore værdige Læsere, om denne simple Forklaring af disse to Begreber „Religion“ og „Tro“ ikke allerede skulde være tilstrækkelig til at bevise, at Christendommen og den moderne Indifferentisme staae indbyrdes i det samme Forhold til hverandre som Lys og Mørke, Liv og Død? Imidlertid agte vi i den følgende Deel af denne Artikel at gaae lidt nærmere ind paa Sagen ved at spørge i det Enkelte: „Hvad vil det sige at være ligegyldig for Religionen? (Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det er en offentlig Hemmelighed, at næsten alle Regeringer gaae i Ledtog med den store Culturkæmper Bismarck; thi Statsmyndighederne begunstige overalt alle Secter, men hade og forfølge Katholikerne, hvor de kunne. Den italienske Regering vilde gaae hurtigere frem, hvis den havde Mod nok dertil. Den indskrænker for Tiden sin Kirkeforfølgelse til Inddragelse af Kirkegods og til at afsætte katholsksindede Embedsmænd. Et Exempel paa et raffineret Katholikhad gav nylig Præsidenten for Appellationsretten i Palermo, som derved har høstet alle „Liberales“ Bifald. Denne Mand er Senator i Rom og heder Cula. Da han var bleven udnævnt til sit nye Embede og havde tiltraadt dette, var hans første Embedsgjerning den, at han lod en af sine Undergivne ved Navn Guiseppe Scuderi komme til sig og opfordrede ham til, „enten at fornægte sine katholske Principer og afbryde alle sine Forbindelser med Præster og andre Troende eller at ansøge om Entledigelse fra det Embede, han allerede i flere Aar havde beklædt“. Scuderi tøvede heller intet Øieblik og tog sin Afsked. Og disse „Liberale“ tale om Tolerance fra deres egen og om Fanatisme fra Andres Side. Men saa meget vi end maae beklage disse elendige Menneskers Fremgangsmaade, saa kunne vi dog ikke andet end glæde os over de Resultater, den fremkalder. Thi saaledes blive Katholikernes Øine opladte, hvilke deres Tro paa Ærlighed og Menneskekjærlighed ellers vilde lukke for deres hykleriske Fjenders skumle Planer.

Berlin. Hans Eminence Cardinal-Ærkebiskoppen af Posen og Gnesen er nu bleven løsladt efter det toaarige Fængsel, som den preussiske „Retfærdighed“ imod Katholikerne havde idømt ham, og er kommen til Berlin, ledsaget af to Politibetjente. Her modtog han flere Deputationer af Katholiker, iblandt hvilke navnlig en fra Centrumspartiet i Rigsdagen. Den høie Kirkefyrste var tagen ind hos Rigsdagsmanden, Capellan Prinds Radzivil, en Fætter til Kaiseren, hvilken sidste i Aaret 1866 sagde, at han holdt sig forpligtet til at takke den hellige Fader fordi han havde opfyldt hans-Ønske ved at udnævne en saa udmærket Mand som Grev Ledochowski til Ærkebiskop af Gnesen og Posen. Mon det har været glædelige Erindringer, som randt den gamle Fyrste i Hu, ved

at vide denne Mand i sin Nærhed, som han dengang holdt saa meget af, og som nu stod som et Offer for de uretfærdige Paragrafer, hans Regering ved Hjælp af et unationalt servilt Parti (thi det er de saakaldte National-liberale) har skaffet Lovskraft? Vi tvivle herom. Men saaledes gaaer det, naar en Fyrste kaster sig i en Mands eller et Parties Arme. Cardinalen agter sig til Rom for at bringe den h. Fader sin Hyldest og hente ny Kraft hos ham, til hvem der i hans Forgænger Petrus blev sagt af Christus: Styrk dine Brødre! At han i Fremtiden vil regere sit Dioces fra Udlandet, kan der ingen Tvivl være om.

— Preussisk Opfattelse af Statsmyndighedernes Ret til at aabne Breve. Den naturlige Lov siger, at Enhver har Ret til, at de af ham til lukkede og forseglede Breve betroede Hemmeligheder blive Hemmeligheder for enhver Uvedkommende, og at Statsmyndigheden ligesaagodt hører til disse Uvedkommende som enhver Privatmand. Men at vore Dages Culturkæmpere kun bryde sig lidt om Lov og Ret, naar de ikke selv have lavet dem, ja, om de ogsaa selv have lavet dem, saasnart de begynde at gaac dem imod: det er vitterligt nok. Vore Læsere ville erindre, at der ofte af høitstaaende og bekjendte Katholiker i Tydskland er ført Klage over, at deres Correspondancer saagodtsom aldrig uskadt kommer dem ihænde, fordi Autoriteterne have aabnet dem. Man har gjort Forespørgsel desangaaende til Overpostdirectøren i Berlin, men han benægtede, at Postvæsenet betjente sig af denne Fremgangsmaade og tilføiede, at der i Postarchivet ikke fandtes noget Actstykke, der paalagde Postembedsmændene noget sligt. Uheldigviis har nu en Forfatter ved Navn Ludwig Walsrode offentliggjort et Actstykke, der beviser, at man allerede for lang Tid siden har troet at burde føre Control med Breve. Det lyder laaledes:

„Iblandt alle Forholdsregler, der finde Anvendelse i det høie Politi, er udentvivel Controllen med Breve den vigtigste. Den giver de fleste og de sikreste Resultater, og dens Udøvelse er hverken forbunden med store Omkostninger eller Fare for at blive bekjendt, naar man kun anvender den største Forsigtighed. Den fortjener derfor den største Opmærksomhed.

Det er mig ikke nøie bekjendt, om og paa hvilken Maade Deres Høivelbaarenhed desangaaende har sat sig

i Forbindelse med det herværende Hof-Postcontor, men jeg giver mig den Ære at anbefale Dem den her gjældende Fremgangsmaade til eventuel Efterlignelse.

Det herværende Hof-Postcontor har faaet en Liste paa alle af høiere politiske Hensyn mistænkelige Subjecter med Befaling at aabne og gjenhemsee alle til dem, og om muligt alle fra dem kommende Breve, og Postcontoret meddeler mig hver Dag en Fortegnelse paa alle aabnede Breve og angiver, foruden Adressen, Datoen og Skriverens Opholdsted, ogsaa hans Navn, om det er nævnt, samt et kort Indhold. Alle Breve, hvis Tendents ikke klart sees af Indholdet eller er virkelig mistænkelig, blive mig forelagte efter Omstændighederne enten i Original eller i Afskrift.

Paa denne Maade faaer jeg Resultater og kan tillige overse, hvad der fra Postvæsenets Side skeer for at fremme Almeenvellet. Paa Postcontoret er et særegt Subject beskæftiget med denne Forretning, og paa Hovedpostdagene bliver en Officiant af mit Bureau ham tilforordnet.

Jeg beder nu Deres Høivelbaarenhed om behagelig Underretning om, hvorvidt De finder denne Fremgangsmaade, hvis Deres afviger derfra, tilraadelig, og om hvorledes De hidtil har forholdt Dem med Brevenes Control.

Berlin, den 14de Mai 1811.

Paa hans Excellence Hr. Statskantslerens Vegne
Grüner.

Til den kongelige Politipræsident Hr. v. Stein i Königsberg i Preussen.“

Efter det Anførte er det besynderligt nok, at man har saa lidt Øvelse i at aabne Breve, at det meget ofte bliver opdaget af Vedkommende. Skulde maaskee den indre Modstræben imod en ulovlig Gjerning gjøre mangan ellers hæderlig Embedsmands Haand usikker?

Tydskland. De tydske Nationalliberale blive ikke kjede af stedse at gjentage den Løgn, at Katholikerne eller de Ultramontane staae i Forbindelse med Socialdemokraterne, hvorfor de ogsaa tale meget om den røde og den sorte Internationale. Skjøndt en høitstillet preussisk Embedsmand med statistiske Data har paaviist, at overalt, hvor Ultramontanismen o: den ægte og virkelige Katholicisme hersker, der kan Socialismen ikke udrette noget, saa hjælper det naturligviis ikke, og det saa meget mindre, som den bekjendte Socialdemokrat Most

er født af katholske Forældre. Men nu protesterer Most i en Pjece, han har udgivet, imod at han er Katholik, og siger, at han aldrig har været Katholik, siden han er kommen til Selvbevidsthed, og han tilføier, at han hader Katholicismen fremfor alle andre Religioner, fordi den ene og alene har Evne og Villie til at bekæmpe Socialismen, medens det ikke engang er værd at bryde sig om andre Religioner, eftersom de kun kunne holdes i Live ved Politistaven. Mon denne Erklæring vil lukke Munden paa de culturkæmperiske Stortalere? Sandsynligviis ikke.

Hamborg. Vi have nylig (s. Nr. 5) bragt en Statistik over de af de barmhjertige Søstre i Berlin og Breslau pleiede Syge, af hvilken det klart og tydeligt fremgik, at den katholske Christenkjærlighed udstrækker sig til alle Confessioner. Et lignende Exempel frembyder Hamborg, hvor de katholske barmhjertige Søstre i 1,764 Pleidage have pleiet 44 katholske, 100 protestantiske og 17 jødiske Syge. Hvor afholdte de katholske Sygepleiersker ere, viser sig derved, at de ikke kunne efterkomme alle Ønsker, tildeels fordi det mangler paa Personer, tildeels fordi de ikke have de nødvendige Midler. Søstrene tør nemlig efter deres Ordensregel ikke sætte en Taxt for Sygepleien, og da de ikke ere i Besiddelse af nogen Formue, saa ere de udelukkende henviste til Almisser.

Endnu Noget om katholsk Sygepleie andensteds. Den ambulante Sygepleie, som Congregationen af de graae Søstre udøver i Nordhausen stiller sig saaledes, at Søstrene have pleiet 50 Personer, iblandt hvilke vare 3 Katholiker, 44 Protestanter og 3 Jøder.

I Bremen bleve 400 Syge pleiede af de barmhjertige Søstre:

- a. I Privathuse 16 Katholiker, 147 Protestanter og 1 Jøde.
- b. I Søstrenes Hospital 29 Katholiker, 223 Protestanter og 1 Jøde.

De saakaldte Elisabethinder i Breslau pleiede 662 Katholiker, 528 Protestanter, 1 Reformeret og 1 Jøde.

De graae Søstre i Reichenbach: 64 Katholiker, 57 Protestanter og 7 Jøder. I alle disse statistiske Data er naturligviis kun Tale om Aaret 1875.

Vansbæk. Et i høieste Grad interessant Valg, der for kort Tid siden fandt Sted i Vandsbæk i Nærheden af Hamborg, har forbauset den christelige Verden. Der skulde nemlig vælges 4 Repræsentanter for den derværende

protestantiske Menighed, og fire Socialdemokrater gik frem af Valgurnen. Saafremt Vandsbæk ogsaa har sendt en Socialdemokrat til Rigsdagen, er denne Kjendsgjerning ikke mærkelig. Men man tænke sig saadanne Folk som Kirkerepræsentanter! Imidlertid er dette kun en Frugt af det „rene Evangelium“.

Gnesen. Efter at den høiærværdige Viebiskop Janitzewski af Posen er bleven fængslet, gjemmer Krcdsfængslet i Gnesen to Biskopper inden sine Mure; thi foruden den nævnte høie Prælat, beboer ogsaa Viebiskoppen af Gnesen, Dr. Cybochowski, en Celle i samme Fængsel. Den gamle ærværdige Primatstad har aldrig seet Mage til et saadant Skuespil i de tusinde Aar, den nu allerede staaer. Det blev forbeholdt Bismarck og hans Adjutant Falck at gjøre deres Navne berømte ved at udmærke den forhadte polske By saaledes, at Efterslægten vil prise den, fordi den har seet to af Apostlenes Efterfølgere, som fra deres i denne By liggende Fængsler prædikede Evangeliet.

— Cardinal-Ærkebiskoppen af Posen-Gnesen har, som ovenfor berettet, udstaaet sin Fængselsstraf, og de national-liberale Organer ere allerede meget urolige over, hvad han vil nu vil foretage sig. Vi kunne sige de Herrer det. Han vil styre sit Dioces tiltrods for den preussiske Domstol og de Nationalliberales Skrig. Thi Gud har betroet ham de to forenede Ærkebispedømmer, og der foreligger intet Beviis for, at Gud har frataget ham hans Kald igjen. Vilde Culturkæmperne være saa kloge at indsee dette, saa vilde de kunne spare sig megen Skam og Uleilighed.

Westfalen. Skolerektor Hahn i Hørde befalede nylig den høiere Skoles Elever, at de skulde indfinde sig ved Underviisningen paa Helligtrekongersfest, der, som bekjendt, er en katholsk Helligdag. Da nu samtlige katholske Forældre forbøde Børnene det og sendte dem til For- og Eftermiddagsgudstjenesten, saa bleve Eleverne den følgende Dag straffede. De preussiske Culturkæmpere synes altsaa at troe, at Katholikerne endnu ikke tilstrækkeligt have faaet Øinene op fer Culturkampens Velsignelser.

London. Cardinal Manning har nylig aabnet et „katholsk Academi“ i Manchester for Udbredelse af katholsk Videnskabelighed. I sin Tale paaviste han, at Kirken aldrig har noget at frygte af Videnskaben, og at kun en falsk Oplysning er dens Fjende.

— Her ere de sælsomste Rygter i Omløb med Hensyn til Gladstones Aandstilstand, og som minde om et Udsagn af Palmerston, der sagde, at Gladstone vilde dø enten i den katholske Kirkes Skjød eller i en Daarekiste. Han sælger Alt, hvad han har; hans pragt- og værdifulde Bibliothek er efterhaanden vandret til Antikvaren, hvorfra en nær Slægtning skyndte sig med at købe det tilbage. Han lod sine Porcellainssager sælge ved offentlig Auction, og da ved denne Leilighed Udbyderen falbød en Vase med Tilføiende, at den havde en Rævne, udraabte en af de Tilstedeværende: „Ligesom dens Eier!“

— „Westm.-Gaz.“ fortæller, at der er et stort Røre i England med Hensyn til frivillige Bidrag for de spærrede tyske Præster og navngiver mange Katholiker, der have givet anseelige Summer; iblandt dem staaer Hertugen af Norfolk, de katholske Foreningers Formand, øverst. Han har nemlig givet 1000 Lstr., omtrent 18,000 Kroner. Marquien af Ripon har bidraget 250 Lstr., Earlen af Denbigh 100 Lstr., Lord Petoc 100, Lord Howard 250 og Cardinal Manning 50 Lstr. Det er en ufordøielig Spise for preussiske „Liberale“, som derfor søge at hævne sig ved ærerørige Sigtelser og drengagtige Trudsler i deres Aviser, isærdeleshed i Bismarcks Livjournal „Norddeutsche allg. Zeitung“.

— Den katholske Adressocalender for 1876, som udgives af Hr. Johnson, Cardinal Mannings Secretær, indeholder interessante Notitser om den katholske Kirke i Storbritannien. England har for Tiden 13 katholske Bispedømmer, nemlig Ærkebispedømmet Westminster og Bispedømmerne Burley, Birmingham, Clifton, Hexham og Newcastle, Liverpool, Newport og Menevia (St. Davids), Northampton, Nottingham, Plymouth, Salford, Shrewsbury og Southwork. Der er i England og Wales en Cardinal-Ærkebiskop, en Ærkebiskop in partibus infidelium, 16 Biskopper og 1772 Præster. Antallet af de katholske Gudshuse, Kirker og Capeller udgjør 1661 eller 20 flere end ifjor, medens Præsternes Antal er voxet med 52. Af Klostersamfund er der 215, som for største Delen ere kvindelige og vic sig til Underviisningen. — Skotland er deelt i tre Kredse, i Spidsen for hvilke der staaer en Ærkebiskop og 2 Bisper. 244 Geistlige virke i 233 Kirker og Capeller. — Det katholske Irland deles i fire Provindser, har fire Ærkebiskopper og 28 Diocesser. Hele det britiske Rige, inclusive Indien og Colonierne, tæller 12

katholske Ærkebispedømmer, 71 Bispedømmer, 36 apostoliske Vicariater og 7 apostoliske Præfecturer. Overhuset tæller 36 katholske Medlemmer; desuden er der 47 katholske Baronetter. Syv Katholiker ere Medlemmer af Geheimeraadet, og 50 Katholiker have Sæde i Underhuset.

Augsburg. Det baierske Cultusministerium har vægret sig ved at optage en Lærebog i Religionen for Mellemclasserne i de høiere Skoler i Listen for „tilladte Bøger“. Hvorfor? Fordi en ny Udgave af denne Lærebog lidt vidtløftigere drøfter Spørgsmaalet om den pavelige Ufeilbarhed. Og dog ville disse Folk være Katholiker! Gud bevarc Staten for saadanne „katholske“ Mini- stre som den baierske „Lutz“, der ikke kunne taale Sandheden, men helst ville have en katholsk Kirke, der omfatter Jøder, Tyrker og Hedninger som sine Børn.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 13de Februar. Septuagesima. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 14. M. De japanesiske Martyrer. 15. Ti. Ihukommelse af vor Frelseres Bøn i Gethsemani Have. 16. O. Raymund af Pennafort, Bekj. 17. To. Polycarp, Biskop og Mart. 18. F. Scholastica, Jomfr. 19. L. Simeon, Biskop og Mart.

Søndagen den 20de Februar. Sexagesima.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8^{1/4}. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8^{1/2}. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 7. Søndagen den 20de Februar. 1876.

Indhold: Den religiøse Indifferentisme. Lyset slukkes. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Trier, Tydskland, Berlin, Cöln, Bres-
lau, Nederrhinen, Warschau, Ostrowo, America.

Den religiøse Indifferentisme.

(Sluttet.)

Hvad vil det altsaa sige, at det er ligegyldigt hvilken Religion man har, og at det slet ikke kommer an paa Troen, naar man kun lever som et retskaffent Menneske? Det vil ikke sige Andet, end: „Det er ligegyldigt, hvad jeg tænker om Gud og mit Forhold til ham, hvorledes jeg handler ligeoverfor ham, og jeg behøver aldeles ikke at bryde mig om hvad han har aabenbaret mig, naar jeg blot staaer som et ærligt Menneske ligeoverfor dem, der omtrent ere sindede som jeg.“ Men denne Tale er ikke blot gudsbespottelig, men ogsaa høist fordærvelig baade for det enkelte Menneske og for hele det menneskelige Samfund.

Det er en Gudsbespottelse at sige: Jeg tør tænke om Gud, hans Væsen og hans Egenskaber. hvad jeg vil; ligesaa godt som jeg tør holde ham for en almægtig, uendelig viis, hellig, retfærdig og kjærlig Fader, tør jeg ansee

ham for en haard Tyran, der har sin Glæde af at plage Menneskene, eller for en lastefuld Jupiter, ligesom de gamle Hedninger. Det er en Gudsbespottelse at sige: jeg kan selv bestemme mine Pligter mod Gud, min Næste og mig selv, som det behager mig; eller: det er vor Herre aldeles det Samme, om jeg gjør det Gode og troer det Sande, som læres af nogle Troessamfund, eller det Falske og Slette, som læres og tillades af Andre. Det er en Gudsbespottelse at paastaae: jeg behøver ikke at bryde mig om de Sandheder og Anordninger, hvilke Gud paa en særegen Maade har aabenbaret Menneskene; det er vor Herre ganske ligegyldigt, om jeg holder Christus for Guds Søn eller for et blot Menneske, om jeg antager hvad han har opstillet som sin Lære om Tro og Sædelighed, enten fuldstændigt eller kun tildeels eller slet ikke. Alt dette er en Gudsbespottelse, fordi man ved saadanne Talemaader nægter Guds Hellighed, Retfærdighed, Sanddruhed, Viisdom, Forsyn og overhovedet alle Guds Fuldkommenheder og gjør derved Gud til et daarligt, villieløst og ligegyldigt Væsen, der sætter Mennesker ind i Verden og ikke videre bryder sig om deres Gjøren og Laden, men lader dem savne de nødvendige Midler til at kunne opnaae deres evige Endemaal — eller i det mindste troer at have Ret til at unddrage sig Guds absolute Herredømme, løsrive sig fra ham og at turde handle efter sin egen Villie og sit eget Skjøn, hvilket naturligtviis ikke er andet, end en Rebellion mod Gud, der ligner Lucifers Oprør imod ham.

Denne Grundsætning: „det er ligegyldigt, hvilken Religion eller Tro man har“, er fremdeles ogsaa høist ufornuftig og daarlig i og for sig. Thi enten vil man dermed sige: „Religion er overhovedet noget Ligegyldigt, og enhver Religion kan frelse os og gjøre os salige“, og da er dette en Taabelighed; thi det vil sige saa meget, som om en Læge vilde foreskrive en Syg Chinin, men tillige tilføiede, at ethvert andet Medicament vilde gjøre samme Tjeneste. Eller man vil dermed sige: „Alle disse forskjellige Religioner ere, skjøndt de modsige hverandre

saa meget, dog lige sande og lige gode“; og dette vilde atter være det Samme, som om man vilde sige: „Det er lige sandt og lige godt at paastaae: to Gange to er fire, og: to Gange to er fem eller sex eller alt muligt.“ Det er det Samme, som om man vilde sige: De ophøiede Moralprinciper, som Christus lærte, ere ikke sandere og ikke bedre end de falske og fordærlige Grundsætninger, eller de oprørende Udskielser og Laster, som forskjellige andre Religioner tillade baade i den gamle og i den nyere Tid. Slige Modsigelser kan kun den høieste Ufornuft finde forligelige. Vilde man med denne Grundsætning endog sige: Enhver Religion og enhver Tro er lige falsk og lige slet; saa vilde dette ikke blot være i høieste Grad ufornuftigt, men ogsaa den høieste Grad af Ugudelighed — en fuldstændig Fortvivlen om enhver sikker Sandhed og enhver Ret, en fuldstændig Falliterklæring baade fra Forstandens og Hjertets Side.

At holde enhver Religion og enhver Tro for ligegyldige er endelig ogsaa yderst farligt og fordærligt baade for ethvert enkelt Menneske og for det menneskelige Samfund. For det enkelte Menneske: thi naar Gud har knyttet Opnaelsen af den evige Salighed til visse Betingelser, og naar han truer Alle, der ikke opfylde dem, med den evige Fordømmelse, saa er det i Sandhed en farlig Sag at bekjende sig til en Religion, som ikke indeholder disse Betingelser. Har Han f. Ex. sagt: Hvo som troer og bliver døbt, skal blive salig; men hvo som ikke troer, skal blive fordømt (Marc. 16, 16); har han tillige fordret, at vi skulle øve gode Gjerninger og holde hans Bud, ved at sige: Ikke Enhver, som siger til mig: Herre, Herre, skal indgaac i Himmeriges Rige men den som gjør min Faders Villie, som er i Himlen (Matth. 7, 21), saa er det unægtelig en yderst farlig Sag, ikke at troe, eller at trøe, at Troen alene kan gjøre os salige, og at foragte om end kun et eneste af hans Bud; thi det gjælder her om en lyksalig eller en ulyksalig Evighed.

Men at holde alle Religioner for ligegyldige, er ogsaa fordærveligt for det menneskelige Samfund. Thi paa denne Maade turde man jo ogsaa ingen Religion have eller vælge sig en hvilken som helst anden, eller efter Behag tillave sig en egen ny, ved at vise enhver ubehagelig Sandhed tilbage og bortkaste enhver ubehagelig Pligt, som det desværre kun altfor ofte skeer. Men derved bliver naturligviis enhver Norm for Ret og Sædelighed undergravet, og uden Retfærdighed ere Staterne, efter St. Augustins Ord (De civitate Dei IV. c. 4.) ikke andet end store Røverbander, da jo ogsaa Røverbander ere smaa Stater. Derfor kalder ogsaa Plato Irreligiøsitet den største Ulykke for Staterne, og derfor vover han ligefrem at paastaae, at den, som undergraver Religionen, undergraver Statens Fundamenter. Derfor er ogsaa hiiu Modification, som den religiøse Indifferentisme tilføier med de Ord „naar man kun er en retskaffen Mand“ ikke blot altfor elastisk, men et hykkelsk Selvbedrag; thi Enhver kan jo gjælde for en retskaffen Mand, naar han kun ikke er bleven overbeviist om at have myrdet eller stjaalet eller gjort noget andet, som endnu ansees for en Forbrydelse.

Af det her Sagte er det allerede klart nok, at enhver religiøs Indifferentisme, ogsaa den, som indskrænker sig til de christelige Confessioner, er forkastelig og fordærlig. Angaaende den christelige Indifferentisme, saa er den Paastand, at det skulde være tilstrækkeligt, at troe visse christelige Grundsandheder medens alt Andet i de forskjellige christelige Confessioner skulde være ligegyldigt, ligeledes aldeles uholdbar. Thi for det Første modsiger denne Paastand ikke mindre Aabenbaringen end den sunde Fornuft. Christus vil nemlig, at Alt, hvad han har befaleet, skal holdes (Matth. 28, 20), og han forsikrer, at det er lettere, at Himmel og Jord forgaac, end at en Tøddel af Loven bortfalder (Luc. 16, 17. Jfr. Matth. 5, 18). Skjøndt man derfor nok tør tale om de christelige Grundsandheder i den Betydning, at der gives nogle, som ere

vigtigere end de øvrige, og som derfor udtrykkeligt maae kjendes af Alle, saa kan dette alligevel paa ingen Maade siges i den Mening, som om det skulde være nok, kun at troe disse, og som om man efter Behag turde forkaste de øvrige; nei, de maa alle troes, i det mindste implicite, d. v. s. som indbefattede i dem, som man udtrykkelig vedkjender sig.

Fornuften lærer os nemlig, at ikke den mindste af de aabenbarede Sandheder kan nægtes, uden at tillige dermed Christri Sanddrthed og Viisdom nægtes, thi saadanne Sandheder, som ikke ere Grundsandheder, kunde kun nægtes, fordi de enten vare falske eller unyttige. At skjelne imellem Grundsandheder og Ikkegrundsandheder, der skulde være ligegyldige, er altsaa i og for sig aldeles falskt og utilladeligt. Men dertil kommer endnu for det Andet, at det er aldeles umuligt og tilmed farligt. Thi hvilke ere disse Grundsandheder, der skulle fastholdes og troes af Alle? Protestanterne have aldrig opstillet dem, og kunne heller ikke med Vished opstille dem, fordi den h. Skrivt Intet siger derom, og fordi der efter Efaringen hersker en saa stor Forskjællighed i deres Meninger, at næppe To iblandt dem turde være enige med Hensyn til deres Tro, og Mango iblandt dem ikke engang mere holde fast ved Christi Guddommelighed eller den apostoliske Troesbekjendelse. De have altsaa ingen Vished om, hvad der nødvendig maa troes, og hvorledes. Hvis Nogen ikke troede en saadan nødvendig Artikel, eller hvis der f. Ex. til disse Grundsandheder, som vi Katholiker paastane, ogsaa skulde høre den, som siger, at Christus har stiftet en synlig, paa Petrus og hans Efterfølgere, de romerske Biskopper, bygget Kirke, hvilken Helvedes Porte ikke skulle overvælde (Matth. 16, 18), og som under den forjættede Helligaands Bistand med Ufeilbarhed skulde lære, hvad vi have at troe og at gjøre, saa at Enhver, der ikke hører den, skal være som en Hedning eller offentlig Synder: vilde det da ikke være høist farligt, ikke at troe en saadan Grundsandhed? Og hvo

giver dem den Vished, at det ikke er en saadan Grund-sandhed?

Den Grundsætning: „det er ligegyldigt hvilken Religion man har og det kommer slet ikke an paa hvilken Tro man har“ er og bliver altsaa i enhver Henseende falsk og fordærvelig. Kun een Religion er den sande, kun een eneste vil Gud have anerkjendt af alle Mennesker paa Jorden, og denne er den hele og uforfalskede christelige Tro. At lære den at kjende maa Enhver efter sine Evner lade sig være magtpaaliggende; og naar han har erkjendt Sandheden, saa er han forpligtet til at antage og bekjende den.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Biskoppen af Tossano har i „Unità catolica“ foreslaaet at opreise en Mindestøtte for den snigmyrdede Præsident af Ecuador Don Garcia Moreno. Pius IX. har hilst dette Forhavende med stor Glæde.

Trier. Fornylig blev det Skolebørnene af St. Laurentius' Sogn forbudt at ministrere ved den hellige Messe. Da dette rygtedes i Sognet, mødte den følgende Dag, hvor det helligste Sacrament udstilledes til Tilbedelse, sexten unge Mænd, som paa Opfordring af deres Forældre tilbøede sig at fungere som Altertjenere og røgtede deres Kald under Høimessen, Vesperen og den sidste Andagt. De fra hele Byen forsamlede Andægtige vare meget opbyggede ved de unge Mænds Andagt og fromme Holdning, og det store Antal af Tjenere bidrog ikke saa lidt til at hæve Høitideligheden. Alle Slag, som Culturkæmperne rette mod Kirken, ramme dem selv, og alligevel blive de ikke kloge.

Tydskland. Endnu et Par Notitser om katholsk Sygepleie. De „graa Søstre“ i Landshut i Schlesien forpleiede i Aaret 1875 66 Syge, iblandt hvilke 25 vare Katholiker, 38 Protestanter og 3 Jøder. I Schweid-

nitz havde de samme Søstre i Pleie 180 Katholiker, 166 Protestanter og 14 Jøder. De barmhjertige Søstre i Bielefeldt (Westfalen) forpleiede 162 Katholiker, 221 Protestanter og 10 Jøder.

Berlin. „Schlesische Volksstimme“ bringer en interessant Notits om den berlinske Christendom. Hovedstaden tæller nemlig over 600,000 Christne og over 30,000 Jøder. Halvdelen af Borgerrepræsentantskabet bestaaer af Jøder, og den anden Halvdel af Christne. Saaledes er det øjensynligt, at i Berlin gjælde 30,000 Jøder ligesaa meget som 600,000 Christne. Og dog skal Berlin være en christen By!

Cöln. Den ogsaa vore Læsere bekjendte halvfemsindstyveaarige Søster af St. Ursulaordenen, Mère Ursula, er for nogle Dage siden død i Marches-les-Damus ved Namur i Belgien, hvor Ordenssøstrene havde grundlagt et nyt Kloster. Hendes Død indtraf paa samme Dag, paa hvilken hun for 70 Aar siden var bleven iført Ordensdragten. Hun hørte til den ældgamle Cölner-Slægt Will, hvis værdige Repræsentant, Donherre Will, endnu lever i Manges Mende. Hun har altsaa ikke længe maattet vente paa sin Krone, som hun har fortjent sig ved sit Heltemod, idet hun foretrak at følge sine Ordenssøstre i Landsforviisning fremfor at leve rolig i sit Hjem, hvilket den preussiske Regering vel ikke havde kunnet nægte hende, dersom hun havde nedværdiget sig at bede derom.

Breslau. „Breslauer Ztg.“, et iøvrigt liberalt Blad, skriver: En Nødtilstand i den evangeliske Kirke, som med hvert Aar bliver mere og mere truende, er Mangelen paa protestantiske Theologer. Det er nylig blevet vitterligt for Alle, at allerede nu 252 af Preussens 8,409 protestantiske Sogne kald ere ubesatte, og disse Huller maae Aar for Aar blive større, da de theologiske Studenters Antal er i stadig Aftagende. Det er paa høieste Tid, at man paa vedkommende Steder alvorligt overveier, hvorledes man kan møde den truende Fare. Bladet venter Hjælp fra Regeringen, som det pleier at skee overalt, hvor man har givet sig i Statens Vold. Det er det samme Nødtraab, som allerede Luther udstødte: at Staten skulde sørge for, at Prædicanter vare til at faae. Luther meente, at, naar Øvrigheden er berettiget til at tvinge Folk til Soldattertjeneste, til „at bære Spyd og Bøsse“, da kunde den ogsaa godt tvinge Drengene, der havde gode Evner, til at studere, for at der af dem kunde blive Prædicanter, Jurister,

Sognepræster, Skolemestre o. s. fr., og han tilføier: „Tyren bærer sig anderledes ad; han tager hvert tredje Barn i sit hele Rige og opdrager det hvortil han vil. Hvorfor skulde altsaa vore Herrer ikke ogsaa tage nogle Drengene til Skolen.“ (Luth. Werke V. Jena 1557 fol. 183 b.) Det passer aldeles til Luthers Anskuelse om Frihed, hvilke saa meget roses af hans Tilhængere, enten fordi de vide grumme lidt om Luther, eller fordi de holde det for klogt at indbilde Folk, at deres „store Kirkefader“ var en Frihedshelt, for saaledes bedre at kunne smæde den „romerske Kirkes Tyranni“. Nei, Staten kan ikke hjælpe, fordi Ondet ligger der, hvorhen Staten ikke kan naae. Det ligger i selve Folket, hvilket allerede var en Grund til Klage fra Luthers Side, som i sine berygtede Bordtaler (Tischreden. Frankfurt 1571 fol. 220 a.) siger: „For Tiden seer man intet Godt og intet Glædeligt mere hos Kirkens Tjenere; de af dem, som leve i Ægtestand, blive foragtede og forjagede, medens de før, dengang de holdt Messe, især paa Høitidsdage, naar Sacramentet blev baaret i Procession, bleve holdte i høi Ære. Hvem skulde da ville blive Præst, især deleshed naar han agter at gifte sig og faae Børn, der jo maatte lide Ondt med ham?“ Og naar det nu gæer som i Luthers Tid, at Folket ikke troer at behøve Præster? Thi Folket troede det i Virkeligheden ikke, hvis det er tilladt at troe Luther selv med Hensyn hertil. Han fortæller i „Tischredens“ fol. 223 a. „Da Visitatorerne henvendte det bebreidende Spørgsmaal til Bønderne: „hvorfor de ikke vilde lønne deres Sognepræst, medens de dog underholdt deres Fæhyrde?“, svarede Bønderne: „Ja! men en Fæhyrde kunne vi ikke undvære!“ — „Fy, Skam“, sagde han, „saa vidt og hertil er det kommet medens vi endnu leve!“

Fra **Nederrhinen** skriver man til „Liboriusbote“: „Tænk Dem hvor milde og hensynsfulde de preussiske Culturkæmpere ere: Franciscanerinderne i Cappeln havde faaet Tilhold om at opløse deres „Niederlassung“ til den 1ste Januar; men nu har man udvidet Terminen til den 1ste April. Søstrene af det hellige Kors i Aspel ved Roes have forladt deres Kloster. En Deel af dem er udvandret til Belgien, og en anden Deel er dragen til „Svaneborg“, et paa hollandsk Terrain liggende Slot; dertil blev ogsaa Søstrenes Pensionat henflyttet. De oeconomicke Hollændere ere glade over, saaledes at kunne nyde Godt af den bismarck-falckske Kirkepolitik, og de tage

med Glæde imod de Penge, som bruges i Landet for at underholde saa mange Elever, som Søstrene have; tillige have de da ogsaa en god Leilighed til i al Magelighed at filosofere over den store „Culturstats“ — thi saaledes behage jo Bismarcks Lakaier at kalde det preussiske Tydskland — Frihedssands!“

Warschau. Fængslernes Porte aabnede sig for de fængslede „Unister“ (romerskkatholske Christne) strax efter de orthodoxe Juledage (o: midt i Januar). Disse unerede Katholiker havde begaaet den i russiske Øine slemme Forbrydelse, at have forsvaret deres Samvittighedsfrihed imod Magthavernes Ønske om at lade sig saliggjøre paa Russisk Viis. Disse Bekjendere bleve førte ud af deres Celler, men ikke for at løsgives, men for at sendes i Landflygtighed. Alene fra Fængslet i Biala blev der deporteret 160 Mand til det Indre af Rusland; man siger, at Gouvernementet Smolensk er blevet dem anviist som Opholdsted. Iblandt de Deporterede er der ingen Kvinde. Disse ere blevne tilbage i deres af Kosakkerne plyndrede og ødelagte Hytter og befinde sig i den største Nød. Om Regeringen vil give dem Løv til at følge deres Mænd i Landflygtighed, vides endnu ikke, men om saa skeer, vil det for de fleste være overmaade vanskeligt at tilveiebringe de fornødne Midler til en saadan Reise. Man siger, at Preusserne og Russerne ere og altid have været meget gode Venner. Ja, Venskab bestaaer imellem Ligesindede og danner Ligesindede, hvorfor man ingen Grund har til at tvivle om Begges Venskab for hinanden — naturligviis saalænge deres ærgjerrige Planer ikke krydse hverandre.

Ostrowo. „Curr. Pozn.“ beretter Følgende om Cardinal Ledochowsky's Løsladelse. En stor Mængde af Geistlige, Adelsmænd, Godseiere, Borgere og Bønder, som selv efter den liberale bismarskske „Pos. Zeitungs“ Indrømmelse anslaaes til mange Tusinder, havde paa denne Dag indfundet sig i Ostrowo. En Deel af Folkemængden opfyldte Gaderne i Nærheden af Fængslet og vaagede hele Natten, da man endnu var uvis om den høie Fanges Skjæbne. Henimod Kl. 4^{1/2} oplystes hans Celles Vinduer, paa hvilken Tid han fik en Meddelelse om at gøre sig færdig til Afreisen. Kl. 5 kjørte en Vogn frem, som bragte Cardinalen, ledsaget af Landraad v. Dallwitz, Politicommissair Bittner og Politiinspektør Klug til Banegaarden. Tillige medfulgte Domherre Maryonski fra

Posen, Vicaren Prinds Edmund Radziwill og Prælatens Huuscapellan Merzcynski. Banegaarden var opfyldt af en utallig Menneskemængde. Cardinal-Ærkebiskoppen skred med apostolisk Værdighed igjennem den knælende Mængde, meddelende sin Velsignelse til alle Sider. Da Landraad v. Dallwitz saae den store Mængde af Mennesker, der iøvrigt holdt sig i ærbødig Taushed, bad han Vicaren, Prinds Radziwill, om at opfordre den til at skilles ad. Det hjalp, men ikke nok; derfor tillod Banegaardsinspektøren Ingen at komme paa Perronen, som ikke var i Besiddelse af en Reisebillet. Det 7de og 8de Compagni af Garnisonen ventede i Casernen paa videre Befaling. Soldaterne havde hver faaet 25 skarpe Patroner, og Ingen fik Lov til at forlade Casernen før Kl. 8. Senere indtraf Fyrst Ferdinand Radziwill endnu paa Banegaarden og forsikrede Cardinalen paa Folkets Vegne om dets urokkelige Trofasthed og Lydighed imod deres af Gud indsatte Overhyrde, som ingen Myndighed i Verden har Magt til at afsætte, naar Kirkens Overhoved ikke giver sit Samtykke. Det samme gjorde de tilstedeværende Geistlige i Geistlighedens Navn. Nu nærmede Øjeblikket sig, da Toget skulde afgaae. Cardinalen gik igjennem Gendarmerne og Politibetjentene, der dannede Hæge, og steg ind i den for ham reserverede første Classes Coupé. Hvad der foregik i Befolkningens Indre, det veed kun Gud; men et hjerteskræende Smortensraab over Skilsmissen fra den afrejsende Fader lød igjennem Luften, dog kun for et Øjeblik; thi det randt Folket i Hu, at det her saae Kirkens Triumph og Troens Scier i dets Overhyrde. Smerten forstummede, og ud af de bevægede Hjerter lød et tusindfoldigt Hurra, Lev vel, Farvel; og Damphesten bar sin Byrde bort til andre, lykkeligere Ægne, hvor preussisk Politi ikke kan naae hen. Kl. 9 var høitidelig Takkægudstjeneste i Sognekirken, som samlede saa mange Troende, som Kirken kunde rumme. Imidlertid blev Strømmen af de tilreisende Fremmede større og større, da de havde været af den Mening, at Ærkebiskoppen først skulde frigives Kl. 3 om Eftermiddagen. Over 200 Geistlige fra begge Diocenser var tilstede, iblandt hvilke den saa meget bagtalte Prælat Kozmian fra Posen og Domherre Korytkowski fra Gnesen, fremdeles et stort Antal Herrer og Damer af den polske Adel. Da de ikke havde den Lykke at kunne see Cardinalen og personlig udtrykke deres Hengivenhed for ham, saae besluttede de sig hurtigt

til at tilsende ham en Adresse, som i et Nu bedækkedes med Tusinder af Underskrivter og lyder som følger: „Høiærværdige Overhyrde! Efterat Deres Eminence med saamegen Hæder har udholdt en toaarig Fængselsstraf for Guds Æres Skyld, har paany en tung Haand lagt sig paa vor Overhyrde, idet Deres Eminence pludselig reves bort fra Deres trofaste Hjords Midte. Medlemmerne af Deres Ærkedioeces, der fra alle Egne ere komne hid for at see deres Overhyrde, have erfaret denne smertelige Tildragelse, uden at det var dem forundt at see deres Ønske opfyldt. Da de saaledes ikke ere istand til personligt at udtrykke Deres Eminence og ærkebiskoppelige Naade deres Følelser, saa have de besluttet sig til, ved en Adresse at tilkjendegive Deres Eminence, som nu lever i Landflygtighed, deres allerdybeste Hengivenhed, Vedhængenhed og Troskab, idet de samtidigt hermed for Guds og den hellige Kirkes Aasyn paa en høitidelig Maade protestere imod den paany imod Deres Eminence's høje Person udøvede Voldsgjærning samt imod den begge Ærkedioeceser tilføiede Krænkelser. Med den allerstørste Ærbødighed

Deres Eminences
underdanigste Tjenerc.“

America. I Brasilien ytrer Glæden over Biskoppernes Frigivelse sig paa en uventet og overraskende Maade. Til Frimurernes Fortvivlelse viser det sig nu, hvor dybt og fast den katholske Tro er indgrøet i Folkets Hjerter. Glædesytringerne havde noget Berusende ved sig. Allevegne istemtes et høitideligt „Te Deum“ ved Efterretningen om den glædelige Begivenhed, at Frimurercabinetet maatte vige for katholske Ministre; allesteder illumineredes Husene. Gaderne og de offentlige Pladser; Lykønskingsadresserne vilde ikke tage Ende. Msgr. d'Oliveira er, som bekjendt, reist til Rom, og hans Lidelsesfælle, Msgr. de Macedo, benyttede den gjenvundne Friheds første Dage til at besøge sin alderstgode Fader i Bahia. Da Damperen „South-America“, der havde Biskoppen ombord, kom i Sigt den 29de Septbr. stak strax tre Dampere i Søen og seiledes med en stor Skare af fornemme Borgere og katholske Embedsmænd ombord deres Overhyrde imødc. Biskoppen gik iland ved Arsenalet. Strandbredden var tæt besat af en talrig Menneskeskare, der hilste Biskoppen med høie Tilraab og livlige Hurraer og kastede sig paa Knæ for at modtage den biskoppelige Bekjenders Velsignelse. Det Samme gjorde den opstillede Æresvagt

af Linieinfanteriet. Man kan tænke sig, hvilke Ansigter, de tilstedeværende Frimurere satte op, da de maatte være Vidner til, hvorledes deres Offer blev hædret og æret!

Den offentlige Examen

med Kirkeskolens Elever afholdes i Skolelocalerne i Fredericiagade Nr. 15 i Bagbygningen: Mandagen den 21de Februar i begge Drengelasser, Tirsdagen den 22de Febr. i begge Pigeelasser fra Kl. 8 Form. til Kl. 2, og Onsdagen den 23. Febr. i Forberedelsesklassen fra Kl. 9 Form. Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 20de Februar. Sexagesima. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Broderskabsandagt til Marias h. og ubesmittede Hjerter til Syndernes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 21. M. Eleonora, Dronning. 22. Ti. Ihukommelse af Jesu Lidelse. 23. O. Petrus Damiani, Biskop og Kirkelærer. 24. To. Petri Bispestol i Antiochia. 25. F. Matthias, Apostel. 26. L. Margaretha af Cortona.

Søndagen den 27de Februar. Qvinqvagesima.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8^{1/4}. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8^{1/2}. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjold-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 8. Søndagen den 27de Februar. 1876.

Indhold: Hvad er Christus? Lyset slukkes. Politisk Overblik.
Kirkelige Efterretninger: America.

Hvad er Christus?*)

Spørgsmaalet: Hvad er Christus? er afgjørende for hele Christendommen. Er Christus kun et Menneske som ethvert andet, om end maaskee det viseste og fuldkomneste, der nogensinde vandrede paa Jorden, saa er Christendommen kun en menneskelig Religion, hvis Antagelse Ingen er forpligtet til, og som Enhver tør omdanne efter sin Mening.

Men er Christus, som den ulige større Deel af Christenheden stedse har troet, den anden Person i den hellige Treenighed, den Person, som, uden at lide nogen Forandring i sin Guddom, i Tiden har tilegnet sig en menneskelig Sjæl og et menneskeligt Legeme og er bleven et sandt Menneske: saa er Christendommen den eneste sande, af Gud aabenbarede Religion, og den er da

*) Oversættelse af Skrivtet: „Was ist Christus?“ von P. Roh, S. J. 5. Aufl. Freiburg. Herder. 1872.

strengt forpligtende for alle Mennesker. Den korteste Vei altsaa til at komme paa det Rene med sig selv med Hensyn til Christendommens Sandhed og Værder Spørgsmaalet: Hvad er Christus?

Vi ville i det Følgende forsøge at besvare dette paa en for alle forstaaelig Maade. Dog fremfor alt maae vi have en fast historisk Grundvold at bygge paa.

Naar vi nu sige: For atten Aarhundreder og saa og saa mange Aar siden levede i Palæstina en Mand ved Navn Jesus af Nazareth, med Tilnavnet Christus, og denne Mand gjorde stor Opsigt ved sin Lære og sine Gjerninger og blev tilsidst korsfæstet, — sammenfatte vi Christi Historie i saa faa Ord, vil der ikke findes nogen Christen eller Jøde eller Muhamedaner eller Hedning, kort sagt ikke noget Menneske, som vil nægte det. Med andre Ord: Christi historiske Existents og Korsfæstelse ere over hele Verden bekjendte, unægtelige Kjendsgjerninger — Kjendsgjerninger, som kun en med den groveste Uvidenhed parret Vantro vil falde paa at nægte.

Spørge vi nu: Hvorfor er Christus bleven korsfæstet? Alle Christne, alle Jøder, alle Muhamedanere, alle Hedninger, alle Mennesker, som vide noget om Christus, sige: Christus er bleven korsfæstet, fordi han udgav sig for Gud, for Guds Søn, for Verdens forjættede Forløser.

Dette vil sige: Christi Udsagn, at han var en guddommelig Person, Verdens Forløser, er en over hele Verden bekjendt Kjendsgjerning. De Christne paastaae det og kunne ikke nægte det, fordi denne Kjendsgjerning er klart bevidnet af deres Evangelier. Bortseet fra hans talrige Udsagn herom, see vi af hans Fordømmelses Acter, at han for Retten og under en Ed erklærede at være Guds Søn og den forjættede Messias. Dette Christi Udsagn fortjener at tages i nærmere Overveielse.

Ypperstepræsten, som Formand for den høieste Domstol, opfordrer Christus i Guds den Høilovedes Navn til at sige: om han er den forjættede Messias, Guds Søn? Vi maae her for det første agte paa, at Domstolen er

lovlig og af Christus selv anerkjendt; for det andet, at Spørgsmaalet er meget bestemt forelagt. Christus bliver ikke spurgt, om han er et af Naade antaget Guds Barn, en Guds Ven; som et saadant ansaaes enhver Israelit, og en saadan Paastand havde aldrig kunnet være Gjenstand for en Rettergang; Christus havde jo udtrykkeligt udgivet sig for Guds eenbaarne Søn, og i sine Taler tillagt sig alle guddommelige Egenskaber; for det tredie, at Spørgsmaalet er fremsat under Edens Hellighed; for det fjerde, at Spørgsmaalet er det vigtigste, som nogensinde paa Jorden kunde fremsættes, baade med Hensyn til Guds Ære, og med Hensyn til hele Menneskehedens Frelse.

Der vil næppe være Tvivl om, at vi Alle ere enige om, at Christus, saasandt han fortjener vor Høiagtelse — adspurgt i denne Form — burde og maatte sige Sandhed — den hele Sandhed, uden nogensomhelst Tvetydighed, hvilken jo her vilde være det Samme som en formelig Meneed? Og hvorledes svarede nu Christus? Med det korte og klare Ord: Ja, jeg er det. Og for at ingen Skygge af Tvivl med Hensyn til Betydningen af Ordet: Guds Søn skulde blive tilbage, erklærer han sine Dommere, at han vilde komme i Faderens Herlighed, og — hvad alene tilkommer Gud — at han vilde dømme alle Mennesker. (Matth. 26, 64. 24, 30. 16, 27.)

Paa Grund af dette Svar erklærede Ypperstepræsten for sine Meddommere, at det nu vilde være overflødigt at høre andre Vidner om Christi Ytringer desangaaende: „Vi have jo hørt“, siger han, „Gudsbespottelsen af hans egen Mund. Hvad synes Eder.“ Og de svarede Alle: „Han er skyldig til Døden.“ For ingen af Dommerne var der længer nogen Tvivl tilbage enten med Hensyn til den tilstrækkelig skarpe Affattelse af Spørgsmaalet eller om Svarets Mening. De bestemte uden videre og eenstemmigt den størst mulige Straf. Christus hører, i hvilken Mening man opfatter hans Svar og at det erkjendes for at være den største Gudsbespottelse. Han hører, at man erklærer ham for et ryggesløst Menneske. og at

man dømmes ham til Døden: og han forandrer Intet, tilføjer Intet til sit Svar. Han mishandles som en Gudsbespotter, føres til Døden, og han gjenkalder ikke, og giver ingen anden Forklaring. Tvertimod, fra nu af svarer han ikke mere paa noget Spørgsmaal; han har sagt Alt og sagt det tydeligt nok. Som et Lam, der føres til Slagtebænken, ikke aabner sin Mund, gaaer Christus, efter at have taalt de grusomste og smertefuldeste Mishandlinger, den skjændigste Død imøde, og først paa Korset aabner han sin Mund, for at bede Faderen om Tilgivelse for sine Fjender. Han lover endnu Misdæderen den evige Salighed og overgiver sin Sjæl i sin himmelske Faders Hænder. Saaledes berette Procesacterne og alle Christne, troe saaledes.

Har Christus nu sagt Sandhed, eller ikke? Det er det Alt afgjørende Spørgsmaal. Bliver Svaret „Ja“, saa maae vi alle tilbedende falde ned for den Korsfæstede; Christendommen er da guddommelig Sandhed, og de Christnes Forventninger byggede paa en klippefast Grund. Vi maae da over al Maade elske Den, som med en Kjærlighed, der overgaaer al Forstand, har elsket os først.

Har Christus derimod ikke sagt Sandhed, da er kun en dobbelt Slutning tænkelig. Enten har han da forsætlig sagt Usandhed, ikke blot ofte i sine Taler til Folket, men ogsaa under Rettergangen, og med en Ed bekræftet denne Usandhed. Men i dette Tilfælde har han forsætlig anmasset sig alle Guds Rettigheder, forlangt af alle Mennesker, at de skulle troe og adlyde ham, at de skulle haabe paa ham og elske ham over Alt, endog mere end Fader og Moder, Broder og Søster, Hustru og Børn og mere end sig selv; og, for at gjøre dette Verdensbedrag troligt, gaaer han i Døden som den sagsmodigste af alle Mennesker, bønfalder Gud om Tilgivelse for sine Fjender, lover døende en Forbryder sit evige Rige og hykler med sit sidste Suk Guds Venskab!! Hvilket Navn skulde man vel i dette Tilfælde give ham? — Eller han har indbildt sig at være Guds Søn, Verdens Forløser?

Og fra denne Galskab kunde ingen Modsigelse, selv ikke de skrækkeligste Kvaler, ikke engang den smertefuldeste Død befrie ham? Hvad kunde i dette Tilfælde Verden andet, end inderlig beklage ham?

Vi uddrage heraf den Slutning: Eftersom det er en verdensbekjendt, unægtelig Kjendsgjerning, at Christus har udgivet sig for Guds Søn, af samme Væsenhed som Faderen, udgivet sig for den forjættede Messias, Verdens Frelser, og han derfor er bleven korsfæstet, maa man enten troe paa ham og tilbede ham, eller med den dybeste Afsky vende sig bort fra ham som en Bedrager, eller med den inderligste Medynk ansee ham for en afsindig og uhelbredelig Daare. Men Ingen, som ikke troer paa Christi Guddom, tør da kalde sig Christen, fordi det mindste Gran af Selvagtelse forbyder at udgive sig for en Tilhænger og Tilbeder af en Bedrager eller en Daare. Det af de saakaldte Rationalister gjorte Forsøg paa at undvige dette afgjørende Enten-Eller maa kaldes aldeles mislykket. De vide vel, at Navnet „Christen“ kunne de ustraffet vise fra sig. Men paa den ene Side holder en vis Sky dem tilbage for helt at bryde med christelige Medborgere, og paa den anden Side leve ogsaa Mange af dem med Kone og Børn af en eller anden christelig Livsstilling. Disse Vantroer søge nu at bortfjerne alt Overnaturligt og alt Guddommeligt fra Christendommen og at forvandle den til en reen, naturlig menneskelig Religion. Men hvad er Christus saa for dem? En Verdensviis, som var sig bevidst at besidde en skøn, menneskevenlig Sædelære! Af Kjærlighed til Menneskene havde han gjerne forskaffet denne Sædelære Indpas iblandt dem. Men dertil behøvedes en vis høiere Anseelse. Det overtroiske jødiske Folk troede dengang paa en Messias, Guds Søn, Verdens Forløser, som de saakaldte Propheter skulde have forjættet, og just paa Christi Tid ventede Jøderne hans Komme. Hvad gjorde saa Christus?

Han benyttede sig af Samtidens Indbildninger og gav sig ud for Messias, Guds Søn, og det lykkedes ham at

finde Tiltro og at blive den store Reformator, Menneskeslægtens største Velgjører. Uden al Tro paa hans Guddom, uden at erkjende i ham mere end et Menneske, ære da Rationalisterne, Tidens Oplyste, Christus høit og kalde sig hans Disciple og Tilhængere. Hvad skal man sige hertil? Hvorledes maa det vel staae til med disse Oplystes Logik og Moral? Efter deres Opfattelse er og bliver Christus en Bedrager! Men — han havde et godt Øiemed med sit Bedrag. Han forskaffede Sandheden Indpas ved Hjælp af Løgnen; han grundlagde Dydens Rige paa den bundløseste Slethed. Det gode Øiemed helligede hos ham de forkasteligste Midler. Og — Rationalisterne beundre ham derfor, prise ham som den helligste blandt Menneskene og ville ikke vide af anden Religion, end hans; og paa den Religion bygge de deres Haab for Tid og Evighed! — Naar disse Mennesker ere slette nok til at tillægge Christus deres egen Slethed, ere de ligeledes daarlige nok til at tillægge ham deres egen Galskab. Thi Christus blev jo aldrig angreben for sin Sædelæres Skyld; han blev ikke korsfæstet for sin Morals Skyld, men ene og alene, fordi han udgav sig for Guds Søn. Ved at tillægge sig Messias-Værdigheden og Guddommeligheden, kort sagt ved det Overnaturlige i ham og i Christendommen frømmede han ikke Udbredelsen af sin Sædelære; dette var netop den største Hindring herfor. Og hvad bestride og angribe endnu den Dag idag Rationalisterne og de Vantro mere end netop Christi Guddom og alt Overnaturligt i Christendommen? Rationalisternes Christus er ikke antagelig for noget ærligt Menneske. Christus er enten hvad han for Retten og med en Ed udsagde om sig selv, eller han er for Menneskeheden slet Intet; og hvo som forkaster Christi Guddom, maa forkaste hele Christendommen.

Men med Christendommen maa et følgerigtigt tænkende Menneske ogsaa forkaste Alt, hvad Christendommen besidder, Alt hvad Christendommen har givet Menneskeheden. Ved en Ægteskabsskilsmissen maa Medgiften

udleveres. Gjennemgaa de atten christelige Aarhundreder og bortfjern al Erkjendelse, alt Lys, al Dyd, al Lykke, al Trøst, al Dannelse, som de alene have Christendommen at takke for, tag alt dette bort af Folkenes Liv; begynd med Oldtidens dannede Nationers dybe Udartning og gaa videre indtil de beklagelsesværdige Barbarer, som ikke kjendte noget andet, end Jagt, Fiskefangst, Krig og Drab, indtil Christendommen tog dem ved Haanden og førte dem derhen, hvor de nu ere. Tag alt dette og kast det bort som Frugter af det skjændigste Verdensbedrag eller den uhelbredeligste Daarskab! Kan du det? Dersom du formaaer det over dig selv, ja saa skil Dig ogsaa ved din stakkels Fornuft, kast den bort og giv Slip paa al Sandhed!

Du kan nemlig ikke nægte, at Troen paa Christi Guddom altid er bleven anset for Christendommens Fundament, at Christendommen igjennem 18 Aarhundreder var de dannede Nationers Religion, at iblandt de Myriader af Christne, som i Løbet af 18 Aarhundreder have levet paa Jorden, fandtes Millioner af grundige, lærde, dybsindige Forskere, som toge det alvorligt med Sandheden, som ingen Grund havde til at skuffe sig selv og tage Christendommens tunge Aag paa sig. Have nu Alle disse taget feil; have de ladet sig skuffe af en løgnagtig eller vanvittig Jøde? Hvad er i saa Tilfælde den menneskelige Fornuft? Hvormeget tør du da stole paa din Fornuft?

Af det hidtil Udviklede fremgaaer i det mindste saa meget, at for det første intet Menneske, som ikke vil troe paa Christi Guddom, tør kalde sig Christen, at for det andet den i Retten og ved en Ed af Christus afgivne Forklaring med Hensyn til hans Guddom og Messias-Værdighed, som besegledes med hans Død, er i og for sig fuldkommen troværdig. Ja i Sandhed, naar i Christenforfølgelsens Tider en Christen ligeoverfor Baal og Pinebænk paa Spørgsmaalet: „Er du en Christen?“ svarede med et afgjort „Ja“, har aldrig Nogen tvivlet om, at han sagde Sandhed. Ingen lyver sig ind i Døden!

Men saa troværdigt Christi Udsagn i og for sig end er, kunde man alligevel spørge:

- 1) Er det, som Christi Udsagn forudsætter og indeholder, ogsaa muligt?
- 2) Er der hos Christus Intet, som kunde gjøre hans Udsagn mistænkeligt? Disse Spørgsmaal ville vi i det Følgende besvare.

(Fortsættes.)

Politisk Overblik.

Frankrig. Udfaldet af Senatsvalgene og af Valgene til Depuretkammeret have stadfæstet de Forventninger, vi for et Par Maaneder siden udtalte, idet de republicanske Fractioner gjennemgaaende have seiret over de forskjellige monarkiske Partier, der synes at være komne meget uheldigt fra denne Kamp. Naar man imidlertid erindrer, at Ordet „Republicaner“ for Øieblikket ikke angiver stort Andet end Vedkommendes Stilling til den bestaaende Forfatning, er dette Valgresultat langt mindre oplysende end det i det første Øieblik kan see ud til; navnlig kan man næppe fra dette slutte noget med Hensyn til den liberale og den conservative Retnings større eller mindre Overvægt i Befolkningen. Dette er et Spørgsmaal, som først nu kan begynde at klare sig, og jo hurtigere de gamle dynastiske Partideleringer nødes til at give Plads for en Sondring mellem Fractionerne paa Grundlag af det borgerlige og religiøse Livs Interesser, desto snarere vil ogsaa denne Klaring gaae for sig. Som et væsentligt Middel til at fremme saadanne nye Partidannelser maa Udfaldet af de nævnte Valg betragtes.

Spanien. De sidste Eiterretninger lyde meget ugunstigt for Carlisterne, der have tabt den største Deel af det af dem hidtil hævdede Territorium. De nærmeste Dage ville vistnok bringe Budskab om den kongelige Sags fuldstændige Nederlag i Spanien. Estella er allerede i Madrider-Regeringens Hænder. Saaledes vil et lille helte-

modigt kongeligsindet Folk atter være knust af en overmægtig Modstander; men Don Carlos' Navn vil ligesom Henrik den V.' i Frankrig staae upletet i Historien, og den Tid er maaskee ikke saameget fjern, da dette kan faae sin store Betydning. Alfonsos Regimente vil foreløbig vinde i Styrke ved de sidste Dages Seire, men at det skulde kunne holde sig i Længden, er næppe sandsynligt: Vor Tid bliver hurtig færdig med Mellemting.

Tydskland. Det formodede Brud mellem Bismarck og de Liberale er endnu ikke kommet tilveie. Vistnok gik Straffeloven kun igjennem i en langt tammere Skikkelse end den, i hvilken Rigskansleren fordrede den vedtaget, men nogen større politisk Følge har dette ikke havt. Culturkampen gaaer sin Gang paa de gamle Mailove; nye ere ikke komne frem i denne Samling. Man har heri seet et Fredens Tegn, og i den tyske Cardinal Hohenlohes Reise til Rom har man villet see en Bekræftelse herpaa. Muligt er det at Fyrst B. for den nærmeste Fremtid kunde faae Brug for Katholikerne — enten ved Valgtribunerne eller i Hæren — thi hverken Venskabet med de Liberale eller med Hoffet i Petersborg er absolut fast, og sandsynligt er det, at man i Berlin er kjed af en Kamp, i hvilken man har truffet paa en Modstander, der var mere end jevnbyrdig; men om en Fred paa Grundlag af slige Stemninger vilde blive til Fordeel for dem, er mere end tvivlsomt. De Regerende have saa tidt havt Brug for deres Venskab, og have da hver Gang faaet det, og adskillige Indrømmelser ovenikjøbet for gyldne Løvter. Naar da Venskabet havde gjort sin Nytte, og Regeringerne trængte til de Liberale, bleve Løvterne brudte, og det var da altid dem, som de Mægtige bragte som Sonoffer til Liberalismen og som Afleder for det Had, som et borneret og herskesygt Bureaukrati havde paadraget sig. Det kan let komme saaledes en Gang til. Katholikerne maae næst Gud søge deres Støtte hos Folkene, og stole mindre paa fagre Ord fra dem, der navnlig i den nyeste Tid have gjort saa mange Forretninger med svegne Tilsagn.

Kirkelige Efterretninger.

America. „New-York Herald“ bringer interessante Oplysninger om et nyt afsløret hemmeligt Selskab, i Spidsen for hvilket blandt Andre Præsident Grant skal staae. I hele America har i den sidste Tid hersket en ikke ringe Bevægelse paa Grund af den nævnte Afsløring. Selskabet kalder sig „den americanske Unions Orden“ (Order of American Union) og bruger som Mærke Bogstaverne O. A. U. Dets Formaal er „en vedvarende social og politisk Krig imod alle Katholiker i Landet“. Medlemsantallet angives til 76,000, der ere fordeelte i en Mængde Kredse eller „counsels“; i Staden New-York findes der 43 saadanne Fialaler, i Ohio 21, i New Jersey 19, i Pensylvanien 13 o. s. fr. Ordenens Organisation holdtes hidtil hemmelig; dog veed man nu, at Overbestyrelsen ledes af et Senat, under hvilket de enkelte Staters Forstanderskaber staae, hvilke atter have de enkelte Foreninger eller Loger under sig. Foruden Grant ere ogsaa hans Generalpostmester Jewell, Gouverneuren i Ohio og Congressens tidligere Formand, Blaine, Medlemmer af Ordenen, og en stor Mængde Embedsmænd har ladet sig optage deri. Deres Plan skal for Tiden være at sætte Grants tredie Præsidentvalg igjennem, for saaledes at fremme Ordenens Formaal og tillige deres eget Bedste (naturligviis er det Sidste Hovedsagen for en amerikansk Republicaner, der er af samme Æt som andre Landes Liberale). Om det nu end skulde være sandt, hvad „Evening Mail“ paastaaer, nemlig at Grant ikke er Medlem af Selskabet, saa har han dog i sit sidste Budskab viist, at han arbejder i dets Tjeneste. Optagelsescæremonien beskrives paa følgende Maade: I Forsamlingssalens Midte staaer et Bord, som er bedækket med de forenede Staters Flag; og paa hvilket en Bibel ligger. Følgende Spørgsmaal blive rettede til dem, der skulle optages: 1) „Vil Du holde Dig den americanske Ordens Regel efterrettelig? 2) Har Du Sympathi for Katholikerne? 3) Er Du en Ynder af den i vore frie Stater brugte Bibel? 4) Er Du en Ven af vort frie Skolesystem? 5) Er Du en Modstander af Secternes Skoler, isærdeleshed Katholikerens? 6) Er Du imod Adskillelsen af Skolefonden til Gunst for en Sect? 7) Vil Du forpligte Dig ved dit Æresord til at stemme og opbyde din Indflydelse for, at

Bibelen bliver bibeholdt i de offentlige Skoler? 8) Vil Du, som Medlem af den amerikanske Union, give dit Æresord paa at gjøre Alt hvad der er Dig muligt, for at forhindre en Papists Valg til et Æres- eller Tillids-embede? 9) Lover Du at ville anvende alle lovlige Midler for at bringe Protestantismens Grundsætninger til Herredømmet. Vi Du underskrive dit Navn til Vidnesbyrd om dine Løfters Sandfærdighed?“ Derpaa afsynges et Vers af Sangen, „America“, og en ny Række af Spørgsmaal bliver forelagt til Besvarelse: 1) „Troer Du paa den stedsevarende Bestaaen af den herlige amerikanske Union? 2) Er Du en Modstander af den romerske Kirkes politiske Magt? 3) Er Du en Ven af Friskolesystemet? 4) Vil Du, at Bibelen skal blive bibeholdt i de offentlige Skoler? 5) Er Du en Modstander af, at offentlige Penge blive anvendte til Gunst for en Sects Skoler? 6) Er Du imod, at de romerske Katholiker røgte offentlige Embeder?“ Nu bliver en skrækkelig Ed forelagt Candidaten, i hvilken han sværger, „ikke at ville offentliggjøre Ordenens Mærker, Løsen, Hemmeligheder o. s. fr., ikke at ville tillade, at hans Børn blive underviste i den romersk-katholske Religion, og aldrig at ville yde sin Hjælp til, at en Katholik eller Papist eller en ellers mod Katholikerne velsindet Person bliver forfremmet til nogensomhelst Plads i Statstjenesten.“ Vi have her den af Frimureriet saa høit priste Tolerance og Humanitet. Hvorfor, tillade vi os at spørge, ere alle hemmelige Selskabers Bestræbelser rettede imod den katholske Kirke og dens Medlemmer, og ikke imod de forskjællige protestantiske Secter? Vi kjende Svaret, og det er: at man ikke behøver at gjøre Forsøg paa at affive den Døde og den, som ligger i de sidste Krampetræknings. Den katholske Kirke har et sundt og kraftigt Liv, som 1800-aarige Forfølgelser forgjæves have bestræbt sig for at udsukke. Men Verden bliver aldrig klog; ellers vilde den lade være idelig at hente sig fornyede Nederlag fra Kampen imod den Klippe, der har den Forjættelse af Herrens egen Mund for sig: at Helvedes Porte ikke skulle overvælde den. Vi see med stor Sindsro paa Grants og hans Medhjælperes Vrede. De kunne iværksætte en i America hidtil ukjendt Forfølgelse imod Catholicismen; de kunne maaskee bringe feige og lave Sjæle til Frafrald, men de ere iøvrigt, dog dem selv uafvidende, kun Redskaber i Jesu Christi Haand til at vidne om den Sandhed,

at den katholske Kirke er Korsets Kirke, der nedstammer fra Kors og Blod, blomstrer i Kors og Blod og seirer triumpherende ved Kors og Blod. Martyrernes Blod og Bekjendernes Lidelser ere den Udsæd, som bestandig frembringer nye Bekjendere.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 27de Febr. Kl. 4.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 27de Februar. Qvinqvagesima. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt til Opnaelse af en salig Død. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 28. M. Leander, Bisk. 29. Ti. Romanus, Abbed.

Den 1ste Marts. Askeonsdag: Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Askevielse og Høimesse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 8½ Messe. Aften Kl. 7½ Fasteandagt med Prædiken.

NB. Alle de 40 Ugedage fra Askeonsdag til Paaske ere befalede Fastedage, paa hvilke de, som ere forpligtede til at faste, kun tør holde eet nættende Maaltid og en saakaldet Collation. — 2. To. Simplicius, Pave. 3. F. Ihukommelse af Frelserens Tornekrone; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte.

Fredagen den 3. Marts Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. 4. L. Casimir, Bekj.

Søndagen den 5te Marts. 1ste Fastesøndag.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8¼. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 9.

Søndagen den 5te Marts.

1876.

Indhold: Hvad er Christus? Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Elsass, Brüssel, Mainz, Essen, England, London, Crefeld, America.

Hvad er Christus?

(Fortsat fra Nr. 8.)

Er Sandheden af Christi Udsagn mulig?

Idet Christus udgav sig for Guds Søn, som til Verdens Forløsning er bleven Menneske, erklærede han tre Læresætninger for hele Christendommens Grundlag: Læren om Treenheden, Læren om den anden guddommelige Persons Menneskevordelse og Læren om Menneskenes Forløsning ved Gudmennesket. Disse Christendommens tre Grundlærdomme ere altid af de Christne blevne betragtede som Troeshemmeligheder, som Mysterier, d. v. s. som Lærdomme, hvis Mening vi vel forstaae forsaavidt, at vi vide at skjælné dem fra enhver modsat Lære, men aldrig formaer at fatte dem i sig selv. Vi antage dem som sande, fordi den alvidende, sanddrue Gud selv vidner om dem, ligesom i naturlige Ting den Ulærde antager og maa antage Meget for sandt paa Grund af erfarne og

lærde Mænds Vidnesbyrd, uden selv at forstaae det og uden selv at kunne bevidne dets Sandhed.

Christi Udsagn er nu rigtignok i og for sig fuldkommen tilstrækkeligt til at give os Vished om Sandheden af alt det, som det indeholder; men fordi Mennesket i Religions-sager ikke er saa villig til at troe, som i andre Retninger, men gjerne søger ethvert Paaskud for at undgaae Forpligtelsen til at troe, saa maa man berøve ham ethvert saadant Paaskud.

Vi opstille derfor den Grundsætning: Naar det, som Christus bekræftede med en Ed, ikke er umuligt, har man ingen Grund til at forkaste det. Men nu vil den menneskelige Fornuft aldrig kunne paavise en indre Modsigelse i disse tre Christendommens Grundlærdomme: de kunne altsaa være sande.

1. Læren om den guddommelige Treenighed.

Gives der nogen Lære, om hvilken det ikke kan nægtes, at de Christnes hellige Bøger klart og bestemt udtale den, saa er det den, at der gives kun eet guddommeligt Væsen, een Gud. Ligeledes er der ofte, navnlig i den nye Pagts Bøger, Tale om tre Personer, Faderen, Sønnen og den Helligaand, og den h. Skrift tillægger enhver af disse tre Personer guddommeligt Væsen og guddommelige Egenskaber. Altsaa er den ene, udelelige, guddommelige Væsenhed enhver Persons Eiendom, og der er saaledes een Gud i tre Personer, som vel ere forskjællige fra hverandre med Hensyn til Personligheden, men efter Væsenheden ere Eet.

Heraf see vi, at der ikke er tre guddommelige Væsener, ikke tre Guder, men kun een Gud, og at der ikke er blot een Person, men tre guddommelige Personer. Vi vide altsaa at skjælne denne Lære fra enhver modsat; men Guds inderste Væsen og hans inderste Liv kunne vi ikke fatte, og derfor kunne vi heller ikke paastaae, at denne Lære indeholder nogen Modsigelse. Den vulgære Indvending: de Christne troe, at Tre er Een og Een er Tre,

røber kun de Personers Retfærdighed, der fremføre den. Den christelige Lære siger ikke, at een guddommelig Væsenhed er tre Væsenheder, og tre Personer ere een Person. Eenheden udsiges om Væsenheden, Treheden om Personlighederne. Men deri ligger ingen Modsigelse; dette vilde kun være Tilfældet, naar Et og det Samme og under de samme Omstændigheder paa eensgang udsagdes eller benægtedes om een og samme Gjenstand.

Det er sandelig saare letfærdigt at tiltroe de Christne og iblandt dem saa mange store Tænkere saa liden Forstand. De Christne formaste sig ikke til at vilde begribe Guds inderste Væsen og Liv. De vide, at vi ikke formaae tilfulde at fatte en eneste Tings inderste Væsen. Hele Naturen er fuld af Hemmeligheder. Hvad er Materie, Stof, Kraft, Lys, Electricitet, Attraction? Disse Kræfters inderste Væsen er os ubekjendt, og alligevel nægte vi ikke dærs Tilstedeværelse og Virksomhed. Hvor langt mere maa da alle Tings Skaber overgaae alle vore Begreber? En Gud, som vi fuldkommen kunde begribe, vilde være ringere end vi. Om Gud tænke vi da rigtigt, naar vi erkjende og bekjende, at han er uendeligt ophøiet over vor Fatteevne. Men alligevel have store Theologer, som en h. Augustinus, en h. Hilarius, en h. Thomas af Aquin og mange Andre, uden derved at have villet udgrunde og forklare den h. Treenigheds Mysterium eller positivt bevise det udaf Fornuften alene, ikke blot seirrigt forsvaret den imod forskjellige Vranglæreres Angreb, men ogsaa ud af Guddommens Væsen og inderste Liv bragt det Menneskeandens nærmere og gjort det lettere antageligt for vor Forstand.

Det er ikke dette Skrivts Øiemed videre at gaae ind paa denne Gjenstand. Kun Eet turde være tilfredsstillende for ethvert fornuftigt Menneske. Vi vide nemlig, at den menneskelige Sjæl er skabt efter Guds Billede. Den kan som Skabning kun være et høist ufuldkomment Billede af Skaberen, og vi kunne derfor ikke forsøge en fuldkommen Sammenligning imellem den og Gud, men maae

nøies med en Lighed, som maaskee vilde komme de Lighed nær, der finder Sted imellem vort levende Legem og dots Skygge. Vor Sjæl er efter sit Væsen een og udeelig; men den har desuagtet Forstand og Villie. Forstanden er ikke Villien; Forstandens Handlinger er ikke Villiens Handlinger, og omvendt. Stiller man disse Evner ligeoverfor hverandre, ere de vel i sig selv forskjellige, men udgjøre tilsammen dog kun een udeelig menneskelig Sjæl. Uendeligt høiere staaer vel Hemmeligheden or den evige, uforanderlige Guddom, i hvilken der ikke finde noget Tilfældigt eller Forbigaaende; men saa meget er kjendes ud af dens ufuldkomne Efterbillede, at i aandelig Væsen er den strengeste Eenhed og Udelelighed i een Hensende ikke nødvendigt udelukker Flerheden i en anden Henseende. Læren om den h. Treenhed indeholde altsaa ingen Modsigelse i sig, intet Umuligt. Naar altsaa Christus udtaler den, har man ingen Grund til at forkaste hans Udsagn: den kan være sand, og efter at Christ Guddom er beviist, er denne Lære utvivlsom sand.

2. Guds Søns Menneskevordelse.

Christus, den Ene og den Samme, kalder sig Guds Søn og Menneskets Søn, paa eengang sand Gud og sandt Menneske. Hvorledes skulle vi forstaae dette? Er maaskee den guddommelige Væsenhed gaaet over i den menneskelige, eller denne i den guddommelige? Umuligt! thi Guddommen er uforanderlig, uomskiftelig, og den menneskelige Natur kan aldrig blive uendelig; og i dette Tilfælde var Christus jo enten kun Gud eller kun Menneske. Eller ere maaskee den guddommelige Natur og den menneskelige saaledes blevne forenede med hverandre, at en tredje fremkom deraf? Umuligt! thi to aandelige Substantser kunne ikke forenes til een Substant, kunne ikke blandes, og den uendelige Guddom kan aldrig blive en Deel af et større Hele. Og i dette Tilfælde vilde Christus hverken være Gud eller Menneske, men noget unævneligt Tredie. Men — gives der maaskee en dobbelt Christus, den ene

Menneske, den anden Gud, men forenede ved Kjærlighed og Venskab? Umuligt! thi ogsaa det inderligste Venskab, om jo i det mindste kan finde Sted imellem To, opæver dog ikke de Elskendes Personlighed, og Christus, om vandrede paa Jorden som Menneske, tilegner sit eget og saavel det Menneskelige som alt Guddommeligt. Vi maae altsaa forstaae Christi Udsagn saaledes, som det ærmere forklares baade af den h. Skrivts forskjællige teder og af Kirkens Lære, hvor den bestemt udtaler sig mod forskjællige Vranglærdomme.

Den anden Person i den h. Treenhed har nemlig, den at lide nogensomhelst Forandring i sin Guddomskraft af den guddommelige Kjærligheds Almagt, den rene Jomfrues Skjød, uden nogen menneskelig Laster, som det jo sømmer sig for en Gud, tilegnet sig et menneskeligt Legeme og en menneskelig Sjæl, saaledes at han kunde sige: Dette Legeme er mit Legeme, denne Sjæl er min Sjæl. Saaledes var hans guddommelige Person i Besiddelse baade af den guddommelige og menneskelige Natur: Sand Gud og sandt Menneske i een Person.

Er nu denne Tilegnelse af den menneskelige Natur noget Umuligt for en guddommelig Person? Hvo turde paastaae det? Denne Forening kan, fordi den er den eneste sin Art, ikke forklares ved nogen anden fuldkommen ligende, og forbliver saaledes en Troens Hemmelighed. Men nogen Lighed finde vi alligevel i Naturen.

Planten er formedelst sit Livsprincip istand til at tilegne sig Jordens Safter og Atmosphærens Bestanddele; til at meddele disse sin egen Individualitet; det samme gælder om Dyret ligeover Planterne og Elementerne, saavel som om Mennesket ligeoverfor hele den underordnede Natur. Men naar i hele Skabningen det Høiere glemmer at herske over det Lavere og at drage det op sig: hvo vil da vove at paastaae, at den almægtige Guds Sjæl taber ikke formaaede at tilegne sig den menneskelige Natur saaledes, at han meddelte den sin guddommelige

Person (subsistentia), og at den guddommelige Personlighed saaledes besad to Naturer, den guddommelige og den menneskelige? — Vilde maaskee en saadan Forening være uværdig for det guddommelige Væsen? Der ligger her ikke nogen Nedværdigelse for det guddommelige Væsen thi det bliver uforandret; men det Menneskelige bliver derved usigeligt ophøiet, og det i et for den uendelig elskende Gud fuldkommen værdigt Øiemed: nemlig til

3. Menneskeslægtens Forløsning.

Vi vide, hvor dybt Menneskeslægten var sunken før Christi Komme. Trods Guds herlige Aabenbarelse Skabelsen og uagtet Forauftens naturlige Lys var den sande Gud glemt, og Verden opfyldt med elendig og skjændige Afguder, som vare lutter Personification og Forgudelser af alle det menneskelige Hjertes fordærvede Lyster. Skulde Menneskeslægten frølses, kunde det da skee anderledes, end ved en af Gud given overnaturlig Aabenbaring? Maatte ikke en alle Mennesker forpligtende Autoritet — en Autoritet, der ikke kunde være andet end Guds egen Autoritet — bestemme den ene sande Religion? Og stemmer det ikke overens hermed, at Gud selv vandrede paa Jorden som et Menneske, viste Menneskene, hvorledes de som Mennesker d. e. som Gud levende Billeder, bestemte til en evig saliggjørende Forbinding med Gud, burde vandre?

Men Menneskets Trang til Forløsning ligger endnu langt dybere. Stedse har Menneskeheden haft Bevidstheden om, at den ligeoverfor den evige Retfærdighed bærer paa en svær Skyld og har en stor Brøde at sonne. Derfor hos alle Folkefærd, som ikke aldeles havde tabt al moralsk Sands, de talløse, stedse sig gjentakende Offer fordi man følte, at et tilstrækkeligt, Brøden udslettende Offer ikke var at finde her paa Jorden.

Og i Sandhed: hvilket Menneske føler ikke, at han er en til den guddommelige Retfærdighed hjemfalden Synder? Den som siger, at han ingen Synd har, han

en Løgner, og Sandheden er ikke ham. Dette gjælder ikke blot om hele Slægtens Arvesynd, men hos alle voxne Mennesker ogsaa om talrige, mere eller mindre svære personlige Synder. — Har nu et Menneske ogsaa kun begaaet en eneste svær Synd — en Dødssynd — hvilken Stilling indtager han da ligeoverfor den guddommelige Retfærdighed? Hvor stor er hans Brøde? En Dødssynd er en med fuld Erkjendelse og fuldkommen Indvilgelse begaaet Overtrædelse af et guddommeligt Bud i en svær Sag, et formeligt Oprør af den skabte Villie mod Skaberens klart erkjendte Villie — altsaa et Oprør mod Gud. Men det ligger i Oprørets Natur, at Oprøreren søger at tilintetgjøre sin Herre som saadan, for at sætte sig selv eller en Anden i hans Sted. Synderen undrager sig fra Guds Horredømme, opkaster sig selv til et uafhængigt Væsen og gjør sin egen Villie til Rettesnor for sin Gjøren og Laden. Hans Handling er et Forsøg paa at tilintetgjøre Gud: jeg siger et Forsøg, fordi vi ved vor Uretfærdighed hvorken kunne skade Gud, eller ved vor Retfærdighed gavne ham. Men Synden er i og for sig et Indgreb i Guds Ret, en Miskjendelse af Hans Retfærdighed, Viisdom og Godhed, der har givet os den sædelige Lov, en Ringeagt for og Forhaanelse af hans Majestæt, idet vi give de lave Gjenstande for vor onde Lyst Fortrinet for hans Kjærlighed og Venskab og hans evige Besiddelse. Saasandt altsaa Gud er det høieste uendelige Gode, saa sandt er Synden det største Onde og paadrager os en uendelig Skyld. — Har nu et Menneske paadraget sig en saadan Skyld ligeoverfor den guddommelige Majestæt, hvorledes vil det da befrie sig derfra? Maaskoe derved, at han oprigtigt angrer sin Synd? Oprigtig Anger er i ethvert Tilfælde en absolut nødvendig Betingelse for, at Gud kan tilgive ham Synden og igjen tage ham til Naade; men den giver ingen Ret til Tilgivelse, den gjør den begaaede Uret ikke god igjen. Skulde Gud ikke kræve nogen Fyldestgjørelse? Vi kunne ikke foreskrive Gud Noget: Han er Herren. Men vilde det være godt for os, om vi

ustraffede kunde krænke den sædelige Lov, paa hvilken ikke blot vor Fuldkommenhed og saaledes ogsaa vor evige Salighed, men ogsaa vor timelige Lykke og hele den selskabelige Orden beroe? Vilde i dette Tilfælde Guds Hellighed og Retfærdighed, der ligesaa fuldt høre til hans Væsen som hans Barmhjertighed og Godhed, tilstrækkeligt kunne erkjendes af os? — Skal Synderen betale Skylden dermed, at han efter sin Omvendelse samvittighedsfuldt efterlever alle Guds Bud og tjener Gud paa den fuldkomneste Maade? Men dertil var han allerede forpligtet før han begik Synden, fordi han er Guds Skabning og fuldstændigt hans Eiendom. Han har altsaa ingen Eiendom, som han kan frit raade over og hvorved han kunde gjøre Afdrag paa sin Syndeskyld. Hertil kommer, at alle Menneskets Gjerninger, selv de helligste og bedste, ligesom han selv, kun have Værd og Betydning for denne endelige Tilværelse; hvorledes kunne de da opveie en uendelig Skyld? — Skal maaskee et andet uskyldigt Menneske komme ham til Hjælp ved at gaae i Borgen for ham? Men hvor er den Uskyldige iblandt Menneskene? Selv Himlens rene og hellige Engle kunne ikke gjøre Fyldest for den ulykkelige Synder; thi ogsaa de, ligesom enhver anden Skabning, skyldte Gud sig selv og alt hvad de besidde, og alle deres Fortjenester have kun en endelig og meget indskrænket Værd. Den Ulykkelige har altsaa ligeoverfor den guddommelige Retfærdighed ikke noget andet at vente end det evige Gjældsfangsel!

Kan Du derfor ikke troe paa en guddommelig Forløsning, saa maa Du fortvivle! Men dersom en guddommelig Person vilde antage den menneskelige Natur, kunde den lide i samme og ved sin guddommelige Personlighed give sine Lidelser en uendelig Værd. Men er det muligt? Tilvisse kun for Guds uendelige Kjærlighed! Christus erklærer nu, at den himmelske Fæder har elsket Verden saa høit, at han hengav sin egen Søn for den; fremdeles, at Han, Christus, frivilligt hengiver sit Liv for os, for at vi skulle have Livet og have det i Overflødighed.

Saaledes bliver Syndens Ondskab, Lovens Hellighed, Guds uendelige Forbarmelser og Kjærlighed paa den fuldkomneste Maade aabenbaret for Synderen, medens Retfærdigheden tillige fuldstændigt fyldstgjøres. Paa Korset, hvor Gudmennesket hænger, for frivilligt at lide Døden for vor Forløsnings Skyld, omfavne Retfærdighed og Kjærlighed hverandre. Er da end Korset en Forargelse for den kjødeligsindede Jøde, en Daarskab for den hovmodige Hedning, saa er det dog vist, at den sande Gud, Himlens og Jordens Skaber, aldrig er bleven bedere erkjendt, aldrig værdigere æret, aldrig inderligere elsket, end siden Christus som Verdens Forløser er gaaet i Døden for den faldne Menneskeslægts!

Heraf slutte vi og sige med Rette: Christendommens tre Hovedlærdomme, som vi kjende af Christi Udsagn, ere vistnok Hemmeligheder, men ikke Umuligheder. Tre-nigheden er det guddommelige Livs og Væsens Hemmelighed, Menneskevordelsen den guddommelige Almagts Hemmelighed, Forløsningen den guddommelige Kjærligheds Hemmelighed. Langt fra at gjøre Christi Udsagn utroligt, ere de stemplede med Guddommens umiskjendelige Præg.

Den menneskelige Fornuft formaaer af sig selv kun at opstille to Slags Læresætninger: falske, d. e. fornuftstridige, der, hver Gang den tager feil, kunne paavises som saadanne, — eller: fornuftige d. e. saadanne, som ganske svare til Fornuftens Fordringer, naar den handler overensstemmende med Tænkningsens Love; at gaae ud over sig selv formaaer den ikke. Men nu har man aldrig i Løbet af 18 Aarhundreder kunnet tilveiebringe et Beviis for hine tre Grundlærdommes Fornuftstridighed; paa den anden Side ere de ikke heller i enhver Henseende overensstemmende med den menneskelige Fornuft, fordi Alle, som antage dem, troe paa dem som paa Hemmeligheder (Mysterier): de ere altsaa ophøiede over Fornuften, ere altsaa ikke en menneskelig Opfindelse, men Aabenbaringer af en Aand, som fuldkomment

kjender Guds inderste Liv og Væsen, Guds Almagt og Kjærlighed, og denne Aand kan ikke være nogen anden end Gud selv.

Christi Udsagn er altsaa baade i sig selv og efter dets Indhold fuldkommen troværdigt.

Men gives der da i Christus ikke Noget, som alligevel kunde gjøre hans Udsagn mistænkeligt? Vi ville besvare dette Spørgsmaal med en alsidig Betragtning af Christus: med en Betragtning af hans Historie, hans moralske Charakter, hans Lærebygning og hans Gjæringer. Og vi have den Overbeviisning, at alt detto ikke blot ikke gjør hans edelige Udsagn mistænkeligt, men at det snarere øiensynlig vil stadfæste det.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Herfra skriver man til „Øster. Volksfreund“, at den h. Fader har stadfæstet Kaiserens Valg af Viebiskop Dr. Kutschker til Fystærkebiskop af Wien. Ligesom hans Forgænger er han i Besiddelse af alle Egenskaber, der sætte ham i Stand til at regere Diocetet til Guds Ære. Han blev født i Wiese i det østerrigske Schlesien i Aaret 1810 og er en Søn af en fattig Væver. Den 21. April 1833 blev han viet til Præst, var Professor i Moraltheologien i Olmütz indtil 1851 og blev i Aaret 1862 udnævnt til Biskop af Carrhae i. p. i., til Viebiskop af Wien, Domprovst og Generalvicar for Ærkediocetet Wien. Han førte stedse et Liv fuldt af Anstrængelser og Arbeide. Under hans mange Arbeider, som Embedet førte med sig, fandt han dog endnu Tid til at udgive en Række af gedigne theologiske Værker. Og saaledes har man Grund til at troe, at Ærkediocetet Wien tør ønske sig til Lykke med den nye Ærkebiskop.

Paris. Et beskedent Ligtog førte den 31te Januar de døde Levninger af Thiers' Søster, Frue Gravier, til deres sidste Hvilested. Denne Dame var strængt royalistisk sindet og en ægte Ultramontan. Hun levede i meget beskedne Forhold i et lille Huus i Rue Reinard i Paris. Kun nogle faa Personer fulgte Baaren. Hr. Thiers var ikke iblandt dem. Dog, hvorfor var hun ogsaa ultramontan, en slem Last i Thiers' og alle ham lignende Stormænds Øine?

— „Osservatore Romano“ fortæller, at Ærkebiskoppen af Paris, Cardinal Guibert, har modtaget en kostbar Gave for Kirken af Jesu Hjerte, der skal bygges paa Montmartre i Paris. Som bekjendt er der endnu et Antal Cedertræer paa Libanon, en lille Levning af de herlige Træer, der paa Salomons Tid bleve anvendte til Tempelbygningen i Jerusalem, og som nu omhyggeligt freedes, for at de ikke reent skulle forsvinde fra Jorden. Et af disse ældgamle og ærværdige Træer af overordenlig Omfang og Høide blev nylig oprykket af Jorden ved en orkanagtig Storm, der rasede paa Libanon, og den maronitiske Ærkebiskop af Beyrut, Msgr. Debs, har nu med Patriarchens Tilladelse foræret Cardinal Guibert samme for Kirken af Jesu Hjerte.

Elsass. Det synes, som om Preusserne af og til savne Folk, der ere villige til at være Redskaber for Culturkampen, saa at de ere nødsagede til at forskrive sig dem fra Udlandet, ligemeget om Udlandet har udstødt dem eller ei. Et Exempel herpaa er en forhenværende Seminarielærer i Canton St. Gallen i Schweits, ved Navn Largiader. Denne Mand bekjendte sig til Darwinismen, hvorfor Myndighederne troede, at han ikke var den rette Mand til at uddanne Lærere, fordi Folket af sig selv har Tilbøielighed nok til at gjøre sig til Aber, uden at man behøver at lære dem, at de nedstamme fra saa høie Ahner. Men hvad skulde da den gode Mand foretage sig? Han skulde dog leve og tjene sit Brød. Han henvender sig til Myndighederne i Rigslandene, og see, hans Haab har ikke skuffet ham. Thi det heder, at han vil blive ansat som Lærer ved Seminariet i Pfalzberg.

— Ved Enden af forrige Maaned dræbte en forhenværende Politiinspecteur af Mulhouse i Elsass ved Navn Schmidt baade sig selv og sin Steddatter i Rom. Denne Mand var flygtet derhen med sin Steddatter og havde ladet sin Hustru tilbage. Han havde med særdeles Iver

taget Deel i at lukke de katholske Skoler samt i at undertrykke og forbyde de saakaldte Jubilæumsprocessioner. Da han for tre Maaneder siden var forsvunden, erklærede „Neue Mülheuser Ztg.“ (Kredsdirectionens Organ), at denne Statens tro Tjener var bleven kaldet til et andet Embede. Hans tragiske Endeligt sætter denne Erklæring i det rette Lys.

Brüssel. For flere Maaneder tilbage have vi underrettet vore Læsere om, at Bismarck havde opfordret den belgiske Regering til at have et skarpt Øie med de fra Tydskland landsforviste Ordenssamfund, der havde bosat sig i Belgien. Men da den belgiske Regering ikke viste synderlig Lyst til at gaae i Ledtog med Tydsklands Hersker, bleve Magthaverne meget oprirrede over at denne Efterretning kom ud iblandt Folk og grebe til det Middel, der stedse staaer til deres Raadighed — at dementere Kjendsgjæningen. Uheldigviis har den belgiske Regering nu meddeelt Biskopperne en Afskrivt af nævnte Actstykke. Det er en ny Illustration til Bismarcks nyeste Tale i Rigsdagen i Berlin, som er af den Slags, at alle fornuftige Mennesker ryste paa Hovedet ved at læse den.

Mainz. En katholsk Taler havde ytret sig paa følgende Maade: „Messeofret, som bliver frembaaret af en frafalden (gammelkatholsk) Præst, er efter den katholske Kirkes Lære et sacrilegisk Messeoffer“. Derved troede Dr. Petri og hans Lige at være fornærmede. Derfor lader han Taleren, Hr. Racké, stævne. Paa hvad Grund? Fordi han har smædet den katholske Kirke! Altsaa Hr. Racké bespottet den katholske Kirke, fordi han anfører en Lov af den katholske Kirke. Altsaa bespottet den katholske Kirke sig selv; thi det følger jo af Juristen Petri og Statsadvocatens Viisdom. Og dog har denne Absurditet Hjemmel i de preussiske Love! Hvem vil da nægte Preusserne Ret til at kalde sig et Culturfolk?

Essen (Rhinpreussen). „Essener Volksztg.“ fortæller: I disse Dage var der i Vaticanet Tale om den saakaldte „Madkurvlov“ i Kongeriget Preussen og om den Byrde, som trykker de preussiske Katholiker, der føle sig forpligtede til at opholde de mange „spærrede“ Præster. Pius IX hørte med den inderligste Deltagelse paa Skildringen af de preussiske Katholikers Offervillighed og sagde med bevæget Røst: „Gud den Almægtige velsigne dem og gjengælde dem tusindfold hvad de gjøre for Hans Tjenere.“ En af de Tilstedeværende

bemærkede: „Hellige Fader, det var maaskee hensigtsmæssigt, at de Troende i Tydskland erfarede, at Deres Hellighed nedbeder Guds Velsignelse over dem for det, de gjøre for hans Tjenere.“ Pius IX svarede: „Troer De, at det skulde være nødvendigt? Af den Mening er jeg ikke. Thi jeg nærer den faste Overbeviisning, at enhver god katholsk Christen, saa ofte han gjør en god Gjerning, er fuldstændigt overbevist i sit Hjerte om, at han er iblandt dem, for hvem jeg daglig beder til Herren.“ Efter et Øiebliks Taushed tilføjede han: „Det er netop det Vidunderlige ved vor hellige Tro, at den gjør Katholiken villig til at bringe store Offre. I flere Aar har Peterspengen tilflydt mig uden Afbrydelse. Har jeg forlangt den? Har jeg vel ved en eneste Lejlighed ytret, at jeg trænger til Understøttelse? Det Storartede og det Vidunderlige er jo netop den Frivillighed, med hvilken der bliver ydet Bidrag til den fra alle Sider. Jed veed, at der er gode Katholiker, som langt fra ere rige, men paalægge sig Afholdenhed for at kunne tilvende Peterspengen eller de trængende katholske Præster deres Skjærv. For det store Flertal af de troende Sjæle er det at give en Hjertenstrang. Ogsaa jeg har aldrig været lykkeligere end naar jeg kunde understøtte Trængende.“

England. For Tiden hersker der et ikke ringe Røre iblandt Høikirkens Præster. Protestantiske Blade melde nemlig, at en stor Deel af de høikirkelige Geistlige, som ved den Splid, der kommer tilsyne i den officielle Kirke, have faaet Øinene op for Protestantismens Uholdbarhed, tilstræbe en Forening med den katholske Kirke. Man siger, at der allerede er rettet en Petition til Paven. Giver Paven sit Samtykke til nogle af deres Ønsker, isærdeleshed til, at de, som allerede ere gifte, kunne beholde deres Hustruer under deres Embedsførelse som katholske Præster, saa ville de med deres Menigheder træde ud af Høikirken, anerkjende Paven som Kirkens Overhoved, antage og lære Alt, hvad den katholske Kirke lærer, uden Undtagelse, og kun adskille sig fra de romersk-katholske Christne ved „nationale Eiendommeligheder“. Imidlertid er Sognepræsten for Spridlington, Rev. A. Wollaston Hulton allerede vendt tilbage til den katholske Kirke. Han vilde ikke vente paa Svar fra Rom, men har nedlagt sit rige Kald og trukket sig tilbage til den berømte Convertit Dr. Newman i Klosteret i Birmingham. Maaskee har netop hans eget Skrivt: „Nationalkirkens For-

svar“, der har gjort hans Navn berømt i hele England, aabnet hans Øine for Sandheden. Det skeer ikke saa sjældent, at Nogen, der i god Tro har meent at maatte forsvare det, han holdt for Sandhed, ved at studere Modstanderens Læresætninger faaer Øinene op for disses uigjendrivelige Sandhed. Et Exempel herpaa er jo Lord Ripon, der som Frimurernes Stormester maatte hade den katholske Kirke, og for at kunne ødelægge den, vilde gjøre hele Verden bekjendt med dens Løgne og Urimeligheder. Men Ripon studerede, og istedetfor at finde Urimeligheder, som han havde haabet, fandt han Sandheden. Protestantismens Koryphæer vide dette meget godt, og derfor undsee de sig ikke ved at blive deres Grundsætning — at man nemlig skal have Lov til selv at granske — utroe, idet de paa det alvorligste fraraade enhver Protestant at læse en katholsk Bog!

— For nogle Dage siden indeholdt „Times“ et langt Telegram fra Rom, ifølge hvilket Msgr. Nardi har tegnet et meget smigrende Billede af Marquien af Ripon, der for Tiden med sin endnu protestantiske Gemalinde gjæster Rom. I Sandhed, siger „Times“, Nardi er en af de mest begavede Mænd, som Curien raader over, en Verdensmand fra Top til Taa, og det er en i høj Grad behagelig Opgave for ham at forestille det sidste (!) Offer for det pavelige Trylleri for det romerske Selskab. Men medens det liberale Verdensblad saaledes udgyder sin Harme over, at Lord Ripon har havt det moralske Mod, ubekymret om sine forhenværende Venners Vrede, at følge Sandheden og for al Verden at vedkjende sig den, kommer det sig selv ubevidst til at male et ikke mindre smigrende Billede af den ædle Lord ved at sige: „Ja vel, Lord Ripon er en kostbar Priis, en herlig Steen, der løsrev sig fra den i Ruiner synkende anglicanske Kirke og ruller hen paa det nærliggende fjendtlige Gebet. Det er ikke blot Rang eller materiel Magt, han nedlægger for den pavelige Thrones Trin, men ogsaa en saadan Fylde af Æresbeviser og Hæderstegn, en saadan Glands af selskabelige Forbindelser, at vel sjælden Nogen kunde byde noget Lignende. Arving af to Besiddelser, som forlehne en Titel, der omfatter mange Godser og politisko Minder, og forhenværende Secretair under Ministeriet for Krig og Indien, Lordpræsident for Statsraadet, Formand for Alabama-Commissionen, hvilken Stilling indbragte ham et Marquisat, endelig, hvad mange Eng-

lændere skatte langt højere end alt dette, Ridder af Høsebaandsordenen og Stormester for de engelske Frimurere — søger han et Tilflugtssted imod Mørket og henvender sig mod Alles Forventning til Rom, Lord Ripon er uden Tvivl den største Mand, som Rom har vundet fra os siden Henrik VIII's og Elisabeths Dage.“

Vi acceptere med Glæde denne Dom om Lord Ripon og have ingen Grund til at lægge Skjul paa vor Glæde over hans Conversion. Men naar Bladet fordrister sig til, for at formilde sin Harm over Ripons Omvendelse, at mistænkeliggjøre den ved Tilføjende af, at der er „Penge i Spillet“, saa maae vi lade det selv om at forsvare sit Sindelags Nederdrægtighed. Vi ere for længe vante til saadanne Sigtelser, og derfor gjøre de slet intet Indtryk paa os. Vi kunne kun beklage de Protestanter, som ere nødsagede til at tye til saadanne Taabeligheder for at trøste sig over deres Sags Forfald, og ikke mere ere i Stand til at tilbageholde denne Slags Trøst der, hvor selv den Blindeste maatte kunne see, at den, som paastaar Sligt, ikke vinder andet, end at gjøre sig latterlig.

London. De tyske Gammelkatholiker havde længe haabet, at den bekjendte engelske Ritualist, Dr. Pusey af Universitetet Oxford skulde billige deres tabte Sag. Dette Haab var yderligere blevet styrket ved, at Pusey havde indfundet sig paa Gammelkatholikernes Møde i Bonn. Men, som det viser sig, havde han kun været tilstede for at besee Sagen, og det gik da strax op for ham, at hele Gammelkatholicismen maatte falde sammen af sig selv. Fornylig har den lærde Englænder nu ved et aabent Brev offentligt udtalt, at han ikke vil have noget med Döllinger, Reinkens og Consorter at gjøre. Thi han vil ikke opgive sin Tro paa, at den Helligaand er gaaet ud fra Faderen og Sønnen, hvilket det synes, at Gammelkatholikerne ville gjøre for at behage de græske og russiske Schismatikere.

Crefeld. En god, hæderlig og brav Tjenestepige synes at være en Modbydelighed i Hr. Falcks Øine. Thi ellers vilde det være uforklarligt, hvorfor han forbyder Ordenssøstrene at opdrage Piger til gode Tjenestepiger. Og at han forbyder det, derfor have vi her faaet et nyt Beviis, idet han ved en Ukas har anordnet, at det her i Byen af Franciscanerinderne styrede „Marieinstitut til Dannelsen af brave Tyender“ skal være opløst til den 1ste April.

America. De af Preusserne landsforviste Ordenssamfund blomstre frodigt i deres nye Fædreland America. Elleve Jomfruer bleve iførte Ordensdragten som Novicer hos „Søstrene af den christne Kjærlighed“ i St. Nicolaus Sognekirke i Wilkerbarre den 9de December 1875. Det er den første Indvielse til denne Congregation i Nordamerica. Efter deres Landsforvisning have disse Søstre udbredt sig i Diocesserne Scranton, Philadelphia, Harrisburg og langt ud over Grændserne af Pensylvanien.

Vincentiusforeningen

afholder en Generalforsamling Søndagen den 5te Marts, Eftermiddag Kl. 4 i det sædvanlige Forsamlingslocale, hvortil alle Foreningens baade virkende og bidragydende Medlemmer indbydes.

Rettelse: Nr. 8. S. 90 L. 3 fr. o. Værder, Læs; Værd er.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste:

- Søndagen den 5te Marts. 1ste Fastesøndag.** I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 6. M. Fridolin, Abbed. 7. Ti. Thomas af Aquin, Kirkelærer. 8. O. (Tamperdag) Johannes af Gud, Bekj. og Ordensstifter; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen.
- Onsdagen den 8de Marts, Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.** — 9. To. Francisca af Rom, Enke. 10. F. (Tamperdag) Ihukommelse af Frelserens h. Spyd og Nagler.
- Fredagen den 10. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.** — 11. L. De 40 Martyrer af Sebaste.
- Søndagen den 12te Marts. 2den Fastesøndag.**
Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 10. Søndagen den 12te Marts. 1876.

Indhold: Hvad er Christus? Lyset slukkes. Kirkelige Efterretninger:
England.

Hvad er Christus?

(Fortsat fra Nr. 9.)

Christi Historie.

Efter vore første Forældres Syndefald lovede Gud den syndige Menneskeslægt en Forløser. Denne skulde søndertræde Slangens d. e. Djævelens, den mægtigste af alle Skabningers Hoved, og maatte altsaa være en guddommelig Person. Han skulde nedstamme fra Kvinden, og kun fra Kvinden, altsaa være et Gudmenneske, undfangen af en Jomfru. Disse ere de oprindeligt udkastede Grundtræk af et Billede, hvis enkelte Træk i Løbet af Aarhundreder de talrige Propheter, som her paa Jorden aldrig havde mødt hverandre og altsaa aldrig havde aftalt Noget med hverandre, veiledede og oplyste af Gud udmalode. indtil Maleriet var fuldendt. Hans Slægtregister føres igjennem David, Jakob og Isak tilbage til Abraham. Tiden for Hans Komme betegnes ved, at Scepteret da skal være vejet fra Juda, efter Udløbet af Daniels halvferdsindstyve Aaruger, men medens det andet Tempel endnu staaer.

Hans Fødested skal være Bethlehem. Han skal forkynde Folkene et glædeligt Budskab, gjøre store Undergjerninger og triumpherende drage ind i Jerusalem. Men han bliver forraadt af en af sine Disciple, solgt for tredive Sølvpenge, som derefter benyttes til at kjøbe en Ager, som tilhører en Pottemager. Forladt af Sine, anklaget for Retten forsvarer han sig ikke. Han bliver fordømt, slaet i Ansigtet, bespyttet, korsfæstet mellem to Mordere, forhaanet midt i sine Smerter, i sin brændende Tørst lædsket med Galde og Edike; hans Klæder blive deelte og bortloddede. Han bliver gjennemboret med et Spyd, begravet i en Rigmands Grav, og Ugudelige opstilles som Vagt ved hans Grav. Han skal alligevel opstaae, og, fordi han hengav sit Liv for sit Folks Synder, skal han have talrige Efterkommere; han skal give en ny Lov og grundlægge et Rige i den sande Guds Erkjendelse, som skal omfatte hele Jordkredsen.

Enhver, der betragter dette Billede og kjender Christi Historie, som den er bevaret i Menneskehedens Erindring og optegnet i den nye Pagts Bøger, maa han ikke sige til sig selv: dette saa længe iforvcien af Propheterne udførte Billede er aabenbart Christi Billede? Christus er altsaa det af Gud som Verdens Forløser forjættede Gudmenneske.

Forfatteren til dette Skrivt ved meget vel, hvad Rationalisterne pleie at indvende imod dette Beviis, og han beklager al den Tid, som han har maattet spille paa Læsningen af deres Skrifter. I lang Tid have disse Herrer forstørstedelen sysselsat sig med Kritik og Hyperkritik af Bibelen. Ægtheden, Uforfalsketheden, Sanddrugheden (for ikke at tale om guddommelig Inspiration) af de fleste, for ikke at sige alle den gamle og nye Pagts hellige Bøger drages i det mindste i Tvivl. For ikke faa af dem er Bibelen en Fabelbog, Christus en Fabel. Og disse Herrer betræde desuagtet Lære- og Prædikestole for at fortsætte det store Verdensbedrag som offentlige Lærere i Bibelens Religion! Er det disse Mennesker virkelig om

Sandheden at gjøre? Hvad nytter det at indlade sig i Strid med dem for at vise dem deres Vildfarelse? Vil det føre til endog kun et eneste videnskabeligt og positivt Resultat?

Hvortil føre da alle de tilsyneladende lærde Spidsfindigheder, hvormed de undersøge den gamle Pagts Bøger? De ville dermed berøve disse Bøger deres praktiske Egenkab og dermed deres guddommelige Autoritet. Altsammen spildt Ucilighed! For hine Bøgers Ægthed, deres i det Væsentlige uforfalskede Text, deres Sanddrthed og guddommelige Inspiration indestaaer Jødernes Autoritet. Disse Bøger vare for Israels Folk en baade religiøs og politisk Lov. Loven var et haardt Aag, som dette Folk kun underkastede sig og bar under en vedvarende Modstræben, fordi Gud havde paalagt det; og for disse hellige Bøger indestod Israel altid, og Mange opoffrede hellere deres Liv, end de vilde udlevere dem til en Antiochus, som vilde tilintetgjøre dem. Hvad formaae alle en moderne, inconsekvent Kritiks Spindelvæv, imod et saa glimrende Vidnesbyrd? Som bekjendt paaberaabe de Christne sig gjennem 18 Aarhundreder disse Bøger imod selve Jøderne, og Jøderne indestaae endnu den Dag idag for deres urokkelige Autoritet. Hvad hjælper da al Kritik og Hyperkritik? Ingen Kritiker har indtil den Dag idag povet at nægte den over hele Verden bekjendte Kjendsgjerning, at disse Bøger, af hvilke vi Christne bevise Jesu Messiasværdighed, allerede 300 Aar før Christus ikke blot vare til i den hebraiske Grundtext, men ogsaa i græsk Oversættelse befandt sig i Hedningernes Hænder. De Spaadomme altsaa, som indeholdes i disse Bøger og unægteligt opfyldtes i Christus, vare skrevne i det mindste 3 Aarhundreder før Christus. Kunne de vel hidrøre fra Andre end fra Gud? Ere altsaa disse Bøger ikke guddommelige, altsaa ægte og sanddrue? Hvortil nytte da alle Kritikernes Demonstrationer?

De mishandle Evangelierne ligesaafuldt som det gamle Testaments Bøger. Den Enc forkaster eet, den

Anden et andet Evangelium. Og hvad nytter alt dette, om man ogsaa kun lader et eneste af dem gjælde? Ja vilde man end bortkritisere alle 4 Evangelier, hvad vilde det hjælpe? man havde saaledes dog endnu Pauli Breve tilbage. Og om man end vilde bortdisputere hele det nye Testamente, hvad vilde det hjælpe? Christi Historie vilde dog endnu være indgroet i hele Menneskeslægtens Bevidsthed, og navnlig den Kjendsgjerning, at Christus er bleven korsfæstet, fordi han udgav sig for Gud og Verdens Forløser; og vort deraf udledede Beviis for hans Guddom vilde desuagtet staae fast. Christendommen vilde alligevel staae der med sin 18 Aarhundreders Historie, som Verdens Herskerinde — aabenbart ikke uden Fundament, og dette kan ikke være noget andet, end dens Grundlæggers Guddommelighed; thi intet Menneske, som har nogen Agtelse for sig selv, kan kalde sig Christen, uden ut troe paa Christi Guddom.

Christi sædelige Charakter.

Her staae vi ligeoverfor en Gjenstand, som vi næppe vove at opløfte Øinene til. Hvo af alle de talløse christelige Skribenter, som med en saa inderlig Kjærlighed, med en saa høi Begeistring og Beundring have skrevet om Christus, har nogensinde tiltroet sig at kunne tegne et fuldstændigt sædeligt Billede af Christus? Ligesom det aldrig er lykkedes nogen Maler eller Billedhugger at frembringe et fuldstændigt tilfredsstillende Billede af Christilegemeslige Skikkelse: saaledes er det heller ikke lykkedes nogen Taler eller Digtør at beskrive Christi indre Egenskaber. Christendommen har unægtelig uddannet mange, store, beundringsværdige Helgener, men selv de største iblandt dem, hvad ere de andet end matte Copier af Christus? Ligesom de klareste skinnende Stjerner blegne for Solen, saaledes forsvinder enhver anden Hellighed ligeoverfor Christus. Om Ham alene heder det i Verdenshistorien:

Han har gjort Alt vel, Han har betegnet alle sine Skridt med Velgjerninger. Han alene kunde træde frem for sine Dødsfjender og tilraabe dem: Hvo af eder kan beskylde mig for nogen Synd? Hans Fjender søgte med Underfundighed og Snildhed falske Vidnesbyrd imod ham — og see! Han er den Eneste paa hele Jorden, som dømmes til Døden af en Dommer, som offentligt og høitideligt erklærer: „Jeg finder ingen Skyld hos Ham.“ — Han staaer for Menneskehedens Øinc kjærlig og mild, men uden Svaghed, nidkjær for Sandhed og Ret, men uden Ufordragelighed, fast og bestandig, men uden Stivsind, ydmyg og beskeden, men uden Kryberi, taalmodig og hengiven, men uden Mathed og uden Haardhed. Hvor nedlader han sig ikke til de Smaa, de Svage, de Fattige, de Lidende, de ulykkelige Syndere! Med hvilken Kraft optræder han ikke imod de Mægtiges Hovmod! Med hvilken Sikkerhed river han Masken af de stolte, hykleriske Pharisæere! Hvilken Consekvents, hvilken Eenhed i alle hans Handlinger! Hvilken Viisdom i alle hans Svar! Hvor seirrig gjør han alle sine Fjenders Rænker tilskamme! Og, naar vi betragte hans Lidelse og Død: staaer han da for os kun som et Menneske? — Naar Gud i Menneskeskikkelse vilde vandre paa Jorden, kunde han da vise sig Guddommen værdigere end i Christus?

Dog, hvad behøve vi at tale videre om Christi sædelige Charakteer? Hans Fjender ere jo heri fuldstændigt enige med os. De nægte hans Guddom, men udgive sig alligevel for hans Beundrere, Tilhængere, Disciple paa Grund af hans Viisdom og Hellighed. Han er for dem, skjøndt kun Menneske, den store Vise fra Nazareth, den store Reformator, Menneskehedens største Velgjører, den viscste og helligste iblandt Menneskene. For kun at nævne een af dem: Frøderik David Strauss, ham, som har skrevet saa meget mod Christi Guddom, han siger: „Vil man end nægte Christi Guddom, saa maa man dog indrømme ham den første Plads i Geniets og Humanitetens

Tempel, Ham, som er det uopnaaelige aldrig overtrufne Ideal af sædelig Storhed“.

Men, er dette sandt, saa spørger jeg: Var da Christus sædelig fordærvet nok til at anmasse sig guddommelig Værdighed, eller vanvittig nok til at indbilde sig. at han var Gud?

Christi Lære.

Den deler sig i Troes- og Sæde-Lære. Det vil være overflødig at prise Evangeliets Moral; thi de, som ansee Christus for et blot Menneske, give ubetinget hans Lære Fortrin for alle Philosophiens Lærdomme, og angive som Grund, hvorfor de kalde sig Christne, ene hans Sædelæres Reenhed, Høihed, Hellighed og Menneskekjærlighed. Enhver af dem tilstaaer gjerne, at, hvis Menneskene fuldkomment vilde efterleve Evangeliets Moral, vilde de opnaae den for den menneskelige Natur høieste Fuldkommenhed og tillige den høiest mulige Lykke.

En anden Sag er det med Christendommens Troeslære: imod den ere alle Angreb rettede. Og hvorfor? Af to Grunde. Den indeholder, som vi ovenfor have seet, Læresætninger, der gaae ud over den menneskelige Fornufts Fatteevne. Er nu et Menneske stolt og anmassende, og, vi ville tilføie, daarlig nok til at opstille sin indskrænkede Fatteevnesom den sidste Maalestok for al Sandhed, saa maa han uvillig vende sig bort fra den christelige Troes Hemmeligheder. Til Hovmod, som endog foragter Guds Autoritet, slutter sig efter Naturens Orden Hjertets Fordærvelse, som ikke vil troe christeligt, for ikke at være forpligtet at leve christeligt. Alle Lovtaler, som hine Fornægttere af Christi Guddom holde over hans Sædelære, er det pure Hykleri. De ville dermed præsentere sig som sædelig alvorlige Mennesker, for at man ikke skal komme paa den Tanke, at de angribe den christelige Tro af Frygt for dens praktiske Consekventser. Men det bliver desuagtet

sandt, at de kun derfor sigte efter „Credo“ (Troesbekjendelsen), fordi de ti Bud staae bag ved den. I alle menneskelige Videnskaber gives der uløste Spørgsmaal eller Hæmmeligheder, og dem finder man sig gjerne i. Og hvorfor? Fordi de ikke medføre besværlige Følgeslutninger for Livet; man kan siden, ligesom før, leve som man vil. Men er den christelige Troeslære sand, da er ogsaa Christendommens hellige og strenge Sædelære i alle dens Dele en strengt forpligtende Lov, paa hvis Hellighed Evigheden har sat sit uforgængelige Stempel.

Betragter det menneskelige Hjertes Fordærvelse, og I ville aldrig forundres over, at Christus med sin guddommelig rene og hellige Lære altid er Gjenstand for uafsladelig Modsigelse. Skulde det komme an paa vort daarlige Hjertes Tilbøieligheder, saa vilde vi Alle hellere være Hedninger end Christne. Christendommen maa erobre sig ethvert Menneskehjerte og tør dertil ikke bruge noget andet Vaaben end Overbeviisningen, fordi enhver anden Magt vilde vanhellige den og kun frembringe Hyklere. Har Christendommen end overbeviist vor Forstand, saa bliver vort Hjerte dog altid endnu en Daare: vi erkjende det Bedre, prise det, og følge alligevel det Slettere. Hjertet er en øvet Sophist. Hvor godt forstaaer det ikke at gjøre Forstanden Indvendinger og bestikke den; hvormeget Støv veed den ikke at hvirvle op for den for at hindre den i at see? Hvor ofte skeer det ikke, at en mægtig Aand i et daarligt Hjertes Tjeneste udfører de sørgeligste Arbejder? Tag engang alle saadanne Arbejder bort af de 18 christelige Aarhundreders Literatur: hvad bliver der da tilbage af det Antichristelige? De Hellige have aldrig skrevet noget mod Christendommen. — I Sydens Tjeneste har derimod den menneskelige Forstand forsøgt Alt imod Christi Lærebygning. Der gives ikke en Kvadratomme paa hele den store Bygning, som man ikke har prøvet sine Muurbrækkere paa. Og med hvor stor Udholdenhed! Tusinde Gange slaaet tilbage, fornyer man dog bestandig Angrebet. Gammel Hævd sikrer ethver Menneske dets

Eiendom. Christendommens Hævd tæller 18 Aarhundreder. Dertil tages intet Hønsyn. Igjennem 18 Aarhundreder har Christendommen legitimeret sig for Menoskeheden og fremviist sine Retstitler. Det gjælder ikke! Enhver Vagabond, som møder den her paa Jorden, affordre den dens Papirer og begynder at gaae irette med den baade om det Ene og det Andet. Og Christendommen er aldrig bleven Nogen af dem Svar skyldig. Alle dens Fjender have havt deres Tid og ere atter forsvundne: den alene staaer der endnu!

Svage Hoveder komme i Forvirring ved disse bestandige Angreb paa Christendommen, og tænke: Alt maa dog ikke være saa ganske i Rigtighed med Christendommen, ellers vilde den dog ikke altid paany være Gjenstand for saa heftige Angreb? Tvertimod! Man beleirer og beskyder kun en Fæstning, saalænge den staaer fast og forsvarer sig kraftigt. Har man eengang skudt en tilstrækkelig Bresche, saa trænger man ind i den, og Beleiringen ophører. Hvor stor skulde nu Breschen være, for at den christelige Fæstning maatte overgive sig? Saa lille som det vel er tænkeligt. Man bevise blot os Christne, at en eneste christelig Lære er usand, og vi overgive hele Fæstningen, fordi vi da ikke mere kunne troe paa Christi Guddom.

Men Han, som skaber hvad der er Evtigt og Uforgængeligt — er Han ikke mere end et Menneske? At Muhamedanismen bestaaer saa længe, maa ikke forundre os. Paa den ene Side er den Kjødets Religion og blænder dermed sine Kritikere; og alt Sandt, som den ellers indeholder, har den fra Christendommen. Ligesaalidt tør Hedendommens Vedvaren forundre os. Saalænge der gives Mennesker, som hellere tjene deres Lidenskaber end Gud, saalænge vil der ogsaa findes Hedninger. Men Christendommen er Korsets Religion.

For at kunne desto lettere erkjende dens uforandrede Bestaaen som et Vidnesbyrd om dens guddommelige Oprindelse, sammenligne man den med de navnkundigste

Verdensvises philosophiske Systemer fra alle Lande og alle Tider. Hvad er Philosophiens Historie andet end et Slags Camera obscura, hvori det ene System efter det andet forevises, og det følgende bestandig gjendrriver og kuld-kaster det forudgaaende? For blot at vise hen til den nærmeste Fortid i Tydskland: med hvilken Enthusiasme blev ikke Kants Philosophi modtagen? Kant levede endnu, og den som ikke var Fichtianer var ingen Fremskridtsmand: Fichte levede endnu, og den som ikke kastede sig med Legeme og Sjæl i Hegels Arme, regnedes ikke iblandt de Dannede; og see! snart lykkedes det Schelling med stor Virkning at concurrere med ham. Det lykkedes disse store Aander i det mindste for en Tid at bringe Philosophien i en saa stor Miscredit, at desværre Mange ikke mere vilde høre noget om philosophiske Studier. Selv de meest ophøiede Aanders Lærebygninger ere forgængelige som de selv. Kun Sandheden af Guds Mund vedvarer evig; den alene er for Menneskene i Sandhed frugtbringende — et Livets Ord. Tage vi blot en Platons, en Aristoteles Lære, hvilke saa langt overgaae alle den menneskelige Philosophies øvrige Systemer og endnu den Dag ere Gjenstand for vor Beundring: — hvad have de bidraget til Menneskehedens sædelige Reform? Hvor skjönt, hvor ophøiet udtaler Plato sig om Guddommen! Men har han formaaet at omvende, jeg vil ikke sige sin Nation, ja kun en Landsby, ja kun en eneste Familie fra den skjændigste Afgudsdyrkelse til den ene sande Guds Tilbedelse? Hvor veltalende talte ikke en Sokrates, en Cicero, en Epiktet, en Seneca, en Marc Aurel om alle Menneskets Dyder og Pligter! Men have de formaaet at hæve deres Folk eller kun deres Familie (for ikke at tale om dem selv) over den dybeste moralske Elendighed? Hvor ganske anderledes forholder det sig med Christus og hans Lære! Christus optræder ikke som en i Philosophernes Skoler uddannet Verdensviis; hans Foredrag bære ikke Præg af Skoleviisdom. Hvor simple, hvor fordringsløse ere de ikke! Men hvor directe og hvor dybt trænge

de ikke ind i Hjertet! Hvor umiddelbart bære de ikke Sandhedens Beviis i sig! Hvor velgjørende, hvor saliggjørende ere de ikke! Han taler som den, der er sig sin Autoritet fuldkommen bevidst: han taler som den, der ikke blot tilfulde kjender Menneskets Aand og Hjerte, men som den, hvem de begge tilhøre. Han discuterer og disputerer ikke: han taler! Til sin Læres Udbredelse vælger han ikke Roms og Athens Vise, men fattige, uvidende Fiskere, for at vor Tro ikke skal være bygget paa menneskelig Viisdom og videnskabelig Overtalelseskunst men paa Guds Kraft. Og Ham og hans uvidende Apostle er det lykkedes, som alle Philosopher ikke formaade at opnaae. Ethvert Menneske, var det end nok saa fordærvet, ethvert Folk, var det end nok saa dybt sunket: Alle, som hengave sig til Christendommen, bleve helligede. Det er lykkedes Christus at knytte Menneskene saa inderligt til sin Lære, at Millioner have udøst deres Blod, og, hvad der vil sige endnu mere, at Myriarder have tilbedet en Korsfæstet som deres Gud og Forløser, af Kjærlighed til ham hele deres Liv igjennem heltemodigt bekæmpet deres Lidenskaber, og i Fortrøstning og Haab til ham ere døde en salig Død. Christi Lære er paa een Gang det, som Menneskene meest have elsket og meest have hadet. Men den har kun gjort Godt baade imod sine Venner og sine Fjender.

Her er nu Spørgsmaalet: Hvorfra har Christus denne Lære? Dengang da han første Gang optraadte som Lærer i Synagogen, spurgte hans Medborgere: „Hvorfra har denne sin Viisdom, da han ikke har besøgt nogen Skole?“ — „Saaledes har aldrig noget Menneske talet.“ Dette Spørgsmaal staaer endnu ubesvaret for alle dem, som ikke troe paa Christi Guddom. Thi hvo har her paa Jorden været Christi Lærer? Hvo har lært Christendommen før Christus? I sit eget Land havde han jo kun kunnet høre Phariseere og Sadducæere d. e. Epicuræere, Marterialister. Fremmede Landes Skoler har han i ethvert Tilfælde aldrig besøgt; hans Medborgere vidne derom;

de saae ham kun arbeide i sin Pleiefaders Værksted. Og om han ogsaa havde gjort det — havde han kunnet lære Christendommen i Rom eller Athen? Hænger hans Lære maaskee, som man pleier at sige, i Luften? Har Christus kun givet sine Samtidigos Tanker, sin Tidsaand det tilsvarende Udtryk? Hvoraf kom det da, at hans Lære fandt en saa haardnakket Modstand baade blandt Jøder og Hedninger, at man tre hundrede Aar igjennem sløvede Bøddeløxen paa dens Tilhængeres Nakke? Christus staaer ganske ene paa Jorden med sin Lære, og paa Spørgsmaalet: Hvorfra har han denne saa hellige, menneskevenlige, uforstyrrelige, forløsende Lære? gives der endnu den Dag idag intet andet tilfredsstillende Svar, end det som han selv gav: Jeg har bragt min Lære fra Himlen til Jorden, og Enhver, som vil gjøre min himmelske Faders Villie, vil erkjende, at min Lære er af Gud.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

England. „Spectator“, et liberalt protestantisk Blad, bemærker træffende: „Fyrst Bismarck kæmper mod en Aand, og denne Kamp optager ham aldeles. Han forstaaer sig godt paa at ramme, at ramme haardt med Køllen; han kan tilføje uhyggelige Saar med Sabelen, og han er en Mester i Kunsten at tilføie et dødeligt Stød med Kaarden. Men alle disse Kampmaader kræve, at Modstanderen har en Hjørneskal, som man kan slaae ind, at man kan hugge eller stikke efter hans Legeme. Dog Paven er ikke i Besiddelse af nogen af disse Egenskaber; han har Intet uden sin Røst, og Krupp, der fornaaer at dræbe ethvert levende Væsen, har endnu ikke opdaget en Bombe, ved hvilken den pavelige Røsts Echo kan tilintetgjøres. Hvis Paven endnu besad et Land, hvis endnu et Stykke af

Italien med den gamle Hovedstad og nogle af Cardinaler regerede Provindser og en ormstikken Havn tilhørte ham, saa var han uden Tvivl fortabt. Thi den tyske Kantsler kunde angribe alle disse Tegn paa det verdslige Herredømme, og det med Held. Men da Paven er blottet for alt Land, saa har han lige saa lidt at frygte for en militair Intervention, som Redacturen af „Times“. Home-Rulere (et politisk irsk Parti) kunde lige saa godt forsøge paa at bringe det nævnte Blad til Taushed, som den tyske Kantsler er i Stand til med Bagladeriffler at bringe Paven til Taushed. Vi holde ikke for, at noget Resultat er muligt paa denne Vej. Man kan ikke bortblæse nogen Tanke eller nogen Aand med Kruppske Kanoner.“

Rettelse: Nr. 9. S. 105 L. 1 fr. o. Retfærdighed, Læs: Letfærdighed.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 12te Marts. 2den Fastesøndag. I Kapellet (Toldbodveien 14):** stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 13. M. Gregorius den Store, Pave og Kirkelærer. 14. Ti. Mathilde, Kaiserinde.
- Onsdagen den 15de Marts, Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 15. To. Longinus, Biskop og Martyr.**
- Fredagen den 17. Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. — 18. L. Gabriel, Ærkeengel.**
- Søndagen den 19de Marts. 3die Fastesøndag. Den h. Josephs Fest.**
- Søgnedagsgudstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løvedag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løvedag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommisionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 11.

Søndagen den 19de Marts.

1876.

Indhold: Hvad er Christus? Lyset tændes atter. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Ratibor, Strassburg.

Hvad er Christus?

(Fortsat fra Nr. 10.)

Christi Undergjæringer.

Mange af vore Samtidige kunne, naar Talen er om „Undergjæringer“, ikke tilbageholde et medlidende Smil. De ere jo oplyste og dannede Mennesker, der sidst af Alt ville synes overtroiske. Og dog er det høist paaaldende, at netop vor Tid har en større Forkjærlighed end nogen tidligere Tid for det Underfulde og for Alt vad der kan kaldes Overtro. Hvor mange Levninger af hedensk Overtro finder man ikke især i det oplyste Nordtydskland! Hvem kan tælle dem? Hvor mange gode og onde Forvarsler gives der ikke, ved hvilke de oplyste enten juble eller skjælte? Til hvilke Dage i Aargen knytter sig ikke Lykke eller Ulykke? Hvem af de oplyste sidder gjerne selv trettende ved Bordet? Er det ikke en betænkelig Sag naar Skec og Gaffel ligge paa Tøler, eller naar Saltkarret vælter? Hvilken Lykke,

tidligt om Morgenen at møde en Faarehjord! Hvilke Ulykke derimod, at møde en Svinehjord! Men, ikke treds med disse Levninger af den gamle Overtroes Skrallerier, har vor oplyste Tid gjort et formeligt Indbrud det Miraculøse og søgt det i Charlataneriets satanis Fremtoninger. Sympathi, kunstig Somnambulisme, Bordands, Bordbanken, Bordskriven, Psychographi og Afdøde Udfrittelse ere de Mirakler, hvorefter vor Tid har løst og endnu løber. Gud derimod tør ikke gjøre Undergjerninger, det taaler „vor Videnskab“, ikke. De megen Oplyste, Rationalisterne, erklære reentud: den gamle og den nye Pagts Bøger fortælle om Undergjerninger, som Gud skulde have virket, men vor Tids Videnskab aner ikke Miraklers Mulighed; disse Bøger ere altsaa en Samling af Myther eller Fabler. Beviset hvorpaa hele Rationalisternes og Mythologernes System er bygget, er vistnok meget kort: Vor Videnskab erklærer fra sine Høider, at Gud ikke kan gjøre Undergjerninger altsaa er Bibelen en Fabelbog, og dermed Punctum!

Høilærde Herrer! De ville maaskee dog tillade mig en lille Indvending? Den store Genfer, Jean Jacques Rousseau, siger i sin „Emile“: „Dersom Nogen for Alvor vilde opkaste det Spørgsmaal, om Gud kunde virke Undergjerninger, vilde det kaldes at vise ham for megen Ære naar man for Alvor vilde svare ham derpaa, det vilde være tilstrækkeligt at forskaffe ham en Plads i Daarvaskisten.“ Dette er nu rigtignok temmelig grovt, og jeg vil derfor behandle Dem høfligere.

Naar en Steen, en Steenblok, en virkelig Steenblok paa eengang vilde skyde virkelige Blade og Blomsterbære Frugter, da vilde De ganske bestemt forundre Dem derover. Men De har aldrig forundret Dem over at se et Træ gjøre det. Vilde Træet derimod pludseligt løse sine Rødder ud af Jorden og begynde at spadserere omkring, hvor vilde De da forbauses; men at Deres Hustru følger Dem, naar De gaaer ud, finder De i sin Ord Vilde en Abe skrive en stor Bog for at bevise, at al

rede dens Stamfædre have været Mennesker, ja endog lærde Professorer, og bekendtgjøre, at den havde besluttet sig til snaret at tage Doktorgraden paa dette eller hint Universitet, da vilde De bestemt gjøre store Øine. At derimod visse Mennesker skrive hole Bøger kun for at forsikre, at de ikke kunne see nogen væsenlig Forskjæl imellem Aben, navnlig den største, og dem selv, det undrer Dem ligesaalidt som mig. De anerkjende altsaa, mine Herrer, noget relativt Overnaturligt i de enkelte Naturriger. Hvad der er ganske naturligt for Planten, er overnaturligt for Stenen; og hvad der gaaer ud over Plantens Natur, kan være aldeles overensstemmende med Dyrets Natur; og Mennesket kan efter sin Natur udføre mange Ting, der fuldstændigt gaae ud over alle underordnede Væseners Kræfter. Mon nu Mennesket skulde være Høidepunktet af al Tilværelse? Skulde det med andre Ord virkelig være det høieste Væsen? — Gives der altsaa en Gud, er det da ikke svarende til Hans Natur, at kunne udføre mange Ting, som gaae ud over Naturens Kræfter? — At nægte Muligheden af Undergjæringer, betyder altsaa det samme som at nægte Guds Tilværelse; og dette vidner dog ikke om nogen dybsindig Videnskab.

Men saasandt der gives en Gud, da ere sande Undergjæringer mulige, og, naar Bibelen taler om Undergjæringer, saa er den derfor dog endnu ingen Fabelbog. Eller vil man maaskee forbyde Gud at gjøre Undergjæringer, naar det dog ikke kan nægtes, at han kan gjøre dem? — Undergjæringer, siger man, vilde forstyrre Naturens Love og Orden. Galskab! Naar Christus helbreder en Syg ved et Ord, vil da derfor Lægevidenskaben gaae tilgrunde eller ikke mere have noget at betyde? Naar Christus opvækker Lazarus fra Døden, vil man da have Grund til at befrygte, at alle vore Forfædre skulle staae op af Graven og forlange, at vi skulle give dem deres Eiendom tilbage? Fordi Christus formerer to Brød i sine Hænder for at mætte Tusinder, behøve vi saa ikke mere at saae Markfrugter? Gud forstyrrer ikke ved sine Undergjæringer

de af Ham Naturen givne Love. Naturen virker ved sine af Skaberen modtagne Kræfter og følger deri den Orden, som Han har nedlagt i den. Men Gud virker, naar det behager Ham, som Naturens Herre, enten umiddelbart uden Naturkræfternes Mellemkomst det, som han under sædvanlige Omstændigheder udfører ved disse, eller han virker noget Høiere, som Naturkræfterne ikke formaae. Saaledes helbreder Skaberen sædvanlig Sygdomme ved de Kræfter, han har lagt i Naturen, men udenfor den sædvanlige Orden ogsaa umiddelbart ved sin egen Magt. At opvække en Død til Livet, har han derimod ikke givet Naturkræfterne Magt til; det kan kun Han, Livets og Dødens Herre.

Kunde der nu ikke være Grunde, hvorfor Gud undtagelsesviis gjorde Undergjerninger? Man siger vel: Naturen slaaer overalt til. Men er dette ganske ubetinget afgjort? Og, om saa var, vilde det ikke være Grund nok for Gud til at virke Undergjerninger, at han vilde vise Menneskene, at Han er Naturens Herre? Thi mange Mennesker have jo allerede af Naturens uforandrede Gang draget den Slutning, at der ingen Gud var til, ingen guddommelig Verdenstyrelse, men at Alt styredes efter den evige Materies blinde, nødvendige, fatalistiske Love. Men et eneste Underkuldaster hele Atheismen, Pantheismen og Naturalismen!

Man siger: Naturens Bog aabenbarer Gud tilstrækkeligt. Vistnok! Og alligevel har der været Mennesker og gives endnu Saadanne, som i denne herlige Bog snart slet ingen Gud have fundet, snart have fundet utallige Guder i den. Hvor vidt er ikke Menneskets Hjerte og Forstand allerede gaaet i sine Forvildelser! De Nationer, som ellers i alle Ting vare saa vise, Phønicierne, Ægypterne, Chaldæerne, Grækerne og Romerne — hvor fore de ikke vild i Religionen! Naar Mennesket selv nedsynker under Naturen og bliver unaturligt, kan da Naturen endnu hjælpe ham? Mennesket kan udrydde sine Øine og tage sig selv afdage; men kan Naturen give ham Øinene, give ham Livet tilbage? Men nu er det rigtige Forhold

til Gud, Menneskets Skaber og Herre, ligesaa svarende til Menneskets sædelige Natur, som Synet til Legemet; har han tabt det, kan han ikke selv give sig det tilbage; har han i aandelig Forstand dræbt sig selv, kan han aldrig opvække sig igjen. Er Mennesket nedsunken under Naturen, kan kun Gud opreise ham igjen. Men det kan kun skee ved en overnaturlig Mellekomst fra Guds Side. Denne guddommelige Mellekomst, som i sig selv allerede er hans Godheds største Undergjerning, maa det være Mennesket muligt at erkjende, thi det skal jo som et frit Væsen anerkjende den og medvirke med den. Den maa altsaa være ledsaget af synlige Undergjæringer, der betegne den som en guddommelig Kraftytring.

Vilde altsaa Gud aabenbare den forvildede Menneskehed den sande Religion og fast bestemme dens Forhold til sig; saa maatte han ikke blot gjøre denne Religion kjendelig som saadan for dem, hvem han umiddelbart og først aabenbarede sig for, men han maatte ogsaa paatrykke disse Vidner, som skulde aabenbare hans Villie for Folkene, et Kjendetegn paa deres guddommelige Sendelse. Saaledes skete det med Moses og Propheterne; saaledes gjorde Christus med sine Apostle, efterat han havde legitimeret sig selv som Gud.

Det staaer saaledes uimodsigeligt fast, at Undergjæringer ere mulige baade i fysisk og moralsk Henseende. Er der altsaa Tale om en Undergjerning, som siges at være skeet, da har et fornuftigt Menneske kun to Ting at undersøge: 1) er det, som udgives for en Undergjerning, virkelig skeet? 2) naar det er skeet, var det da af en saadan Natur, at det kun kan tilskrives en overnaturlig guddommelig Mellekomst, d. e.: er det et virkeligt, et sandt Under?

Hvorledes forholder det sig nu med Christi Underværker? Har Christus virkelig gjort Undergjæringer, d. e. ægte, guddommelige Underværker? Den nye Pags Skriver lade os ikke være i Tvivl herom. Men vi appellere her til Christi Fjenders Vidnesbyrd og Dom, som

ikke kan forkastes af noget fornuftigt Menneske. Baade Jøder og Hedninger havde den største Interesse af at nægte Christi Undergjerninger eller at betage dem al Beviiskraft, for saaledes at unddrage sig for den Forpligtelse, at antage den forhadte Christentro. Have nu disse, og hvad mere er, de meest Dannede iblandt dem, nægtet Christi Undergjerningers historiske Sandhed, eller have de forsøgt paa at forklare dem naturligt? Paa ingen Maade! Da den Efterretning udbredte sig, at Christus havde opvakt Lazarus fra Døden, gik Folket masseviis til Bethania, ikke blot for at see Christus, men ogsaa Lazarus. Ypperstepræsten forsamler det høie Raad og siger: Hvad skulle vi gjøre? Dette Menneske gjør mange Undergjerninger, og naar vi lade det gaae hen, vil alt Folket slutte sig til ham! Ingen af Raadet faldt det ind at gjøre det Forslag: Lader os forsamle Folket og sig til det: Christus har ingen Underværker gjort, slet intet Vidunderligt. Og hvorfor ikke? At træde frem for Tusinder og Hundredetusinder og sige dem: Hvad I alle have seet, er slet ikke skeet! er det ikke det samme som, ved den lyse Middagstid at ville nægte Solens Tilværelse? Hvorledes vilde man have faaet de Tusinder, som selv håvde været Gjenstand for Christi Mirakler til at troe, at de aldrig havde været syge, eller at de endnu ikke vare helbredte? At nægte Christi vidunderlige Gjerninger vovede Ingen. Eller har man maaskee forsøgt at forklare Christi Undergjerninger paa en naturlig Maade? Ogsaa dette Forslag vovede Ingen i det høie Raad. Og hvorfor ikke? Den som vilde have forsøgt paa at give Folket en naturlig Forklaring paa Christi Undergjerninger, han maatte jo selv under de samme Omstændigheder og med de samme Midler kunne gjøre de samme Gjerninger. Thi naar en Lærer i Physiken vil forklare hvilken som helst naturlig Fremtoning af dens Aarsager, da gjør han sit Experiment og frembringer det samme Phænomen for at bevise, at hans Forklaring er sand og fyldestgjørende. Men ingen i det høie Raad vovede noget Forsøg paa at eftergjøre Christi

Undergjerninger. Men som det korteste Svar paa Christi Undergjerninger besluttede det høivise Raad — at korsfæste Christus og at faae den opvakte Lazarus igjen til at døe.

Man havde vel gjort et andet Forsøg paa at berøve Christi Underværker deres Beviiskraft, idet man tilskrev Beelzebub dem. Men selv ved denne skjændige Bespøttelse aflagde man Vidnesbyrd for Sandheden. Man tilskrev dem ikke den første den bedste Smaadjævel; nei, Christi Undergjerninger vare af den Beskaffenhed, at man kun kunde henføre dem til Djævlens Øverste. En anden Forklaring, som de senere Jøder efter en mere moden Overveielse have givet i deres Skrifter, kommer paa en Maade Sandheden nærmere. De sagde nemlig, at Christus hemmelig havde indsneget sig i Templets Allerhelligste og der opdaget den rigtige Udtale af Navnet Jehova, og ved dette rigtigt udtalte Ord virket disse Undergjerninger!

Og hvilken Dom fældte vel Hedningerne om Christi Undergjerninger, og iblandt dem de meest Dannede, saasom Philosopherne Celsus, Porphyrius, Jamblichus, Hierokles og Julian den Frafaldne? Ingen af dem har vovet enten at nægte disse Undergjerningers historiske Sandhed eller at forsøge paa at forklare dem naturligt. De nøies Alle med at paastaae, at Christus har virket dem ved Magi, ved Trolddomskunst.

Saaledes lyder altsaa Dommen blandt de Lærdeste iblandt Christi bitreste Fjendor. Vil man maaskee sige, at det var en Dom, som hidrører fra en uoplyst, uvidende Tid? Man betænke sig dog øn Smule! Det klæder ikke godt, naar et Menneske troer, at den sunde Menneskeforstand først er kommen til Verden med ham. Og hvad behøves der i Grunden mere end sund Menneskeforstand til at overbevise sig om Tilværelsen af Undergjerninger? Er den ikke tilstrækkelig til at faae sikker Kundskab om, at et Menneske, som før har været blind eller blev født blind, siden er bleven seende? at et andet, som allerede i fire Dage havde været død og begravet, som udbredte Forraadnelsens Lugt, derefter blev levende

og atter gik sund omkring blandt Menneskene? Hvorledes fandt Overgangen fra Blindheden til Synet, fra Døden til Livet Sted? Man svarer dig, den Blinde blev seende, da Christus gned hans Øine med Dynd; og den Døde blev levende, da Christus raabte ind i Graven: Lazarus, kom ud! Jeg overlader det nu til din sunde Menneskeforstand at dømme, om Aarsagerne til disse Overgange vare naturlige, om de paa en naturlig Maade kunde have saadanne Virkninger.

Iøvrigt falder Christi Historie i en historisk fuldkommen klar og høist dannet Tid, i de to første romerske Kaiseres Tid, som kun af et meget uvidende Menneske kan kaldes udannet. Den kaldes af alle Dannede Kunsternes og Videnskabernes gyldne Tidsalder, hvis Mesterværker endnu den Dag idag ansees for saadanne og tjene os som uforlignelige Mønstre. Saaledes have hin Tids Lærde baade Jøder og Hedninger dømt om Christi Undergjerninger.

Vil iøvrigt Nogen ikke anerkjende Christi Undergjerninger og saaledes heller ikke hans Guddom, da maa han forklare os, hvorledes Verden kom til at tilbede en korsfæstet Jøde som sin Gud, hvorledes den kom til at grunde alt sit Haab paa Ham, til at antage Korsets Religion og være rede til at døe for den? Var dette skeet uden de Undergjerninger, som den h. Skrift fortæller om Kristus og hans Apostle, saa vilde jo dette være et uendeligt større Under end alle andre tilsammen! Christendommens sædelige Undergjerninger kunne ikke nægtes; hvorfor forsøger man da paa at nægte de physiske? Ere da maaskee de physiske Undere vanskeligere at virke? Finder Gud da i Menneskets frie og onde Villie en mindre Modstand end i den uskyldige ufrie Natur? Ligesom den legemlige Verden kun er en Skygge af den aandelige, saaledes ere ogsaa de physiske Underværker kun en Skygge af de sædelige; og i Henseende til Menneskets Natur som den nu er, ere kun de forudgaaede physiske Undergjerninger istand til at forklare de sædelige.

Men, siger man, nutildags skee dog ingen Undergjæringer mere! — Sandsynligviis fordi Gud undseer sig derved ligeoverfor vor Oplysning og Videnskabelighed? fordi vi nuomstunder kjende Naturens hemmelige Kræfter og Love, hvis Virkninger engang ansaaes som Undergjæringer? — Jeg troer det ikke!

(Fortsættes.)

Politisk Overblik.

Spanien. Som vi formodede det, er det gaaet: Carlismen er slaaet til Jorden af Don Alfonsos Generaler og overtallige Hære. Don Carlos er flygtet til Frankrig og er derfra gaaet over Canalen til England. Hermed er den nordspanske Folkebevægelse knust, og en Sag, som man saavel fra et christeligt som fra et folkeligt Synspunkt kun kunde sympathisere med, er hermed tabt. Et øieblikkeligt Opsving i Don Alfonsos Popularitet er naturligviis en Følge deraf. Men at dette skulde blive af Varighed er aldeles ikke rimeligt. De Laurbær, han har vundet paa Valpladsen ere lig Nul; den hele lange Krigsførelse mod de smaa nordspanske Provindser var alt Andet end glimrende for Regeringen i Madrid, der til syvende og sidst kun har sine Hæres uhyre Talovervægt, sine bedre Kanoner og sine flere — laante — Penge at takke for Resultatet. Vistnok fortælle Bladene, at den nyvalgte Nationalforsamling i Madrid paa een Mand nær (Hr. Castellar) var uhyre begejstret for Don Alfonso, men naar man veed hvorledes en saadan kongelig spansk Nationalforsamling bliver lavet, saa har Begejstringen kun meget lidt at betyde.

Frankrig. Republicanernes Seir ved de nye Valg er fuldstændig. Vi have tidligere gjort opmærksom paa de Fordele, der kunne følge heraf for det franske Folks Udvikling, idet det nyeste Valgresultat upaatvivlelig vil gjøre Stødet til en anden og mere reel Partideling; der vil imidlertid ogsaa i en anden Henseende af Gambettas Seir

frømgaae Virkninger, som, hvor uheldige de end i og for sig ere, dog i høiere Forstand ville geraade det katholske Frankrig til Held. Gambettas Seir er Fritænkeriets; det franske Venstre er gennemgaaende vantro; at dette skulde blive uden Betydning i politisk Forstand, er aldeles usandsynligt. Saalænge Mac Mahon bliver ved Magten maaskee; men derefter — og det kan skee førend man venter det — vil Stormen bryde løs. Gambetta er vel en Dcel mere beregnende end de fleste af hans Meningsfæller, men Noget maa han gjøre for at tilfredsstille dem, og skjøndt han vistnok selv seer den Fare, der ligger for hans Parti i en fransk Culturkamp, saa vil han — selv Fritænker — næppe modstaae den Fristelse, der ligger i at benytte denne som Middel til at holde sig ligeoverfor yderliggaaende Fordringer, som han ikke er istand til at opfylde. En fransk Culturkamp vil naturligviis — som alt fransk — blive langt mere gennemført, langt mere energisk end en tydsk; men den vil da ogsaa i endnu høiere Grad end den tydske bringe Katholikerne til at stole paa sig selv; den vil nøde dem til at see, at den gode Sag kræver Offre, at det ikke er nok med at sætte Haab til en god Konge eller en mere eller mindre „conservativ“ Regering, og at det endnu mindre gaaer an at lade selve Sagen være et Middel blot til Tjeneste for „conservative“ Interesser, men at kun det Folk, som tager sit Standpunkt heelt og aabent paa sit Forhold til Gud, og som selv vil vove en Dyst derfor mod Fritænkeriets velbekjendte Lyst til at tvinge og kue paa Aandslivets Omraade, at kun det Folk kan vente den Hjælp fraoven, uden hvilken vi Intet kunne, og det Omslag i den offentlige Mening hernede, som altid kommer den tilgode, der kæmper mod den aandelige Brutalitet, som fortiden i Europa kun har een fuldständig Repræsentant — den „frie Tanke“.

Kirkelige Efterretninger.

Ratibor (Schlesien). De preussiske Culturkamplove gaae, efter de Nationalliberales Udsagn, ud paa at gjøre Katholikerne frie for det tunge Aag, som Rom har lagt paa

dem. Disse Folk troe naturligviis selv ikke deres egne Paastande og vide meget vel, at kun nogle Ølphiltere og i „Dannelse“ „gjørende“ Commis voyageurs sætte Lid til deres Ord. Katholikerne ere nemlig ikke saa overtroiske som deres Modstandere behage at ansee dem for. Thi, vare de saa overtroiske, saa vilde de paa ingen Maade være istand til at indsee, at Enhver, der arbejder imod den katholske Kirke, staaer i Revolutionens Tjeneste. Men om Katholikerne vare saa dumme, som de have den Ære af alle ulogiske Hjerner at ansees for, saa vilde de preussiske Domstoles Kjendelser dog snart bringe dem ud af deres Vildfarelser, hvilket følgende Exempel viser. Sognet Oderrick i Nærheden af Ratibor er for Tiden uden Sognepræst. Sognefolkene holdt derfor Lægmandsgudstjeneste, og en fattig Mand forelæste gjentagne Gange Søndagens Evangelium. Politiets Speidere denuncerede ham, og Manden blev af Retten i Ratibor idømt en Mulkt paa 156 Rigsmark. Retten støttede sin Kjendelse paa en gammel Paragraf fra 1817, en Tid, hvor Frederik Wilhelm III. med den meest fanatiske Grusomhed forfulgte baade Katholiker og Lutheranere, der ikke vilde indlade sig paa den almindelige Religionsblanding: Unionen, som Kongen dengang agtede at tillave af alle de forskjellige Religionssamfund, og som nu er bekjendt under Navnet af den evangeliske Kirke i Preussen. Den Dømte er saa fattig, at en Execution viste sig at være fuldstændig frugtesløs. Kort efter døde Mandens 25aarige Datter; han vilde nu, som det er Skik og Brug ved katholsk Jordfæstelse, bære et Kors foran Liget og have ringet med Kirkeklokkerne. Dog ogsaa dette blev ham forbudt. Hvorfor? Fordi det ikke var „nødvendigt“. Det er en ny Slags Frihed, som tillader Magthaverne at gjøre Alt, hvad de lyste, men Andre Ingenting, naar det ikke stemmer overens med de Bydendes tyranniske Tilbøieligheder.

Strassburg. Her er af flere protestantiske Geistlige og Lægmænd en „Stiftelse for Børn af tyske evangeliske Geistlige“ bleven grundlagt. Det Opraab, som blev udsendt for at fremme dette Værk, er underskrevet af Politidirecteur og constitueret Borgermester Back, af Dr. Krauss, ordenlig Professor i Theologi, af nogle andre Professorer og den protestantiske Prædicant Haertel. Stiftelsens Øiemed er Opdragelse af tyske evangeliske Geistliges Børn samt Understøttelse af samme i deres Opdragelses og Uddannelses Tid. Fra et protestantisk Standpunkt

maa man vist rose dette Foretagende, skjøndt de protestantiske Præster i Gjennemsnit have 90 pCt. større Indtægter end de katholske. Thi den mindste Gage, som en protestantisk Prædicant faaer, svarer til den høieste, som en katolsk Præst modtager af Regeringens Kasse. Men medens man saaledes omhyggeligt sørger for de protestantiske Geistliges Fremtid, lægger man af al Magt an paa at ødelægge Katholikerne. Og dog skal det tyske Rige være paritetisk. Hvorledes Preusserne paa den Maade troe at kunne vinde Katholikernes Sympathi, det er vanskeligt at forstaae.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 19de Marts. 3die Fastesøndag. Den h. Josephs Fest. I Kapellet (Toldbodveien 14): Høimesse Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 Messe med Prædiken. — 20. M. Johannes Sarcander, Martyr. 21. Ti. Benedictus, Abbed. 22. O. Patricius, Biskop.

Onsdagen den 22de Marts, Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel. — 23. To. Catharina af Vadstena, Jomfru. 24. F. Ihukommelse af vor Frelzers hellige fem Vunder.

Fredagen den 24de Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke. — 25. L. Mariæ Bebudelse (feires offentlig den fjerde Fredag efter Panske).

Søndagen den 26de Marts. 4de Fastesøndag.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 12.

Søndagen den 26de Marts.

1876.

Indhold: Hvad er Christus? Lyset tændes alter. Kirkelige Efterretninger: America.

Hvad er Christus?

(Fortælt fra Nr. 11.)

At der i vore Dage ikke mere sker Undergjerninger, er usandt. Christus har givet sin Kirke Undergjerningernes Naadegave, og alle christelige Aarhundreders Historie bevidner, at der altid har været store Hellige og at der ved dem altid er skeet Undergjerninger. Men at Undergjerninger ikke er Noget, som skeer hver Dag, det ligger allerede i disses Begreb; og at de i Christendommens senere Tider ikke mere ere saa hyppige, som ved dens Grundlæggelse, det ligger i deres Bestemmelse. Deres Øiemed var at gjøre Christus, hans Apostle og Christdommen selv troværdig for Menneskeheden; og denne Stadfæstelse bevarer hele sin Kraft, saalænge en troværdig Historie bevidner deres Virkelighed. Derfor siger Gregor den Store: Undergjerninger vare nødvendige ved den christelige Kirkes Grundlæggelse, for at Troen kunde slaae Rødder i Menneskernes Hjerter. Vi vandre jo et nylig plantet Træ, men saasnart det har slaet

faste Rødder, saa hører Vandingen op. — Ethvert fornuftigt Menneske vil finde det begribeligt, at Undergjørn timer ikke skee for at tilfredsstille Nysgjerrigheden. Christus havde Undergjørn timer for alle Nødlidende, som i Tro toge deres Tilflugt til ham; men for den ugudelige og ryggesløse Herodes havde han ingen. Naar da en forkommen Tvivler (Renan) vover at stevne den kjære Gud for en Forsamling af Ligesindede, for at han som en Taskenspiller skal vise sine Kunster, saa ynkes man over Hovmodens Daarskab og vender sig bort med Foragt.

Men har vor Tid virkelig gjort saa store Fremskridt navnlig i Naturvidenskaberne, at der for den ikke mere gives Undere, og at Christi Undergjørn timer derfor maae finde deres naturlige Forklaring? — Det maa dog komme an paa en Prøve. Man har vistnok forsøgt det, men Forsøget fik et kummerligt Udfald. Man tog disse bibelske Underværkers Historie, skar deres væsenlige Omstændigheder bort, tilføiede andre, hvorom Bibelen Intet veed, og, efter at man saaledes havde forandret Alt, hvad der havde gjort den foreliggende Kjendsgjærning til et Mirakel, var virkelig Undergjørn timeren aldeles naturligt forklaret! Et mærkværdigt Kunststykke! Man kom imidlertid disse skarpsindige Lærde paatværs, idet man tilraabte dem: Enten maae I dog holde Bibelen for troværdig, og saa maae I tage Begivenhederne saaledes som de fortælles; eller I ansee Bibelen for en Bog, som forvandler de naturligste Ting i Verden til lutter Mirakler; og, naar det er Tilfældet, hvorfor tage I da Notits af hvad der staaer i Bibelen? Ved denne Voldsgjærning imod Bibelen har Dr. Strauss i sit „Leben Jesu“ i den Grad blameret sig, at efter den Tid ingen Theolog har havt Mod til at forklare Bibelens Mirakler naturligt. Saaledes har Dr. Strauss ved denne Deel af sit Værk gjort uendelig mere Gavn; end han har skadet ved den øvrige Deel.

Med Bibelen i Haanden træde vi altsaa endnu den Dag idag uden Frygt frem for alle Universiteter og for alle Lærde i de nitten Aarhundreder efter Christus, og opfordre

dem til, efter Behag at udvælge det efter deres egen Dom lettest forklarlige af alle de Undere, hvilke den hellige Skrivt fremstiller som saadanne, og at forklare det naturligt. Men — under to billige Betingelser: for det første maa de ikke udelade noget af den bibelske Fortælling, og heller Intet tilføie; for det andet maae de, efter at have givet deres Forklaring, gjøre det ovenfor omtalte Experiment og nøiagtigt eftergjøre den formeentlige Undergjerning under de samme Omstændigheder og med de samme Midler. Jeg troer, at de nok ville vogte sig for at prøve herpaa!

Kjende vi maaskee nutildags de Naturlove og Naturkræfter, som vare Christi Samtidige ubekjendte, efter hvilke et Menneske ene ved et Ord helbreder den sværeste Sygdom og opvækker Døde til Livet? Besiddede vore Læger den Hemmelighed at fordrive en Sygdom, ja alle Sygdomme ved Haandspaalæggelse eller ved en simpel Befaling? Kunne vore Skibscapitainer med et Ord tvinge Storm og Bølger til Lydighed? Kunne vi formere Brødet i vore Hænder, saa at Tusinder mættes?

Hvad der paa Christi Tid var Undergjerning, det er det endnu og vil altid være det; thi Naturens Kræfter og Skaberens Almagt ville altid staae ligevidt fra hverandre.

For at undgaae Undergjerningernes Beviiskraft, tager man sin Tilflugt til Uvidenhedens Mørke, og stikker Hovedet i Sandet for ikke at see! — Vistnok, siger man, har man hidindtil endnu ikke fundet en naturlig Forklaring paa de saakaldte Undere, men vi kjende endnu ikke alle Naturens Kræfter og Love; engang kan det dog komme saa vidt, at man opdager disse skjulte Lovc og saaledes endelig bliver istand til at forklare disse Undergjerninger. Hvor mærkværdigt! Du antager altsaa, at der gives hemmelige Naturlove, som ere lige det Modsatte af de nu bekjendte. Men saa ophæver jo den ene Lov den anden, og saaledes vil der slet ingen Naturlove være mere, ingen Orden, ingen naturlig Vished! Een

Naturlov f. Ex. bevirker, at Dynd, smurt paa en Seendes Øine, skader ham eller gjør ham blind; og en anden Naturlov bevirker, at Dynd, lagt paa den Blindes Øine, giver ham Synet igjen?

Og disse, alle Lærde hidtil ubekjendte Naturlove, som frembringe de saakaldte Mirakler, maae dog have været alle Mirakelgjørere bekjendte, eftersom de jo netop have gjort deres Undergjæringer i Kraft af dem. Moses døde for mere end tretusinde Aar siden; Propheterne, Christus og hans Apostle have allerede for længe siden forladt Verdenshistoriens Skueplads; alle disse og mange andre Undergjørere kjendte hine skjulte Naturkræfter og Love, omendskjøndt de levede i hine Uvidenhedens mørke Tider, og du, det nittende Aarhundredes hølærde Barn, du kjender dem endnu ikke! Hine Undergjørere maae altsaa uden Tvivl have været vidunderligt oplyste Mænd! — Og hvad der er endnu besynderligere: disse hemmelige Love, der dog som Naturlove maatte være noget Vedvarende og, i Lighed med de øvrige Naturlove, noget stadigt Virkende, de skulde alligevel aldrig træde i Virksomhed, uden naar en Undergjører satte dem i Bevægelse. Du kan f. Ex. tusinde Gange af al din Kraft raabe ind i din afdøde Moders Grav: Moder, kom ud! men forgjæves. Den sædvanlige alle Mennesker bekjendte Naturlov holder fast paa sit Bytte. Men naar Christus i Kraft af den dig ubekjendte Naturlov raaber ind i Lazarus' Grav: Kom ud! saa staaer den Afdøde ganske naturligt op! — Troer du det? Ja saa har du en langt stærkere Tro end jeg, som troer, at der gives virkelige Mirakler!

Heraf slutte vi: Christi Undergjæringer ere, seete baade fra det historiske og videnskabelige Standpunkt, unægtelige. Men medens Apostlene og de Hellige virkede Undergjæringer i Christi Navn, virkede Christus dem af egen Magtfuldkommenhed, og det i alle Naturens Riger. Han har beviist, at han er Gud, alle Skabningers Herre, og Han kunde sige: Ville I ikke troe mine Ord. saa

troer mine Gjæringer, thi de aflægge Vidnesbyrd om mig.

Men da Jøderne i deres Ondskab og Forblindelse tilskrev Beelzebub disse Christi aabenbart guddommelige Undergjæringer, lovede Christus dem en Undergjærning, som de i alle Tilfælde kun kunde tilskrive Guddommen selv som den eneste Herre over Liv og Død: Sin Opstandelse fra de Døde paa den tredie Dag. Denne Tillid, som lader Alt komme an paa et saadan Beviis, er ganske enestaaende i hele Verdenshistorien. Thi paa den ene Side kan en Død ikke mere benytte sig af noget Kunstgreb for at bedrage sine Medmennesker, og dersom han paa den anden Side ikke leverer noget Beviis, har han for bestandig tabt sin Sag, og han selv staaer for evigt brændemærket i Verdenshistorien. Men er Christus virkelig opstaaet fra de Døde, hvo vil da endnu tvivle paa hans Guddom, som han edelig bekræftede for Retten? Altsaa er Undersøgelsen af Christi Opstandelse allerede i og for sig det Afgjørende med Hensyn til Christus og Christendommen. Vi maae derfor gjennemføre denne Undersøgelse med den størst mulige Grundighed.

Christi Opstandelse.

Fremfor alt maae vi her søge et fast historisk Fundament, som Ingen kan rokke. Alle Parter, Christne, Jøder og Hedninger, Alle som ere interesserede i Afgjørelsen af dette Spørgsmaal, stemme fuldstændigt overens i to Punkter, nemlig at Christi Legeme, da det var nedtaget af Korset, blev lagt i en Klippegrav, og at det fra den tredie Dag efter Begravelsen ikke mere fandtes i Graven. Altsaa: Gravlæggelsen og Legemets Forsvinden fra Graven ere to almindelig tilstaaede, ja utvivlsomt godtgjorte Kjendsgjæringer. Dem maae vi følgelig under hele vor Undersøgelse fastholde som saadanne. — Der opstaaer nu det Spørgsmaal: Hvorledes kom Christi Legeme ud af Graven?

Aabenbart kun enten ved fremmede eller ved egne Kræfter; noget Tredie er ikke tænkeligt. Men dersom ved egne Kræfter, saa maa man videre spørge: mon ved en naturlig menneskelig Kraft, eller ved en overnaturlig, guddommelig? Saaledes opstaae tre tænkelige Forklaringer af hiin Forsvinden, som udtømme alle mulige Hypotheser, og af hvilke enhver ogsaa har sine Repræsentanter. Jøderne sige: Christi Liig kom ved fremmede Kræfter, nemlig ved hans Disciple, ud af Graven. Hedningerne (jeg mener de moderne, Rationalisterne) sige: Christus var ikke død, men befandt sig blot i en dyb Afmagt; han kom til sig selv i Graven og forlod den ved Hjælp af sine naturlige menneskelige Kræfter. De Christne sige: Christus har i Kraft af sin Guddom opvakt sit Menneskevæsen fra Døden til Livet. Man maa her vel mærke, at enhver af disse tre ene mulige Paastande fuldstændigt udelukker de to andre, og at altsaa, naar Alle ere enige om at indrømme Legemet Forsvinden, og naar de to andre tydeligt og klart bevises at være falske, da er dermed den tredie allerede i og for sig beviist at være sand.

Vi ville begynde med at undersøge den yngste Paastand, som først blev opstillet af den nyere Tids Hedninger henimod Slutningen af forrige Aarhundrede. I Henhold til den var Christus ikke død; derfor kunde han heller ikke opstaae fra de Døde. — Om et Menneske er dødt eller ikke, er et historisk Spørgsmaal. Saadanne Spørgsmaal løses ikke ved, efter Behag enten at paastaae eller nægte dem, men ved troværdige, uforkastelige Vidnesbyrd. Den modsatte Fremgangsmaade vilde tilintetgjøre al historisk Vished og enhver Retssikkerhed. Jeg spørger nu Ny-Hedningerne: Have I troværdigt documenterede Vidnesbyrd, som godtgjøre, at den christne Verdens Tro — at Christus er død paa Korset, er en tom Indbildning? De ville dog ikke her forelægge mig: „Enthüllung über die wahre Todesart Jesu“ (Afsløringer angaaende Christi Død). Dette Skrivt afslører intet Andet, end dets Forfatters Dumhed og den Uforskammede og Samvittighedsløshed,

hvormed man søger at berøve det stakkels uvidende Folk dets Tro. — Det behager disse Folk at nægte en gennem atten Aarhundreder anerkjendt Kjendsgjerning, og dermed skal hele Sagen være afgjort? Nei paa ingen Maade! De paastaae: Christus er ikke død paa Korset; men hvor døde han saa? til hvilken anden Tid? Paa hvilken anden Maade? Hvad svarer man herpaa? Intet! — Naar Christi Grav ved Jerusalem, til hvilken gjennem alle Tider Pilgrime fra alle Verdens Lande have valfartet, og for hvilken saa meget Blod er udøst, ikke er den eneste, den virkelige Christi Grav, hvor er da den anden? Heller ikke paa dette simple Spørgsmaal hører jeg noget Svar! Naar i en Rettergang en Part vilde være saa fripostig at komme frem med saadanne Paastande, vilde den uden Tvivl med Haanlatter, med Skam og Skjændsel blive udviist af Retssalen. Men disse Mennesker er det ikke om Sandheden at gjøre. De nøies med, ved frække Benægtelser eller Paastande at opvække Tvivl og bringe svage Sjæle i Forvirring. Men omendskjøndt altsaa deres Paastand er aldeles ugrundet og saaledes uden al Værd, ville vi alligevel positivt bevise dens Usandhed.

Ikke blot alle fire Evangelister vidne om Christi Død paa Korset, men ogsaa alle Skribenter, som have skrevet om Jesus Christus, hvad enten de vare Christne, Jøder, Muhamedanere eller Hedninger; og i Løbet af næsten atten Aarhundreder har Ingen vovet at paastaae det Modsatte. Om hans virkelige Død vidne særlig Soldaterne, som havde det Hverv — for at fremskynde Døden — at sønderlaac Benene paa de tre Korsfæstede; de fuldførte deres Hverv paa de to andre, men ikke paa Christus, fordi de saae, at han var allerede død. For at være sikret mod enhver Skuffelse, stødte en af Soldatorne sin Landse i Christi Side, saa at Blod og Vand flød ud af Saaret. Dette var af den Beskaffenhed, at den vantro Thomas kunde sige: „Naar jeg ikke lægger mine Fingre i hans Saarmærker, og min Haand i hans Side, saa troer jeg ikke.“ De protestantiske Læger, Brødrene Grøne, offentliggjorde,

dengang Ny-Hedningerne kom frem med deres nye Opdagelse, en grundig Undersøgelse om denne Sidevunde og viste, at Døden allerede var indtraadt før den, og hvis ikke, at Døden da nødvendig maatte indtræde som en Følge af den. Christi virkelige Død bevidnes fremdeles af den romerske Høvedsmand, som paa Embeds Vegne var forpligtet til at befordre Christus fra Livet til Døden, og, senere spurgt af sine Foresatte, paa Embeds Vegne bevidnede Jesu Død.

Endvidere bevidnes Christi Død af hans Venner, af Nicodemus, som var en Lærer i Israel, og Josef af Arimathæa, en høit anseet Mand. Disse toge ikke uden stor indre Bevægelse Christi Legeme ned fra Korset og rensede i Forening med Maria, Christi Moder, Josu Yndlingsdiscipel Johannes og de fromme Kvinder Liget fra det størknede Blod, beredte det efter jødisk Skik til Gravlæggelse og be gravede det. Venners, isærdeleshed en Moders, Øine ere skarpsynede, naar det gjælder om at begrave den, som de elske meest af Alle.

Om Herrens Død vidne endelig hans værste Fjender, som, befuldmægtigede af Pilatus, forseglede Graven og opstillede en Vagt for den. De vilde sikre sig imod ethvert muligt Bedrag; skulde de altsaa fremfor Alt ikke have forvisset sig om Virkeligheden af Christi Død?

Christi Død er altsaa saa alsidigt stadfæstet af de troværdigste Vidner, at mau dristigt tør paastaae, at intet andet Menneskes Død i hele Verdenshistorien er saa uimodsigeligt bekræftet som Christi Død paa Korset. Og eftersom Ny-Hedningerne ikke fornaae at angive nogen anden Tid, noget andet Sted, nogen anden Dødsmaade, saa maae de jo paastaae, at Christus slet ikke er død; men de maae da sige os, hvor han siden har opholdt sig eller endnu opholder sig, efterat han er forsvunden fra denne Verdens Skueplads!

Men deres Paastand er ikke blot usand, den er ogsaa fysisk umulig. Christi Legeme blev lagt i Graven efter Jødernes Skik. Armene bleve sluttede tæt til Lenderne

og hele Legemet indsvøbt i et Linklæde, paa samme Maade som det skeer endnu med smaa Børn. Hovedet omsvøbtes endnu med et eget Tørklæde. Som en Slags Erstatning for Ægypternes Indbalsamering bleve Ligene omviklede med en stor Mængde stærke Salver og Urter (her 100 Pund). Man tænke sig et saadant Legeme i en snever Ligkiste, lukket med et Steenlaag, og i en Klippehule, som er dækket med en svær Steendør. Vilde vi end antage, at den Jordfæstede havde været fuldkommen levende, sund, ja en Kæmpe i Kraft, kunde han saaledes ikke blot røre sig, men endog løfte Laaget, bortvælte Steendøren og ubemærket liste sig bort? — Forfatteren til de saakaldte „Enthüllungen“ lærer os, at Christus har været Medlem af „Frimurerlogen“ i Jerusalem (!) og at „Brødrene“ ere komne ham til Hjælp. Disse besidde nemlig, som bekjendt, usædvanlige Kundskaber og Hemmeligheder! De gave nu den i Graven i en dyb Dvale liggende Christus et vist, men af visse Grunde ikke nærmere betegnet Opvækkelsespulver! Forfatteren bemærker viselig, at dette Pulver „fornemmelig er virksomt i Østerlandet“! Saaledes skriver man Historie!

Jøderne sige: Christus var virkelig død, men hans Disciple stjal Liget og foregave, at han var opstanden fra de Døde. Her paastaae ligeledes Jøderne en Kjendsgjerning: Ligets Borttagelse ved Jesu Disciple. Ogsaa de maane altsaa fremføre deres Vidner. Hvilke ere nu disse Vidner? Soldaterne, som bevogtede Graven. Og hvad sige disse? „Medens vi sov, kom hans Disciple og stjal Liget.“ Sælsomme Vogtere! De sove istedetfor at vaage; men, skjøndt sovende, see de dog, hvad der skeer, og vide ganske nøie, af hvilke Personer det fuldføres! Andre Vogtere havde blot kunnet sige: Førend vi gave os til at sove (naar nu engang Vogterne endelig maane have sovet), var Graven tillukket og Liget deri, men da vi vaagnede, var Graven tom og Liget borte. Dette Ud-sagn vilde der dog være Mening i. Men den, som siger mere, end han kan vide, lyver aabenbart, og den, som

paaberaaber sig sovende Vidner, han maa selv ikke være ganske vaagen. Saaledes har nu eengang det guddommelige Forsyn ordnet det, at den, som vil undflye Sandheden, falder i Latterlighedens Afgrund. Jøderne have kun Brug for sovende Vogtere. Havde Vagten nemlig sagt: medens vi vaagede, kom Disciplene osv., saa var hele Historien fordærvet. Jødernes Udsagn er altsaa allerede i formel Henseende ugyldigt for enhver Domstol. Men det er tillige baade moralsk og fysisk umuligt.

Det vilde være moralsk umuligt, fordi det forudsætter hos Apostlene en heel anden Charakter, end den, som al Verden kjender hos dem. De vare simple, frygt-somme, ærlige Mænd, der vare uskikkede til at begaae en saadan Forbrydelse imod Gud og Mennesker. Hvad skulde ogsaa have foranlediget dem til sligt? Var Christus ikke virkelig opstanden fra de Døde, saa blev jo hele hans Foretagende og alle hans Forjættelser i Graven med ham, og hans Disciple og Tilhængere vare da paa det skammeligste bedragne af Ham, for hvis Skyld de havde forladt Alt. Og hvad vilde de gjøre med et Liig? Bedrage Verden? Men var maaskee Christi Læres Forkyndelse for dem en Speculation, som lovede Fordeel? Vidste de ikke, hvad der ventede dem baade fra Hedningernes og Jødernes Side? Tilvisse have de vidst og erfaret det! De handlede i den fulde Overbeviisning, som Paulus udtrykker i de Ord: Er Christus ikke opstanden, saa er vor Prædiken forgjæves, eders Tro forføngelig og vi ere de ulykkeligste af alle Mennesker. Ja, i Sandhed vi have da her paa Jorden intet andet end Arbeide, Møie, Forfølgelser og Død, og hisset — Hvad?

Men Jødernes Udsagn er ogsaa materielt eller fysisk umuligt. For at udkaste en Plan til et saadant Verdensbedrag var en Overensstemmelse mellem mange Personer og den dybeste Hemmeligholdelse nødvendig. Men Medvidderne vare ikke udlærte Bedragerere af Profession; vi see jo nemlig iblandt dem ogsaa flere Kvinder. Historien beretter

fremdeles, at alle disse Personer bleve haardt forfulgte og næsten alle maatte lide Døden under de skrækkeligste Pinsler, fordi de prædikede Christi Opstandelse. Og af alle disse Medskyldige har Ingen nogensinde enten af Aabenmundethed, eller af Misundelse imod andre mere Fremragende, eller af Pengebegjærlighed, eller af Frygt for Pinebænk og Død forraadt Hemmeligheden? Og man skulde, dengang man enedes om dette Bedrag, med Sikkerhed have kunnet gjøre Regning derpaa?

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

America. Nyt Missionssystem. Amerikaneren Henry M. Stanley, der har erhvervet sig stort Ry i hele Verden ved Opdagelsen af den bekjendte Reisende Livingstone samt af Nilflodens Kilder, synes ikke at være tilfreds med det berømte Navn, han nu allerede har, men har fundet paa en ny Maade at omvende Folk paa. Han har nemlig paa sin Reise med stor Beklagelse erfaret, at den meget intelligente Negerfyrste Mtesa, Konge af Uganda, ved den nordlige Bred af Victoria, er gaaet over til Muhamedanismen med hele sit Folk. Stanley forsøgte derfor paa at omvende ham til Christendommen og skrev i denne Hensigt de ti Guds Bud paa et Brædt, Budet om Kjærlighed til Næsten paa et andet, og Fadervor paa et tredje og overbragte Kongen disse tre Brædder i høitidelig Procession. Mtesa lovede, at fra nu af vilde han foruden den muhamedanske Fredag ogsaa helligholde den christne Søndag. Overmaade glad over dette heldige Resultat, skriver Stanley nu i et Brev fra Uganda den 14de April 1875, at der nu kun behøves en Missionærs Ankomst for fuldstændigt at omvende de to Millioner Ugandeser. Men denne Missionær, siger han, maa ikke være af den almindelige (protestantiske) Slags. Fremfor Alt maatte han ikke høre til en

bestemt christelig Kirke, men kun troe paa Gud og Guds Søn; han maatte helligholde Sabbaten (Søndagen) og opføre sig anstændigt. Desuden maatte han medbringe, ikke som de katholske Missionærer, et Crucifix, men tre eller fire komplette militaire Dragter med tykt Guldbroderi, sex franske Soldaterhatte, et fuldstændigt Bordservice af Britannia-Metal. et Par Stykker broget Kattun og nogle solide Par Støvler. En saadan Missionær vilde have de bedste Udsigter, og Mtesa vilde give ham saa meget Elfenbeen og Kaffe, som han begjærede, og Huse, Jord og Kvæg; maaskee vilde Mtesa ogsaa gjøre ham til Statholder for en Provinds. Hele Bekostningen ved Ugandas Christianisering bliver af Stanley anslaaet til 5000 Lstrl. (90,000 Kroner). Det er i Sandhed billigt. Men det vilde dog maaskee være bedre for Hr. Stanley, at han ikke syslede med Ting, han ikke forstaaer sig paa, ellers kunde det nok hændes ham, at Folk troede, at hans mange Opdagelser havde forvirret hans Hoved.

Elisabethforeningen

afholder sit sædvanlige Møde Søndagen den 26de Marts Kl. 5½.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 26de Marts. 4de Fastesøndag.** I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Prædiken. — 27. M. Rupertus, Biskop. 28. Ti. Sixtus, Pave. 29. O. Eustatius, Abbed.
- Onsdagen den 29de Marts, Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.** — 30. Tø. Johannes Climacus, Abbed. 31. F. Ihukommelse af Jesu dyrebare Blod.
- Fredeggen den 31te Marts, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.** — 1. April. L. Hugo, Biskop.
- Søndagen den 2den April. Passions søndag.**
Sognedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løvedag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Estern. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løvedag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 13.

Søndagen den 2den April.

1876.

Indhold: Hvad er Christus? Kirkelige Efterretninger: Rom, Poitiers, Lille, Berlin, Wien, Nassau, Westfalen, Dresden, Mecheln, Genf, Nederrhinen, Elsass, St. Petersburg.

Hvad er Christus?

(Fortsat fra Nr. 12.)

Men vi komme nu til Begivenheden selv. Graven laae nær ved en af Jerusalems Porte. Det var Paaske-tiden, i hvilken enhver voxen Israelit maatte indfinde sig der for at feire den otte Dage varende Fest. Byen selv kunde umulig huse alle disse Pilgrime; hele Omegnen var bedækket med deres Telte; der var en bestandig Gaaen hid og did af alle disse Mennesker. Enhver vagt-havende Post bestod paa Grund af den Tids Vaaben af i det mindste 4 Mand. Vi vide f. Ex., at Petrus i sit Fængsel blev bevogtet af 16 Soldater. Vi tør derfor med Sikkerhed antage, at Christi Fjender have besat hans Grav godt. Nu skulde Apostlene, som ved Christi Paa-gribelse strax flygtede, medens deres Formand, som dog var den dristigste af alle, fornægtede ham paa et Spørgsmaal af en Kvinde, vove en saadan Daad af Kjærlighed til en Afdød og til deres egen Skade? Og det lykkedes?

Betragte vi dernæst Jødernes Holdning og Handlemaade, da havde Vagten efter sit eget Udsagn gjort sig skyldig i en meget stor Forbrydelse. Men — blev den straffet? Nei! Apostlene skulde have begaaet en Forbrydelse, uforlignelig større end den, Christus blev korsfæstet for! Blev de straffede derfor? Nei! Blev de da ikke i det mindste tvungne til at give det stjaalne Lig tilbage? Nei! De anklagede offentlig Jøderne og Pilatus for Gudsmordet og forførte Tusinder og atter Tusinder. Hindrede man dem deri? Nei! Det høie Raad lod sig nøie med at lade Apostlene hudstryge og med at forbyde dem at tale til noget Menneske om Christus. I Sandhed en mærkværdig Nænsomhed!

Jødernes hele Fremgangsmaade viser, at de selv ikke troede deres Paastand. De kunne derfor ikke tage os ilde op, at heller ikke vi troe derpaa. Alligevel er deres Paastand vigtig for vor Undersøgelse, fordi den bevidner tre vigtige Punkter: Christi virkelige Død, Gravens Bevogtning og Ligets Forsvinden. Jøderne slaae Ny-Hedningerne, og Ny-Hedningerne Jøderne af Marken. Altsaa, da Ligets Forsvinden fra Graven staaer fast, og da denne kun var mulig paa den Maade, som de Christne altid have paastaaet, saa beholde de Christne Valpladsen og deres Udsagn maa uden videre Prøvelse tages for gyldigt!

Men desuagtet ville vi til Overflod endnu tilføie noget angaaende dette Vidnesbyrds indre Troværdighed. Christus havde forjættet sin Opstandelse. Som vi kjende Christus, maae vi antage, at Han vidste, at han kunde og i Sandhed vilde holde sit Ord; ellers vilde han jo ved et saadant aldeles frivilligt Løfte have tilintetgjort baade sin Ære og hele sit Forehavende. — Men, trods denne Forjættelse faldt det ham meget vanskeligt at faae sine Disciple til at troe paa sin virkelige Opstandelse. Den første Efterretning de fik, ansaae de for „taabelig Snak“ (Luc. 24, 11); og, da Christus viste sig midt iblandt sine Disciple, troede de at see en Aand. Først efter at

de havde rørt ved ham, talt med ham og spist med ham, troede de. De bevidne siden alt dette for Thomas, som havde været fraværende, men han troer dem ikke. Han vil selv overbevise sig om, at det virkelig er Christus ved at berøre hans Saarmærker. Christus aabenbarer sig for sine Disciple og Venner i de 40 Dage og taler om sit Rige, snart om Natten, snart ved høilys Dag, snart i lukkede Rum, snart paa aaben Mark, snart til enkelte Personer, snart til alle Apostlene tilsammen, snart til en større Mængde, indtil en Forsamling paa mere end fem hundrede Personer, som Paulus beretter (I Cor. 15). Apostlen Johannes (I Joh. 1.) kunde altsaa sige: Hvad, vi have hørt, hvad vi have seet med vore Øine hvad vi have beskuet og berørt med vore Hænder, bevidne og forkynde vi eder. Det er umuligt, ved Stadfæstelse af en Kjendsgjerning at handle forsigtigere, mere kritisk, end Apostlene og de første Disciple have gjort.

Havde de maaskee nogen Fordeel eller nogen Interesse ved at skuffe sig selv og Andre? Vi kjende jo de Forpligtelser, som Christi Opstandelse paalagde dem og deres Tilhængere; vi kjende deres Liv, deres Lidelser, deres blodige Endeligt. Hvo som ikke troer Vidner, som med deres Blod besegle deres Udsagn, han maa overhovedet have besluttet sig til slet ikke at troe Nogen eller Noget. Kun den opstandne Christus kunde igjen samle de adspredte Disciple, kun hans Opstandelse kunde bevæge dem til nu at gjøre Mere for ham, end de havde gjort før hans Død; kun hans Opstandelse forklarer Gjenoptagelsen, Gjennemførelsen og den attenhundredaarige Bestaaen af hans Værk. Vedblev Christus at være død, saa var ogsaa hele hans Værk begravet med ham for evige Tider!

Christus er altsaa ligesaa sikkert opstanden fra de Døde, som det er vist, at Christendommen er til. Der spørges nu af „den Ubekjendte“ i hans Fragmenter hos

Lessing*): Hvorfor Christus efter sin Opstandelsen ikke fremstillede sig for det høie Raad og lod det udfærdige et offentligt Vidnesbyrd om sin Opstandelse, der kunde godtgjøre hans Apostles Troværdighed for fremmede Folk? — Hvor kløgtige Tanker undfanges ikke i saadanne aandrige Folks Hoveder! Vidste det høie Raad ikke, at Christus var opstanden? Det vidste meget godt, at Christus virkelig var død, og at han ikke var tagen ud af Graven af Apostlene. Det vidste altsaa, at Christus havde opfyldt sit Løfte. Pharissæerne og de Skrivtkloge havde bespottet hans hellige Liv, tilskrevet Beelzebub hans gudommelige Undergjæringer, og søgt igjen at befordre den gjenopvakte Lazarus til Døden. Vilde de ikke have fundet en Udvei, dersom Christus havde viist sig i deres Midte? ikko have forsøgt en ny Forbrydelse? Man skuffer sig, dersom man mener, at Gud maa tvinge de Mennesker til at troe, der nu engang ikke ville troe. Har Gud forelagt Forstanden de Grunde, som kræves til en fornuftig Tro, saa overlader Hans Viisdom Mennesket til sin egen Villie og sit eget Ansvar. Og at Gud har draget de vantroe Jøder til Ansvar, det beviser dette Folks Historie ligefra Christi Tid indtil den Dag idag for Alle, som ville see det.

Fragmentistens Tanke, at Apostlene dog skulde have ladet det høie Raad give sig en Attest for Christi virkelige Opstandelse (naturligviis med Pilatus' Contrasignatur), og ladet deres Prædiken legitimere af det, synes dog at overgaac al tilladelig Naivetet. Dersom Pilatus og det høie Raad vare blevne Christne, saa havde Fragmentisten og Consorter ikke givet det Mindste for deres Vidnesbyrd! Deres paa Embedsvegne udstedte Erklæring vilde selvfølgelig være bleven forkastet som apokryph, fordi det jo maatte ansees for umuligt, at saadanne Mænd officielt kunde fremstille sig selv for hele Verden som Gudsmordere.

*) De af Lessing 1777 udgivne „Wolfenbüttelske Fragmenter“.

Men saafremt de — hvad de jo gjorde — holdt fast ved deres Vantro, hvilken Værd vilde saa deres Vidnesbyrd have havt? Kunde man da vente et saadant? Det er just ikke noget meget fint Kunstgreb, de Vantro betjene sig af, naar de forkaste de Christnes Vidnesbyrd for deres Religion som mistænkelige, og derimod forlange Vidnesbyrd af Jøder og Hedninger. Et Vidnesbyrd i sin egen Sag kan være mistænkeligt, hvor Lidenskaberne gjøre sig til Part i Sagen, og Haab om Fordeel tilskynder til at at lyve. Men jeg spørger: naar en Christen aflægger Vidnesbyrd om sin Tro, er han da mistænkelig? Vi Mennesker vidne alle imod os selv, naar vi forsvare Christendommen, thi Christendommen erklærer alle det menneskelige Hjertes Lidenskaber Krig. Apostlene og de første Christne havde med deres Bekjendelse kun Udsigt til at forskydes af Venner og Slægtninger, at forfølges som ryggesløse og fordærvede Mennesker af Øvrigheden og henrettes som Statsforbrydere. Naar man da vil forkaste deres Vidnesbyrd som mistænkeligt, hvis Vidnesbyrd vil man da tage for gyldigt? Maaskee Fjendernes? Naturligviis staaer en Kjendsgjerning, som bevidnes baade af Ven og Fjende, urokkeligt fast. Men har man Ret til at kræve Fjendernes Vidnesbyrd som aldeles nødvendigt? Kan, for at blive ved vor Gjenstand, en Jøde eller en Hedning aabent og uforbeholdent bevidne Christi Opstandelse, og alligevel vedblive at være Jøde eller Hedning? Hvad Værd vilde i saa Fald et saadant Menneskes Vidnesbyrd have?

Christus har meddeelt sine Apostle en langt paalideligere og virksommere Stadfæstelse, nemlig Magt til at gjøre Undergjerninger ligesom han selv, Naade til at leve helligt, og Kraft til med Heltemod at gaae Døden imøde. De forkyndte Christi Opstandelse som Grundvolden for vor Tro og som det sikre Underpant for vort Haab. Paa den — som paa Hovedbeviset for Christi Guddom — hviler den christelige Troes hele Bygning. Uden den vilde Christendommen ikke være til. Var Christus for-

bleven i Graven, vilde Christendommen være uddød, for evigt begravet! Den lever, fordi Christus lever. Den har modstaaet alle Tilintetgjørelsesforsøg igjennem atten Aarhundreder, fordi Christus, opstanden fra de Døde, ikke mere dør!

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Voce della Verita“, et katholsk Organ, der for det meste er vel underrettet om kirkelige Anliggender, bringer en Fredserklæring. Det tilbyder Fred med Preussen under følgende Betingelser:

1) Skrinlægger Mailovene og tænker paa et ærligt og broderligt Samkvem imellem de to Myndigheder — den geistlige og verdslige —, hvortil I ville finde Hans Hellighed rede.

2) Giver de Love deres Gyldighed tilbage, som stode ved Magt under Frederik Wilhelm IV.' Regering.

3) Gjenindsætter Biskopperne, Sognepræsterne, Munkene og Nonnerne i deres Residentsers og Klostres Besiddelse, mod en Forsikring om, at de ville hævne sig for de dem forarsagede Lidelser ved at bede Dag og Nat for Landets og Dynastiets Velfærd.

4) Giver det uretfærdigt røvede Gods tilbage og erstatter efter Evne den Kirkerne, Biskopperne, Klostrene og private Folk tilføjede Skade.

5) Giver Professor v. Schulte og hans Biskop Reinkens — som bære en stor Deel af Skylden for den preussiske Culturkamp — et Tvangspas til Australien samt en Pension paa 1000 Frcs.. for at de ikke skulle dø af Sult.

6) Forelægger de faa Gammelkatholiker at vælge, om de ville blive oprigtige Katholiker igjen, eller om de ville blive aabne Protestanter. Vi ere rede til at afstaae dem gratis. Gjører disse Ting og Alt vil faae Ende; Paven vil da gjerne tilgive alle de Fornærmelser, I have tilføiet ham og hans troe Børn. Men Sligt er naturligviis ikke efter Preussernes Smag.

Poitiers (Frankrig). Vi meddelte vore Læsere her en Tildragelse, som, skjøndt den egenlig ikke berører det strengt Kirkelige, dog yder et Bidrag til at oplyse en ægte Ultramontans Maade at danne sine Begreber paa. En rig Banquier i denne By falledede pludseligt uden at Nogen ahnede det, som det saa tidt hændes i vore Dage. Kort derefter traf tre Borgere sammen; paa to af dem kunde man snart mærke, at Falliten var gaaet dem meget nær; men den Tredie var i det bedste Humeur og sagde: „Mit Tab beløber sig kun til syv Francs.“ „Men“, bemærkede En af hans Venner, „Banquieren har dog selv sagt mig, at han var Dem 45,000 Frs. skyldig.“ — „Meget rigtigt“, svarede denne, „men jeg har itide fordret mine Penge tilbage og har faaet dem.“ — „Saa har man vist uuderrettet Dem om det nærforestaaende Fallissement?“ A.: „Tilvisse, Journalen „La verité de l'Ouest“ har i god Tid advaret mig.“ B.: „Men hvorledes er det muligt? Bladet har 1000 Abonnenter, og Ingen af dem har fundet Advarslen.“ A.: „Det troer jeg nok; man har læst Bladet, men ikke forstaaet det. Sagen forholder sig simpelthen saaledes: Vor Banquier har ifjor holdt en Tale ved en Fritænkners Begravelse i Angers, og hans Tale indeholdt ikke andet end Materialisme, Vantro, Ugudelighed og Ryggesløshed; Journalen „La verité de l'Ouest“ har meddeelt hele Talen!“ B.: „Det er rigtignok sandt; men om man ogsaa er en Materialist og en Vantro, saa kan man dog alligevel være et retskaffent Menneske.“ A.: „Jeg har ikke sluttet saaledes. Jeg har tvertimod sagt mig selv: Da denne Mand roser sig af ikke at troe enten paa Gud eller Djævelen, saa kunde han ogsaa engang komme til, ikke længere at troe paa Ærlighed og Samvittighed. Det mishagede mig, da jeg hørte, at en Mand, som skylder mig 45,000 Frs., ved en Ligbegængelse erklærede Gud, den evige Retfærdighed, for en Chimære, og derfor har jeg holdt mine Penge for usikre hos ham.“ B.: „Der er noget Sandt i det, De siger; men da havde De dog kunnet gjøre os den Tjeneste at advare os, saa at vi havde været istand til at frelse vore Penge: jeg mine 30,000 og vor Ven sine 39,000 Fr.“ A.: „Det turde jeg ikke. De vilde ogsaa have havt ondt ved at troe mig, og dertil have udskjældt mig for en Ultramontan. Man bliver klog af Skade; nu indseer De, at Tro og Guds frygt undertiden ogsaa ere gode i verdslige Ting!“

Lille (Frankrig). Som bekjendt skal ogsaa her et katolsk Universitet oprettes, og ved denne Leilighed viser den

franske Offervillighed sig igjen i det bedste Lys. Cardinal-Ærkebiskoppen af Cambrai har rettet en Opfordring om at yde Bidrag til Nordens Katholiker. „Univers“ offentliggjør den første Subscriptionsliste, paa hvilken Cardinal Regnier er opført med 10,000 Frcs., Missionspræsterne og de barmhjertige Søstre i Diocesserne Cambrai og Arras med 50,000 Frcs., Greve du Pas med 30,000 Frcs., en Ubekjendt i Lille med 30,000 Frcs., en Familie i Lille med 500,000 Frcs., Henri, Felix og Louis Bernard hver med 25,000 Frcs. o. s. fr., i det Hele over en Million Frcs. Denne Iver bærer ogsaa Vidnesbyrd om, hvor megen Vægt de franske Katholiker lægge paa Underviisningsfriheden.

Berlin. „Kreuzzt.“ bemærker om Peter Reichenspergers nyeste Brochure (om Kirkefølgelsen) iblandt andet følgende: „Det er desværre saaledes som Forfatteren siger, at man kun har befæstet den katholske Kirke i dens Indre og har bragt den til en uadskillelig fast Eenhed ved den afsindige Maade, man har ført Striden paa (ved Culturkampen), medens den evangeliske Kirke, der Intet har forbrudt, mærker Følgerne af samme paa det Smerteligste.

Men Skrivtets Betydning er for Øieblikket den, at en af de notorisk meest maadeholdne Førere af Centrum uden Omsvøb erklærer, at Sagen ligger for den katholske Kirke nu ligesom for tre Aar siden: at man kan tilintetgjøre den, men aldrig faae den til at vedkjende sig Mailovene. Dermed falde Culturkæmpernes tillidsfulde Forhaabninger overende: at med Underkastelsen under Formueslovene var der gjort Begyndelse med Underkastelsen under de egenlig kirkelige Love. Katholikerne ere ikke møre, og Staten staaer ligeoverfor det Spørgsmaal: om den enten vil rette sine Love saaledes, at Freden bliver mulig, eller om den med Wehrenpfennig vil gribe til at gjøre dybere Indsnit i den katholske Kirkes Forfatning, og med Constantin Rössler (das deutsche Reich und die kirchliche Frage S. 437) reent forbyde sine Borgere deres Religions Udøvelse efter den romerske Clerus' Anviisning?

Disse Bemærkninger synes kun lidet at stemme overens med hvad „Berl. Td.“ efter tydske Blade, naturligviis liberale, nylig meddelte, at Katholikerne vare paa Tilbagetog, og at Reichenspergers Brochure raadede til Eftergivenhed. Den katholske Kirke har ikke noget at give efter i, naar det dreier sig om Troeslæren, og den af

Christus selv givne Forfatning, som reentud udelukker al Indblanding fra Statens og de verdslige Magthaveres Side.

Wien. De østerrigske Biskopper have i et udførligt Actstykke protesteret imod den af begge Kamre vedtagne Klosterlov, der er indrettet efter preussisk Mønster. Actstykket gjør ikke ringe Opsigt, da det aabner de sovende og godmodige Østerrigeres Øine for de Liberales Planer, der kun gaae ud paa at sælge Østerrig til Preussen.

Cardinal Ledochowski ankom hertil den 21de Februar Kl. 5 om Eftermiddagen med Nordbancn. Hans Eminence blev modtagen af en talrig Deputation, i Spidsen for hvilken stode Landgreve Fürstenberg, Fyrst Alois Lichtenstein, Grev Pergen og Baron Meysenburg. Mange conservative Deputerede, katholske Foreninger og „Vaterlands“ Redacturer vare tilstede. Efterat Jesuitprovincialen, Friherre von Bülow, og Landgrev Fürstenberg havde hilst paa Cardinalen, kjørte man til Byen. Hans Eminence boer hos Jesuitfædrene og agter at blive her i otte Dage.“ Cardinalen reiste efter nogle Dages Ophold til Rom, hvor han ankom midt i f. M.

Nassau. Vor høiærværdige gamle Biskop er paa ny idømt en flere tusinde Marks Mulkt, fordi han ikke vil besætte Sognekaldene efter Regeringens Befaling. Han betaler naturligviis ikke; der er Intet at udpante, og saaledes er da intet Andet tilbage end at fængsle ham, og efter Forlydende skal man allerede have indrettet en Celle for ham i Wiesbaden. Imidlertid er Politiet i en ikke ringe Forlegenhed; thi siden man har begyndt med at landsforvise Ordensmedlemmerne, blive Forbryderne saa frække og uforskammede, at man ikke kan finde Fængsler nok til at gjøre dem uskadelige. Simple Folk slutte som saa: Naar Regeringen har Ret til at tage Andres Penge, hvor og naarsomhelst den lyster, hvorfor skulle vi da ikke tage os den samme Frihed? de glemme det Ord, at de store Tyve lader man gaae, medens man hænger de smaa!

Westfalen. Man skriver herfra: Man maa have seet det med sine egne Øine for at faae et Begreb om de Frugter, som Culturkampen har bragt og stadig bringer. Der er et Liv og Røre og en Kjærlighed til vor hellige Kirkes Sag, som ikke kan tænkes større. Et Folkemøde følger paa det andet, og de falde alle over al Forventning storartet ud. Jeg har været tilstede ved Katholikforsamlingen i Dortmund, hvor over 3000 katholske Mænd een-

stemmigt erklærede. at de aldrig vilde forraade Kirkens hellige Sag. I over tre Timer stode disse kraftige Westfalere tæt op til hverandre og lyttede til Talernes begejstrede Ord, og da Klokkerne ringede, kastede de sig alle paa Knæ for at læse den katholske Bøn, og deres kraftige Røster vidnede lydeligt om den dybt i Hjerterne levende Tro, da Ordene: „Herrns Engel bragte Maria det glade Budskab“ strømmede over deres Læber.

Dresden. I Leisnig døde for kort Tid siden den forhenværende protestantiske Prædicant Ludvig Würkert af et Slagtilfælde. Han var just bleven idømt flere Maaneders Fængselsstraf for Gudsbespottelse og var netop ifærd med at tiltræde sin Straf. Han havde nægtet Christi Opstandelse og bespottet den i et saakaldt „Paaskedigt“. Efter at den evige Dommer paa den Maade havde unddraget ham de verdslige Dommere og stævnet ham for sin egen Domstol, blev hans Jordfæstelse til en sand Folkedemonstration imod Troen. Tiltrods for et uhyggeligt Snefog ledsagede 3000 Mennesker hans Lig til Graven. Enhver, der vil see, kan heraf slutte, hvortil man er naaet i „Gudfrygtighedens og Sædelighedens“ Land.

— Man skriver til „Cöln. Volkszeit.“ fra Dresden: Jeg kan af bedste Kilde berette Dem den Kjendsgjerning, at Cardinal Ledochowski fik et Telegram fra Berlin tidligt om Morgenen, samme Dag han skulde frigives, hvori han blev underrettet om, at han strax kunde faae alle sine Værdigheder og Rettigheder tilbage, ifald han vilde anerkjende Mailovene. Cardinalens Svar var naturligvis et afgjort Nei. Det synes dog efterhaanden at blive de berlinske Herrer klart, at det kniber med Culturfæmten.

Mecheln (Belgien). Belgiens katholske Foreninger have nylig holdt et stort Møde i Mecheln. Over 12.000 fremragende Katholiker vare mødte og lovede at ville holde fast ved deres Tro, og ikke blot det, som jo forstaaer sig af sig selv, men ogsaa at holde ud i Kampen for Kirkens Rettigheder. Skaalen for Paven blev udbragt af en forhenværende Minister, og Hurraraabene vilde næsten ingen Ende tage, da Taleren raabte: Længe leve Pius IX! Et saa imponant Møde maatte naturligvis være en Pæl i Kjødet paa de liberale Frimurere, og derfor bevæbnede de den ryggesløse Pøbel med Stokke og Dolke for at gjøre Katholikerne al mulig Fortræd. Da

Katholikerne begave sig til Jernbanen, overfaldt Pøbelen dem, huggede løs paa dem med deres Stokke og stak efter dem med Dolke. En Deel blev saaret; mange endog svært. Borgemesteren, en Liberal, der tillige ogsaa er Politidirecteur, vidste hvad den liberale Pøbel foretog sig, men han afsendte ikke Politimandskabet; dog, da han ikke vilde give sig Udseende af at have begunstiget Udskeielserne, sendte han sine Gensdarmere, da alt var forbi. Paa denne Maade haandhæve de Liberale Retfærdigheden. Imod Katholikerne tør Enhver gjøre, hvad han lyster; de ere fredløse. Gid de Mechelner Excesser maatte faae det samme Resultat som de tidligere af de Radicale iværksatte Gadeoptøier have frembragt. Thi disse have aabnet Manges Øine og bevæget dem til at afkaste Frimurernes utaalelige Aag ved at vælge troe Katholiker til Deputerede for andet Kammer og Communeraadet.

Genf. Den forhenværende Carmelitermunk, Pater Hyacinths, og nuværende Ægtemand og Gammelkatholik Loysons Actier, dale mere og mere. Gode Katholiker have aldrig staaet paa hans Side, da de ikke afskye noget i den Grad som en frafalden Munk, der agerer Ægtemand, saasom efter den katholske Lære Ordensløvterne gjøre det umuligt for den, som har aflagt dem, at kunne indgaae et gyldigt Ægteskab, hvoraf da Følgen er den, at et saadant Menneske lever i et blot og bart Concubinatus. Daarlige Katholiker og Protestanter have kun saa længe Brug for en frafalden Præst, som han nedværdiger sig til at tilfredsstille deres Skandalsyge. Som man hører, vil Hr. Loyson flytte til America. Mon han der vil finde andet end Skuffelser?

Nederrhin. Den preussiske Regering har udnævnt Protestanter til Inspectorer ved de katholske Skoler; Katholikerne protesterede herimod; men Regeringspræsidenten i Düsseldorf svarede: „Derved bliver det.“ Derpaa udnævnte han rigtignok daarlige Katholiker til Inspectorer for de protestantiske Skoler i Mörs-Kredsen. Protestanterne protestere ligeledes herimod, og strax blive de katholske Inspectorer igjen afsatte. Det er Partiet! Vi beklage ikke, at Protestanterne satte deres Villie igjennem; men vi tillade os at spørge: kan det forliges med Retfærdighed, at man behandler den ene anerkjendte Religions Bekjendte paa en modsat Maade af den, man iagttager mod den anden?

Elsass. Hvor stor den Frygt er, som Preusserne have for de katholske Biskopper og deres Ord, viser paany den Fremgangsmaade, de have tilladt sig mod Biskoppen af Strassburg. Biskoppen havde nemlig skrevet et Hyrdebrev om „Concessionsløse Skoler“, og Embedsmændene skyndte sig at confiskere det, glemmende, at en Biskop prædiker desto eftertrykkeligere, jo mere man bestræber sig for at lægge hans Ord Hindringer i Veien.

St. Petersborg. „Orzeblad Levowski“ (Lemberger Revue) havde bragt den Efterretning, at den hellige Fader havde tilstillet Kaiseren af Rusland et Brev paa St. Georgs Festdag, hvori han havde støvnet ham for den retfærdige Guds og Historiens Domstol for de blodige Voldsgjerningers Skyld, han har tilladt sig imod sine katholske Undersaatter. Mange Blade bragte den samme Efterretning, men den bliver nu „dementeret fra authentisk Side“. Dette er imidlertid dog et noget tvetydigt Udtryk, og synes mere at stadfæste Kjendsgjærningen end at erklære den for urigtig.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 2den April. Passions søndag.** I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 6 Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Prædiken. — S. M. Frants af Paula, Bekj. og Ordensstifter. 4. Ti. Isidor, Biskop og Kirkelærer. 5. O. Vincents Ferrerius, Bekj. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen.
- Onsdagen den 5te April, Kl. 7½ Aften Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.** — 6. Tø. Wilhelm, Abbed. 7. F. (Hermann Joseph Bekj.) Marias syv Smerters Fest. Kl. 8½ Messe for Broderskabet til Jesu guddommelige Hjerter.
- Fredagen den 7de April, Kl. 7½ Aften, Fasteandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.** — 8. L. Dionysius, Biskop.
- Søndagen den 9de April. Palmesøndag.** Den høitidelige Palmevælselse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9½.
- Søgnedagsgudstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løvedag Aften Kl. 5—8. Koravei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løvedag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 14.

Søndagen den 9de April.

1876.

Indhold: Hvad er Christus? Den katholske Kirke i Nordamerica.
De kirkelige Forhold i Bosnien og Herzegowina. Kirkelige
Efterretninger: Berlin, Warburg, Merseburg, Trier, Coln,
Holland, America.

Hvad er Christus?

Slutning.

Lader os nu kort sammenfatte alt det hidtil Sagte. Christus har ikke blot i sine Taler men ogsaa for Retten og med en Ed udsagt, at Han er den anden Person i den hellige Treenighed, af samme Væsenhed som Faderen og den Helligaand, og at Han er bleven Menneske for at forløse Menneskeslægten. Derfor, og kun derfor gik han i Døden. — Den, som nu ikke vil troe dette Christi Udsagn, maa dog i det mindste af Selvgagtelse høre op med at kalde sig Christen, og maa med den dybeste Foragt vende sig bort fra Christus som fra en Bedrager eller med den dybeste Medynk vende sig bort fra ham, som fra en uhelbredelig Daare.

Men dertil have vi ingen Grund. Thi Christi Udsagn indeholder intet Usandt, Intet, som er i Strid med Fornuften. Treenigheds-Læren, Menneskevordelsen, Forløsningen ere vel Hemmeligheder, men ikke Urimeligheder.

Christi Udsagn, beseglet med hans Død, er altsaa i og for sig troværdigt. — Langt fra at opdage Noget hos Christus, som desuagtet endnu kunde gjøre det mistænkeligt, have vi fundet, at Alt i Christi Liv stadfæster dets Troværdighed. Hans Historie, som gjennem lange Aarhundreder før hans Aabenbarelse paa Jorden af Gud var aabenbaret for Profeterne, stadfæster, at han er Gud-Mennesket og Verdensforløseren, at hans sødelige Charakter er et Gud-Menneske værdig, at hans Lære er i Sandhed guddommelig; hans Undergjæringer vidne om, at han er Elementernes Skaber og Herre; hans Opstandelse endelig udraaber, at han er Herre over Liv og Død.

Christi Guddom er saaledes hævet over al Tvivl; ingen Sandhed er alsdigere og grundigere stadfæstet. Det er altsaa en unægtelig Kjendsgjærning, at Guds Søn er bleven Menneske af Kjærlighed til os arme Mennesker, for ikke blot med Ord men ogsaa med sit Exempel at vise os Veien til en salig Evighed; at han den Uskyldige frivillig har paataget sig vor Syndeskyld og sonet den ved sine Lidelser og sin Død. Hvo som kjender Christus og alligevel ikke slutter sig til ham i Tro paa Alt hvad han har lært, i Haab paa Alt hvad han har forjættet, i Kjærlighed til Ham, som har elsket os indtil Døden paa Korset — er et saadant Menneske ikke en Oprører imod Gud? Og hvad Haab om Frelse vil en Saadan da kunne have?

Christi Fjender have i atten Aarhundreder forgjæves spildt deres Tid og Kræfter paa en frugtesløs Kamp imod ham; de fortvivle om, ved saakaldte videnskabelige Angreb at tilintetgjøre Gud-Menneskets Værk, eftersom de stedse seirrigt ere blevene tilbageviste. De følge derfor i vore Dage en anden Taktik. De ignorere fornemt alle Beviser for Christendommens Guddommelighed, og med den alle Rettigheder, som ere en Følge af dens Guddommelighed. De appellere ikke mere til Forstanden men til Lidenskaberne. Ligsom de ignorere Gud, saaledes ignorere de ogsaa Menneskets høiere Natur og Værdighed; de gjøre Mennesket uden videre til et Dyr. Saaledes giver

Mennesket rigtignok Afkald paa alle høiere Tanker: det frasiger sig al Tro paa tilkommende himmelske Goder, fritager sig for alle sødelige Bestræbelser, for desto mere og saa meget som muligt at kunne tilfredsstillende sine dyriske Drifter. Har man eengang opgivet Troen paa et tilkommende, evigt Liv, paa et hinsidigt Paradis, saa bliver der ikke andet tilbage, end at skabe sig sit Paradiis her paa Jorden. Men er Jorden stor nok hertil? Aaabenbart ikke! Da Alexander den Store, efterat han havde erobret næsten den hele dengang bekjendte Verden, hørte Tale om, at ogsaa Maanen mulig kunde være befolket, græd han som et Barn, fordi han intet Middel vidste til at erobre den. Hvor er vel den store Hersker, som ikke, om det end skulde koste Blod og Taarer, længtes efter endnu at erobre nogle Provindser? — I ingen af Verdenshistoriens Epoker har man skrevet og talt saa Meget om materielt Fremskridt, Erhverv og Industri, som i vore Dage, men — er Menneskeslægten tilfredsstillet? Har Pauperismens hæslige Saar nogensinde mere end i vore Dage afpresset Menneskeheden et gennemtrængende Jammerskrig og beredet Verden større Farer, end netop nu? De Rige kunne aldrig erhverve nok, de Fattige aldrig nyde nok! Saaledes maatte det gaae, efter at det for de uendelige evige Goder skabte Hjorte med al sin Begjærlighed har kastet sig over denne elendige Jord.

Gud-Mennesket vidste dette, og, fordi han i Sandhed vildo forløse Verden, kom han ikke som en Rigdommens, Vellystens og Ærens Messias. Han kom i Armodens Klædebon, for saaledes at betage Armoden dens Braad og Rigdommen dens Umættelighed. I sit skjulte Liv, i sin Pleiefaders Værksted helligede og adlede han det beskedne Arbeide. Han blev en Smerternes Mand, for at vor Nydelsessyge i det mindste skulde lære at agte Sædelighedens Skranker. Han blev lydig indtil Døden paa Korset og taalte al Uretfærdighed, for at indpræge os Ærefrygt for enhver retmæssig Myndighed. Saaledes har Christus ikke blot gjort den guddommelige Retfærdighed Fyldest for vore Synder

og frelst os fra Syndens evige Straffe, men ogsaa — saafremt vi ville efterfølge ham — forløst os fra den Elendighed, som den tredobbelte Begjærlighed, der er Roden til alle Synder, udbreder over vort nærværende Liv; efter Christus have alle hans Forløste, alle Helligc og alle sande Christne nydt denne Guds Børns sande Frihed. De Rigeste paa Jorden have stedse levet i frivillig Fattigdom. Ingen har nydt Livet renere og saligere end de Kydske og Maadeholdne. De Ydmyge og de Beskedne have altid været de Lykkeligste. Men den, som ikke stræber efter at opnaae denne sædelige Frihed ved Christus, han kan længe nok svælge i Rigdom, Vellyst og Ære; men han forbliver en Slave, og vil aldrig forstaae, hvad Salighed er. Kristus er Menneskeslægtens eneste Forløser for Tid og Evighed, og uden ham er der ingen Frelse.

De saakaldte christelige Stater og en stor Deel af Tidsaandens Ordførere synes imidlertid at være af en anden Mening og at ville gaae en anden Vei. De mis-kjende fuldstændigt Christendommens Ret, og ville fortrænge dens aandelige Magt fra enhver Indflydelse paa det offentlige Liv, ved at afklæde alle sociale Forhold og alle af Religionen tidligere baarne Institutioner, navnlig Ægteskabet og Skolen, deres christelige Charakteer. — Vi ville faae at see, hvortil denne Stræben efter at emancipere sig fra Gud engang vil føre! Folkenes Lovgivere og Styrere synes at mone, at Statsmagten altid vil være klog og stærk nok til at kunne beherske og lede Folkemasserne, at Regeringskunsten ikke bestaaer i andet, end at Folkenes Hyrder, store og smaa, malke, klippe og slagte deres Faar! Man indbilder sig, at, naar man har fordærvet Alt i det timelige Liv for Menneskene, — at man da med den christne Tro ustraffet kan berøve dem alt Haab om høiere og blivende Goder, al Trøst for Evigheden! Naar Folkene ikke længere frygte Gud — saa skulde de respectere saadanne Herrer?

Hvad vil man da sætte i Christendommens Sted? De Oplyste og Dannede svare: Humaniteten. Men

Erfaringen og de Humanes Praxis siger: Soldater, Politibetjente, Tugthuse og Skarprettere! Den høitpriste Humanitet vil ende med at forvandle de religionsløse Folkemasser til Barbarer, og veed da tilsidst ingen anden Udvei, end at nedsable eller nedskyde dem! Thi den Vei man har betraadt, maa engang nødvendig føre til en Krig af Alle mod Alle eftersom Nationaliteten, som man nu sætter i den christelige Fædrelandskjærligheds og Broderkjærligheds Sted, kun kan føre til Udryddelseskrige. Og hvilken Slægt vil denne for al Tro blottede Skole opdrage? Man mærke sig vel, at Tilintetgjørelsen af den christelige Moral, der er bygget paa Troen og derfor gaaer tilgrunde med Troen, er ensbetydende med en almindelig Opløsning af alle Retsforhold i Familielivet, Borgersamfundet og Staten. Man tænke sig blot Ægteskabets Sæcularisation eller Profanation almindelig anerkjendt! Hvor bliver da Familien af? Hvor Børnene? Mon er der ikke længere nogen Familie, hvorledes kan der da være Tale om Arveret og Privateiendom? Under Communismens eller den almindelige Fælledsbesiddelses Herredømme — hvo vil da overtage besværlige, usunde og modbydelige Arbejder? Hvo vil ikke hellere være Arbeidsgiver eller Opsynsmand end Arbejder? I det heldigste Tilfælde vil strenge Tugthuse blive den sidste Nødhjælp!

Man skuffe sig altsaa ikke! — Vi christelige Folk have ingen anden Civilisation, end den Christendommen har bragt os; kaste vi Christendommen bort, saa have vi slet ingen. Alle andre Religionsformer ere for os overvundne Standpunkter. Høre vi op at være Christne, saa blive vi ikke Jøder, ikke Muhamedanore, ikke vulgære Hedninger, men Atheister. Men paa Atheismen kan der ikke bygges noget menneskeligt Samfundsliv. Altsaa: Enten afgjort og heelt tilbage til Christus, eller fremad mod Afgrunden!

Den katholske Kirke i Nordamerica.

Det var i Aaret 1789, at Pave Pius VI. oprettede det første katholske Bispedømme i America, idet han udnævnte Msgr. Carrol til Biskop af Baltimore. Nu tæller America allerede 11 Kirkeprovincer med 11 Ærkebiskopper, 51 Biskopper og 6 apostoliske Vicarer. Det vil uden Tvivl interessere vore Læsere at se følgende Statistik over de americanske Bispedømmer; thi saaledes ville de være i Stand til at danne sig et Begreb om den katholske Christendoms overnaturlige Magt, der overvinder alle Vanskeligheder, som lægges iveien for den. Den behøver ikke Hjælp af de verdslige Myndigheder, som de protestantiske Kirkesamfund; den behøver kun en Smule Frihed til at udvikle sin Lære, for at overbevise enhver ærlig og Sandheden søgende Sjæl om sin guddommelige Indstiftelse og, som en Følge deraf, om sin Sandhed.

Det første Bispedømme blev, som sagt, oprettet 1789 af Pius VI. Pius VII. ophøiede i 1808 Bispedømmet Baltimore til Ærkebispedømme for hele de forenede Staters Gebet. Nutildags udstrækker Ærkediocoset sig kun til de Stater, som ligge ved den sydøstlige Strandbred fra Maryland til Florida, og følgende sex Bispedømmer høre til Baltimore-Kirkeprovinds: Charleston (oprettet 1820), Richmond 1821, Savannah 1850, Wheeling 1850, St. Augustin 1857, og Wilmington 1868.

2. Som Bispedømme og som Ærkebispedømme er New-Orleans det næstældste. Som Bispedømme blev det oprettet af Pius VI. 1793, og som Ærkebispedømme af Gregor XVI. 1835. Til Kirkeprovindsen New-Orleans høre de sex Bispedømmer, som ligge i Staterne fra Alabama indtil Texas: Mobile, opr. 1824, Natchez 1837, Little Roc 1843, Galveston 1847, Natchitoches 1853, San Antonio 1874, og det apostoliske Vicariat Rio Grande 1874.

3. Oregon, oprettet som Ærkebispedømme i 1846, er en af de mindre betydelige Kirkeprovincer, skjøndt

den i Omfang overgaaer de fleste andre; thi der er kun to Bispedømmer der høre dertil, nemlig Vancouver 1846 og Nesqually 1850.

4. St. Louis, Bispedømme siden 1826, blev ophøiet til Ærkebispedømme af Pius IX. i Aaret 1847 og har sex Bispedømmer og tre apostoliske Vicariater under sig. Bispedømmerne ere Dulouque 1837, Nashville 1837, Chicago 1843, Alton 1857, St. Joseph 1868, Pioria 1875; de apostoliske Vicariater: Kansas 1851, Nebraska 1859, Idaho 1868. Kirkeprovindsen St. Louis omfatter de indre Stater Missouri, Tennessee, Illinois, Iowa, Kansas og Udyoming med Idaho.

5. New-York, som Bispedømme grundlagt 1808, som Ærkebispedømme 1850. Efter at have afgivet en Deel af sit Territorium til det 1875 oprettede Ærkebispedømme Boston, udstrækker det sig kun over Staterne New-York og New-Jersey, og tæller sex Bispedømmer: Albany 1847, Buffalo 1847, Brooklyn 1853, Newark 1853, Rochester 1868, Oydensbourg 1872.

6. Cincinnati, som bestaaer siden 1821, blev tilligemed New-York ophøiet til Ærkebispedømme i Aaret 1850. Det ligger i Staterne Ohio, Kentucky, Indiana og Michigan og omfatter otte Bispedømmer: Louisville (eller Vardstown) 1808, Detroit 1832, Vincennes 1834, Cleveland 1847, Cowington 1853, Fort Wayne 1857, Sault St. Marie 1857, Columbus 1868.

7. San Francisco, grundlagt 1853, omfatter med begge sine Bispedømmer, Monterey 1850 og Grass Valley 1868, Staterne Californien, Nevada og Utah-Territoriet.

8. Boston, Bispedømme siden 1808, Ærkebispedømme 1875, udstrækker sig over de saakaldte New-England-Stater og har følgende Bispedømmer: Hartford 1841, Burlington 1853, Portland 1855, Springfield 1870 og Providence 1872.

9. Philadelphia, Bispedømme siden 1808, blev adskilt fra Baltimore 1875 tilligemed de andre Bispedømmer i Pennsylvaniaen: Pittsburg 1843, Erie 1853, Scranton 1868 og Harrisburg 1868.

10. Milwaukee, Bispedømme siden 1843, Ærkebispedømme 1875, hørte tidligere til St. Louis; ligeledes de fire det underordnede Bispedømmer: St. Paul 1850, Marquette 1857, La Crosse 1868 og Greenway 1868. Desuden hører det 1875 oprettede Vicariat Nord-Minnesota til denne Provinds.

11. Den sidste Provinds, Santa Fé, Bispedømme 1850, Ærkebispedømme 1875, er ligeledes en af de mindre betydelige Provindser. Den har to Bispedømmer under sig eller rigtigere to apostoliske Vicariater: Arizona 1868 og Colorado 1868, og omfatter Staten Colorado med de tvende Territorier New-Mexico og Arizona.

Vi have altsaa ingen Grund til at klage over, at de katholske Missioner ere ufrugtbarc. Hvem havde kunnet ahne sligt i Begyndelsen af dette Aarhundrede, hvor de Vantro og Vrangtroende meente, at nu var det forbi med den katholske Kirke, og hvor der overalt var Skarer af Mennesker, der tilbød sig at udføre Gravertjeneste ved Pavedømmets Ligbegængelse? Man havde aldeles glemt, at den har et seigt Liv! Vi begribe meget vel, hvorfor de Vantro nu rase; det gjør dem ondt at maatte tilstaae, at man har bedraaget sig. Men lad dem rase; lad dem gjøre Alt for at tilstoppe Kilden, der udstrømmer fra den 1900-aarige Klippe, og som har Vand nok til at lædske hele Verdens Tørst efter Sandhed og Salighed! Den Moses lever endnu, som har Magt til med sin Stav at slaae paa Klippen, saa at stedse nye Strømme af Naade og Barmhertighed udrinde af den, Strømme, der søge ind i de guld Hjerter, for i dem at frembringe et nyt Liv i Gud og hans eenbaarne Søn Jesus Christus, Kirkens Konge og evige Herre.

De kirkelige Forhold i Bosnien og Herzegowina.

Opstanden i Herzegowina har som bekjendt gjort den saalønge og af den store Politik's raadende Magter saa meget frygtede orientalske Forvikling til den nuværende Tids brændende Spørgsmaal. Det er en unægtlig Kjendsgjerning, at det tyrkiske Riges christelige Undersaatter nu, som altid før, befinde sig i en høist sørgelig Tilstand af Retløshed, og ere givne til Priis for alle de Vilkaarligheder, som en slet og samvittighedsløs Forvaltning af deres offentlige Anliggender medfører; ligesom det paa den anden Side er ikke mindre ubestrideligt, at de Papirgarantier, som Stormagterne allerede tildeels have udvirket for dem og bestræbe sig for at see gennemførte, ikke ville sikre dem en bedre Behandling i Fremtiden. Men vi ville her ikke befatte os med Betragtninger over det politiske Vilderede, som de nærværende Mæglingsforsøg uidentvivelig ville afføde, medens vi derimod troe, at det vil interessere vore Læsere mere at høre Lidt om de paagjældende Provindsers kirkelige Tilstande.

Statholderskabet Bosnien og det i politisk Henseende dermed forbundne Herzegowina har efter Folketællingen af 1873 paa et Gebet af 1,134 Qvadratmile 1,242,458 Indvaanere. Om de confessionelle Forhold har man ingen Beretninger efter Aaret 1868, da helo Befolkningen taxeredes til 1,151,000. Af disse vare (ifølge Geneal. Taschenbuch. Gotha 1872) 590,000 ikke unerede græske og 164,000 romerske Katholiker, 378,000 Muhamedanere, 5,700 Jøder og 13,300 Zigeunere. Herzegowina alene havde 47,180 romersk-katholske Beboere. Med Undtagelse af Jøder og Muhamedanere og et Par Tusinde Arnauter eller Albanesere tilhører Befolkningen i disse Provindser den sydslaviske Race. I Montenegro, der tidligere ogsaa stod i nogen Forbindelse med Rom, hersker nu fuldkommen Religionsfrihed og et velvilligt Forhold mellem de slaviske Montenegrinere (meest af græsk Ritus) og de ikke slaviske næsten udelukkende romersk-katholske Albanesere, der have stillet sig under Fyrsten af Montenegros Beskyttelse.

De slaviske Folk, der efter det fjerde Aarhundrede i stedse større Masser trængte ind i Donaulandene, gjorde det første Bekjendtskab med Christenddommen ved at komme i Forbindelse med de der boende Christne af

romersk og græsk Nationalitet, og Bosnien skal allerede i det 6te Aarhundrede have haft en romersk-katolsk Biskop, medens disse slaviske Folk i deres Heelhed dog først i det 9de Aarhundrede bleve indførte i Kirken. Men desværre hindrede det græske Schisma Kirkens Virksomhed. Fyrsterne lode sædvanlig verdslige Hensyn gjælde for en afgjørende Bevæggrund i Henseende til Valget mellem Rom og Constantinopel, ligesom ogsaa forskjellige af Middelalderens kjætterske Vildfarelser her fandt Tilhængere. I Midten af det tolvte Aarhundrede havde Bosnien, som indtil Midten af det femtende (da Tyrkerne tilintetgjorde det græske Kaiserrige) hørte til Ungarn, endnu en romersk Biskop. Men efter denne Tid hjemfaldt Provindsen til Schismaet, og først henimod et Aarhundrede efter (midt i det trettende) aabnede den katolske Biskop Johannes Teutonicus (fra Westfalen) atter Rækken af latinske Biskopper. Da Tyrkerne erobrede Bosnien*), flygtede Biskoppen til Ungarn og tog Residents i Diacovar. Siden 1773 ere Diocenserne Sirmien og Bosnien forenede, og den nærværende Biskop af Diacovar er den fra Vaticanerconciliet bekjendte Johan Georg Strossmayer. Dog hører kun den nordlige Deel af Provindsen til Bispedømmet Sirmium-Bosnien; den sydlige Deel udgjør et apostolisk Vicariat og forvaltes for nærværende Tid af P. Pascal Vuicic, Biskop af Antifello i. p. i., som residerer i Bretowsko.

Sjælesorgen har siden Midten af det trettende Aarhundrede udelukkende været i Franciscanerordenens Hænder. Da Bosnien blev erobret af Tyrkerne havde Ordenen over 30 Kloostere, som dengang paa 3 nær bleve ødelagte. Skrækken for det tyrkiske Herredømme havde saa massevis Udvandring til de østerrigske Grændselandene tilfølgende, at Sultan Muhamed II., af Frygt for, at Landet skulde blive ganske mennesketomt, i et til Franciscanerordenens Overhoved, P. Angelo Zividovic udstedt Firman lovede at indestaae Ordenen og alle Katholiker for Beskyttelse, personlig Sikkerhed og Troesfrihed.

Uagtet senere en tyrkisk Statholder (Beglerbeg) tvang saagodtsom hele den bosniske Adel til at antage den muhamedanske Religion og ophævede alle dens Fødsels- og Besiddelsesrettigheder, og uagtet hele Menigheder af Frygt fulgte dette Exempel, er det ikke desto mindre

*) Det blev i Aaret 1401 tributpligtigt til Sultanen og 1528 tyrkisk Provinds.

lykkedes Franciscanernes vedholdende Bestræbelser, trods alle Forfølgelser at vedligeholde den katholske Tro. For nærværende Tid befunde sig 142 Geistlige af denne Orden i Bosnien, fordeelte paa 63 Sogne og 4 Klostre.

Franciscanermunkene, der alle ere Indfødte og fuldende deres Studier enten i Diacovar eller Italien, staae i stor Anseelse ikke blot hos den katholske, men ogsaa hos den muhamedanske Befolkning og udøve derfor i enhver Henseende en langt større Indflydelse end den ikke unerede Geistlighed. De blive materielt understøttede baade af den østerrigske og den franske Regering saavel som af Missionsanstalterne i Rom og Lyon. De leve selv yderst tarveligt, og see sig saaledes istand til af Renterne af deres endnu tilbageblevne Grundbesiddelser, i Forening med milde Gaver, at vedligeholde Elementarskoler i en stor Deel af deres Kirkesogne.

Herzegowina har siden 1850 udgjort et apostolisk Vicariat, der bestyres af P. Angelus Kraljevic, Biskop af Metalopolis i. p. i. Pastoraterne ere for nærværende Tid besatte med Jesuiter, der alt i længere Tid have virket med stor Velsignelse. De schismatisk-græske Christne i Bosnien og Herzegowina staae under Biskoppen af Sarajewo og Mostar.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Af den officielle Statistik fremgaaer, at i den preussisk-evangeliske Kirke i de sidste tre Maaneder langt fra alle Børn bleve døbte og alle Ægtefolk kirkelig viede. Resultatet er følgende:

I Provindsen Preussen bleve 24,186 fødte og 21,147 døbte, og af 5,785 Ægteskaber bleve 4,711 viede i Kirken.

I Provindsen Brandenburg: 31,708 fødte, og 25,259 døbte. Af 8,158 Ægteskaber viede: 4,271.

I Pommern fødtes 14,631, døbtes 13,839; af 3,401 Ægteskaber viede: 2,997.

I Posen fødtes 5,789, døbtes 5,127; Ægteskaber: 1,073, viede: 874.

I Schlesien fødtes 19,692, døbtes 16,969; Ægteskaber: 3,745, viede: 2,805.

I Sachsen fødtes 20,806, døbttes 18,459; Ægteskaber: 1,976, viede: 1,523.

Fra Rhinlandene mangle Efterretningerne endnu. Det er heraf klart, at Preussen bliver mere og mere „Gudfrygtighodens og de gode Sæders Rige.“

Katholsk Sygepleie. St. Josephs-Hospitalet i Elberfeld, som staaer under Ledelse af „Borromæerinderne“, havde ifølge „Wupperthaler Volksblätter“ i Aaret 1875 i det Hele 1225 Syge i Pleie, iblandt hvilke 505 vare Katholiker, 707 Protestanter og 13 Jøder. I Dresden forpleiede „de graae Søstre af den h. Elisabeth“ ved ambulans Sygepleie 377 Syge i Husene, og af disse vare 139 Katholiker, 229 Protestanter, 7 Jøder og 2 schismatiske Grækere.

Den katholske „Klosterstiftelse til den h. Maria Magdalena“ i Lauban i Schlesien forpleiede 1875 i det Hele 368 Syge, nemlig: i Stiftelsen 68 Katholiker og 135 Protestanter, og udenfor Stiftelsen 60 Katholiker og 105 Protestanter. De „graae Søstre“ i Hirschberg i Schlesien forpleiede 207 Syge, nemlig: 48 Katholiker, 131 Protestanter og 28 Jøder.

Warburg. For den i sine Embedsindtægter „spærrede“ gamle ærværdige Pastor i B. var iblandt Andet ogsaa fire Favne Brænde blevne spærrede, saa at Kulden skulde forøge Sultens Kvaler. Men sec, en skjøn Morgen stod der fire Favne Brænde foran Præsteboligen. Man vidste ikke, hvorfra de kom. Men endnu mere; den følgende Morgen stode sexten kraftige unge Mænd ved Vognene, aflæssede Brændet, huggede det og bar det op paa Loftet uden at spørge om, hvem der gav dem Ret til at gjøre det.

Merseburg. I de Merseburger Localblade findes for Tiden et Opraab til at danne en Forening til „Italiens Evangelisation“, som er underskrevet af Regeringens Præsident, Hr. v. Rothe, af Borgemeesteren, Hr. Seffner, og en evangelisk Prædicant. Det synes altsaa, at Culturkampen ikke optager alle Culturkæmpernes Kræfter. Eller hører det maaskee ogsaa til Culturkampen at spille Tid og Penges paa det italienske Folk, der er altfor fornuftigt til at antage, at en Religion, der opstod 1500 Aar efter Christus og Apostlene, skulde være den sande, og at en Religion, der bevæger sig i de groveste Modsigelser, og hvis Bekjendere bekæmpe hverandre indbyrdes, skulde være til Frelse for et Folk. Den preussiske Protestantisme er et Skib uden Mast, uden Ror og uden Seil. Hvorledes

vil et saadant Vrag fordriste sig til at angribe et Skib, der kan trodse Storm og Uveir og har trodset dem i over atten hundrede Aar uden at tage Skade, naar man ikke vil kalde det en Skade, at de faldt overbord, som ikke vilde holde sig indenfor Skibets Borde!

Trier. Efter Forlydende har Regeringen paany „spærret“ fyrgetyve Geistlige af vort Dioces. Og det synes at man agter at berøve alle Sogne deres Præster. For Tiden ere allerede 100 Kald ubesatte.

Cöln. Ærke-diocesets Clerus har i Aaret 1875 tabt 48 Præster ved Døden. I Aarets Løb have 55 annammet Præstevielsens Sacrament. Hele Antallet af Diocesanpræsterne beløber sig til 1983 Medlemmer, iblandt hvilke 61 Jubilarpræster, 3: som allerede ere Præster i over 50 Aar. Det ærkebiskoppelige Præsteseminarium talte, da det paa Regeringens Befaling blev lukket, 55 Elever; i det ærkebiskoppelige Convict i Bonn var der i afvigte Sommer 77 Alumner. Confirmationens Sacrament blev meddeelt til 52,503 Personer. Desuden byggedes 10 nye Kirker og indviedes 31 Altere.

Holland. Som bekjendt har en stor Deel af de fra Preussen landsforviste Præster, Nonner og et Par Biskopper, trukket sig tilbage til det gjæstrie Holland, hvor „Culturen“ endnu ikke har berøvet Folk de menneskelige Følelser. Isærdeleshed viser Kongen af Holland, at han ikke vil gaae i Ledtog med Kulturkampens Ophavsmænd. De hollandske Ministre derimod bleve bange for Bismarcks saakaldte „kolde Vandstraaler“ 3: Trudsler imod dem, der ikke ere villige til at føie ham i Alt; de gik til Hs. Majestæt for at overtale ham til, ikke længere at tillade preussiske Ordensfolk at søge Ly i Nederlandene. Kongen hørte opmærksomt paa deres Foredrag, betænkte sig en Stund og spurgte: „Hebbe de maat to eten?“ (have de Noget at spise?) „Jo, Sire“, lød Svaret, „de have Subsistentsmidler.“ — „Godt“, sagde Kongen, „saa lad dem have Fred.“ Ministrene kunde nu gaae, og de Landsforviste have Fred tiltrods for alle Fanatikeres og Radicales Skrig imod dem.

America. De americanske Sectprædicanter have altid udfoldet en stor Nidkjærhed. To af dem, de Herrer Moody og Sankey, vare nylig i England og vakte der stor Opsigt ved deres mærkelige Maade at prædike paa. Hr. Sankey er forsynet med en udmærket Tenor og betjener sig af denne Gave for ved Afsyngelsen af fromme Sange

at lokke Folk til de med skrigende Røst foredragne Bodsprædikener af Hr. Moody. Nu ere de vendte tilbage til America og ere for Tiden beskæftigede i Brooklyn. Med hvilket Resultat, det fremgaaer af New-Yorks Statsavis, et meget protestantiskindet og katholikfjendtligt Blad. Denne Avis skriver:

„Folk ere øjensynlig blevne kjede af, hvor Dag at høre bode for Drukkenbolte, Spillere og andre Døgenigter, uden at mærke noget til et praktisk Resultat, og de ere endelig kjede af at høre Hr. Sankey synge. Begge disse Herrer synes ogsaa selv at føle dette; men da de nu ikke gjerne ville tabe det i England erhvervede Renommée, saa gribe de til andre Midler for at gjøre Indtryk paa Publicum. Dertil hører fremfor Alt det af Hr. Sankey indførte Haandtryksystem. Den første Tenor af Firmaet kan nemlig glæde sig over en overordenlig vel-skabt og blød Haand, hvis Tryk siges at udøve en elektriserende Virkning paa Andres Hænder. Som praktisk Mand aagrer han ikke mindre med dette naturlige Fortrin end med sin Stemme. Naar han træder ind i „Rink“, gaar han stedse midt igjennem Publicum og trykker saa mange Hænder, som blive udstrakte mod ham, for ved den nævnte magnetiske Indflydelse strax at sætte sine Tilhørere i den rigtige Stemning. Paa en lignende Maade bærer Broder Moody sig ad, som har en yderst plump, tyk og knortet Haand, uden dog, som det hedder, at frembringe et saa drastisk Resultat, som sin Collega. Men han er ikke forlegen med at finde et Middel til at afhjælpe denne Mangel; han fortæller Æventyr ligesom Hr. Beccher, kun med den Forskjel, at han har Originalitetens Fortrin for hin. Som Beviis herpaa berette vi følgende Historie, som han nys gav sine Tilhørere til Bedste.

„Jeg har, sagde han, hørt en interessant Historie af Rowland Hill, en engelsk Revivalist. Da denne en Dag i London talte til en stor Forsamling, kom Lady Anna Erskine kjørende og lod sin Kudsk holde i Talcerens Nærhed for at profitere af hans Ord. Den Sidste tog sig det til Indtægt. Han afbrød sin Sermon og raabte saa høit han kunde: „Mine Venner, jeg har Noget at sælge og jeg vil sælge det ved Auction. Det er kostbart — langt kostbarere end Dronningen af Englands Krone — det er Lady Erskines Sjæl. Hvem byder derpaa? Tys! jeg hører et Bud; det er Satan, som gjør det. Hvad byder

han? Han tilbyder Rigdom, Luxus, Fornøjelser, Pomp. Skulle vi lade ham tage Sjælen? Er der Ingen, der vil overbyde ham? Jo, jeg hører et andet Bud. Det kommer fra Jesus, som tilbyder Fred og Salighed. Lady Anna Erskine! hvem af disse To vil Du sælge din Sjæl? Og Ladyen stod af Vognen, trængte sig igjennem Menneskemængden og raabte: „Giv Jesus den, giv Jesus den!“

Broder Moody var oprigtig nok til, efter at have endt denne Historie, at tilføje, at den, om end ikke sand, dog i det Mindste var godt opfundet, hvilket gjorde et dybt Indtryk. Snart efter fandt han paa en anden Spas. Efter en længere Pause, medens der herskede en dyb Taushed, slog han flere Gange paa sit massive Bryst med sin kraftige og djærve Næve, saa at det gav en Lyd, som om Nogen slog paa et tomt Ølfad, og raabte: „Høre I denne sagte, svage Banken? Det er Jesus, som banker paa, for at I skulle indlade ham! Skulle I ikke?“ — henvendte han sig til de omtrent 100 Mand stærke Reverends (Prædicanter), som sad paa Tribunen — „Jo“, gjenmælede de unisono og bøiede til Bekræftelse de „gudfrygtige Hoveder“ ned paa de hvide Kraver. „De skulde ikke lade ham blive udenfor“, fortsatte Broder Sankey, „ikke sandt?“ — „Nej“, skrege de Hundrede og rystede Hovederne gjentagne Gange meget kraftigt. „Nuvel, saa lader ham ind, som jeg gjør det“, raabte Moody, og knappede sin Frakke op fra oven nedad, for at lette Herren Indgang i sit Bryst. Et Antal af Publicum fulgte dette Exempel. Alt dette er meget morsomt, men naar „Evangelisterne“ maae gribe til saadanne Theaterfarcer for at gjøre Indtryk, saa beviser det, at deres Dage ere talte, og de vilde derfor gjøre langt bedre i at ryste Brooklyns Støv af deres Fødder.“

Naar „Dansk Kirketidende“ har ment, at disse to Evangelister „vidne“ der, saa maa man dog i det Mindste indrømme, at det er en sær Slags Vidnesbyrd, der vist ikke har sin Oprindelse fra Christus eller den Helligaand, som jo skal bære Ansvar for alle Sekternes Udskielser.

— „Baltimore-Volkszeitung“ meddeler Følgende fra Chicago: I Mc. Camrichs Fabrik samtalede flere Arbeidere om Tydskland, de katholske Præster, Bismarck o. s. v., og da de alle bleve rigtig livlige, sagde en af Arbeiderne ved Navn N., som arbejdede ved en Elevator:

„Hvis jeg nogensinde skulde ønske mig tilbage til Tydskland, saa var det netop nu; thi da vilde jeg hjælpe til at skjære Halsene over paa Præsterne. Knap en halv Time senere saae N. fra en Aabning til den nedadgaaende Elevator, og, medens han strækker sit Hoved ud over et Brædt og seer ned, kommer en anden Elevator fra oven og skjærer ham næsten hele Hovedet fra Kroppen, og han, som en halv Time iforveien vilde skjære Halsene over paa Præsterne, laae nu der i sit Blod som et skrækkeligt Lig. Saa hurtigt viser Guds hævnende Haand sig ikke altid; men sikkert rammer den altid.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 9de April. Palmesøndag.** I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 9½ Palmevielse; derefter Høimesse (Lidelseshistorien efter Matthæus oplæses) med Prædiken. Kl. 6 Aften Fasteandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 10. M. Falbert, Biskop. 11. Ti. Leo den Store, Pave og Kirkelærer. (Lidelseshistorien efter Marcus oplæses.) 12. O. Julius, Pave. (Lidelseshistorien efter Lucas oplæses.)
15. April. Skjærtorsdag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 10 Levitmesse med Procession. Kl. 6 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse.
14. April. Langfredag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 10 Lectie; Lidelseshistorien efter Johannes afsynges; Forbønner; Korsets Afhylling og Hylding; Procession, Præsanctificatmesse; Prædiken. Kl. 6 Aften Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Korsets Afhylling og Hylding, Præsanctificatmesse. Kl. 3 Korsvei med Prædiken.
15. April. Paaskeløverdage. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 Ildens og Paaskelysets Indvielse; de tolv Prophetiers Læsning; Døbevandets Indvielse; Litani til alle Helgener; Høimesse med Vesper. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse.
- Søndagen den 16de April. Jesu Christi Opstandelse. 1ste Paaske-**
dag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse med Procession.
- NB. Paa begge Paaskehelligdagene afholdes i Sct. Ansgars Kirke den anden Kvartalscollect af Peterspeugen for dette Aar.
- Søgnedagsgudstjeneste:** Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdage Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdage Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 15. **Søndagen den 16de April.** **1876.**

Indhold: Svenske Martyrer under Kong Gustav Adolph. Den sande Kundskab eller Videnskab. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Mainz, Salzburg, England, Tyrkiet, Rusland, Nordamerica, Australien.

Svenske Martyrer under Kong Gustav Adolph.

Allerede i Aaret 1858 har Kirketidenden omtalt det blodige Martyrium, ved hvilket Gustav Adolph har vanæret sit Navn og skjenket Kirken to nye Martyrer. Dette Blads 6te Aargang meddeler S. 282 herom følgende historiske Notitser:

„Tre svenske Ynglinge, Georg Bäre, Zacharias Anthelius og Nicolaus Campanius, vare paa deres Reiser i Udlandet og under deres Ophold ved katholske Universiteter blevne overbeviste om den gamle katholske Troes Sandhed og derefter traadte tilbage i Kirkens Skjød. Efter deres Hjemkomst vare de paa Grund af deres udmærkede Kundskaber og Erfarenhed blevne befordrede til høie og indflydelsesrige Embeder: den Første var kongelig Secretær, den Anden Medlem af det lovgivende Raad, den Tredie Rector ved en lærd Skole. Endelig fik Kongen, Gustav Adolph, at vide, at disse Mænd vare Katholiker. Strax lod han dem kaste i Fængsel og alvorligt formane

til at afsværgede den katholske Tro og atter bekjende sig til den lutherske Lære*); men da de standhaftigt vægrede sig derved, lod han dem ved Rigssenatet dømme til Døden, som Frafaldne og Høiforrædere (thi ligesom i England blev ogsaa i Sverrig Bekjendelsen af den katholske Religion anset for „Høiforræderi“). Saaledes bleve da alle tre paa den tolerante, liberale og menneskekjærlige Gustav Adolphs Befaling halshuggede i Aaret 1624, og den Præst, som de havde medtaget, blev udjaget af Landet.

For at vore protestantiske Læsere ikke skulle drage denne Meddelelses Troværdighed i Tvivl, henvise vi dem til den aldeles tilforladelige Kilde, hvorfra vi have øst den; det er nemlig den protestantiske Provst af Jønkøping, ved Navn Johann Baa z, der som Øienvidne beretter denne historiske Kjendsgjerning i sin svenske Kirkehistorie (*Inventarium ecclesiae Sueo-Gothorum. Lincopiae 1642, pag. 739*). Denne protestantiske Forfatter mener, at en saa „ædel og hæderværdig Daad“ af hans Konge og Hørre burde ikke forges. Hans Beretning om denne glørværdige Handling af den store Frihedskæmpe Gustav Adolph, begynder med de Ord: „Desuden er det høist mindeværdigt og en gavnlig Advarsel, at vide, at Sverriges Konge har straffet nogle Frafaldne i Aaret 1624**).“

Saavidt Kirketidenden for Aaret 1858. Siden den Tid har den berømte, men desværre for tidlig afdøde Hamborgske Convertit, Dr. jur. Lebrecht Drewes, fremdraget en Deel nærmere Oplysninger, der ikke blot stadfæste de ovenfor meddelte Efterretninger, men forøge dem med værdifulde Bidrag, hvilke han har meddeelt i de to nedenfor anførte Skrifter***). Men da disse Efter-

*) ut abjecta religione papistica cōsisterentur cum omnibus patriotis justitiā evangelicā.

***) Præterea est memoria dignissimum et ad cautionem utilissimum scire, Regem punivisse quosdam Apostatas Anno 1624.

****) Geschichte der Kathol. Gemeinden zu Hamburg u. Altona von Lebrecht Drewes, Doctor der Rechte. Schaffhausen. Hurter 1866, og: Annue Missionis Hamburgensis a 1589 ad 1781 quas ex manuscriptis edidit Lebrecht Drewes. Friburgi Brisgoviae e libraria Herderiana 1867.

retninger oprindelig ere meddeelte af P. Henrik Schachtius, der netop var den ovenfor omtalte Præst, som ved denne Leilighed af Gustav Adolph blev udviist af Landet, saa finde vi det rigtigst, først at give nogle Oplysninger om denne interessante Mands Personlighed og Tildragelser.

P. Schacht var født af lutherske Forældre i Byen Slesvig i Aaret 1583. Hans Fader, der hørte til en af Byens ansete Familier og tillige var Medlem af Byens Raad, bar tidlig Omsorg for sin Søns videnskabelige Uddannelse. Denne svarede saa godt til Forældrenes Forventning, at han allerede i Begyndelsen af det syttende Aarhundrede og endnu meget ung blev beskikket til luthersk Prædicant i den lille Landsby Ottensen tæt ved Altona. Men det varede ikke længe, førend Mandens skarpe Forstand erkjendte Lutherdommens Uholdbarhed og den katholske Kirkes Sandhed. Han nedlagde derfor sit Embede og tog til Prag, hvor han, efter at have absolveret sine theologiske Studier, blev viet til Præst. Derfra drog han til Rom, hvor han af den berømte Ordensgeneral P. Aquaviva blev optagen i Jesu Selskab. Denne Mands skarpe Øie saae strax i ham den senere saa høit fortjente Missionair for Norden, og han var derfor altid meget afholdt af Generalen. Efterat han havde afsluttet sit Noviciat og aflagt sine Ordensløfter, skete det, at nogle ansete Mænd i Sverrig, iblandt dem Kong Gustav Adolphs Secretær, Georg Ursinus (Jørgen Bäre) og Borgermesteren i Upsala, Zacharias Anthelius, henvendte sig til Cardinalernes Collegium med Bøn om hemmeligt at ville sende en duelig Præst til Upsala, der kunde bære Omsorg for deres religiøse Fornødenheder. Cardinalernes Collegium overdrog denne yderst vanskelige Mission til Pater Schacht, der med Glæde og apostolisk Nidkjærhed overtog den i Aaret 1623. Da det imidlertid siden Aaret 1593 var under Dødsstraf forbudt enhver katholsk Præst at betræde Sverrig, saa drog han som Handelsmand fra Huus til Huus og falbød Musefælder. Blæsebølge o. L., indtil han lykkeligt naaede Upsala,

Borgermester Anthelius optog ham i sit Huus, hvor han, for at blive skjult selv for Borgemesterens Tjenestefolk, maatte leve som Husets Tjenestekarl. Dagen over var han sysselsat med at feie Huset, at vugge Børnene og at slæbe som Drager, men den apostoliske Mand bragte gjerne disse Offere og søgte imidlertid at styrke og undervise de i Landet endnu skjulte Katholiker. Hans Arbeide blev forøget, da snart en farlig smitsom Sygdom udbrød i Upsala. Iblandt disse Syge fandtes ogsaa Kongens Citharspiller, Joh. Bapt. Vexaldi; denne ulykkelige Mand (en født Romer) havde fornægtet sin Tro; og den nidkjære Pater søgte baade at frelse hans Liv og hans Sjæl ved at føre ham tilbage til den sande Kirke. Han blev helbredet, men han lønnede paa en uværdig Maade de Velgjerninger, han havde modtaget, idet han i den hellige Uge forraadte til Kongen, at P. Schacht var en katholsk Præst, og at de tre ansete Mænd, Borgermester Zacharias Anthelius, Georg Ursinus, Kongens Secretær, og Nicol. Campanius, Rector ved den lærde Skole i Upsala, vare Katholiker. De bleve da alle Fire kastede i et ussel Fængsel, hvor de i syv Maaneder maatte lide meget af Hunger, og Tørst, og tre Gange blevo spændte paa Pinebænken. Her i dette Fængsel havde P. Schacht en mærkelig Drøm, som han senere gjentagne Gange fortalte sine Medbrødre og tilsidst efterlod i et Manuskript, underskrevet med egen Haand. Det var om Morgenen imellem Kl. fire og fem, at det forekom ham, at han blev ført ind i en pragtfuld Sal, i hvis Midte der stod et Alter. De fire Fanger stode foran Alteret; ved Siden af Alteret kom en vældig stor Mand frem, der var iført en guldvirket Klædedragt og gruelig af Udseende. Med funklende Øine befalede han, at Borgermesteren og Secretæren skulde træde frem; de bleve halshuggede og deres Hoveder satte paa Alteret. Dernæst blev den Tredie fremført og halshugget, men hans Hoved blev ikke sat paa Alteret men kastet i en Afkrog og rullede hen over Gulvet. Tilsidst henvendte hiin gruelige Skikkelse sig

til P. Schacht, og, efter i nogen Tid at have betragtet ham fra øverst til nederst, sagde han til ham: „Dig vil jeg skaane fordi du er en Fremmed.“ Ved disse Ord vaagnede Pateren op af Drømmen, men det varede ikke mange Dage, før Drømmen blev til Virkelighed. Det var den ellefte September, gammel Stiil, og paa den h. Matthæus' Festdag, ny Stiil, at alle fire Fanger blev førte til Torvet i Stockholm. Borgermester Anthelius og Secretær Ursinus gik i Døden som sande Martyrer; de Breve, som de umiddelbart för deres Henrettelse havde skrevet i deres Fængsel og hvilke vi nedenfor skulle meddele, aflægge derom et hæderligt Vidnesbyrd. Men den Tredie, som var den yngste iblandt dem, beviste paa en sørgelig Maade, hvad Apostelen siger: „Hvo som tykkes sig at staae, see til, at han ikke falder.“ 1 Cor. 10, 12. I det Øieblik, da han skulde modtage Dødshugget, fornægtede han sin Tro af Frygt for Døden, men han blev alligevel dræbt og tabte Himlen, uden derved at have frelst sit jordiske Liv. Pater Schacht blev som Fremmed forskaanet, men maatte forlade Landet.

Han kom da til Ingolstadt i Baiern, hvor han i nogen Tid opholdt sig iblandt sine Medbrødre, for at gjenvinde sine Kræfter, som vare udtømte under hans mangfoldige Møisommeligheder og Lidelser. Ikke længe efter kom han som den berømte Feltherre Tillys Capellan med denne til Bremen og tilsidst med den kaiserlige Gesandt Menzelius til Hamborg, hvor han døde, efter endnu i samfulde fire og tyve Aar at have arbeidet der som Sognepræst og ført mange Sjæle tilbage til Herren.

(Sluttes.)

Den sande Kundskab eller Videnskab.*)

Der gives dem, som vide Meget, men dog ere fremmede for den eneste, virkelig nødvendige Videnskab; og der gives Andre, hvilke man betragter som Uvidende, men som i Virkeligheden besidde den sande Kundskab. Til de Første hører den desværre altfor talrige Classe af Mennesker, som ikke ville søge Oplysning om den eneste fornødne Videnskab, om den Videnskab, der fører til den evige Frelse, om Videnskaben om Religionen; de vide Besked med Ting, som man uden Fare kunde være uvidende om, medens de ere uvidende om det, som ethvert Menneske i denne Verden bør vide, hvis hans Sjæl ikke skal fortabes. Til de Andre høre de sande Christne, som sætte Gud og deres Frelse over alt Andet; de have den sande Kundskab, den Kundskab, som intet Andet kan erstatte, og som opveier Savnet af al anden Viden.

At kjende Gud og den af Ham aabenbarede hellige Religion, er Enhvers første Pligt. Men hvorfor gives der da saa mange Mennesker, som undlade dette?

For det Første, indvender man, „maa man være meget lærd, man maa have mange og tykke Bøger, for at kunne studere Religionen. Det kan være godt nok for Præsten, som kan Latin, og for de Rige, som have lært Noget, men det er ikke for fattige Folk; Religionsstudium passer sig ei for dem.“

Den som taler saaledes, ahner ei, hvad Ordet „Religion“ betyder. Den gode Gud, som skjænker os Religionen, skjænker den først og fremmest til de Fattige og de Ringe; disse ere hans udvalgte Børn.

For at kjende ham, elske og tjene ham, er det ingenlunde nødvendigt at være lærd, ei heller at kunne Latin og Græsk; man behøver ikke engang at kunne læse. Det er tilstrækkeligt, med et rent Hjerte og med et oprigtigt og ærligt Sind at lytte til den Underviisning, som Kirken giver os gennem sin Præst.

*) Denne og en følgende Række af lignende Betragtninger ere tagne af Abbé de Ségurs „Soirées“.

Præsterne ere bemyndigede af Biskopperne, den katholske Kirkes Overhyrder og Jesu Christi Tjenere, til at undervise alle Christne, Fattige og Rige, Dannede og Udannede om Alt hvad man skal troe og Alt hvad man bør gjøre for at tjene Gud og komme i Himlen.

Biskopperne belæres og ledes af Paven, som er Christi Statholder, Biskoppernes og de Troendes ufeilbare Hyrde, og de undervise igjen Præsterne og hele Folket. Altsaa, den rette Maade, hvorpaa man lærer den sande Tro og den christelige Moral at kjende, er, med Lærvillighed og Lydighed at høre den katholske Præsts Ord. Naar man er lærd, naar man kan Latin og forstaaer at studere de tykke Bøger, kan man visselig lære Meget, som man ellers ikke lærer; men denne Kundskab er ei fornøden, og, uagtet den ofte kan være meget nyttig, kan man dog være en udmærket Christen og en brav Herrens Tjener uden at besidde den.

For det Andet, tilføier man, „selv om jeg kunde lære Religionen at kjende uden Bøger, behøver jeg dog Tid for at kunne bivaane min Præsts Underviisning, og jeg har saa meget Andet at tage vare. Jeg maa arbeide for at tjene det daglige Brød til mig og min Familie“.

Visselig gives der intet Bedre, end en skikkelig Arbeiders virksomme Liv; men skulde det virkelig være Arbeidet, som afholder ham fra at gaae i Messen om Søndagen og høre Guds Ord? Er det ikke snarere Lige-gyldighed? Hvorfor kan han ikke gjøre det Samme som saa mange Andre, der ligeledes ere nødte til at arbeide for deres Brød? Hvis han vilde unde Gud og Kirken de lange Timer, som han uden Betænkning tilbringer i en Kro eller et andet Beværtningssted, vilde han faae Tid nok til at blive endog meget lærd hvad Religionen angaaer.

Mærk det vel, at i slige Tilfælde kan man næsten altid hvad man vil. Har man blot en alvorlig og fast Villie til at tjene Gud, saa tjener man ham ogsaa. Naar man kun selv vil, faaer man nok Tid, endog mere end

tilstrækkelig, ikke alene til at gaae i Messen om Søndagen og til at høre Prædiken, men ogsaa til at lære gode Bøger, og til tilbunds at lære den store Videnskab at kjende, der angaaer vor evige Frøelse.

For det Tredie, tilføier man endvidere, „lad saa være, at jeg, naar jeg virkelig vil, kan lære Religionen at kjende; men jeg har ingea rigtig Lyst dertil, fordi det er trættende og kjedeligt, og fordi Religionen siger mig Ting, som ikke behage mig, og som jeg foretrækker ei at vide“.

Dette Raisonnement, som man vel just ei altid udtaler fuldkomment saa aabenhjertigt, men som man imidlertid dog føler i sit Indre, er uværdigt for et fornuftigt Menneske. Sagen er ei afgjort med, at man vender Hovedet bort og døver sine Øren, for ikke at høre Læren om Gud. I saa Tilfælde bærer man sig ad som hine Fugle i Ørkenen, der gjemme Hovedet i Buskene, naar Jægeren nærmer sig, fordi de troe, at de ere i Sikkerhed, naar de selv ei kunne see Faren. Min stakkels Ven! den guddommelige Jæger fanger dig dog, hans Magt kan Ingen undslippe. Kan du end unddrage dig hans kjærlige Efterstræbelser i denne Verden, saa vil du ufeilbarligt træffes af hans retfærdige Doms Pile i Evigheden. Er det saa ei bedre, frivilligt at vende sig til ham og ved Troskab imod ham søge at erhverve sig evig Løn.

Falder det dig undertiden svært at tjene Gud, saa tænk blot paa Himmel og Helvede, om hvis Tilværelse Troen giver dig den fuldkomneste Vished. Tænk paa Paradiset, som du maa søge at vinde for enhver Priis, paa Helvede, som du paa enhver mulig Maade maa undgaae. Hvad bør man foretrække: at paalægge sig en Smule Tvang, og saa altid være lykkelig; eller er det bedre, for en Tid at give efter for sine Luner, og saa at være ulykkelig for bestandig og uden Haab om Rødning?

Og er det nu virkelig ogsaa sandt, at Religionen er en saa pinlig Ting? Om den ogsaa paalægger os nogle Offere, giver den os saa ikke til Gjengjæld Trøst, Glæde,

Fred, Kraft og en sand Lykke, som tusinde Gange opveier Alt hvad vore tilfredsstillende Luner og Lidenskaber kunne skjænke os? Der gives intet Lykkeligere end at være en sand Christen, eller rettere sagt: kun han alene kjender den sande Lykke. Lad derfor alle Indvendinger og Vanskeligheder fare, min kjære Læser; vær god og troskyldig; søg ei at skuffe dig selv, man kan dog ikke skuffe Gud, som dømmes Enhver efter Døden. Søg at have en god Villie. Oplær dig selv i Religionen, elsk den og udøv den, dens Aag er mildt og Byrden, som den paalægges os, er let at bære.

Politisk Overblik.

Frankrig. Det republicanske Fleertal i det franske Depuretkammer, under Anførsel af Gambetta, træder mere og mere antikatholsk op. Saaledes har det fornylig henviist et Valg (den clericale Capitain Muns) til nærmere Prøvelse af et Udvalg, fordi det tildeels skyldtes Geistlighedens politiske Indflydelse. Et saadant vilde Republicanerne ikke tillade, fordi de sige, at det er inspireret fra Rom; samtidigt staae de imidlertid selv i Forbindelse med Logerne og de forskjellige politiske Selskaber i Udlandet. Det nævnte Udvalg synes at foretage meget vidtløftige Undersøgelser; det har saaledes forlangt at vide, hvad der lærtes i de geistlige Seminarier, navnlig om man der endnu foredrog de bekjendte gallicanske Vildfarelser, der betegnedes som en Betingelse for Fleertallets Bevaagenhed imod Kirken, og Ministeren var føielig nok til at blande sig i denne Sag. Regeringen har ogsaa, for at tilfredsstille Venstre, stillet Forslag om at indskrænke Underviisningsfriheden. Som bekjendt blev denne — for den høiere Underviisnings Omraade — indført for et Aars Tid siden. Katholikerne benyttede sig iøvrigt af den til at oprette frie Universiteter eller videenskabelige Høiskoler.

Da Venstre — der gennemgaaende ere Fritænkere — saae dette, og samtidigt vare paa det Rene med sig selv om, at de ikke vilde kunne bestaae Concurrencen med Katholikerne, forlangte de Loven forandret. Saavidt som man ønskede er Ministeriet ikke gaaet, men det har dog foreslaaet, at de frie Universiteter skulde miste Retten til solv at uddelo academiske Grader under Statens Control. Disse Grader svare tildeels til andre Landes Examinere, og det er klart, at Berøvelsen af den nævnte Ret er en væsenlig Hindring for den frie Concurrence mellem de frie og Statshøiskolerne. At en saadan Politik strider mod den politiske Selvstyrelse, som Venstre dog paastaar at hylde, er klart, men — Hensigten helliger Midlet. Det viser sig overhovedet mere og mere, at det franske Venstre er mere besjælet af Uvillie mod Christendommen, end af Kjærlighed til Friheden. Dette kan selvfølgelig kun skade Republikens Sag og bane Veien for Bonapartismen.

Italien. Her er Ministeriet Minghetti faldet for en parlamentarisk Coalition og afløst af Ministeriet Depretis. Synderlig Forskjæl paa de to Ministerier er der dog næppe, da Høire (Minghettis Parti) og Venstre (Depretis) i Italien ikke ere andet end Afdelinger af det i dette Land ene herskende nationalliberale Parti. At dette Parti har hele Magten, er, som bekjendt, en Følge af Italiens meget indskrænkede Valgret, og denne er atter en Følge af Frygten for det clericale Parti; det menige Folk er nemlig heelt igjennem kirkelig sindet. Man havde ventet, at Depretis skulde begynde en italiensk Culturkamp, men Frygten for Befolkningen holder ham — saa synes det — tilbage derfra, ligesom den hidtil, saa nogenlunde, har hindret de tidligere Ministerier i at gennemføre noget saadant. Depretis' Ministerium vil næppe kunne holde sig længe, da det ikke er støttet af noget fast Fleertal, men, som anført, kun af en Coalition, og denne er af en meget løs og tilfældig Beskaffenhed.

England. Her have nogle meget ivrige Protestanter og Culturmennesker forsøgt paa at komme Klostrene til-livs gjennem et Forslag i Parlamentet, som gik ud paa at disse skulde „visiteres“. Regeringens og Forsamlingens aldeles overveiende Fleertal viste imidlertid dette Stykke Fanatisme tilbage med tilbørlig Uvillie. Englændernes sunde Sands har ingen Smag for Fastlandspolitikkernes antireligiøse Rumlerier.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 3die April har den h. Fader holdt et Consistorium, i hvilket han har besat flere Bispestole og udnævnt de to Jesuitfædre Franzelin, en Tyroler, og Davanzo, en Italiener, til Cardinaler.

— Nylig bleve to Westfalere modtagne i Audients af den h. Fader. De havde gjort en Pilgrimsreise tilfods fra deres Hjem til Rom for ved de hellige Apostelfyrsters Grav at bede om Kirkens snarlige Triumf, og for af den hellige Fader at udbede sig den apostoliske Velsignelse. De have besluttet sig til at bringe deres Offer fuldstændigt, idet de ville vende tilbage til deres Hjem ligeledes tilfods. Den hellige Fader, som var dybt rørt over deres Offervillighed, modtog dem med den ham egne Hjertelighed, underholdt sig længe med dem, rettede Trøstens og Opmuntringens Ord til dem og meddeelte dem den apostoliske Velsignelse.

Mainz. Det heder i et Brev fra denne Stad: „En af de herværende af alle anstændige Folk høiagtede Franciscanerinder begav sig for nogle Dage siden til en Leilighed i den saakaldte Greiffenklauer Gaard, for der at pleie en gammel syg Kone. Det var for meget for en fint klædt, altsaa tilsyneladende anstændig Herre, som mødte hende i Gaarden. Han fulgte efter Søsteren ad den temmelig brede Huustrappe og begyndte der med sin Stok at mishandle hende i den Grad, at hun bevidstløs sank sammen. Derpaa tog han hurtigt Flugten. Hvem hører nu til Pøbelen? De fattige Folk, som maae lade sig udsuge af de tydske nationalliberale Culturhelte, eller de Folk, som med Ordet „Dannelse“ paa Tungen opføre sig værre end Gadedrønge mod deres Modstandere? Gud bevare ethvert Samfund for „Dannelsesforpagtornes“ Herredømme“.

Salzburg. Hs. Eminence Cardinal v. Tarnoczy, Ærkebiskop af Salzburg, er afgaaet ved Døden den 4de April efter længere Tids svær Sygdom. Den h. Fader, som blev underrettet om, at den høie Prælat laac for Døden, sendte ham strax den apostoliske Velsignelse. Hele Diocæset Salzburg og med det hele Østerrig sørge over det store Tab, de have lidt, og den kaiserlige Familie, der ærede den fromme Guds Tjener saare høit medens han endnu levede, tager Deel i den almindelige Sorg. Den

24de October 1875 havde Ærkebiskoppen høitideligholdt sit 25aarige Bispejubilæum, og skjøndt meget svag dog alligovel villet synge Pontificalmessen. Han gjorde det, og det blev den sidste han var istand til at synge. Da han hørte, at de østerrigske Biskopper vilde udstede en Protost imod den af Liberalismen paatænkte Klosterlov, længtes han meget efter at kunne underskrive den, og han havde den Lykke, saaledes endnu engang at kunne opløste sin Røst imod Ugudeligheden; og, som Øienvidner berette, var hans Glæde over og hans Tak for denne Naade saa stor, at den ærværdige Olding ikke kunde finde Ord til at udtrykke sin Glæde med. Han har aldrig svigtet sit Fødeland, Tyrol, der altid har udmærket sig ved Troskab baade imod den katholske Kirke og dens Overhoved og det ældgamle Habsburgske Dynasti.

England. Protestanterne ere som bekjendt ikke meget heldige med deres Missionærer! Et nyt Bidrag til at gjøre denne Sandhed mere indlysende yder Hr. Pearsall Smith, som „Dansk Kirketidende“ i sin Tid har rost, men siden desavoueret. Denne Mand gjorde stor Opsigt ikke blot i England, men ogsaa i Berlin og Sydtyskland ved sin „Bede- og Vækkelsestheori“. Tydskerne vare saa begeistrede for ham, at de endog reiste til Brighton for at overvære et Møde, som var blevet sammenkaldt til Ære for Smith. Om denne samme Mand sige nu engelske Kirkeblade, at han af sine Venner blev tvungen til at træde tilbage, fordi hans Lærdomme antog en farlig og skriftstridig Character eller, som „Freeman“ siger: fordi hans Grundsætninger strede imod Sædelighedens meest elementaire Principer.“ „Skriftstridig“? Hvem kan dømme derom? Mon andre Protestanter bedre end Hr. Smith?

Tyrkiet. Det har længe været bekjendt, at Bismarck tilskynder alle Regeringer til med ham at føre Krig mod det forhadte Rom, og at det er lykkedes ham at bevæge Tyrkerne til at berøve de troe Katholiker deres Kirker og deres Kirkegods for at give det til de faa Fra-faldne. For et Par Dage siden har han givet et yderligere Beviis paa sit Had imod Katholikerne. Den tyrkiske Pascha i Angora havde bevæbnet en Flok fanatiske Tyrker og det med dem overfaldet Katholikerne i Kathedralkirken og i ærkebiskoppelige Palads, hvorved mange Christne bleve saarede og ikke faa drøbte. Alle Magter, som have havt Deel i Wiener Fredstractaten af Aarct 1856, have ved deres Gesandter protesteret imod denne tyrkiske Voldsgjerning,

med Undtagelse af Tydskland. Denne Handlemaade behøver ingen Commentar, den lærer tydeligt nok, at Tyrkerne gjerne maa slaae alle Christne ihjel, der ikke ville troe paa den ene saliggjørende Bismarck-Falckske Religion.

Rusland. Katholske Tilstande. Hver Gang de russiske Gouverneurer have ladet nogle katholske Christne prygle tildøde eller ladet skyde paa de Værgeløse; der protesterede imod at blive gjorte til Schismatikere, og have ladet dem underskrive en Adresse til Kaiseren, som de ikke engang have hørt oplæse, og hvori de anmode Czaren om allernaadigst at optage dem i den orthodoxe Kirkes Skjød, blive Regeringens Organer opfordrede til at forkynde Verden, at saa eller saa Mange frivilligt have antaget den orthodoxe og den schismatisk-russiske Statsreligion. At dette forstørstedelen er aabenbar Usandhed, det veed enhver Mand, der har lidt Kjendskab til russiske Forhold og russisk Fremgangsmaade. Den russiske Grændse er overalt besat af Politi, der speider til alle Sider, undersøger Alt for at forhindre, at der kommer nogen Efterretning til Udlandet, som ikke convenerer den russiske Regering. Derfor er det vanskeligt at komme til fuld Kundskab om alle de Grusomheder, Russerne troe at turde byde de katholske Christne. Dog kan det russiske Politi ikke altid forhindre, at et Glimt af Lys udbredes over russiske Tilstande. Saaledes er det ogsaa lykkedes en Franskmand, tiltrods for alle Hindringer at trænge ind i Rusland og at offentliggjøre flere Enkeltheder om katholske Forhold i Rusland, hvilke det vil være vore Læsere kjært at erfare noget om. Det er enhver katholsk Præst ligefrem forbudt at betræde „Ruslands hellige Jordbund“. Ingen katholsk Præst, som endnu bliver taalt i det Indre af Rusland, tør vove at træde i nogensomhelst Forbindelse med „en Lovens Overtræder“; han maa nægte denne Adgang til sit Huus og sin Kirke; ellers bliver han dømt til at føres til Sibirien og hans Kirke til at lukkes. Det er altsaa umuligt for en Udlænding at læse den hellige Messe i Rusland. Og for at Rom ikke skal faae altfor høie Begreber om russisk Frihedssands, maa enhver katholsk Præst underskrive en Revers, hvorved han forpligter sig til ikke at træde i Forbindelse med Rom. Han maa ikke forlade sit Sogn, og kun læse den hellige Messe i den By, hvor han boer; vil han foretage en Reise, saa maa han besørge sig et Pas directe fra Petersborg — et ligesaa vanskeligt som farligt Foretagende. — I det berømte

Valfartsted Czenstochau forefindes der for Tiden endnu fyrretyve Ordensmænd af den hellige Eneboer Paulus' Congregation; men disse have ikke Lov til at optage Novicer eller andre Hjælpere. Paa den Maade kan det ikke undgaaes, at det berømte Valfartsted, som ofte samler hundrede Tusinder af Pilgrime, efter en Menteskealders Forløb kun vil tilhøre Historien. Overhovedet ere alle Ordener nær ved at uddøe; og det gaaer ikke bedre med de Verdensgoistlige. Saaledes bliver det store Seminarium i Warschau kun taalt under den Betingelse, at de afgaaende Lærekræfter ikke erstattes ved nye. Ikke engang Frelsens Tegn finder Naade i Myndighedernes Øine. Man har i Polen været saa human at lade Korsene blive staaende ved Veiene; men vee den Forbryder, som vilde vove at restaurere et gammelt Kors eller reise et nyt! — I Modsætning til disse Undertrykkelser gjør det kjærlighedsfulde Hensyn til de russiske Poper et i Sandhed rørende Indtryk. For kun at anføre eet Exempel, saa er Skriftemaalet i Paasketiden befalet ved en Statslov. Popen faaer af enhver Skriftende to eller flere Rubler; Soldaterne betale 10 Kopeker. Hvis Nogen ikke vil skrifte, saa koster denne Efterladenhed ham nogle Kopeker mere i Skriftegjæld, idet den Sum, Enhver maa betale for Skriftemaalet, men ikke har betalt, bliver opkrævet ved Execution, og det hændes ikke sjældent, at Popen udpanter Bondens Plov og sidste Redskab, ligemeget om Debitoren har Familie eller ei. Overhovedet ere Mouchikerne (Bønderne) næsten retløse overfor Poperne. Det er russisk Frihed! Hvorfor omtale liberale Blade ikke disse Kjendsgjerninger? Fordi det især gaaer ud over Katholikerne. Den russiske Regering troer at kunne skjule sin Forfølgelsessyge for Paven i Rom og søger derfor stedse paany at knytte et politisk Samkvem med den hellige Stol, idet den i høie Tower roser sin Velsindethed mod Katholikerne. Men Pius IX. er for klog til at troc russiske Diplomater, og, skjøndt han er rede til at række Haanden til Forlig, forsaavidt hans Stilling som Christi Stedfortræder paa Jorden tillader det: saa vil han dog aldrig give sit Samtykke til at stadfæste hine russiske Forholdsregler, der gaae ud paa at ødelægge de katholske Samvittigheder og indsætte Czaren til uindskrænket Herre baade over Legeme og Sjæl.

Nordamerica. Redacturen af „Wahrheitsfreund“ i Cincinnati, Professor Herman Baumstark er død i af-

vigte Februar Maaned. Den Afdøde var en Broder til den bekendte Forfatter og Overretsråd Reinhold Baumstark i Constanz i Baden og var, som denne, Convertit. Det er mærkeligt, hvorledes Gud har ført disse tvende ædle Brødre tilbage til den sande Kirke, paa samme Tid men ad forskellige Veie, den ene i America, den anden i Europa, uden at den Enc havde nogen Ahnelse om den Andens Forhavende. Begge granskede oprigtigt for at finde Sandheden, og da det var deres Alvor at ville finde den, og, naar de havde fundet den, følge den uden Hensyn til Verdens Spot og Forfølgelser, saa viste ogsaa Gud, at han giver Enhver sin Naade til at kunne komme til Sandhedens Erkjendelse. Hermann Baumstark studerede først Philosophi i Constanz, derpaa hørte han den berygtede Professor Schenckel i Heidelberg, som næsten berøvede ham Troen paa Christi Guddom. Siden traf han paa et andet tydskt Universitet sammen med Lutheraneren Professor Walther fra America, med hvem han ogsaa reiste over Havet for hos Lutheranerne at finde Christi sande Lære. Da han var en stor Ynder af Luther, saa læste han Luthers Skrifter med stor Udholdenhed; men, istedetfor at finde Sandheden, stødte han allevegne paa de mest iøinefaldende Modsigelser. Saaledes fik han Øinene op for, at Luther umuligt kunde have sin Sendelse fra Gud, og at det er afsindigt, at kalde ham en „Gudsmand“ og Kirkelærer. Desuden blev den sædelige Mands Følelse oprørt ved de mange lave, tvetydige og obscøne Udgydelser, Luther tillader sig, og som han fandt, stode i daarlig Samklang med de Fordringer, et sædeligt, end-sige et geistligt Menneske, maa stille. Han kæmpede længe og kæmpede haardt, thi det er vanskeligt at skulle opgive sin Ungdoms Idealer. Tilsidst seirede han, overvandt sine naturlige Tilbøjeligheder og forkastede Luther og hans Lære. Men hvad skulde han sætte istedetfor den uholdbare Lutheranisme? Hidtil havde han omhyggeligt undgaet at læse nogensomhelst katholsk Bog; nu tyede han til den katholske Katechisme, undersøgte og prøvede, gik tilbage til Christendommens Begyndelse og fandt, at den katholske Kirke ikke havde forandret eller forvasket en eneste Tøddel af den af Christus og hans Apostle forkyndte Lære. Saaledes havde han Sandheden, han antog den, beholdt den og døde i den.

Australien. I Begyndelsen af dette Aarhundrede talte den katholske Kirke her omtrent 100,000 Medlemmer,

og nu er Katholikernes Antal voxet op til 800,000 med 13 Biskopper, talløse Kirker, Klostre, Skoler, Sygehuse og andre kirkelige Anstalter. Det kirkelige Liv udvikler sig i en lykkelig Frihed til stor Velsignelse for hele Landet og i Særdeleshed for Katholikerne selv, der nylig ved Biskoppen af Sidney have tilstillet den hellige Fader en begejstret Adresse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16de April. Jesu Christi Opstandelse. 1ste Paaske-
dag. Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsæts høitidelige
 Optagelse med Procession, og Levitmesse med Prædiken.
 Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken.
 Kl. 3 høitidelig Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel:
 Kl. 6 Aften Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-
 Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie.

Mandagen den 17de April. 2den Paaske-
dag. I Kapellet (Told-
 bodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke:
 Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken.
 Kl. 3 Festandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse.
 Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospi-
 tal: Kl. 9 Messe med Homilie.

NB. Paa begge Paaskehelligdagene afholdes i Sct. Ansgars Kirke den anden Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar. — 18. Ti. Amidæus, Bekj. 19. O. Emma, Enke. 20. To. Victor, Martyr. 21. F. Anselm, Biskop og Kirkelærer. 22. L. Soter og Cajus, Paver og Martyrer.

Søndagen den 23de April. Hvide Søndag. Den høitidelige
 Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabs-
 pagten og annamme den første hellige Communion, be-
 gynder allerede Kl. 9.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7
 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften
 Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Ka-
 pellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct.
 Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs
 Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7.
 Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5:

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 16.

Søndagen den 23de April.

1876.

Indhold: To svenske Martyrer under Kong Gustav Adolph. Hvad Religion vil sige. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Berlin, Essen, London, New-Orleans.

To svenske Martyrer under Kong Gustav Adolph.

(Sluttet.)

De rørende Breve, som vore to Martyrer havde skrevet i deres Fængsel, have, som det synes, aldrig været trykte, førend Dr. Drewes har udgivet dem. Han meddeler dem efter et gammelt Haandskrift, som bærer følgende Randbemærkning: „Efter et Manuskript, som blev fundet i Lybæk efter P. F. Hiltrops Død, der sammesteds har været Missionær i 25 Aar.“ Det er høist sandsynligt, at Pater Schacht, der paa Hjemveien kom over Lybæk, har tilladt den derværende Missionær at tage en Afskrift af disse interessante og opbyggelige Actstykker. Vi meddele disse, der, paa nogle faa Linier nær, ere skrevne paa Latin, i ordret Oversættelse.

1. „Til Cardinalernes Collegium.

Det høit ansete og høiærværdigste Collegium af de Herrer Cardinaler Frelse og Fred i Christo Jesu, vor Herre! Høit ansete og høiærværdigste Herrer Cardinaler!

Efter at have erfaret af den høiærværdige Pater Schachtius, Medlem af Jesu Selskab og Præst i Kongeriget Sverrig, at det var Deres allerchristeligste Kjærlighed til Katholikerne her i Norden, som har sendt ham i det Øiemed, at den gamle Troes Brød kunde bydes os, som, fordi vi manglede Præster, hungrede derefter — hvorfor vi aldrig kunne bringe det høit ansete og høiærværdigste Collegium den tilbørlige Tak, efterdi han netop blev sendt paa en Tid, da en heftigt grasserende Pest truede os med, uden Forberedelse at maatte slutte vort Liv: saa havde vi af Taknemmelighed for en saa stor Velgjerning med mandigt Mod begyndt at tænke paa, ved hvilke Midler vi kunde fremme og understøtte denne Mission, for at den katholske Religions Bekjendere ved den høiærv. P. Henriks Virksomhed og Flid maatte befæstes i Troen, og de mere Oprigtige iblandt de i Kjætteriets Snarer hildede Sjæle føres tilbage til den katholske Kirke. Uden Tvivl vilde vi med Guds Hjælp have vundet en stor Mængde Sjæle, hvis vi ikke vare blevne Offere for en Førræders nederdrægtige Sindelag. Thi Kongens Citharspiller, en Italiener af Fødsel, overgav os endog i den hellige Uge (selv Kjættene vare forbausede over, at Katholiker bleve forraadte af en Katholik) i Kongens Hænder. Han anklagede os for Høiførræderi, og Kongen befalede, at man skulde fratage os alt vort Gods, kaste os i Fængsel, spænde os paa Pinebænken og henrette os den ellefte September gammel Stil, paa hvilken vi med Guds Hjælp med Glæde og med stor Hjertets Attraa ville udgyde vort Blod paa Torvet i Stokholm for den katholske Kirke og dens Fremgang.

Derfor bønfulde vi det høit ansete og høiærværdigste Collegium om, at det faderligt vil værdige at udstrække sin hjælpende Haand til Katholikerne i Norden, for at den store Mængde Sjæle, der ere besnærede af Kjætternes forføreriske Løkkemidler, maa føres tilbage til Kirkens Skjød, medens vi selv, efterat vi ved at udgyde vort Blod ere frelste fra denne Elendighed og ved Guds

Barmhjertighed bortkaldte til det himmelske Fædreland, ville uafadeligt bønfalde Gud om, at han med sin Naades Fylde vil komme disse forladte Egne til Hjælp og uddele den saaledes, at Alle, som ere forløste ved Christi dyrebare Blod, maae blive deelagtige i de himmelske Glæder.“

Følgende er tilføiet paa Fransk: „Den høiærv. Pater Henrik vil — hvis det behager Gud, at han slipper — fortælle de naadige Herrer, hvorledes Alt er tilgaaet her tillands; han selv for sit Vedkommende har altid viist sig nidkjær for vor Frelse, fast og høihjertet i sine Lidelser og alle de Gjenvordigheder, han har maattet lide for Guds Ære og for vore Sjæles Frelse. Iøvrigt anbefale vi os til de naadige Herrer's hellige Bønner og Offre.“

2. „Til vore Lærere.

Vi, som ere Fangne i Christo Jesu og skulle døe den ellefte i denne Maaned, udtale vor størst mulige Taknæmmelighed for vor christelige Underviisning først og fremmest mod Gud vor allerhøieste Fader og den hellige romersk-katholske Kirke, dernæst mod hele Jesu Selskab, og iblandt disse jeg, Zacharius Anthelius, mod min høiærv. Fader i Christo Römer af Collegiet i Graz og de øvrige Fædre af Collegiet i Olnütz, og jeg, Georg Ursinus, mod min høiærv. Fader i Christo, Alexander Spinæus, paa den Tid i Collegiet i Ingolstadt og vore øvrige Lærere af samme Selskab, som have underviist os i den hellige katholske Tro. Tilsidst yde vi vor største Tak til den høiærværdige Fader i Christo, Henrik Schachtius, der har udsat sig for saa mange Farer, Lidelser, Elendigheder, Trængsler og Kvaler for vor Frelse og tilsidst har bragt os den Trøst, at han førte vore Sjæle til de himmelske Glæder. Vi døe nu, som vi ville og ønske, for vor Herre Jesus Christus og for den hellige katholske Kirke, hvis Stifter være os arme Syndere naadig.

Velan da, høiærværdige Fædre, virker, lader ikke

af at vinde Sjæle, og hører ikke op at sørge for dette Land! Alle de Sjæle, som I vinde for Christus, vor Brudgom, skulle være Eder til Trøst. Vore nuværende Forhold tillade os ikke at sige mere. Imidlertid bede vi Eder indstændigst og ydmygst om, at I ville lade vore Sjæle være anbefalede til Eders fromme Bønner og Messer. Lever vel, lever vel!“

3. „Til den høiærv. Pater Provincial.

Høiærværdigste P. Provincial! Vi takke Deres Høiærværdighed mange Gange for, at De har sendt den høiærv. Pater Henrik Schachtius til os, at han skulde bære Omsorg for os, der manglede enhver kirkelig Hjælp, og netop til den Tid, da vi under Pesten droge adspredte omkring. Han gjorde, hvad der sømmer sig for en katholsk og from Præst; han søgte i al Ydmyghed og Kjærlighed at vinde de fortabte Sjæle, og denne Mission vilde have havt stor Fremgang, dersom ikke en Katholik, og netop en, som er født i Rom, i den hellige Uge havde forraadt os, medens han hellere skulde have hengivet sit Liv, end paa en saa skændig Maade forraade den katholske Kirkes Sønner — gid Gud, den Allerrhøieste, naadig vil tilgive ham det! Ligeledes har ogsaa han selv, den høiærv. Pater Henrik Schachtius, lidt mange Gjenvordigheder og Plager: Fængsel, Pinebænk og Dødsdom, som han selv vil fortælle, hvis han skulde overleve os. Deres Høiærværdighed maa endelig inderligt takke den hellige Fader og Cardinalerne af den h. Kirke, der med saa megen Møie og paa en saa rundhaandet Maade have fremmet denne Mission og bragt os Hjælp i vor Elendighed og Forladthed. Imidlertid, da vi ikke kunne gjengjælde Lige med Lige, saa ville vi med vort Blod vidne om, at vi ere Kirkens sande Sønner, og hermed anbefale vi ydmygst og underdanigst vore Sjæle til Deres Bønner.

Jeg, Zacharias Anthelius, der skal døe for Guds Kirke den 11te Septbr. G. St. Aar 1624, og jeg, Gregorius Ursinus,

der skal døe for Guds Kirke den 11te Septbr. G. St.,
Aar 1624.“

4. „Til den høiærv. Pater General af Jesu
Selskab.

Den høiærv. P. General af Jesu Selskab Hilsen og Farvøl! Da den høiærv. Pater Henrik Schachtius af Jesu Selskab af Deres Høiærv. blev sendt til dette Kongerige Sverrig til Bedste for os Katholikor, der havde bedet dorum, i den Mening, at han skulde vøilede, styrke og bevare os i den katholske Tro, hvad han virkelig har gjort saaledes, at han viste sig i alle Maader som et Mønster paa gode Gjæringer i Ulastelighed, i Lærdom, i Standhaftighed, og da han kom hertil paa den Tid, hvor vi mindst kunde undvære hans Hjælp, og uden at lade sig skræmme hverken af Havets Storme eller den lange Veis Møisommeligheder eller af Kjætternes Forfølgelser, men, agtende sit Liv ringere end vores, kom os til Hjælp paa den Tid, da den frygteligste Pest herskede: saa yde vi, som af Deres Høiærv. ere overøste med disse Velgjæringer, af vort inderste Hjerte vor allerstørste Tak, og vi vilde have opfyldt den Pligt, at pleie og fremme den katholske Tro, som vi ved Guds særegne Naade havde modtaget i en af Jesu Selskabs Skoler, hvis ikke den troløse Johannes Baptista Vexaldi — en Romer og Katholik — havde forraadt os. Medens vi søgte at frelse hans Liv, da han var svag og syg, har han — hvad Gud naadig tilgive ham — berøvet os ikke blot vort Gods, men ogsaa vort Liv, hvilket vi den 11te September, G. St., men paa Sanct Matthæi Festsdag, Eders St., hvilken Dag er fastsat som vort Livs Grændse, ere beredte til med stort Mod og gjærne at hengive for den katholske Tro.

Vi bede derfor ydmygst Deres Høiærv. om, at der maa holdes Bønner og Messer for os i Deres Orden, for at vor himmelske Fader naadig maa tilgive, hvad vi af menneskelig Skrøbelighed eller af Frygt for Døden maatte

have syndet mod Herrens og Kirkens Bud. Hermed sige vi Deres Høiærv. Farvel, og bede os anbefalede til Deres hellige Bønner og Messer.

Skulde imidlertid den høiærv. P. Henrik, hvem allerede for anden og tredie Gang Dødsdommen er forkyndt, blive fri, saa vil han fortælle Alt.

Skrevet i Fængslet den 8de Septbr. 1624.

Deres Høiærværdigheds underdanigste og ringeste Sønner, der skulle døe for den katholske Tro: Zacharias Anthelius. Georgius Ursinus.“

5. Følgende er skrovet Kl. 7 om Morgenen, som de senere mellem Kl. 9 og 10 lede Martyrdøden.

I. Høiærværdige Pater! Jeg hengiver mig nu som et Offer for den katholske Kirke; betyngtet med mange Synder frygter jeg Dommen, og haaber jeg Barmhjertighed. Jeg takker Deres Høiærværdighed saa meget som jeg kan for den faderlige Omhu og de Lidelser og Trængsler, De har overtaget for min Frelse, og jeg beder, at De vil tilgive, hvad jeg har forseet mig imod Dem. Gud lønne Dem for Alt i det evige Liv! Min saa dybt bedrøvede Hustru og mine Børn anbefaler jeg til Gud, til hele Jesu Selskab, til den katholske Kirke og til Deres Høiærværdighed, idet jeg beder, at der paa en eller anden Maade maa bæres Omsorg for dem. Min arme Sjæl anbefaler jeg til Guds Barmhjertighed; beed for mig i denne haarde og farefulde Kamp. Far vel! Zacharias Anthelius.

II. Min Fader i Christo, Høiærværdige Hr. Henrik! Ved at ofre min Død til min sødeste Brudgom Jesus Christus, vil jeg gjerne — saa sandt Gud vil staae mig bi med sin Naade — til Bod for mine Synder døe for den katholske Tro. Min barmhjertigste Skaber være mig naadig formedelst sine hellige Vunder! Jeg takker Deres Høiærværdighed af mit ganske Hjerte for de Arbejder, Lidelser, Fængsler og Kvaler, De har paataget Dem til Frelse for mig Uværdige. Gud vil i sin Gavnildhed

lønne Dem derfor. Ak! min Fader, tilgiv mig mine Forseelser imod Dem, og beed for mig, den uværdigste, elendigste Synder, at den allerhelligste Gud med sin Helligaand vil staae mig bi nu og i Dødens Time, at Han vil gjøre mig saa fast og standhaftig, at jeg, efter at have beseiret Døden, for hans store Barmhertigheds Skyld maa faae Deel i de himmelske Glæder. Farvel, farvel! Deres Høiærværdigheds underdanigste Søn. Georgius Ursinus.

Hvad Religion vil sige.

Der gives mange Mennesker i Verden, som aldeles ikke ville høre Tale om Religion. Blot at høre dette Ord nævne bringer dem i Harnisk, de tale om Religionen med en i Sandhed uforstaaelig Forbittrelse, Haan og Ringeagt.

Men kjende disse Mennesker Religionen? Have de studeret den? Have de maaskee fundet Noget i den, som Andre ei opdagede? — Nei. Som oftest har den Slags Mennesker faaet en meget overfladisk Opdragelse, og for længe siden glemt den Smule Christendom, de i deres Barndom have lært, og ere, efterhaanden som deres slette Lidenskaber med Alderen ere blevne mere og mere udviklede, og de oftere og oftere have besøgt Kroer og Cafféer, Klubber og i det Hele søgt slet Selskab, blevne ivrigere Fjender af Religionen.

Hvad er det da nu egenlig i Religionen, der hos disse Mennesker vækker saa stor Forbittrelse? Jeg for min Deel kan, trods al min Søgen, i Religionen kun finde hvad der er Stort, Godt, Skjönt og Trøstende. Intet, som ei er Gud og tillige ethvert skikkeligt og fornuftigt Menneske værdigt. Thi hvori bestaaer i

Virkeligheden det som vi kalde Religion? Religionen er det hellige Baand, som forener os med vor Skaber og Fader. Den er den store Videnskab, som lærer Alle, de Rige saavel som de Fattige, Børn saavel som Voxne, Lærde saavel som Uvidende hvad de egenlig ere, hvorfra de komme, hvor de engang skulle ende, hvorfor de ere her paa Jorden; hvad Skæbne der venter dem i det andet Liv, hvilken Vei de bør vandre for at blive gode og lykkelige, hvilke Udskeielser de maac undgaac for ei at blive slette, ulykkelige og hjemfalde til Straf; den er Kundskaben om, hvad der er Pligt, samt om den Maade, hvorpaa man lærer at opfylde sine Pligter, saavel som den virkelige Opfyldelse af disse. Og nu spørger jeg atter: er herved Noget, som fortjener Dadel, som opfordrer til falske Beskyldninger?

Religionen gjør os intet Andet end Godt. Den drager alle menneskelige Sorger og Ulykker til sig for at lindre og trøste, og søger at afhjælpe og forebygge dem. Den er Barndommens Beskytter. I hellig Medynk med denne Alders hjælpeløse Tilstand har den overalt oprettet Asyler for forladte, syge, fader- og moderløse Børn. Den har oprettet Lærestalter for Lærlinge og unge Arbeidere. Den har grundet Hospitaler, Sygehjem osv. og fremkaldt utallige religiøse Foreninger baade af Mænd og Kvinder, som have gjort sig til Opgave at pleie Fattige, Syge, Fangne, Pestsyge, vise Gjæstfrihed mod forvildede og udmattede Reisende, ligesom den ogsaa søger at frelse faldne Kvinder.

Det er ved Religionen at vort moderne Samfund er blevet civiliseret; og hvorfra ere vel alle vore store Ideer om Frihed, Lighed og Broderskab komne uden fra den christelige Religion, som utaknemmelige Mennesker bespøtte og støde fra sig?

„Hvorledes mon Verden vilde see ud, naar man ingen Religion havde?“ sagde Napoleon paa sin Klippe paa St. Helena. „Den største Tjeneste, jeg har gjort Frankrig, var, at jeg gjenoprettede den katholske Religion. Naar man ingen

Religion havde. vilde Menneskene myrde hverandre, snart for en skøn Kvindes, snart for en smuk Frugts Skyld.“ Og dog var Napoleon sikkert hverken svag eller bigot.

Den Trang til Lighed i alle Forhold, som sætter vort moderne Samfund saa stærkt i Bevægelse — hvor finder den vel en fuldere og mere lovordnet Tilfredsstillelse, end i Religionens Skjød? Gaa engang ind i en af vore Kirker og see hvorledes den Rige og den Fattige, Herren og Tjeneren, den Retfærdige og den angrende Synder ere samlede i Forening. Ved Foden af Prædikestolen, ved Døbefonten, i Skriftestolen, ved Herrens Bord gives der kun een Regel for Alle. Det er den samme Gud, den samme h. Messé, den samme Velsignelse, den samme Tro, det samme Haab og den samme Evighed, som her er Eet for Alle. Hvilken Lighed! hvor blid og fredelig er den ikke? Den hæver Alt op til sig, omstyrter Intet og fornedrer Ingen.

Religionen er Menneskets Ven. Den bærer Omhu for hans Barndom, for hele hans Liv, hans Alderdom, hans Død Den bringer ham reen og lykkelig tilbage i den Guds Arme, som under hans Prøvelser her paa Jorden har gjort ham god, reen, og lykkelig, og som i Evigheden vil belønne ham for hans Troskab.

Lad os derfor elske og ære den hellige Religion; lad os erhverve Kundskab om dens Forskrifter og lad os indrette vort Levnet efter dem. Jo bedre man lærer Religionen at kjende, desto højere elsker man den, og jo højere man elsker den, desto mere udøver man den.

Den har ikke andre Fjender end Lasten, de slette Lidenskaber, Stoltheden, Uvidenheden og Udsvævelsen. Saalænge man er god, føler man sig altid hendraget til den, saasnart man vil gjøre noget Ondt, begynder man at kaste Vrag paa den. Den maa jo altsaa være god, eftersom det Onde er dens eneste Fjende. Den maa være god, fordi den forbedrer alle dem, som oprigtigt udøve dens Forskrifter. Den maa være god, fordi den kun vil det Gode.

Vort Aarhundredes dybeste Saar, et Saar, som dog. Gud være lovet, mere og mere læges, er den religiøse Uvidenhed og den herskende religiøse Ligegyldighed. Paa Religionen beroer Menneskeslægtens Frelse. Det Menneske, som støder Religionen fra sig, er en Taabe, som ei fatter hverken sine egne eller sit Lands Interesser.

Politisk Overblik.

Orienteu. Trods gjentagne Forsikringer i Bladene om, at der nu atter er den bedste Udsigt til at faa Ende paa Bevægelsen i Herzegowina, saa lever denne endnu bestandig og trives ret frodigt, og Haabet om en fredelig Ende paa Sagen bliver efterhaanden saa ofte skuffet, at man begynder at vænne sig til ikke at give Stort for Bladenes Beretninger i dette Spørgsmaal. I den sidste Tid ere de fredelige Udsigter ikke blot paany bristede, men der er selv i større ledende Presseorganer — navnlig i Østerrig — fremkommet Udtalelser af en meget foruroligende Natur, forsaaavidt som de endog gaae ud paa at stille selve Trekaiserforbundets Soliditet i et temmelig tvivlsomt Lys. Ender det med et Brud mellem Wien og St. Petersborg i det orientalske Spørgsmaal, vil det naturligviis have afgjørende Betydning, hvilket Parti Tydskland tager. Der er en Deel, som taler for, at Kaiserriget — naar det ikke længere kan holde sig neutralt, stiller sig paa Østerrigs Side. For Sagen vilde det vistnok være det Heldigste. Interessant er det forresten at lægge Mærke til den rørende Omhu, som samtlige europæiske Stormagter lægge for Dagen, naar det gjælder om at holde Livet i den tyrkiske Jammerlighed. — Da Paven paa den meest oprørende Maade blev berøvet sine retmæssige Besiddelser, var der ikke en Haand der rørte sig til hans Forsvar og ikke een europæisk Regering, der blot lukkede Munden op for at gjøre Indsigelse mod det italienske Cabinets Brud paa Tro og Love; men aldrig

saasnart brænder det en Smule hos Stortyrken, førend alle de allerchristeligste Cabinetter ere der for at slukke. For hele vor Tid er dette saare betegnende.

Rusland. Et Rygte, som i den sidste Tid havde udbredt sig om, at Kaiseren vilde abdicere, er atter forstummet; det vakte selvfølgelig endeel Uro i Berlin, hvor man i høi Grad bygger paa Kaiser Alexanders bekjendte Venskab for Kaiser Wilhelm.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Udentvilt vil det interessere Kirketidendens Læsere at erfare, hvilke Folk der staae i Spidsen for den italienske Stat og herske i Rom, hele Christenhedens Hovedstad. Derfor følger her en kort Notits over de italienske Ministre: Conseilspræsident og Finantsminister er Augustin Depretis, en Piemonteser og Discipel af den italienske Revolutions Ophavsmand, Frimureren Mazzini, og en intim Ven af Fribytterer Garibaldi. Indenrigsminister: Johan Nicotera, født i Neapel og en Tilhænger af Garibaldi. Under Ferdinand II. af Neapel paagreben som Revolutionær med Vaaben i Hænderne blev han idømt livsvarig Tugthuusstraf; men, løsladt af Victor Emanuel 1860, vilde han bryde ind i Kirkestaten med en Skare sammenløben Pøbel, hvori han dog blev forhindret. Han er et Menneske uden al Dannelse og Samvittighed. Udenrigsministeren er Amadco Melegari, Mazzinist og som saadan Republicaner og Hader af al Religion. Joseph Zanardelli, Minister for de offentlige Arbejder, en Lombarder, er en Ven af Garibaldi. Michael Coppiuo, Minister for Underviisningsvæsenet, er ligesom hans Ven Ratazzi en Rationalist af det reneste Vand. Justitsministeren, Pasqual Stanislaus Mancini, er en Neapolitaner, som emigrerede til Turin, fordi de revolutionære Carbonarier der bedst kunde haabe paa Ansættelse; han er en Stortaler af første Rang og en Ven af Ratazzi, altsaa en Ærkeradical. Krigsministeren, Louis

Mezzacapo, er en Neapolitaner, som var Capitain under Bourbonnerne, men deserterede og blev Major under Garibaldi og anførte i 1849 en Friskare i Rom. Om Marineministeren, Benedict Brin, og Salvatore Majorana veed man endnu Intet. Det er et smukt Udvalg af Revolutionære, og disse Folk skulle regere en Stat, hvis Konge, i det mindste af Navn, er Katholik. Den hellige Skrift siger: Den, som Gud vil fordærve, lam gjør han blind. Den „katholske“ Victor Emanuel synes altsaa endnu ikke at have lært, at Revolutionen fortærer sine egne Børn, og at det gaar ud over hans Throne, naar han ved Hjælp af saadanne Redskaber berøver andre Fyrster deres Lande.

For end yderligere at characterisere Nicotera følger her en Beretning af en under hans Commando staaende Compagnichef fra 1868. Nicotera paalagde alle Byer, som han besatte, høie Krigsskatter; men disse Penge forsvandt lige saa hurtigt som det i Danaidernes Kar heldte Vand. Han behandlede sine Undergivne af enhver Rang paa den raaeste Maade og tiltalte dem med de laveste Skjældsord, medens han forlangte en slavisk Underdanighed af dem. Om Natten trængte han ind i det berømte Cistercienserstift Caromari, som han overlod sine Ledsagere til fuldstændig Udplyndring, medens den øvrige Deel af hans Colonne maatte leire sig under aaben Himmel og var udsat for Vinterkulde og Sult. Samtlige Munke indespærredes i et Værelse paa første Sal og bevogtedes der af en Officer med Revolveren i Haanden, medens berusede Fribyttere laae omkring i Klosters øvrige Leiligheder. Alle Kunstskatte bleve ødelagte og alt som ikke var nagelfast, blev stjaalet. Man kan heraf slutte sig til, hvad Italien maa være belavet paa under en saadan Indenrigsminister og Chef for Politiet.

Paris. Som bekjendt skrige de franske Culturkæmpere, Gambetta, Thiers etc., saa høit de kunne imod den frie Underviisning og Klosterskolerne. Om disse Herrer frygte for, at Eleverne skulle lære altfor meget Latin, som jo efter Professor R. Nielsens Mening er noget af det Værste, som kan ramme et Menneske, fordi Latinen skal ødelægge al Fædrelandskjærlighed (s. „folk. Foredrag“), eller om de frygte for, at Statskolerne skulle blive langt tilbage for Klosterskolerne, det sige de ikke. Sandsynligviis er det Sidste Tilfældet, som Statistiken over Resultaterne af den sidste Prøve i

de parisiske Almueskoler udviser. 505 Elever toge Deel i denne Examen, iblandt hvilke 233 kom fra Lægskoler og 272 fra Skolebrødrenes Skoler. Efter de første Arbejder bleve 292 bortviste fra Examen, nemlig 174 fra Læg- og 118 fra Brøderskolerne, saa at kun 59 Elever af Lægskolerne og 154 af Brøderskolerne fik Tilladelse til at underkaste sig de senere Prøver. Iblandt disse Tilbageblevne 213 bestode 185 saa godt, at de fik Stipendier, og af disse Stipendier tilfaldt 137 Skolebrødrenes og kun 48 Lægskolernes Elever. — Desuden koste Skolebrødrenes Skoler hun 700,000 Frcs. og Lægskolerne 1,800,000 Frcs., altsaa over en Million mere. Men dette Resultat forhindrer naturligviis ikke de radicale „Byfædre“ og „Statsmænd“ i, i Videnskabens og en bedre Underviisnings Interesse at erklære de af Geistligheden bestyrede Skoler Krig paa Liv og Død.

Berlin. „Berliner Tageblatt“ anfører følgende Grunde for, at Jesuiterne maae holdes fjernede fra al Underviisningsvirksomhed: „En Jesuit er ikke istand til at lære Ungdommen at tænke og til at undervise i Aarhundredets Philosophi, saaledes som det er nødvendigt for den fremvoxende Slægt. Thi skal Fædrelandet blomstre paany, saa maae vi opdrage dets fremtidige Borgere i den Philosophi, som nu omdanner hele Verden, men ikke efter jesuitiske Maximer.“ Vi kunde raade det liberale Blad at forskrive sig en Professor fra Kjøbenhavn, der udmærket vilde passe og bidrage Sit til om muligt ydermere at forvirre alle ved den nyere Philosophi forvirrede Hoveder. De ville da kunne glæde sig over, som Videnskabsmænd, at kunne antage Darwinismen som en afgjort Sandhed, medens de samtidigt som troende Christne forkaste den som afgjort Usandhed.

Essen (Rhinpreussen). Den fra Holsteen eller rettere fra Slesvig bekjendte Regeringspræsident Bitter, der for ikke lang Tid siden blev forflyttet til Düsseldorf ved Rhinen, synes ikke at have glemt at berede sine Undergivne den Bitterhed, som hans Navn lyder paa. Her er nemlig et Kloster af Congregationen B. V. M. (den allorsaligste Jomfru), hvis Medlemmer underviste ikke blot de høiere Familiers Døttre men ogsaa Almuebørnene. Da Klosterloven udkom, bleve disse Søstre naturligviis ogsaa dømt til at ophæve deres Skoler. Staden Essen, der vilde være kommet i den allerstørste Forlegenhed, hvis Søstrene strax havde forladt den, maatte nu være Vidne til, hvorledes

en liberal Borgermester, støttet af en kulturkæmperisk Regeringspræsident, løner de gode Tjenester, Søstrene gjorde Byen, ved den 31te Marts at undervise sex Timer endnu. Thi aldrig saasnart havde Søstrene endt Underviisningen, førend Borgermester Hacke tilstillede dem en Skrivelse fra Hr. Bitter om, at Søstrene maatte være borte fra Essen inden 24 Timer; kun sex Søstre skulde have Lov til at blive endnu en Stund for at indpakke. Næppe havde Stadens Borgere faaet Nys om denne Fremgangsmaade, førend de i Hobetal ilede til Klosteret for at udtrykke deres Medfølelse for de Forfulgte, og to Sangforeninger bragte dem en Serenade i Klosterets Gaard. Saadanne Kjendsgjerninger behøve ingen Commentar.

London. En Englænder ved Navn Newdegate gaaer overalt ud paa at sætte en Culturkamp i Scene; men han har kun Uheld med sig, da Englænderne for Tiden ere altfor fornuftige til at følge en rasende No-Popery-Skriger og kun med et medlidende Smil see Hr. Newdegate vise sig paa Tribunen. Saaledes blev da denne Culturkæmper ogsaa nødt til at tage sit Forslag tilbage, der gik ud paa at nedsætte en Commission til at undersøge Nonne- og Munkeklostrenes Forhold. Dette er et mindre glædeligt Varsel for Preusserne, der opbyde Alt for at rive Englænderne med til Kampen imod Katholikerne, og de vilde derfor gjøre vel i at anvende „Reptiliefonden“ i andre Øiemed end til at bestikke Englænderne.

New-Orleans (America). Biskop Vanghan i England har stiftet en Missionsanstalt for at uddanne Missionærer for de saakaldte Blaamænd i Sydamerica. Mange af disse Missionærer virke for Tiden i Baltimore, Louisville, Charleston o. s. fr. og udfoldte en velsignelsesrig Virksomhed, isærdelshed da de blive understøttede i deres Arbejde af den af Jesuitpateren F. H. Weninger stiftede Peter-Claverforening. For at give vore Læsere et Begreb om de katholske Missioners Resultater iblandt Blaamændene, skulle vi her anføre et Vidnesbyrd, der saa meget mere fortjener Tiltro, som det stammer fra en protestantisk, meget antikatholsk Kilde, der ikke kan skjule sin Harme over Katholicismens Fremskridt og giver den Luft i ondsksfulde Stiklerier paa den katholske Lære. Den nævnte Kilde er „Deutsche Zeitung“ af New-Orleans, hvori det heder:

„Den katholske Geistlighed gjorde fra Arilds Tid

ingen Forskjel imellem Race og Hudfarve i sine Kirker, medens de protestantiske Sectar lukkede deres Kirker for Blaamændene, og saaledes tvang de Farvede til at reise sig særskilte Kirker og Bedehuse. Endnu den Dag idag bede Hvide og Farvede sammen i de katholske Kirker fra St. Louis-Cathedrale af indtil det mindste katholske Capel, medens ingen protestantisk „Nigger“ turde fordriste sig til at besøge Rev. Palmer's høifashionable Presbyterianer-Kirke ved Lafayette-Square.

Tør man under saadanne Omstændigheder forundres over, at det er lykkedes den katholske Geistlighed, der overalt arbejder „ad majorem Dei gloriam“ (til Guds stedse voxende Ære) og forstaaer sig paa at benytte enhver selv den ringeste Omstændighed til Fordeel for den „enesaliggjørende Kirke“, og frembringe ikke ringe Resultater ved sin Propaganda iblandt Negerne, medens de protestantiske Sectar ikke blot ikke gjøre Fremskridt, men endog betydelige Tilbageskridt?

Protestantiske saavel som katholske Geistlige kjende den store Vigtighed, som en resultatrig Propaganda iblandt de Sorte maa have for deres Menigheders Opsving og materielle og aandelige Fremgang, efter at Negerne ere blevne emanciperede og have begyndt, som Stemme-givere, Skatteydere og Politikere, at spille en ikke ubetydelig Rolle i det offentlige Liv. Og Protestanter som Katholiker have derfor ikke forsømt at gjøre Propaganda.

Men medens Protestanterne reserverede deres Kirker for de Hvide og dermed forkyndte den ene Races Forrang fremfor den anden, ogsaa „lige overfor Gud“, medens de saaledes, ved at fastholde Hudfarvens Forskjæl selv i Religionen, tvang Negerne til at samles i særskilte Kirker og derved indførte i Kirken et Slags Adskillelse i hvide Aristokrater og couleuerte Plebejer, gik den katholske Geistlighed langt snildere frem. „Seer“. sagde den til Blaamændene: „i vore Kirker gjøres ingen Forskjel paa Race, Hudfarve eller tidligere Tjenesteforhold; Hvide og Sorte knæle foran vore Altre og communicere samlede. De høitstillede Hvide tage med de lavestfødte Sorte Deel i vore Processioner. Det er kun hos os og hos os alene, at I finde alle Mennesker ligestillede for deres Skaber. Methodisterne, Baptisterne, Congregationa-listerne, og hvad de hvide protestantiske Sectar alle hede, tillukke deres Kirkers Porte for Eder, for Eders sorte

Huds Skyld. Vi gjøre ingen saadan Forskjæl. Enhver er os velkommen, som troende slutter sig til den ene-saliggjørende Kirke. Kommér derfor til os.“ Lægges man tillige Mærke til den en Negers Natur medfødte Higen efter glimrende, pragtfulde Skuespil og Mysticisme, saa tør man sandelig ikke undre sig over, at den katholske Kirkes Propaganda iblandt Negerne i de sidste Aar har været ledsaget af ualmindelige Resultater, at Antallet af Omvendelser til Katholicismen iblandt de Sorte er langt større end man troer, og at disse Omvendelser fra Aar til Aar antage i Sandhed forbausende Proportioner.

Enhver, som nøie har lagt Mærke til de katholske Processioner, som i Løbet af dette Jubilæumsaar hver Søndag drage igjennem New-Orleans' Gader, saavel som til de i Kirkerne forsamlede Congregationer, maa denne Kjendsgjerning have været paafaldende.“

Vi have givet „Deutsche Zeitg.“s Udgydelser i ordret Oversættelse. Hele Maaden at tale paa bærer Vidnesbyrd om den ringe Velvillie. Bladet viser mod Katholikerne, saa at det aldrig kan falde Nogen ind at mistænke det for Overdrivelse. Vi takke Gud for den Godhed, hvor-med han omfatter de stakkels foragtede Mennesker, og for at han opholder Christi Aand i den katholske Kirke, en Aand, der bevæger de katholske Missionærer til, for Christi Skyld og deres Medmenneskers evige Frelse at øpoffre al jordisk Velvær.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23de April. Hvide Søndag. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 12 stille Messe. Kl. 9 høitidelig Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og an-namme den første hellige Communion. Kl. 5 Efterm. Fest- og Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum“. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 Messe med Homilie. — 24. M. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. 25. Ti. Marcus, Evange-list. 26. O. Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer. 27. To. Petrus Canisius, Bekj. 28. F. Paul af Korset, Bekj. og Ordensstifter. 29. L. Petrus, Mart.

Søndagen den 30te April. 2den Søndag efter Paaske. Levit-messen, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament med-deles, begynder Kl. 9.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 17.

Søndagen den 30te April.

1876.

Indhold: Omstændighederne ved Christi Opstandelse. Er Alt forbi med Døden? Kirkelige Efterretninger: Wiesbaden, Münster, Frankfurt, Maestricht, Leitmeritz.

Omstændighederne ved Christi Opstandelse.

En Paaskeprædiken.

„I lede efter Jesus af Nazareth, den Korsfæstede; han er ikke her.“ Marc. 16, 6.

Høitelskede i Herren!

Efter en ældgammel christelig Skik ønske vi hverandre idag et glædeligt Alleluja; og det have vi fuldkommen Ret til.

Man ønsker jo sig selv og sine Venner til Lykke, saa ofte der finder en lykkelig og glædelig Begivenhed Stød; men en lykkeligere og glædeligere Begivenhed kan der vel ikke nævnes, end den Kjendsgjerning, hvis Minde Kirken fejrer idag: vor Herre Jesu Christi Opstandelse.

Den er en høist lykkelig og glædelig Begivenhed, for det første for Jesus Christus selv;

thi ved at opstaae af den Grav, i hvilken hans Fjender tænkte at holde ham indesluttet med Vagt og Segl, har han jo opfyldt Propheternes og sine egne Spaadomme,

overvundet Dødens Magt, paa en uimodsigelig Maade beviist Sandheden af sit Udsagn om at være den høilovede Guds eenbaarne Søn, og taget den Herlighed i Besiddelse, som hans menneskelige Natur har fortjent ved at lide og døe.

Christi Opstandelse er for det andet ogsaa en høist lykkelig og glædelig Begivenhed for os Christne;

thi derved er vor Forløsning fuldbragt; hans Opstandelse er ligesom Slutstenen paa den storartede Bygning, som han har opført til vor Frelse, er ligesom den sidste og fuldmodne Frugt af hans Forløsergjerning.

Vistnok har Herren gjort Fyldest for vore og hele Verdens Synder ved at udgyde sit dyrebare Blod paa Korset og give sig Døden i Vold. Ved sin Lidelse og Død har han dernæst fortjent os og alle Mennesker baade den helliggjørende Naade og alle andre Naadegaver, som vi trænge til for at være istand til at troe paa ham, holde hans Bud og føre et helligt, christeligt Levnet. Ved sine Lidelser og sin Død har han endelig erhvervet alle dem, som ved Kirkens Sacramenter gjøre sig deelagtige i hans Forløsnings Frugter, Ret til Opstandelsens Herlighed og Himlens Salighed. Men alligevel manglede der Eet i hans Forløsergjerning: det var, at vi fik en Borgen for, at vi selv engang skulle opstaae af Graven, og et Forbillede for vor egen Opstandelses Herlighed. Men denne Borgen og dette Forbillede er os givet idag, Christne! i Jesu Christi Opstandelse; det er fornemmelig derfor, at vi kalde den en saa høist lykkelig og glædelig Begivenhed ogsaa for os.

Lader os derfor dvæle ved denne glædelige Kjendsgjerning og med et taknemmeligt Hjerte, med en inderlig og hjertelig Andagt ihukomme og overveie de mærkelige Omstændigheder, der gik forud for Herrens Opstandelse, ledsagede den og fulgte paa den.

Jeg begynder, idet jeg bønfalder vor opstandne Frelser om at understøtte os med sin Naades Bistand til paa en

for vort indvortes Menneske frugtbar Maade at kunne overveie hvad han har fuldbragt til vor Frelse.

I.

Døden, som Christus frivillig havde givet sig i Vold, havde adskilt hans menneskelige Sjæl fra hans hellige Legeme, havde løst det Baand, som forener Sjælen med Legemet, paa samme Maade som den engang vil adskille vor Sjæl fra vort Legeme, ikke for at tilintetgjøre den ene eller den anden Bestanddeel af vor menneskelige Natur, men for at stille, vor udødelige Sjæl for Guds Domstol og overgive vort dødelige Legeme til Graven, hvor det heller ikke skal tilintetgjøres, men opløses i de Stoffer, af hvilke det bestaaer, hvorefter disse engang paa den yderste Dag ved Guds Almagt skulle gjenforenes til det selvsamme Legeme, og dette Legeme blive deelagtigt i Sjælens Løn eller Straf, Salighed eller Pine.

Christi hellige Legeme hængte altsaa paa Korset, virkelig berøvet sit Liv, fordi det var skilt fra Sjælen, som er Kilden til Livet; og for at intet fornuftigt Menneske nogensinde skulde kunne nægte hans virkelige Død, stødte en af Soldaterne ham et Spyd i Siden, saa at Hjertet blev gjennemboret, og der strax udflød Blod og Vand, et saa haandgribeligt Beviis for hans virkelige Død, at hverken hans Fjender eller hans Venner, hverken Høvedsmanden eller Pontius Pilatus, som vare ansvarlige for, at han ikke levende nedtoges af Korset, eller Ypperstepræsterne, som paa ingen Maade vilde have tilladt det, eller Joseph af Arimathia og Nicodemus, som vistnok ikke kunde ønske at begrave ham levende, havde den mindste Tvivl om, at Offeret var fuldbragt og at Døden havde gjort sin Ret gjældende. Men det stod dog ikke i Dødens Magt; mine kjære Christne, at løse det Baand, som paa en vidunderlig og ubegribelig Maade forenede baade hans Sjæl og hans Legeme og Blod med hans guddommelige Person. Nei, denne ved den guddommelige Almagt

tilveiebragte Forening var aldeles uadskillelig; den havde Døden ingen Raadighed over.

Medens nu det med Christi guddommelige Person forenede Legeme nedtoges af Korset, salvedes og lagdes i en ny Grav, nedfoer hans hellige, med den samme guddommelige Person forenede Sjæl til Forhelvede, d. e. til det Sted, hvor de afdøde Retfærdiges Sjæle forventede deres endelige Forløsning; thi Himlen var lukket ved Synden og skulde først aabnes ved Christus; ingen menneskelig Sjæl, hverken den uskyldige Abels eller den retfærdige Seths, hverken Patriarcherne eller Propheterne, hverken Johannes den Døber eller den hellige Joseph vare derfor komne til at skue Guds Aasyn og blive deelagtige i Himlens Salighed.

Men nu var deres Forløsnings Tid kommen; Forløseren selv steg ned til dem for at bringe dem dette glædelige Budskab.

Thi siger den hellige Skrift: „Christus leed vel Døden efter Kjødet, men, levendegjort efter Aanden, kom han til de Aander, som vare i Fængslet og prædikede for dem“ (I. Petr. 3, 18) d. e. han forkyndte dem deres Forløsning.

Hvilken menneskelig Tunge kunde vel være istand til at skildre disse retfærdige Sjæles Forbauselse, da Christi Sjæls straalende Glands pludselig oplyste hint mørke Fængsel og aabenbarede dem hans overvætted Herlighed! Hvo kunde vel skildre den Glæde og Jubel, som opfyldte dem, da Christus forkyndte dem det glædelige Budskab: „Forløsningsværket er fuldbragt! Jeg, Guds Søn, har gjort Fyldest for hele Menneskeslægten Synder; med mit eget dyrebare Blod har jeg betalt Menneskenes Gjæld, forsonet den guddommelige Retfærdighed og aabnet Himlen. Derfor kommer, I alle, som have tjent min himmelske Fader og ere døde i hans Venskab, og gaaer ind til det evige Liv, til den evige Lyksalighed og den lyksalige Evighed!“

Og da nu i det samme Øieblik alle disse Retfærdige

ved den guddommelige Almagt bleve opfyldte med den himmelske Herligheds Lys, saa at de skuede det med Christi Sjæl forenede guddommelige Væsen ikke dunkelt og gaadefuldt som i et uklart Speil, men saaledes som det er, Ansigt til Ansigt, og bleve forenede med Gud i den inderligste Kjærlighed: o hvilken Glæde opfyldte da deres Hjerter, hvor berusede bleve de af den himmelske Saligheds Fylde! hvilke Lovsange istemte de! hvilke Taksigelses- og Tilbedelsesbønner fremvædede da af deres Mund!

Dog, mine kjære Christne, om vi endnu ikke ere istand til at fatte denne Hemmelighed: engang ville vi selv lære den at kjønde af egen Erfaring, saasandt vi her paa Jorden ikke blot troe paa Jesus Christus, vor dyrebare Frelser, men ogsaa leve saaledes, som det sømmer sig for hans sande Disciple. Thi da skulle vi ligeledes see Ham, paa hvem vi her have troet — vor Gud og Frelser — Ansigt til Ansigt, see ham øse Glædens Strømme af den himmelske Saligheds udtømmelige Hav, og takke og lovprise ham, som har forløst os evindeligt.

I disse Retfærdiges hellige Samfund blev nu Christi Sjæl indtil den tredie Dags Frembrud;

thi det var den velsignede Morgen, som han havde valgt til sin Opstandelse, til at oplyse den syndige Verden med sit forklarede Legemes Herlighed, ligesom han nu oplyste Forhelvedes Mørke med sin forklarede Sjæls Glæde og sin Guddoms Majestæt.

Rigtignok havde han forudsagt: „Ligesom Jonas var tre Dage og tre Nætter i Hvalfiskens Bug, saaledes skal Menneskets Søn være tre Dage og tre Nætter i Jordens Skjød“ (Matth. 12, 40). Men da Jøderne pleiede at kalde ogsaa en Deel af Dagen eller Natten en „Dagnat“ eller et Døgn, saa kunde han opfylde Spaadommen, og alligevel afkorte dette Tidsrum, og det gjorde han virkelig, idet han valgte en meget lille Deel af den første Dag, fra Kl. 4 indtil Kl. 6 om Fredagen, hele den anden Dag

eller Sabbaten, som efter Jødernes Regning varede fra Kl. 6 Fredag Aften til Kl. 6 Lørdag Aften, og den første Deel af den tredie Dag til at hvile i Graven.

Og hvorfor gjorde han det, mine kjære Christne? Af ingen anden Bevæggrund, end af sin store Kjærlighed til sine Troende. Thi hans Apostle og Disciple og de fromme Kvinder vare aldeles nedsunkne i Sorg og Smerte, og Maria, hans hellige Modor, som havde staaet under hans Kors, forventede med usigelig Længsel hans Spaadoms Opfyldelse, hans Opstandelse fra de Døde. Alle disse, som Christus havde elsket indtil Enden, vilde han saa snart som muligt trøste og glæde ved at aabenbare sig for dem i sin udødelige Herlighed. Derfor indskrænkede han sin Døds Nat til 36 Timer, medens han havde udvidet sit Livs Dag til 33 Aar.

Seer, kjære Christne, saaledes handler Christus endnu den Dag idag med sin Kirke og med Enhver af os. Han tillader rigtignok, at vi hades og forfølges for hans Skyld; han tillader, at vi overvældes af Sorgens og Lidelsernes Vandfloder, thi det maa nu engang saa være, at vi maae vandre Korsets og Lidelsernes Vei, ligesom han selv har vandret den; men da han elsker os med guddommelig Kjærlighed og ynkes over vore Lidelser, afkorter han Prøvelsens Tid saa meget som muligt og sender den lyse Dag igjen efter den stormfulde, mørke Nat, og giver os Glæde og Trøst efter Smerte og Sorg. Staa derfor urokkelig fast, min Christen, i alle dit Livs Lidelser og Møisommeligheder! Christus er Løven af Juda Stamme, som ikke kan beseires af Helvedes Magter, og som vil bringe Hjælp i rette Tid.

Henved den tredie Dags Morgen altsaa steg Christi Sjæl op fra Forhelvede og ilede hen til Graven, fulgt af de retfærdige og forklarede Sjæles salige Skarer. Hvilket Seirs- og Hæderstog maa det have været, Christne! Som Patriarchen Jacob alene med sin Stav i Haanden var gaaet over Jordan-Floden, men senere med to Hære vendte tilbage til sit Fædreland: saaledes var ogsaa Christus

alene med sit Kors draget igjennem denne Verden, men han havde seiret i den blodige Kamp mod Synd og Helvede, og nu kom han tilbage med det Bytte, som han havde taget fra Helvede.

Dog, kjære Christne, hvor herligt end hiint Triumphtog har været, det kan dog ikke sammenlignes med det storartede Triumphtog, som vi engang skulle see paa den yderste Dag. Thi da skal Christus, som Dødens og Helvedes Overvinder, fulgt af alle hellige Engle og af utallige Millioner Retfærdige fra alle Nationer og fra alle Tider drage ind i Himmerige. Ville vi Alle, som her ere tilstede, kunne tage Deel i dette storartede Triumphtog, mine Christne? Ville vi alle høre til det Bytte, som Christus har taget fra Helvede? Ja, hvo kan svare herpaa! Men saa meget er vist, det afhænger af vor egen Villie!

Det vil blive Tilfældet, saafremt vi her paa Jorden efterleve vor hellige Troes Grundsætninger, saafremt vi her paa Jorden lide med Christus og for Christi Skyld, og her paa Jorden døde vore Lemmer, saa at de ei tjene Synden, men vor Herre Jesus Christus: i Maadeholdenhed og Kydskhed, thi siger den hellige Paulus: „Dersom vi ere døde med Christus, skulle vi ogsaa leve med ham, dersom vi udholde, skulle vi ogsaa seire med ham“ (2 Tim. 2, 11. 12).

II.

Næppe bebudede Morgeurøden Solens Opgang, førend Løven af Juda Stamme stod med sit hellige Følge i Gethsemani Have. Der hvilede hans hellige Legeme, indsvøbt i fiint Liuned, i en ny Grav, som Joseph af Arimathia havde ladet indhugge i en Klippe, og hvori aldrig Nogen var bleven lagt. En vældig Steen var bleven væltet for Indgangen til Graven og forsynet med Ypperstepræstens Embedssegel. Romerske Soldater stode ved Graven og bevogtede den. Her skulde altsaa de Retfærdige see

hint hellige Legeme, hvori Christus har fuldbyrdet vort Forsoningsværk, see de dybe Saar, hvormed det var mærket, see hans gjennemborede Hænder og Fødder og den af Spydet aabnede Side. Hvo kan tvivle om, at de ved dette Syn begyndte paany at takke deres dyrebare Frelser for hans forfærdelige Lidelser og kvalfulde Død?

Da Solen brød frem af Østens Morgenrøde, skjøn og glandsfuld som paa Skabelsens første Dag, i samme Øieblik reiste Christus, Retfærdighedens Sol, sig af Jordens Skjød, af den lukkede Grav. Opstandelsens Værk var fuldbragt: Christi hellige Sjæl havde atter forenet sig med hans hellige Legeme, med det samme Legeme, som var lagt i Graven, og havde ikke blot levendegjort det, men meddeelt det et udødeligt, himmelsk, overnaturligt Liv. Løven af Juda Stamme havde seiret, Død og Grav vare overvundne! De Retfærdige jublede, de hellige Engles Skarer omgave den guddommelige Seirherre og gjentog deres Høitidssang: „Ære være Gud i det Høie!“

O, saa lader os da glædes og juble med dem, mine kjære Christne, lader os lykønske vor dyrebare Frelser. Seer kun paa ham; han blev Førstegrøden af de Hensovede og er nu den Førstefødte af de Opstandne. O, i hvilken skjøn Skikkelse er han gaaet frem af Graven! Hans Legeme var blevet begravet i Forkrænkelighed, Svaghed og Vanære, men nu er det gjenopreist som et forklaret Legeme i Uforkrænkelighed, Kraft og Herlighed!

Det straalers lysere end Solen! Hans hellige fem Vunder sees endnu som Mindesmærker om hans Lidelse og hans Seir, men de overgaae Stjernerne i Glands. Hans Hoved, som har baaret Tornekronen, er smykket med Udødelighedens Krone! Nu skal Christus leve evindeligt, og der skal ikke være Ende paa hans Kongerige!

Men lader os ogsaa glædes for vor egen Skyld, mine Christne!

Thi nu er det upaatvivlelig vist: ogsaa vi skulle gjenopreises fra de Døde. Vort Legeme skal kun for en

kort Tid hvile i Graven og ligge der som Frøet, der i en ny Skikkelse skal spire frem igjen af Jordens Skjød.

Christus er jo vort Hoved, vi ere Lemmer paa hans hemmelighedsfulde Legeme, Kirken, men Lemmerne maae atter forenes med deres Hoved. Nu er det upaatvivlelig vist: saasandt vi høre Christus til, skulle ogsaa vi gjenopreises fra de Døde med et forklaret Legeme, i Uforkrænkelighed, Kraft og Herlighed. Christi Opstandelse er ikke blot en Borgen, men ogsaa et Forbillede for vor egen Opstandelse.

Lader os ogsaa glædes for den katholske Kirkes, vor Moders Skyld, mine Christne! Nu staaer den rigtignok, ligesom dengang Jesus Christus, dens guddommelige Brudgom, foran Verdens Domstole; som han bliver den bespottet, forhaanet, hudstrøgen, kronet med Torne og dømt til Døden; som han slæber den tunge Kors hen til Golgotha-Bjerget; men Opstandelsens Dag skal ogsaa frembryde for Kirken, thi Bruden maa tage Deel ikke blot i Brudgommens Skjændsel og Lidelser, men ogsaa i hans Herlighed og Triumph.

III.

Christus var rigtignok den Førstefødte af de Opstandne, thi aldrig var Nogen før ham kaldt frem af Graven til et udødeligt, uforkrænkeligt Liv; men han vilde ikke være den Eneste, som blev gjengiven til et forklaret Liv; ogsaa Andre skulde tage Deel i hans Herlighed.

Mange retfærdige Sjæles Legemer hvilede i de Grave, som vare i Omegnen af Jerusalem. Disse Grave havde aabnet sig ved Herrens Død dengang da Forhænget i Templet splittedes fra øverst til nederst, Jorden skjalv og Klipperne revnede. Nu reiste disse Døde sig paa Herrens Befaling af deres Grave, forklarede som Herren selv. Seer, mine kjære Christne, saa gavmild er vor guddommelige Frelser. Paa samme Maade vil han ogsaa lade os tage Deel i al sin Herlighed og Lyksalighed, dersom

vi her tage Deel i hans Arbejder og Lidelser og ikke svigte den Troskab og Huldskab, som vi have tilsvoret ham ved Daaben. Men nu var Tiden kommen, at Christi Opstandelse skulde aabenbares for Verden.

Christus selv viste sig fremfor alle Andre for sin hellige Moder, for at opfylde hendes Sjæl med usigelig Glæde og Trøst.

De Døde, som vare gjenopreiste efter hans Opstandelse, kom ind i den hellige Stad Jerusalem, som den h. Evangelist Matthæus udtrykkelig beretter, og aabenbares for Mange og aflagde Vidnesbyrd om den korsfæstede Frelasers Opstandelse (Matth. 27, 43). Samtidigt blev der et Jordskjælv, en Engel nedfoer fra Himlen, bortvæltede Stenen og satte sig paa den. Hans Skikkelse var som Lynet og hans Klædebon hvidt som Snee. Vogterne skjælvede og styrtede som døde til Jorden. Men saasnart de kom til sig selv, løb de ind i Byen og forkyndte Ypperstepræsterne Alt hvad der var skeet.

Imidlertid vare ogsaa nogle af de fromme Kvinder komne til Graven og hørte af Englens Mund det glade Budskab: „I lede efter Jesus af Nazareth, den Korsfæstede. Han er opstanden, han er ikke her!“ Kort derefter aabenbares Herren for Maria Magdalena, derpaa for den hellige Petrus, for de øvrige fromme Kvinder, som vare gaaede til Graven, for de to Disciple paa Veien til Emmaus, og endnu samme Aften for alle Apostle i Salen i Jerusalem, hvor han indstiftede Bodens Sacrament; og saaledes vedblev han i 40 Dage paa den haandgribeligste Maade at aabenbare sig, og det een Gang endnu for en Forsamling af mere end 500 Disciple. Seer, saaledes har Herren baaret Omsorg for, at hans Opstandelses Kjendsgjerning, som er vor Troes Grundvold og hele Christendommens Fundament, blev kundgjort og stadfæstet og beviist for hele Verden!

Den er ikke blot en aabenbaret Sandhed, som Guds ufeilbare Ord indestaaer for, nei, den er en Kjendsgjerning, som er bekræftet, beviist og troværdiggjort ved utallige

Vidner, ved Vidner, som kunde og vilde overbevise sig om dens Sandhed, ved Vidner, som vilde og maatte sige Sandheden, ved Vidner, som have underskrevet deres Vidnesbyrd med deres eget Blod, ved Vidner, hvis Udsagn Gud selv har stadfæstet ved saa utallige Jertegn, at Christus er bleven troet over al Verden! Kort sagt:

Christi Opstandelse er en saa haandgribelig beviist Kjendsgjerning, at ikke engang hans Dødsfjender, Ypperstepræsterne, vovede at nægte den. O, saa lader os holde urokkeligt fast ved Bekjendelsen af denne Sandhed, og ikke blot bekjende den, men ogsaa efterleve den, leve som de, der troe paa Kjødets Opstandelse, troe paa et evigvarende Helvede og en evigvarende Salighed, for at vi engang maae høre til dem, som undgaac Helvede og opnaae Saligheden. Amen.

Er Alt forbi med Døden?

Ja! svare uden Skam enkelte Verdensbørn. Efter deres Anskuelse er der ei anden Forskjæl mellem dem selv og deres Hund og deres Kat, end Skindet, Farven og den opreiste Gang.

Trods al vor Kjærlighed til Beskedenhed, tilstaae vi, at vi ere stoltere end den Slags Mennesker, og at vi see en væsenlig Forskjæl mellem Dyr og Mennesker.

Hvori bestaaer da denne Forskjæl? I at Mennesket har en Sjæl, som er istand til at elske, at ville, at tænke, og som har en fri Villie; en Sjæl, som den gode Gud har skabt i sit Billede, og som af denne Aarsag er en udødelig Aand.

En Aand vil sige det samme som et Væsen, som vi ikke kan see med vore Øine, ei heller høre med vore

Øren eller berøre med vore Hænder; med eet Ord, et Væsen, som ei indordner sig under vort Legemes sandseelige Beskaffenhed, og som vi kun kan erkjende ved Hjælp af vor Fornuft.

Et Væsen af denne Art er vor Sjæl. Den er en reen Aand, som er forenet med vort jordiske Legeme. Legemet, den grovere, materielle Deel af vort Jæg, skal døe; men Sjælen, den fornemste og aandelige Deel af os, er udødelig. I det Øieblik, da Sjælen forlader Legemet paa samme Maade som naar man aflægger en Klædning, træder Sjælen frem for Gud. Har den været god, tro i sine Pligters Opfyldelse, har den elsket og tjent Gud, har den været christelig, bliver den velsignet af Gud, som lader den indtræde i Paradiset, til den evige Salighed. Har den derimod været slet, utro mod Gud, har den undladt at gjøre det Gode, ei tjent Gud, og ei opfyldt de øvrige Pligter, som paahvilede den, bliver den forbandet af Gud og straffet med et øvigt Helvede.

Blandt alle Guds Skabninger er der Ingen uden Englen og Mennesket, som ere begavede med en fornuftig og udødelig Sjæl. Englen er en Aand, en reen Aand, som ei er forenet med et Legeme. Mennesket er en Aand, som er ikklædt et Legeme, en Sjæl forenet med et Legeme. Dyret er et Legeme uden en fornuftig, fri og udødelig Sjæl.

Naar man altsaa siger: „med Døden er Alt forbi“, saa siger man foruden en skammelig Usandhed endnu: „Jeg er et Dyr, jeg er ei bedre end min Hund og min Ko, ja jeg er endog ringere end mangt et Dyr, thi min Hund har et skarpere Syn end jeg, den løber hurtigere end jeg, den har færre Fornødenheder osv. . ., min Kat kan see i Mørke, kan krybe paa Taget, trænger hverken til Klæder eller Støvler, behøver ingen Penge osv. Min Kanarifugl har ingen Sorger og Bekymringer, den er altid lige glad og synger stedse. Jeg er følgelig den ringeste blandt Skabningerne og det ulykkeligste blandt Dyrene.“

I kunne sagtens tale saaledes og troe det, saafremt det er Eder muligt; hvad os angaaer, da ere vi ikke istand dertil. Vi gjøre Fordring paa, i det mindste at være Mennesker. Følgelig ere Materialisterne, det vil sige de Mennesker, som nægte, at der gives en Gud og en Sjæl, aldeles urimelige Mennesker, og hvad der er mere, de ere skamløse Løgnere.

De lyve for deres egen Samvittighed, og de vide vel, at det ei forholder sig saaledes som de sige. Dette er saa vist, at de Fleste af disse Mennesker i Dødens frygtelige Øieblik, hvor alle Illusioner tilintetgjøres, og hvor Mennesket, staaende paa Skilleveien, mellem Livet, som flygter bort, og Evigheden, som truer med at opsluge det, ikke seer Andet for sig end Sandheden, som nu vil dømme det, skifte Rolle. anraabe om Barmhertighed, bede Gud om Tilgivelse, lade Præsten kalde, skrifte og opfordre deres Omgivelser til ei at følge deres slette Exempel. Dette kommer Altsammen af, at det ei var Forstanden, men Lidenskaberne, som talte i dem, naar de bespottede Religionen, nægtede Guds Tilværelse og Sjælens Udødelighed; det var deres fordærvede Hjerter, som gjorde dem øre i Hovedet; og som bragte dem til at tale over sig, ligesom i en Slags Vildelse. Lad os derfor leve som fornuftige Væsener, som Væsener, der ere bestemte til at leve et evigt Liv, hvor vi skulle skue Gud og hvor vi bestandig skulle være hans Eiendom. Lad os forberede os til denne ophøiede Bestemmelse ved et fuldkommen reent og christeligt Liv. Lader os lære at opoffre vor Lyst for vor Pligt. Lader os opfylde alle vore Pligter mod Gud, vor Næste og os selv; lader os undgaae Synden og stedse holde vore Sjæle beredte til at fremtræde for Guds Aasyn! Saaledes ville vi blive gode og lykkelige paa Jorden og engang indgaae til det fuldendte Liv i Himlen.

Kirkelige Efterretninger.

Wiesbaden. Det er bekjendt, at Omskrivten paa det preussiske Vaaben og de preussiske Mønter lyder: „Suum cuique“ o: Hver Sit. Da nu Frederik II. havde occuperet en Deel af Polen, og dette Løsen var anbragt paa Grændseskjællene, tilføiede Polakkerne det Ord: rapuit o: røvede han. Saaledes fortæller den berømte af Preusserne saa meget forfulgte Historieskriver, Hannoveraneren Ono Klopp. Gammelkatholikerne i Tydskland, som ikke udmærke sig ved Religiositet og derfor ere blottede for al Offervillighed med Hensyn til at sørge for deres religiøse Fornødenheder, men dog alligevel ville have Kirker, der skulle bære Vidnesbyrd om deres religiøse Sindelag, have nu fundet paa det Middel, at lade den preussiske Regering tage Kirker fra Katholikerne. Gammelkatholikerne synes ogsaa at have den Overbeviisning, at Polakkerne ikke havde saa ganske Uret, da de skrev ovennævnte Ord, og at Preusserne overhovedet ikke have været daarlige Disciple af den „gamle Fritz“. Thi her i Wiesbaden er en katholsk Menighed paa 14,000 Sjæle, der kun havde en eneste Kirke. Men nu er der her ogsaa 276 Gammelkatholiker. Dette Antal blev nu af Overpræsidenten v. Ende i Cassel erklæret for tilstrækkeligt (erheblich) til at kunne fordrø Medbenyttelsen af den katholske Kirke, skjøndt denne Herre maa vide, at ved Gammelkatholikerens sacrilegiske Gudstjeneste bliver den katholske Kirke vanhelliget, saa at Katholikerne ikke længere kunne frembære det helligste Messeoffer i den. Katholikerne henvendte sig til Ministeriet for at faae Overpræsidentens Anordning forandret, men uden Frugt; derpaa henvendte de sig strax til Kaiseren selv, men deres Petition blev ikke besvaret. Dette havde de kunnet vente; thi det gamle og hædrende Ord: „il y a encore des juges à Berlin“ (i Berlin er der endnu Dommere) gjælder under de Nationaliberales Herredømme ikke længere. Katholikerne bleve berøvede deres Kirke, som de havde bygget med Understøttelse af alle Katholiker i Tydskland. Politieb oprøbd Kirkedørene med Vold og aabnede saaledes den saakaldte Biskop Reinkens Adgang til den. Den protestantiske Hertug af Nassau, der af Preusserne blev bortjaget i 1866, har nu stillet sit Slot i Wiesbaden til Katholikerens Raadighed, for der at holde deres Gudstjeneste. Gud vil lønne

ham derfor. Katholikerne i Wiesbaden ere meget rørte over Hertugens Høihjertethed. I Berlin er man vist alt andet end opbygget af Hertugens stiltiende Protest imod den preussiske Forfølgelsessyge imod Katholikerne.

Münster. Det herværende Domcapitel fik af Overpræsidenten for Westfalen, Kühlwetter, tilsendt en Opfordring til at vælge en Stedfortræder for den „afsatte“ Biskop. Men Domcapitlet har svarret, at det ikke kunde vælge en Stedfortræder for en Biskop, der selv kunde røgte sit Embede, eftersom det var ganske ligegyldigt om den saakaldte „Domstol for kirkelige Anliggender“ i Berlin afsatte en Biskop eller ei; han vedblev alligevel at være Biskop og havde som saadan ene og alene Ret til at bestyre sit Dioces. Saaledes omtrent lød Svaret, og dette er correct. Det er ogsaa altfor morsomt, at de preussiske Culturkæmpere tillægge sig Magt til i geistlige Anliggender at ville herske over de Mænd, som af Christus selv have faaet overdraget ikke blot Myndighed til, men ogsaa den strenge Pligt at regere Kirken, og det uafhængigt af Statsmagten, hvilket Enhver, der vedkjender sig den hellige Skrivts Autoritet og ikke blot paaberaaber sig den, for desto lettere at kunne lade den blive uvirksom med Hensyn til sin Handlemaade, kan læse sig til af Christi klare og tydelige Ord: Gaaer hen og lærer o. s. fr.

Frankfurt. Den demokratiske „Frankf. Avis“ skriver: „Den saakaldte „Brødkurvlov“, af hvilke den preussiske Regering ventede sig saa meget, har fuldstændig skuffet dens Forhaabninger. Af de flere Tusinde katholske Præster i Tydskland have ikke engang tyve afgivet den Erklæring, som Regeringen ønskede, og det er kommet saa vidt, at flere Landraader i Schlesien maae gjøre Rundreiser for i den høfligste Form at bede Præsterne om, kun at give hvilket som helst Tegn paa Overensstemmelse med Mailovenc. Men ogsaa dette er spildt Ulcilighed.

Maastricht (Nederlandene). Den høiærv. Biskop af Paderborn stod allerede i Begreb med frivilligt at forlade Slottet Neuburg, da den kongelige Statsprocurator i Maastricht paa Justitsministerens Vegne tilsendte ham en Opfordring til at forlade Holland inden 14 Dage. Grunden til denne Landsforviisning var ikke vedføiet. Men man tager vel ikke fejl, hvis man formoder, at den hollandske Minister blev tilskyndet til denne inhumane Gjerning af den preussiske Regering, som harmes yderligt over, at

Biskoppen tiltrods for den preussiske Afsættelsesdom anseer sig for den retmæssige Biskop af Paderborn, og som saadan har vovet at excommunicere en uværdig og ulydig af Sognebørnene foragtet Præst.

Leitmeritz (Böhmen). Paa den hellige Josephs Festdag, den 19de Marts, blev den høiarværdige Biskop af Azotus i p. i. og apostolisk Vicar for Sachsen, forhenværende Decan for Domstiftet i Bautzen, Frants Bernert, høitidelig consecreret til Biskop af Biskoppen af Leitmeritz, Msgr. Vahala. Den rummelige Domkirke var tæt opfyldt af By- og Landboere, som ikke vilde lade en saa sjælden Høitidelighed gaac forbi uden at deeltage deri.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 7de Mai, Kl. 4. Efterm.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30te April. 2den Søndag efter Paaske. I Kappellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 og 12 stille Messe. Kl. 9 Levitmesse, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament meddeles. Kl. 5 Efterm. høitidelig Fest- og Takkeandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 Messe med Homilie. — 1. Mai. M. Philippus og Jacobus, Apostle. 2. Ti. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. 3. O. Korsets Finding; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 4. To. Monica, Enke. 5. F. Pius V, Pave; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 6. L. Apostlen Johannes' Martyrium.

Søndagen den 7de Mai. 3die Søndag efter Paaske. Den hel. Josephs Skytsfest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kappellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 18.

Søndagen den 7de April.

1876.

Indhold: Kan en sand Christen være ligegyldig for Maria? Sjæl
og Legeme. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger:
Rom, Palermo.

Kan en sand Christen være ligegyldig for Maria?

- See, fra nu af skulle alle Slægter prise mig salig.
Luc. 1, 48.

Maimaaneden er begyndt; og over hele Jorden begynder den katholske Verden at ære den saligste Jomfru Maria som Maimaanedens Dronning. Denne Andagt er rigtignok ikke gammel; den er egenlig først begyndt i dette Aarhundrede; den er heller ikke befalet, men en fri Sag i Kirken; men vi kunne alligevel godt forstaae, hvorfor denne smukke Tanke saa hurtigt har grebet saa mange Millioner Christne. Thi er ikke denne Maaned med alt det Liv, al den Pragt og Ynde, Naturen paany udbreder over Jorden, et sandt Billede paa alle de Velsignelser, Maria har bragt os? Læse vi ikke i den apostoliske Troeskjendelse de udtrykkelige Ord „Født af Jomfru Maria“? Er Maria altsaa ikke Kilden til alle de himmelske Velsignelser, Christus vor Herre har bragt os? Kaldes hun derfor ikke paa en lige saa træffende som

smuk Maade Maimaanedens Dronning, da hun som Herrens Moder er bleven det Samme for den overnaturlige, som denne Maaned i Aarets Løb er for den naturlige Verden?

Vi ere traadte ind i denne Maaned, Alle og Enhver især, med den Beslutning, at ville indvie den til Marias Ære. Lader os derfor fornye det Grundlag, som hele vor Andagt til Maria skal hvile paa, ved at give Svar paa det afgjørende Spørgsmaal: Kan den sande Christen være ligegyldig for Maria? Vi svare: Nei, paa ingen Maade! Og for at bevise denne Paastand, sige vi: Tro, Haab og Kjærlighed, disse 3 guddommelige Dyder udgjøre den sande Christen. Dette kan ikke nægtes, thi, skriver Apostlen: Saa blive da Tro, Haab og Kjærlighed, disse tre. 1. Cor. 13. Jeg paastaaer nu og vil bevise det: Ingen Christen, der troer, haaber og elsker, som han skal og bør, kan være ligegyldig for Maria.

I. Ingen, som troer, hvad den sande Christen skal troe, kan være ligegyldig for Maria.

Thi — hvad er det, den sande Christen skal troe?

1. Han begynder sin Troesbekjendelse med at sige: „Jeg troer paa Gud Fader“, d. v. s. den første Person i Guddommen, som er Fader fra Evighed, da han fra Evighed avlede sin eenbaarne Søn, som er hans Herligheds Glands og hans Væsens udtrykte Billede. Heb. 1, 3. Denne evige Faderlighed er den første Persons evige og ophøiede Krone, og denne ophøieste Krone har Faderen villet dele med Maria, sin høitelskede Datter, hvem han har udvalgt til at være sin eenbaarne Søns sande Moder, som hun har født i Bethlehem. Til Guds Faders eenbaarne Søn siger hun nu i fuld Sandhed, hvad intet Menneske, ingen Engel har Ret til at sige: Du er min Søn, idag har jeg født dig;

og atter: jeg skal være ham en Moder, og han skal være mig en Søn. Heb. 1, 5. Er det nu muligt — dømm selv —, at den sande Christen kan troe paa den evige Fader og i sit Hjerte forblive ligegyldig for Maria, Hans høit benaadede og saa høilig ærede Datter? Nei, siger jeg, det er ikke muligt.

Den sande Christen siger i Troesbekjendelsen fremdes:

2. „Jeg troer paa Jesus Christus, som er undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria.“ Født af Jomfru Maria! dette er Christendommens Grundvold; thi skriver den h. Johannes: Enhver Aand, som ikke bekjender Jesus Christus at være kommen i Kjødet, er ikke af Gud, og denne er Antichristens Aand. 1 Joh. 4, 3. Men den sande Christen er langt fra at nægte Jesus Christus at være kommen i Kjødet; han bekjender, at Maria virkelig har født Guds eenbaarne Søn, og at hun virkelig er bleven vor Frelser, Guds Søns, sande Moder. Men kan da den sande Christen, spørger jeg Eder, uden Ærefrygt nævne Marias Navn? kan han være ligegyldig for Maria, Herrens høitelskede Moder, som har født ham? Nei, det kan ikke!

Den sande Christen siger endelig i Troesbekjendelsen:

3. „Jeg troer paa den Helligaand“, og bekjender dermed, at han holder den Helligaand for at være sand Gud og tilbeder ham med Faderen og Sønnen. Men i den samme apostoliske Troesbekjendelse bekjender en Christen, at Maria har undfanget af den Helligaand! Hun er bleven den Helligaands Tempel, og det langt mere end nogen anden Christen! Kan man troe dette om den Helligaand og tilbede Ham, men alligevel forblive ligegyldig imod Maria? Jeg for min Deel troer det ikke!

Her see I altsaa selv, hvorledes Sagen forholder sig. Troen paa den h. Treenhed, den er vor christelige Troes Grundvold, og denne Tro bekjende vi, idet vi ære Maria. At derfor en Hedning, en Muhamedaner, en Jøde, der ikke troe paa den h. Treenhed, ikke bryde

sig videre om Maria, det kan jeg forstaae. Men at en Christen, som troer paa den evige Fader, skulde være ligegyldig for hans elskede Datter; at han troer paa Jesus Christus, og skulde være ligegyldig for Hans Moder; at han troer paa den Helligaand, og skulde være ligegyldig for Hans helligste Brud — det kan jeg ikke begribe, og I vel ei heller!

Tilbedelsen tilkommer rigtignok Gud alene, men vi Katholiker tænke heller ingenlunde paa at tilbede Maria. De som, tiltrods for vor Benægtelse, alligevel sige og skrive dette, de lyve ligefrem, og det er virkelig oprørende for os at maatte see, at endog Mænd, som udgive sig for at være Sandhedens Vidner, idelig vedblive at gjentage denne fripostige Bagvaskelse. Men mellem Tilbedelse og Lige-gyldighed ligger der Meget i Midten, og der staae vi med vor christelige Tro: vi tilbede Jesus og ære Maria; det fordrer vor christelige Tro, men det fordrer ogsaa vort christelige Haab; ja den anden guddommelige Dyd forbyder os ligeledes at være ligegyldige for Maria; thi paastaaer jeg:

II. Ingen, som haaber, hvad den sande Christen haaber, kan være ligegyldig for Maria.

Hvad er det, den sande Christen haaber? Han haaber det evige Liv, og, for at opnaae det, haaber han Syndernes Forladelse og den guddommelige Naade. Men hvorfor haabe vi alt dette? Vi haabe det, fordi den barmhjertige og trofaste Gud har forjættet os det, og fordi Jesus Christus har fortjent os det ved sin Menneskevordelse, sit Liv, og især ved sin Død paa Korset/ Jesus Christus er altsaa Grundvolden for vort Haab; han er den eneste Midler mellem Gud og os. Kan man nu, spørger jeg, haabe dette, sætte alt sit Haab paa Jesus som vor eneste Midler, og alligevel forblive ligegyldig imod Maria?

Nei, kjære Christne, paa ingen Maade! Thi det vilde være en stor Utaknemmelighed mod Maria. Eller kan det nægtes, at hun har bidraget saare meget til vor Frelse? Har hun ikke født og skjænket os vor eneste Midler? Har hun ikke frelst hans Liv, da Herodes vilde myrde ham som Barn? Har hun ikke pleiet ham i 30 Aar i Nazareth med moderlig Omhu? Stod hun ikke under Korset i udsigelige Smerter og tog Deel i hans Lidelser? Og dette dyrebare Blod, som blev udgydt paa Korset, og dette allerreneste Kjød, som blev saaret paa Korset — har Herren ikke taget det af hendes Kjød og Blod? Og for alle disse store Velgjerninger skulde vi kun takke Gud, og ikke tillige Maria? Nei! det var jo upaatvivleligt en stor Utaknemmelighed! Dersom et Barn vilde sige: Alt hvad mine Forældre have gjort imod mig, det var rigtignok Meget, men de kunde det kun ved Herrens Bistand og Naade; derfor er jeg vel taknemmelig mod Herren, men jeg føler ikke noget for mine Forældre — vilde I ikke dømme, at et saadant Barn var et i høi Grad utaknemmeligt Barn? Men, er dette saa, da fortjener vel den at kaldes en høist utaknemmelig Christen, som ikke føler noget for Maria.

Ingen komme her og sige: Herren er min eneste Midler, og derfor bryder jeg mig alene om Ham, og ikke om nogen Anden! — Thi, svarer jeg, Herren er din eneste Midler, det er sandt, og deri har du Ret; men Maria har skjenket dig din eneste Midler, det er ikke mindre sandt, og derfor har du ikke Ret til at forholde dig lige-gyldig imod hende; thi netop fordi Herren er din eneste Midler, skal du holde Maria i Ære, fordi hun er din eneste Midlers velsignede Moder; netop fordi du tilbeder Sønnen, skal du ære Moderen. Det fordrer dit christelige Haab!

Men ikke blot Troen og Haabet, ogsaa den tredie guddommelige Dyd — Kjærligheden — forbyder os at være lige-gyldige imod Maria, thi, siger jeg:

III. Ingen som elsker, hvad den sande Christen skal elske, kan være ligegyldig for Maria.

Hvad er det, den sande Christen skal elske? Den h. Augustin siger: Den sande christelige Kjærlighed tilskynder os til at elske Noget, som er over os og det er Gud; Noget, som er ved Siden af os, og det er vor Næste; Noget, som er inden i os, og det er vor Sjæl. Det er den tredobbelte sande Kjærlighed; seer og dømmer nu selv, om den tillader, at vi vise os ligegyldige imod Maria.

1. Hvo som elsker Gud i Sandhed, han maa ligeledes elske, og kan ikke være ligegyldig mod dem, som Herren elsker. Men hvem iblandt alle Mennesker og Engle blev elsket af Gud saaledes som Maria? Hun blev elsket af Gud fremfor Alle fra Evighed, thi fra Evighed blev hun udvalgt fremfor Alle til at blive hans velsignede Moder. Og — i alle henrundne Tider — troe I, at vor Herre Jesus Christus har elsket et eneste Menneske mere end Maria? Nei, det er umuligt. Thi Kjærlighed til Forældre er en Dyd, en sand og ægte Dyd, en nødvendig Dyd, en ophøiet Dyd! Men Jesus Christus er vort Forbillede i alle Dyder, og derfor har aldrig en eneste Søn paa Jorden med større Kjærlighed elsket sin Moder, end Jesus har elsket sin Moder, Maria. Føler du derfor ikke Noget i dit Hjerte for Maria, saa ligner du ikke Christus, du elsker ham ikke i Sandhed, thi du elsker ikke hende, som Han har elsket fremfor Alle.

Frømdeles: 2. Den sande Kjærlighed forlanger, at vi skulle elske vor Næste. Den omfatter rigtignok alle Mennesker, uden at udelukke et eneste af dem, ikke engang vor Fjende, men den gjør alligevel en Forskjæl. Den sande christelige Kjærlighed elsker meest den, som meest ligner vor Herre i Dyd og Hellighed. Men der gives jo Ingen iblandt alle Mennesker og Engle, som staaer ham nærmere og er mere hellig og fuldkommen, end Maria.

Endelig: 3. Den sande Kjærlighed forlanger, at vi skulle elske os selv, og fremfor Alt elske det hos os selv, som er det Bedste, det Høieste og Helligste d. v. s. Guds Billede i os, vor udødelige Sjæl; og at vi gjøre Alt og bruge alle Midler for at frelse den. Men et udmærket Middel til at finde Naade hos Herren og frelse vor Sjæl, det er Bønnen: saavel Bøn for os selv, som Forbøn for Andre; thi skriver den h. Jacobus: Beder for hverandre, paa det at I maae opnaae Frelsen. Jac. 5. Og derfor bede vi Katholiker ikke blot meget, men vi ønske, at ogsaa Andre maae bede for os. Vi henvende os gjerne til fromme gudfrygtige Mennesker her paa Jorden; vi henvende os til Herrens udvalgte Venner, de Hellige i Himlen; vi henvende os især gjerne til Herrens velsignede Moder, den saligste Jomfru Maria. Thi vi læse i den h. Skrift, at Jesus virkede sit første Underværk i Cana i Galilæa paa Mariæ Forbøn, og vi troe, at han ogsaa i Himlen vil ære hende ved at bønføre hende. Og derfor kunne vi Christne, som troe paa den h. Skrift, ikke være ligegyldige hverken for hendes Forbøn eller imod hende selv. Nei! af sand christelig Kjærlighed til Maria, af sand Kjærlighed til Herren elske og ære vi Maria.

Seer saaledes forholder det sig med vor Andagt til Maria; den har sine dybe, faste Rødder i de tre helligste, christelige og guddommelige Dyder, saa man ikke kan troe, haabe og elske, som den sande Christen bør og skal, naar man forbliver ligegyldig mod Maria.

For omtrent 20 Aar siden blev der i Cöln ved Rhinen af den afdøde Cardinal Geissel indviet en prægtig Billedstøtte til Ære for Mariæ ubesmittede Undfangelse. Ved denne Høitidelighed istemmede Cardinalen „Magnificat“ d. v. s. Mariæ Høisang: „Min Sjæl ophøier Herren og min Aand fryder sig i Gud min Frelser“. Luc. 1. 46. Hundreder af Præster og Tusinder af Lægfolk istemmede Lovsangen, og Luften gjenlød af denne Jubelsang til Ære for Maria. Dengang stod iblandt disse Tusinder en Kvinde,

der ikke sang med, thi hun var ikke Katholik, hun havde aldrig æret Maria. Men nu faldt der pludselig som Skæl fra hendes Øine. Hun sagde til sig selv: Hvorledes? Himlen og Jorden ære Maria! Faderen har æret hende, Sønnen har æret hende, den Helligaand har æret hende, Englene have æret hende, alle Mennesker ære hende, saaledes som hun har sagt: Thi see, nu herefter skulle alle Slægter prise mig salig. Luc. 1, 48. Og jeg skulde tie stille, jeg skulde ikke ære hende? Nei, det kan ikke være den sande Christendom, der ikke tillader at ære Maria! Nu taug hun ikke mere, hun stemmede i med og har aldrig mere hørt op med at holde Maria i Ære.

Mine kjære Christne! Dengang da den h. Ansgarius bragte Eders Forfædre den gamle og sande Christendom, da har han ved Ord og Exempel opmuntret dem til, ikke blot at tilbede Jesus, men ogsaa at ære Maria. Syv hele Aarhundreder igjennem vare Eders Forfædre Katholiker ligesom vi, de have æret Maria ligesom vi. Derom vidner endnu den Dag idag de prægtige Kirker, som bleve indviede til Ære for Maria, „Vor Frue“; derom vidne de gamle danske Mariasange, som endnu ere tilbage, og af hvilke dengang Høinorden gjenlød. Hele den katholske Verden begejstres endnu den Dag idag ved de Ord, Nordens største og helligste Kvinde, den h. Birgitta, har udtalt. „Maria“, jubler hun, „er Skaberens Moder og Datter, de Retfærdiges Glæde, Djævlens Skræk, alle Synderes Trøst. Hun er den Blomst i Dalen, der voxer høit op over Bjergene, og hendes Deilighed, den legemlige og aandelige, overgaaer al Beskrivelse.“

I Tidens Løb er det desværre blevet anderledes her i Norden; men lader os være St. Ansgars ægte Børn, lader os med ham urokkeligen holde fast ved den gamle og sande Tro, og lader os med ham som sande Christne holde Maria i Ære og aldrig vise os ligegyldige for hende! Amen.

Sjæl og Legeme.

Mærk Dig vel, kjære Læser! Det gjælder her Dig selv, dit inderste Væsen; forstaae og overvei det derfor vel!

Du og jeg have et Legeme, som bestaaer af Kjød og Been; og ofter det Ydre at dømme, synes det, som om vi blot ere Dyr, der staae noget høiere end Hunden og Katten. I Virkeligheden ere nemlig Dyrenes Legemer indrettede omtrent ligesom vort. De have Øine at see med ligesom vi, Øren der høre det samme som vi høre, med eet Ord: Organer, som sætte dem istand til, legemlig talt, at leve og bære sig ad ganske paa samme Maade som vi.

Ere vi altsaa Dyr? Ak! naar man blot vilde holde sig til de ydre Kjendsgjæringer, og dømme efter det Liv, mange Mennesker føre, er man fristet til at svare ja! Hvilken Forskjæl er der vel egenlig mellem et Dyr og dette eller hint Menneske, som hverken tænker eller elsker, der lever som et Dyr og ikke bryder sig om Andet end at spise, drikke og sove?

Hvad Dig angaaer, kjære Læser, saa veed jeg vel, at dette ei er Tilfældet. Du har uden Tvivl ofte tænkt over den anden Deel af dit Jeg, som kaldes Sjælen, og som er det, der ene adskiller Mennesket fra de Umælende. Naar Du tænker, er det jo din Sjæl, som tænker i Dig, naar Du elsker, er det atter din Sjæl, som elsker, naar Du vil Noget, er det din Sjæl, som vil det. Sjælen er en Aand, skabt i Guds Billede, der paa Grund heraf er istand til at erkjende Sandheden, elske det Gode og handle frit.

Din Sjæl er af en langt fuldkomnere Beskaffenhed end dit Legeme; derfor er det ogsaa din Sjæl, som den gode Gud meddeler sig til, naar han kommer til Dig og paa en dobbelt Maade oplyser Dig, dels gjennem din Forstand, dels ved Troen, samt naar han opfylder dit

Hjerte med Naadegaver for at vinde din Kjærlighed; det er ikke dit Legeme, men din Sjæl, som er god eller slet, alt eftersom Du vender Dig til det Gode eller det Onde, alt eftersom Du enten ved Synden fjerner Dig fra din Frelser, eller ved Lydighed og Kjærlighed forener Dig med ham. Dit Legeme alene vilde ei være istand til enten at være slet eller godt, og dog ere Sjæl og Legeme saa inderlig forenede, og saa nøie forbundne med hverandre, at vi kun i Medfør af denne Forening kunne kaldes Mennesker. Hvad bestaaer vort Liv vel af uden af Forbindelsen mellem Legeme og Sjæl? I den synlige Bolig, som jeg kalder mit Legeme, er Sjælen ligesom den usynlige Herre. Det er Sjælen, som opliver Legemet, som gjør, at min Hjerne tænker, at mit Hjerte elsker, det er den, som seer, hører, taler, handler, lider osv. ved Hjælp af mine Sandser.

Men paa sin Side besidder Sjælen ogsaa et Liv, som har sin Grund i dens frivillige Forening med vor Frelser, Jesus Christus, og al den Kraft, den eier til at gjøre det Gode, udspringer af denne guddommelige Kilde. Den kan døe, det vil sige skilles fra Gud ved Synden, og da ligner den Djævelen, idet den gjør Oprør ligesom han gjorde; og hvis den fremturer i denne Gjenstridighed, vil den i det Øieblik den forlader denne Verden, blive evig fordømt ligesom Djævelen er bleven det, og blive nedstyrtet i Helvede.

Religionen, der lærer os at kjende Gud, elske ham og tjene ham, lærer os altsaa dermed at lade vor Sjæl leve; den lærer os i Ordets sande Mening at være Mennesker, at hæve os over Dyrene, og allerede i dette Liv at forberede os til et evig lyksaligt Samliv med Jesus Christus og de hellige Engle. Derfor er Religionen den vigtigste og den nødvendigste af alle Videnskaber, den er vor Fører paa Livets Vei, og det Menneske, som ei hører dens Røst, som unddrager sig dens Veiledning, er en sand Taabe. Disse Overveielser ere af større Betydning for vor Tid end for nogen anden; thi hvor mange Mennesker gives der ei, som tilsyneladende ere uvidende

om deres Sjæls Tilværelse, og hvor mange Flere gives der ikke endnu, der leve, som om de ikke vidste det mindste om den? De bekymre sig om intet Andet end at fortjene Penge, for at kunne tilfredsstille deres legemlige Fornødenheder og deres sandselige Lyster; naar de have sovet, spiist og drukket godt, naar de have en god Bolig, gode Klæder, tilstrækkeligt Arbeide og en sikker Livsstilling, synes dem Alt dermed afgjort, og Øiemedet med deres Tilværelse fuldstændig opfyldt. Ulykkelige! tænke I slet ikke paa Eders Sjæl, paa Gud og paa Evigheden? Ere I Umælende, eller Mennesker, skabte i Guds Billede? Ere I Christne?

Kjære og fornuftige Læser, jeg beder dig om ei at efterligne den Slags forstokkede Mennesker, som jeg her har omtalt. Lyt altid til Religionens Stemme, som bringer dig det sande Liv, og følgelig ogsaa saa megen Fred og Lykke, som det er muligt at opnaae i denne Verden. Ved Hjælp af Religionen bliver det os let, med Taalmod at bære alle Jordens Bekymringer, der tillige skulle tjene til at prøve vor Standhaftighed og afsone vore Vildfarelser. Hvis Enhver vilde sørge ligesaa godt for sin Sjæl, som han sørger for sit Legeme, vilde der ei mere findes virkelig ulykkelige Mennesker her paa Jorden. Verden vilde da være et sandt jordisk Paradis, og Størstedelen af de Sorger, som nu nedbøie os, vilde flygte langt bort fra os.

Politisk Overblik

Frankrig. Nationalforsamlingens tvende Kamre have taget Ferie, uden at noget af de store Spørgsmaal, som i den sidste Tid satte Gemytterne i Bevægelse, er blevet løst, og naar den om nogen Tid atter træder sammen, vil Afgjørelsen i de nævnte Sager næppe komme saa hurtigt

eller saa let endda. Mindre gjælder dette maaskee Spørgsmaalet om Amnestien for de politiske Domfældte (navnlig Communisterne), hvor en Overenskomst vistnok med lidt god Villie fra begge Sider vil kunne bringes tilveie, end Loven om Indskrænkninger i Underviisningsfriheden; thi her staae Anskuelserne skarpt imod hinanden, og det dreier sig her om et stort og vigtigt Princip, der ved den for et Aar siden vedtagne Lov endelig er blevet gennemført i Landets Lovgivning, men som Venstrepartierne ere meget bittert stemte imod. Efter et halvt Aarhundredes Kampe er det nemlig endelig lykkedes at gennemføre Underviisningsfriheden i Frankrig. Staten har nu, som før, sine Skoler, baade høiere og lavere, men det staaer Private frit for at grunde Skoler og frie Universiteter, som kunne concurrere med Statens. Communerne ere pligtige til at holde Skoler, men de kunne vælge mellem de private og Statsskolen. Academiske Grader kunne kun erhverves paa franske Universiteter, men det kan skee saavel paa de frie som paa Statsuniversitetet. Man skulde synes, at Venstre maatte være overordenlig veltilfreds med denne streng liberale Ordning, men saaledes er det ikke. Hvorfor? Fordi Fritænkerne ikke ad Frihedens Vei kunne concurrere, hverken med de katholske Brødreskoler og Gymnasier, eller med de nyoprettede frie katholske Universiteter. De have naturligviis Ret til at oprette saadanne selv, og have ogsaa benyttet sig af denne Ret, navnlig i Paris, hvor et nyt privat fritænkerisk Universitet i den seneste Tid er grundlagt, men Lærerkrafterne ere middelmaadige og Præstationerne i Overensstemmelse hermed. Nu skulde man jo vistnok mene, at herved var ikke andet at gjøre, end at den „frie Tankes“ Mænd anstrængte sig noget mere, men saaledes tænker man ikke i det franske Venstre; naar det ikke gaar ad Frihedens Vei, saa gjør man kort Proces med sine Grundsætninger, og gaar om ad Reactionens Gade. Hovedsagen, og det eneste man bryder sig om, er at komme de religiøse Skoler tillivs; viser den lige Ret og den lige Frihed for Alle sig at være til Kirkens Fordeel, saa følger man den preussiske Protestantismes Exempel og afskaffer Friheden. Det første Skridt hertil er skeet nu, da Regeringen af Frygt for Flertallet har foreslaaet at fratage de frie Universiteter Retten til at uddele academiske Grader. Underviisningsministeren, Protestanten Waddington, kalder dette at værne om Statsuniversitetets Ret; at det

i Virkeligheden er at etablere Statsuniversitetets Eneret, er klart nok, men det lyder mindre smukt, og saa lyver man sig igjennem. Katholikerne, som forstaae Betydningen af dette Forslag, og som ikke ere blinde for Consekvensen heraf — Friskolens skridtvise Tilintetgjørelse — gjøre selvfølgelig al den Modstand de kunne; men om det vil lykkes dem at redde Friheden paa dette Gebet, er dog tvivlsomt. Alt tyder paa, at Gambetta, som for Tiden har Fleertallet i andet Kammer, vil bruge det gamle politiske Kneb, som bestaaer i at ofre Kirkens Frihed og Ret for at tilfredsstille sine liberale Venner, da man for sit eget politiske Avancements Skyld ikke tør gjøre Indrømmelser paa det sociale Gebet. Skeer det, vil Signalet være givet til en Kamp mod Katholicismen i Frankrig, som vil faae meget langtrækkende Virkninger, hvorledes dens Udfald end bliver.

England. Dronningen har med Parlamentets Samtykke antaget Titel af Kaiserinde af Indien. Oppositionen gjorde stærk Modstand derimod. Sagen er naturligviis temmelig uskyldig.

Oriente. De sidste Efterretninger gaae ud paa at de østerrigske Mæglingsforsøg ere fuldstændig strandede. Stormagterne gjøre dog endnu hvad de kunne — eller lade saa (Rusland) — for at forhindre, at Serbien og Montenegro komme til at tage Deel i Kampen, men det er saare tvivlsomt, om det lykkes.

Østerrig. De to ligeberettigede Halvdele, hvoraf det østerrigske Monarchi forfatningsmæssigt bestaaer — den tyske og den ungarske — ere for Tiden uenige. Striden dreier sig om, hvad der skal være fælleds, og hvad der skal være særligt paa det finansielle Omraade. Ungarerne ere meget utilbøielige til at give noget efter i deres Fordringer, da de frygte, at en Indrømmelse fra deres Side skal føre til, at de tyske Brødre faae Overvægten paa det Fælledspolitiske Gebet. Det nuværende ungarske Ministerium staaer, som en Følge af den Gang Striden har taget, paa svage Fødder; ikke i Parlamentet, hvor dets Fleertal er sikkert nok, men hos Kaiseren. Et Brud mellem Rigets to Halvdele vilde være overordenlig skæbnesvangert for dette; ikke blot fordi det vilde tilintetgjøre selve Grundlaget for Forfatningen, Overenskomsten mellem Østerrig og Ungarn, men navnlig fordi et saadant kunde medføre en heel anden Stilling for de undertrykte slaviske Elementer i Kaiserstaten, hvilket ikke blot indadtil, men

navnlig udadtil vilde være afgjørende for Landets Politik. Tydskerne og Ungarerne ere imidlertid lige besjælede af Had og Frygt for Slaverne, og det er derfor næppe rimeligt, at de ikke skulde blive enige tilsidst.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader satte Cardinal Ledochowski og de to andre nyvalgte Cardinaler den røde Baret med stor Høitidelighed paa Hovedet. Cardinal Ledochowski knælede først og kysede Pavens Fod, som derpaa satte ham Baretten paa. Efter at det var skeet, kysede Cardinalen atter Kirkens Overhoveds Fod og Haand. Derpaa reiste Paven sig, aabnede sine Arme, trykkede Cardinalen til sit Bryst, roste Fangen af Ostrowo's Mod og den Nidkjerhed og de Kundskaber, som Biskoppen af Calvi og Teano havde viist paa Conciliet. Da han kom til P. Francelin, fremhævede han den beskedne Jesuits høie Videnskab og tilføiede, at det var ham en sand Glæde, ved Franzelins Udnævnelse at kunne ære den Orden, som stedse kæmpede i første Linie. Til Slutning nedbad han Himlens Velsignelse over de tre Prælater.

— Paven gav Paaskemandag et stort Antal fremmede Herrer og Damer af forskjellig Nationalitet Audients. Han talte nogle Ord til de fleste af dem, og Alle henreves af den høie Oldings store Nedladenhed.

— Besøget af de hellige Grave i de forskjellige Kirker var iaar ualmindelig stort, og Tallet paa de Troende, der i den stille Uge annammede de hellige Sacramenter, iblandt hvilke der var mange Officerer og Soldater, overgik de andre Aar siden Occupationen, og paa Paaske-søndag vare alle Kirker opfyldte af Andægtigtige fra den tidlige Morgen indtil Aftenen, hvor Vesperen holdtes med stor Høitidelighed.

Palermo. Vi have tidligere gjort opmærksom paa et Ord af den berygtede Revolutionær Mazzini, som sagde, at man først maatte protestantisere Italien, førend man

kunde bringe Folket til at gjøre Revolution. Siden den Tid understøtte de „Liberale“ alle Protestanternes Forsøg paa at bringe Italienerne det „reue Evangelium“. Dog alle Anstrængelser ere forgjæves, fordi de strande paa Folkets sunde Fornuft. Men det forhindrer ikke de protestantiske Missionsforeninger i at ødsle store Pengesummer paa „Evangelisationsgjerningen“. Nu er her en vis Zocco optraadt for at omvende Sicilianerne. Hans Virksomhed bærer et yderligere Vidnesbyrd om, at Missionsforeningerne vilde gjøre langt bedre i at spare deres Penge til andre mere nyttige Øiemed, og at de ledende Mænd ikke lode sig føre bag Lyset af deres Udsendingers Beretninger. At dette ikke er vor, paa de meest uimodsigelige Kjendsgjæringer beroende Privatmening, fremgaaer af flere Artikler, som „Capitale“, et radicalt Blad, der hellere end gjerne saae Italienerne slutte sig til Protestantismen, i den sidste Tid har leveret. „Alt Proselytmageri af Protestanterne“, siger det, „er Nonsens i Italien. Thi der er kun to Slags Overbeviisning mulig hertilands med Hensyn til Troen — enten fuldstændig Vantro eller en Katholiks urokkelige Tro.“ Blandt de første, de Vantroer, mener „Capitale“ vinde Protestanterne slet Intet: og deres Møie og Penge ere spildte paa dem, og hvad de Andre angaaer, saa er det helt umuligt for de protestantiske „Ministre“ (Prædicanter) at vinde Nogen af dem.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 7de Mai.** 3die Søndag efter Paaske. Den hel. Josephs Skytsfest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 Messe med Homilie. — 8. M. Ærkeengel Michael's Aabenbarelse. 9. Ti. Gregor af Nazians, Biskop og Kirkelærer. 10. O. Antoninus, Biskop. 11. To. Frants af Hieronymo, Bekj.
- Fredagen den 12te Mai.** Mariæ Bedudelse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 13. L. Leo, Pave og Kirkelærer.
- Søndagen den 14de Mai.** 4de Søndag efter Paaske. Søndagsgudstjeneste som sædvanlig.

R. i. P.

Igaar Morges d. 2. Mai har det behaget Herren, ved en blid og rolig Død her i Præstehuset at berøve mig min inderlig elskede Moder,

Fru Louise Antoinette Grüder født Verhein, i en Alder af 76 Aar og efter et 49aarigt lykkeligt Ægteskab med min kjære Fader.

Ihvorvel jeg tillidsfuldt kan haabe, at den Hensovede, omhyggelig forberedt ved en ægte christelig Livsvandel og i Tide gjentagne Gange styrket ved den hellige Kirkes Naademidler, er død de Retfærdiges Dod og har mødt en naadig Dom hisset, føler jeg alligevel Trang til, herved paa det Indstændigste at anbefale hendes Sjæl til de Højærv. HH. Gejstliges Memento og til alle Troendes fromme Forbon, navnlig paa Begravelsesdagen, Mandag d. 8. Mai, for at hun, hvem jeg skylder saa usigelig Meget og Stort, endnu efter sin Hedengang maa høste gode Frugter af den Sæd, hun har udstroet i sine Børns Hjerter. — Sjæle-messen agtes atholdt paa Mandag Kl. 10 i Sct. Ansgarii Kirke, og umiddelbart derefter Begravelsen paa katolsk Kirkegaard.

Kjøbenhavn, 3. Mai 1876.

H. Grüder,
Apost. Præfect.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Mandagen den 8de Mai i Kassererens Bopæl Kl. 7. præcise.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 19.

Søndagen den 14de April.

1876.

Indhold: Den hellige Communion under een Skikkelse. Religion.
Den apostoliske Præfects Henvendelse til de Troende.

Den hellige Communion under een Skikkelse.

Og det skete, da han sad tilbords med dem, tog han
Brødet, velsignede og brød det og gav dem det.

Luc. 24, 30.

Elskede i Herren! Ikke faa Kirkefædre, og iblandt dem der h. Augustinus og Job. Chrysostomus, have anseet det for afgjort, at det var den hellige Eucharistie, Herrens guddommelige Kjød og Blod, som vor fra de Døde opstandne Frelser rakte de to Disciple i Emmaus i det „Brød“, som han her velsignede, brød og gav dem. Og i Sandhed, der gives vægtige Grunde for med disse Kirkefædre at komme til den samme Erkjendelse. For det Første: Hine nysnævnte Ord stemme nøiagtigt overens med dem, vi læse ved Indstiftelsen af Alterets helligste Sacrament: „Men da de aade“, heder det der, „tog Jesus Brødet, velsignede og brød det og gav Disciple-
lene det.“ Endvidere: Ved Brødets Brydelse blev Jesus kjendt af de to Disciple, skriver den

h. Lucas i Dagens Evangelium. Men den samme Evangelist siger i Apostlenes Gjerninger, at de første Christne vare bestandige i Apostlenes Lære og i Brødbrydelsens Samfund*); d. v. s. de vare bestandige i at høre Apostlenes Prædiken og i at bivaare det h. Offer og modtage den h. Communion. Ved Brødets Brydelse synes altsaa den h. Lucas ogsaa i Dagens Evangelium at forstaae Alterets allerh. Sacrament. — At de to Disciple virkelig have modtaget den h. Communion af Herrens egen Haand, derom overtyses vi endnu mere, naar vi betragte de Virkninger, som det guddommelige Brød frembragte hos dem. Først kjendte de ikke Jesus, deres Øine holdtes til; men saasnart de havde nydt den guddommelige Spise, opløstes deres Øine: de kjendte ham, og deres Hjerte opfyldtes af unævnelig Fryd og Glæde. Men er det saa, have de to Disciple her modtaget den h. Communion, da har jo den opstandne Frelser givet dem sit Kjød og Blod at nyde alene under Brødets Skikkelse. Thi at antage, at han har meddeelt sig til dem under Brødets og Vinens Skikkelser, dertil have vi ikke nogen Grund, og endnu langt mindre vore Modstandere, som jo nægte Alt, hvad der ikke udtrykkeligt staaer i den h. Skrift. See! netop denne velbegrundede Mening, at vor Frelser efter sin Opstandelse fra de Døde har givet de to Disciple i Emmaus sit Kjød og Blod at nyde, og det kun under Brødets Skikkelse, har tilskyndet mig til i denne Andagtstunde at tale til Eder om den h. Communion kun under een Skikkelse. Vi ville da betragte:

1. at det efter Jesu Christi Lære ingenlunde er nødvendigt, at nyde det allerh. Sacrament under tvende Skikkelser, for at blive deelagtig baade i Herrens Kjød og Blod; — og
2. at det er af meget vigtige Grunde, at Guds Kirke har fundet sig foranlediget til at foreskrive den h. Communion under Brødets Skikkelse alene.

*) Act. Ap. 2, 42: „in communicatione fractionis panis“.

Vor i det allerhelligste Sacrament nærværende Frelser skjænke os sin guddommelige Velsignelse til denne Betragtning!

E. i H.! Christus, som er opstanden fra de Døde, dør ikke mere, siger den h. Paulus (Rom. 6, 9), men hermed erklærer han, at en virkelig Adskillelse af hans Blod fra hans Løgeme, saaledes som den skete paa Korset, fremdeles er umulig. Christus dør ikke mere. Derfor modtage vi i den h. Communion Christi udødelige og forherligede Legeme, det samme levende Legeme, med hvilket vor Frelser fremgik af Graven og nu throner i Himlen ved Faderens Høire. Vi modtage den levende Frelser. Det er altsaa ingenlunde nødvendigt, ogsaa at drikke af den h. Kalk for at nyde Jesu Christi Blod; thi Herrens levende Legeme, som vi nyde under Brødets Skikkelse, indeholder ogsaa hans h. Blod; og ligeledes er det ingenlunde nødvendigt, foruden den h. Kalk ogsaa tillige at annamme Brødets Skikkelse, for at kunne nyde Herrens h. Kjød, thi hans levende Blod kan jo ikke være udenfor hans Legeme, og ikke mere adskilles fra hans Kjød. Christus dør ikke mere. Vi kunne derfor ikke modtage ham deelt og adskilt. Saavel under Brødets som under Vinens Skikkelse modtage vi ham heel og udeelt, baade som Gud og Menneske, med Legeme og Sjæl, med Kjød og Blod, og saaledes modtage vi det Samme, hvad enten vi annamme Christus under een eller under to Skikkelser.

Denne Sandhed udtaler den h. Apostel Paulus i sit første Brev til Corinthierne (11, 27.), hvor han med de meest indtrængende Ord søger at afskrække de Troende fra en uværdig Communion. Han siger saaledes: „Hvo som æder dette Brød, eller drikker Herrens Kalk uværdigen, han er skyldig i Herrens Legeme og Blod.“ Apostlen siger: „Hvo som æder **eller** drikker uværdigen, er skyldig i Herrens Legeme og Blod.“ Den, som communicerer uværdigt under den ene **eller** den anden sacramentale Skikkelse, gjør sig altsaa efter

Apostlens Udsagn skyldig baade i Herrens Legeme og Blod. Og hvorfor? Ikke af nogen anden Grund, end den, at man under enhver af begge Skikkelser især modtager Christus heel og udeelt, baade hans Legeme og Blod, hans Sjæl og Guddom. See! derfor forjætter ogsaa vor Frelser den, som værdigen modtager ham kun under Brødets Skikkelse alene, det samme guddommelige Liv, som den, der modtager ham under begge Skikkelser. Han siger jo udtrykkeligt (Joh. 6): „Hvo som æder af dette Brød skal leve evigt.“ „Det Brød, som jeg vil give Eder, er mit Kjød, som jeg vil hengive for Verdens Liv.“ „Ligesom den levende Fader har sendt mig, og jeg lever ved Faderen, saaledes skal den, som æder mig, leve ved mig.“ „Hvo som æder dette Brød har det evige Liv.“ Naar da vor Frelser tilraaber alle sine Troende: „Dersom I ikke æde Menneskets Søns Kjød og drikke hans Blod, skulle I ikke have Livet i Eder“: da kan han umuligt modsige sig selv og befale os, at vi for at have Livet i os, skulle modtage ham baade under Brødets og under Vinens Skikkelse. Og isandhed, han siger jo heller ikke: „Dersom I ikke æde af dette Brød og ikke drikke af denne Kalk“ — men han siger: „Dersom I ikke æde Menneskets Søns Kjød og drikke hans Blod, saa skulle I ikke have Livet i Eder.“ Men vi nyde jo baade hans Kjød og hans Blod, vi nyde ham heel og fuldstændig, som Gud og som Menneske, under enhver af begge Skikkelser. Ja, i vor hellige Kirke nyde vi Herrens sande Kjød og Blod og opfylde saaledes hans Befaling, for ikke at hjemfalde til den evige Død. Men — hvad nyder man udenfor vor katolske Kirke? — Er det ogsaa Herrens Kjød og Blod? — Og dog gjælde hine Ord alle Christne: „Dersom I ikke æde Menneskets Søns Kjød og drikke hans Blod, saa skulle I ikke have Livet i Eder!“

Men, mine Dyrebare, her skulle vi endnu omtale et andet høist vigtigt Spørgsmaal: Hvorfor har vor

Frelser indstiftet den h. Nadvere ikke under een, men under tvende adskilte Skikkelser? Enhver katholsk Christen svarer herpaa: „Christus har indstiftet den h. Nadvere under tvende adskilte Skikkelser, fordi han selv Aftenen før sin Lidelse første Gang i den nye Pagt feirede det høihellige Messeoffer, og befalede sine Apostle og deres Efterfølgere i Præstedømmet at feire det selvsamme Offer til hans Lidelses og Døds Ihukommelse. Christus indstiftede altsaa den hellige Nadvere først og fremmest som det Offer, ved hvilket hans blodige Korsoffer paa en ublodig Maade skulde fremstilles og gjentages, for at de Troende uafladelig kunne blive deelagtige i hans Forløsnings Frugter. Men for at fremstille Christi Død paa Korset, d. e. hans Blods virkelige Adskillelse fra hans Legeme, dertil udfordres Consecrationen af de tvende adskilte Skikkelser. Enhver Præst i Jesu Christi Kirke er derfor stedse strengt forpligtet til at feire det h. Messeoffer saaledes som Christus selv har befalet det, ved at forvandle Brød og Viin til Herrens Legeme og Blod, skjøndt Christus efter Forvandlingen med sit Legeme og Blod er nærværende under enhver især af begge Skikkelser. Den h. Nadvere er altsaa ikke blot et Sacrament, men ogsaa et Offer. Til Offeret høre altid de tvende adskilte Skikkelser, men ikke til Sacramentet. Naar da Præsten eller Biskoppen eller selve Kirkens Overhoved ikke frembærer Gud det h. Offer, saa modtager han den h. Communion, som alle andre Troende, kun under Brødets Skikkelse, f. Ex. paa Sygeleiet; og paa den h. Skærtorsdag feirer kun een Præst ved hver Kirke den h. Messe, medens de andre Præster modtage den h. Communion som de øvrige Troende. Udenfor vor h. Kirke, hvor man ikke har gyldig viede Biskopper og Præster, der kunne forvandle Brød og Viin til Herrens Legeme og Blod, der har man følgelig hverken Messeoffer eller Communion, og derfor kunne vore adskilte Brødre og Søstre i Christo vistnok ikke føle stor Trang til at gaae

til Alters i deres Kirker, for som de mene og sige — at nyde Sacramentet heelt og fuldstændigt.

Men lader os nu ogsaa betragte nogle af de Grunde, som have foranlediget vor h. Kirke til at foreskrive den h. Communions Annammelse kun under Brødets Skikkelse.

Disse Grunde ere fornemmelig følgende tre:

1. for at bevare det allerhelligste Sacrament fra Vanhelligelse,
2. for at lette Alle Modtagelsen af den h. Communion, og
3. for desto virksommere at bekæmpe den modsatte Vranglære.

Den første Grund er indlysende for Enhver, der betænker, hvor let det h. Sacrament under Vinens Skikkelse kunde vanhelliges, selv ved den samvittighedsfuldeste Behandling af Kalken; især naar flere Tusinder, som det ofte er Tilfældet i katholske Lande, gaae til Herrens Bord paa een Morgen. Det sømmer sig altsaa at forebygge en saadan Vanhelligelse, da dette kan skee uden nogensomhelst Skade for de Troende. Et andet Slags Vanhelligelse vilde let kunne opstaae derved, at Vinens Skikkelse ofte ikke kan opbevares uden snart at fordærves; men ogsaa en saadan Vanhelligelse strider aabenbart imod den Ærefrygt, Kirken nærer for dette høihellige Sacrament, som er dens største og helligste Skat.

Derfor modtog allerede de første Christne den h. Communion ved visse Leiligheder kun under Brødets Skikkelse. Paa Forfølgelsens Tid toge de det h. Sacrament under Brødets Skikkelse med sig hjem eller i Fængslet, i et reent Linklæde, for at modtage det, førend de skulde lide Martyrdøden. Alle de, som ikke kunde bivaane det h. Messeoffer, modtog stedse den h. Communion i deres Hjem kun under Brødets Skikkelse. Desuden blev det allerh. Sacrament dengang, ligesom det skeer endnu den Dag idag, opbevaret i Tabernaklet kun under Brødets Skikkelse.

Kirken, denne vor vise og kjærlige Moder, har fremdes foreskrevet den h. Communion kun under Brødets Skikkelse, for at lette Alle dens Annammelse, og for at Ingen af de Troende skal berøves dette Kjærlighedsmaaltid. Thi foruden at Vinen i mange Egne er vanskelig at erholde, gives der ikke faa Christne, der have en naturlig Mødbydelighed for Vinens Smag og Lugt. Andre vilde maaskee ikke kunne bekvemme sig til at drikke af det samme Kar, af hvilket Alle drikke. Ja, m. D., Kirken er en Moder, der elsker alle sine Børn, uden Undtagelse, og vil gjøre dem Alle deelagtige i dette guddommelige Kjærlighedsmaaltid, saaledes at alle Troende uden Personsanseelse, baade Rige og Fattige, Fornemme og Ringe, Fyrster og Betlere, med hverandre i hellig Kjærlighed kunne modtage deres elskede Gud og Frelser. Det stod derfor allerede i de første christelige Tider de Troende frit for, ved fælleds Communioner enten at drikke eller ikke at drikke af den h. Kalk.

Endelig har Kirken befalet, at de Troende skulle modtage den h. Communion ene under Brødets Skikkelse, for desto kraftigere at bekæmpe den modsatte Vranglære, den Vranglære, at det skulde være nødvendigt til Salighed at annamme det allerh. Sacrament under begge Skikkelser, som om Christus ikke var heel nærværende under enhver af de to Skikkelser. For i Gjærningen at bekæmpe en saa fordærvelig Vildfarelse, har altsaa Kirken, veiledet af den Helligaand, foreskrevet den h. Communionens Annammelse under Brødets Skikkelse alene. Vel kan vor h. Kirke atter give Enhver Valget, enten at drikke eller ikke at drikke af den h. Kalk, og om den fandt det nødvendigt, kunde den endog ligefrem befale, ogsaa at drikke af Kalken; men — Kirkens Lære, at Jesus Christus er heel og udeelt nærværende under een Skikkelse saavel som under dem begge, at han er heel nærværende selv under den ringeste Deel af Brødets eller Vinens Skikkelser, og at Nydelsen af Herrens høihellige Kjød og Blod kun under Brødets eller ogsaa kun under Vinens

Skikkelse er tilstrækkelig til at opuaae det evige Liv, denne Kirkens Lære er uforanderlig, ligesaa uforanderlig, som Jesus Christus, vor fra de Døde opstandne Frelser, er uforanderlig den Samme i al Evighed.

Lader os da af vort ganske Hjerter takke vor guddommelige Herre og Frelser, fordi han i sin grændseløse Godhed og Barmhjertighed har kaldet os til sin h. ufcilbare Kirke, Sandhedens Støtte og Grundvold, og i Alt underkaste os Kirkens Bud og Anordninger! Lader os takke vor Frelser, det sande Paaskelam, fordi han i den h. Messe offerer sig for os til sin himmelske Fader og ved den h. Communion hengiver sig til os med sit Legeme og Blod, ligesom han hengav sig til de to Disciple, om hvem vi læse i Dagens Evangelium! Ligesom disse kjendte Jesus, deres korsfæstede og opstandne Frelser og opfyldtes af den inderligste Glæde, saasnart de havde modtaget ham i deres Hjerter, saaledes kjende ogsaa vi vor barmhjertige Gud og Frelser i hans Kjærligheds Sacrament og gjennemtrænges af Glædens og Frydens Følelser, naar han ved den h. Communion tager Bolig i vore Hjerter. Lader os stødse med hine Disciple bede under vor jordiske Vandring: Herre, bliv hos os! Bliv hos os i din Kjærligheds Sacrament! Og naar det da engang bliver Aften og Dagen holder, naar vort Livs Ende, naar Døden nærmer sig, da være vor Frelser, Seirherren over Død og Helvede, i den h. Communion vor Kraft og vor Styrke under den sidste Kamp i vor Hedengangs Time; ja, Han, vor kjærlige Gud, nære og styrke da paa vort Dødsleie vor Sjæl med sit Kjød og Blod til det evige Liv! Amen.

Religionen.

Gud har sat os i Verden, for at vi skulle lære ham at kjende, elske ham og tjene ham, og derved opnaae Himlens evige Salighed. Dette er vort Endemaal, det vil sige Aarsagen, hvorfor vi ere her paa Jorden. Idet Gud satte os dette ophøiede Maal, gav han os tillige et Middel ihænde for at naae det. Dette Middel er Religionen, det er den Aabenbaring, som vor himmelske Fader har skjenket os, for at lære os, hvad vi skulle gjøre og undlade, for tilfulde at opfylde hans Villie paa Jorden og ved denne Troskab gjøre os værdige til at besidde den evige Lyksalighed.

Der gives kun een sand Religion. Kun denne alene lærer os den saude, uforandrede guddommelige Aabenbaring, og det er den christelige eller katholske Religion. Man er derfor forpligtet til at troe Alt hvad den lærer, og gjøre Alt hvad den paalægger os, thi ellers er man ulydig mod Gud.

Alle de Religioner, som man hidtil har seet her paa Jorden, og som endnu findes, (Hedenskab, Muhamedanisme, Jødedom, Arianisme og Protestantisme) ere sacrilegiske og usande Efterligninger af den sande Religion, ligesom falske Penge er en syndig og bedragerisk Eftergjørelse af gode Penge. Derfor er den katholske Religion den eneste, som holder Stand ligeover en alvorlig og grundig Prøvelse.

Den sande Religion kaldes den christelige Religion, efter dens Stifter Jesus Christus; man kalder den tillige den katholske (det vil sige almindelige) Religion, fordi Jesus Christus har givet den for Alle og for alle Tider. Den er begyndt med Verdens Begyndelse, og vil vedvare til Verdens Ende og ind i Evigheden.

Her paa Jorden har Gud ladet den gennemgaae tre Udviklingstrin eller tre paa hinanden følgende Tidsrum.

Religionen gennemgaaer ligesom Mennesket tre Tidsrum: Barndommen, Ynglingsalderen og Manddomsalderen, medens den dog bestandig efter sit Væsen forbliver den samme. Ligesom Gud er Een, uagtet han bestaaer af tre Personer, Faderen, Sønnen og den Helligaand, saaledes er den sande Religion en Eenhed, uagtet den har udviklet sig gennem tre Aabenbaringer, der tydeligt og klart ere fulgte efter hinanden.

Den første Aabenbaring og den første Kundskab, som Gud skjenkede Verden, blev givet til Adam og til Patriarcherne (Noah, Abraham, Isaak, Jacob etc.) og vedvarede indtil Moses' Tid. Man kalder den den patriarkalske Religion; den varede henved 2,500 Aar.

Den anden Aabenbaring — en videre Udvikling af den første — blev af Herren givet til Moses og de følgende Propheter (David, Salomon, Isaias, Jeremias, Daniel, Ezechiel etc.). Den varede indtil Verdensforløserens, vor Herres Jesu Christi, Komme, henved 1,500 Aar; man kalder den den jødiske Religion.

Guds tredje og sidste Aabenbaring — den christelige eller katholske Religion — udviklede og fuldstændiggjorde de to tidligere; den blev grundlagt af Guds egen Søn, Jesus Christus, som kom her til Verden for 1876 Aar siden, og hvis Herredømme varer evigt.

Jesu Christus, den menneskevordne Gud, er Midtpunktet og Hovedet for al Religion. Ligesom Solen, naar den i Middagsstunden har naaet sit Høidepunkt, fylder hele Verdensrummet: den Deel den har tilbagelagt, den Deel, hvor den da befinder sig, og den Deel, som den endnu har at tilbagelægge, idet den opliver Alt med sit velgjørende Lys: paa samme Maade opfylder Jesus Christus, Sjælens evige Konge, Menneskehedens Frelser og Forløser, med sin guddommelige Virksomhed det Forbigangne, det Nærværende og det Tilkommende.

Ham er det, som de hellige Patriarcher og Propheter og den gamle Pagts Troende fra det Fjerne have skuet hen til, og hvis Komme de have ventet; Ham er det,

som de have elsket, og paa hvem de have troet og haabet, og hvem de skyldte deres Frelse. Ham have Apostlene og de andre Udvalgte paa hans Tid sect, elsket og tilbedet. Han er endelig Den, til hvem alle kommende Slægter skulle skue op, og som ved Verdens Ende skal komme igjen som deres Dommer.

Denne vor guddommelige Lærer har bragt sin Kjærlighed til os til en saadan Høide, at han, efter at have givet Menneskene denne tredie Aabenbaring, og derved lært dem Alt hvad man har nødig at vide i dette Liv angaaende Religionen, er død paa Korset for os, for at afsonse vore Synder og fyldestgjøre sin Faders Retfærdighed. Han har rensset os med sit Blod, og aabnet Himlens ved Syndefaldet tillukkede Porte for os. Gjenopstanden fra de Døde, salig og seirrig steg han atter op til sin himmelske Fader; og der venter han i evig Salighed alle sine sande Disciple, det vil sige alle dem, som troe hans Ord, udøve hans Lære, efterligne ham og benytte de Naademidler, som han har indstiftet, inden han forlod Jorden.

Scnere skulle vi see, hvorledes Jesus Christus, for at bevare sin Religion reen og ubesmittet, og for at udbrede den over hele Jorden, har stiftet en Kirke, og overdraget dens Styrelse til et aandeligt Hyrdeembede, hvis Medlemmer, som Sjælernes Veiledere og Troeslærdommenes Vogtere, ere beklædte med Hans Myndighed. Vi skulle ligeledes tale om, at Overhovedet for dette Samfund af Præster, og som en Følge deraf for alle Jesu Christi Disciple, er Paven, Roms Biskop, den hellige Apostel Petrus', den Første af Apostlenes Efterfølger, og at saaledes den christelige Religion er den, der bliver forkyndt af Paven, som er Jesu Christi synlige Stedfortræder.

Denne guddommelige Religion skal vare saa længe Verden staaer, uden at undergaae nogensomhelst Forandring i sine Troeslærdomme, uden at behøve at frygte for, at disse skulle blive forfalskede ved Vranglærdomme.

Den er Guds Værk. Han har skabt den, vaager over den, og Jesus Christus beskytter den med sin Almagt. Efter den yderste Dag ophører den christne Religion endnu ikke; den naaer i Himlen sin høieste Fuldkommenhed og vedvarer fra Evighed til Evighed. Alle dens sande Medlemmer blive da hellige, blive Jesus Christus værdige, han som er deres guddommelige Herre og vil lade dem faae Deel i sin Salighed og Herlighed.

Den christelige Religion er Menneskenes sande Lys og Lykke, baade i denne og i den anden Verden. Alt hvad den indeholder er stort, fatteligt, godt, Gud og Mennesket værdigt. Lykkelig er derfor den, som kjender denne hellige Religion, men endnu langt lykkeligere er den, som udøver den og lader den styre og lede sit Liv. Han opfylder Guds Villie, han vandrer paa den rette Vei, han kjender sin Skaber, han tjener og elsker ham, han bliver elsket og velsignet; og efter Livets Prøvelser erholder han den herligste Løn.

Kjøbenhavn, 8. Mai 1876.

Til mine kjære Troesfæller!

Den første Pligt, der paahviler mig paa denne Dag, er: at udtale min dybtfølte Tak til de Mange, som i de sidste 7 Dage deels skriftligt, deels mundtligt have bevidnet mig deres venlige Deeltagelse i mig Sorg over min Moders Bortgang; især takker jeg paa det Hjerteligste mine Høiærv. Medbrødre, d'H.H. Kirkeforstandere, Sangerchoret, Sct. Josephssøstrene, ja alle den herværende Menigheds ærede Medlemmer for deres saa almindelige og overordentlig rørende Medvirkning til at hædre den kjære Hedengangnes Jordfæstelse, hvorved den idag stedfundne Sørgegudstjeneste er bleven forvandlet til en opløftende og trøstefuld Høitidelighed, der gyder lindrende Balsam

i det saarede Hjerte. Mindet om denne kjærlige Deeltagelse vil jeg stedse bevare i taknemmelig Erindring.

I Forbindelse hermed maa det være mig tilladt, endnu at udtale mig aabenhjertigt om en anden Sag, der ligeledes berører min egen Person meget nær. Tilfældigviis fik jeg nemlig i de sidste Dage Nys om, at man gjør Forberedelser til at feire den forestaaende 25de Aarsdag efter min Ordination til Præst, henholdsviis efter min første hellige Messe, og min kort derefter paafulgte Ansættelse ved den herværende Sct. Ansgarii Kirke i Aaret 1851. Denne Efterretning kunde selvfølgelig ikke andet end røre mig dybt og opfylde mig med inderlig Taknemmelighed mod Alle, som have ønsket at benytte denne Leilighed til at berede mig en festlig Glæde og Overraskelse; under vanlige Forhold vilde jeg tilvisse ogsaa med Erkjendtlighed have modtaget et saa talende Beviis paa Hengivenhed og Kjærlighed fra de Troendes Side. Men Enhver, der opmærksomt betragter vore nuværende Tidsforhold, maa vistnok give mig Ret i, at disse ingenlunde kunne ansees for at være vel skikkede for Høitideligholdelsen af overordenlige og glade Festligheder.

Med Sorg og Harme maae vi see, at vor hellige Fader, udplyndret og voldelig berøvet sin legitime Kongethrone, nu allerede tilbringer det sjette Aar i uværdigt Fangenskab, og at den ærværdige 84aarige Præstecolding for Tiden endog trues af et piemontesisk kirkefjendtligt Regimente med endnu værre Ting; og Rom, hans retmæssige Residents og hele den katholske Verdens Hovedstad, hvor saa at sige enhver Plet af Jord er helliget ved Millioner Martyrers Blod og ved utallige andre Helgeners personlige Minder, den bliver nu Dag for Dag og principielt vanhelliget ved sacrilegiske og ugudelige Fortagender; — med Sorg og Harme maae vi see, at Kirkens Biskopper og Præster for Tiden, navnlig i det ulykkelige „tydske Rige“ og i Schweitz, i hundredeviis blive enten indespærrede som gemene Forbrydere, eller med brutal Vold bortjagede fra deres Kirker og Menigheder og landsforviste, blot fordi de „adlyde Gud mere end Mennesker“, og ei ville paa Hedingeviis falde paa Knæ for en tyrannisk Statsmagt og tilbede den som en Guddom; — talrige katholske Menigheder ere ved „Lov“ (!) deres Sjælesørgere berøvede og maae leve og døe uden Religionens Trøst, uden al geistlig Hjælp og Bistand; — medens saaledes Kirkens trofaste Børn forfølges og plages ved himmel-

raabende Uretfærdighoder, bliver derimod en nymodens Sect, der kalder sig Stats- eller Gammelkatholiker, paa den skamløseste Maade begunstiget og understøttet af dem, der paa Embedsvegne skulle forsvare Lov og Ret i Verden, og baade Politi og Soldater maae paa „Lovens“ Bydende hjælpe disse æreløse Sectstiftere med at frarane Katholikerne den ene Kirke efter den anden; — gjentagne Gange er vor h. Kirke i Løbet af dette Aarhundrede bleven udplyndret ved saakaldte „Sæcularisationer“, og næppe havde den i vor Tid atter ved sine hengivne Børns Offervillighed samlet sig det Fornødne til det timelige Underhold, førend „Rettens“ Forsvarere i vore Dage give sig til paany at frarøve Kirken al dens timelige Formue, og, for at give ogsaa dette Kirkeran Skin af Lovlighed, lave de deres saak. „Love“ saaledes, at de med Jøderne (Joh. 19, 7) kunne raabe: „Vi have en ‚Lov‘, og efter denne vor ‚Lov‘ maa Katholikernes Kirkegods forvaltes af Staten“; og saa anvendes da Kirkens Formue til at fremme, understøtte og berige Guds og Religionens svorne Fjender; — medens Kirkens ophøiede og forædlende Lære bliver hemmet, controlleret og mistænkliggjort paa den meest oprørende Maade, ret som om vor h. Kirke, der har christnet og civiliseret Verden og frelst Samfundet fra Hedenskabets Barbari, var den farligste og skadeligste af alle Forbrydere: see vi derimod, hvorledes de ugudeligste og meest demoraliserende Lærdomme og Theorier, der konsekvent maae føre Samfundet tilbage til Barbariet, faae Lov til, frit og uhindret at udbrede deres Helvedgift allevegne i Klubber og i Skoler, i Skrift og i Tale, i Byerne og paa Landet — kort sagt, næsten overalt see vi for Tiden en almindelig, virkelig dæmonisk Krig optændt imod vor aandelige Moder, den h. Kirke, imod dens Lære og Institutioner, imod dens trofaste Børn og Tjenere, medens alle onde og nedbrydende Magter, alle urene og uædle Elementer i Verden feire en uhyggelig og uheldsvanger Triumph.

Sandt er det rigtignok, denne Situation er saa langt fra at kunne vække hos os nogen Frygt eller Bekymring for selve vor h. Kirke og dens endelige Seir, at den tvertimod i vore Øine er et nyt Beviis for Kirkens Sandhed og dens guddommeelige Indstiftelse i Medfør af Herrens utvetydige Forjættelser*); hele denne Tingenes Tilstand maa

*) Joh. 15, 18 flg.: „Dersom Verden hader eder, da vider, at den har hadet Mig førend eder. Vare I af Verden, da vilde Verden

desuden tjeno til, paany at godtgjøre for den ganske Verden, at vor hellige Religion ikke er nogen verdslig Statsanstalt eller nogen national Folkekirke, der kun lever af Fyrstegunst eller Parlamentsnaade, men at den er en selvstændig og uafhængig guddommelig Frelsesanstalt, der har sin egen Grund og sine egne Fødder til at staae paa. Imidlertid er det ei heller mindre sandt, at vi med alle vore Troesbrødre i hele Verden udgjøre eet Kirkelegeme, mellem hvis Lemmer der bestaaer et ømt og vidunderligt Samfundsbaand, som bevirker, at naar „eet Lem lider, lide alle Lemmerne med“, og at vi, som Verdensapostelen, føle Trang til at „græde med de Grædende“, og at sige: „Hvo er skrøbelig, og jeg ikke ogsaa? Hvo bliver forargot, og det brænder ikke i mig?“ Denne levende og overnaturlige Samfundsbaand, der knytter os til de Mange, som lide under den nærværende trængselsfulde Situation, og vor oprigtige Medfølelse med deres trykkende og betrængte Forhold, synes jeg maa give os Afsmag for at deeltage i eller foranstalte overordenlige Glæder og Festligheder i denne Tid; og det er ogsaa med denne Betragtning for Øie, at medens jeg vistnok fuldelig og taknemlig paa-skjønner det kjærlige og velvillige Sindelag, der aabenbarer sig i den paatænkte Beslutning om at feire mit 25aarige Jubilæum, alligevel maa ønske og herved beder om, at al ydre Høitidelighed i den Anledning maa undgaaes eller i alt Fald indskrænkes til en særdeles talrig og andægtig Deeltagelse i de hellige Sacramenter og i den offentlige Gudstjeneste paa min Primitivdag den 15de Juni, som iaar netop falder ind paa Christi Legemsfest og saaledes ogsaa kan gjælde som Vigilie eller Helligaften

elske sit Eget; men eftersom I ikke ere af Verden, men Jeg har udvalgt eder af Verden, derfor hader Verden eder. Kommer det Ord ihu, som Jeg sagde eder: eu Tjener er ikke større end hans Herre. Have de forfulgt Mig, skulle de ogsaa forfølge eder.“ Smsts. 16, 2. flg. og 20. flg.: „De skulle udelukke eder af Synagogerne; ja den Tid skal komme, at hver den, som ihjelslaaer eder, skel mene, at han viser Gud en Dyrkelse... Sandelig, sandelig siger Jeg eder: I skulle græde og hyle, men Verden skal glæde sig; I skulle være bedrøvede, men eders Bedrøvelse skal vende til Glæde.“ Smsts. 17, 14: „Fader! Jeg har givet dem dit Ord; og Verden har hadet dem, fordi de ikke ere af Verden, ligesom Jeg heller ikke er af Verden.“

til den 30te Aarsdag efter vor hellige Fader Pius IX's Valg til Pave 16. Juni 1846. En saadan Høitideligholdelse af denne Dobbeltfest vilde unægtelig ikke blot være den smukkeste for vor nuværende Tid og den gavnligste for vor h. Kirke og alle Deeltagere, men ogsaa den glædeligste og trøsterigste for

Deres
kjærligt hengivne Sjælesørger
H. Grüder.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14de Mai. 4de Søndag efter Paaske. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 15. M. Benedict Joseph Labre, Bekj. 16. Ti. Johannes af Nepomuck, Mart. 17. Ø. Paschalis Baylon, Bekj. 18. To. Erik, Konge af Sverrig, Mart. 19. F. Petrus Coelestinus, Pave. 20. L. Bernardin af Siena, Bekj.

Søndagen den 21de Mai. 5te Søndag efter Paaske.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¹/₄. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8¹/₂. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 20.

Søndagen den 21de Mai.

1876.

Indhold: Bartholomæusnatten Kortfattet Oversigt over den christelige Religion. Jeg troer! Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Paris, Berlin, Seckingen, Liegen, Wupperthal, Württemberg, Tyrkiet, America, Peking, Kjøbenhavn.

Bartholomæusnatten

af 24de August 1572.

Det er en historisk Kjendsgjerning, at overalt, hvor man bestræbte sig for at udrydde den af Gud aabenbarede Sandhed og dens Bærer, den katholske Kirke, greb man til Voldsgjerninger imod den og dens hengivne Børn. Saaledes gjorde Arianerne i det tredje Aarhundrede, saaledes Hussiterne i Böhmen i det 15de Aarhundrede, saaledes Protestanterne i det sextende Aarhundrede i Schweits, Tydskland, Frankrig, Danmark, Sverrig og England; saaledes i vore Dage Gammelkatholikerne i Tydskland og Schismatikerne i Rusland og Tyrkiet. Dog, den naturlige Retsfølelse oprøres som oftest ved en saadan Fremfærd, og derfor kan det ikke altid lykkes med Held at anvende dette Middel. Saa finder man paa et nyt, ikke mindre forkasteligt Middel, nemlig systematiske Bagvaskelser imod Katholikerne; man paadigter dem Gjerninger, som man selv føler sig tilbøielig til, eller som

man selv har gjort sig skyldig i ved andre Leiligheder. Der er saaledes een Begivenhed — den saakaldte Bartholomæusnat eller Blodbrylluppet i Paris den 24de August 1572 — som i denne Retning mere end mange andre gjøre Bøddeltjeneste i de mange Historieforfalskeres Hænder, der paa en Maade henrette Sandheden ved at kvæle den med Løgn og onskabsfulde Sigtelser. Bartholomæusnatten bliver sat i Scene paa Theatret i „Hugenotterne“, for at det theaterbesøgende Publicum maa opfyldes med Afsky for Katholicismen, hvis Tilhængere her fremstilles som de patriotiske Hugenotters Mordere. Men ikke Alle søge Theatret; Mange sidde hellere ved et Krus Øl i Værts-
huset, og dem hjælpe Aviserne til at faae det „rette Syn“ paa Katholicismens Vederstyggelighed. Og for at ingen Deel af Samfundet skal fattes det tilbørlige Maal af Uvillie imod Rom og de romerske Katholiker, saa for-
sømmer man ikke at anbringe denne gruopvækkende Historie i alle Skolebøger. Børnene lære at opramse den og bære saaledes de dem i Ungdommen indpræntede Usand-
heder med sig igjennem hele Livet, medens de, der skulde vidne om Sandheden, enten ikke vide noget om den eller holde det for hensigtsmæssigt, i den „gode Sags“ Inter-
esse ikke at afsløre Løgneren. Dette er Grunden til, at vi have fundet os foranledigede til her at give en sandfærdig Skildring af Blodbrylluppet, for at Læseren kan være i
Stand til at dømme om de Folks Sanddrøhed, der give Katholikerne Skylden for denne Forbrydelse. Og for at vor Skildring skal være desto mere paalidelig, ville vi benytte de meest anseete Forfattere, der have skrevet om dette Æmne, og det for største Delen Protestanter, saasom Wilhelm v. Schütz („die aufgeklärte Bartholomæusnacht“), Serrani, reformert Prædicant i Genf, Ranke (franz. Geschichte im 16. und 17. Jahrhundert).

Hugenotterne.

For at komme paa det Rene med, hvem der egenlig

bærer Skylden for den her omhandlede fordømmelsesværdige Forbrydelse, er det nødvendigt først at danne os et Billede af Hugenotterne og det dengang ved Pariserhoffet herskende Partivæsen. Vi begynde med Hugenotterne.

Hugenotter var det Navn, man gav de franske Calvinister, der vare et tro Afbillede af Calvins alvorlige og mørke Aand; og Øgenavnet „Hugenot“, som enten betyder „Natspøgelse“ eller var afledet af en daarlig Mønt af Hugo Capet, altsaa et daarligt Pengestykke, betegner tilstrækkeligt den Agtelse, som det franske Folk havde for dem. Frants I., Konge af Frankrig, en ligesaa samvittighedsløs som klog Monark, der i alle sine Foretagender kun havde det Ene for Øie, at ophøie sig selv, og hvem alle Midler vare velkomne, naar de lovede at gjøre ham til Verdens mægtigste Fyrste, havde ved sin Vilkaarlighed saavel i politiske som i kirkelige Ting beredet Veien for den calvinske Reformation. Med den største Tillid dedicerede Zwingli og derefter ogsaa Calvin ham deres Hovedværker. En vis Vilhelm Farel og en Uldvæver ved Navn Johan Le Clerc samlede den første hugenottiske Menighed om sig i Meaux. Høiskolen i Paris den saakaldte Sorbonne, der havde gjort saa Meget, for paa Concilierne i Constanz og Basel at forvirre Kirken, fik nu Øinene op; den indsaae det Uheldsvangre i Calvins Lære og modsatte sig alvorligt Vranglærens Indførelse. Men den kongelige Raad, Berquien, Kongens Maitresse, Hertuginde af Etampes, og Margarita af Valois, Kongens Søster, støttede den af al Kraft ved det kongelige Hof. Stolende paa saadanne Velyndere fik Hugenotterne snart Mod og vovede ikke blot at slaae den guddommelige Frelasers og den allerseligste Jomfrues Billeder i Stykker, men endog at hefte et Smædeskrift imod Alterets helligste Sacrament paa Kongens Dør. Dette syntes dog Kongen at være lidt for stærkt, og han lod derfor skarpe Edicter udgaae imod Hugenotterne. Men man vogte sig vel for at troe, at disse Edicter bleve dicterede af Kongens Religionsiver; det var kun Politiken, der bevægede ham

til at udstede dem. Thi hele sin Regeringstid igjennem havde han smedet Sammensværgelser med de tyske Protestanter, som havde udleveret ham tre tyske Fyrstendømmer, Metz, Toul og Verdun. Han vidste altsaa meget godt, hvad han kunde vente, hvis han lod Hugenotterne blive for stærke. Havde Frants I. bekæmpet de fanatiske Hugenotter af Nidkjærhed for sin Religion, saa havde han ikke understøttet de tyske Protestanter; det synes at være klart nok. Men hans Politik raadede ham til i Tydskland at understøtte Protestanterne, medens han i Frankrig forfulgte dem.

Frants I.' Eftermand paa Thronen, Henrik II. (1547—1559), fulgte den samme Politik. Han bekæmpede Paven og de katholske Magter, var Protestanterne Beskytter i Tydskland og undertrykte Hugenotterne i Frankrig. Han erklærede Vranglæren for en Forbrydelse imod Staten, og, for at Kirken, der aldrig, som man saa gjerne vilde indbilde Verden, har dømt en Kjætter til Døden, ikke skulde lade Naude gaae for Ret, saa stævnedes han Vranglærerne for Statsdomstolene og lod dem der dømme til Døden.

Under de følgende svage Konger fik Hugenotterne betydelig Tilvæxt i Tal og Indflydelse. Fremragende Mænd, som Admiral Coligny, stillede sig i Spidsen for dem, og han gjorde det maaskee af religiøse Hensyn. Louis Condé, en Prinds af Blodet, som man kalder Medlemmerne af det kongelige Huus, forenede sig med Coligny; men han gjorde det af Politik, og ikke af Religion, da han var og vedblev at være Katholik. En Samtale om Religion imellem Katholiker og Hugenotter, der blev holdt i Poissy faldt ugunstigt ud for de Sidste, og Hugenotterne vilde nu være blevne heelt undertrykte, hvis den rænkefulde Catharina af Medicis, Kongens Moder, ikke havde begunstiget dem. Men hun gjorde det, for saaledes at faae Herredømmet over de mægtige Guiser, Hertugerne af Lothringen o. Fl.

I Aaret 1562 fik Hugenotterne Tilladelse til frit at

udøve deres Religion, og de betjente sig af denne Gunst til at knuse Alt, som stillede sig hindrende i Veien for deres Planer. Döllinger*), hvem man i denne Sag næppe vil nægte Roes for Upartiskhed, siger herom: „De tillode sig de meest rasende Udskeielser i de sydlige Provindser, hvor de vare meget talrige, isærdeleshed i Languedoc, Guienne, Poitou og Saintonge. I flere Byer mishandlede, forhaanede og dræbte de Præsterne og Munkene, tvang Katholikerne til at gaae i Landflygtighed, brændte Relikvier, kirkelige Dragter og Bøger, tilintetgjorde Billeder og Altere og lod deres Raseri isærdeleshed gaac ud over Kirkerne. De pragtfuldeste Mindesmærker af den gothiske Bygningskunst forsvandt i kort Tid. Alene i Montpellier bleve sex og fyrretyve Kirker nedrevne. Da Hugenotterne førte Underhandlinger om Fred i Orleans, benyttede de denne Leilighed til at ødelægge nitten Kirker enten helt eller tildeels i denne By. Kathedralkirken i Bezin blev af dem omdannet til en Stald. Selv de Døde undgik ikke deres Raseri. Utallige Grave bleve opbrudte, og de Afdødes Legemer kastede ud af Gravene. Og det var ikke blot en pludselig Opblussen af en tøilesløs Pøbelhobs Raseri, som udøvede saadanne Voldsgjæringer, men Prædicanterne opmuntrede dertil, stillede sig i Spidsen for disse Vandaler og fattede i deres Møder formelige Beslutninger med Hensyn til Katholikernes Udryddelse. Derfor kan Ingen undre sig over, at i Orchez (Bearn) alene tre tusinde Katholiker, ogsaa Kvinder, Børn og Oldinger, bleve henslagtede. Imod Præster og Ordensgeistlige opstod der en almindelig Forfølgelse, som de kun kunde undgaae ved Frafald fra deres Religion og Ordensløvter. To hundrede Præster bleve paa een Gang styrtede ned i en Afgrund ved Saint-Sever. Den 29de September 1567 trængte Hugenotterne i Nîmes ind i de Fornemmes Huse, reve firsindstyve af dem ud af deres Boliger og kastede dem ned i en Brønd.“ Denne Skjænd-

*) „Fortsetzung von Hortigs Kirchengesch.“ III B. S. 531 og Flg.

selsgjerning, som er bekjendt i Historien under Navnet „Michelade“, finder man aldrig omtalt i Bøger til Almuens Oplysning eller i Skolebøger, der skulle belære Ungdommen om Bartholomæusnatten. Ligeledes glemme de nysnævnte Folkebøger at berette, at Briquemont, en af Hugenotternes Hovedanførere bar et Halsbaand, som var sammensyet af myrdede Præsters Øren.

Vi kunde tjene med flere saadanne Exempler, om det ønskedes; men vi troe, at dette lille Udvalg vil være tilstrækkeligt til at characterisere Hugenotterne.

(Fortsættes.)

Kortfattet Overblik over den christelige Religion.

Aarsagen til, at der overalt gives saa mange Mennesker, forøvrigt agtværdige og brave, men som leve uden Religion og vedblive at være Hedninger midt i et christent Samfund, ligger ene i, at de ikke kjende Religionen.

Uvidende eller dog daarligt underviste, som de ere, agte de den ikke; naar de ei agte den, kunne de eiheller elske den, og naar de ikke elske den, tænke de endnu mindre paa at leve efter den. De Misbrug, som i vort Aarhundrede oversvømme Verden, komme derfor efter alle forstandige Menneskers Mening af, at Religionens Fordringer ikke efterleves.

Verden gjør sig ofte en falsk Mening om Religionen, og ifølge denne Vildfarelse dømmes man den, kritiserer den og ender med at fordømme den. Dette er en beklagelig Overfladiskhed. For at Du nu, min Læser, kan undgaae denne saa almindelige Feil, vil jeg kortelig fremstille denne ophøiede og hellige Religion for Dig.

Religionen er det Baand, som forener Gud med Mennesket, og Mennesket med Gud. Religionen er den hellige og nødvendige Videnskab, som lærer os, hvad Gud er, og hvad Gud har gjort for os; den lærer os ligeledes, hvad vi selv ere, hvad vi skulle gjøre for Guds Skyld, hvad Livet betyder, og hvad der venter os efter Døden. Der er en sand Religion, fordi der er en sand Gud. Der er kun een Religion, fordi der kun er een sand Gud; følgelig bestaaer Religionen i Guds Erkjendelse, i Kjærlighed til ham og Lydighed imod ham; og denne eneste sande Religion er den christne eller katholske, i hvilken Du og jeg ere saa lykkelige at være fødte. Man kalder den den Christelige, fordi Midtpunktet af alle dens Hemmeligheder er Jesus Christus, Guds Søn, som er bleven Menneske; den Katholske, det vil sige den Almindelige, fordi den omfatter alle Tider, alle Folkeslag og alle Lande.

Naar man betragter Religionens Indhold, deler dette sig i tre Hoveddele. Den første indeholder de Sandheder, som vi skulle troe, fordi Gud har aabenbaret os dem. Den anden fremstiller de Pligter, som vi skulle udøve, eller handler om Dyder og Laster, og kaldes den christelige Moral. Den tredie indeholder Læren om de Midler til Helliggjørelse og Frelse, som Gud har givet os; den omhandler Sacramenterne, Bønnen og Gudstjenesten. Den første Deel af disse Lærdomme henvender sig fornemmelig til vor Forstand, den anden Deel taler især til Hjertet, den tredie Deel isærdeleshed til vor Følelse, det vil sige, til vor Sjæl og det Forhold, hvori den staaer til den ydre Verden.

Forklaringen af den apostoliske Troesbekjendelse, danner det første Afsnit. Forklaringen af Guds og Kirkens Bud det Andet. Forklaringen af de syv Sacramenter, Fadervor, Englens Hilsen og Gudstjenestens Cæremonier dannet det tredie Afsnit.

Lader os nu høre og lære saa meget som muligt!

Jeg troer!

Vi have sagt, at Religionen er det hellige Baand, som forener os med Gud, og som forener Gud med os, og, at ligesom der kun er een sand Gud, saaledes er der ogsaa kun een sand Religion, nemlig den christelige. Vi have endvidere tilføiet, at dens Lærdomme dele sig i tre Hoveddele, af hvilke den første indeholder de Sandheder, som vi skulle troe, fordi Gud har aabenbaret os dem, den anden de Pligter, som vi skulle opfylde, fordi Gud har paalagt os dem, og den tredie handler om de Midler til Helliggjørelse og Frelse, som vi skulle anvende, fordi de ere os givne af Gud.

De Sandheder, som Gud har forkyndt os, og som vi skulle troe, indbefattes i den Troesbekjendelse, som kaldes Apostlenes Symbol. Det er vor Herres Jesu Christi Apostle, som have forfattet denne Formular; inden de skiltes ad for at forkynde og udbrede Evangeliets Lys over hele Jorden.

Du kjender uden Tvivl, kjære Læser, denne Troesbekjendelse eller „Credo“, men for det Tilfælde, at den maaskee er gaaet Dig af Minde, saa lad os her gjentage den med hverandre:

„Jeg troer paa Gud Fader, den Almægtige, Himlens og Jordens Skaber, og paa Jesus Christus, hans eenbaarne Søn, vor Herre, som er undfangen af den Helligaand, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, som nedfoer til Helvede, opstod paa den tredie Dag, opfoer til Himlen, sidder ved Gud Faders den Almægtiges høire Haand, hvorfra han skal igjenkomme for at dømme Levende og Døde. Jeg troer paa den Helligaand, den hellige katholske Kirke, de Helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og et evigt Liv. Amen.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Det er karakteristisk at see, hvorledes de italienske Ministre opfinde nye Ord, for bag dem at besmykke deres Maneuvrer med Hensyn til Kirkens og de veldædige Stiftelsers Eiendele. Saaledes har Finantsministeren nylig foreslaaet en Lov om „Conversion“ af alle saadanne Stiftelsers (Vaisenhuses, Fattighuses og Broderskabers) Formue. Disse Anstalter skulle nemlig ombytte deres Eiendomme mod italienske Statspapirer, der have en grumme ringe Værdi.

Frankrig. General Sol døde i Clermont-Ferrand efter en langvarig Sygdom. Generalen havde den store Naade, før sin Død at afsværgede den calvinske Vranglære og at vende tilbage til den katholske Kirke.

Paris. En radical Franskmand ved Navn Tirad, hvem Paven og den katholske Kirke naturligviis er en „Pæl i Kjødet“ opfordrede Regeringen til at ophæve det franske Gesandtskab ved det pavelige Hof i Rom. Men Minister Decazes, skjøndt Frimurer, troede dog, at dette vilde være uklogt, fordi den franske Nation, som en katholsk Nation, krævede et Gesandtskab hos Paven. Det har vist kostet den liberale Hertug af Glücksbjerg meget at maatte gjøre denne Tilstaaelse.

— En Synders Omvendelse. Martsheftet af Aarbøger for „Ærkebroderskabet af Maria Hjerte for Synderes Omvendelse“ meddeler følgende Begivenhed, der tildrog sig sidste Juul i Kirken „Notre Dame des Victoires“ i Paris.

„En ung Mand, der studerer Medicin, har kun en Moder og en Søster, som er lidt yngre end han selv; hans Fader er falden i Kampen for Frankrig. Siden sin Ægtefælles Død er Moderen stadig syg, og den Ulykke, at hendes Søn var en Fritænkter, tyngede langt haardere paa hende end Tabet af hendes Mand. Datteren deelte Moderens Sorg. I et Øieblik, hvor denne udgød sit Hjerte for Moderen, Dagen før Juul, sagde hun til denne: „Moder, kunde jeg bivaane den hellige Messe ved Midnat i Kirken af „Vor Frue til Seiren“, saa vilde jeg bønfulde det guddommelige Barn i Krybben med en saadan Inderlighed, at det — der er noget som siger mig det! — ikke kunde modstaae mine Taarer og vilde forunde mig min Broders Omvendelse.“

„Men, kjære Barn“, sagde Moderen, „jeg kan ikke give mit Samtykke til din fromme Plan. Hvem skulde ledsage Dig?“

„Min Broder“, udraabte hun med begejstret Røst.

„Din Broder? Ak, Du veed jo, at han aldrig gaaer i Kirke. Naar han skal bivaane en Ligbegængelse, saa bliver han staaende ved Døren til det hellige Sted, som om han frygtede for at besmitte sig.“

„Det gjør ikke noget; han vil gaae med mig; jeg skal nok faae ham dertil.“

„Hvis Du kan opnaae det, saa skal det glæde mig; men jeg frygter for, at alle dine Kjærtegn og al din Veltalenhed ville brydes ved hans Modstand.“

Men — ihvorvel Broderen i Begyndelsen ikke vilde gaae ind paa Forslaget, trængte Søsteren dog saa længe ind paa ham, indtil hun tilsidst vandt Seir over hans Uvillie.

Høitidelighedens Majestæt syntes ikke at mishage vor Fritænger. Var han end ikke rørt, saa gjorde dog Nyheden af det, han saac, Indtryk paa ham. Til sin store Forbauselse saae han, at ved den hellige Communion alle Rækker gik til Herrens Bord. Da Raden kom til hans Naboer og Naboersker, forlod hans Søster tilligemed de Øvrige ham, for at tage Deel i Lammets Festmaaltid. Han folte sig i dette Øieblik ganske ene og forladt, som en Forskudt, der frygter for at være ene. Da begyndte Daabens Naade at virke paa ham, og hans første hellige Communion randt ham ihu. Pludselig faldt han paa Kne som tilintetgjort og brast i Graad. Da hans Søster kom tilbage til sin Plads, fandt hun ham badet i Taarer. Det guddommelige Barn i Krybben havde hørt den unge Piges Bøn; den Vantroer havde fundet sin Vei til Damascus paa Helligdommens indviede Gulv.

„En Præst, en Præst!“ hviskede han til sin Søster. „Jeg føler mig sønderknust under Vægten af min Uværdighed. Min Søster, frels mig!“

Præsten lod ikke længe vente paa sig. Da den første hellige Messes Høitidelighed var endt, skriftede den unge Mand, og hans Søster havde den Trøst i Messen Kl. 6 at kunne ledsage ham til den hellige Jomfrues Alter, hvor han med sønderknust Hjerter modtog den fuldkomne Kjærligheds og den uendelige Barmhertigheds Gud.

Dette er ingen Roman, men en sand Historie, og den,

som fortæller den her, har den af den Omvendtes egen Mund.

Berlin. Hr. v. Kirchmann, en dygtig Jurist og Rigsdagsmand, har udgivet en Piece om den „evangeliske Kirkes Reform med Hensyn til den preussiske Synodalorden af 20. Januar 1876“ (die Reform der evangelischen Kirche mit Bezug auf die preussische Synodalordnung vom 20. Jan. 1876). Forfatteren er en afgjort Fjende af Halvheder, hvilket han viser i alle sine Skrifter. Derfor ere de preussiske Liberale rasende over det nævnte Skrivt, fordi Kirchmann siger Sandheden usminket, hvilket naturligviis er de liberale Blandere meget imod. Med Hensyn til Sandheden ere jo de Liberale som bekjendt sande Homøopather, der mene, at den fulde Sandhed er skadelig og fordærver baade Forstand og Hjerte. Men hvad er da Hovedpunktet i den protestantiske Forfatters Skrivt, som de oplyste Liberale anke over? Det er, at det er en Usandhed, at man udgiver Luthers Værk for en Reformation, at han til Trods for alle hans gode Hensigter ikke kan gjælde for en Reformator, men maa ansees for en Kirkens og Troens Forstyrrer og Ødelægger. Thi idet han nedrev alle de Fæstningsmure, som den christne Kirke havde reist imod alle dens fjendtlige Magter, og det indtil Bunden, og kun lod nogle Ruiner staae, har han banet disse fjendtlige Magter den Vei, ad hvilken de først tøvende, men siden med Storm ere trængte ind paa Troens og Kirkens Enemærker og nu nedtrykke begge til en Afmagt, som tilvisse vilde have skræmmet Luther fra at udføre sit Foretagende, dorsom han havde forudseet den.“

Seckingen (Baden). En badisk Embedsmand leverer et Bidrag til Gammelkatholikernes Characteristik. Denne Hædersmand staaer paa Gammelkatholikernes Liste i Seckingen og staaer i Begreb med at flytte til et nyt Embede ved „Bergstrasse“ (en protestantisk Egn). Forleden sad han ved Siden af en Bekjendt i et Værtshuus, og da han tog Afsked med denne, sagde han: „Veed De, at jeg dernede er Protestant.“ Han skammer sig altsaa ikke ved efter Omstændighederne at spille Protestant eller Gammelkatholik. Hvorledes skal man nu forklare sig, at disse Folk finde Sympathi hos Mænd, der staae i Spidsen for den lutherske Folkekirke her i Danmark?

Liege (Belgien). Den landflygtige Biskop af Paderborn, Conrad Martin besøgte den herværende Biskop, Cardinal-Ærkebiskoppen i Mecheln, Universitetet

i Løwen og den pavelige Nuntius i Bryssel. Den 29. Marts bivaanede den høiærværdige Herre Fasteprediken i den herværende Kathedralkirke. Han sad paa et Æres-sæde i Høichoret midt imellem to Biskopper. Prædicanten henviste ved Prædikenens Slutning de mange tusinde Tilhørere til den tilstedeværende landsforviste Biskops Troesmod og lysende Exempel, og det er næsten utroligt, hvilken Sensation dette som overhovedet Biskoppens Nærværelse fremkaldte.

Wupperthal (Rhinpreussen). Sognepræst K. i K. fik for kort Tid siden et tilsyncladende ringe Cigaretui, hvis Indhold var den kostbareste Cigar, man kunde sec. Den bestod nemlig af flere Pengesedler og Dækbladet var to Hundrede-Marksedler. Denne Cigar skulde erstatte Tabet af en Rente, som den preussiske Fiscus er forpligtet til at betale, men ikke betaler.

Württemberg. Kongeriget Württemberg danner for Tiden en lykkelig Oase i den tydske Culturkamps Ørken. De „Liberale“ havde nok Lyst til at lyksaliggjøre de ærlige Schwabere med en Katholikforfølgelse. Men baade Kongen og Dronningen ere for ædle og for kloge til at føie Bismarcks og Logens Hjertensønsker; og, medens man overalt i Tydskland bagvasker og forfølger de katholske Foreninger, saa viser Kongen af Württemberg dem sin Paaskjønnelse ved Gjerninger. Et Exempel herpaa er, at han nylig tilsendte Svendeforeningen en ikke ubetydelig Gave. Den ædle Konge er rigtignok Protestant, men indseer tilfulde, at man af al Kraft maa henvirke til at gjøre Ungdommen sædelig, og da de katholske Svendeforeninger stræbe mod dette Maal, saa vinde de ogsaa Kongens Naade og Yndest. Men saa meget Monarken fremmer alt Godt, ogsaa naar det viser sig i katholsk Skikkelse, ligesaa meget afskyer han alt Revolutionsvæsen; derfor har han stor Antipathi imod Gammelkatholikerne. Han er nemlig ikke saa kortsynet, at han ikke skulde mærke, at Gammelkatholicismen kun er et Skjødebarn af Frimureriet.

Tyrkiet. (Klostre og Cultur.) Det tyrkiske Spørgsmaal er for største Delen et oeconomisk, og det oconomiske et religiøst. For sex Aar siden kom en Trappist-Præst, P. Frants Pfanner, en født Vosrarlberger, med to Lægbrødre til en Ørken ved Banjaluka i Bosnien; Enhver af dem var forsynet med Værktøi til at grundlægge en Bosættelse. Flere Maaneder igjennem var et Telt af

Oxehuder deres eneste Tag; for det meste sov de under aaben Himmel og nærrede sig af Bønner og Maisbrød. De vare Bygmestere, Murere og Jordarbeidere, de sprængte Klipper, byggede et langt Dige, og, da Huset var færdigt, anlagde de Veie. De forbinde flittigt Haandarbeide, som Bønder og Haandværkere, med de ivrigste Andagtsøvelser. Deres Bønner og Andagtsøvelser begynde hver Dag Kl. 2 om Morgenen, vare to Timer og gjentage sig tre Gange om Dagen. Ved deres Haandarbeide tjene de saa meget, at det er dem muligt at nære og klæde mange Fattige. Rundt omkring Klosteret udbreder der sig menneskeligt Culturliv iblandt de fattige Bosniaker. Børnene, som ellers løb omkring uden Klæder, blive nu klædte; Bosniaken lærer at dyrke sin Jord og høster rigelig Frugt. Imidlertid have Brødrene forøget sig til 55. I Banjaluka have de aabnet en af fire barmhjertige Søstre bestyret Skole. Dybere inde i Landet, ved Busovaca grundlægge de en ny Coloni, og endvidere er et Vaisenhuus for Drengene under Bygning. Denne Anstalt er tillige et stedse aabent Apothek samt Spisesal, hvor de Fattige faae Medicin og Mad uden Betaling, og siden Opstandens Begyndelse pleie de Krigens Offere uden Undtagelse. Saaledes tilbringe de „dovne Munke“ deres Tid, som den civiliserede Verden kalder Lediggængere. Gud vil naadigen bevare disse høihjertede Munke for al den „Civilisation“, som hver Dag opfinder nye Mordredskaber, men ikke forstaaer at læge noget Saar.

America. Katholsk og Protestantisk i de forenede Stater. En protestantisk Prædicant besøgte for nogen Tid siden den nye pragtfulde Cathedralkirke i Chicago og skildrede den i det protestantiske Blad „Interior“ med følgende Ord:

„Denne romersk-katholske Cathedral er den prægtigste Kirke, som vi nogensinde have seet. Den har kostet 600,000 Dollarer, og enhver Dollar er betalt. Engang traadte vi af Nysgjerrighed ind i dette Guds Tempel og fandt deri en halv Snees irske Piger og to irske Dagleiere, som gennemvandrede deres Kirke og forbausede betragtede dens Pragt. Efter at have rettet nogle Spørgsmaal til dem, bleve vi overbeviste om disse fattige Folks Glæde over og Taknemlighed for at have en saadan Kirke. Af deres Tale maatte man antage, at de betragtede den som deres Ejendom. Det var deres Kirke, hvor de syntes at befinde sig som i deres rette Hjem. De følte

sig der saa frie og lykkelige, som om de havde betalt hver en Dollar for Kirken af deres egen Lomme. Det er dog altid Moderkirken, man sige derimod, hvad det skal være; denne Kjendsgjerning lader sig ikke rokke. Disse Piger kom just ud fra vore protestatiske Familiers Kjøkkener og Vaskeskure; de havde næppe fuldendt deres Dagsarbeide, førend der bødes dem Velkomsthilsen i dette Mormorpalads, med dets herlige Malerier, som glimre af Guld og Kunstgjenstande. I den elskende og omhyggelige Moders Favn følte disse fattige Børn sig saa glade, som om de vare Prindsesser. Det var deres Plads; den tilhørte dem. Kunne vi ogsaa fremvise et saadant Skuespil i vore protestantiske Kirker? Theoretisk: Ja; praktisk og virkeligt: Nei. Intet saadant Skue og intet saadant Sidelag kan bringes i Forbindelse med vore store protestantiske Kirker. Hos os bliver Evangeliet ikke prædiket paa samme Maade for Fattige og Rige.“

— Ogsaa i Nordamerica havde Mange Lyst til at iværksætte en Culturkamp. Men Americanerne ere praktiske Folk og derfor beregnede de nøie deres Udsigter for Fremtiden, førend de vilde blæse i Basun herfor, og da det viser sig, at der ikke er meget at haabe deraf, saa have de igjen skrinlagt deres Krigstrompet. Agitationen gik ud fra Methodisterne, den største og mest fanatiske Sect i America. Disse Methodister havde intet Mindre til Hensigt, end at gjøre den confessionsløse Stat til en protestantisk methodistisk, og fordi Katholikerne i Frihedens Interesse kæmpede imod disse skumle Planer, saa skulde det gaae ud over dem. Methodisterne haabede meget af Præsident Grant, som selv er Methodist og saa vidt som muligt besætter alle Embedsposter med sine Troesfæller, hvorfor disse lovprise ham i alle Tonarter og virke hen til at faae ham valgt til Præsident for tredje Gang. Saaledes holdtes der for kort Tid siden et stort Møde af Methodister, paa hvilket deres „Biskop“ Haven under enstemmigt Samtykke af 200 nærværende Methodistprædicanter anbefalede at arbeide med al Kraft og alle mulige Midler paa Grants Gjenvælg; Grant har gjentagne Gange prøvet paa at berøve Katholikerne deres Rettigheder og Frihed. De forenede Staters offentlige Mening blev ved Grants Taler udæsket til at yttre sig om den paatænkte Culturkamp, og den offentlige Mening har fordømt den som et uværdigt Attentat paa Americanernes Frihed, og Methodisterne dæmpe nu som Følge heraf deres brændende

Iver. Methodistsectens Hovedorgan gjør nemlig i en Artikel om „Virkelig Magt og virkelig Fare“ vitterligt, „at man ikke maa gjøre Jesuiterne den Tjeneste at forfølge dem, fordi Tolerancen er altfor dybt grundfæstet i Americanernes Character, og saasnart man vilde gjøre Forsøg paa at angribe Katholikernes Ligeberettigelse, saa vilde Folket stille sig paa de Forfulgtes Side.“ Druen hænger altsaa for høit og maa derfor være suur efter Reinekes Calcul. Man maa rose disse Folk for, at de have lært noget og ikke fattes Klogskab. Fordi de see, at en Forfølgelse geraader Katholikerne, deres Præster og Biskopper til Ære, frasige de sig hellere den Fornøielse og spare sig tillige de dermed forbundne Nederlag. Havde Bismarck været saa klog, saa havde Efterverdenen maattet holde ham for en langt større Mand, end den nu vil gjøre!

Peking (China). Den højærværdige apostoliske Vicar af Peking skriver, at Missionsgjerningen i China er i glædelig Fremgang og siger bl. Andet: „Jo mere jeg overveier Tingenes Tilstand hertillands, desto mere bryder den Overbevisning frem i mig, at Barmhjertighedens Dag ikke er fjern for dette store Rige. Gud skee Lov! Vore Arbejder ere atter blevne rigt velsignede i Aar, som De vil see af den medfølgende Tabel. Voxne døbte: 438; Hedningebørn døbte i Dødsfare: 7578; Katechumener, der snart have fuldendt deres Forberedelse: 870. Syge (største Delen Hedninger) i begge vore Hospitaler: 680. Syge, som søge Hjælp og Medicin hos Søstrene: 41,996.

For Tiden have vi 107 Skoler (i Aaret 1871 kun 88) og 139 Kirker og Capeller (i Aaret 1871 kun 46). Begge vore Seminarier begynde at blomstre, og jeg kunde vie sex Subdiaconer. Søstrene af den h. Joseph føle, at Herren er med dem. Tabet af Forstanderinden, saa haardt de end følte det, var tillige en Velgjerning for dem; thi de havde i hende en ivrig Forbederinde i Himlen. Kaldene blive talrigere, og i Peking kunde et nyt Huus aabnes. Saaledes ere nu allerede 100 smaa forældreløse Piger under den h. Josephs Beskyttelse. Desuden forberede Søstrene mange Kvinder til den hellige Daab.“

Kjøbenhavn. I Nr. 15 af d. Bl. bragte vi den Notits, at den h. Fader havde udnævnt to Jesuitfædre til Cardinaler. Denne Notits var feilagtig, thi Monsgr. Davanzo er ikke Jesuit, men Biskop af St. Teano. Kun Pater Franzelin er Jesuit. Om denne skriver „Univers“: „P. Franzelin er en Østerriger, født den 15de April i en

Landsby i Nærheden af Bozen i Tyrol. I en Alder af 18 Aar indtraadte han i Jesuitnoviciatet i Graz og tildrog sig snart ved sin ualmindelige Begavelse sine Foresattes Opmærksomhed. Kort efter at Pius IX. var vendt tilbage til Rom fra Gaeta, blev han kaldet til Professor ved det gregorianske Universitet, hvor han læste over Dogmatik og de semitiske Sprog med de meest glimrende Resultater. Det katholske Tyrol kan være stolt af at kunne kalde en Præst for sin Landsmand, som af Pave Pius IX. er bleven beklædt med denne Værdighed og i høieste Grad fortjener denne Udmærkelse.“

Trykfeil.

I NNrr. 18 og 19 (S. 229 og 245 l. 8 fr. o) er ved en Forseelse kommet til at staae (resp.) 7. og 14. April istedetfor 7. og 14. Mai.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 21de Mai. 5te Søndag efter Paaske. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Broderskabsandagt til Marias hellige og ubesmittede Hjerter for Syndernes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 22. M. Kirkelig Bededag. Venantius. Mart. 23. Ti. Bededag. Andreas Bobola, Mart. 24. 0. Bededag. Maria, de Christnes Hjælp. (Paa de tre Bededage holdes Kl. 9½ en høitidelig h. Messe i Sct. Ansgars Kirke og derefter læses Litaniet til alle Helgener.)

Torsdagen den 25de Mai. Christi Himmelfart. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt med „Te Deum“. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 26. F. Philip Neri, Bekj. og Ordenslister. 27. L. Magdalena af Pazzis, Jomfru.

Søndagen den 28de Mai. 6te Søndag efter Paaske.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korøvei: Fredag Esterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 21.

Søndagen den 2de Mai.

1876.

Indhold: Bartholomæusnatten. Hvad det er at troe. Bør man troe hvad man ikke kan begribe? Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Cöln, Paris, Berlin, Belgien, London.

Bartholomæusnatten.

Partiagitationer ved det franske Hof.

Vi have af det Foregaaende dannet os et Begreb om, hvilken Slags Mennesker de franske Calvinister eller Hugenerter vare. De gøs ikke tilbage for nogen Blodgjerning og vare derfor villige Redskaber i en samvittighedsløs og snild Politikers Haand.

Der gaves to Partier ved det kongelige Hof. Prindsene af Blodet, som man kalder dem, eller Bourbonnerne vare rigtignok Katholiker. Condé, Hovedhelten i Hugenerterkrigene, var og vedblev at være Katholik, som vi allerede have bemærket, og alligevel stod han paa Hugenerternes Side. Altsaa kan Religionen umuligt have været hans Bevæggrund. Disse katholske Bourbonner kæmpede om Magt, Anseelse og Herredømme ved Hoffet med Hertugerne af Lothringen, de saakaldte Guiser, thronarveberettigede Prindsere, som aldrig havde vaklet i deres Katholicisme, men tvertimod altid havde været afgjorte Tilhæn-

gere af den katholske Kirke. Den tappe og heltemødige Connetable (øverste General) af Frankrig, Hertugen af Montmorency, sluttede sig trofast til dem. Kong Frants II. var formælet med Maria Stuart, den ulykkelige Dronning af Skotland, som efter tyve Aars Fængsel blev henrettet af den paa hendes Skjønhed skinsyge, blodtørstige og rænkefulde Dronning Elisabeth af England, til hvem hun havde taget sin Tilflugt, da hun maatte flygte for sine oprørske Undersatter, de skotske Puritanere, der under Ledelse af den vilde og fanatiske John Knox stødte deres Dronning fra Thronen. Og da nu Maria Stuart var en Niece af Hertugen af Lothringen, saa er det let begribeligt, at disses (Guisernes) Anseelse ved Hoffet maatte være meget stor. Cardinal Carl Guise var Statsminister, og Frants Guise Øverstcommanderende over Armeen. Naar man veed, hvor meget Ærgjærrigheden piner Hoffolk, vil man let begribe, at Bourbonnerne kun med fordulgt Vrede taalte Guisernes Magt. Anton Bourbon og hans Gemalinde Johanna af Navarra, Prinds Louis Condé, Antons Broder, vilde nu i Forbund med den tappe og besindige Admiral Coligny og med Hugenotternes Hjælp styrte Guiserne og indtage deres Plads. For at naae dette Maal forbandt Coligny sig med udenlandske protestantiske Magter, navnlig med Elisabeth af England, for saaledes at organisere en velordnet Opstand af Hugenotterne. Aaret 1559 havde disse paa en Synode i Paris vedtaget Calvins Lære og Disciplinarlove og paastode, med Henviisning til disse, at Øvrigheden var forpligtet til at henrette Kjættere, her naturligviis Katholikerne. Dette fremkaldte et skarpt Edict imod dem af 14de November 1559, og Hugenotterne udbredte, æggede og ophidsede derved, Smædeskrivter og Pasquiller imod Kongen af et saadant Indhold, at selv den vantro Bayle betegner deres Adfærd som foragtelig. Saaledes er det indlysende, at man ikke behøvede at gjøre sig stor Uleilighed for at overtale disse Fanatikere til en Sammensværgelse. Men for at give Oprøret en lovlig Form, lode Ophavsmændene,

Condé, Coligny o. Fl., udarbejde en Betænkning af de meest anseete calvinistiske Theologer i Frankrig og Tydskland. Denne Betænkning lød saaledes: „Det er tilladt at gribe til Vaaben imod Guiserne, saafremt der ikke skeer noget imod Kongen, Prindserne af Blodet og Forfatningen, og Opstanden bliver ledet af en Prinds.“ Nu havde Condé hvad han vilde; i Aaret 1560 stiftede han en Sammensværgelse i Amboise, hvor det bestemtes, at Kongen og Dronningen skulde tages tilfange, at Guiserne enten skulde tages tilfange eller myrdes, og at Prindserne af Bourbon skulde overtage Regeringen. Imidlertid blev denne Sammensværgelse forraadt ved en Protestant; et strengt Edict, Edictet af Romorantis 1560, udgik imod de Sammensvorne, men blev uvirksomt for Hugenotternes Vedkommende ved Coligny's Forbøn for dem, og Condé, som ved en ny Sammensværgelse vilde overrumple og indtage Lyon, blev tagen tilfange, dømt til Døden som Høiforræder, og vilde som saadan have udaandet sin Sjæl paa Skafottet, hvis Catharina af Medicis ved Frants II.'s Død ikke havde holdt det for raadeligst at benaade ham.

Men hvorfor lod hun Naade gaae for Ret ligeoverfor denne oprørske Prinds? Dette vil snart vise sig. Paa Frants II. fulgte hans Broder Carl IX., en elleveaarig Dreng, i hvis Navn hans Moder Catharina af Medicis førte Regeringen. Denne Kvinde, Italienerinde af Fødsel, var i høicste Grad herske- og rænkesyg. Blottet for al sand Religjøsitet offrede hun Politiken sin Troes og Samvittigheds Interesser og begunstigede snart det ene, snart det andet Parti, som det efter Omstændighederne passede for hende. Og da hun nu, som det pleicr at skee, var fuld af Overtro, fordi hun ingen Tro havde, og, efter den store Statsmand Sully's Memoirer, en Spaamand havde sagt hende, at ingen af hendes Sønner vilde faae Livsarvinger: saa vilde hun i det mindste have sin Datter ophøiet paa Thronen. Men dertil behøvede hun en Svigersøn, som maatte være enten en Bourbon eller en Guise, eftersom kun disse to Familier havde Arvoret til den

franske Kougethron. Om denne Svigersøn nu var Protestant eller Katholik, det brød hun sig kun lidt om; det var hende aldeles ligegyldigt. Og hun bortgiftede i Virkeligheden een Datter til en Guise, en anden til en Bourbon, Henrik af Navarra, som dengang blev Protestant.

Som vi have seet, vare Guiserne mægtige Herrer. Catharina frygtede deres Magt og slog sig derfor paa Condé's Side. Efter Religionssamtalen i Poissy, som vi ovenfor have nævnt, sluttede Connetablen af Montmorency sig saa meget hellere til Guiserne, som disse vare bekjendte som trofaste og hæderlige Katholiker. Anton af Navarra, Condé's Broder, sluttede sig af politiske Grunde ligeledes til Guiserne, hvorimod Catharina desto mere nærmede sig til Condé.

Nu gjærede det i hele Frankrig, da begge Partier havde mange Tilhængere. Hugenotterne, oprirrede og ophidsede af Condé, Coligny og den engelske Afsending Throckmorton, ventede paa en gunstig Leilighed til at slaae løs. Endelig fandtes den. Thi nogle Folk af Hertugen af Guises Følge kom i Strid med Hugenotterne i Vassy i Champagne. Hertugen iler hid for at jævne Striden; men en Hugenot slynger en Steen imod ham og saarer ham. Vrede derover gjøre Hertugens Tjenere Brug af deres Vaaben og dræbe 50 Hugenotter, og Condé veed at benytte en Begivenhed, der kom ham som kaldet. Strax overgav han Englænderne Byerne Havre de Grace, Dieppe og Rouen, medens han selv besatte Tours, Poitiers Bourges og flere andre Steder. Men paa den anden Side reiste Katholikerne sig nu ogsaa imod disse Fædrelandsforrædere. Det kom til et blodigt Slag ved Dreux den 14de December 1562, i hvilket Hugenotterne bleve beseirede. Condé faldt i Katholikernes Hænder, og Coligny fortsatte Krigen paa egen Haand. Hertugen af Guise blev myrdet af en Snigmorder ved Navn Poltrot i Nærheden af Orleans. Snigmorderen blev til Løn for denne Sjændselsgjerning optagen i det calvinske Martyrologium som Blodsvidne. Den 19de Mai 1563 sluttede man Fred i Amboise.

Men Fredstractaten forhindrede dog ikke Hugenotterne i at indgaae nye Forbund med Englænderne, Hollænderne og Frederik III. af Pfalz og hans Tilhængere, samt flere tyske protestantiske Fyrster og Grever, der i Krigen kun søgte et Middel til at sammenrane Penge, som de behøvede i stor Mængde, for at kunne tilfredsstille deres lave Tilbøieligheder. Den 29de September gjorde Hugenotterne et Forsøg paa at tage Kongen tilfange paa Slottet Monceaux. Atter slaaede ved St. Denys sluttede de nu Freden til Lonjumeau den 12te Marts 1568 og opnaaede ved Frederik af Pfalz's Mellemkomst fri Religionsøvelse. Men samme Aar anstiftede de endnu en Krig. I Slaget ved Jarnac den 13de Mai 1569 bleve Hugenotterne atter slagne, og Prinds Condé tagen tilfange og skudt. Skjøndt Coligny atter led et Nederlag i Slaget ved Montcontour, den 13de September 1569, og af Parlamentet blev erklæret for Høiforræder, opnaaede han alligevel i Freden til Saint-Germain-en-Laye, den 13de December 1569, at Hugenotterne fik fuldstændig fri Gudsdyrkelse i alle Byer med Undtagelse af Paris og de Steder, hvor det kongelige Hof opholdt sig; alle Statsemeder stode nu aabne for dem, og til et Underpant paa, at Fredsbetingelserne skulde blive overholdte, beholdt de endog Fæstningerne la Rochelle, Montauban, Cognac og la Charité. Det er et enestaaende Exempel i hele Verdenshistorien, at man har indrømmet flere Gange bescirede Oprørere saadanne Fordele over Seirherrerne. Men deraf kan man ogsaa see, hvortil Partisyge og et Hofs forkastelsesværdige Tvetungethed ere i Stand.

Guiserne var det, som det fremgaaer af det ovenfor Anførte, som hovedsageligen havde seiret over Hugenotterne, der skjulte deres Oprør imod den af Gud indsatte verdslige Øvrighed under Religionens Kaabe. Guisernes Navn var derfor overalt agtet og æret blandt Katholikerne og alle sande Patrioter. Kun Hoffet istemte ikke den almindelige Høiagtelse. Carl IX. hadede sine Fættene dødeligt for deres Magts og Indflydelses Skyld. Det er

jo altid et Kjendemærke paa svage og feige Mennesker, at hade kraftige Mænd, fordi disse ere en vedvarende Bebreidelse imod dem. Carls Had mod Guiserne blev Anledning til, at hans Moder Catharina af Medicis ved Hjælp af lave Redskaber vanærede Bartholomæusnatten af 1572 ved det bekjendte Blodbad, det saakaldte Pariser-Blodbryllup, og dette skal være Gjenstand for vor næste Artikel.

(Fortsættes.)

Hvad det er at troe.

At troe vil sige at antage Noget for sandt ifølge Andres Udsagn. Naar en hæderlig Mand siger os Noget, troe vi ham, ikke sandt? fordi vi have Tillid til hans Ord. Naar vi troe en ærlig Mand, hvormeget mere maae vi da ikke troe den gode Gud, som har nedladt sig til at aabenbare sig for os, fra Verdens Begyndelse gennem sine Patriarcher og Propheter, senere gennem sin eenbaarne Søn, Jesus Christus vor Frelser, som har grundlagt den hellige katholske, apostoliske, romerske Kirke, til hvilken Han heelt har betroet sin Lære, og lovet den sin guddommelige Varetægt indtil Dagenes Ende.

Den Dyd, i Kraft af hvilken vi troe de guddommelige Aabenbaringer, som Kirken forkynnder os, kaldes derfor Tro. Uden Tro kan man ikke anerkjende Gud, og den er derfor Hovedhjørnestenen i vor Religions hele Bygning.

Denne Tro er en from Egenskab i vor Sjæl, som gjør, at vi lærvilligt modtage Oplysning om Gud og Underviisning af hans Kirke, af den uimodsigelig aldeles fornuftige Bevæggrund, at Gud er Sandheden selv, og at den af Ham veiledte Kirke, hverken selv kan fare vild eller føre os i Vildfarelse.

Troen lærer os Hemmeligheder, det vil sige Sandheder, som vi vel formaae at erkjende, men ikke ere istand til at begribe. Vi handle imidlertid aldeles fornuftigt, naar vi troe disse Hemmeligheder, uagtet vi ei kunne begribe dem; thi vi vide, at den Røst, som forkynder os dem, er Sandheden selv. Ligesom Barnet handler fornuftigt, naar det troer sin gode Moder, som veileder det med sin Erfaring, saaledes handle de Christne i alle Henseender fornuftigt, naar de lærvilligt lytte til Kirkens retmæssige Hyrder, hvilke Gud har sendt os for at lære os Hans Lov at kjende, for at lære os den rette Maade at tjene ham paa og frelse vor Sjæl for Evigheden. Længere henne ville vi faae at see, at disse det troende Folks eneste retmæssige Hyrder ere Paven og de katholske Biskopper, den hellige Petrus' og Apostlenes Efterfølgere.

Lader os altsaa gjøre Troen ret levende i os, og lader os med endnu mere Inderlighed og Overbeviisning gjentage det ophøiede Ord, som fører os til Gud: Credo, jeg troer! Ja jeg troer hvad vore Fædre have troet, hvad de hellige Apostle og Martyrerne, og efter dem saa mange store Aander og vise Mennesker have troet! Jeg troer paa den hellige Religion, som har givet Jorden et andet Udseende, som har civiliseret Menneskene, som har grundlagt alle moderne Institutioner, som er Rigernes og Nationers eneste Støtte og Beskytter! Jeg vil leve og døe i denne hellige Tro, i den søge Trøst over alle mine Sorger og Bekymringer, af den lære at være god og dydig. Og naar jeg saa i min sidste Stund findes værdig til at træde frem for Gud, saa skal mit sidste Haab udtale sig i Opvækkelsen af en Troesact. sigende: „Credo, jeg troer!“

Bør man troe hvad man ikke kan begribe?

Præsten Lacordaire spiste en Dag til Middag ved Table d'hôte i en lille Provindsby. Alle vide, at Lacordaire var en berømt Prædicant af Dominicanerordenen og bekjendt over hele Frankrig paa Grund af sin store Veltalenhed og udmærkede Forstand. Ved Bordet vare de forskjelligste Gjæster samlede, Gamle og Unge, Daarer og forrøftige Mennesker. Ikke langt fra den Geistlige, som stiltiende nød sit Maaltid uden at blande sig i Samtalen, spiste eller rettere sagt vrøvlede en Handelsreisende, der var særdeles tilfreds med sig selv, og aldeles ikke iagttog den beskedne Tilbageholdenhed, som er et Kjendetegn paa god Opdragelse. Det var Fredag, en Abstinentsdag, en gunstig Leilighed for alle de Handelsreisende, som spise i Hotellerne til offentligt at vise, hvor lidet de overholde hvad de kalde gamle Fordomme. Efter flere mere eller mindre vittige Udfald mod Fastebudet, mod „de Fromme“, mod Overtro osv. osv., blev denne Sladderhank, som hele Tiden skelede hen til den fremmede Geistlige, tilsidst ærgerlig over, at hans Udtalelser lode til at gjøre meget lidt Indtryk paa denne, hvorfor han henvendte sig ligefrem til ham, idet han rakte ham et Fad med en Omelet, hvoraf han dog først havde taget sig selv det bedste Stykke.

„Tillad mig, min Herre!“ sagde han med en spøgefuld Mine, „jeg har nu eengang den Grundsætning, aldrig at troe, hvad jeg ikke kan forstaae . . . synes De ikke, det er rigtigt?“

„Siig mig engang“, svarede Lacordaire høfligt, idet han nød de Levninger af Omeletten, som Spørgeren havde ladet blive tilbage til ham, „forstaaer De, hvorledes Ilden, som bringer Jern og Bly til at smelte, har gjort disse Æg haarde?“

„Nei, det forstaaer jeg min Tro ikke“, svarede den

Handelsreisende, noget flau ved dette eiendommelige Spørgsmaal.

„Jeg ikke heller“, svarede den Geistlige lidt ironisk, „men jeg seer med Fornøielse, at dette ikke forhindrer Dem i at troe paa Omeletter.“

Og Du, min Læser, kan Du løse det Problem, som Lacordaire her stillede? Kan Du sige mig, hvorfor Ilden frembringer et ganske andet Resultat ligeoverfor Jern og Bly, end ligeoverfor Æg? Visselig ikke, og der gives intet Menneske paa Jorden, ligefra den ringeste Kokkepige til den lærdeste Mand, som veed mere herom end Du. Og dog troe Kløge og Dumme, ja alle Mennesker paa Omeletter.

Tænk paa dette aandrige Svar, naar Du i dit Værksted eller hvorsomhelst, hører sige, at det er ufornuftigt at troe paa Religionens Hemmeligheder, fordi man kun bør troe hvad man kan begribe. Intet er mere latterligt end den Fordring, som de Uvidende her opstille. De sande Vise, de Mennesker, som virkelig vide Noget, vide af Erfaring, at man ei bør være saa indbildsk, og at der i Naturen saavel som i Religionen gives en Mængde Hemmeligheder, det vil sige Kjendsgjerninger, hvis Virkelighed man ei kan betvivle, og som man dog slet ikke kan begribe. Man troer dem uden at begribe dem.

Og nu, hvad Dig selv angaaer, har Du aldrig tænkt over, at Du er omgivet af Hemmeligheder, sande Hemmeligheder, som Du ei kan andet end troe paa, og som Du dog paa ingen Maade kan begribe. Forstaaer Du f. Ex., hvorledes Du formaaer at høre mig naar jeg taler? Jeg bevæger Tungen og Læberne, og frembringer derved nogle smaa Svingninger i Luften, som saa trænge ind i dit Øre og berøre en lille Væg som kaldes Trommehinden, og nu hører Du mig, og din Forstand opfatter min Tanke; men begriber Du derfor, hvorledes det egenlig gaaer til? Nei! og dog er det utvivlsomt, at Du hører hvad Andre sige. Hvergang man taler til Dig, foregaaer der altsaa en

Hemmelighed, det vil sige en ubegribelig Begivenhed, som Du dog fuldt og fast troer paa.

Hvad er Synet? Du seer mig, naar jeg staaer foran Dig, ikke sandt? Men begriber Du, hvordan det gaaer til, at Du kan see mig? Fatter Du, hvorledes dine Øine, disse to smaa dunkle og i sig selv mørke Kugler formaae at opfatte hvad der er omkring Dig, og det endog i en betydelig Afstand?

Synet, som Du betjener Dig af fra Morgen til Aften, og om hvis Tilværelse Du er aldeles overbevist, Synet er en dyb og uudgrundelig Hemmelighed.

Jeg kunde vedblive med nye Exempler til imorgen, og derved paa en haandgribelig Maade overbevise Dig om Sandheden af, hvad jeg nylig sagde, at den gode Guds Gjerninger ere fulde af Ubegribeligheder. Er det da ikke aldeles rimeligt, at der i Religionen er Hemmeligheder, som vi troe, naa endog Naturen, som dog staaer os saa nær, bestaaer af lutter Hemmeligheder?

Mærk Dig tillige vel, at de Lærde i dette Punkt ei ere komne en Smule videre end vi Andre. De gjøre kløgtigt udtænkte Experimenter, de kjønde de factiske Forhold mellem de forskjellige Phænomener bedre end vi Andre, de ere inde i Enkeltheder, som vi ere uvidende om, men om Aarsagerne, samt om, hvordan det gaaer til, derom vide de ligesaa Lidet som vi. Det er Guds Hemmelighed. Hvad er Vinden? Hvorfra kommer den? Hvorfor og hvor begynder den? hvad er Aarsag til, at den ophører? De Lærde vide det ligesaa Lidet som vi. Hvad er Varmen? Hvad er Lyset? Hvorledes voxer Sæden? Hvad er det, som frembringer Blomsterne og Frugterne? Hvad er Solen, Stjernerne osv. osv.?

Gud, som fremfor Alt afskyer Stolthed, vil ved Naturens og Religionens Hemmeligheder bestandig minde os om, at vor Aand ligesaavel er afhængig af ham som hele vort øvrige Væsen, at han er langt større end vi, og at vi derfor ydmygt skulle underkaste os hans Ord og hans Villie. Denne Underkastelse kaldes Tro og sund

Menneskeforstand. Det Menneske, som ei vilde troe paa Naturens Hemmeligheder maatte man kalde afsindig; men et Menneske, som ei vil troe paa Troens Hemmeligheder, er ei alene afsindig, men tillige ugudelig.

Vi ville hverken være det Ene eller det Andet. Lad os derfor af hele vort Hjerte troe paa Alt hvad der er Sandhed, paa Guds Aabenbaringer ligesaa vel som paa hans Gjerninger, uagtet vi ei formaae at begribe dem. Lad os glæde os over, herved at kunne vise den gode Gud, at vi frivilligt erkjende ham som vor store og underfulde Herre. Han har selv lært os, at der gives tre Personer i den ene sande Gud, at den anden af disse Personer, Guds Søn, er bleven et Menneske under Navnet Jesus Christus, og at Kirken er stiftet af Jesus Christus til Menneskenes Frelse. Han har sagt os, at der gives en evig Himmel og et evigt Helvede; lader os derfor troe dette ligesaa fuldt og fast, som om vi havde seet det med vore egne Øine, og lader os mindes de Ord, som vor Frelser efter sin Opstandelse har udtalt: „Salige ere de, som troe, uden at have seet.“

Politisk Overblik

Orienten. De tre ledende Magter, Østerrig, Tydskland og Rusland, have gennem deres Udenrigsministere holdt et Slags Conference i Berlin for at forsøge en Løsning af det orientalske Spørgsmaal. Denne Conference er da atter traadt i Forbindelse med Englands, Frankrigs og Italiens derværende Gesandter; og, med Undtagelse af England, som øiensynlig er bange for at det Hele skal ende med en ny Udvidelse af russisk Magt ved det sorte Hav, have samtlige Deeltagere erklæret at være nu som før aldeles enige — men hvorom? ja det veed Ingen;

næppe engang Deeltagerne. En almindelig Følelse af, at der maatte gjøres noget, har dog vistnok gjort sig gjældende, thi Magterne have sendt Flaadestyrker til de tyrkiske Farvande, for at give deres Raad og Formaninger større Eftertryk eller for gjensidigt, bedre at kunne passe paa hinanden. Fremtiden vil vise, hvilket af disse Formaal der har været det overveiende.

Frankrig. Indenrigsministeren, Hr. Ricard, er pludselig død af et Hjereteonde. Ricard traadte i Ministeriet meget energisk op til Fordeel for den nuværende republicanske Forfatning, og havde for ikke længe siden i et Circulære til Præfecterne hævdet Nødvendigheden af, at Alle nu arbejdede redeligt paa Gjennemførelsen af Republiken ligesom han overhovedet talte, og paa den indre navnlig communale Administrations Omraade virkede for Gjennemførelsen af en frisindet og paa Selvstyrelse grundet Politik. Hans Efterfølger, Marcère, antages at ville følge den samme Vei, og det vilde være særdeles glædeligt, om det maatte vise sig at være Tilfældet, thi kun gennem en oprigtig Arbejden videre paa det nugivne republicanske Grundlag er en sund Partidannelse og navnlig en virkelig frisindet og konservativ Modvægt mod den revolutionære Liberalisme tænkelig, og desuden er en frisindet Indenrigsminister den bedste Borgen for, at man slipper for kulturkæmpende Cultusministre; disse trives og behøves aldrig under virkelig liberale Forhold, men dukke kun op, hvor Opgaven er at faae Folket til at glemme de frisindede Kravs Gjennemførelse, idet man hidser dets Lidenskaber i en anden for de reactionære Lyster ufarlig, men for Landets Udvikling ufrugtbar og ødelæggende Retning. Den frisindede Indenrigsminister er et lige saa godt Tegn paa en virkelig liberal Regering, som den „liberale“ Cultusminister er et Tegn paa det Modsatte.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Jeg har en Efterretning at meddele — skriver man fra Rom til „Rhein. Westf. Volksfreund“ —, som, dersom den bekræftes, maa opfylde den hellige Fader og hele den katholske Verden med stor Smerte. Det skal være besluttet i en Samtale imellem de to Ministre Depretis og Nicotera og Victor Emmanuel, at forbyde Paven de offentlige Audientser. Saa utrolig denne Efterretning lyder, saa tør man dog ikke holde den for umulig. Thi Venstreministeriet i Rom nødes til at gjøre Revolutionsmændene nogle Indrømmelser. Og hvad kunde da være mere ønskeligt, end at faae stoppet Munden paa Den, der ved at nævne Tingene ved deres rigtige Navn, saa ofte har været ubehagelig baade for inden- og udenlandske Statsmænd? Thi saa lidt fiintfølende vore Revolutionsmænd end ere, saa føle de sig dog strax fornærmede, saasnart Paven taler. Og saaledes er det da intet Under, at de offentlige Audientser erklæres for „statsfarlige“.

-- Det italienske Deputeretkammer har afskaffet den christelige Edsformular og erstattet den med de Ord: „Jeg sværger.“ Gud skal altsaa ikke mere kaldes til Vidne for, at man vil sige Sandhed; den eneste Betyggelse for, at man skal stole paa et ved Eed bekræftet Udsagn er altsaa faldet bort. Derfor kan man ikke undre sig over, at de liberale Herrer omgaaes Sandheden som deres Oldefader Voltaire og Consorter.

Cöln. Efter hvad „Cöln. Volksztg.“ erfarer, har man nu ogsaa indledet en Undersøgelse, der gaaer ud paa „Embedsafsættelse“ imod Ærkebiskoppen af Cöln, Dr. Paul Melchers. Han vil altsaa blive afsat. Den preussiske Regering skulde dog være saa klog, engang at holde op med sine Forsøg paa at bibringe Folket Tro paa Lovligheden af dens Fremgangsmaade. Det hjælper jo alligevel ikke. Thi Alle ere enige om, at disse Lovbestemmelser og hele „Domstolen for kirkelige Anliggender“ ere det pure Humbug!

Paris. „Semaine Religieuse“ og „Univers“ offentliggjøre Resultatet af de fem Lister, der indeholde Tegningerne for det katholske Universitet i Lille. Summen beløber sig til 3,275,675 Frcs. Tallet paa dem, der have tegnet et Bidrag, beløber sig i det Hele taget til 3,043;

men de enkelte Poster blev givne af Selskaber paa 500 og 1000 Personer.

— Valfarter skulle ogsaa finde Sted iaar. Valfarten til Rom har fundet Sted i Begyndelsen af Maimaaned. Vicomte de Damas havde af den pavelige Cærcemonimester, Msgr. Machi, faaet Efterretning om, at den h. Fader agtede at modtage de franske Pilgrimme den 5te Mai.

Berlin. Det nationalliberale Ugeskrift „Im neuen Reich“ omtaler i en Artikel „Dunkle Wolken“ (Mørke Skyer) de nuværende Forhold i Tydskland. Bladet regner de religiøse Spørgsmaal til de Opgaver, der vanskeligst kunne løses. „De lavere Classer af Folket ere hjemfaldne til Vantroen,“ siger det, „for dem existere der ingen Idealer mere; den meest sneverhertede Vantro holder dem fængslede og denne Tilstand er skrækindgydende og ingen Priis for høi for at slaae en Bro over denne Afgrund“ . . . „Hos os“, fortsætter Forfatteren, „have Modsætningerne imellem de Fattige og de bosiddende Dannede allermeest tilspidset sig, og Gjæringen i en stor Deel af de lavere Folkeclasser har naact den høieste Grad. Men hvorledes hjælpe? Ved nye Idealer, mener Vismanden i Bladet, som man maa meddele disse Mennesker; men dertil kræves, at man pleier Idealerne i de dertil kaldede Classer, og dette er ikke længere Tilfældet i Tydskland. Thi vi finde kun altfor ofte, at den gamle Nidkjærhed er lammet og en begeistret Hengivenheds gamle Ild er slukket. Det er den mørkeste Sky paa den tydske Horizont.“ Dertil bemærker „Ev. kirch. Anzeiger“: „Det er ogsaa vor Mening og vi blive derved: Den som i Virkeligheden vil træde hjælpende ind i vore Forvirringer, han bør vende tilbage til Christendommens og Kirkens gamle Idealer.“

— Pastor D. Büchsel, Generalsuperintendent for Neumark og Nedrelausitz, har rettet en Encyclica til sit Dioces' Superintendenter og Pastorer, i hvilken han siger:

„Vi maae ikke skjule for os selv, at det kirkelige Livs Forfald er overordenlig stort. Det er ved den nye Lov ikke blevet hidført, men aabenbaret. Mange Kirker og Altere søges kun af Faa, og den store Mængde er kun opfyldt af verdslige og jordiske Tanker. Bønnen er forstummet i Husene; Guds Ord bliver ikke læst og endnu langt mindre efterlevet; Antallet paa de udøbte Børn og de ikke Viede er forbausende stort. Forbrydelser og Uteerlighed tiltage stedse mere og mere. Pietet og Respect for menneskelig og guddommelig Orden faldt sammen,

og Guds Domme hverken ændses eller forstaaes. Lad os derved ikke henfalde til Forsagthed, og ikke lægge Hænderne uvirksomme i Skjødet, men bruge de Vaaben, som ere os givne i den søgende, frelsende og sagtmodige Kjærlighed.“

Belgien. Bruxelles. „Flandre liberale“ fortæller følgende: „Flere Officerer i Uniform bivaanede en Civilbegravelse (d: en saadan Begravelse, hvorved man protesterer imod al Religion, idet man med Forsæt udelukker al geistlig Ledsagelse), som fandt Sted i Gent afvigte Uge. Den følgende Morgen bleve disse Officerer kaldte til Obersten for deres Regiment, som paa Brigadegeneralens Vegne gav dem en Irettesættelse, fordi de havde taget Deel i en antireligiøs Demonstration. Men ikke nok hermed. Den samme Oberst sammenkaldte alle sit Regiments Officerer og Underofficerer — det var det første Jægerregiment tilhest — og meddeelte dem en Befaling om, at det var hans alvorlige Villie, at ingen Officer eller Underofficer eller menig Soldat maatte tage Deel i antireligiøse Demonstrationer.

— I Belgien existerer en forvorten Sect, de saakaldte „Solidaires“, som ved uhyggelige Eder forpligtede sig til aldrig at ville søge en Geistligs Bistand i deres Sjæls Anliggender. En Huusfader havde for længe siden ladet sig optage i denne Forening, som kalder sig, til Haan og Spot for al Sprogbrug, „Fritænkerforening“, og i sit Testament valgt en anden Solidaire som Executor testamenti, der ved alle mulige Midler skulde holde enhver Præst fjern fra hans Dødsleie. Men tilsidst havde den gode Mand afbrudt alt Samkvem med Foreningen og glemt Contracten. Men Foreningen havde givet ham en Vogter i en Søns Person, der udmærkede sig ved sit Had til Religionen. Faderen blev pludselig syg, og en anden Søn, et hæderligt og religiøst Menneske, kaldte en Præst, der skulde høre den Døendes Skriftemaal. Dog den Anden satte sig i Faderens Sovekammer og jagede Præsten ud af Huset, og Faderen døde i Fortvivelse. Da denne vilde folde Hænderne til Bøn kastede den djævelske Søn Sengetæppet paa ham, for saaledes at gjøre Ende paa disse „Muckerier“. Fritænkerne begravede den Afdøde. Det kalder man nu „Frihed“. Stakkels Ord, som maa lade sig misbruge til at skjule de meest forvorten Menneskers skumle Planer!

London. Ingen Uge gaar, uden at man hører om anglicansk-protestantiske Geistliges Omvendelse. Det er

gjennemgaaende Mænd, der ere agtede og anseete paa Grund af videnskabelige og literære Fortjenester. Den sidste er Rev. H. Webb, Vicar i Hamleton-With-Bramstone; han har skrevet en Bog, hvori han aabent udtaler, at i den anglicanske Statskirke er ingen Frelse at finde.

Katholikunionen i England har afholdt et Møde under Ledelse af Hertugen af Norfolk, i hvilket en Adresse til Biskoppen af Paderborn blev vedtagen, for at tilkjendegive Biskoppen de engelske Katholikers Deeltagelse. Tillige blev den Efterretning stadfæstet, at Biskoppen agter at gjæste England.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 28de Mai. 6te Søndag efter Paaske. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 29. M. Ubald, Biskop. 30. Ti. Felix, Pave og Mart. 31. O. Angela Mericia, Jomfru. 1. Juni. To. Octav af Christi Himmelfart. 2. F. Stanislaus, Mart. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt.

Løverdagen den 3. Juni. Vigilie til den h. Pintsefest. Fastedag. Kl. 8 Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, Høimesse.

Søndagen den 4de Juni. Pintsefest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5. i Kjøbenhavn.

N° 22

Søndagen den 4de Juni.

1876.

Indhold: Bartholomæusnatten. Guds Tilværelse. Guds Væsen-
Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Paris, Wien,
München, Breslau, Wiesbaden, Düsseldorf, Fulda, England,
Nordamerica.

Bartholomæusnatten.

Blodbadet.

Vi have forhen omtalt, at Carl IX. hadede de mægtige og katholsksindede Guiser dødeligt. Hans dybtindgroede Had drev ham over paa Colignys Side, hvem han søgte at vinde ved alle Slags Gunstbeviisninger, og i Sandhed lykkedes det ham i høi Grad, saa at Begges indbyrdes Forhold blev meget imtimt, og Kongen endog kaldte Coligny for sin Fader. Kongens Opførsel imod sin Moder, Catharina, og sine Brødre beviste tilstrækkeligt, i hvilken Aand Coligny indvirkede paa ham; han opfyldte nemlig den vægelsindede Konges Hjerter med Had imod dem. Den Dom om Coligny, som er slaaet urokkeligt fast ved alle upartiske Historieskriveres Vidnesbyrd, lyder nemlig noget anderledes end den, som man sædvanlig finder udtalt i hadske Partiskrivter imod Katholicismen og som har sit Udtryk i det stadigt gjentagne Hødersord „den ædle Coligny“. Thi havde han været en ædel Mand,

saa havde han fremfor Alt vogtet sig for at misbruge sin Indflydelse paa et svagt og characterløst Menneske, som Carl IX., til at ophidse denne imod sin egen Moder, skjøndt denne Kvinde ikke fortjente nogen Agtelse. Hvorledes skulde den hævnjerrige Catharina have kunnet taale Sligt? Uhyggelige Hævntanker opfyldte fra nu af hendes Sind. Coligny skulde og maatte gaae tilgrunde. Men nu var der kun Spørgsmaal om at sikre en mørk Plan en heldig Udgang, og Catharina søgte og fandt.

Den 18de August var bestemt til Bryllupshøitideligheden for det af Catharina iværksatte Giftermaal mellem Henrik af Navarra, den senere Konge af Frankrig Henrik IV., med Dronningens Datter. Catharina bevægede Carl IX. til at indbyde Coligny til Høitideligheden. Kongen gjorde det; men Coligny vovede ikke at komme til Paris, fordi han meget vel vidste, at man havde ham mistænkt for at have leiet Snigmorderen Poltron imod Hertugen af Guise; og da han alligevel besluttede sig til at møde, kom han, omgivet af en respectindgydende Livvagt af trofaste og udsøgte Tilhængere. Han benyttede sin Nærværelse i Paris til at nøde Kongen til et Forbund med engelske, hollandske og tyske Calvinister. Da Dronningen nedlagde alvorlige Indsigelser herimod, men ikke trængte igjennem med sine Forestillinger, saa havde hun, der ikke let kom i Forlegenhed, snart en sort Plan færdig. Coligny skulde nemlig ryddes af Veien og denne Udaad udføres ved Hjælp af hendes Søn, Henrik af Anjou og flere Andre. Hendes Hjælpere vare lydige og modige; derfor lod Fuldbyrdelsen af Gjærningen ikke længe vente paa sig. Der blev affyret et Skud paa Coligny fra et Huus; denne blev alvorligt saaret, men ikke dræbt. Forsaavidt var Anslaget altsaa mislykket. Men man kan let tænke sig, at Ophidselsen iblandt Hugenotterne maatte være meget stor, og at den maatte voxe med hvert Minut. Folket betegnede den dræbte Hertug af Guises Søn som Ophavsmand til det blodige Attentat, fordi han, meente man, saaledes havde villet hævne sig paa Coligny for sin Faders

Drab. Imidlertid saae Coligny langt skarpere. Han ansøgte strax om en Audients hos Kongen. Kongen besøgte ham, tilsagde ham en Audients, og denne fandt mod Sædvane Sted, strax efter at Catharina havde forladt hans Værelse. Denne Fremgangsmaade vakte hos den snilde Catharina Mistanke om, at Coligny gjennemskuede hende; og da Kongen tilmed lovede en snarlig og streng Undersøgelse, saa var der ingen Tid at spille. Hun begav sig med sin Søn, Henrik af Anjou, Hertugerne af Nevers og Retz, Marskalk Tavannes, Greve af Angoulême, og Cantsleren Bisaque til Kongen og meddeelte ham, at hun var Attentatets Ophavsmand, og dermed forbandt hun en Bøn om at give Befaling til at fuldbyrde det mislykkede Anslag. Kongen modstod ganske afgjort. Men Catharina var aldrig forlegen for Grunde. Hugenotterne, sagde hun, ere allerede traadte sammen for at raadslaae om, hvorledes og med hvilke Midler de kunne udrydde den kongelige Familie, og naar Kongen vilde vente indtil den følgende Dag, da vilde Hugenotterne opoffre hans Moder, hans Brødre, hans trofasteste Tjenere, ja maaskee ham selv til deres Hævn. Kongen indvilgede da ganske ude af sig selv i hendes Forlangende.

Man seer, at her bare ikke de „Ultramontane“ Skylden; ingen Cardinal, ingen Biskop, ingen Verdens- og ingen Ordensgeistlig hørte til Complottet; det var kun Hovederne for Militairpartiet, og, naar man nu ikke undseer sig ved at skyde Skylden paa Katholikerne, saa er det simpelthen en grov Usandhed og ondskabsfuld Bagvaskelse.

Kongens Samtykke var altsaa givet til Planens Udførelse. To tusinde Mand bleve i Hast bevæbnede og stillede under Henrik af Guises Commando, og Dronningen valgte netop ham, for at kunne give ham Skyld for den mørke Gjerning. De Væbnedes Kjendemerke var et hvidt Kors paa Hatten og et hvidt Bind om Armen og de fik Befaling til, Klokken 12 om Natten paa et med Louvres store Klokke givet Tegn at slaae løs. Men selv efter disse omhyggelige Forberedelser og nøiagtige Be-

stemmelser var man ikke uden Frygt for, at Anslaget skulde mislykkes. Man vilde derfor ogsaa bevæge Folket til at hjælpe, og, for at det skulde blive villigt dertil, udsprede man det Rygte, at Hugenotterne havde sammensvoret sig imod Kongen og alle Katholiker, som de agtede at rydde afveien. Og saaledes kan man ikke forundres over, at det bedaarede Folk, som, efter hvad de havde hørt om Hugenotternes fanatiske Ødelæggelsessyge, ventede det Værste, blev ophidset til sandt Raseri. Stormklokken ringede allerede før den fastsatte Tid, og paa dens første Lyd trænger Hertugen af Guise ind i Colignys Huus og slaar ham ned, og de to Tusinde Bøvbændede, kraftigt understøttede af Pøbelen, slaar alle Hugenotter ihjel, som de kunne faae fat paa. Det var en frygtelig Forvirring. Nattens Mørke, der her og der blev oplyst en Smule ved Faklernes uhyggelige Lys, Stormklokkens stadige Kimen, Soldaternes og Borgernes skingrende Skrig: Alt bidrog sit til at gjøre det Hele endnu langt mere vederstyggeligt. Hvo som havde en hemmelig eller aabenbar Fjende, han benyttede den givne Leilighed til at hævne sig, og store Røverbander udøvede ustraffede deres Haandværk, idet de ranede og plyndrede Alt, hvad der stak dem i Øinene, og saare mange Katholiker bleve et Offer for denne Rædselsnat.

Vi tillade os at mene, at det af de her anførte Kjendsgjæringer er tilstrækkeligt indlysende, at ved hele dette uhyggelige Blodblad droiede Alt sig kun om Politik og ikke om Religion. Den, som ikke kan indsee dette, ham kunne vi kun beklage. Men hvis Nogen endnu ikke skulde kunne komme paa det Rene med sin Mening om Blodbryllupet, saa kunne vi kun give ham det Raad, alvorligt at overveie følgende Ord, som han kan finde i Hugenotternes Martyrologium paa det Sted, hvor det omhandler Bartholomæusnatten: „Hoffolkene loe af fuld Hals over, at det nu var fuldstændigt forbi med Krigen, og at de i Fremtiden vilde kunne leve uforstyrrede; at man burde affatte alle Pacificationsdicter paa en saadan Maade,

som nu skeet var, og ikke ved Hjælp af Papir og Af-sendinge.“ Denne Bog taler ærligt og det vilde være meget glædeligt om de selvbeskikkede liberale og i religiøse Fordomme hildede Skribenter vilde tage et Exempel deraf!

Vi have nok Lov til at forsikre, og en uforfalsket Historie af 1900 Aar vidner om vor Paastands Vederheftighed, — at en ægte Ultramontan, en god og oprigtig Katholik, føler langt mere sædelig Indignation over en saadant mørk Gjerning end de omtalte partiske Historie-skrivere.

Men, iudvender man, det kan gjerne være meget rigtigt, at enhver god og hæderlig Katholik fordømmer Gjerningen. Men Katholikernes Overhoved, Pave Gregor XIII., har dog billiget Blodbrylluppet, eftersom han jo foranstaltede et høitideligt „Te Deum“ paa Efterretningen om denne Udaad. Der blev rigtignok sunget „Te Deum“ i Rom. Vi nægte ingenlunde denne historiske Kjendsgjerning. Men hvorfor blev det sunget? Dette Spørgsmaal skulle vi besvare i en følgende Artikel, efter først her at have omtalt de smaa Gjentagelser af Pariserscenen i Provindserne.

Kong Carl IX., der, skjøndt nødig, havde givet sit Samtykke til Blodbadet, blev nu heelt forskrækket over det og gjorde sig al mulig Umage for at skyde Skylden derfor paa Guiserne. Men da han imidlertid kom til Erkjendelse af, at det ikke vel lod sig gjøre, saa erklærede han den 26de August for Parlamentet, at denne Gjerning var bleven udført paa hans udtrykkelige Befaling, fordi han havde maattet komme en frygtelig Sammensværgelse af Hugenerterne imod det kongelige Huus, Kongen af Navarra og Rigets ædleste Undersaatter, i Forkjøbet. Og Parlamentet billigede derpaa det Sketc. Næppe var dette kongelige Udsagn blevet udbredt i Provindserne, førend det gav Anledning til adskillige smaa Gjentagelser af det Pariser Slagteri, saasom i Mcaux den 25de August, i la Charité den 26de, i Orléans den 27de, i Saumur og Angers

den 29de, i Lyon den 30te August, i Troyes den 2den, i Bourges den 11te, i Rouen den 17de, i Romans den 20de, i Toulouse den 23de September, og i Bordeaux den 3die October. Dog alle disse Ting vare kun af ringe Betydning og ikke stort andet end Gadeoptøier, og disse Kjendsgjæringer saavel som Forskjælligheden i Datoerne bevise uimodsigeligt, at der slet ikke kan være Tale om en paatænkt Udryddelse af Huguenotterne. Og da vi saaledes ere komne til Klarhed om, hvad Blodbrylluppet var, og hvad dets Ophavsmænd sigtede til ved at iværksætte det, saa kunne vi nu gaae over til at besvare det Spørgsmaal: Hvorfor lod Pave Gregor XIII. syngo et høitideligt Te Deum? Vor følgende og sidste Artikel vil bringe Svaret.

(Sluttes.)

Guds Tilværelse.

Fénélon, den berømte og elskværdige Ærkebiskop af Cambrai, hvis Navn selv de Ugudelige have Agtelse for, spadserede en Aften med et Barn, som var betroet til hans faderlige Omsorg.

Paa Himlen funkledede tusinde Lys. Horizonten var endnu ligesom forgyldt af den nedgaaende Sols sidste Straaler. Hele Naturen aandede kun Fred, Storhed og Ærefrygt. Da spurgte Barnet Fénélon, hvad Klokkeren var? Denno tog sit Uhr op, det viste otte. „Hvilket deiligt Uhr“, sagde den unge Elev, „tillader De, at jeg seer lidt paa det?“

Den gode Ærkebiskop rakte Drengen Uhret, og da han nøie betragtede det, sagde Fénélon ganske koldt: „Det er dog mærkværdigt, min kjære Ludvig; dette Uhr er blevet til af sig selv.“ — „Af sig selv!“ gjentog Barnet

og betragtede sin Lærer med Smil. — „Ja ganske af sig selv; en Reisende har fundet det paa et eller andet øde Sted, og det er ganske vist, at det har frembragt sig selv.“ — „Men det er jo umuligt“, sagde den unge Ludvig. „De vil have mig til Bedste, naadige Herre!“ — „Nei mit Barn, jeg spørger ikke, og hvad Umuligt seer Du i det jeg her siger Dig?“ — „Men et Uhr kan dog ei blive til af sig selv!“ — „Og hvorfor ikke?“ — „Fordi der udfordres saa megen Nøiagtighed til at ordne disse mange smaa Hjul, som i Forbindelse med hinanden danne Gangværket og bringe Viserne i den stedse ligelige og eensformige Bevægelse, at man ei alene maa have Forstand for at sammensætte alt dette, men at der kun gives faa Mennesker, som med al deres Umage, kunne udføre et saadant Kunstværk. At Sligt kunne frembringe sig selv, er aldeles umuligt, det faaer De mig aldrig til at troe. De er bleven fixeret, min kjære Lærer!

Fénélon kyssede Drengen, og idet han viste ham den skønne Himmel, som straaled over dem, sagde han: „Hvad skal vi da sige, kjære Ludvig, om dem der paastaae, at alle disse Undere ere opstaaede af sig selv, opretholde sig selv, og at der ikke gives nogen Gud?“

„Gives der virkelig Mennesker saa slette og dumme, at de kunne paastaae Sligt?“ spurgte Ludvig. — „Ja, kjære Barn, der gives dem, som sige det, vel kun et ringe Antal, Gud være lovet, men det kan ikke nægtés, at der gives dem, som troe det, uagtet det synes, som om man maatte gjøre Vold paa sin Fornuft, sit Hjerte og alle sine bedre Følelser for at kunne føre et saadant Sprog. Naar det er klart, at et Uhr ei kan blive til af sig selv, hvor langt mindre kan dette da være Tilfældet med Mennesket, som selv forfærdiger alle Uhre? Der har fra Begyndelsen af kun været eet Menneske, thi der er en Begyndelse paa Alt, og Historien om Menneskets Skabelse bevidner det ogsaa tydeligt. Men dette Menneske maa være bleven til ved Hjælp af en eller anden Kraft. — Denne Kraft er det Væsen, som har frembragt alle andre Væsener,

men som selv ikke er frembragt af Nogen, og som vi kalde Gud. Han er uendelig, thi der gives ingen Grændse for hans Tilværelse, han er evig, det vil sige vedvarer bestandig, uden Begyndelse og uden Ende; almægtig, retfærdig, god og hellig, fuldkommen og uendelig i alle sine Egenskaber. Han er overalt og heelt tilstede, og Ingen kan udgrunde hans Undere. I Ham leve, aande og røres vi. Han er vor første Begyndelse og vort sidste Endemaal. Al Lykke i denne Verden bestaaer i at kjende, tjene og elske Ham.“

Saaledes lød den Underviisning, som den berømte Ærkebiskop meddeelte sin lille Ledsager. Men ogsaa vi kunne have Gavn af dette Foredrag, for endnu engang tilfulde at indsee, hvor taabeligt og fortvivlet det er at tvivle paa Guds Tilværelse.

Det Menneske, som siger: „Der er ingen Gud!“ er nødsaget til med det Samme at tilføie: „Til enhver Tid og i alle Lande have alle Mennesker havt Uret; jeg alene er klogere end alle Andre.“ Med andre Ord: „Jeg er i Modsigelse med sund Fornuft“; thi den sunde Fornuft vil ei udtrykke andet end Alverdens sunde Følelse og almindelige Mening. Altsaa, et Menneske som ikke troer paa Gud, er blottet for sund Fornuft — en Ære, som ikke frister mig meget; og hvad synes Du, min Læser, herom?

Et Menneske, der mangler sund Sands! — I Sandhed, hvad skal man svare paa Fénelons klare og simple Tanke? Det er snarere Hjertet end Hovedet, der er sygt hos denne Slags vantroe Mennesker. Det er næsten altid Libertinere, Mennesker af slette Sæder, eller uretfærdige og uredelige Personer; eller indbildske og uvidende Individier, som øse al deres Viisdom af daarlige Bøger, som tage Alt hvad man i disse Bøger byder dem af Taabeligheder for klingende Mønt, og som nu indbilde sig, at de ere stærke Aander. De ere meget at beklage, men paa ingen Maade stærke.

Sand, rolig, urokkelig Atheisme findes egenlig kun

hos Dyrene. Mennesket, som er begavet med den Evne at kunne tænke, er uimodtagelig for den. Ifald han vil leve som et Dyr, kan han jo nok for nogen Tid efterabe deres Mangel paa Religion, men ved den mindste Ulykke falder Masken. Mennesket kommer atter tilsyne, og det Dyriske forsvinder.

Hvor Mange, som vare Gudsfornægttere i Ord, have ei pludselig ved Dødens Komme ført et andet Sprog? Derfor sagde ogsaa en berømt Anatom: „Giv mig Tungen af en død Hund, saa skal jeg faae den til at hyle mod Atheisterne.“ Man kunde tilføie: „Giv mig en Gudsfornægters Tunge, saa vil den, ene paa Grund af dens hele Indretnings vidunderlige Egenskaber, bevise, at dens Eiermand enten var en stakkels Taabe eller en fræk Løgner.“

Det bedste Middel til at komme til at troe paa Gnd, er at man lever saaledes, at man ei behøver at frygte hans retfærdige Dom; men saaledes lever man, naar man som en tro og god Katholik samvittighedsfuldt udøver Religionens Forskrifter!

Guds Væsen.

Den første Sandhed, som Troesbekjendelsen indeholder, angaaer Guds, vor Skabers og høieste Herres, Tilværelse og Væsen. Vi ville her ikke indlade os paa at bevise Guds Tilværelse; denne Sandhed er saa indlysende, at den til alle Tider og af alle Folkeslag er bleven erkjendt som saadan, trods alle menneskelige Vildfarelser og de falske Religioners Lidenskaber og Fordomme. Fornuften og Troen stemme her overens, og i Virkeligheden gives der maaskee ikke en eneste Atheist her paa Jorden.

Der er altsaa en Gud, Verdens Skaber, som har frembragt Alt, og som selv ikke skylder noget andet Væsen sin Tilværelse: et uendeligt Væsen, uendeligt i sin Væren og i sine Egenskaber, uendelig godt, uendelig viist, uendeligt i sin Almagt, uendeligt i sin Viisdom, uendeligt i sin Retfærdighed; en reen Aand, som ei kan sees med vore legemlige Øine, men kun med vor Fornufts indre Lys, som ei kan høres af vore Øren, men som taler til vort Hjerte, som vore Hænder ei kunne berøre, men som vi kunne blive forenede med ved vor Kjærlighed. Gud er Sandheden, Livet, Helligheden, Fuldkommenheden, Skjønheden og den uendelige Godhed. Hvad Skabningen besidder af Godt, Skjønt og Stort, er kun en svag Af-glands af Hans Godhed, Skjønhed og Herlighed. Han er alle Tings Begyndelse og Endemaal, isærdeleshed Menne-skets; som er hans Barn, hans levende Tempel, og som Han har skabt, for at det skal kjende, elske og tjene ham i denne Verden, og i den anden Verden besidde Ham i al Evighed.

Saaledes er den store og ophøiede Forestilling, som den christne Tro giver os om Gud. Ingen Philosoph har kunnet undfange en lignende Tanke; Gud maatte selv aabnbare sig ved sine Propheter og sin eenbaarne Søn Jesus Christus, for at indvie os i sit Væsens Hemmelighed.

Han har ligeledes selv lært os — og af denne Aarsag troe vi det fuldt og fast — at han bestaaer af tre fra hverandre forskjællige og dog efter deres Væsen uadskillelige Personer, lige i Alt, og deelagtige i den samme uendelige og guddommelige Natur, i de samme tilbedelsesværdige Egenskaber, men kun udgjørende een sand Gud. Disse tre Personer ere Faderen, Sønnen og den Helligaand. Faderen er Gud, Sønnen er Gud ligesom Faderen, og den Helligaand er Gud ligesom Faderen og Sønnen. Disse tre Personer udgjøre kun een Gud og ei tre Guder, een eneste Uendelighed og ei Tre, een eneste Evig og ei tre Evige.

Faderen er usynlig saavel som Sønnen og den Hellig-aand. Evangeliet siger: „Ingen har nogensinde seet Gud“, undtagen hans eenbaarne Søn Jesus Christus, vor Herre, som har lært Menneskene at kjende ham. Faderen avler bestandigt Sønnen, som er Viisdommen, Sandheden og Lyset. Faderen og Sønnen aande bestandig den Hellig-aand som er Kjærligheden og Livet, og som paa en ubeskrivelig Maade forener Faderen og Sønnen til Eet.

Dette er det guddommelige Væsens Hemmelighed: en eneste guddommelig Natur, en eneste Gud i tre Personer, og dette kalder Troens Treenighedens Hemmelighed. Faderen udretter Alt ved sin Søn, gennem den Hellig-aand: ved sin Viisdom og sin Kjærlighed. Saaledes har han skabt Himmel og Jord ved sin Søn Jesus Christus og i sin hellige Kjærlighed. Alt hvad der lever og er til, lever kun ved den gode Gud og opretholdes ved Ham alene. Samtidigt med den første Skabning er Tiden, hvori vi nu leve, begyndt, og gennem hvilken vi gaae over til Guds Evighed.

Der gives to Slags Skabninger: først de fornuftige Væsener, som Gud har bestemt til at besidde ham baade i denne Verden og i Evigheden, dernæst de Skabninger, der ingen Forstand have, og som ere bestemte til at tjene de Første.

De fornuftige Væsener ere Englene og Menneskene, det vil sige de rene Aander, og de Aander, som ere forenede med et Legeme. De ufornuftige Skabninger ere Dyrene, Planterne og Alt hvad der forøvrigt er skabt. Mennesket, hvis Sjæl ligner Englenes, men som paa Grund af sit Legeme henhører til de dyriske Skabninger, er i Forening med Jesus Christus og ved Gudmennesket, Jesus Christus, den ypperste Skabning paa Jorden.

Af Englene ere Nogle blevne Gud troe og ere salige; Andre have af Hovmod oprørt sig imod ham og ere blevne fordømte til Helvede. De gode Engle ledsage Mennesket og beskytte det paa Dydens Vei; de onde Engle, som man kalder Dæmoner eller Djævlø, søge at

drage det ned i deres Fordømmelse ved at friste det til Synd. Det første Menneske, vor Stamfader Adam, bukkede under for Fristelsen, og maatte tillige med sine Efterkommere lide Straf for Synden. Senere skulle vi see, hvorledes den gode Gud gjorde dotte store Syndefald godt igjen, og hvorledes Jesus Christus, Guds Søn, som blev Menneske, udslettede Adams Synd, og gjengav os det aandelige og evige Liv.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Sidst i September skal der holdes et hemmeligt Consistorium, hvori den h. Fader vil udnævne flere Cardinaler.

-- Paven har den 7de Mai modtaget en mærkelig Gjest i Vaticanet, nemlig Fyrst Salar-Young, den hindostanske Nizams (Fyrste) af Hyderabad's Premierminister. Majordomus Ricci og Kammerherre Macchi modtog ham i Forværelset og ledsagede ham til Thronsalen, hvor Pius IX., omgivet af fire Cardinaler og andre høie Personer, ventede ham. Fyrsten hilste Paven efter indisk Skik. Først bukkede han tre Gange meget dybt, traadte derpaa frem til Thronens Fod og lagde Pavens Haand paa sin Pande. Derpaa forestillede han sit Følge, der gjentog det samme Cæremoniël. Paven bad dem tage Plads og begyndte en Samtale med dem ved Tolk, hvori han udtalte sin Taknemmelighed for den Beskyttelse, Fyrsten skjænkede sit Lands Christne, og spurgte ham om hans Reiser og hans Ophold i Rom. I Fyrstens Følge var der ogsaa en Olding paa 80 Aar af arabisk Herkomst. Paven lod ham særlig kalde til sig, hvorpaa den gamle Mand, overmaade glad over en saadan Udmærkelse, med Ærefrygt kyssede Kirkens Overhoved paa Haanden. Ved Afskeden ønskede Pius IX. dem Alle Oplysning fra Oven og lovede at ville bede for dem. Alle viste ved deres Adfærd og deres Ord, hvor dyb den Ærefrygt var, som Paven havde ind-

gydt dem. Fyrsten og hans Ledsagere ere Muhamedanere, paa en engelsk Major Neville nær, som er en ivrig Katholik. Alle vare iførte prægtige Dragter og udmærket bevæbnede.

— Man har her en Forudfølelse af en skjæbnesvanger Katastrophe, eftersom de hemmelige Selskaber ere i stor Bevægelse paa samme Maade som i Aarene 1859, 1866 og 1870. De Revolutionære ville nemlig have Krig med Frankrig i Anledning af Nizza, for saaledes at faae frie Hænder til nye Omvæltninger.

— Cardinal Franchi aflagde paa den h. Faders Vegne et Besøg hos Deres Majestæter Kongen og Dronningen af Grækenland, ved hvilken Leilighed Kong Georgios meddeelte ham, at alle Differentser imellem den hellige Stol og Grækenland med Hensyn til Udnævnelsen af den katholske Ærbiskop af Athen vare jævned.

Frankrig. Den bekjendte protestantiske Prædicant Pressensé forsvarer i „Journal des Débats“ de preussiske Katholiker. Han siger, at den protestantiske Kirke i Preussen allerede nu føler, at det Slag, hvormed Bismark vilde ramme den katholske Kirke, er faldet tilbage paa den lutherske Kirke. Heller ikke kan man i tyske protestantiske Kredse unddrage sig Overbeviisningen om, at „Culturkampen“ imod Rom ødelægger den evangeliske Kirke. Men nu er det for seent; de tyske Protestanter have redeligt hjulpet til med at tænde det Baal, hvorpaa de haabede, at Katholicismen skulde opbrændes, og saaledes er det gamle Ord her blevet til Sandhed, at hvo som graver en Anden en Grav, han falder selv i den (Ordsp. 26, 27).

Paris. Tre nye Martyrer. Først for faa Dage siden kom den Efterretning hertil, at tre katholske Missionærer ere blevne halshuggede for Troens Skyld paa Vcién til Tambucka. Navnene paa disse tre Blodvidner ere: Pater Menoret fra Dioceset Nantes, P. Poulmier fra Dioceset Paris og P. Bouchard fra Dioceset Lyon. De bleve dræbte allerede sidst i Januar, men da de levede saa fjernt fra de nyeste franske Stationer, lod Efterretningen om deres Død saa længe vente paa sig.

Wien. Den østerrigske Protestant Schuselka skriver i det af ham redigerede Blad „Reform“ Følgende: „Det er let begribeligt, at Protestanter dømme ugunstigt om Klostre, og at de have heelt eventyrlige Begreber om Klosterlivet. Man lærer dem lige fra Barndommen af at

tænke sig et Kloster som et Sæde for Dumhed, Vankundighed, Dovenskab, Umaadelighed og alle andre Daarligheder og Laster. Dette har jeg ofte erfaret under mit Ophold i Nordtydskland og forgjæves gjort mig Umage for at bevise det Modsatte. Men senere er det dog lykkedes mig i Østerrig at føre dette Beviis ved Kjendsgjæringer. For mange Aar tilbage fik jeg nemlig Besøg af min kjære, nu afdøde Ven, den meget liberale og fritænkeriske Digter og Lærde, Dr. Robert Prutz i Gainfabrn, hvor jeg dengang opholdt mig, og jeg gjorde med ham en Tour i vore Alper og førte ham ind i tre af vore Kløstre. Han interesserede sig særdeles for at trænge ind i Klosterlivets Hemmeligheder, som han ogsaa forestillede sig som noget Skrækkeligt. Det morde mig i høieste Grad at see, med hvilken Forlegenhed, ja Angst han traadte ind i Klosterhallerne og Munkenes Boliger, som han havde drømt sig som fængsellignende Celler. Men han blev paa det Glædeligste overrasket af Alt hvad han saac og hørte. Ganske isærdeleshed interesserede disse Klosters videnskabelige Samlinger og Bibliotheker ham. Han havde meent, at i dem vilde man ikke finde andet end gammeldags theologiske Afhandlinger, Helgensagn etc. Men nu betragtede han med glad Forbauselse de videnskabelige Klosterskatte og beundrede de lærde Oplysninger, Munkebibliothekaren gav ham; hans Forbauselse naaede Topunktet, da man foreviste ham hele den ved David Strauss' „Josu Levnet“ fremkaldte Literatur. Saadant havde Prutz ikke ventet sig. Munkenes ædle Gjæstfrihed, Humanitet og Tolerance glædede ham ikke mindre. Prutz har senere offentligt udtalt sig herom og givet de østerrigskø Kløstre det bedste Skudsmaal, skjøndt han var Protestant og en temmelig radical Fritænker. Naar derfor Østerrigerne, som høre til den katholske Kirke og ofte fremhæve dette med en vis Ostentation, fælde saadanne Domme om Kløstre, som skeet er i Herrehuset, saa nødes man til, enten at forudsætte, at disse Folk aldrig have været i et Kloster, eller man maa reise den svære Anke imod dem, at de, bildede i fjendtlige Fordomme, med Vidende og Villie have sagt grove Usandheder.“ Der gives altsaa dog endnu ærlige Folk, som ikke frygte for at sige Sandheden, om den ogsaa maa vidne imod deres Religion, saaledes som Tilfældet er med Hr. Schuselka.

München. Enkedronningen af Baiern, en født preussisk Prindsesse, som for to Aar siden vendte tilbage til

den katholske Kirke, har foretaget sig en Pilgrimsfart til Lourdes. Paa Gjennemreisen besøgte hun den legitime Dronning af Spanien, Don Carlos' Gemalinde.

Breslau. Mange af dem, som havde stiftet Fundatser i kirkelige Øiemed, have nu, efterat den preussiske Regering har beslagnet de fromme Stiftelser, tilbagetaget deres Gaver. Men den preussiske Commissair for „Forvaltningen af Kirkeformuen“ opfordrer nu alle Fundatorer til at yde deres Bidrag, og truer, ifald de skulde vægre sig derved, med at støvne dem for Domstolen. Man skulde næsten troe, at Salomon havde Uret dengang han sagde, at der skeer intet Nyt under Solen!

Wiesbaden. Den katholske Sognepræst og geistlige Raad, Weyland, har faaet følgende Telegram fra Rom: „Hans Hellighed har til Tegn paa sin særdeles Bevaagenhed foræret Deres Menighed en kostbar Kalk for at trøste og styrke den.“

Düsseldorf. Den düsseldorfske Regering, som altid har kæmpet i første Linie imod de „ultramontane“ Sygepleiere, har gjort sig den største Uleilighed for at erstatte den „ultramontane“ o: af katholske Ordensmedlemmer udøvede Sygepleie, som selv af Protestanter og Jøder erkjendes for ophøiet over al Roes, med verdslig Forpleining. Men den gammelkloge Hr. v. Ende har hermed kun opnaaet at gjøre Ende paa næsten al Sygepleie; thi efter alle de forskjellige Indbydelser og Løvter fra Regeringens Side har der kun meldt sig en Eneste, der er villig til at overtage Sygepleien.

Fulda (Hessen). Man skriver til „Germania“: „Falck har sendt en 32aarig efter et Skoleembede tørstende Yngling, der bekjender sig til „Gammekatholicismen“ til det herværende katholske Lærerseminarium. Han faaer en aarlig Godtgjørelse af 300 Thaler (800 Kr.) af Statsmidler.

England. Tolerance. Da Prindsen af Wales paa sin Reise fra Indien kom til Malta, skulde han lægge Grundstenen for et nyt Hospital, som en rig Mand paa denne Ø vilde reise paa sin egen Bekostning. Prindsen havde lovet at villo gjøre det og Alt var samlet og ventede paa ham. Men sec, da kommer pludselig Efterretning om, at Hs. kgl. Høihed ikke fandt sig foranlediget til at opfylde Stifterens Ønske, fordi han havde erfaret, at Hospitalet skulde være en katholsk Anstalt. Malta er nemlig katholsk og der er kun faa Protestanter.

Prindsen er, som bekjeudt, de engelske Frimureres Stør-
mester.

Nordamerica. Præsident Grants Culturparagraph og hans saakaldte Des-Moins-Tale er falden paa gold Jord. Et Vidnesbyrd herom er, at Fleertallet af det legislative Kammer i Massachusetts har forkastet et Andragende om at lægge Skat paa Kirkegods. Og dog er Massachusetts en liberal Mønsterstat.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 4de Juni. Pintsefest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 5 høitidelig Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Prædiken.

Mandagen den 5te Juni. 2den Pintsedag. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Missionsandagt — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs-Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 6. Ti. Norbert, Biskop. 8. 0. Fastedag. Robert, Abbed. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer. 8. To. Medardus, Biskop. 9. F. Fastedag. Primus og Felicianus, Martyrer. 10. L. Fastedag. Margaretha, Dronning.

Onsdagen den 7., Fredagen den 9. og Løverdagen den 10. Juni ere kirkelige Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen den 11te Juni. Den allerhelligste Treenheds Fest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontører og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 23.

Søndagen den 11te Juni.

1876.

Indhold: Bartholomæusnatten. Det guddommelige Forsyn. Det stedsevarende Offer. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Belgien, Darmstadt, München, Mainz, Bremen, Rüderich ved Wesel, Bristol.

Bartholomæusnatten.

Te Deum i Rom og de Myrdedes Antal.

(Sluttet.)

Vi have i det Foregaaende omtalt Carl IX.'s Udsagn om Blodbadet i Paris, nemlig at det var blevet iværksat paa hans udtrykkelige Befaling, fordi han havde maattet komme Hugenernternes Sammensværgelse imod det kongelige Huus, Kongen af Navarra og de meest anseete Under-saatter i Forkjøbet. Kongens Tjenere havde stort Hastværk med at udsprede dette kongelige Ord til alle Provindsør i Frankrig; og ikke blot det, men de kongelige Afsendinge ved de fremmede Hoffer fik Befaling til at underrette Cabinetterne, ved hvilke de vare accrediterede, om denne Tildragelse; og saaledes er det ikke paafaldende, at Carl IX. fik tilsendt Lykønskninger fra alle Sider, fordi han var sluppen fra en overhængende Livsfare. Det kan ikke være paafaldende for os, som saa ofte have været Vidner til Telegraphens Travlhed med at meddele Lykønsk-

ninger, naar et Attentat blev vovet paa en høitstaaende Mand. Den franske Ambassadeur ved det pavelige Hof gjorde som hans Embedsbrødre ved andre Hoffer. Han begav sig strax til Hans Hellighed, Pave Gregor XIII., for at underrette ham om, at Hs. Majestæt Kong Carl IX. af Frankrig ved Guds Naade var bleven frelst fra den Undergang, som de sammensvorne Hugenotter havde tiltænkt ham og hans Huus, idet det var lykkedes ham at opdage Sammensværgelsen og slaae dens Ophavsmænd til Jorden. Endvidere bad Gesandten Paven om at foranstalte et høitideligt Te Deum til Tak for den Kongen af Frankrig af Gud beviste Naade. Paven, hvem selv mange protestantiske Forfattere bebreide hans altfor store Sagtmodighed, udraabte, da han hørte Beretningen om Blodbadet: „Hvem kan indestaae for, at ikke mange Uskyldige ere omkomne med de Skyldige?“ Skulde Paven nu nægte at opfylde den franske Gesandts Begjæring? Eller mene de liberale og protestantiske Forfattere maaskee, at Paven skal være lige saa alvidende, som han er ufeilbar, naar han optræder som Kirkens høieste Lærer, som Christi Stedfortræder paa Jorden og som saadan afgjør Troestridigheder? Dette var i det mindste nødvondigt for med Rette at kunne tillægge ham Billigelse af den franske Grusomhed, fordi han har sunget Te Deum paa den franske Gesandts Bøn, der berettede ham, at Kongen var bleven frelst fra et Attentat og frelst derved, at han i retfærdig Udøvelse af sin Myndighed havde slaact de Sammensvorne til Jorden. Og at det forholder sig saaledes, nemlig at Paven meente, at Kongen var bleven frelst fra Hugenotternes Hænder, fremgaaer ogsaa endyderligere af den Tale, som den veltalende Humanist Muret holdt ved hint Te Deum i Pavens og det diplomatiske Corps Nærværelse, og hvori han siger: „De have ikke skammet sig ved at sammensværges sig imod denne Konges Hoved, af hvem de efter saa mange skjændige Gjæringer ikke blot havde faaet Tilgivelse, men ogsaa vare blevene behandlede med stor Godhed og Kjærlighed. Paa samme Tid kom

den samme Straf over disse Forbryderes og Meenederes Hoveder, som de havde tiltænkt Kongen og næsten hele den kongelige Slægt. O, evig mindeværdige Nat, der ved faa Oprøreres Undergang har frelst Kongen fra den Fare at blive dræbt, og Riget fra den evindelige Frygt for Borgerkrige.“

Dette er altsaa den katholske Kirkes Medskyld i Hugenotternes Drab. Gid de mange Forfattere, der skrive om Ting, de ikke kjende noget til, ikke havde mere Skyld i saa mange Sjæles evige Fordærvelse, som de ved deres løgnagtige og uvederheftige Historieforfalskninger opfylde med Had imod Sandheden og med Afsky for den Anstalt, som ene og alene kan bevise, at den er oprettet af Jesus Christus for at føre Menneskene til den evige Salighed. Hermed nok om det meget omtalte *Te Deum* i Rom.

Endnu et Ord om Antallet af de Faldne. Hvad dette Tal angaaer, saa har man i en utrolig Grad overdrevet det, naturligviis i den gode Hensigt at tilveiebringe et sandt Skræmsel for lettroende og fordomsfulde Mennesker. Nogle have angivet en rund Sum paa 100,000; saaledes undgik man jo Faren for ikke tilstrækkeligt at have bidraget Sit til at udbrede „Oplysningens klartskinnende Lys.“ Andre meente, at det var dog altfor galt, at denne Paastand var farvet for grelt, og gik saa ned til 70,000; atter Andre vare tilfredse med 60,000; men „runde“ Summer maatte det være. Mærkeligt, hvorledes Nullerne stikke Folk i Øinene! Den bekjendte engelske Protestant og berømte Historieskriver William Cobbet spotter over disse Tal og mæner, at de Ultramontane maac have været udmærkede Regnere, siden de havde kunnet tælle deres Slagtoffere saa nøiagtigt, og udmærkede Slagtere, kunne vi tilføie, siden det lykkedes dem, i et Par Timer at dræbe saa mange Mennesker, som man ikke engang kan overkomme med Hundreder af Kanoner paa Valpludsen. Ved at læse saadanne Tal, bliver man levende mindet om den Historie, som Sheakespeare morer sine Læsere med i Falstaff's Person. Denne Mand var nemlig en

Plattenslager af første Rang og fortalte, at han havde havt en rædsom Kamp med vilde ustyrlige Mennesker, som han naturligviis havde beseiret. Saa ofte den ædle Ridder gjentog sin Fortælling, saa ofte fik de fjendtlige Uhyrer Forstærkning. Skulde det maaskee her være gaaet til paa samme Maade, at Enhver, der fortalte om Hugenotternes Drab, føiede nogle tusinde Offere til det oprindeligt angivne Tal? Hvem veed? Maaskee skal ogsaa det store Antal, man anfører, være et Vidnesbyrd om det „gode evangeliske Sindelag“, man er i Besiddelse af. Man kunde næsten fristes til at troe det, naar man seer, at de frommeste evangeliske Bøger og Blade angive det høieste Tal. Det skal ikke nægtes, at det har sine Vanskeligheder at komme til et nøiagtigt Resultat med Hensyn til de Dræbtes Antal. Det hugenottiske Martyrologium byder de sikreste Angivelser. Denne Bogs Forfatter forstaaer sig rigtignok ogsaa paa at omgaaes med Tal, da han først angiver 30,000; men han forøger dog ikke Tallet, idet han tvertimod gaaer ned til 15,168. Hugenotternes „Martyrologium“ blev trykt i Aaret 1581, og, for at gaae sikkert, indhentede man Fortegnelser over de Personer, som vare omkomne, eller om hvem man troede, at de vare omkomne ved Hugenotforfølgelsen, hos Prædicanterne i de Byer, hvor der var forefaldet en Nedsabling. Tæller man nu alle disse Personers Navne sammen, saa faaer man en Sum af 768, og da hører der vist en altfor dristig Phantasi til at naae et Tal paa 100,000 og at holde dette Tal for correct.

En anden Protestant, la Popelinière, antager, at omtrent 1000 ere faldne i Paris, og i Provindserne vare de Dræbtes Tal kun ringe. I Romans vare 7, i Troyes, Angers og Saumur omtrent lige saa mange; i Meau næsten 100, i Toulouse 2—300; lidt mere i Lyon og Orleães. Tager man nu Alt i Alt og indrømmer man rundhaandet det høist mulige Antal: saa har man med Tallet 3—4000 fuldstændigt gjort Sandheden Fyldest, ja langt overtruffet det virkelige Tal. Huske vi da de Kjendsgjerninger, som bleve meddeelte i første Artikel, nemlig

de Tusinder, som bleve myrdede af Hugenotterne, saa vil det være indlysende, at Antallet af de af Katholikerne myrdede Hugenotter, om det ogsaa virkelig var skeet af religiøs Fanatisme og Intolerance, hvad vi tilstrækkeligt have modbeviist, langt fra naaer Antallet paa de af Hugenotterne af religiøs Fanatisme myrdede Katholiker.

Hvad er det saa, som Protestanterne ville med deres Bebrejdelser imod Katholikerne? De søge Splinten i Andres Øine og glemme at betragte Bjælken i deres eget Øie. Men man troe ikke, at det er vor Mening at ville billige en sort Udaad. Vi gjentage: den, som kunde forglemme sig i den Grad, at han tillod sig at rose en saa afskyelig Gjerning som Hugenotternes Drab, ham kunde vi ikke kalde en god Katholik, men maatte med den hellige Paulus dømme om ham, at han nok var Katholik af Navn, men værre end en Hedning. Nei, vi afskye Forbrydelsen, hvor den end træder frem, om man end ikke maaler os med det samme Maal fra vore Modstanderes Side. Den levende Bevidsthed om ikke at være nødsagede til at skamme os ved vor hellige Kirke, erstatter os hundredfold alle de baade vitterlige og ubevidste Bagvaskelser, som uafbrudt fra alle Kanter udslynges imod os.

Det vil ikke fortryde vore ærede Læsere, naar vi til Slutning endnu kort berøre, hvorledes netop Katholikerne søgte ved alle mulige Midler at beskytte deres i Vranglæren hildede Landsmænd mod de mange Plagerier, de vare udsatte for, efterat Hugenotternes Høvdinger vare blevne tilintetgjorte. Den ovennævnte protestantiske Historieskriver, la Popelinière, har i sin „Histoire de la France“ (livre XIX.) givet en sanddru Beretning om Katholikernes Adfærd imod Hugenotterne. Han nævner ved Siden af den engelske Ambassadeur Walsingham de strængt katholske Hertuger af Guise og med dem Hertugerne af Aumale, Biron, Bellievre, som dem der meest toge sig af Hugenotterne, og det selv, da man havde udspreidt det Rygte iblandt Følket, at Hugenotterne, for at kunne dræbe Kongen, havde villet storme Vagthusene, og

at de allerede havde nedsablet over tyve Soldater. Den ædle Biskop Henuyer af Lisieux tog endog imod den kongelige Befaling Hugener i sin Beskyttelse, viste Velgjerninger imod dem, saa meget han kunde og formaade, hvorfor han ogsaa til Gjengjæld høstede den Glæde, at see dem næsten alle vende tilbage til den forladte Kirkes Skjød. Ere Forfatterne til de fromme evangeliske Bøger, ere Redacteurerne af liberale Aviser istand til at gjøre det Samme mod Katholikerne? Vi forelægge disse Herrer dette Spørgsmaal til alvorlig Overveielse. Maaskee vilde de da komme til en bedre Indsigt og begribe, at de kun udbasune deres egen Vankundighed, naar de saa hidsigt drage til Felts imod Katholikerne, og kun røbe deres egen Sags Uholdbarhed, naar de troe at maatte gribe til Bagvaskelser for at bekæmpe deres Modstandere.

Vi sammenfatte nu Resultatet af vor Undersøgelse i følgende fire Puncter.

1. Blodbrylluppet har Intet at gjøre med Religionen og at paabyrde Katholikerne dette Myrderies Rædsler, er en skammelig Bagvaskelse.
 2. Blodbadet i Paris blev ene hidført af en ugudelig og samvittighedsløs Politik.
 3. Hverken Pave Gregor XIII. eller nogen sand Katholik have nogensinde billiget Bartholomæusnattens Excesser, men tværtimod afskyet dem og afskye dem endnu.
 4. At udbrede beviislige historiske Usandheder i Aviser og Bøger, især i Skolebøger, er en uværdig Agitation, som kun fremkalder og nærer religiøs Fanatisme og opfylder de Lettroende med Had imod deres Medmennesker.
-

Det guddommelige Forsyn.

Guds Forsyn vil sige det Samme, som den Omhu Gud har for alle sine Skabninger, og især for Mennesket, som er den ypperste iblandt dem.

Den som siger, at Gud ikke bekymrer sig om os, taler meget tankeløst, for ei at sige taabeligt. Thi det er umuligt at forestille sig Gud, uden tillige at tænke sig ham som Forsyn; det er umuligt, at den almægtige Gud, som veed Alt og seer Alt, skulde fornægte sit Herredømme over sine Skabninger, og at han, efter at have skabt dem, ikke skulde tage sig af dem og vejlede dem. Det er umuligt, at Gud, som er hellig og retfærdig, og som kun vil det Gode, medens han afskyer det Onde, skulde være ligegyldig ligeoverfor vore Handlinger, hvad enten de ere gode eller onde. Og i alt dette bestaaer hans Forsyn. Gud gjør det Samme for os, som Familie-faderen gjør overfor sine Børn. Han vaager over os, han lærer os hvad der er Godt og Ondt, han viser os den rette Vei, som vi bør følge; den slette, som vi skulle undgaa, han straffer os, naar vi ere ulydige imod ham og belønner os naar vi opfylde hans hellige Villie. Gives der noget naturligere og rimeligere? spørger jeg Eder.

Hvad der undertiden bringer os til at tvivle om et Forsyn, er Uvidenhed om eller rettere Forglømmelsen af to eller tre store Sandheder, uden hvilke den Verden vi leve i vilde være os en uudgrundelig Gaade.

Den første af disse Sandheder er, at vi, uagtet Guds Herredømme, have Frihed til efter eget Valg at gjøre det Gode eller det Onde; Gud behersker os ikke paa den Maade, som han behersker den materielle Verden, Stjernerne, Elementerne og Dyrene. Han behandler os som tænkende Væsener, der ere istand til ved fri Beslutning at vinde den evige Salighed. Intet er forsømt for at vi kunne være istand til at vælge det Gode: Undervisning, Advarsel, mild Formaning, skrækkelige Trudslar; Han sparer Intet.

Han overøser os med sin Naade, han omgiver os med sin Hjælp, men han tvinger os ikke. Dette vilde være det Samme som at nedbryde sit eget Værk; han respecterer hos os de Gaver, han selv ved Skabelsen har udstyret os med.

Den anden Sandhed, som man saa ofte glemmer, er, at det nærværende Liv kun er en Forberedelse til det evige Liv, som venter os efter Døden.

Den tredie bestaaer i, at vi ei mere ere i den rene og fuldkomne Stand, hvori Gud havde skabt os, men tværtimod i en Forfaldstilstand, en forstyrret moralsk Tilstand, altsaa i et Afsoningsforhold paa Grund af Synden. Vel er det sandt, at Gud har gjengivet os sin Naade ved vor Frelser Jesus Christus, men dog kun saaledes, at den guddommelige Retfærdighed stedse gjør sine uforanderlige Rettigheder gjældende.

Naar disse tre Hovedsandheder i Christendommen staae klart for vore Øine, forsvinder strax enhver Vanskelighed ved at troe paa et Forsyn. Verden, Livet. Alt faaer da et andet Udseende. Hvad Verdensmennesket kalder det Gode er noget heelt Andet, end det som den Christne kalder godt: Fornøielser, Rigdom og menneskelig Glands; for den Christne bestaaer det Gode i Alt hvad der forbereder ham til den uendelige, udtømmelige, evige Lykke, for hvilken dette Liv kun er en kort Forberelse. Han forstaaer nu, hvorfor Christus i sit Evangelium har sagt: „Salige ere de Fattige, salige ere de Lidende, salige ere de som forfølges for Retfærdigheds Skyld, thi dem venter en stor Belønning i Himmerige.“

Ogsaa det Onde faaer et andet Udseende; thi naar den Christne hver Dag beder: „frels os fra det Onde“, beder han kun om at blive befriet for hvad der kan berøve ham den evige Salighed, som er det eneste Sande, det eneste Rene, det eneste Vedvarende. I Lidelsen, Taarerne, Livets tusinde Bekymringer seer han fra nu af kun en retfærdig Straf for Synden. Religionen lærer ham,

at disse uundgaaelige Onder, disse forbigaaende Sorger og Ulykker efter vor himmelske Faders Hensigt ene ere bestemt til at prøve hans Troskab, rense ham for hans Feil, bringe ham til at ligne vor korsfæstede Frelser, og forberede ham for den fuldkomne Salighed i hans evige og sande Hjem. Religionen lærer ham at bære Alt med Taalmod, stundom med Glæde, den lærer ham at elske den faderlige Haand, som kun revser ham for at frelse ham.

Er Du en Christen, da forstaaer Du hvad et Forsyn vil sige. Er Du det ikke, da forstaaer Du hverken Gud, Menne-sket, Livet eller noget af det, som omgiver Dig. Naar Du undertiden under Skuffelser og Lidelser henfalder til Utaalmodighed, Tvivl om Gud og hans Forsyn; naar Du føler Dig fristet til at spørge, hvorfor der gives saa megen Ulighed i dette Liv, hvorfor En er fattig en Anden riig; hvorfor En maa lide og taale saa meget, en Anden derimod har det saa let og lykkeligt, hvorfor hiint Menneske er i denne Stilling og Du derimod i en anden eller ringere, hvorfor Vinteren er saa streng, hvorfor den Fattige altid skal savne, hvorfor Sundhed og Formue er Dig nægtet, som netop havde Brug for begge Dele, hvorfor denne Skyldige forbliver ustraffet, og den Retfærdige derimod maa undgælde; hvorfor denne godgjørende Mand skulde døe og ikke snarere hint slette og onde Menneske osv. osv.: Tænk saa paa Evigheden, tænk paa Jesus Christus, saa er Gaaden løst.

Gud er taalmodig, fordi han er evig. Den Smule Godt, som en stor Synder udretter her paa Jorden, belønner han stundom med Jordens forgængelige Glæder, medens han gjemmer sin retfærdige Straf til Evigheden; men de Retfærdige, som Verden handler saa ilde med, dem tillader Gud at afsone den menneskelige Svagheds uundgaaelige Feiltrin ved forbigaaende Sorger, medens han bereder dem den evige Krone, som skal belønne deres Dyder for stedse. Evigheden er det guddommelige Forsyns Retfærdiggjørelse, kun med Evigheden for Øie tør vi bedømme Alt hvad der møder os i denne Verden.

Kun fra dette Standpunkt, gjentage vi, er det muligt at fatte Guds Hensigter med os.

Alt hvad Gud gjør er Godt, og tillader han end stundom, at det Onde skeer, er det altid kun for at opnaae et endnu større Gode.

Det stedsevarende Offer.

Fra Solens Opgang og indtil dens Nedgang skal Mit Navn vorde herligt blandt Folkene, og paa alle Steder skal der ofres for Mit Navn, og frembæres et reent Offer.

Mal. 1, 10. 11.

Disse Propheten Malachiæ Ord, der bleve udtalte 400 Aar før Christi Komme, gaae i vore Dage bogstavelig i Opfyldelse, fordi den hellige Messe vedvarende bliver feiret paa enhver Tid af Dagen og Natten i de forskjellige Lande.

En from Person, siger „Osservatore Romano“, kan uden stor Møie ved Hjælp af en Figur vise, at den hellige Messes Høitideligholdelse uafbrudt vedbliver, fordi Solen jo paa sin Vandring omkring Jorden (eller rettere under Jordens Bevægelse omkring den) belyser alle Dele af Verden, og den katholske Kirke besidder Kirker og Præster i alle Verdens Egne.

Ved Midnat feires den hellige Messe i Asien: i det vestlige China (de apostoliske Vicariater Chen-Su, Se-Tehen og Tuna Non), i Kongeriget Siam og paa Halvøen Malacca og Thibet, hvortil nidkjære Missionairer ere trængte frem.

Klokken 1 frembæres det hellige Messeoffer i Asien: i Bengalen, Pondichery, i Vicariatene Dacca og Calcutta, paa Halvøen Ceylon, i Madras og Madura. — Klokken 2 frembæres det hellige Offer i Asien: ved Bredderne af

Malabar med dets tre Vicariater: Maissoux, Goa og Bombay. — Klokken 3: ved det indiske Øhav og paa Øerne Bourbon og Madagascar. — Klokken 4: i Persien, Aden, Palæstina og tildeels ogsaa i det europæiske Rusland.

Klokken 5: i Polen, Østerrig, Tydskland, Ægypten og mange andre Lande. — Fra Kl. 6—12 læses den hellige Messe: i Rom, den katholske Verdens Hovedstad, i Italien, Frankrig, Spanien, England, Syd-America og Venezuela. — K. 1 Eftermiddag (3: naar det i Rom er Kl. 1, i de forenede Stater derimod Kl. 7 eller 8 om Morgenen): i New-York, Boston, Philadelphia og alle østlige og mellem-landske Stater. — Kl. 2 i Cansas, Ny-Mexico, Texas, Rocky Mountains og i de dem tildeelte Vicariater. — Kl. 3: i Californien, Oregon, Mexico og ved det stille Hav.

Kl. 4: i Australien. i Gambea, paa Øen Margarita og paa Marchesas-Øerne. — Kl. 5: i Øhavet om Pomaton og Tahiti paa Sandwichs-Øerne med deres 400,000 Indbyggere, af hvilke Mange ere Katholiker. — Kl. 6: i Australien og paa de nys omvendte Øer: Samoa Tonga, Wallis, Futano osv. — Kl. 7: i de store Colonier i det østlige Australien, i Diocserne Sidney, Brisbane og Melbourne. — Kl. 8: i Australien, Ny-Caledonien og Ny-Hebriderne, de Carolinske og Philippinske Øer. — Kl. 9: i det australske Øhav om Viti, hvis Beboere for kort Tid siden endnu vare Menneskeædere, men nu ere Katholiker. — Kl. 10: i Australien, i Diocset Perth og i Diocset Batavia i Asien, i det østlige China, Shangai, Pekin og Nankin.

Tage vi nu Kl. 6 i Rom, hvor Solen staaer op en halv Time tidligere end i Lyon, i Lyon en halv Time tidligere end i Madrid og saa fremdeles rundt omkring hele Jorden — som Begyndelsepunkt: saa er det klart, at, hvis en Præst begynder sin Messe Kl. 6 efter sin Egns Tid, saa bliver det hellige Messeoffer uafbrudt frembaaret.

Forestille vi os altsaa alle over hele Jorden adspredte katholske Præster for Oie, i Europa, Asien, America, Africa og Astralien, saa have vi det meest ophøiede Skue-

spil, som et Menneske kan forestille sig: nemlig det rene og lydeløse Offer paa Korset, som vedvarende offerer sig paa en ublodig Maade paa de katholske Altere til Ære og Forherligelse for den evige Fader i Himlen, og til Frelse for alle Mennesker paa Jorden, der ville lade sig frelse.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Skuespillerne i det tyske Culturdrama have nylig udført en Bedrivt, som maa faae alle Katholiker og ærlige Protestanter, saaledes som det fremgaaer af disses Blade, til at gysø tilbage for de preussiske Culturtilstande. I Ohlau var Sognepræsten bleven kastet i Fængsel, hans Kirke var altsaa berøvet sin Hyrde, og i saadanne Tilfælde er det befalet af Kirken, at de hellige consecrerede Hostier skulle overføres til en anden Kirke. Man maa nemlig huske, at Alterets allerhelligste Sakrament er det Helligste, som en Katholik kjender, da det er vor Herres og Frelsers virkelige og væsenlige Legeme og Blod under Brødets Skikkelse, hvorfor kun en viet Præst tør røre ved denne Helligdom. En Næbopræst hentede derfor det helligste Sacrament til sin Kirke. Men da Speidere havde angivet for Landraaden, at man havde berøvet Kirken i Ohlau dens hellige Kar, foranstaltede denne en Huusundersøgelse hos Præsten, som udstrakte sig til Kirken. En Gensd'arm lukkede Tabernaklet op, udtog en større og en mindre Hostie og bar dem til Landraadens Contoir, for at de der kunde underkastes en Undersøgelse, om de maaskee stammede fra Ohlau. Men da man ikke kunde blive klog paa, om de vare fra Ohlau, saa bar Gensd'armen dem igjen til Kirken og lukkede dem ind i Tabernaklet. Den Deputerede Dr. Franz rettede nu en Forespørgsel til Justitsministeren om at faae at vide, om Ministeren billigede Gensd'armens Adfærd eller ei, og Ministeren svarede under sine national-

liberale Drabanters Bifald, at Gensd'armen havde handlet „correct“. Det er altsaa efter Hr. Eulenburgs Mening i Fremtiden tilladt at bryde ind i Katholikernes Helligdomme og vanhellige det Allershelligste. Dog, hvorledes skulde man ogsaa vente noget andet af Mennesker, der, blottede for al Religion, ikke troe at være forpligtede til at holde sig nogen Overenskomst efterrettelig, saasnart der viser sig en Fordeel for dem, som de ved Brud paa Tro og Love kunne forskaffe sig. Men Gud lader sig ikke spotte; hans hævnende Haaud vil ramme Hr. Bismarck og hans lydige Svende, men det kan maaskee endnu vare længe. Thi Gud behøver ikke at haste som Menneskene, fordi Ingen kan undslippe ham, og „Guds Møller“, siger et tydsk Ordsprog, „male langsomt men sikkert og meget fint“ (Gottes Mühlen mahlen langsam, aber sicher und ungeheuer fein).

Paa mange Steder have Katholikerne forsamlet sig i deres Kirker for ved fælles Gudstjeneste at gjøre Fyldest for det af Gensdarmen under hans Foresattes Bifald udøvede Sacrilegium imod det helligste Sacrament, der saa meget mere maa tynde paa de preussiske Myndigheders Samvittighed som Katholikerne ifølge høitidelige Tractater have Ret til at see deres Kirker beskyttede.

Belgien. En nylig i Belgien udgiven Brochure, „Progres“, afslører med en mærkværdig Aabenhed Culturkampens Hensigter. Et Sted heder det saaledes: „Gid alle Landets Fritænkere og Vantroe lode sig advare; gid de vilde tænke paa den Skæbue, som vil ramme dem, hvis Paven triumpherer. De bør organisere sig i Legioner ligcoverfør den fælleds Fare og angribe Uhyret. De Christne have ikke ladet noget staae af Hedningernes Templer; vi Katholicismens Fjender tør heller ikke taale noget Christeligt. Ikke en eneste katholsk Kirke maa reise sig mere paa Jorden. Lad os brænde alle Tegn paa den romerske Afgudsdyrkelse: Skriftestole, Kors og Faner, Billeder, Messebøger og Skapulere! Lad os ødelægge Klostre, Seminarier, Præstehuse, Capeller, Kirker og Kathedrale. Saaledes vil der begynde et Guds Rige paa Jordens i Folkens, Frihedens, Lighedens og Broderlighedens Tid.“ Derefter følger en Underviisning om „hvorledes man skal sætte Ild paa Kirker ved Hjælp af Petroleum“. Saaledes tale i vor oplyste Tid Mennesker, der kalde sig „Dannede“! Mulig vil dette

lille Skrivt aabne en og anden Samtidigs Øine for Culturkampens Vederstyggelighed og skumle Planer.

Darmstadt. Utroligt, men dog sandt alligevel! Biskoppen af Mainz er igjen stævnet for Domstolen for en Handling, som vist Ingen, selv ikke de fleste Culturkæmpere, har anset for at være strafværdig. Sognepræsterne havde valgt Pastor Vierling i Mörtenbach til deres Decan, og Biskoppen havde bifaldet dette Valg. Derfor blev han stævnet. Man seer, at det tyske Culturdrama mere og mere bliver til Comedie!

München. Efter hvad „Baier. Corr.“ meddeler, have Regeringens Forhandlinger med Professor Stein intet Resultat havt. Hr. Stein skulde udnævnes til Biskop i Würzburg; men han har definitivt afslaaet dette Embede.

Mainz. Fyrsten af Löwenstein har indbudt Katholikerne til et Møde i „Frankfurter Hof“ i Mainz for at raadslaae om Grundlæggelsen af en ny katolsk Forening. Thi som bekjendt have Preusserne opløst den tidligere bestaaende Forening som statsfarlig, fordi den ikke vilde og ikke kunde lade sig spænde for Bismarcks Culturvogn. Det blev besluttet at stifte en ny Forening, hvis Love blev vedtagne.

Bremen. „Evang. Kirchl. Anzeiger“ skriver: „Fødsels- eller Daabsbeviis? Senatet i Bremen har anordnet, at de Geistlige skulle fordre en Fødselsattest ved Confirmationen (ikke som oprindelig bestemt en Daabsattest). Derofter vilde en Sognepræst i Bremen have Fuldmagt af den kirkelige Øvrighed til at confirmere Udøbte d. v. s. at tilstede dem Adgang til Nadveren. Denne Anordning er ensbetydende med en Afskaffelse af Daaben og skikket til at forøge den i kirkelige Anliggender herskende Confusion. Menigheder, som give Udøbte Adgang til Confirmationen, træde ud af det christne Samfund, og kunne af de øvrige Menigheder ikkun anerkjendes som Secter, der arbeide til Fordeel for de Frireligiøse og Baptisterne. Den evangeliske Synode for Cantonet Aargau i Schweits har ligeledes bestemt, at til Confirmationen skal man kun kræve en Fødsels- og ikke en Daabsattest.

Rüderich ved Wesel. De tyske Katholiker vise overalt, at de ikke agte at lade deres „spærrede“ Præster sulte ihjæl. Den herværende Landsbymeninghed paa 1700 Sjæle holdt forleden en Offergang for fattige Præster, som indbragte 1005 Mark, omtrent 890 Kroner; i afvigte

Sommer bidroge de samme Katholiker 500 Mark = 445 Kr. De samme gunstige Resultater meldes fra andre Egne, f. Ex. fra Paderborn, hvor man i den ene Kirke offrede 510 Mark, og i den anden 480 paa een Gang. Englænderne og Hollænderne yde ligeledes deres Skjærv, da Biskopperne have opfordret dertil, til stor Forargelse for den preussiske Regering og dens nationalliberale Haandlangere. Selv mange Protestanter, der ere oprørte over den al Retfærdighed bespottende Maade at gaae frem paa, som Hr. Falck tillader sig, ville ikke blive tilbage, naar det gjælder om i Gjærningen at udtale deres Høiagtelse for de heltmodige preussiske Præster.

Bristol. Her havde en Comité besluttet sig til at restaurere den anglicanske Kathedralkirke efter den oprindelige Plan, og havde allerede anvendt 50,000 Pund Sterling (900,000 Kroner) i dette Øiemed. Comiteen havde ogsaa ladet anbringe en Gudsmoderstøtte samt fire andre Statuer, der forestillede de fire vesterlandske Kirkefædre. Dette behagede ikke Decanen og to andre Domherrer, medens de øvrige Medlemmer af Capitlet meente, at det maatte være saaledes for Stilens Skyld. Men paa Decanens Befaling bleve Statuerne fjernede. Comiteen blev meget fornærmet over denne Fremgangsmaade og vilde først stævne Decanen for Domstolen, hvor han utvivlsomt var bleven dømt til at sætte Støtterne paa deres Plads igjen. Men Comiteen holdt det dog for raadeligere, ikke videre at bryde sig om Restaurationen, og ved denne Beslutning er Decanen kommen i stor Forlegenhed. Han indledede Forhandlinger med Comiteen, men da han forlangte, at Gudsmoderstøtten skulde erstattes ved en anden mere bibelsk Statue, saa førte Forhandlingerne til Intet, og saaledes forbliver Kathedralen urestaureret. Hvor stort er dog mange Protestanters Had til den Kvinde, som har født Verdens Frelser, og som hilstes med Jubelsange af Himlens Engle. „Pall. Mall. Gazette“ spotter over Decanen og siger: „Comiteen skulde erstatte Støtterne ved Goliath og andre Philistere, saa vilde Decanen nok give sit Samtykke.“

En anden interessant Historie fra Bristol er følgende: En engelsk Lærd blev meget urolig over, at han saa ofte fandt Ordene „Satan, Helvede og Helvedes Ild“ i sin Bibel. Af lutter Angst troede han ikke mere paa disse Ting, og da han heller ikke vilde, at Andre skulde troe

derpaa, udgav han en ny Bibel, hvori alle de Steder, som talte om Satan eller corrigeredes eller udelodes. Den anglicanske „Minister“ (o: Prædicant) holdt ham for en Vantro og tilskrev ham, at han ikke vilde tage ham til Alters, fordi han ikke kunde meddele en Vantro Nadveren. Paa-gjældende henvendte sig imidlertid til „Privy Council“, som afgjorde, at Prædicanten ikke havde at dømme om Meninger og var forpligtet til at meddele nævnte Herre Nadveren. Men Rev. M. Cooke nedlagde sit Embede, og hans Sognebørn bygge nu en ny Kirke for ham.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 11te Juni. Den allerhelligste Treenheds Fest.

I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt til Opnaaelse af en salig Død. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 12. M. Johannes af Sct. Facundus, Bekj. 13. Ti. Antonius, Bekj. 14. O. Basilius, Biskop og Kirkelærer.

Torsdagen den 15de Juni. Christi Legemsfest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 høitidelig Procession og Levitmesse. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 16. F. Bonifacius, Apostel for Tydskland. 17. L. Avitus, Bekj.

I Christi Legemsfest-Octav holdes hver Aften Kl. 8 Andagt til Alterets allerhelligste Sacrament i Sct. Ansgars Kirke.

Søndagen den 18de Juni. 2den Søndag efter Pintse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 24. Søndagen den 18de Juni. 1876.

Indhold: En Prædiken. Djævelen. Kirkelige Efterretninger: Rom, England, Brooklyn.

Unus militum latus ejus aperuit, et continuo
exivit sanguis et aqua.

En af Stridsmændene aabnede hans Side, og
strax udgik Blod og Vand.

Joh. 19, 34.

Dyrebare Tilhørere!

Ligesom Gud i det gamle Testament, saa ofte Iveren for hans Ære svandt, og det udvalgte Folk hengav sig til Ugudelighed, paany sendte Propheter for at gjenopvække den hensygnende Tro: saaledes handler han ogsaa i det nye Testament, kun med den Forskjøl, at, medens han i det gamle Testament aabenbarede nye Sandheder, fordi Aabenbaringen endnu ikke var afsluttet, søger han i det nye Testament, som er i Besiddelse af al Sandhed til Frelse, kun for, at Sandheden bestandig bliver klarere og mere gribende fremstillet, og virker med bestandig fornyet Kraft paa Menneskenes Hjerter.

Dette var navnlig Tilfældet, dengang den salige Maria Margaretha Alacoque levede et ydmygt og skjult Liv i Klosteret Paray-le-Monial i Frankrig i det syttende Aarhundrede. Verden foragtede Gud, foragtede hans Kjærlighed til Menneskene; Ugudelighed og Vantro toge Overhaand; men den guddommelige Frelser, om hvem der er skrevet, at han elsker Sine indtil Enden, søgte et nyt Middel, kraftigt og stærkt nok til at opflamme den hendøende Kjærligheds Ild selv i de allorkoldeste Hjerter. Han viste sig for sin hellige Tjenerinde, som hun just knælede i Bøn for den under Brødkikkelsen skjulte Gud og Frelser. Jesus viste sig for hende, bærende sit allerhelligste af Flammer omgivne Hjerter paa Brystet. Den hellige Sidovunde var frisk og rød; en Krands af Torne var slynget om Hjertet og fra Aabningen udgik en stor Ildslue, i hvilken Frelsens Tegn, det hellige Kors, viste sig. Han ledsagede sin Aabenbarelse med de Ord: „See her dette Hjerte, som saa saare har elsket Menneskene og ikke sparet Noget, ja endog ganske har udøst og fortæret sig, for at vise dem sin Kjærlighed. Istedetfor Tak, faaer jeg kun Utak af de fleste Mennesker gennem deres Foragt, deres Uærbødighed, deres Sacrilegier og deres Kulde imod mig i Kjærlighedens Sacrament. Og dette, tilføiede han, er mig smerteligere end Alt, hvad jeg fordem har lidt her paa Jorden. Thi, dersom Menneskene gjengjældte min Kjærlighed med Gjenkjærlighed, saa vilde jeg ansee Alt hvad jeg har gjort for dem for Lidet, og vilde gjerne, dersom det var muligt, lide endnu mero for dem.“ Derpaa forlangte han, at en særegen Fest skulde indsættes Fredagen efter Christi Legemsfests Octav fo at gjøre Fyldest for den Vanære, som bliver tilføiet ham Endelig forsikrede han, at han vilde overøse Alle med sin Naade, som pleiede denne Andagt, og tilføiede: „For kynd og lad det forkynde for hele Verden, at jeg ikke vil sætte noget Maal for mine Naadegaver eller nogen Grændse for min Godhed mod dem, som henvende sig til mit Hjerte.“ Saaledes have vi altsaa Jesu Christi

udtrykkelige Befaling, og jeg troer, at hans Ønske om, at vi skulle ære hans helligste Hjerte, vil være tilstrækkeligt for os til at gjøre hvad Kirken opfordrer os til, medmindre vi fortrække, ved en modsat Handlemaade at bevise, at man medrette kan bebreide os Ukjærlighed imod Christus. Men for at pleie en Andagt, maa man elske den, og for at elske den, maa man kjende den; og for at yde et Bidrag til Oplysning om dens Væsen og Øiemed, vil jeg idag fremstille Gjenstanden for og Hensigten med Andagten til Jesu Hjerte, og udbeder mig Eders velvillige Opmærksomhed for mine Ord.

I.

Gjenstanden for Andagten til Jesu helligste Hjerte er Jesus Christus i den ædleste Deel af sin tilbedelsesværdige Menneskehed — hans Hjerte. Her, kjære Tilhørere, tør vi fremfor Alt ikke undlade at lægge Mærke til det, som den hellige femte Kirkeforsamling, den anden i Constantinopel lærer om Tilbedelsen af Jesus i det allerhelligste Sacrament. Kirkeraadet siger: „Dersom Nogen ikke tilbeder med den samme Tilbedelse Gud, det menneskevordne Ord, samt hans Kjød, han være udelukket.“ Hvad vil dette sige? — At ikke blot Guddommen i Jesus Christus maa tilbedes, men ogsaa den menneskelige Natur, som er forbunden med den guddommelige Natur til een Person. Altsaa er ogsaa Christi Menneskehød, fordi den er forbunden med Guddommen, fordi den danner et Hele med den guddommelige Natur i den ene Person, Gjenstand for Tilbedelse. Vilde man adskille den menneskelige Natur fra den guddommelige Person, saaledes som Nestorius og efter ham den schweizeriske Vranglærer Zwingli gjorde, og betragte Menneskeheden i sig selv, bortseet fra dens Forening med Gud, saa vilde man rigtignok ikke kunne tilbede den. Thi Gud alene maa tilbedes, fordi Gud alene er den Allerhøieste. At tale og handle anderledes vilde være Afgudsdyrkelse.

Saaledes har den katholske Kirke altid lært, og saaledes lærer den endnu. Lad os atter og atter gjentage dette! Thi det kan ikke for skarpt og for nøiagtigt fremstilles. Den menneskelige Natur i Christus tilbedes ikke for dens egen Skyld, men fordi den uopløseligt er forbunden med Christi guddommelige Person; og lad os slutte videre: Kan og maa den menneskelige Natur i Christus tilbedes, saa maa ogsaa Christi helligste Hjerte tilbedes, da det er en Deel af Christi Menneskevæsen. Men vogter Eder, kjære Tilh., at I ikke adskille Hjertet fra Legemet. Thi adskille I det, saa haar I kun et dødt Hjerte, ikke Christi levende Hjerte, hvormed der her er Tale. Saaledes som et Kys, trykket paa Faderens Haand, gaaer over paa Fadrens Person, ligesaa gaaer ogsaa Æren, man viser Jesu helligste Hjerte, over paa Jesu guddommelige Person. Vi ære derfor og tilbede Jesus, men vi tilbede ham i hans helligste Hjerte.

Men, kjære Tilh., nu er det Spørgsmaalet: Hvorfor ære vi i Særdeleshed Jesu helligste Hjerte? Fordi Hjertet er den ædleste Deel af Mennesket. Hjertet er Midtpunktet for det moralske saavel som for det physiske Liv i Mennesket. Hjertet er Sædet for alle Følelser, baade for Sorg og Glæde og Kjærlighed. Af Hjertet udspringe alle Drifter saavel til det Gode som til det Onde. Ligesom Blodet udgaaer fra Hjertet og strømmer i alle Lemmer og derved giver dem alle Kraft og Liv, saaledes udstrømmer fra samme Kraften til alle Handlinger. Derfor siger jo vor guddommelige Frelser: Af Hjertet udgaae onde Tanker, Mord, Hoer, Skjørlevnet, Tyverier, falske Vidnesbyrd, Bespottelser (Matth. 15, 19), og andetsteds: Et godt Menneske fremfører Godt af sit Hjertes gode Forraad, og et ondt Menneske fremfører Ondt af sit Hjertes onde Forraad; thi Munden taler af Hjertets Overflødhed (Luc. 6, 45). Saaledes bliver det vel klart, at Jesu helligste Hjerte, som lever baade i Himlen og i det allerhelligste Sacrament, i Sandhed er Midtpunktet og den ædleste Deel af Jesu tilbedelsesværdige Menneskehed. Hans

helligste Hjerte skyldte vi alle de Dyder og det hellige Liv, hvormed han forbausede Verden: at vi see ham vandre iblandt Skabningerne i en Tjeners Skikkelse, at vi see ham udholde alle Besværligheder og Møisommeligheder med den beundringsværdigste Taalmodighed, at vi see ham forbarme sig over de Ulykkelige, græde over Jerusalem og over vore Synder, see ham bede for os hele Nætter igjennem; kort, at han fuldfører sin himmelske Faders Villie til vor Frelse. Og vi skulde ikke ville ære et saadant Hjerte, kj. Tilh., denne store Kilde, af hvilken saa store Naadestømme udrinde? Det vilde dog være forfærdeligt, og det hellige Blod, som flød fra Jesu Hjerte paa Korset, vilde raabe til Himlen om Hævn imod os, raabe høiere end den retfærdige Abels Blod.

Selv om vi ikke havde nogen anden Grund end denne, skulde vist Ingen medrette kunne bebreide os, at vi bare os taabeligt ad, naar vi ære Jesu helligste Hjerte; men vi have endnu en anden Aarsag, og den er: at Jesu Hjerte er Sindbilledet og Sædet for hans Kjærlighed. Alle Folkeslag, alle Nationer stemme overens i den Sprogbrug, at de sige „Hjerte“ istedetfor „Kjærlighed“. Eller tager jeg maaskee feil, kj. Tilh.? Sige I ikke: denne Mand, denne Kvinde har et godt Hjerte, i den Betydning, at de omgaaes Andre kjærligt og derved vise deres Kjærlighed til dem? Jo, I sige saa, og jeg tager ikke feil. Selv den hellige Skrivt stadfæster dette; thi ellers vilde den vel ikke kunne have sagt, at David var en Mand efter Guds Hjerte, og Kirken vilde aldrig have tilladt, at Kunstnerne fremstillede den hellige Augustinus, den hellige Theresia, den hellige Frants Xaver med et Hjerte i Haanden eller paa Brystet, for at minde om deres Kjærlighed til Gud. Efter det Sagte forstaae vi let hvad der ligger i de Ord: „Giv mig, min Søn, dit Hjerte“ (Ordspr. 23, 26), det vil sige: elsk mig; og det er ikke mindre forstaaeligt, naar Gud selv byder: „Du skal elske Herren din Gud, af dit ganske Hjerte.“ Altsaa er Jesu Hjerte Kjærlighedens Sæde og Throne; thi at Kjærligheden har

en ganske særegen Kraft til at drage alle Menneskers Følelser og Hengivenhed til sig, det indlyser af sig selv og behøver ikke at bevises; og jo større den Kjærligheds Ild er, som brænder i Hjertet, desto mere maa den optænde Gjenkjærlighed. Dette er ligesaa klart. Kaster nu et Blik paa Jesu Kjærlighed, kj. Tilh., kun et eneste Blik, saa ville I visselig ikke kunne nægte ham Eders Kjærlighed.

Vi vare Alle fortabte; fra vore første Stammeforældre vare alle Mennesker Syndere, fordi Ormen havde søndergnavet Uskyldigheden. Alle vare vi fordømte til at miste det høieste Gøde, medmindre en Gud havde forbarmet sig. Men han gjorde det; Jesus Christus tilbød sig for at gjøre Fyldest for vore Synder. Han kom, fordi hans Hjertes Kjærlighed trængte ham, og fordi det er Sandhed, hvad Propheten siger: „Med evig Kjærlighed har jeg elsket Dig.“ Han kom, siger jeg; men, kj. Tilh., hvorledes? Han steg ned fra Himlen i Jomfruens Skjød, og derfra til Krybben; fra Krybben til Korsot; det er hans Vei, en sand Tornevei fra den evige Guddoms Sæde og Glands til Korsot. Fattigdom, Forfølgelser, Foragt, Spot og Haan vare hans Lodsagere. Intet Menneske kunde tvinge ham, Intet havde Magt over ham uden Kjærligheden; men denne havde derfor saameget større Magt. Hvilken Engel vil laane mig sin Stemme, hvilken Cherub sin Forstand til at skildre en slig Kjærlighed? Uden Ro og uden Rast arbejder han paa det store Værk. Herodes' Forfølgelsessyge hverken kan eller skal holde ham tilbage. Han gaar, lærer, faster, beder; det er hans Hjertes Kjærlighed, som driver ham fremad. Ræve have Huler og Himlens Fugle Reder; men Menneskets Søn har ikke det, hvortil han kan hælde sit Hoved (Matth. 8, 20). Saaledes siger Guds eenbaarne Søn. Han har Intet: Jo! han har Eet; han har Kjærlighed til os. I hans Hjerte brænder Ilden, og den slukkes ikke; det er sandt, hvad den kongelige Sanger synger: Mange Vande kunde ikke slukke Kjærligheden, og Strømme ikke over-

skulle den (Höis. 8, 7). Alt kommer over Ham; men mange Vande kunne ikke slukke hans Kjærlighed. Jøderne, rase, Folket skriger, Ypperstepræsterne sammensværge sig imod ham; men ingen Vandfloder kunne slukke hans Kjærlighed. Korset staaer for ham og Blodet flyder i Strømme; men Strømmene kunne ikke overskylle hans Kjærlighed. Øiet brister i Dødskampen, Livet slukkes; men de mange Vande kunne ikke overskylle hans Kjærlighed. Hans Hjertes Kjærlighed naaer ud over Døden og Graven; her i Tabernaklet har den sin Bolig; derfra velsigner den hele Verden; her fra Tabernaklet, fra det allerhelligste Sacrament opløfter Kjærligheden sin Røst i de Ord: Kommer til mig I Alle, som ere besværede, jeg vil vederkvæge Eder. Er det Kjærlighed, kj. Tilh., eller ei? Jeg spørger: er Jesu helligste Hjerte ikke Kjærlighedens Sæde? Er det Uret, at vi ære Jesu helligste Hjerte? Jeg spørger, men overlader Eder selv Svaret paa dette Spørgsmaal. Svare I: Nei, det er ikke Uret, men det er Urot, at vi hidtil ikke tilbørligt have æret det helligste Hjerte! Nuvel, saa siger jeg: saa gjør det bedre i Fremtiden og opfylder det, som vor guddommelige Frelser sigtede til, da han indstiftede Andagten til sit h. Hjerte, og det er:

II.

For det Første, at man anerkjender Jesu uendelige Kjærlighed i det allerhelligste Sacrament og gjængjælder den med stor Gjenkjærlighed. Kjærlighed maa naturligviis føde Kjærlighed. Den, som ikke engang bevæges af de største Beviser paa Kjærlighed, han er som et Stykke Træ eller en Sten. I det helligste Sacrament fremlyser saa stor en Kjærlighed, som Verden aldrig har seet. Det kan derfor ikke være vanskeligt at elske Christus, og i Særdeleshed hans helligste Hjerte; tvertimod det er vanskeligt ikke at elske ham. Dog, hvad siger jeg? Det er ikke vanskeligt? Hvoraf kommer det da, at saa Faa elske ham? Fordi de ikke forstaae Ordet. At elske

Nogen, mene de, er at føle Noget i sit Hjerte, som roser den Anden, eller at sige: jeg elsker dig. Det er ikke at elske. Nei, at elske er, at undgaae Alt, hvad der fornærmer den Elskede, og det er her Synden. Skal derfor Kirken og det guddommelige Hjerte opnaae sin Hensigt i os, maae vi fremfor Alt undlade at synde, og da det kun er muligt, naar vi bekæmpe vore Lidenskaber, saa maae vi gjøre det for Guds Skyld, af Kjærlighed til Jesu Hjerte, saa maae vi leve kydsk, reent, andægtigt, med eet Ord: vi maae hengive os til Jesus med Alt, hvad vi have og besidde, for at han kan raade over os, som det er hans Velbehag.

2. Gjenkjærlighed er vel den nærmeste, men ikke den eneste Hensigt med denne Andagt. Hvo som elsker, gjør Alt for den elskede Gjenstand. Det er Kjærlighedens Natur, at den tager Deel i Godt og Ondt, i Bedrøvelse og Glæde, Ære og Foragt, Lykke og Ulykke. Den sande Elsker af Jesu helligste Hjerte opfyldes derfor af Harmø, naar han ser de mange Fornærmelser, som tilføies Jesus i det allerhelligste Sacrament af ham selv og andre Mennesker. Han kan ikke taale det; han angrer, han klager, og for yde en Erstatning overtager han det Hverv at gjøre Fyldest for disse Fornærmelser ved andægtige Communioner eller paa andre Maader, som hans Kjærlighed indskyder ham. Ligesom Christus overtog vore Synder for at frelse os, saaledes overtager Jesu Hjertes Elsker andre Menneskers Utaknømmelighed, for paa en Maade at lette den elskede Frelsers svære Byrde.

3. Overalt kommer der hos elskende Personer en Bestræbelse tilsyne, som er ganske paafaldende. Hvori bestaaer denne? Deri, at de ofter Evne bestræbe sig for at ligne den Elskede, og denne Bestræbelse gaaer ikke sjældent saa vidt, at man søger at tilegne sig endog de Elskedes Feil. Dette er vistnok meget forkeert. Men Sagens Kjærne træder dog frem derved, at Kjærlighedens Natur vil Lighed imellem de Elskende. Det skal vel da heller ikke være anderledes, naar man taler om Kjærligheden

til Jesu guddommelige Hjerte. Men forholder Sagen sig saaledes, saa have vi her en Prøvesteen for vor Kjærlighed. Stræbe vi af al Kraft og af al vor Evne efter at ligne Jesu helligste Hjerte, vise vi Kjærlighed imod Næsten, Ærbødighed imod Foresatte, Taalmodighed i Møisommeligheder, saa tør vi glæde os ved Bevidstheden om, at vi behage Jesu Hjerte, selv om det ikke er lykkedes os at undertrykke vore Lidenskaber ganske og aldeles; men naar vi derimod maae tilstaae, at vi ikke gjøre det, saa lad os kun tie stille, naar Fristeren kommer for at indbilde os, at vi elske Jesus Christus eller ære hans helligste Hjerte. Thi at indbilde sig at være Noget, som ikke er Tilfældet, er det Værste af Alt, fordi vi saaledes selv ere Skyld i, at vi ikke føle nogen Længsel efter virkelig at blive det. Thi dette vilde altid være os muligt, naar vi vare overbeviste om vor Uduelighed — en Sandhed, som vi saa meget mere bør tilegne os, som vor guddommelige Frelser selv har indskærpet den med de Ord: Lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjertet.

Vi have nu betragtet Gjenstanden for Andagten til Jesu Hjerte og fundet, at det er Jesu menneskelige med Christi Guddom forenede Hjerte, som lever i Himlen og i det allerhelligste Sacrament; fremdeles have vi hentydet til denne Andagts Formaal eller Hensigt; og denne er, at vi gjenelske det guddommelige Hjerte, føle os opflammede af Kjærlighed til det og gjøre Fyldest for de mange Fornærmelser, som tilføies Jesus i det allerhelligste Sacrament, at vi efterligne det store Mønster, som tilraaber os: „Lærer af mig, thi jeg er sagtmodig og ydmyg af Hjertet.“ Det er nu Tid, kj. Tilh., at vi ransage vor Samvittighed og see efter, om vort Liv har svaret til den guddommelige Kjærlighed, som overgaaer alt Begreb. Det er nu Tid, siger jeg, at vi prøve os selv; og, naar vor Samvittighed bebrejder os Noget, at vi da forbedre det og vise, at vi ikke ere saa ufølelsomme, at vi ikke engang kunne vindes ved de største Kjærlighedsbeviser. O, kj. Tilh., jeg beder Eder, elsker vor guddommelige Frelser, elsker det gud-

dommelige Hjerte, glemmer ikke, hvad det helligste Hjerte har gjort for os. Naar vi handle saaledes, naar vi elske Christus, saa vil han elske os og meddele os sin Velsignelses bedste Naadeskatte. Han vil gennemgløde os med sin Kjærligheds Ild og saaledes bevirke, at Intet bliver svært for os; thi Kjærligheden finder Intet svært; og naar den finder det, elsker den det netop derfor!

Lad os altid gjøre dette, kj. Tilh., nemlig ofre vore Hjerter til Jesu helligste Hjerte. Tvivler ikke om, at han modtager vort Offer, forener sig med os, opfylder os med sin Naade, for i Fremtiden her paa Jorden og hisset i Himlen at vedblive at være forenet med os — i Himlen, hvor han hersker med Faderen og den Helligaand, høilovet fra Evighed til Evighed. Amen.

Djævelen.

Den katholske Tro lærer, at der er en Aand, som man kalder Djævel eller Dæmon, og som udøver en fordærvelig Magt over Verden, for at prøve de Christnes Taalmodighed og Troskab og for at straffe Menneskenes Synder. Man vilde være en Kjætter, ifald man vovede at nægte dette Punkt i den christne Troeslære og vilde paastaac, at Djævelen ei er et personligt levende Væsen.

Ligesom vi bestaae af to Bestanddele, en aandelig og usynlig, som er vor Sjæl, en anden materiel og synlig, som er vort Legeme, saaledes gives der i Verden to Slags Væsener, den ene Slags aandelige og usynlige, som derfor kaldes Aander, den anden materielle, synlige og legemlige. Vor Sjæl er den Kraft, som opliver og bevæger vort Legeme; og, skjøndt paa en ganske anden Maade,

ere ligeledes Aanderne de skjulte Kræfter, som sætte de reent materielle Legemer i Bevægelse, meddele dem deres Egenskaber og bestemme deres eiendommelige Udvikling.

Blandt disse Aander, hvis Antal er uberegneligt, lever en stor Deel i et vedvarende Oprør mod Gud, stride mod de gode Aander, søge paa enhver Maade at omstyrte Verden og forstyrre al Harmoni i den. De Aander, som ere forblevne Gud troe, kaldes Engle, det vil sige Guds Sendebud, de oprørske Aander kaldes Dæmoner, et græsk Ord, som betyder det Samme som skadelige Aander eller Djævle, ligeledes et græsk Ord, som betyder Modstandere, Fjender, Fredsforstyrre.

Den mægtigste af de gode Engle kalder Kirken St. Michael, hvis Navn betyder, at Ingen er lig Gud. Hovedet for de onde Aander kaldes Lucifer, det vil sige Lysbæreren, eller ogsaa Satan, d. e. Oprøreren. I daglig Tale kaldes han Djævelen eller Dæmonen, uagtet der gives mange andre Dæmoner, fordi han repræsenterer dem Alle, og fordi han er den Øverste iblandt dem.

Djævelen er vor personlige Fjende, fordi vi ere skabte i vor Faders Billede og fordi vi ere bestemte til baade paa Jorden og i Himlen at være den Guds Børn, mod hvis Overherredømme Satan har gjort Oprør. Han angriber os paa alle mulige Maader, og søger især at bringe os til at synde, for at skille os fra Jesus Christus og berøve os Himlens Salighed.

Djævelen frister os enten umiddelbart eller middelbart. Umiddelbart, ved at indskyde os hovmodige Tanker, syndige Begjærligheder, onde og forvorpne Følelser, ved at afdrage os fra Bønnen og den h. Communion, afholde os fra at tjene Gud og gjøre det Gode. Middelbart igjennem Alt hvad Evangeliet kalder „Verden“, d. e. slette Exempler, de skadelige Virkninger af slet Selskab, daarlige Fornøielser, usædelige Skrivter osv. osv. Satan søger baade selv og tillige ved Hjælp af sine tjenende Aander, bestandig at styrte os i Fordærvelse.

Lader os være aarvaagne under hans Fristelser. Fjenden er mægtig og listig. Lad os søge at være dygtigere og stærkere end han. Naar vi ere udholdende i Bønnen, hyppigt gaae værdigt til Communion, læse gode Bøger, skye Leiligheden til at synde, da have vi Intet at frygte, og vor Frelser Jesus Christus, som vi have i vort Hjerte, siger os da hvad han fordem sagde til sin første Disciple: „Værer uden Frygt, jeg har overvundet Verden, bliver i mig og jeg bliver i eder.“

Leve vi derimod i religiøs Ligegyldighed, forsømme vi vore Bønner og Sacramenterne, nære vi kun vor Aand med usund Læsning og søge vi ei at undflye farlige Fristelser, saa er vor Undergang vis. Gud har selv erklæret: „hvo som foragter de ringe Ting, fortæbes lidt efter lidt, den som udfordrer Faren, styrter snart selv i den. Hvad formaaer en værgeløs Mand mod en frygtelig Løve!“ Ligeledes har den hellige Apostel Petrus sagt: „Vor Fjende Djævelen gaacer bestandig omkring som en brølende Løve og søger at opsluge eder.“ Vogter eder derfor, værere ædrue og aarvaagne, modstaaer ham og værere stærke i Troen!

Satan er følgelig Syndens Ophavsmand, desuden er han den oprindelige Aarsag til alt Ondt, som skeer her paa Jorden, til alle Sygdomme, til enhver Forstyrrelse i Naturen, til Tørke, Oversvømmelse, Hungersnød, alle Ulykker, Sorger og Lidelser, til Døden, med eet Ord: alt Ondt er Djævlens Værk. Gud, som er den uendelige Godhed selv, kan jo i ingen Henseende være Skyld i det Onde, og en af Satans skjændigste Rænker er den, at bringe os til at betragte Tingene i et saadant Lys, at vi blive utaalmodige mod Gud og fristes til at troe, at det er hans Skyld, at vi lide og savne. Han bærer sig ad paa samme Maade som hin fiffige Tyv, som lod Politiet gribe en Uskyldig, der just gik forbi, i sit Sted.

Den hellige Skrift viser os klart Djævlens uheldsvangre Magt over os i den berømte Historie om Job. Røvere komme en Dag og bortføre denne hellige

Mands Hjorder og al hans Rigdom, en Hvirvelvind fra Ørkenen omstyrter hans Huus, hvor hans Børn boede, og berøver ham hele hans Familie. En skrækkelig Sygdom bringer hans Legeme i Forraadnelse, bedækker ham med en afskyelig Spedalskhed, udtørre hans Blod og fortærer hans Been; til Slutning kommer Armoden med sine piinlige Savn og levner ham kun en Skarndyngge, hvor hans Venner, ja endog hans Hustru spotte ham, og opfordre ham til at forbande Gud.

Hvori ligger da nu den hemmelige Aarsag til alle disse Onder? Gud lærer os det selv. Det er Satan, Djævelen, som har faaet Tilladelse af Gud til at prøve Job.

•I Sandhed, Gud som ofte vender det Onde til det Gode, betjener sig af Lucifer og hans oprørske Engle for at helliggjøre sine Tjenere. Han hindrer ei deres Oprør imod ham, ligesaa lidt som han hindrer os i at synde, fordi Englene have fri Villie ligesom Menneskene, og, ifald Gud vilde berøve dem denne Frihed, vilde han nedbryde sit eget Værk. Djævelen har altsaa samme Frihed til at gjøre det Onde som Menneskene; men jeg gjentager, at Gud vender det Onde til det Gode, og betjener sig af Satans og de onde Dæmoners Ondskab, deels for at vi skulle afsone vore Synder ved Lidelser af forskjellig Art, deels for at give os Leilighed til at udøve fortrinlige Dyder, som forberede os til en uforlignelig Salighed i Himlen.

En af vor Tids store Ulykker er, at man ei mere troer paa en personlig Djævels Tilværelse; thi dette Uhyre har et let Spil med de Offere, som ikke troe paa deres Bøddels Tilværelse.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pius IX. modtog nylig Deputationer fra de 26 Byer, som under Alexander III. kæmpede i Slaget ved Legnano imod Frederik Basbarossa, som skattes saa høit af alle den katholske Religions Fjender, fordi han var det 12te Aarhundredes store „Culturkæmper“ imod Rom. Da Paven, omgivet af 8 Cardinaler, mange Prælater, Ministre og andre Geistlige traadte ind i Consistorialsalen, blev han modtaget med stormende „Evviva Pio IX!“ Han tog derpaa Plads paa Thronen og besvarede den forelæste Adresse med følgende Ord: „Det glæder mig af ganske Hjerter at see mig omgivet af gode Italienerne. Tillige griber jeg denne Leilighed for at takke alle dem, som paa denne Dag have udtalt deres Hengivenhed for mig. Lader os kaste et Blik paa den henrundne Tid af dette Aarhundrede. Pius VII. blev bortført fra Rom, men Forsynet førte ham tilbage. Da han ankom til Rom, gik han først til det vaticanske Tempel, ved hvis Porte han mødte Kongen af Sardinien. Hele Verden jublede over den gjenvundne Fred. Imidlertid begyndte nogle Ærgjærrige strax at fiske i oprørt Vand. De stræbte fremfor Alt efter at fordærve Menneskenes Hjerter ved Udbredelse af daarlige Skrifter; derpaa stiftede de i alle større Byer politiske Sectar; hvis Hensigt det var at undergrave al verdslig og geistlig Autoritet. Den ene af disse Sectar er sort som Kul, fordi dens Formaal skjulte sig i Mørket; den anden kalder sig „ung“ skjøndt den har Alderdommens Ondskab og ikke Ungdommens Uskyld. Stakkels Italien! Disse Sectors Haardnakkethed har bragt megen Ulykke over dig! Det er dem du har at takke for Kirkens nærværende Forfølgelse og Tidens Strøben efter at udrydde den katholske Religion. Vore Fjender betragte den antikatholske Underviisnings Indførelse som Hovedmidlet for Opnaaelsen af deres Hensigter. De ville fordærve, men vi ville læge; de ville tilintetgjøre og ødelægge, men vi ville bygge og styrke. Derfor forlange vi Underviisningsfrihed, og deraf kommer Kampen. Men hvo som vil kæmpe, han maa holde ud og lide. Vi kæmpe i Jesu Christi Navn, og hans Kors vil samle os om sig og forene os med Gud; værre enige indbyrdes og med Eders Diocesers Overhyrder! I og ved Korset skulle vi seire! Lad os bede for vore Fjender, at Herren maa

oplyse dem, og kun fordømme deres Gjerninger. Maaskee kommer der ogsaa for dem et Canossa, og ligesom vi bøie os for Korset, saaledes skulle ogsaa de tilbøde det. Korset vil seire.“

England. En upartisk Dom af en protestantisk Skoleinspecteur om de af katholske Søstre bestyrede Skoler. — Efter at den kong. engelske Skoleinspecteur Marshall havde visiteret den største Deel af de katholske Lærestalter i det forenede Kongerige Storbritannien, fældte han følgende Dom om Skolesøstrenes Maade at opdrage Børn paa: „Mine Erfaringer forpligte mig til at indrømme, at ene de af de katholske Søstre bestyrede Pigeskoler naao den christne Opdragelses egenlige Maal.“ Derpaa omtaler han disse Skolers Sædelighed og forsikrer, at han ikke kjender nogen Lærestalt (paa to nær) enten for Drengene eller Piger, som kunde taale en Sammenligning med de 99 under religiøse Ordners Styrelse staaende Skoler. Til Beviis derpaa anfører han exempelviis et Kvarteer af Staden Liverpool, hvor der tidligere herskede enhver Slags Usædelighed, og iblandt Andet havde været fem berygtede Huse. I Nærheden af dette Kvarteer blev da en af faa unge Klostersøstre bestyret Skole aabnet og Resultatet af deres Underviisning var saa betydeligt, at denne Rede for alle Udskeielser blev tilintetgjort, idet tre af disse usædelige Huse bleve ikke længe efter lukkede, og nogle Maaneder derefter begyndte begge de andre med at sende deres Piger til Nonnernes Skoler.

Brooklyn (New-York). „Catholic Review“ af Brooklyn meddeler følgende Brev fra en Sognepræst i Staden New-York: „Iblandt mine protestantiske Bekjendte er der en anseet Familie, i hvis Midte nylig følgende mærkelige Begivenhed tildrog sig. Intet Lem af Familien var døbt, skjøndt de alle pleiede at søge den protestantiske Episcopalkirke. Siden nogen Tid havde de begyndt at gjøre sig bekjendte med den katholske Tro, og deres Granskninger havde bragt dem den katholske Kirke nærmere, uden at der dog var Tale om en Omvendelse. For nogle Uger siden gjorde Familiens Hoved, en ægte amerikansk Gentleman, en Tour til sin Villa paa Landet, paa hvilken hans eneste Datter, en Pige paa 16 Aar, ledsagede ham. Her blev han truffet af et Slagtilfælde, der udsatte hans Liv for den største Fare. Den stakkels Datter var ude af sig selv af Skræk og Angst; hun sendte Bud efter Lægerne i Nabolaget og erkyndigede sig om en katholsk

Præst; men den nærmeste boede 22 engelske Mile derfra. Da sammenkalder Pigen, der, skjøndt udøbt alligevel havde søgt en Klosterskole, Husets irlandske Tjenestepiger og beder dem om lidt Vievand; men de havde intet. Derpaa spørger hun, om de ikke bare et Skapular, og da hun fik et bejaende Svar, bad hun inderligt om at laane sig et. Med hele sit unge Hjertes Tro og Tillid lagde hun det om Halsen paa Faderen og bønfaaldt den allersaligste Jomfru om, ved sin mægtige Forbøn at opnaae Helbredelse for ham. Det gode Barns Bøn blev hørt, og Faderen givet hende tilbage. Det var uden Tvivl en beundringsværdig Troesact hos en Ikke-Katholik, som fortjente endnu større Naadegaver. Faderen gav Tillaelse til, at hun blev døbt og underviist i den katholske Religion og har selv besluttet sig til at blive Katholik, hvilket Exempel hans fortræffelige Hustru agter at følge.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 18de Juni. 2den Søndag efter Pintse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Andagt til Alterets allerhelligste Sacrament med Prædiken. — Ogsaa paa de følgende fire Aftener holdes høitidelig Andagt til det allerh. Sacrament, og sidste Aften, den 22de Juni, slutes den festlige Octav af Christi Legemsfest med Prædiken og Procession. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 19. M. Juliana af Falconerii, Jomfru. 20. Ti. Silverius, Pave og Mart. 21. O. Aloysius af Gonzaga, Bekj. 22. To. Octav af Christi Legemsfest. 23. F. Festen for Jesu guddommelige Hjerter (seires offentlig førstkommende Søndag). 24. L. Fastedag. Johannes den Døbers Fødsel.

Søndagen den 25de Juni. 3die Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter, og tillige: De hellige Apostelfyrster Petri og Pauli Fest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Koravei: Fredags Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 25.

Søndagen den 25de Juni.

1876.

Indhold: Den moderne „Videnskab“. Den hellige Jomfru. Kirkelige Efterretninger: Tydskland, Wien, München, Düsseldorf, London, Nordamerica, Kjøbenhavn. En Udtalelse af den apostoliske Præfect.

Den moderne „Videnskab“.

En Hovedbestræbelse, som vor i bestandig „Fremskriden“ værende moderne „Videnskab“ lægger an paa, er, at befrie Menneskeheden fra en Alt beherskende Gud og Skabers Aag. Derom kappes Deister, Atheister og Materialister. Deisterno ere saa naadige at antage en personlig Gud helt oppe i Himlen og indrømme ham tilmed den Ære, at være „hele Verdensaltets Bygmester“; men efter eengang at have kaldet Verden til Existents, tør han ikke længere indblande sig i Verdens Gang og Menneskenes Anliggender; thi for den „store Bygmester“ sømmer det sig ikke at befatte sig med slige Bagateller. Og hvortil ogsaa det? Menneskene ere jo dog selv saa grundkloge, at den kjære Gud endnu kunde lære meget af dem, og desuden er han en saa god Mand, at han gjerne seer os nyde Livet i fuldt Maal, ja vel endog har sin Glæde af, at vi ofte gjøre rigtig dumme Streger. Pantheisternes ere allerede gaaede videre; de kjende ingen personlig, fra denne

Verden forskjellig Gud; for dem gives der kun eet stort, levende Verdensuhyre, der befinder sig i bestandig Vexlen og Fremskriden og opnaaer sin høieste Fuldkommenhed i hvert enkelt Menneske eller i det mindste i det almægtige Væsen, man nutildags kalder „Stat“. „Staten er den tilværende Gud“, som Hegel lærer os, og som vore store Statsmænd saa gjerne troe. Den Slags Folk tilbede altsaa sig selv eller, hvis de have Magten i Hænde, Staten som deres Gud, og det kan man jo sagtens give sit Samtykke til.

Materialisterne gjøre endnu et betydeligt Skridt „fremad“. De finde ikke længere nogetsomhelst Aandeligt i det store Alt. De kjende kun en „evig Materie“, i hvilken der kun virker og arbejder blinde chemiske og physiske Kræfter, bestandig efter evige og nødvendige Love, og disse Kræfter frembringe de vidunderligste Virkninger og Dannelser i Plante- og Dyreverdenen. Selve „Mennesket er intet andet end et kunstigt, af forskjelligartede Atomer mechanisk sammenføiet Mosaikbillede“ (Czolbe), „et Product af Forældre og Amme, af Sted og Tid, af Vind og Veir, af Lyd og Lys, af Mad og Klæder“ (Moleschott), uden nogen aandelig og udødelig Sjæl, uden Frihed og følgelig ogsaa uden Tilregnelighed. Ogsaa Tankerne ere slet og ret „chemiske Processer, Bevægelser, gymnastiske Øvelser, som Hjernen foretager“ (Bock). Og „at antage Tilværelsen af en personlig Gud var fuldstændigt Vanvid“ (Vogt); og det i den Grad, at, gaves der en saadan Gud, „maatte man paa Stedet skyde ham“, som Baricadekæmperne fra Paris, Disciple af en Leroux og Proudhon, paastode. Mod slige Fremskridtsmænd ere rigtignok selv en Voltaire og en Robespierre kun Stympere og sande Helgener, idet de, som bekjendt, sagde, at gaves der ingen Gud, maatte man opfinde en og det selv en personlig, hvis det gjordes fornødent. Ganske vist tænkte disse nærmest i egen Interesse saaledes, af den samme Grund, som gjorde, at Voltaire frabad sig gudsfornægtende Discours i sin Tjeners Nærværelse, da

han nemlig ellers intet Øieblik kunde være sikker for ikke at blive myrdet af ham. Denne materialistiske Viisdom er nu ganske sikkert meget simpel og bekvem: man har ikke nødig at gjøre sig Umage og plage sig selv for at have fornuftig Tanke eller føre et godt, fornuftigt Liv; thi med Nødvendighed gaaer ved physiske og chemiske Kræfter Alt for sig af sig selv, og hvad Mennesket gjør, er altsaa altid rigtigt og godt; og hvad der er Hovedsagen: man har Intet at frygte af et andet Liv. Den kan altsaa fuldstændigt tilfredsstille visse Folks Trang; men i eet Punkt gjør denne moderne „Videnskab“ dog ikke saa ganske Fyldest. Thi Mennesket er nu eengang et ret videbegjærligt Væsen. Det gad bestandig gjerne udforske Alt og skaffe sig Forklaring paa Alt, og navnlig havde det ogsaa nok Lyst til at vide, hvordan vel et saa broget Dyre- og Planteliv har udviklet sig af denne evige, i Begyndelsen endnu formløse Materie; hvordan de forskjellige herlige og nyttige Organismer (levende, legemlige Væsner) i Dyre- og Planterverdenen ere fremstaaede. Thi allerede det lille Barn føler saa stor Trang til at erfare Aarsagen til Tingene, at det stedse spørger, hvorfor og hvoraf det og det kommer. Denne menneskelige Videbegjærlighed maatte ogsaa Materialisterne tage i Betragtning og søge at forklare de utallige, i vidunderlig Mangfoldighed, Skjønhed og Hensigtsmæssighed, afvexlende Organismer i Dyre- og Planterverdenen.

De svundne Aarhundreders ligesom ogsaa Nutidens største Tænkere antage med den sunde Menneskeforstand og i Overensstemmelse med den guddommelige Aabenbaring, at ligesom Alt overhovedet saaledes vare navnlig ogsaa alle levende Væsner af Dyre- og Planteriget blevne skabte af Gud „efter deres Art“, og at altsaa disse forskjellige Arter Planter og Dyr forplante sig og frembringe Individuer, dem selv lige, fordi Gud i hver enkelt Art Sæd har nedlagt Kraften dertil; at følgelig disse Arter i al Almindelighed ere noget faststaaende og uforanderligt, og at f. Ex. en Rosenbusk aldrig kan blive til et Egetræ,

en Flue aldrig til en Elefant. Men da der nu efter hvad Materialisterne sige, ikke findes nogen Gud, maatte man lade denne „Overtro“ falde og søge en anden Forklaring af de forskjellige Dyre- og Plantearters Oprindelse. Til alt Held fandt i vore Dage Englænderen Darwin en saadan i den Lære, der efter ham bærer Navnet Darwinisme. Denne Lære er dog ikke ganske ny; allerede fra Midten af forrige Aarhundrede blev den forberedt. Siden den Tid have nemlig nogle Naturforskere opstillet den Paa-stand, at alle Arter af levende Væsener lidt efter lidt have udviklet sig af hverandre, og at hele Dyre- og Planteverdenen nedstammer fra en eneste eller dog fra nogle faa Stamformer. Da efter denne Lære de forskjellige Arter Planter og Dyr altsaa nedstamme fra hverandre og i Tidens Løb have forvandlet sig, kaldes den Afstammings- eller Forvandlingslære (Descendents- eller Transmutationstheori).

Denne Afstamning og Omformning tænkte man sig paa en dobbelt Maade.

Et mindre Antal Naturforskere antog med Buffon († 1788) nogle faa mere fuldkomne Urformer, fra hvilke de nu for Tiden bestaaende Arter havde at udlede deres Oprindelse ved en i Løbet af meget store Tidsrum stedfindende gradviis Degeneration: Saaledes vilde der f. Ex. af en Bjørn, der ved Omstændighederne var nødsaget til at svømme i Vandet, efterhaanden blive en Sæl, af denne atter en Delfin eller en Fisk osv. En interessant Prøve paa denne Forvandling giver en efter Foregivende „berømt Naturforsker“ ved Navn Schmitz i sit Værk: „Die Ursache aller Bewegung in der Natur.“

Det løber vel noget broget mellem hinanden, naar han lader Dyr fremstaae af Planter og saa igjen Planter af Dyr; men Sligt generer ikke en grundig „Videnskab“. Efter nemlig ret at have anskueliggjort, hvorledes Svanen har udviklet sig af en Tulipan, skrider han til den vanskelige Opgave at udgrunde Planternes Oprindelse, og kommer derved til følgende overraskende

Resultat: En Slange følte sig bevæget til at opgive sin Selvstændigheds skjønne Dage og blev til en Løvehale. Denne Løve ramte nu en Dag den hidtil ikke hændede Ulykke at miste sin Hale og det ganske mod dens Villie. Denne Hale kom da, ved Jordens Tiltrækningskraft, i den inderligste Forbindelse med gamle Moder Jordens uendelige Livskraft; og saaledes blev Løvehalen Spiren til et — Palmetræ! Skulde de gunstige Læsere maaske betvivle saadanne „videnskabelige“ Forskninger eller den Tanke maaskee endog falde dem ind, at denne lærde Herre ganske vist har gjort sig udødelig — latterlig, maa de vel betænke, at de endnu ikke ere „oplyste“ nok til at forstaae sig paa saadan en „Videnskab“!

Det andet, langt større Antal af Descendentstheoriens Tilhængere slaacr ind paa den heelt modsatte Vei, idet det siger: Ikke fra nogle mere fuldkomne Urformer men fra nogle faa eller ogsaa kun fra en eneste ufuldkommen Urform nedstamme alle Arter af Planter og Dyr, og det saaledes, at de mere fuldkomne stedse i fremadskridende Udvikling fremgaae af de mindre fuldkomne, og alle bestandig stræbe hen til Opnaelsen af den fuldkomneste Uvikling — at blive til Menneske, ihvorvel kun de færreste virkelig bringe det saa vidt.

De betydeligste af disse Mænd ere: De Maillet, som i et Værk*), der udkom 1748, lærer, at Urterne efterhaanden vare omændrede og fuldkomnede til Buskvæxter og disse igjen til Træer. Ved at hæve sig op over Vandfladen vare Fiskene blevne til Flyvefiske; og, efter at være komne op i Hækker og Træer, efter meget store Tidsperioder forvandlede til brogede Fugle, idet deres Brystfinner udviklede sig til Vingør, Bugfinnerne til Been. Større Anseelse og Begrundelse fik Theorien allerede ved Lamarck (1744—1829). Denne søger at vise, at alle Dyr

*) *Telliamed, ou entretiens d' un philosophe indien avec un missionnaire français.* (Telliamed er De Maillet læst omvendt.) Amsterdam 1748

og sluttelig ogsaa Mennesket i stadig fremadskridende Udvikling ere opstaaede af to Stamformer, Ormen og Infusionsdyret. Constante Arter gives der ikke, end ikke for Menneskets Vedkommende, idet dette har Aften til sin Stamfader. De to Urformer skulle være opstaaede ved den saakaldte generatio aequivoca o: af sig selv. Aarsagen til den fortløbeude Udvikling er Øvelse, Vane, Behov, Benyttelse eller Ikkebenyttelse af Organerne, ydre Forhold osv. Saaledes skal f. Ex. Svanen have faaet sin lange Hals ved at maatte strække den efter sin Føde, naar den hentede denne op af det dybe Vand. Under Nedarvningens Medvirkning ere da saadanne Omstændigheder blevne en fremskridende Udviklings Liv. Vi skulle senere see, at denne Theori allerede kommer Darwinismen temmelig nær.

Oken (1779—1851), siden 1812 Professor i Jena, i München og sidst i Zürich, lader alt Levende, ogsaa Mennesket, fremstaae af en i Havet indeholdt „Urslim“ og en „Urcelle“, der befinder sig i den; og naar Havet nu ikke længere kan frembringe Mennesker, ligger Grunden dertil ene og alene i, at det nu savner den „moderlige Temperatur“, at dets Temperatur er sunket ned under Blodets Varmegrad. I en saa uædel Herkomst kan nu tilvisse saadant et forfængeligt Menneskebarn, der hidtil indbildte sig at være et Guds Barn, kun finde ringe Behag. Ritzen, forhønværende Professor i Giessen, gjør derfor i det mindste et Forsøg paa at finde en mindre anstødelig Afstamning*).

„Muligviis“, siger han, „er det Billede, at det første Barn er vaagnet op i Bægeret paa en kæmpemæssig, med Nektar og sød Mælkesaft fyldt Blomst, mindst anstødelig. Man seer jo dog ofte i en kæmpemæssig Blomsts Bæger en anden voxte op; hvorfor nu ikke istedetfor den anden Blomst et første Dyr(!)? Betragter man en *Rafflesia*

*) Probefragment einer Physiologie des Menschen. 1832.

(Victoria regia)*) med dens mægtige Bøger fuldt af Kimvorter, kan man godt falde paa den Tanke, at under en sydlig Himmel kunde et menneskeligt Foster og spædt Barn der fundet Leie og Næring. Ogsaa gjør man ved Kjendskabet til denne kæmpemæssige Paddehat sig let fortrolig med Ideen om en af Jorden fremskydende Menneskepaddehat, som man kan tænke sig spiret frem ved Bredden af en Bæk, hvor den ikke savner Vand at drikke og bade sig i“. Men den om end ikke aand-saa dog phantasirige Professor finder desværre denne i det mindste noget ædlere Herkomst uholdbar og fører os uden Barmhertighed igjen ud i Okens „Urslim“, idet han fortsætter: „En Væxt, der ecengang er Plante, kan imidlertid ikke lade noget andet Dyr(!) end Snylttere opstaae af sit forraadnende Plantestof, men aldrig selv frembringe det. Rigtigere turde det derfor være, at antage et Menneskæg, der havde udviklet sig i Urslimen, og saaledes lade de første Mennesker opstaae af Æg.“ Disse Prøver paa den moderne „Videnskab“ kunne foreløbigt være tilstrækkelige. Man seer, at

Die neueste Philosophie

Stempelt den Menschen zum Vieh!

som det heder paa Tydsk.

Det er nu just ikke meget behageligt og smigrende, men hvad skal man gjøre? Naar „Videnskaben“ engang „beviser“ noget, maa enhver modstræbende Følelse forstumme; og en af denne „exakte Videnskabs“ Talsmænd, Cotta, siger: „Den empiriske Naturforskning maa sige Sandheden, hvad enten denne efter menneskelige Begreber er beroligende eller trøstesløs, logisk eller in konsekvent, fornuftig eller taabelig.“ Til al Ulykke altsaa ogsaa en „insekvent og taabelig“ Sandhed, som

*) Den „lærde“ Forfatter synes heller ikke at have været synderlig stærk i Botaniken, thi Rafflesia og Victoria regia ere helt forskjællige Blomster, og Rafflesia er ikke, som det nedenfor heder, en „kæmpemæssig Paddehat“ men en Snylteplante.

man bør sige og selvfølgelig ogsaa antage. Da imidlertid disse „videnskabelige“ Mænd endnu ikke saa strængt have beviist slige „Sandheder“, der maaskee forekomme dem selv taabelige, men hovedsagelig indskrænket sig til at udtale blotte Formodninger om, hvorledes man „muligviis“, „maaskee“ „kunde tænke og forestille sig disse Ændringer, behøve vi dog ikke saa ganske endnu at troe dem paa deres Ord og tør nok tillade os en beskeden Tvivl om den Slags „Sandheder“. Og det saameget mere, som disse „lærde“ Herrer ellers ivre vældigt mod Underen som noget umuligt, og mod Troen som noget et Menneske uværdigt. Men de Ting, de her fortælle os, ere saa overvættets vidunderlige, at der hører en sand Kulsviertro tro til at kunne antage dem. Og os forekommer det, at Troen paa Dyre- og Planteverdenens Frembringelse ved en almægtig Skaber er langt lettere og fornuftigere end Troen paa saadanne sælsomme Ting, der tiltrods for deres „Videnskabelighed“ saare ofte see ud, som om de ikkun vare et Foster af en forvirret Hjerne. I denne vor Anskuelse bestyrkes vi yderligere ved, at mange af disse „taabelige Sandheder“ og selv det bedste, Lamarck har fremført, af de høist renommerede Materialister, af en Vogt og Büchner, betegnes som „Absurditeter“, som „tvungent“ og „utilfredsstillende“. Først Darwin, sige de, blev det forundt at opnaae „den erkjendende Forstands glimrende Seir over den blinde Fordom“ og at bevise Afstammingslæren „videnskabeligt og klart“. Godt; næste Gang skulle vi ogsaa betragte Darwins Lære og Beviser noget nøiere. Men foreløbig ville vi endnu holde fast ved vor gamle „Fordom“.

Den hellige Jomfru.

Djævelens farligste Fjende er den hellige Jomfru Maria, Frelserens Moder og Kirkens Dronning. En meget udbredt Vildfarelse i vore Dage bestaaer deri, at man indordner Andagten til den hellige Jomfru blandt andre religiøse Andagtsøvelser, som, hvor gode de ellers kunde være, dog ikke angaae det Væsenlige i Christendommen. Denne Lige gyldighed imod Guds Moder hidrører fra en endnu mere beklagelig og desværre meget almindelig Lige gyldighed: Lige gyldighed mod Guds Søn, vor Herre Jesus Christus selv, og denne sidstnævnte Lige gyldighed kommer sædvanligviis ei af Ondskab eller ond Villie, men simpelt hen af Uvidenhed.

Den christelige Religion bestaaer i Kundskab om Gud, Kjærlighed til Ham og Villighed til at tjene ham, saaledes som Jesus Christus, den menneskevordne Gud har lært os; men Jesus Christus er kun blevet Menneske gjennem den hellige Jomfru; hun er altsaa ligesom den Vei, ad hvilken Gud er stegen ned til os. Guds Søn har altsaa i Himlen en Fader, som er den almægtige, evige, uforanderlige Gud, og paa Jorden en Moder: Maria, den ypperste og helligste af alle Skabninger. For at Gud kunde blive vor Frelser og Broder, er Maria ligesaa nødvendig som den evige Fader, og i Menneskevordelsens ophøiede Hemmelighed, som er hele Christendommens Grundpille, er det umuligt at adskille Navnene: Gud, Jesus og Maria.

Ligesom Jesus Christus er kommen til os ved sin hellige Moder, saaledes er det ogsaa ved hende, at vi komme til ham. Jesus Christus kan sammenlignes med en Blomst; hans guddommelige Væsen, som er usynligt og aldeles aandeligt, er denne Blomsts Duft. Hans menneskelige Væsen, som er synligt og helt gjennemtrængt af hans Guddom, er Blomsten selv. Stenglen, som har baaret denne Blomst, er den hellige Jomfru Maria. Vil

Du nyde Duften, maa Du besidde denne Blomst, og Du kan kun gribe den ved Stenglen, som har frembragt den. Altsaa, for at komme til Gud er det aldeles nødvendigt at være en Christen, det vil sige at kjende og tjøne Gud; men, for at være en Christen maa man elske den hellige Jomfru og yde hende den Hyldest, som hun fortjener.

Vi have ei alene en Gud, som har gjort sig til vor Broder og Forløser, men denne vor Forløser, hvis guddommelige Magt vi maae skjælv for paa Grund af vore Synder, giver os en Midlerinde mellem sig og os i den milde og barmhjertige Jomfru Maria, hans Moder, en Skabning af samme Art som vi, og som, da hun ingen dømmende og straffende Myndighed udøver mod Synderne, kun kan indgyde dem Haab og Tillid.

Derfor er det ogsaa, at naar vi blot tage vor Tilflugt til Maria, kan ingen Modløshed faae Magt over os, og hvor store Syndere vi nu end ere: fra det Øieblik vi blot oprigtigt angre vore Synder, ere vi sikke paa at blive godt modtagne af Jesus, vor Frelser og vor Dømmer, naar vor gode Moder fører os frem for ham. Hvor mange Gange hæuder det ei i det daglige Liv, at en Moder opnaaer Tilgivelse hos Faderen, som medrette vredes over sit Barns Adfærd? Kirken er den store Familie, som omfatter alle Guds Børn, og paa Calvariebjergtet er den hellige Jomfru bleven indsat til Moder og Beskytterinde for Kirken saavel som for enhver af dens Medlemmer.

Lad os derfor, min kjære Læser, være Christne, og giv Guds Moder den Ære, der tilkommer hende; lad os ydmygt hylde hende, lad os aldrig udtale hendes hellige Navn uden med Ærefrygt, lad os ofte hilse og prise hende i de skjøne Bønner, som den Helligaand har lært Kirken, og blandt hvilke den skjønneste tillige er den simpleste. I kjende den fra Eders Barndom af, det er „Englens Hilsen“, „Ave Maria“, denne blide himmelske Bøn, som Englen Gabriel udtalte paa Bebudelsens Dag.

Lad os altid bære et Tegn paa vor Andagt til Maria paa os, enten den ubesmittede Undfangelses Medaille eller

Scapularet. Lad os, hvis vi kunne det, have en lille Figur eller et Billede af den velsignede Jomfru, og naar vort Hjerte er betynget og sørgmodigt, naar Livets Prøvelser hvile altfor tungt paa os, naar Djævelen anfægter os altfor heftigt med sine Fristelser, lad os kaste Blikket paa dette beskyttende Billede og lad os bede den mægtige Himmeldronning om ei at forlade os, men at udgyde sin guddommelige Søns Velsignelser over os. Paa denne Maade vil Maria stedse bevare os i Jesu Christi, d. e. i Guds trofaste Tjeneste.

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. Biskopperne af Trier og Speyer ere nylig afgaaede ved Døden. — I Salzburg i Østerrig har Domcapitlet valgt Abbed Eder til Fyrst-Ærkebiskop i den afdøde Cardinal Tarnoczy's Sted.

Wien. Prindsesse Maria Antoinette de Bourbon, Ærkehertuginde af Osterrig og Enke efter Storhertug Leopold af Toscana, er nylig indtraadt i Francisianesserordenen.

München. Den bekjendte Professor og „Gammelkatholik“ Döllinger har den 10. Mai stilet en Skrivelse til en Fører for de badenske „Gammelkatholiker“, hvori han siger: „Jeg haaber, at De vil begive Dem til Synoden i Boun for at gjøre Modstand imod Cölibatstormerne. Det glæder mig, at Stemningen i Baden ytrer sig paa en konservativ Maade. Naar Præsteskabet ikke længere kan fremvise det personlige Offer, det bringer sin Menighed, saa er den Sag tabt, som det er kaldet til at hævde og forsvare. Præsteskabet staaer da paa samme Trin, som de almindelige Næringsdrivende og Forretningsfolk! Men Alt dreier sig ene og alene om, hvad vi efter ældgamle kirkelige Grundsætninger bør gjøre, og disse ligge i den udeelte Kirkes syv almindelige Møder, klare for vore Øine.“

Düsseldorf. Regeringen i Düsseldorf har sendt en Encyclica til alle Landraader af følgende Indhold:

„Mangfoldige Tegn tyde paa, at man forskjællige Steder agter at høitideligholde den 16de Juni som Aarsdagen for Pavens Ophøielse paa den apostoliske Stol, paa en demonstrativ-agitatorisk Maade (naturligviis er Alt agitatorisk, som ikke falder i de preussiske Embedsmænds Smag). Vi anmode Dem om, paa en fortrolig Maade at ytre Dem om hvorvidt dette ogsaa maatte ventes i Deres Kreds, paa hvilken Maade man vil iværksætte en saadan Høitidelighed, om det er ønskeligt at forhindre samme, og ved hvilke Midler den bedst kan forhindres. Derom vente vi nærmere Underretning i Løbet af tre Dage.

Düsseldorf etc.

v. Junker.“

Andre Landraader have forbudt at stille Lys indenfor lukkede Vinduer paa den 16de Juni. Hvem tvivler da endnu om Preussernes Frihedskjærlighed. Maaskee tænke de Herrer Landraader som Manden, der pryglede sin Dreng med de Ord: „Jeg skal nok faae at see, om han ikke vil elske mig.“

London (Cölibat og Sygebesøg). „Times“ har bragt et Brev fra Ostindien om de protestantiske Missionærers Virksomhed, som ikke synes at opbygge Bladet. Et Sted, som her gives i ordret Oversættelse, lyder saaledes: „Jeg frygter for, at mange af Deres Læsere ikke ville glæde sig over at erfare, at med Hensyn til rolig og udholdende Hengivelse, kunne de romerske Katholiker kappes med enhver af deres Medbeilere. Jeg begiver mig af og til i Collegiet af den hellige Franciscus Xaverius (i Bombay). Disse Præster arbeide uden Afbrydelse og beskæftige sig med alle Slags Arbeider. Iblandt dem fandt jeg en Neapolitaner af fornem Herkomst. „Husker De“, sagde han engang, „endnu Deres Spøg med Hensyn til Cölibatet? Nuvel, jeg har tilbragt 36 Timer i det Huus, De seer der, hos en Syg, der led af en meget smitsom Feber, af hvilken han døde. Havde jeg været gift, saa forsikrer jeg Dem, at jeg aldrig var gaaet ind i dette Huus.“ Hvad skal man sige til saadanne Gjæringer? Man nødes til at bøie sig med Ærefrygt for saadant et Mod og beundre denne Offeraad, om hvilken den almindelige Dødelige intet Begreb har.

I England frygter man ikke for Staten, naar den kathoske Kirke gjør Fremgang, som paa andre Steder, hvor enten vantroe Liberale eller sneverhjertede Fanatikere føre

Scepteret. Saaledes gav den engelske Regering for nogle Uger siden med den største Imødekommenhed Tilladelse til, at to Oratorianere kunde holde aandelige Øvelser med Soldaterne i Leiren ved Colchester. Soldater af alle Vaaben togo Deel deri og ved Øvelsernes Slutning besøgte Cardinal Manning Leiren, hvor han modtoges med alle hans Rang tilkommende Æresbeviisninger og meddeelte to hundrede Soldater Confirmationens Sacrament.

Nordamerica. (Kirkerne i New-York.) Dioceset New-York har 430 Kirker, og flere af dem maa henregnes til den nyere Tids mærkelige Bygninger, hvad angaaer Stil, Udførelse, Smag, Materiel og Størrelse. Mange ere af rød Sandsteen og byggede i den reneste gothiske Stil. En af de smukkese katholske Kirker i New-York er Frelserens Kirke. Den er bygget i den saakaldte byzantinske Stil, har et høit, massivt Taarn, skønne harmoniske Klokker og herlige Altere. Alt i den er rigt, smagfuldt, ædelt og reent kirkeligt, og geraader Redemptoristcongregationen, som har bygget den, til stor Ære. Men den for Tiden under Bygning værende ærkebiskoppelige Kathedralkirke vil uden Tvivl blive det fuldendteste architectoniske Værk i de forenede Stater. Den 15. August 1858 blev Grundstenen dertil lagt af den afdøde Ærkebiskop Hughes. Under Borgerkrigen standsede Arbeidet. Men den i 1864 til Ærkebiskop valgte og i det sidste Consistorium af den h. Fader til Cardinal ophøiede John Mac Closky fremmer nu Værket med stor Energi. Bygningen bliver 332 Fod lang, 132 Fod bred. Høiden fra Gulvet til Hvælvingen skal være 110 Fod og 14 Capeller af en Høide paa 100 Fod danne en herlig Krands rundt omkring Skibenc. To Taarne af 320 Fods Høide skulle forkyude Christendommens Seier over Nat og Mørke, over Gjerrighed og Havesyge, over Had og Brodermord, over Nydelssesyge og Kjødets Lyst, over Svindel og Humbug. Grundmurene bestaae af Granit, Overbygningen af hvidt Marmor. Façaden erholder tre rigtsmykkede Portaler, af hvilke den midterste bliver 50 Fod høi med et Rosetvindue paa 20 Fod. Domkirken skal rumme 18—19.000 Mennesker og bliver bekostet af Ærke-diocesets og dets Suffragandiocessers Katholiker, der hvert Aar samle Bidrag i deres Sogne.

Kjøbenhavn. I Anledning af den femogtyvende Aarsdag efter Hs. Høiærværdighed Hr. Præfect Grüders Indvielse til Præst (14. Juni 1851) blev den 15de Juni,

som den Dag, paa hvilken han førstegang frembar det h. Messeoffer, og som iaar tilfældigviis indtraf paa Christi Legemsfest, feiret i Ansgariuskirken, ved at den af den høiærværdige Jubilar celebrerede Høimesse ledsagedes af et større Sangchor i Forening med Instrumentalmusik. Saavel Sangen som Musiken udførtes med megen Præcision. Før Gudstjenesten blev Hr. Præfecten afhentet i sin Bolig af flere i Dagens Anledning tilstedeværende fremmede Geistlige og en Deputation af Menigheden, i hvis Navn den ældste af hans herværende Embedsbrødre, Pastor Niehaus, efter endt Gudstjeneste og i Overværølse af en større Forsamling af Herrer og Damer, udtalte den herværende katholske Menigheds taknemmelige Paaskjønelse af den utrættelige Nidkjærhed, hvormed Hr. Præfecten i hiin lange Aarrække har offret sine bedste Kræfter i Kirkens Tjeneste. Jubilaren besvarede denne Udtalelse i nogle hjertelige Ord, hvori han paa en særdeles smuk Maade ytrede en Frygt for, at man overvurderede det Lidet, han vistnok med den bedste Villie havde stræbt at virke for den Sag, han her repræsenterer, idet han tillige fremhævede den trofaste Understøttelse, som hans Virksomhed stedse havde fundet saavel hos Ordføreren, som hos de andre Colleger, der i den forløbne Tid havde deelt Arbeidet med ham.

Den store Mængde levende Blomster, som en Deel af Menighedens Damer havde tilsendt Jubilaren, fandt en smuk Anvendelse ved yderligere at forskjønne den Høitidsdragt, som Kirken paa denne Festdag altid ifører sig.

Taksigelse.

I Anledning af mit Præste-Jubilæum den 14. og 15. d. M. har jeg, foruden mange personlige Gratulationsbesøg, modtaget saa talrige og mangfoldige Beviser paa Velvillie og Kjærlighed fra nær og fjern, deels ved tilsendte sindrige Foræringer, deels ved Breve og Telegrammer, at det ialtfald vil vare længe, inden jeg kan besvare dem enkeltviis, især da Forberedelserne til min forestaaende Islandsreise — fra 7. Juli til 8. August — i disse Dage lægge Beslag paa al min Fritid; derfor føler jeg Trang til, idetmindste foreløbig ved disse faa Linier at tolke min oprigtige Erkjendtlighed og inderlige Glæde over denne saa alsidige og kjærlige Deeltagelse, som saa øien-

synligt bar det umiskjendeligste Præg af glad Frivillighed, parret med et fromt, ægte kirkeligt Sindelag. Saa sandt og vist som denne festlige Deeltagelse kom fra Deeltagernes Hjerte, har den ogsaa udøvet et uforglemmeligt velgjørende Indtryk paa mit eget Hjerte, og skal denne Jubelhøitid stedste mindes blandt de skjønneste og lykkeligste Dage i mit Liv. Dobbelt kjær er den endog bleven mig, fordi den paa en saa sindrig Maade blev benyttet som Anledning til at forskjønne Gudstjenesten paa en saa storartet kirkelig Høitid som den yndige Christi Legemsfest. Vel har jeg hidtil stedse arbeidet og virket i mit præstelige Kald med stor Lyst og Glæde, men jeg kan ikke fordølge, at de i disse sidste Dage gjorde Erfaringer ville bidrage til at lette og forsøde alt mit Arbeide; thi ved at see min Virksomhed paaskjønnet af saa mange fromme og ædle Sjæle vil jeg stedse føle mig fastere knyttet til dem ved en reen og hellig Kjærligheds ømmeste Baand. Paa selve Festdagen frembar jeg det h. Messeoffer for hele den mig betroede Hjord i Overensstemmelse med Kirkeloven; Dagen efter opoffrede jeg den h. Messe for mine geistlige og verdslige Foresatte, for den hellige Fader, for Hs. Majestæt vor Konge, for den Høiærværdigste Biskop af Osnabrück og for den afg. Biskop, der har ordineret mig; og den 17de ds. feirede jeg det h. Offer særlig for alle dem, der enten have opoffret deres Forbøn eller endog den h. Communion for mig eller som paa anden Maade have medvirket til at høitideligholde mit Jubilæum saa smukt og værdigt som skeet er. Idet jeg herved sender Dem Alle uden Undtagelse min varmeste Tak, kan jeg dog ikke tilbageholde et særligt Takkeord til vort fortræffelige nidkjære Sangchor og dets høitfortjente utrættelige Dirigent for den mønsterværdige Udførelse af ægte classisk Kirkemusik, som saa væsenlig bidrog til at forskjønne Festdagen og give Gudstjenesten et særdeles festligt Præg. Jeg beder Dem Alle at ville troe mig, naar jeg med Apostlen kalder mig Deres Alles „Skyldner“ og tegner mig som

Deres

taknemmelig hengivne Sjælesørger

H. Grüder.

Kjøbenhavn, den 19de Juni 1876.

Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøi.

Til at overvære Skolens mundtlige Prøver, som afholdes Onsdagen den 28de Juni, Kl. 9—2½, samt Præmieuddelingen, som finder Sted Torisdagen den 29de Juni Kl. 4½, indbydes de høiærv. Herrer Geistlige, Elevernes Forældre og Skolens Velyndere.

Lohmann,
Rector for St. Andreas-Collegiet.

Mariaforeningen

holder sit ordenlige Møde Søndagen den 2den Juli, Kl. 4 Efterm.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 25de Juni. 3die Søndag efter Pintse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter, og tillige: De hellige Apostelfyrster Petri og Pauli Fest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 26. M. Johannes og Paulus, Mart. 27. Ti. Barnabas, Apostel. 28. O. Leo II., Pave. 29. To. Petrus og Paulus, Apostelfyrster. 30. F. Pauli Ihukommelse. 1. Juli, L. Octav af Johannes den Døbers Fødsel.

Søndagen den 2den Juni. 4de Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 7 og 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 26.

Søndagen den 2den Juli.

1876.

Indhold: Darwin og hans System. Marias ubesmittede Undfangelse. Kirkelige Efterretninger: Tydskland, Augsburg, Schweits, Belgien, London, Wilna, America, Brasilien.

Darwin og hans System.

Afstammingslærens Hovedkæmper er den engelske Lærde Charles Darwin, efter hvem den derfor har Navn af Darwinismen. Darwin blev født 1809 i Shrewsbury, havde fra 1831—37 gjort store videnskabelige Reiser som Naturforsker, og efter mangeaarigt Studium forelagde han 1859 Offcnligheden Resultatet af sine Forskninger i Hovedværket: „On the origin of species“*), som senere har oplevet flere forbedrede(?) Oplag og er blevet oversat paa alle europæiske Sprog.

Darwin antager med sine Forgængere, at alle de mangfoldigt forskjellige Former af levende Væsener ikke ere constante men stadig forandre sig, og at alle Arterne i Dyre- og Planteverdenen ere fremgaaede efterhaanden af ganske faa og sandsynligviis kun af

*) Oversat paa Dansk: „Om Arternes Oprindelse“, af J. P. Jacobsen. Kbhvn. 1872.

en eneste Stamform. I de første Udgaver af sit Værk anvender han ikke denne Oprindelsesmaade paa Mennesket, og siger tilmed, at „fra først af blev Livet af Skaberens indblæst“ den første Organisme; men i de senere Udgaver maugler denne Tilføielse, og Menneskets Oprindelse udlødes der ligeledes fra Abcrue som dets nærmeste Forfædre. Darwin maatte naturligviis bekvemme sig til dette „Fremskridt“, da Materialisterne, som iøvrigt hilsede Darwins Theori med Jubel og i den skuede en „Videnskabens Triumph“ over gamle Fordomme, netop betegnede hine to Punkter som „Svagthed“ og „Inconsekvents“. Darwins Lære indeholder altsaa væsenlig intet nyt, da Hovedsagen allerede i Løbet af hundrede Aar paa forskjellig Maade var bleven fremsat af mange Naturforskere. Det ny og eiendommelige ved den ligger i den Art og Maade, paa hvilken han søger at begrunde og forklare denne Lære.

1. Darwin gaaer ud fra den Kjendsgjerning, at alle organiske Væsner (Planter og Dyr) have Anlæg til Variation eller Forandring : at en Organismes Afkom ikke er fuldstændig indbyrdes eens, men har mere eller mindre fremtrædende Eiendommeligheder, som atter nedarves paa dens Afkom, hvorved der efterhaanden opstaaer Afarter, Varieteter eller Racer, som der f. Ex. hos Hundene gives saa mange af. Disse Underarter ere nu Overgangstrin til andre Arter, ere begyndende Arter, der som Følge af fortsat Nedarvning udpræge sig med større og større Bestemthed og efterhaanden undergaae helt betydelige Omændringer, da i Tidens Løb hele Organismen paa Grund af alle Delenes indbyrdes nøie Forbindelse maa forandres og meer eller mindre omdannes, skjøndt i Førstningen ikkun enkelte Dele formede sig til noget Charakteristisk.

2. Denne første, i og for sig noget tvivlsomme Kjendsgjerning, i det mindste hvad angaaer de betydelige Forandringer i hele Organismen, søger Darwin at bevise ved en anden almindelig bekjendt og sikker Kjendsgjerning, ved den kunstige Opdrætning. Denne be-

staaer i, at man blandt Planterne og Dyrene udvælger Exemplarer til Parring, der i høiere Grad besidde visse Eiendommeligheder, som man ønsker nedarvede paa Afkommen, og denne Udvælgelse fortsættes saa længe blandt Afkommen, til Eiendommelighederne have fuldstændigt udviklet sig og tiltaget mere og mere. Ved dette kunstige Kvalitetsvalg (Racevalg) kunne saavel Gartnere som Kvægopdrættere virkelig ofte fremkalde saa overraskende Resultater i Opnaaelsen af Racer og Afarter, at man ikke sjælden holder dem for helt nye Arter; saaledes forædle de Jordbær, forskjellige andre Frugtsorter, den engelske Ridehesterace, som i Hurtighed og Størrelse endogsaa overgaaer sin arabiske Urstamme.

3. Af denne anden og særlige Kjendsgjerning beviser og bekræfter nu Darwin den første almindelige, idet han drager den Slutning: Ligesom Mennesket ved kunstig Kvalitetsvalg eller Opdrætning træffer et kunstigt Udvalg for at opnaae forædlede Former, saaledes kan ogsaa Naturen ved et naturligt Kvalitetsvalg langt fuldkomnere opnaae, hvad Mennesket formaaer ved Kunst. Og dette naturlige Kvalitetsvalg, siger Darwin videre, kommer virkelig ogsaa til Anvendelse i „Kampen for Tilværelsen“, i den Strid og Kamp, der føres om det til Livets Ophold Nødtørftige, og ytrer sig der som „det meest Skikkedes Bliven i Live“, som „de meest begunstigede Racers Opholdelse og Forplantelse“. Begrundet paa alle Organismers Tilbøielighed til at formere sig efter stor Maalestok, bliver der nemlig mange flere levende Væsner til, end der kan opholde Livet og finde den nødvendige Næring. Men alle søge de at friste Livet og kæmpe derfor med hverandre for deres Existents. Denne Kamp ville nu bestandig de stærkeste gaae ud af som Seirherrer: kun saadanne Organismer, der ville kunne hævde deres Existents og forplante sig, som have antaget gavnlige Afvigelser fra deres Forældre, medens derimod de, der have undergaaet skadelige eller ligegyldige

Ændringer, bukke under i Kampen og gaae tilgrunde. Paa denne Maade altsaa ligesom udvælger Naturen selv de Væsner, der skulle forplante sig, arve fordeelagtige Eiendommeligheder og udvikle sig videre og videre. Hertil kommer desuden, at ogsaa ydre Forhold, saasom Klima, Vanc, Benyttelse eller Ikke-Benyttelse af visse Lemmer, kunne frembringe — og ofte virkelig frembringe — forskjellige Smaaforandringer, der ligeledes bestandig igjen gaae i Arv, saafremt de i „Kampen for Tilværelsen“ vise sig gavnlige, og uddannes da videre. Saaledes, mener Darwin, kunde da efter 1000, 10,000 og 100,000 Slægtled Afgigelsen mellem den første Stamart og dennes Efterkommerer fremtræde i 1000, 10,000, 100,000 Skikkelser; af den i Førstningen helt umærkelige Varietet kan der opstaae en virkelig Afart og Race, ja gennem forskellige Overgangsformer, Mellem- og Bindeled en ny Art, selv en anden Slægt og endelig efter Millioner af Generationer en heel ny Orden eller Classe af Organismer; af en Fisk f. Ex., som forbliver i Vandet, alle Slags Sødyr, og naar den, efter de Maillets Udsagn, forvilder sig op paa et Træ, alle Slags Fugle; naar den bliver paa Landjorden, alle Slags Pattedyr. Og just fordi der under forskellige Forhold af den samme Art Grundform kan fremkomme Varieteter i helt forskellige Retninger, fordi disse kunne forplantes og i Tidens Løb udvikles mere og mere: saa troer Darwin at turde forudsætte, at alle Planter have udviklet sig Trin for Trin af høist 4—5 Stamformer og alle Dyr ligeledes af det samme Antal Stamarter. Ja han er endog tilbøielig til at antage, at hele Dyre- og Planteriget bør føre sin Oprindelse tilbage til en eneste Urform. Den gabende Kløft mellem Planter og Dyr forekommer ham ikke at være en uoverstigelig Hindring for en Overgang fra det ene Rige til det andet, da der jo gives Mellempformer mellem begge Riger, om hvilke Naturforskerne ikke vide, hvorvidt de skulle regne dem til det ene eller til det andet. Af saadanne Mellempformer kunde der saavel have udviklet

sig Planter som Dyr. „Og indrømmer vi dette“, slutter han, „maa vi ogsaa indrømme, at alle organiske Væsener, som nogensinde have levet paa Jorden, nedstamme fra en eller anden eneste Urform.“

Dette er i størst mulig Korthed og Klarhed den darwinske Lære om Arternes Oprindelse. Man kan ikke fragaae, at denne Theori stikker fordeelagtigt af imod de tidligere omtalte Drømmerier og frembyder i det mindste et Skin af videnskabelig Begrundelse. Ligesaa kjæk og aandrig, som i mange i Henseender let forstaaelig og simpel, synes den ogsaa paa en naturlig og let Maade at forklare mange paaafaldende Tilsyneladelser i den paa Former saa rige og brogede Verden. Og under den nutildags næsten overalt herskende Mangel paa grundig og solid Dannelse paa den ene Side, og under den ikke sjældnere sædelige Fordærvelse og religiøs Uvidenhed paa den anden Side, kan man sandelig ikke undres over, at deres Tal stadig forøges, som med Blikket fæstet paa denne „Videnskabens Triumph“ mene, at det nu „er helt ude med en Skaber“, at han ganske simpelt er „sat paa Døren“ af den darwinske Lære. Men netop fordi denne Lære er saa farlig og omtaager Hovedet paa saa mange svage og halvdannede Christne, er det Umagen værd at underkaste den en streng Prøvelse, saavel fra et naturvidenskabeligt som fra et filosofisk og theologisk Synspunkt. Til en Begyndelse ville vi betragte den i dens Anvendelse paa Dyr- og Planteriget, derefter ogsaa i dens Anvendelse paa Mennesket. I al Almindelighed skulle vi her endnu blot bemærke:

Allerede fra et reent naturvidenskabeligt Standpunkt viser Darwinismen sig fuldstændig uholdbar. Derfor fatter man ogsaa Darwins Klage over, at „endnu mange af de ældre og mere anseete Hoveder for Naturvidenskaben desværre ere imod en Udvikling i hvilken som helst Form“, og at hans Theori kun har faaet gunstig Modtagelse hos „yngre, opadstræbende Naturforskere“, eller, med den fremragende Mesters, Liebigs Ord, hos

Saadanne, der kun ere „spasende, Dilettanter og fremmede paa Naturvidenskabernes Mark“, og som „byde det uvidende og lettroende Publicum Paastande, som Mestrene i Videnskaben hverken ansee for begrundede eller beretigede“. Og en af Nutidens største Naturforskere, Agassiz, af Fødsel en Schweitser men naturaliseret Americaner, betegner uden Omsvøb den Darwinske Theori som „et videnskabeligt Misgreb, usand i sine Kjendsgjerninger, uvidenskabelig i sin Methode og fordærvelig i sin Tendents“. Naturvidenskaben som saadan regner kun med naturhistoriske Kjendsgjerninger, der ere fast grundede paa aldeles tilforladelig Iagttagelse, og tør ikke udgive Noget for et sikkert Resultat af Videnskaben, som ikke er strengt paaviist —, eller som paa nogen Maade staaer i Modstrid med allerede beviste Kjendsgjerninger. Men den Darwinske Theori er fuld af vilkaarlige Paastande, af halvsande og ubeviste Kjendsgjerninger, og modsiger en Mængde naturhistoriske Kjendsgjerninger, der af den sande Videnskab ansees som utvivlsomt afgjorte. At levere dette Beviis skal være Opgaven for vor næste Artikel.

Marias ubesmittede Undfangelse.

Den 8de December 1854 var Byen Rom Vidne til en af de største religiøse Begivenheder, som nogensinde siden Kirkens Grundlæggelse have sat de christelige Gemytter i Bevægelse. Kirkens Overhoved, den nye Pagts Ypperstepræst, vor Herres Jesu Christi Statholder og Stedfortræder paa Jorden, erklærede paa denne Dag den hellige Jomfru Marias, Gudmoderens ubesmittede Undfangelse, for en Troesartikel. Lad os et Øieblik nærmere overveie

denne mindeværdige Begivenhed samt den ophøiede Hemmelighed, som den angaaer. Vor hellige Fader Pave Pius den 9de er den tohundrede og otte og halvtredsindstyvende Efterfølger af den hellige Petrus, som var den øverste blandt Apostlene og den første Pave. Pius den 9de er ligesom alle sine pavelige Forgængere og som den hellige Petrus selv, Christi Statholder, hans synlige Repræsentant her paa Jorden. Han er alle Biskoppers, alle Præsters og alle Christnes synlige Overhoved. Den gode Gud har bemyndiget ham til at styre Kirken og lære den hvad den skal troe, samt føre den ad den Vei, der fører til Frelse. Paven er et Menneske som alle vi Andre; og dog, naar vi adlyde ham og vise ham Kjærlighed og skyldig Ærefrygt, er det Guds Autoritet som vi i ham ære og elske, fordi han, uagtet han er et Menneske, er beklædt med Jesu Christi aandelige Magt. Naar altsaa Paven lærer, er det Jesus Christus som lærer, naar Paven befaler, er det Jesus Christus som befaler.

I 1854 skjønnede Pave Pius den 9de i sin Visdom den Tid at være kommen, hvor man skulde yde den h. Jomfru Maria den høieste Grad af Hyldest, som hun nogensinde havde modtaget af de Christne. Efter derfor længe at have raadført sig med Herren i Bønnen, efter at have opfordret hele den katholske Kirke til at bede, efter at have adspurgt alle Biskopper i hele Verden, sammenkaldte han den 8de December 1854 i Rom, paa Mariæ Undfangelsesfest, alle de Biskopper, hvem Omsorgen for deres Hjord tillod at efterkomme hans Indbydelse. Eethundrede og sexogtyve Cardinaler, Ærkebiskopper og Biskopper begave sig da til Rom for ved deres Nærværelse at forherlige denne Høitidelighed og give Vidnesbyrd om deres Fædrelands og deres Diocesers Tro.

Alt begunstigede denne skønne Fest, Veiret var stille og klart, som paa den skønneste Foraarsdag. Alle Gader i Rom, ethvert Huus var behængt med Flag, og den uhyre Peterskirke, som kan rumme mere end 80,000 Mennesker, aabnede fra Morgengry af sine Døre for en utallig Skare

af Troende, som vare komne tilreisende fra alle Verdens Hjørner. Den franske Hær, som siden 1849 havde havt Station i Rom for at forsvare Pavens verdslige Magt, var opstillet paa Peterspladsen.

Klokken 9 forlod Paven Vaticanet; foran ham gik en lang Række af Prælater, Ærkebiskopper, Biskopper og Cardinaler i deres Høitidsdragter, to og to sammen, bedende Litaniet til alle Helgener. I denne Skare befandt sig 21 Biskopper fra Frankrig, blandt Andre ogsaa Ærkebiskoppen af Paris, Mgr. Sibour, som senere blev dræbt af en vanhellig Haand, der var en rasende Modstander af den hellige Jomfru.

Flere Patriarker og Biskopper fra Orienten vare iøinefaldende paa Grund af deres Mitraers og Præstedragters eiendommelige Form. Den hellige Fader, iført en guldvirket Kaabe af hvid Silke og kronet med det hellige Diadem, blev som det er Skik, baaret paa sin Throne under en Baldakin af Silke og Guld, medens han uddeelte Velsignelsen til den andøgtigt knælende Folke­mængde.

Paven feirede selv den hellige Messe. En prægtig Kalk af massivt Guld og straalende af Diamanter var forfærdiget til Brug for det hellige Offer. Efterat Evangeliet var læst, satte Paven sig paa en ophøiet Throne, som var anbragt i Kirkens Baggrund ligeoverfor Alteret. Cardinalerne og Biskopperne vare ordnede til Høire og Venstre i deres hvide Bispehuer og deres rigt smykkede Gevandter. Den ældste af Cardinalerne, ledsaget af den grøske Kirkes katholske Patriark og to andre orientalske Biskopper, knælede ned foran Paven og bade ham i den hellige katholske Kirkes Navn om at fastsætte som Troesdogme, at den saligste Jomfru Maria, vor Herres, Skabers og Frelasers, Jesu Christi Moder, har været fritaget for Arvesynden, og at hendes Undfangelse følgelig har været ubesmittet. Paven reiste sig, og alle Tilstedeværende grebes af en dyb Bevægelse. Han istemmede „Veni Creator“, for for sidste Gang at bede den Helligaand om Hjælp og

Oplysning, og Peterskirkens Hvælvinger gjenløde af den hellige Hymne. Derpaa oplæste Kirkens Overhoved under en dyb Stilhed, som tillod alle de Troende tydeligt at høre hans Ord, følgende Troesdecret: „I vor Herres Jesu Christi, de salige Apostle Petri og Pauli samt i vort eget Navn, erklære Vi, at den hellige Jomfru Maria fra hendes Undfangelses første Stund har været fritaget for Arvesyndons Plet, og at denne Lære er en af Gud aabenbaret Sandhed. Den, som vover at tænke anderledes, vide, at han er udelukket af den katholske Kirke.“

Hele Verden har gjenlydt af taknemmelig Bifaldsjubel over den hellige Petri Efterfølgers ufeilbare Udtalelse. Trindt omkring, isærdeleshed i Frankrig, høitideligholdt man Marias Forherligelse. Fester fulgte paa Fester, og i mere end et halvt Aar vare de kirkelige Tidsskrivter fyldte med de meest gribende Beskrivelser. Flere Byer i Frankrig og Tydskland helligede sig høitideligt til den ubesmittede Jomfru, Mindesøiler reistes rundt omkring, og i hele Frankrig blev der aabnet en Subscription, for at man kunde reise en kolossal Statue af den ubesmittede Maria, Frankrigs Patronesse, midt i Landet, paa Toppen af en Klippe, som hæver sig op over Byen Puy. Kaiseren gav til dette Øiemed alt det nødvendige Metal, idet han hertil skjænkede de Kanoner, som vare tagne ved Sebastopol.

Hvad os angaaer, kjære Læser, saa kan vi jo ei bevidne vor Andagt til Gudsmoderen ved saa store Demonstrationer; men lad os gjøre hvad vi kunne gjøre for hende. Vi kunne bevare hendes Billede som den kostbareste Prydelse i vort Værelse, næstefter Crucifixet. Vi kunne paa vort Bryst bære den Medaille, som fremstiller Maria, undfangen uden Synd, og ei lade en eneste Dag hengaae uden at bede til denne mægtige Beskytterinde, denne barmhjertige Moder. Lader os elske den hellige Jomfru, saaledes som Christus har lært os at elske hende; vistnok ville vi aldrig komme til at elske hende og ære hende saa høit som Han har gjort. Men lader os efterligne vor Moders Hellighed, Reenhed, Ydmyghed og Blidhed,

hendes nøisomme og arbeidsomme Liv, hendes tro Opfyldelse af alle Pligter; lader os isærdeleshed efterligue hendes brændende og utrættelige Kjærlighed til Jesus Christus, og lader os leve saaledes, at kun ved vort Livs Ende maa vedkjende sig os som sine Børn og indføre os til den evige Saligheds himmelske Fred!

Kirkelige Efterretninger.

Tydskland. Den tredivte Aarsdag for Pius IX. er overalt bleven høitideligholdt paa en efter Omstændighederne glimrende Maade. Preusserne, som man let kan tænke, er meget vrede over, at de ikke kunne rive Kjærligheden til deres Overhyrde ud af Katholikernes Hjorter, og deres til sandt Raseri udartede Harme forfører disse Folk, som rose sig af at være „Civilisationens“ Bannerførere, til Taabeligheder, der have den største Lighed med de jødiske Ypperstpræsters Adfærd imod vor guddommelige Frelser og gjøre dem til Gjenstand for Haan og Spot fra alle ikke fanatiske og besindige Menneskers Side.

Augsburg. I den liberale „Augsb. Allgem. Zeit.“ læste man nylig Følgende: „I Aaret 1836 var jeg i Neapel, hvor jeg havde den Ære at lære Msgr. Ferretti, der dengang var Nuntius i Neapel, personlig at kjende. Han har i denne By efterladt sig Mindor, som aldrig ville ud-slettes, isærdeleshed af de Fattiges Hjorter. I Choleraens Tid solgte han sine Equipager, sine Meubler og sit Sølv-tøi for at uddele Udbyttet af Salget iblandt de af Epidemien hjemsøgte. Hele den Tid, i hvilken Epidemien rasede, bragte han, foruden Understøttelserne af sin Pung, de Syge Religionens Trøst. Ved disse Besøg var han altid tilfods, og da man gjorde ham nogle Bemærkninger derom, svarede han disse mindeværdige Ord: „Naar Jesu Christi Fattige døe paa Steenbroen, saa maae hans Tjenere ikke kjøre i Equipager.“ Med denne evangeliske Kjærlig-

hed til Næsten forenede han en stor Beskedenhed og Nedladdenhed, som forøgede dens Værd. Hans Omgang er let og behagelig, og Alle, som have kjendt ham, have stedste rost hans Velvillie. Disse Privatlivets Egenskaber blive til Dyder paa Thronen. Hans oprigtige Fromhed er parret med en kraftfuld og afgjort Character“.

Schweits. Overalt, hvor man falder fra den Klippe, som Christus har bygget sin Kirke paa, viser Splidagtigheden sig strax. Saaledes ere da ogsaa de saakaldte Gammelkatholiker allerede deelte i to Leire, som bekæmpe hinanden. Schweitserne afskaffe Cølibatet, medens Tydskerne ville holde det ilive. Dog det er ikke det eneste Stridsæble; det gaaer Gammelkatholikerne som alle Secter, de ere uenige om alle Ting og kun enige i deres Had til Sandheden, som bliver repræsenteret af den romersk-katholske Kirke. Gammelkatholikerne dele fremdeles ogsaa den lidet misundelsesværdige Skæbne med de øvrige Secter, at de kun kunne trives og opholde et kummerligt Liv under Statsmagtens beskyttende Bevaagenhed, som sig selv ubevidst gjør sit Pleiebarn til et Asyl for Alle, der ikke agte længere at bære Christi Aag og foretrække en vantro Ministers Magtsprog for Lydighed mod den af Christus indsatte Statholder paa Jorden. Med Hensyn til Gammelkatholikerne stadfæster „Dansk Kirketidende“ i Nr. 25 den Kjendsgjæring, at kun der gaae Flere over til Gammelkatholicismen, hvor Staten beskytter dem, medens Bladet ellers synes at være ført bag Lyset, naar det mener, at der i Tydskland ere flere hundrede tusinde Gammelkatholiker, eftersom der i den største Stat, Preussen, som har omtrent 9 Millioner Katholiker, efter den gammelkatholske Synodes Beretninger kun findes 21,000 Gammelkatholiker.

Efterat Ovenanførte var skrevet, fik Meddeleeren en nøiagtig Statistik over de tydske Gammelkatholikers Antal, saaledes som et af Hovederne for de Frafaldne, Professor Schulte i Bonn, har angivet det paa „Synoden“. Derefter stiller Antallet sig saaledes: i Preussen er der 20,534 Sjæle, i Baden 17,203, i Baiern 10,110, i Hessen 1,042, i Oldenburg 249, i Würtemberg 223. Overhovedet altsaa i hele Tydskland 49,361. Hvor de flere „hundrede tusinde“ nu skulle være, vides ikke, medmindre disse danne en usynlig Kirke!

Belgien. De belgiske Liberale eller Frimurere (hvilket i dette lille Land er det Samme) havde haabet, at de

skulde vinde en glimrende Seir over Katholikerne ved Valgene til Deputeretkammeret. For desto bedre at naac deres Maal, havde de leiet Pøbelen til ved Gadeoptøier at skræmme Katholikerne, og da Udfaldet alligvel mulig kunde slaae feil, saa havde de forberedt sig paa, ved en Revolution at styrte det katholske Ministerium. Borgmestrene i Antwerpen, Brüssel og andre store Byer hjalp naturligviis efter bedste Evne til at forskaffe de frimureriske Candidater Stemmer. De lode Pøbelen gjøre hvad den lystede, og ophidset af stærke Drikke, som den fik gratis og en stor Mængde tyske Trekronestykker (20 Rigsmark) angreb den de katholske Anstalter, saa at Soldaterne og Borgergarden maatte beskytte dem. Men tiltrods for disse liberale Manøvrer seirede Katholikerne, og nu vil forhaabenlig Ministeriet belære Frimurerne om, hvad der er Frihed, og at den ikke bestaaer i, at terrorisere de Folk, der ikke ville dandse efter deres Pibe.

London. Ifølge „Globe“ ere i Ugen fra 11—18. Juni atter tre anglicanske Geistlige vendte tilbage til den katholske Kirke. Alle tre vare Ritualister. Ligeledes er Lord Archibald Douglas, en Broder til Marqui'en af Queensberry, vendt tilbage til Moderkirken. Det er et nyt Tegn paa, at den Mystification, som Cardinal Manning efter „Dansk Kirketidende“ skal have været et Offer for, ikke var saa „ubehagelig“*). At Dr. Pusey i et aabent Brev har protesteret imod at blive Katholik, al den Stund den „romerske“ Kirke holder fast ved Dogmet om Pavens Ufeilbarhed i Troes- og Sædelæren, er aabenbart et Argument, der mangler alle Logikens Regler, hvis det skal bevise, at ikke flere Hundreder af ritualistiske Præster tænke paa at vende tilbage til den Kirke, hvilken deres Forfædre have forladt. Thi de katholsksindede Præster have slet ikke udnævnt Hr. Pusey til deres Ordfører.

Wilna (Rusland). Den 24de April Kl. 2 om Natten omringede talrige russiske Embedsmænd under Commando af en Apostat, ved Navn Jelisinski, Klosteret i Bialynicze og toge Kirkenøglerne fra de to der boende Geistlige, idet de erklærede, at efter Czarcens Befaling skulde Kirken omdannes til en schismatisk „Cerkiew“ (Kirke). Strax begyndte hine Embedsmænd med at nedrive Alterne og at kaste alle kirkelige Redskaber ind i Sacristiet. Det

*) D. Kirketidende Nr. 23.

helligste Sacramente skulde dog ikke berøres af dem, idet de forlangte, at de Geistlige skulde bære det til Mohilew, og endog tillode, at en Messe blev læst for under samme at consumere det hellige Sacrament. Kirken var naturligviis lukket og omringet af Gensdarmer. Plyndringen var fuldendt Kl. 6 om Morgenen; de Geistlige bleve strax landsforviste; de fik Reisepenge af Gouverneuren af Mohilew, og, som en særegen Gunstbeviistning, Tilladelse til at tage deres Breviar og kirkelige Calender med sig. Hastværk var naturligviis en Nødvendighed, da man ikke vilde have den katholske Befolkning til Vidne om den forbryderiske Gjerning. Nu er i en Omkreds af 12 Miil ingen katholsk Kirke, ingen katholsk Gudstjeneste, ingen Meddelelse af de hellige Sacramenter mere iblandt enheel katholsk Befolkning. Og nu ville disse Russere gjøre Tyrkerne Reformforslag under det Foregivende, at de ere besjælede af Iver for de Christne!

America. Opdragelsen i de americanske uchristelige Skoler. „Freeman's Journal“ aftrykker en Artikel af „World“, et Blad som ellers sværmer for det nymodens Skolovæsen, der indeholder følgende interessante culturbistoriske Beretning: „Jimmy Blanchard, ti Aar gammel, som udgav sig for Charlie Ross*), er efter Alles Mening det meest fremragende Mønster af alle endnu ikke hængte americanske Dreng; vi undtage ikke engang Jesse Pomeroy. Hans noble Mesterstykker ere endnu for friske i Alles Erindring, til at vi skulle gjentage dem.

Iblandt Dreng med Tilbøielighed til at myrde, udmærke de to Fættre Smith i Level Woods, Larne County, sig fremfor alle Andre. Disse to Gavytve ere 11 og 12 Aar gamle. Imellem deres Fædre herskede i over et Aar et daarligt Forhold og Børnene toge Deel i Fjendtlighederne. Den 14. December mødtes de, udstødte skrækelige Forbandelser imod hinanden og kom tilsidst i Kast med hinanden. Den yngste blev overvældet, men stødte sin Fætter en Lommekniv ind mellem Ribbenene og tilføiede ham et dødeligt Saar. Denne Gjerning havde gjort Robert Bowie al Ære.

*) Charlie Ross var pludselig forsvunden. Hans Fader gjorde Alt for at gjenfinde den bortførte Dreng. Jimmy Blanchard benyttede nu denne Leilighed til at udgive sig for den Forsvundne og skuffede Mange, indtil Charlie's Fader opdagede Bedrageriet.

Edward Sheridan fra San Francisco, femten Aar gammel, bestod en al Ære værdig Examen for Dommer Morrison ved Domstolen for det fjerde Birk. Arresteret for Tyveri og Indbrud blev han i Maimaaned 1871 sendt til Industriskolen paa 4 Aar. Der fik han sin Grad i Mai 1875 og stak i Augustmaaned sin Legekammerat John Crowley ihjel med en Dolk.

Goody Smith fra Vearie er 17 Aar gammel, og Halvbroder til Joseph Smith, som nu afbøder en Dom paa Livstid for Mord. Skinsyg paa sin nære Slægtninges Berømmelse, bemærkede han til sin Lærerinde, Lucy Parks, som truede ham med Straf, ifald han ikke opførte sig bedre, at han vilde hugge Hovedet af hende, hvis han blot havde en Skiferplade; derpaa trak han et Bor frem og stødte hende to Gangen i Haanden og een Gang i Brystet ovenover Hjertet, saa at Redskabet gik ind imellem to Ribbeen. Man venter daglig hendes Død. For omtrent tre Aar siden dræbte Milton Qualls fra Hengstead (Texas) Faderen til Drengen Jesse Glass i en Gadekamp. Da han nemlig den 7de dennes red langs med Veien, saa havde Jesse, nu en Dreng paa 16 Aar, lagt sig i Baghold bag et Hegn, skjød paa ham med en Slags Riffel, som bruges hyppigt i denne Egn, dræbte ham paa Stedet og flygtede.

Frank Rutland, 17 Aar gammel, bosat i Rutland, kvalte sidste Maaned Sarah Conklin, en lille Pige paa elleve Aar, med sine Hænder og ved Hjælp af et Skjærf, efterat han forgjæves havde søgt at knuse hendes Hjerne-skål med en Hammer. Hans Gjerning var udført paa en saa snild Maade, at man i flere Dage troede, at hun var kommen af Dage ved en ulykkelig Hændelse.

Nogle Børn, som man kan sætte stort Haab til, have vel ikke endnu begaaet noget Mord, men fortjene alligevel hæderlig Omtale for de af dem anstillede Forsøg. Johnny Brady fra St. Francisco, elleve Aar gammel, har siddet to Gange paa Industriskolen; han kom en Nat igjennem det chinesiske Kvarteer, blæste Asken fra sin Cigarstump og holdt den brændende Ende til Halsen paa en Chineserinde, som samtalede med en anden Kvinde. Johnny rendte sin Vei og gjentog Experimentet længere nede i Gaden. En Borger, der blev Øienvidne til begge Handlinger, anholdt ham og blev opvartet med en Strøm af gemene Ukvemsord. Man fandt i hans Lommer en Pistol,

et Spil Kort og en Alen Skraatobak. Drengen Brady er nu i Industriskolens tredie Classe.

Peder Jones fra Brooklyn, en couleurt Dreng paa 13 Aar, gik i Julcugen med en Legekammerat for at see paa en Brydekamp. De kunde ikke finde den bestemte Plads, og saa stjal de og dræbte en And. Den ældre Dreng bød sin Kammerat tre Cents for den udeelte Halvdeel af Anden. Tilbudet blev modtaget, men Jones vægrede sig ved at give tilbage paa den fremrakte Mønt. Den store Dreng vilde prygle ham, men Barnet drog en Barbeerkniv frem og gav sin Kammerat et respectabelt Hug paa Armen. Fortiden er han i House of Refuge (et Correctionshuus).

Iblandt de mindre opadstræbende Drenge, som hidindtil kun ere Hestetyve og forøve Indbrud, men ved fortsatte Bestræbelser kunne naae at blive Mordere, fortjener Samuel T. Cole fra Monticello Omtale. Skjøndt først 15 Aar gammel og lille for sin Alder, er han dog bleven fængslet for Hestetyveri.

William Marschall fra Brooklyn, 17 Aar gammel, blev sendt til House of Refuge for en Række af Indbrud af ualmindelig Beskaffenhed. Ved Midnat blev han funden i en Naboes Huus med en Blindlygte og flere Værdigjensstande og anholdt. Han tilstod at have gjort sig skyldig i en Række af lignende Forseelser, der havde indbragt ham nogle hundrede Dollars; man holder ham ogsaa for at være Deeltager i en Forretning i rede Penge og Juveler som gav et Udbytte paa 2,500 Dollars.

Det være nok for at godtgjøre, hvilken Generation der gaaer frem af ugudelige Skoler.

Brasilien. Efter endt Kirkestrid kan Missionsvirksomheden iblandt de hedenske Indianerstammer paany optages. Denne Virksomhed var bleven afbrudt ved de mange af Frimurerne iværksatte Gadeopløb. Missionæren Theodoro har nylig opnaaet glimrende Resultater. Han trængte frem indtil Rio Pretos' øverste Løb og vandt de der bosatte Stammer Janas og Urupa Maravans for den katholske Kirke. Han oprettede flere Missionsstationer ved Rio Pretos' store Vandfald. Desværre melder man fra Ceara Missionspræstens Ihiapina's Død; han var en født Indianer, studerede Retsvidenskaben og var i nogen Tid Advocat. Men han følte sig kaldet til den geistlige Stand, og efter at være bleven viet til Præst, indviede han sig med stor Iver og sjældne Resultater til Missionsvirksomheden iblandt sine Stamfæller. Denne rigtbegavede

Indianers Veltalenhed skildres som henrivende; hans Indfyldelse paa Urskovens Beboere var næsten ubegrændset. Frimurerministeriet frygtede Ihiapina og sendte gjentagne Gange, skjøndt uden Resultat, Sendebud efter ham, der skulde arresteres og fængsle ham. Nu er han bukket under for sin brændende Nidkjærhed til stort Tab for de brasilianske Missioner. Gud lønne hans Iver for Christi Ære og udødelige Sjæles Frelse.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 2den Juli. 4de Søndag efter Pintse. Mariæ Besøgelse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 8 og 12 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 9 stille Messe med Homilie. — 3. M. Irenæus, Biskop og Mart. 4. Ti. Ulrich, Biskop. 5. O. Domitius, Martyr. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 6. Tø. Octav af Petrus og Paulus. 7. F. Pulcheria, Jomfru. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 8. L. Elisabeth, Enke.

NB. Søndagen den 2. og Søndagen den 9. Juli afholdes den tredie Kvartalscollect af Peterspengen for dette Aar.

Søndagen den 9de Juli. 5te Søndag efter Pintse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 27.

Søndagen den 9de Juli.

1876.

Indhold: Darwin og Naturvidenskaben. Bebudelsen og Menneskevordelsen. Kirkelige Efterretninger: Rom, Weimar.

Darwin og Naturvidenskaben,

eller:

Vurdering af Darwinismen fra det naturvidenskabelige Synspunkt.

Det ligger ikke i vor Hensigt at gaae ind paa alle den Darwinske Theories Enkeltheder, vi kunne her ikkun give os af med Hovedsagen, og, viser denne sig at være falsk, har selvfølgelig hele Theorien mistet sit Værd og sin Betydning. To Ting have vi i Darwinismen at skjælne imellem: dens Væsen og dens Begrundelse. Dens Væsen lader sig sammenfatte i følgende tre Hovedsætninger:

I. I Dyre- og Planterverdenen gives der ingen constante og bestemt afgrænsede Arter;

II. thi alle Organismer have en stærk Tilbøielighed til at variere eller forandre sig, og det i en aldeles ubegrænset Grad.

III. De stræbeendvidere at udvikle sig til større og større Fuldkommenhed, lige fra den første simple Organisme til den høieste og fuldkomneste — Mennesket.

Begrundet bliver denne Lære ved det naturlige Kvalitetsvalgs „Princip“, i Kraft af hvilket stedse kunde meest begunstigede Organismer holde sig i „Kampen for Tilværelsen“ og forplante sig.

Men saavel de tre Hovedpunkter, der udgjøre Darwinismens Væsen, som ogsaa det „Princip“, den Darwinske Lære skal forklares og begrundes ved, vise sig fra et naturhistorisk Standpunkt at være falske.

I. At der blandt Planterne og Dyrene findes forskjellige Grupper, som vise en fuldstændig Overensstemmelse i alle væsenlige Særkjender, der nedarves paa deres Afkom og vedligeholde sig uforandrede, og at disse Grupper altsaa have constante og indenfor en vis Kreds uforanderlige Former, de saakaldte Arter (species), det er en gennem Aartusinder hævdet Kjendsgjerning, som danner Grundlaget for hele Naturhistorien. Thi, kan denne ikke paavise faste, uforanderlige Former, gaaer ikke disse forskellige Plante- og Dyregruppers Fremkomst, Liv og Virken for sig efter bestemte, uforanderlige Love, ere deres væsenlige Særkjender ikke stedse og overalt eens, er Alt i dem foranderligt og omskifteligt, saa kan der slet ikke være Tale om nogen naturhistorisk Videnskab, eftersom denne Theori Intet sikkert og bestemt veed, og accurat det Modsatte af, hvad den idag siger, kan finde Stød imorgen. Af den Grund, at Naturforskerne ofte ikke formaae at bestemme de væsenlige Kjendemærker paa en Art og ikke vide, om denne Plante eller hint Dyr hører til den ene eller den anden Art, eller kun danner en Underart eller Race — af denne Grund med Darwin at ville slutte, at der ikke gives constante Arter, er det selvsamme som f. Ex. at paastaae, at der intet Skjønt existerer, fordi mange Philantroper ikke kunne angive, hvori det Skjønnes Væsen bestaaer, eller ikke ere enige om, hvorvidt denne eller hin Ting kan kaldes skjønt. Det

beviser tvertimod kun, at den naturvidenskabelige Forskning har sine Vanskeligheder og ikke altid er istand til at løse dem.

II. Hvad angaar Darwinismens anden Hovedsætning, have ganske vist Organismerne en stærk Tilbøielighed til at variere og det efter Guds vise Raadslutning, da ellers de utallige Individuer af een Art næppe kunde skjernes fra hverandre. Men Tilbøieligheden til at variere er meget indskrænket og bevæger sig kun indenfor bestemte Grændser, saa at der i det høieste opstaaer forskjellige Underarter, Varieteter eller Racer af samme Art, f. Ex. af Hunden. Denne Hang til Afændring er altsaa ingenlunde — som Darwin antager og maa antage, saafremt hans System skal være sandt — aldeles ubegrændset, saa der finder en Overgang Sted fra een Art til en anden Art eller endog til en heel anden Orden og Classe Organismer, at der f. Ex. af en Hund bliver en Oxe, eller et Æbletræ af en Rosenbusk. Enhver Art af Planter og Dyr har hidtil med vidunderlig Seighed bevaret sin Character gennem utallige Slægtled og under de meest forskjelligartede Indvirkninger. Langt fra altsaa at stræbe efter at forandre sig ud over deres Art, søge de meget mere aldeles afgjort at holde deres Art reen og ublandet og kun i denne at forplante sig vedvarende, som det klarlig fremgaaer af forskjellige Kjendsgjæringer. Saasom:

a) at de kunstigt opelskede Varieteter og Racer atter tabe sig, saasomt de i deres naturlige Tilstand overlades til sig selv;

b) at de fleste Dyrearter have en naturlig Utilbøielighed til at parre sig med andre Arter; med Hund og Kat forekommer det t. Ex. aldrig. Ikkun hos nogle ganske enkelte finder en saadan Krydsning Sted og i Regelen kun da, naar de enten ingen af deres Lige kunne finde eller af Menneskene foranlediges dertil. Saaledes fremkommer f. Ex. Muldyret af Parring mellem Hest og Æsel;

c) at saadanne Bastarder, fremgaaede af forskjellige

Arter Parring, som oftest ere aldeles ufrugtbare eller dog kun forplante sig paa kort Tid, medens derimod Efterkommerne af forskjellige Racer indenfor samme Art ere i høi Grad frugtbare og ogsaa forplante sig vedvarende, hvorfor saavel Naturforskerne som Philosopherne ved Siden af de fælleds væsenlige Kjendetegn netop betegne Evnen til at forplante sig vedvarende som det Characteristiske for enhver Art.

Alle disse Kjendsgjæringer, som aldeles tilforladeligt godtgjøre Organismernes uophørlige Stræben efter at bevare deres egen Art ublandet, staa ogsaa i fuldstændig Samklang med Skaberens Viisdom, der har skabt forskjellige Arter og vilde, at de skulde forplante sig ublandede, og at den Orden, han havde sat i Værk, ikke maatte forstyrres og forfuskes. Den organiske Verdens forskjellige Arter ere altsaa intet andet end legemliggjorte, faststaaende, udprægede og uforanderlige Skabertanker, som Mennesket i sin Billed-Lighed med Gud kan erkjende og ligesom læse ud af Tingene og derved daane sig Begreberne om dem. Disse Arter Individider have af den ovenanførte Grund vel Haug til at variere indenfor deres egen Art, men ingenlunde — som Darwin vil — til at gaae ud over deres Art og blive til en anden. Thi dette staaer i Modstrid med naturhistoriske, ubestridelige Kjendsgjæringer, og Darwinismens anden Hovedsætning er følgelig ogsaa falsk. I et endnu klarere Lys kan dog dens Grundløshed stilles ved andre, end mere vægtige Kjendsgjæringer.

Saa langt nemlig Menneskoslægtens Historie rækker, veed man ikke blot Intet om, at nogensinde en Planteform skulde have udviklet sig til en Dyreorganisme, eller et Dyr af lavere Rang udviklet sig til et mere fuldkomment og saaledes være gaaet over fra een Art til en anden, eller at en heel ny Art er opstaaet; men man finder ingensteds blot den ringeste Spire til en saadan Forandring, eller et Anlæg, hvorved der kunde banes Vei for en saadan Overgang. Vor Planteverden f. Ex., som den

nu viser sig for os, er den selvsamme, som vi kjendo fra Aartusinder tilbage, og har mange Gange endog de samme Varieteter af samme Art. Og dog: fandt den Slags Overgange engang Sted, maatte de ogsaa finde Sted nu, eftersom jo Darwin antager, at hans Lov for de forskjellige Arters Udvikling og Dannelselse ogsaa er gjældende endnu. Hvoraf kommer det altsaa, at der i Aartusinders Løb ikke er det ringeste Spor af en saadan Overgang til en anden Art at opdage? Stop lidt! svarer Darwin os, det gaaer ikke saa raskt til; saadanne Forandringer gaae saa langsomt for sig, at de udkræve „uendelige Tidsrum“, „Millioner og Milliarder Aar“ for at fuldbyrdes. Noget andet Beviis herfor har man naturligviis ikke, end at denne Antagelse er nødvendig for at kunne opretholde den Darwinske Theori. Da imidlertid ingen Forandring af den Art er fremkommen i de Aartusinder vi kjende, maae de være gaacde for sig i tidligere Milliarder af Aar; ellers var jo Darwinismen aabenbar falsk! Et ægte „videnskabeligt“ Beviis!! En vilkaarlig Antagelse, der har Aartusinders Erfaring imod sig, maa støttes af en anden endnu langt vilkaarligere, som man ikke saa let kan kontrollere og prøve! En almindelig sund Menneskeforstand kunde maaske sige: Det er jo blotte Paastande, som man til Nød kan troe, naar man er i høi Grad lettroende, men et videnskabeligt Beviis, der mægter at overtøye Forstanden, er dermed ikke fremført. Dog, vi ville være mere høimodige og indrømme Darwinisterne disse Millioner og Milliarder af henrundne Aar, da vi nu eengang leve i en Tid, hvor man leger med Millioner og Milliarder, og vi gjøre det saa meget hellere, som vi under de i Bibelen omtalte Skabelsesdage virkelig forstaae længere Perioder, og dette aldeles ikke er imod den h. Skrift, som som vi senere skulle faae at see. Men ved dette vældige Skridt tilbage rækker Darwinismen selv os de Vaaben, ved hvilke vi sættes istand til at angribe den i dens Hovedforskandsning og tilføie den mere end eet dødbringende Slag ved at bevise, at der ogsaa her ikke blot intet Spor

findes af hine storslaaede Forvandlinger i Plante- og Dyreverdenen, som skulde have fundet Sted i disse Milliarder af Aar, men at der ydermere komme Kjendsgjeringer for Dagen, der godtgjøre det stik Modsatte af den Darwinske Theori. Hvorledes det?

I de lange Tidsrum, der gaae forud for Menneskenes Skabelse, har nemlig Jorden undergaaet mangfoldige og storartede Omvæltninger, som det bevises af Geologerne, o: af dem, der undersøge Jordens Indre. Beviset herfor udlede de af de forskjellige Jordlag eller geologiske Formationer. Ved disse Omskiftelser bleve en Mængde af de da eksisterende Dyr og Planter begravne i Jorden og forstenedes med disse Jordlag, saa at man i dem endnu den Dag idag finder Myriader af saadanne forstenede Dyr og Planter, saakaldte Fosflier, der deels ere uddøde, deels fuldstændigt svare til vor nuværende Plante- og Dyreverden. Havde nu nogensinde Overgang fra een Art til en anden fundet Sted, saa maatte der jo i hvert Fald ogsaa forefindes saadanne Melleformer, der danne Overgangene mellem de Plante- og Dyrearter, man i rig Mangfoldighed skyder frem; og det lige fra de ældste Lag, der indeholde Plante- og Dyrelevninger, til de allernyeste. Men ingensteds viser der sig det ringeste Spor heraf, tvertimod er der overalt de største Afbrydelser og aldeles udfyldelige Huller mellem de forskjellige Arter Dyr. Darwin indrømmer selv, at hans Lære kommer endel i Forlegenhed ved, at disse Melleformer mangle, og kan kun hjælpe sig ud af Kniben med, at saadanne maaskee endnu ville blive fundne i Lagene under den dybe Havbund; „endnu“, siger han, „er jo den geologiske Viden høist utilstrækkelig, og den, som ikke vil gaae ind paa denne Betragtning af den geologiske Viden som utilstrækkelig, han vil følgerigtigt forkaste min hele Theori“*).

Hermed har Darwin da udtalt Dødsdommen over sit System, thi den anden Hovedsætuings Sandhed, Arternes

*) Arternes Oprindelse. S. 450.

Ommændring, gjøres afhængig af et „maaskee“, som ikkun Fortvivlelsen indgav, og som har ikke blot 6 Aartusinders men „uendelig lange Tidsrum“ naturhistoriske Erfaring imod sig. Men ogsaa denne tynde Livstraad skal fuldstændig overklippes

III. ved Hjælp af yderligere Kjendsgjæringer, som ligeledes gjendrive den Darwinske Læres tredie Hovedsætning, om den gradvise, stødse fremadskridende Arternes Omændring.

1) Havde det sin Rigtighed med, at alle Dyr- og Planterverdenens Organismer have deres Oprindelse af nogle faa, maaskee endog af een eneste simpel Organisme, og stræbe ved stadig Forandring af deres Art efterhaanden at udvikle sig til mere og mere fuldkomne Organismer, saa maatte der dog i det mindste i de forskjellige paa hverandre følgende geologiske Lag, der have dannet sig i hine lange Perioder, findes en Række af forstenede Organismer — da nu til Dags en saadan Stræben og gradviis Fremskriden ikke træder frem —, og det saaledes, at de ældre Lag ogsaa bestandig indeholdt de ufuldkomnere Arter, og at man i de ældste, som i deres Skjød gjemte de første Plante- og Dyrlevninger, kun traf paa de meest ufuldkomne. I Geologien er det imidlertid uomstødeligt paaviist, at endog i de allerældste af disse Lag ere ikke blot de meest forskjelligartede Planter og Træer, men ogsaa allerede enhver af Dyrerigets fire Hovedformer: Straaledyr, Leddyr, Bløddyr og Hvirveldyr repræsenterede, saaledes som de vise sig i yngre Lag, og til den Dag idag ere vedblevne at staae som alle de forskjelligartede Dyrorganismeres eneste Grundformer. Disse bestode altsaa lige fra først af samtidigt ved Siden af hverandre og kunne følgelig ikke, som Darwinisterne ville hævde, have udfoldet sig successivt af hverandre og efter hverandre til stødse fuldkomnere Organismer.

2) Af disse geologiske Lag er det ogsaa øiensynligt, at de samme Planter og Dyr allerede i de formenneskelige Perioder fandtes paa de forskjelligste Steder

af Jorden og ofte under helt forskjællige Forhold. Dette lader sig ganske naturligt forklare, saasnt man antager en almægtig Skaber, der har kaldet de selv-samme Organismer til Livet paa forskjællige Steder. Men naar alle Dyr- og Planteverdenss Organismer skulle have udfoldet sig i Tiden af en eneste eller dog kun faa Organismer, saa er det, som Darwin selv indrømmer, „overordenlig svært“ at give en Forklaring paa denne hurtige og tidlige Udbredelse af dem over hele Jorden. Han gjør desuagtet et Forsøg derpaa og foretager heelt eventyrlige Toure gennem et Hav af vilkaarlige Antagelser, og sluttelig maa hovedsagelig „vor store Uvidenhed“ om de mangfoldige Omskiftelser, der kunne have fundet Sted i Naturen og bidraget til en saadan Udbredelse, igjen hjælpe ud over alle Vanskeligheder.

3) Agassiz og andre betydelige Naturforskere gjøre opmærksom paa een Kjendsgjerning til, som ikke lader sig forene med den Darwinske Theori. I visse geologiske Lag optræder der nemlig ofte aldeles pludseligt hele Grupper af nye Arter σ : Slægter og Familier af Organismer, mellem hvilke og tidligere Perioders Grupper der er en Væsensforskjæl tilstede, samtidigt med, at Bindeledene fuldstændig mangle, saa at der her altsaa ikke kan tænkes paa nogen trinvis Udvikling efter darwinistisk Opfattelse. Darwin maa selv bekjende, at denne Kjendsgjerning maatte blive hans Theori fordærvelig, hvis den var sand. Hvad gjør nu den engelske Lærde for at afvende denne Fordærvelse fra sit System? Viser han maaskee, at hine Grupper ikke ere fremkomne pludseligt? O nei, det vilde være ham komplet umuligt. Nu som altid rydder han Vanskeligheder, der reise sig af den Slags Iagttagelser, paa den allersimpleste Maade og med eet Slag af Veien, idet han svarer noget Lignende som: Gjendrive saadanne Kjendsgjæringer kan jeg ikke, men heller ikke erkjende dem for sande; da jo i saa Fald min Theori var falsk. Han formaner os derfor atter

til, dog endelig ikke stadig at overvurdere den geologiske Fuldkommenhed og slutte feilagtigt, fordi visse Slægter og Familier ikke ere blevne fundne nedenunder et vist Lag. Mærkværdig nok, at altid netop det, Darwin fremfører til sin Lærebygning's Forsvar, glimrer ved sin Fraværelse i disse Lag! Dernæst skulle vi ogsaa tænke paa de Tidsrums uhyre Længde, der sandsynligviis(!) ere henrundne mellem Dannelsen af de forskjællige Lag, og formodentlig i mange Tilfælde vare langt længere end de „enorm lange“, der udfordres til Dannelse af en ny Formation og en ny Organisme, som, naar den først een-gang havde tillempet sig efter en heel anden og eien-dommelig Levemaade, dog i forholdsviis kort Tid kunde frembringe mange indbyrdes afvigende Former, der saa i den paafølgende Formation vilde pludseligt lade sig tilsyne*).

Vore gunstige Læsere have her en lille Mundsmag af den Maade, paa hvilken Darwin pleier at bevise sin Theorie og fjerne de Vanskeligheder, der stille sig iveien. Og saadanne Tryllekunster skulle være „Videnskab“! Den, der lader sig nøie med en „videnskabelig Beviis-førelse“ af denne Art, som allevegne hviler paa fuldstændig ugrundede Antagelser, og som staaer i Strid med sig selv og en Mængde af de sikreste naturhistoriske Kjendsgjærninger, han maae have en saare nøisom Forstand. Falskheden af alle de tre Hovedsætninger, der give Darwinismen dens Character, troe vi at have beviist til indlysende Vished.

Lader os endnu kortelig prøve det naturlige Kvalitetsvalgs „Princip“, ved hvilket den hele Theori hovedsagelig skal forklares og begrundes. For det første er det nu eengang ikke noget „Princip“ men kun en vrang Kjendsgjærning, der ved en logisk Feilslutning er indsmuglet i Systemet, hvad vi skulle faae at see i anden Deel. Dernæst viser det sig allerede fra et naturvidenskabeligt Standpunkt

*) Arternes Oprindelse. S. 384 ff.

som falskt, for saa vidt det i „Kampen for Tilværelsen“ skal komme til Anvendelse derved, at det bestandigt er de Individer, der have undergaaet nyttige Ændringer, der gaae ud af Kampen som Seirherrer, og saaledes stadig de „meest skikkede“ blive i Live, de meest begunstigede Racer holde sig og forplantes. Thi

1) er det en Kjendsgjerning, at blandt Planter og Dyr holde de fuldkomneste Individer sig vanskeligst, de ufuldkomneste derimod lettest;

2) at overalt netop de største Dyr, f. Ex. Mammuten, Megatherion osv. ere fuldstændigt uddøde, medens en Masse af de ufuldkomneste Organismer have holdt sig fra Begyndelsen af lige til vore Dage. Darwin har aldeles glemt, ved en eller anden „aandrig Forklaring at begribeliggjøre“ os, hvorledes netop de Organismer, der hidtil vare saa høit begunstigede af Naturens Kvalitetsvalg, paa eengang maa lades i Stikken af dette, for at deres Uddøen kan muliggjøres, og hvorledes paa den anden Side overalt de svage Dyr og deres bestandig svagere Afkom kunne vinde Seir i Kampen for Tilværelsen over deres kæmpemæssige Slægtninge, ja endog i Bund og Grund tilintetgjøre dem. Ifølge Darwins Theori maa stedse de ufuldkomnere Dyr bukke under, da disse ellers vilde lade deres Ufuldkommenheder gaae i Arv ved Parringen og umuliggjøre en Fremskriden, en Udvikling i darwinistisk Forstand. Naar der efterhaanden kun dannes og nedarves nyttige Organer, hvoraf kommer det saa, at der under denne gradvise Udvikling dannes og nedarves nye Organer, som ovenikjøbet blive til Skade for den, der har dem, saaledes f. Ex. Biens Braad, der foraarsager den Døden, naar den har benyttet den? Tilmed ere slige Organer, som kun forme sig successivt og langsomt, i Almindelighed kun til Gavn, naar de ere fuldt udviklede, som f. Ex. Øiet. Hvoraf kommer det nu, at et saadant vordende Organ har holdt sig og er blevet forplantet tiltrods for, at det endnu var fuldstændig unyttigt, ja maaskee endog til Hinder og Skade? Denne og talløse andre

Kjendsgjæringer finde ingen Forklaring i Darwinismen og staae i directe Modstrid med den. Altsaa ogsaa det Grundlag, hele Darwinismen hviler paa, og hvorved den skal finde sin Forklaring, det naturlige Kvalitetsvalgs „Princip“, der virker i Kampen for Tilværelsen, viser sig allerede fra et naturvidenskabeligt Standpunkt som falskt. Og hermed kunne vi afslutte denne Deel af vor Undersøgelse, og uden Overdrivelse sammenfatte Resultatet i, at den hele Darwinske Theori ikkun er et i Drømme fostret Luftcastel, en kjæk Phantasibygning eller, endnu nøiere betragtet, ikkun en glimrende Sæbeboble, som Forfatteren har blæst af nogle faa Draaber Sandhed ved Hjælp af ubeviste Antagelsers og Paastandes Pust, og sendt ud i Verden til Opbyggelse for et lettroende Publicum, men som i Sandhedens Sol brister og forsvinder.

Bebudelsen og Menneskevordelsen.

Aar 4004 efter Adams og Evas Skabelse, 2957 Aar efter Syndfloden, 1510 Aar efter Moses og Guds udvalgte Folks Udvandring af Ægypten, 1032 Aar efter Davids Kongedømme, 752 Aar efter Roms Grundlæggelse, den 25de Marts, Aarsdagen for den vidunderlige Overgang over det røde Hav, sendte den almægtige og barmhjertige Gud Ærkeenglen Gabriel til en Jomfru ved Navn Maria, som boede i den lille By Nazareth i Galilæa for at bebude hende Guds Søns Menneskevordelse.

Maria var dengang henimod 14 Aar, hun var forlovet med sin nære Slægtning, den rene og kydske Joseph, oprunden, som hun selv, af Davids kongelige Slægt og Juda Stamme. Hun var ubesmattet og reen som en Engel, af et blidt og ydmygt Hjerte, og ventede som hele

Israels Folk den guddommelig Forløser, hvis Komme var bebudet fra Verdens Begyndelse. Hun vidste ikke, at hun var udvalgt til Moder for denne Sjælenes evige Konge, og i sin ydmyge Kjærlighed bad hun Gud om den Naade, engang at maatte blive den Kvindes Tjenerinde, som sulde være velsignet fremfor alle andre Kvinder.

Den 25de Marts, siger den gamle Tradition, kom Ærkeenglen tilsyne for Marie i menneskelig Skikkelse, men straalende i himmelsk Lys; hun var nedsunken i Bøn i en Grotte, som var udhugget i den Klippe, ved Foden af hvilken hendes Hytte var bygget, ligesom alle andre Huse i Nazareth. Denne Grotte kan man endnu see i Landsbyen Nazareth; den er siden bleven omdannet til et Capel. Det hellige Huus, hvori Maria og Joseph boede, og som dannede Forsiden af Grotten, er paa Guds Befaling, paa en vidunderlig Maade i Aaret 1291 blevet overflyttet til Loretto i Italien, og fra hele Verden komme Pilgrime for at knæle i Skyggen af disse Mure, som i 30 Aar ere blevne helligede ved den mønneskevordne Guds, den hellige Jomfrues og den hellige Josephs Nærværelse.

„Hil Dig Maria, fuld af Naade!“ siger Ærkeenglen med dyb Ærefrygt, „Herren er med Dig; velsignet er Du iblandt Kvindene.“ Ved Synet af denne Engel, og ved at høre denne uventede Hilsen blev Jomfruen forvirret; hun spurgte sig selv hvad dette maatte have at betyde... „Frygt ikke Maria“, sagde det himmelske Sendebud, „thi Du har fundet Naade hos Gud; see Du skal undfange og føde en Søn, og Du skal kalde ham Jesus o: Frelseren. Han skal blive stor og kaldes den Høiestes Søn, og Herren vor Gud vil give ham Davids Kongerige, og han skal evindeligt regere over Israels Folk, og hans Rige skal aldrig faae Ende.“

Maria havde i sin tidlige Barndom aflagt Løfte om evig Kydskhed, Joseph ligeledes, og, naar Maria havde samtykket i at ægte ham, var det kun for at have en Beskytter for sin Reenhed og Svaghed, og for at have en sikker Fører paa Helligjørelsens Vei. Da hun hørte

Ærkeenglen Gabriel bebude hende, at hun skulde blive Moder, blev Maria skinsyg paa sin hellige Jomfrueligheds Vegne og spurgte ham, hvorledes dette var muligt, da hun havde offret sig for stedse til Herren.

Englen forklarede hende Guds Hensigt, beroligede hende og erklærede hende, at denne guddommelige Moder-værdighed var hævet over alle andre Mødres, som Himlen er hævet over Jorden, at det var et Under, som overgik alle andre Undere, og at det ikke vilde krænke hendes Reenhed.

„Den Helligaand skal komme over Dig,“ sagde han, „og den Høiestes Almagt skal overskygge Dig. Derfor skal det Hellige, som Du skal føde, kaldes Guds Søn.“

For at give hende et yderligere Beviis for Muligheden af denuo overnaturlige Begivenhed, underrettede Gabriel den hellige Jomfru om Johannes den Døbers underfulde Undfangelse, han som skulde gaae forud for den tilbedelsesværdige Søn, hvis lykkelige Moder hun selv skulde blive. Han tilføiede derfor: „See, din Slægtning Elisabeth har, trods sin høie Alder, undfanget en Søn, og hun er allerede i den sjette Maaned. For Gud er intet umuligt.“

Da kom den hellige Jomfru Maria atter til sig selv. Hun underkastede sig Guds Villie og følte sig opfyldt af en hellig Glæde og af en Kjærlighed, der var mere brændende end Cherubers og Seraphers; hun samtykkede i den guddommelige Beslutning og svarede Faderen, Sønnen og den Helligaand, disse Ord som bleve Verdens Frelse: „See, jeg er Herrens Tjenerinde, mig skee efter Dit Ord“; og i samme Stund blev det evige Ord, den sande og levende Gud i Forening med Faderen og den Helligaand, Vordens Skaber, Menneskenes Konge og Herre, Himlens og Jordens Hersker, Kjød i Marias Skjød. Det vil sige: Han dannede sig et Legeme af den samme Beskaffenhed som den hellige Jomfrues, skabte en Sjæl, som forbandt sig med dette Legeme, og forenede i Marias Skjød dette Legeme og denne Sjæl saa inderligt med sin evige og guddommelige Natur, at Gud

i Sandhed blev Menneske, i Sandhed Marias Søn, og at hun i Sandhed blev hans Moder, Guds sande Moder.

Den hellige Jomfru er altsaa virkelig Moder til Ham, som paa eengang er sand Gud og sandt Menneske, som paa en uadskillig Maade forener den guddommelige og menneskelige Natur. Denne Ære og dette Navn, at være og at kaldes Guds Moder overgaaer Alt hvad Gud nogensinde tidligere har gjort for en menneskelig Skabning. Han ophøier dermed Jomfru Maria tusinde Gange over alle himmelske Magter, over alle Cheruber og Serapher, som alle ere den Guds Tjenere, hvis Moder Maria er bleven. I Forening med sin Søn og paa Grund af denne guddommelige Moder-værdighed er Maria bleven Himlens Dronning, Kirkens Dronning, de Helliges Dronning, den ganske Verdens Herskerinde.

Lader os derfor hver Dag hilse hende paa samme Maade som Englen Gabriel med ærbødig Kjærlighed, og de Troende paa Jorden skulle forene sig med alle Troende i Himlen, og af deres inderste Hjerte sige til deres Moder og elskede Herskerinde: „Hil Dig Maria, fuld af Naade, Herren er med Dig, velsignet er Du iblandt Kvinderne, og velsignet Dit Livs Frugt Jesus.

Ben 25de Marts hvert Aar høitideligholder Kirken denne for stedse velsignede Dag, den Dag, da den hellige Jomfru samtykkede i Menneskevordelsens Mysterium, og da hun undfangede Jesus Christus Verdens Forløser.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Faders trediveaarige Pavejubilæum er allevegne bleven høitideligholdt med den største Jubel og alle Tegn paa inderlig Hengivenhed. En Deputation af tyske Katholiker, der blandt andet ogsaa bragte fire Kister med Paramenter, som skulde uddeles af den hellige Fader til trængende Kirker, søgte at erstatte den Vanære, de tyske Culturkæmpere overdænge Kirkens Overhoved med. De katholske Magter, der have deres Repræsentanter ved det pavelige Hof, havde givet deres Afsendige Befaling til med stor Høitidelighed at lykønske Christenhedens Fader, og derfor kjørte Diplomaterne en en Gala til Vaticanet.

Pius IX. har under sit Pontificat seet mange Souveræner døde, nemlig: 6 Kaisere, 19 Konger, 7 Storhertuger, 1 Churfyrste, 3 Hertuger, 2 regerende Fyrster og 5 Præsidenter for forskjellige Republikker. Under hans berømtelige Regering døde 39 Ministre i Kongeriget Sardinien. Siden Kongeriget Italiens Proclamation har Pius IX. seet 86 Deputerede og mange Senatorer døde, som mere eller mindre vare hans Fjender og meente sig sikre paa at kunne begrave Pavedømmet, og 19 Ministre. Pius IX. lever endnu, naturligviis til stor Ærgrelse for alle Frimurere og saakaldte Liberale.

Den 26de Juni blev der holdt et Consistorium, i hvilket flere Ærkebiskopper og Biskopper bløve udnævnte for Italien, Frankrig, Spanien, Østerrig-Ungarn.

— En Notarius ved Navn Frattochi, som ydede Piemonteserne sin Tjeneste ved Occupationen af det pavelige Palads „Quirinalet“, har nu bedraget Commissionen for Kirkegødscernes Salg for 60,000 Lire. Heraf seer man paany, hvad det er for Folk, som rose Piemontesernes Adfærd og hjælpe dem til at plyndre den værgeløse Pius IX.

Weimar. Den 22de Juni viede en evangelisk Sognepræst et borgerligt Ægteskab imellem en Jøde og en Katholik, efterat baade Rabbieren og den katholske Præst havde vægret sig derved.

Den katolske Skole i Ny Kongensgade Nr. 17.

Tirsdagen den 11te Jule fra Kl. 8½ Form. afholdes den aarlige mundtlige Prøve, hvortil Elevernes Forældre og Skolens Velyndere indbydes.

Josephsøstrenes franske Skole.

Elevernes Forældre og Skolens Velyndere indbydes til at overvære den aarlige Examen, som afholdes i Døgene den 10de, 11te og 12te Juli.

Sct. Andreaskirken i Ordrup.

Eftermiddagsgudstjenesten om Søndagen finder i Juli og August Sted Kl. 6½.

Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Mandagen den 10de Juli, Aften Kl. 7 paa sædvanligt Sted.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 9de Juli. 5te Søndag efter Pintse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 10. M. Felicitas og 7 Sønner, Mart. 11. Ti. Veronica af Juliani, Jomfru. 12. O. Johannes Gualbertus, Ab. 13. To. Anacletus, Pave og Martyr. 14. F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. 15. L. Apostlenes Deling.

Søndagen den 16de Juli. 6te Søndag efter Pintse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8½. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 28.

Søndagen den 16de Juli.

1876.

Indhold: Darwin og Philosophien. Enkedronning Josephine af Sverrig og Norge. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Rotenburg, America.

Darwin og Philosophien.

eller:

Vurdering af Darwinismen fra et philosophisk Standpunkt.

Vi maae her fatte os i Korthed og kunne blot berøre nogle faa af det Darwinske Systems Hovedmangler, idet vi mere kun afsløre dem, end grundigt belyse dem, da vi ellers maatte skrive en heel Bog og stige ned i Dybder, hvorhen de færreste af vore gunstige Læsere kunde eller vilde følge os.

Philosophi er den Videnskab, der, med Udgangspunkt i evidente Sandheder, ved følgerigtig Tænkning og en dertil egnet Methode, søger at udforske de høieste og sidste Grunde og Aarsager til Tingene. Darwin vil forklare os de forskjællige Dyre- og Plantearters Oprindelse, og da han selvfølgelig ikke var tilstede og ikke selv har seet, hvorledes de ere opstaaede, maa han som Naturforsker ogsaa philosophere en Smule, o: gaende ud fra ubestridelige Sandheder maa han ved logisk

Tænkning og methodisk Fremgang søge at udgrunde Aarsagerne til denne Oprindelse. Men vi skulle see, at den lærde Naturforsker viser sig at være en daarlig Philosoph. Thi Darwinismen er:

- I. uvidenskabelig af Mangel paa faste Principer;
- II. ulogisk i sine Følgeslutninger;
- III. utilladelig og ufyldestgjørende i sin Methode.

Darwinismen udgiver sig for et strengt „videnskabeligt“ System. Men enhver Videnskab maa bevise sine Paastande, og maa vise, at de ere sande, og at det ikke kan forholde sig anderledes dermed, maa derfor gaae ud fra almeengyldige Principer, eller i det mindste fra bestemte og utvivlsomme Sandheder og udlede alt andet af dem og bygge det paa dem; thi i modsat Fald bliver Alt uvist og usikkert, den hele Bygning uden Fundament, et uvidenskabeligt Charlataneri. Men ingensteds findes der i Darwinismen et nødvendigt og almeengyldigt Princip, ingensteds en aldeles bestemt og utvivlsom Sandhed som Udgangspunkt. Alt bygges paa ubeviste Forudsætninger, paa halvsande eller tvivlsomme Kjendsgjeringer. Fuldstændig ubestemte og usikre ere de Urformer, af hvilke hele Plante- og Dyreriget skal have udviklet sig. Darwin siger ingensteds, hvilke de første Organismer vare, hvorfra, hvor mange, og hvorledes beskafne de vare. De Love, hvorefter Alt har udviklet sig af disse Stamformer, ere ligeledes ganske ubestemte og usikre. Den hele Udvikling afhænger af ydre, tilfældige Omstændigheder; under andre ydre Forhold kunde der danne sig heelt andre Arter af Planter og Dyr. Ved det blinde Tilfælde, eller, som Darwin udtrykker sig, under „forandrede Betingelser“ fremstaae efterhaanden de vidunderligste Organismer i de meest mangfoldige Former, og enhver Dannelselse af Organismer, enhver Formforandring fuldbyrdes aldeles plan- og hensigtsløst. Øiet f. Ex. danner sig ikke efter en bestemt Plan og til et bestemt Formaal, nemlig til at see med, men det opstaaer aldeles tilfældigt, viser sig tilfældigvis

nyttigt, og tjener, naar det engang er der, tilfældigviis til at seo med. Men en saadan Lærebygning, der er reist paa fuldstændig ubestemt og ubeviste Forudsætninger, i hvilken det blinde Tilfælde spiller Hovedrollen og er Bygmesteren er dog sikkerlig aldeles uvidenskabelig.

Det eneste Sikre og Tilforladelige, som Darwin gaaer ud fra, er den kunstige Opdrætning, men han gjør strax en falsk Anvendelse af den paa den naturlige Opdrætning, som danner Grundlaget for og Nøglen til hele Theorien, og udleder af den saa colossale falske Slutninger, at hele Systemets Uholdbarhed alene bliver klart ved Afsløring af disse logiske Bommerter.

Dermed ere vi naaede til Darwinismens anden Hovedfeil, den er nemlig ogsaa

II. ulogisk i sine Følgeslutninger.

Gaaende ud fra de bekendte Resultater af det kunstige Racevalg ved Menneskets Hjælp og fra alle Organismers Tilbøielighed til Afændring, anvender Darwin dette ogsaa paa det naturlige Valg og slutter, at ved dette kan der opnaaes lignende og endnu større Resultater. Dette er et saakaldet Analogibeviis, hvor man fra lignende Aarsager slutter til lignende Virkninger. I og for sig er Analogibeviset det svageste af alle Beviser og avler for sig alene aldrig Vished, men stedse kun en større eller mindre Sandsynlighed, eftersom Ting, der blot ligne hverandre, ikke nødvendigviis stemme overens i Alt og derfor ogsaa kunne have forskjællige Virkninger. Men et saadant Analogibeviis duer slet ikke, naar der af Analogien sluttes mere end hvad den berettiger til. Men dette er det netop som Darwin gjør; thi hans Beviis former sig med Hensyn paa de ved Erfaring fastslaaede Kjendsgjæringer saaledes:

Oversætning. Formodelst Organismernes i høi Grad begrænsede Hang til at varicre kan Mennesket ved et med Plan og Overlæg gennemført kunstigt Kvalitetsvalg bevirke saadanne Ændringer hos Afkommen, at der i Tidens Løb af dem kan opstaae i det høieste

kun Afarter, Varieteter og Racer, som tilmed ikke engang ere constante, men atter tåbe sig under den naturlige Tilstand;

Undersætning: men hvad Mennesket mægter saaledes at udvirke, det kan Naturen endnu langt bedre og lettere udvirke ved et naturligt Kvalitetsvalg;

Følgeslutning: altsaa kan Naturen, ifølge en aldeles ubegrændset Hang til at variere, fremlokke saadanne Ændringer ved et planløst, af det gunstige Sammenstød af Millioner heldige Tilfælde betinget naturligt Kvalitetsvalg, at der successivt kunde opstaae ikke blot nye Afarter, Varieteter og Racer, som atter gik under, men aldeles nye constante Arter, ja heelt forskjellige Slægter og Classer af constante Dyr- og Planterarter, og at man endog tør antage, at hele Dyr- og Planteriget efter Milliarder af Aar har udfoldet sig af nogle faa, og sandsynligviis kun af en eneste Urart.

I denne Slutning udleder Darwin dog sikkerlig langt Mere, end hvad Analogien berettigede til. Man finder i den Ting, der ingensteds ere indeholdte i Præmisserne, ja endog sige lige det Modsatte af det Oversætningen indeholder. Paa en saadan Maade kan man vel „bevise“ Alt, men en sund Menneskeforstand, som ikke har lært at tænke af en Abes Efterkommere, maa betakke sig for den Slags „Beviser“.

Hertil kommer endnu, at Undersætningen i Beviset er fuldstændig falsk. Mennesket kan ved hensigtsmæssig Sammenstilling af naturlige Kræfter og Aarsager, saaledes som det f. Ex. skeer ved en Maskine, udrette meget, som Naturen, hvor disse Kræfter og Aarsager virke uden en saadan Sammenstilling, ikke formaaer, og et naturligt Kvalitetsvalg i darwinistisk Forstand gives der slet ikke. Thi som vi have seet i første Deel, er det grundfalsk, at Naturen „ligesom udvælger“ de Væsner, der skulde bostaae og forplante sig, ved at „bestandig kun“ de meest passende og mest begunstigede

holde sig i Kampen for Tilværelsen og gaæ med Seir ud af denne Kamp.

Ogsaa „Principet“, Grundlaget for hele den darwinske Lære, or altsaa kun ved en Feilslutning og ved en falsk Kjendsgjerning indført i Systemet, og af Mangel paa et solidt Fundament maa hele Bygningen styrte sammen.

Desuden findes der i denne Beviisførelse endnu een aldeles colossal Forsyndelse mod Logiken eller den følgerigtige Tænkning. Logiken forbyder uden videre, at slutte fra Mulighed til Virkelighed. Naar jeg kan være en rig Mand, følger det endnu ikke, at jeg virkelig er det. Men Darwin slutter saaledes: Naturen kan fremkalde saadanne Forandringer, at alle Arter Planter og Dyr kunde opstaae paa den af ham beskrevne Maade; og uden ellers at bevise, at de virkelig ogsaa ere opstaaede saaledes, haster han videre: „man tør altsaa antage, at hele Plante- og Dyrverdenen er opstaaet af een eneste Stamform“. Og denne i Førstningen endnu beskedne og uskyldige „Antagelse“ former sig saa paa eengang i Darwins Phantasi og i Materialisternes Hoved til en saadan Fasthed og Kraft, at den bliver „Videnskabens høieste Triumph over den gamle Fordom om Skabelsen af særlige Arter“, og den gamle „Skaber derved uden Omstændigheder sættes paa Døren“. Dette er dog Kæmpeskridt i logisk Tænkning, som en almindelig Forstand, der ikke selv kan „lave Sandhed“ — var det end kun en „taabelig“ — ikke mægter at følge. Hos Darwin maa man forøvrigt vænne sig til slige Smaating. Det er jo hans almindelige Maade at „bevise“ paa. Overalt sammenflettes fuldstændig ubeviste Antagelser med meer eller mindre sikre Kjendsgjerninger, og saa drager man Slutninger, der tilsyneladende hvile paa Kjendsgjerninger, men i Virkeligheden kun paa usande Antagelser og almindeligviis omfatte langt mere, end en følgerigtig Tænken vilde indrømme. Man mindes blot de Prøver, vi have givet i første Deel paa, hvorledes Alt kommer an paa et „kanske“, et „sandsynligviis“,

et „formodenlig“, og der saa kjøres videre, som om alt var ganske sikkert og vist.

Dog, denne Mangel paa følgerigtig Tænkning er ikke engang den største Feil i den Darwinske Theori. Denne tredie og vigtigste Hovedfeil bestaaer i, at den

III. ogsaa er aldeles utilladelig og ufyldstgjørende i sin Methode eller i sin hele Beviisførelses Gang.

Vi have seet, at trods alle logiske Spring bringer Darwin det egenlig ikke videre end til, at man „tør antage“, at alle de forskjelligartede Organismer ere fremgaaede af nogle eller ogsaa af en eneste Urform. Var altsaa hans hele Beviis end logisk rigtigt, havde han dog ikke beviist andet, end at Theorien er en blot og bar Hypothese, og det er rigtignok kun lidet. Thi hvad er en Hypothese? Det er en Sætning, hvis Rigtighed endnu ikke er beviist; men som foreløbig antages for sand, for ved den paa en passende Maade at forklare visse Tilsyneladelser. Hypotesen bliver kun sandsynlig, naar disse Tilsyneladelser paa en god og fornuftig Maade lade sig forklare ved den; sikker bliver den først, naar ogsaa andre videnskabelige Grunde tale for den, og de omtalte Tilsyneladelser — i den Darwinske Hypothese altsaa Arternes Oprindelse — kun ved den lade sig tilfredsstillende forklare, og ikke kunne fortolkes paa nogen anden Maade lige saa godt eller endnu bedre. Denno Beviismaade kan vise sig sikker og har f. Ex. gjort det i den copernicanske Hypothese om Jordens Bevægelse omkring Solen. Men for at Hypotesen overhovedet skal være tilladelig, maa der være visse Betingelser tilstede, af hvilke uheldigviis ikke een eneste indtræffer ved den Darwinske Hypothese. Lad os engang gennemgaa disse Betingelser efter Række!

1. Tør en Hypothese kun anvendes i Tilfælde af, at Grunden til visse Tilsyneladelser endnu ikke er funden ad videnskabelig Vei eller maaskee ellers ikke kan findes; men den tør ikke anvendes, naar det, der skal forklares, allerede er fastslaaet ved andre videnskabelige Beviser.

Thi i saa Fald er den ikke længere en Hypothese, og, antager den noget andet, end hvad der allerede er beviist, er den en Taabelighed. Men nu er det saavel af en fornuftig Philosophi som af den solide Naturvidenskab slaaet fast, at de forskjællige Arter af Organismer kun i en almægtig Skaber kunne have den fulde Grund for deres Oprindelse, og at denne derved bliver langt bedre og fornuftigere forklaret end ved den Darwinske Hypothese, som følgelig ikke blot er taabelig, men ogsaa falsk.

2. Tør Hypotesen ikke indeslutte enten en Urimelighed eller en Modsigelse i sig, ei heller komme i Modstrid med andre af Erfaring, Videnskab og Tro tilforladeliggjorte Sandheder. Dette er klart, thi Sandheden kan aldrig og ingensteds modsige sig selv. Vi ville nu lade det staae ved sit Værd, hvorvidt den simple darwinske Hypothese, at alle Organismer ere opstaaede af en eneste Urart, ingen Urimelighed og ingen indre Modsigelse bærer i sig; i det mindste i dens Forudsætninger og i dens videre Forklaring lod der sig uden Vanskelighed paavise saadanne Urimeligheder, f. Ex. en evig, uskabt Materie, det heldige Sammentræf af Millioner begunstigende Omstændigheder uden nogen høiere planfuld ledende Magt osv. Men dette Beviis vilde føre os for langt, og af den Grund nøies vi her med at henvise til de i første Deel nævnte Modsigelser, Darwinismen kommer i med en Mængde Kjendsgjerninger og Sandheder, der staae fast ved Erfaring og Videnskab.

3. Tør Hypotesen ikke, naar der dukker Vanskeligheder frem imod den, søge at fjærne disse ved en ny Hypothese, hvad der var at ville støtte noget aldeles usikkert med noget lige saa eller endnu mere usikkert. Men ligesom dette Hypothesemageri er Darwins stærkeste Side, saaledes er det ogsaa hans Systems svageste. Darwin er ingensinde i Forlegenhed for at udfinde nye Hypotheser, der lige let antages og omændres, ja, naar det gjøres fornødent, forvandles til lige det Modsatte. Saa ofte hans

Hypothesebaad er kommen paa en farlig Banke, maa en ny Hjælpehypothese bringe det skrøbelige Fartøi flot igjen. Og dette hændes utallige Gange. Næsten paa enhver Side i hans Bog spøge som lige saa mange Hypotheseæg de fatale Ord: „det synes“, „det er at antage“, „sandsynligviis“, „formodenlig“, „det turde“, „det kunde“ o. s. fr. Og naar det saa ikke vil gaae fremad længere, maa til syvende og sidst „vor store Uvidenhed“ hjælpe. Det er nu rigtignok fatalt for et „videnskabeligt“ System, at dets hele Existents maa gjøres afhængig af saa mange Tvivlsmaal og vilkaarlige Antagelser, og styrter sammen, saa ofte disse ikke staae deres Prøve, hvad der iøvrigt som oftest er Tilfældet. Men Alt dette gjør ikke Materialisternes „sande Videnskab“ noget Afbræk, naar blot „de i høi Grad simple, aldeles naturlige og videnskabelige Forklaringer“ gjøre den saa meget frygtede Antagelse af en personlig Skaber overflødig.

4. Maa endelig Hypotesen være af en saadan Beskaffenhed, at ikke blot nogle men alle paagjældende Tilsyneladelser lade sig forklare ved den; thi i den Hensigt er den jo netop opstillet og vilde ellers tabe sit Værd. Men her gaaer det nu igjen ganske skrækkeligt istaa med den darwinske Hypothese. Den skal forklare os Arternes Oprindelse. Darwin finder imidlertid saa meget, der hænger paa det nøieste sammen hermed og nødvendigviis maa forklares, „liggende udenfor Undersøgelsen“. Alle Organismer skulle være komne af en eneste eller dog af nogle faa Stamformer. Enhver Tænkende paa-trænger sig da strax det Hovedspøgsmaal: men hvorfra disse Stamformer? At de ere blevne skabte af Gud, har Darwin, som sagt, i de sidste Udgaver af sit Værk strøget. Vel taler han endnu om en „Skabelse“ og selv om en „Skaber“, men Alt kommer an paa, hvad han forstaaer derved. Ogsaa de meest renommerede Materialister tale om en „naturlig Skabelse“. Og om det er med Rette eller Urette, at Darwins Tilhængere og Beundrere betegne hans Antagelse af en Skaber som „Hykleri“, alene benyttet

for ikke at komme galt af Sted med sine bibeltroende Landsmænd“, det skulle vi ikke undersøge. Darwins Tro angaaer ikke os, vi tage hans Hypothese simpelthen, som den foreligger og som den sædvanlig forstaaes. Men just af den Grund anbefaler den sig jo i saa høi Grad, fordi „det ved den er ude med Skaberen“ (Vogt), og fordi „Organismernes Oprindelse paa Jorden uden den kun er tænkelig ved en højere Magts umiddelbare Indgriben“ (Burmeister). Naar altsaa de første levende Væsener paa Jorden ikke ere skabte, hvorfra komme de da? Dette maa den Darwinske Hypothese oplyse os om, ellers holder den i selve Hovedsagen ikke Stik. At de skulde være opstaaede ved en generatio aequivoca eller Selvfrembringelse, er en Absurditet. Ingen fornuftig Philosoph og Naturforsker antager nutildags en saadan. Og antog man i tidligere Tider, at levende Væsener mangen Gang opstode anderledes end ved den sædvanlige Avling, af Frø og Æg, saa er det nu paaviist af de berømteste Physikere, og navnlig af Pasteur, at dette ingenlunde er Tilfældet. Den darwinske Hypothese kan altsaa ikke give nogen tilfredsstillende Klarhed om dette Capitalspørgsmaal, den er ikke istand til paa en fornuftig Maade at forklare de første levende legemlige Væseners Tilblivelse. Det er og bliver sandt: „Ingen kan give, hvad han ei har.“ Den livløse Materie kan ikke skjenke Liv, afseet fra, at ogsaa den maa have en Aarsag, da et uskabt, evigt Stof som noget Tilfældigt ligeledes er absurdt. Kun et levende Væsen kan atter skjenke Liv. Og det første levende, legemlige Væsen, der slet ikke kan tænkes uden Begyndelse, finder kun den fyldestgjørende Grund til sin Oprindelse i et evigt lovende, uendelig fuldkomment Væsen, som, just fordi det er uendeligt, o: har enhver tænkelig Fuldkommenhed, ogsaa maa have Livets Grund i sig selv, og kaldes Gud. Med Rette siger derfor den lærde Wolfgang Menzel, at „Alle, der ikke begribe Gud, heller ikke formaae at begribe Livet“. Ikke engang Forplantningen af Livet mægter den darwinske Hypothese at

forklare. Hvorledes opstod af de første kjønsløse eller eenkjønnede Organismer den vidunderlige Kjønnsforskjæl, der gaaer gjennem hele Dyre- og Planteriget? Hvorledes den mægtige Drift og hemmelighedsfulde Evne hos alle Organismer til at forplante sig ved Sæd og Frø, eiendommelige for hver enkelt Art? Herpaa har den Darwinske Hypothese intet fornuftigt Svar. Lige saa lidt paa, hvorledes saa mange vidunderlig plan- og hensigtsmæssige Organer, f. Ex. Øiet, Blod- og Nervesystemet, skulle have udviklet sig efterhaanden af Organismer, hos hvilke der ikke var noget Spor dertil at opdage, og hvorfra overhovedet den vidunderlige Orden i hele Naturen stammer, og de uforanderlige Love, som regulere hele Naturlivet. At tilskrive det blinde Tilfælde Alt dette er endnu langt mere taabeligt, end f. Ex. at ville hævde, at alle de storartede Bygninger og herlige Kunstværker, al den Orden og Lovmæssighed, der findes i Danmark, er opstaaet af sig selv og tilfældigt. Vor Forstand kan cengang ikke antage noget uden fyldestgørende Grund. Hvor der er Lov og Orden, Plan- og Hensigtsmæssighed, der maa man ogsaa antage en Lovgiver, en plan- og hensigtsmæssig ordnende Forstand. Da altsaa den Darwinske Hypothese ikke veed at angive nogen udtømmende og fornuftig Grund for disse og tusinde andre Fremtoninger i den organiske Verden, maa den betegnes som utilstrækkelig og utilladelig. Og betragtet fra et philosophisk Standpunkt er hele det Darwinske System kun et yukeligt Stymperi, et videnskabeligt Misfoster, et Monstrum, der mangler Hoved og Fødder — faste Principer og rigtig Methode —, og paa hvilket næppe to Lemmer eller Tanker ere rigtig forbundne med hinanden. Kun eet Gode har Darwinismen, for dog ogsaa at sige noget Godt om den, at den nemlig forklarer de mangfoldige Afarters, Varieteters og Racers Oprindelse i Dyre- og Planteriget paa en let og fyldestgørende Maade, og formauer Naturforskerne til Forsigtighed med at være altfor rundhaandet i Opstilling af nye Arter. Havde Darwin været bedre Philosoph, havde han med sine unøgtelig

store naturhistoriske Kundskaber og Erfaringer sikkert gavnet Videnskaben mere og fordreiet Hovedet paa færre overfladiske Mennesker.

Saaledes hævner Manglen paa grundig philosophisk Uddannelse af Aanden sig, ligesom overalt, saaledes ogsaa her navnlig hos Naturforskerne paa det føleligste.

Enkedronning Josephine af Sverig og Norge*).

Ihvorvel vi ikke vide synderlig Mere at meddele dette Blads Læsere om denne ophøiede og i Sandhed ærværdige Personlighed, end hvad Størstedelen af dem maaskee allerede kjende af de i Aviserne indeholdte Beretninger om hendes fromme, af opoffrende christelig Kjærlighed besjælede Livsvandel og den tillidsfulde Ro og Hengivelse, hvormed hun derfor, efter et langt Livs mango og tunge Prøvelser, kunde tage Afsked med denne Verden: saa maatte det dog medrette findes at være mindre sømmeligt, om det eneste katholske Blad her i Norden ikke helligede den Standhaftighed et skjønst Eftermæle, hvormed hun under høist ugunstige og fristende Forhold ikke blot holdt fast ved sine Forsædres Tro, men befæstedes i Aarens Løb mere og mere i Kjærlighed til den.

Den afdøde Dronning Josephine var en Datter af Napoleon I.' Stedsøn, Eugen Beauharnais, som efter i en ung Alder at have gennemløbet de høieste militaire Værdigheder, i Aaret 1805 i en Alder af 24 Aar blev formælet med Napoleons Allierede, den baieriske Konge Maximilian Josephs Datter, Prindsesse Augusta. Han var forinden, efter at Krigen med Østerrig var endt, bleven

*) Deene for f. Nr. af dette Blad skrevne Nekrolog maatte henlægges, fordi den første Artikel i Nr. 27 ikke kunde afbrydes.

ophøiet til fransk Prinds og Vicekonge over det af Napoleon efter de legitime Fyrsters Fordrivelse oprettede Kongerige Italien. Hans ældste Datter (den afdøde svenske Enkedronning) blev født (Marts 1807) paa en Tid, da det saae ud, som om alle Europas Fyrster skulde blive franske Underkonger, forsaavidt det ikke maatte behage den onevældige Overherre at afsætte dem og sætte sine Slægtninge og Yndlinge i deres Sted. Da Napoleons Ægteskab med Eugens Moder, Josephine, Enke efter den under den franske Revolutions Rædselsperiode guillotinerede General Vicomte Alexander Beauharnais, som bekjendt var barnløst, adopterede Napoleon Eugen i Aaret 1807 som Søn og Arving til Kongeriget Italien. Men da den mægtige Kaiser to Aar efter kom paa den Tanke at benytte Østerrigs Ydmygelse efter Felttoget i 1809 til at befæste sin Magtfulde og sikro den for Fremtiden ved et nyt Ægteskab med Kaiser Frants II.' sextenaarige Datter Marie Louise, der mulig kunde aabne ham Udsigt til Livsarvinger, maatte Eugen ombytte de til hiin Adoption knyttede Rettigheder med Udsigt til engang at succedere den daværende Fyrstprimas for Tydskland (Carl Dalberg) som Storhertug af Frankfurt. Eugen fandt sig med en Resignation, der gjorde hans Charakter og Tænkemaade Ære, baade i den Uret og Krænkelse, som Napoleon tilføiede hans Moder, ved efter et trettenaarigt lykkeligt Ægteskab at skille sig fra hende, og i den kummerlige Affindelse, der bødes ham selv som Vedderlag for de tidligere store Fremtidsudsigter. Han vedblev fremdeles at tjene sin Stedfader som Hærfører, delte navnlig under Felttoget i Rusland alle Savn og Strabadser med sine Soldater, og førte Overcommandoen, efterat Napoleon havde forladt Armeen. Han udmærkede sig endelig under Napoleons sidste Feltog i Tydskland 1813 og kæmpede tilsidst (i Vinteren 1813—1814) for Napoleons Sag i Italien, medens den Sidstnævnte bestod den afgjørende Kamp for sit Herredømme over Frankrig indenfor dette Lands Grændser.

Eugen begav sig efter Napoleons Thronfrasingelse til Paris og lod sig forestille for Ludvig XVIII., der modtog ham som fransk Marschal; men han afslog enhver Udmærkelse og begav sig til Wien, hvor han opholdt sig under Congressen og modtog udmærkede Beviser paa alle de der forsamlede Fyrsters Høiagtelse for hans ridderlige Tænkemaade og ædle Holdning under den store Omskif-

telse af de politiske Forhold, som blev en Følge af det napoleonske Herredømmes Undergang. Paa Efterretningen om, at Napoleon var vendt tilbage til Frankrig, forlod Eugen Wien, men tog ingen Deel i Begivenhederne i 1815 og henlevede sine sidste Aar som bayersk Prinds med Titel af Hertug af Leuchtenberg paa det ham tilhørende Slot i Fyrstendømmet Eichstädt i Baiern. Han besad tillige store Dotationer i Italien, af hvis betydelige Capitalværdi han efter Wienercongressens Bestemmelse overlod den bayerske Krone et passende Vederlag for Fyrstendømmet Eichstädt. Eugen døde allerede i Begyndelsen af Aaret 1824, kun 43 Aar gammel, ikke længe efter, at han havde overværet sin ældste Datters foreløbige Formæling i München med den svenske Kronprinds Oscar og nogle Maaneder før den høitidelige Formæling i Stockholm (i Juni 1824).

Naar man tænker tilbage paa den Intolerance, hvormed den katholske Religion indtil for faa Aar siden er bleven undertrykt i Sverig, paa de Fordomme, der ligesom tidligere her, med Opdragelsen og Skoleunderviisningen ere Befolkningen indpodede, paa den Forfalskning af den historiske Sandhed, der i Svenskernes Øine har gjort Gustav Adolph til „et Blodvidne for Protestantismen“ (!); naar man kjender den Magt, som den nationale Forfængeligheds Taagebilleder udøve paa et Folks Tænkemaade og Livsanskuelse baade i de høiere og lavere Samfundslag; naar man betænker alt dette, kunde det ikke være andet, end at den unge Kronprindsesses og senere Dronnings Stilling, efterhaanden som de første Indtryk af hendes Skjønhed og Elskværdighed fordunstede, maatte i flere Henseender blive pinlig. Man forargedes over den Troskab, hvormed hun holdt fast ved den katholske Tro; man fandt dette uoverensstemmende med Sverigs „protestantiske Traditioner“ (!). Man synes nemlig at have meent, at hun nok kunde have betalt den Ære at blive Sverigs Dronning med at fornægte sine Forfædres, fra Apostlene nedarvede Tro. Man følte Fortrydelse over den Interesse, hun viste ethvert Foretagende, der gik ud paa at udbrede Bekjendtskab med den katholske Religion, over den Rundhaandethed, hvormed hun understøttede katholske Institutioner baade i Sverig og andensteds. Men man fik efterhaanden et rigtigere Blik og en retfærdigere Maalestok for Vurderingen af Dronningens Tænkemaade. Man kom nemlig til den Erkjendelse, at hendes Godgjørenhed

mod hendes trængende protestantiske Undersaatter og hendes Bidrag til Grundlæggelsen og Vedligeholdelsen af offentlige Veldædighedsanstalter paalagde hendes christelige Kjærlighed langt større Offere, end Begunstigelsen af katholske Interesser. Misstemningen imod hende forvandlede sig derfor efterhaanden til ublandet Høiagtelse og Kjærlighed.

En anden ikke mindre følelig Piinagtighed havde sin Grund i hendes Forhold til sine Svigerforældre, Kong Carl Johan*) og hans Dronning. Den Første havde uden Betænkning betalt sit Valg til Kronprinds af Sverig med Afsværgelse af den katholske Tro, hvilket han forsaavidt havde let ved, som han længe forinden havde opgivet den. Han deelte nemlig, som en af Revolutionstidens ivrigste Jacobinere ganske sin Samtids Ringeagt for Christendommen. Hans Dronning (født Desiré Clary; Datter af en rig Kjøbmand i Marsoille) var vel Katholik og vedblev at være det indtil sin Død; men hun betragtede Religionen mere som en Anstandspligt end som en Hjerterog Samvittighedssag. Det var derfor en Selvfølge, at Kronprindsessens oprigtige Guds frygt og Kjærlighed til en Religion, hvis Udøvelse i Livet hverken tiltalte Kongen eller Dronningen, og som disse mulig frygtede for, skulde gjøre et Skaar i deres Børnebørns timelige Lykke, maatte ved forskiøllige Leiligheder vække Anstød. Men Prindsessen fandt Erstatning for alle saadanne Ubehageligheder i hendes Gemals inderlige Kjærlighed og ridderlige Beundring af hendes ophøiede Dyder som Hustru og Moder. Hun havde den Sorg at see sin kongelige Ægtefælle hentæres af en langvarig Sygdom, og at overleve tre af sine fire Sønner; men den beundringsværdige Hengivelse, hvormed hun bar alle disse Prøvelser, fandt sin rigelige Løn ikke blot i hendes Sjæls indre Fred og en Trøst, som har sin Grund i den Tro, der overvinder Verden,

*) Jean Baptist Bernadotte, født i Sydfrankrig i Aaret 1764. Denne mærkelige Mand begyndte sin glimrende Løbebane i Aaret 1780 som menig Soldat og avancerede først ved Revolutionens Udbrud til Sergeant; men i Aaret 1794 var han allerede Divisions general. Efter en Række af glimrende Bedrifter i Napoleon I.' Tjeneste blev han i Aaret 1804 udnævnt til Marschal af Frankrig og efter Gustav IV.' Afstættelse i Aaret 1810 af de svenske Stænder valgt til Kronprinds af Sverig.

men ogsaa i hele det svenske Folks udeelte Kjærlighed og Beundring.

Hun er død den Retfærdiges Død, og hendes Minde vil velsignes indtil sildige Slægter! Det er derfor ligesaa smukt som sandt sagt om hende, at „hun hørte til dem, der ved ydre og indre Egenskaber pryde det kongelige Guld og Purpur i høiere Grad, end hun selv prydedes ved at bære det“*).

Vi skulle i næste Numer meddele en kort Beretning om den paa det kongelige Slot i Stockholm afholdte Sørgegudstjeneste tilligemed den af Pastor Moro holdte Gravtale.

Politisk Overblik

Oriente. Begivenhederne ved Donaumundingen ere i den seneste Tid fulgte paa hinanden Slag i Slag. Just som Trekaisermødet i Berlin havde sat Frugt i et stort Reformforslag, der skulde forelægges Porten, indtraf Efterretningen om, at Sultanens Ministre havde gjort Revolution og afsat Majestæten, samt indsat hans Brodersøn paa Prophetens Throne i hans Sted. Man var først i Forlegenhed med den gamle Sultan, men denne var da saa forekommende, skyndsomt at tage Livet af sig med en Sax. Regeringen lod udfærdige en særdeles vidtløftig Lægeattest for at bevise, at det virkelig var Sultanen selv og ikke den der havde begaaet Mordet, og, skjøndt dette vel kun tildeels lykkedes, saa forstyrrede Sagen ikke destomindre paa ingen Maade den europæiske Rolighed, der endog befandt sig saa ualmindelig vel ved Thronforandringen, at Bladene gave sig til at udbrede de meest rosende Beretninger om den nye Sultan Murad V., og, hvad der var det vigtigste, at Trekaiserforbundet lod sin Note med Reformforslagene blive hjemme, i den Forventning, at nu vilde Alting blive fortræffeligt i Tyrkiet uden synderlige europæiske Besværligheder. I Murad V.' Ministerraad var der da ogsaa megen Tale om Reformer; det gik endog saa vidt, at det engang hed sig, at den nye

*) Illustr. Tidende af 18de Juni.

Sultan gik svanger med constitutionelle Projecter. Denne megen Glæde holdt sig dog kun kort. Snart efter at den gamle Sultan havde dræbt sig selv, indtraf en meget uhyggelig Begivenhed i Constantinopel, idet en Officeer ved Navn Hassan gik op i Ministerraadet og skjød et Par af Ministrene. Sultan Murad blev herover meget forknytt, skjøndt det almindelig forsikres og ogsaa til en vis Grad er sandsynligt, at Hassan kun har handlet paa egen Regning. Saa meget er dog vist, at den megen Tro paa de tyrkiske Reformere siden den Tid har tabt sig betydeligt; hvad enten dette nu har sin Grund i, at Sultanen har betænkt sig, eller man efterhaanden i Europa er kommet til den Erkjendelse, at han, selv om han vilde, ikke med sin bedste Villie kunde reformere et saa bundraadent Land som Tyrkiet. Det Sidste er det rimeligste. Til al dette kom saa endnu, at Opstanden i Bosnien og Herzegovina vedblev at florere. Serbiens Fyrste, som længe har staaet paa Neutralitetens alleryderste Grændse, kunde under Alt dette ikke længere holde sit Folk tilbage, og har i Forening med det lille Fyrstendømme Montenegro erklæret Porten Krig. Fjendtlighederne ere for kort siden begyndte, og Alarmeringen i Europa er almindelig; thi selv om det end i den første Tid vil kunne lykkes at localisere Krigen, saa er man dog enig om, at det i Længden vil være umuligt. England og Østerrig ere stærkt interesserede i, at Rusland ikke faaer hele Magten i Orienten, men Serbien og Montenegro betragtes, og det vistnok medrette, kun som Ruslands Forposter. Frankrig er omtrent i samme Stilling som England. Med Hensyn til Preussen hersker der derimod stor Usikkerhed. Bismark har med stor Klogskab holdt sig udenfor hele den orientalske Forvikling; men at han, naar Tiden kommer, vil tale med, kan ansees for givet. Komme Østerrig og Rusland i Krig med hverandre, er Trekaiserforbundet sprængt, men til hvilken Side vil da det tydske Rige gaae? Stemningen i Tydskland er imod Rusland, og for at støtte det tydske-magiariske Østerrig imod den slaviske Bevægelse i Rusland og ved Donau; men der er meget talende Tegn, som tyde paa, at man i Berlin har en ganske anden Mening om Sagen, og at man der vil holde fast ved det gamle russiske Venskab, selv om det saa skulde gaae ud over det nye Østerrigsk-Ungarske.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. „Gudfrygtigheden og Sædeligheden“ voxer bestandig i den tyske Culturs Hovedstad. Et Beviis derfor levere de saakaldte „grønne Vogne“, der befordre de Arresterede fra det ene Fængsel til det andet og fra den ene Politistation til den anden. Antallet paa de ufrivillige Passagerer var: 1870: 10,330; 1871: 13,783; 1872 og 1873: 18,000; 1874: 21,842, og 1875: 25,000.¹ Størstedelen af de Transporterede har Drukkenskab at takke for deres Kjøretour. Efter Politiets Lister ere af de i 1874 anholdte 78,857 Personer 34,755 blevne anholdte for Drukkenskab og de i denne Tilstand begaaede Excesser, og iblandt disse 34,755 var der 14,637 Kvinder, et Tidens Tegn, der ikke kan misforstaaes.

Nylig har man opført en ny Komædie i denne By. Skuespillerne vare de fra deres tidligere Optræden bekendte Herrer Dommere ved den saakaldte „Domstol for kirkelige Anliggender“, nemlig Vicepræsidenten for Overtribunalet, Heineccius, Overtribunalraaderne Egding v. Diepenbrock-Grüter og Rappold, forhenværende Appellationsretsraad Bürgers fra Cöln, den protestantiske Prædicant og Consistorialraad Dr. Nieden fra Coblenz og Prof. Dr. Dove. De Herrer spillede nemlig Ærkebiskop Paul Melchers af Cölns Afsættelse, som naturligviis lader Dommerne afsætte saa meget de lyste, medens han fra Udlandet regerer sit Diocæs, saaledes som hans Pligt kræver det, i den faste Overbeviisning, at Præsterne og de Troende bryde sig lige saa lidt om et bismarckisk Afsættelsesdecret, som han selv. Katholikerne kjende deres Catechismus for godt til at de skulde drømme om, at de preussiske Magthavere have faaet Myndighed af Christus til at af- og indsmøtte Biskopper eller Præster i den katholske Kirke. Noget Mærkeligt hændtes Statsadvocaten Irrgahn fra Paderborn ved den offentlige Anklage. Han glemte nemlig aldeles, at det ikke sømmer sig for en Embedsmand af Bismarcks Nænde at indrømme „Culturstatens“ Afmagt ligeoverfor den katholske Kirke og dens faste Organisme, der trodser alle, selv de meest stormende Forfølgelses Uveir. Han sagde naivt, at alle Midler vare frugtesløse imod Ærkebiskoppen; han blev multeret og skulde betale 60,000 Thlr. (160,000 Kroner), men det hjalp ikke; han blev fængslet, men Fængslet bøiede ham ikke. Staten har altsaa

intet Middel til at gjøre ham føielig; altsaa maa han afsættes, og Dommerne bifaldt denne Viisdom og raabte ligeledes, at han maatte afsættes.

Rotenburg (Hessen-Cassel). De protestantiske „hessische Blätter“ berette om den afdøde Baron Otto Trott til Solz's Jordfæstelse: „Jordpaakastelsen foretoges af den Afdødes mangeaarige Ven og katholske Sognepræst Frants Engelhard i Rotenburg, som i en rørende Tale over 2 Tim. 4, 7—8 (Bonum certamen certavi, „jeg har stridt den gode Strid“) skildrede den Hensovedes ædle Charakterfasthed og Trofasthed baade imod sin Fyrste og den katholske Kirke. Efter endt Høitidelighed forelæste han efter sin afdøde Vens Ønske dennes Bekjendelse, som han i sin sidste Sygdom selv havde skrevet, og som lyder i ordret Oversættelse saaledes: „Jeg var en Mand med mange menneskelige Svagheder og underkastet mange ved min Stand klæbende Brøst. Men jeg havde altid en god og redelig Villie og jeg gjorde mig Umage for at arbeide paa min sædelige Forædling. Jeg kjendte og følte min Svaghed, og derfor henvendte jeg mig stadig i al Ydmyghed med fast Tro og urokkelig Tillid til Gud og bønfuldt om Erkjendelse af hans hellige Villie og om Kjærlighed til ham, og Han forlehnede mig sin Naade dertil. Saaledes naaede jeg til den christelige Sandheds fulde Erkjendelse, og efter at have erkjendt den, gav jeg Gud Æren og bekjendte den med Glæde og standhaftig for Verden. Medens Mange vaklede og snublede i de politiske Kampe, blev jeg min nedarvede Fyrste tro indtil mit sidste Aandedræt, og jeg bevarede den inderligste Kjærlighed til de Venner, som Gud til min Trøst havde givet mig. Jeg dør i Samfund med den ene hellige katholske Kirke og styrket med dens Naademidler; stolende paa Jesu Christi uendelige Fortjenester og Hans hellige Moders Forbøn venter jeg tillidsfuldt det evige Liv og en glædelig Opstandelse. Siig dette, saaledes som jeg selv nøiagtigt har fastsat; beed derpaa for min Sjæls Ro isærdeleshed under det hellige Messeoffer. Thi jeg troer paa de Helliges Samfund, Syndernes Forladelse, Kjødets Opstandelse og det evige Liv.“ Vi sørge, tilføier Bladet, over den Afdøde, over hvem efter disse Ord Gravens Hvælving lukkede sig, som over en gammelhessisk Adelsmand i Ordets bedste Betydning; men hans Minde vil leve velsignet iblandt os til Trøst og som Forbillede. Requiem æternam dona ei Domine, et lux perpetua luceat ei; Requiescat in pace! Amen.“

Saaledes dør en ægte Katholik. Naturligviis have Preusserne anseet ham for en Rigsfjende, fordi han ikke kunde indsee, hvorledes man kunde have Ret til at bryde den for sin Fyrste svorne Eed, og hvorledes den saakaldte Rigsvenlighed skulde kunne udlette Forræderiets Skamplet hos dem, der lade deres Fyrste i Stikken i Ulykkens Time.

America. Den 17de April døde i Detroit den berømte Dr. Brownson. Han havde tidligere været Protestant, men var efter sin Omvendelse en indflydelsesrig og velbegavet Forsvarer for den katholske Tro. Det vil interessere vore Læsere at erfare en Meddelelse, som han giver i det sidste Hefte af et af ham udgivet Tidsskrift, og hvori han med stor Energi tilbageviser en Anmodning om at slutte sig til Gammelkatholicismen. Han siger her: „Forleden fik jeg et Brev med Underskrift: „En Katholik“, hvori der blev bemærket, at Biskopperne og Præsterne ingen Tillid have til mig, og at disse, naar de ikke længere kunne tage Nytte af mig, ville sætte mig tilside, eftersom det ikke er skjult for dem, at jeg er i Besiddelse af alt for megen Uafhængighedsfølelse, til at jeg skulde underkaste mig deres Tyranni. Brevet opfordrer mig endydermere til at sætte mig i Forbindelse med Dr. Döllinger, til at forkaste det vaticanske Concil og benytte „Review“ til at fremme Gammelkatholikernes Interesser. Denne Fremgangsmaade, heder det derpaa, vilde forskaffe mig en ubeskrivelig Popularitet og mit Tidsskrift en umaadelig Udbredelse, og — Brevet burde have tilføiet — kuldkaste min tidligere Overbeviisning om den katholske Tro og fordømme min egen Sjæl. Havde saadanne Anmodninger nogensinde gjort Indtryk paa mig, saa vilde jeg aldrig være bleven katholsk. Det var ingenlunde Udsigt til Rigdom, Ære og Popularitet, som bevægede mig til at antage den katholske Tro. Jeg tør i Sandhed bekjende, at jeg aldrig har jaget efter Folkegunst, men tværtimod altid foragtet den. Og ikke destomindre har jeg modtaget flere Beviser paa Ære og Tillid af vore ærværdige Biskopper og Præster, end jeg fortjente, mere Ære, end jeg ønskede, og opnaaet en langt større Popularitet hos Katholikorne end jeg turde vente. Man taler om Rigdom, men hvad skal den hjælpe mig til, nu da jeg staaer ved Gravens Rand? Hvad bryder jeg mig om en Popularitet, som jeg aldrig har stræbt efter, og som jeg alt foragtede, førend jeg var myndig? Jeg har

intet andet Hjem, og jeg ønsker ikke at have noget andet Hjem end den katholske Kirke, i hvilken jeg er overvættets lykkelig, og som jeg elsker, som den kjæreste, ømmeste og alt hengivende Moder. Det jeg ene og alene stræber efter, er at døe i den hellige katholske Kirke. Jeg elsker mine katholske Brødre, jeg elsker og ærer Biskopperne og Præsterne, navnlig min Hjemstavns Præster. Det er disse, jeg er den dybeste Taknæmmelighed skyldig; men at udtrykke den paa tilbørlig Maade, det føler jeg mig uskikket til. Jeg vil vise mig taknæmmelig imod dem; men Gud alene formaaer at belønne dem paa en tilsvarende Maade.“

Den katholske Syge- og Liigkasse

afholder Onsdagen den 19de Juli, Aften Kl. 8, sin nærlige Generalforsamling i Forstanderskabets Locale, hvor det reviderede Regnskab vil blive fremlagt, og Valg af Viceformand og Secretair finde Sted.

Medlemmerne, og de der interessere sig for Sygekassen, indbydes til talrigt Møde.

J. C. Jørgensen,
f. T. Secretair.

Vincentiusforeningen.

Fælledscommunion Søndagen den 23de Juli.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16de Juli. 6te Søndag efter Pintse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Broderskabsandagt til Marias h. og ubesmittede Hjerter for Synderes Omvendelse. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 17. M. Alexius, Bek. 18. Ti. Camillus af Lellis, Bekj. 19. O. Vincents af Paul, Bekj. 20. To. Hjeronymus Æmilianus, Bekj. 21. F. Henrik, Kaiser. 22. L. Maria Magdalena.

Søndagen den 23de Juli. 7de Søndag efter Pintse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8¹/₄. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8¹/₂. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone. Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 29.

Søndagen den 23de Juli.

1876.

Indhold: Darwin og Theologien. Enkedronning Josephine af Sverrig og Norge. Kirkelige Efterretninger: Breslau, London.

Darwin og Theologien,

eller:

Vurdering af Darwinismen, seet fra et theologisk Standpunkt.

Theologien er den videnskabelige Behandling og Fremstilling af de paa overnaturlig Maade af Gud aabenbarede Sandheder. Den har ikke blot ad videnskabelig Vei at befæste Aabenbaringens Fundamenter og Kjondsgjæringer, men ogsaa at udlede de enkelte aabenbarede Sandheder af deres Kilder, den h. Skrift og den kirkelige Tradition, systematisk at ordne dem, at bevise dem og saa vidt muligt forklare og belyse dem ved Hjælp af Fornuften og videnskabelige Hjælpemidler. Dens Gjenstand er altsaa hovedsagelig religiøs-sædelige Sandheder; thi den overnaturlige aandelige Aabenbaring har aldrig til Hensigt at berige vor Forstand med profan Kundskab men kun at vække og befordre det religiøse Liv i os. Derfor er det heller ikke Bibelens Hensigt at give os egenlig

naturhistoriske eller andre profanvidenskabelige Belæringer, men den meddeler os directe kun religiøs-sædelige Sandheder og berører blot indirecte og leilighedsviis undertiden ogsaa den profane Videns Omraade, forsaavidt det er nødvendigt eller gavnligt for Aabenbaringen af religiøse Sandheder. De religiøse Sandheder ere i Bibelen udtalte klart og tydeligt, saa at det vel ikke af hver enkelt Læser, men nok af den theologiske Videnskab eller i det mindste af Kirkens af den h. Aand ledede ufeilbare Læreembede kan bestemmes med Sikkerhed, hvilke religiøse Sandheder der læres i den. Men om andre Sandheder udtaler den sig kun ubestemt og ufyldstgjørende, netop fordi det ikke er dens Maal og Kald at belære os om andre end religiøse Sandheder, og den stiller sig desuden ikke paa en Lærds Standpunkt, men lempet sig efter almindelige Læseres Fatteevne, taler derfor om Gud, som man pleier at tale om Mennesker og om Naturting, som de vise sig for det menneskelige Øie eller ere lettest begribelige for den menneskelige Forstand. Den giver altsaa ingen absolut rigtig, men vel en relativ berettiget Opfattelse af disse Ting og gjør heller slet intet Krav paa at være videnskabelig correct i profane Ting, men deimod paa at tale forstaaeligt for enhver Tidsalders uhildede Læsere. Saaledes kalder den f. Ex. Solen og Maanen for de „største Stjerner“ paa Himlen, fordi de vise sig saaledes for vort Blik, ihvorvel de i Virkeligheden høre til de mindre. Og naar Gud paa Josvas Bøn gjorde Dagen usædvanlig lang, siger den ikke, at Jorden stod stille, hvad der egenlig havde været rigtigt, men at Solen gjorde det. At en saadan Udtryksmaade er berettiget, bevise selv vore lærde Naturforskere ved endnu stedse at tale om en Solens Op- og Nedgang, skjøndt de ere forvissede om, at ikke Solen bevæger sig, men at det er Jorden, der dreier sig om sin Axe. Derfor ere da ogsaa slige Sandheder, der ikkun leilighedsviis omtales i den guddommelige Aabenbaring, kun forsaavidt Gjenstand for Troen og den kirkelige Lære, som de nødvendig hænge

sammen med religiøse Sandheder; i enhver anden Henseende har Enhver især fuldkommen Frihed til at forklare dem i Overensstemmelse med sin profanvidenskabelige Viden, og der kan derfor herske den største Meningsforskjæl desangaaende, som vi sidenhen snart skulle see.

Anvende vi nu disse almindelige Principer om den bibelske Belæring paa det, som Gud i de to første Capitler af 1 Moseb. meddeler os angaaende Tingenes Oprindelse, og sammenligne den darwinske Theori dermed: til hvilken Dom maae vi da fra et theologisk Synspunkt komme? Dette ville vi i det følgende søge at gjøre os klart.

Som religiøse Hovedsandheder, der meddeles os i den mosaiske Skabelsesberetning, kan man betegne følgende fire:

1) Gud har skabt, frembragt af Intet, Himmel og Jord \circ : Alt hvad der er til udenfor ham.

2) Alt, hvad Gud har skabt, er „godt“ \circ : opfyldende sin Hensigt og Guds Idee og af den Grund frit for det Onde, forsaavidt det fremgaaer af Guds Haand. Og for yderligere at anskueliggjøre os dette, og hvad der overhovedet er at forståe under det almindelige Begreb Himmel og Jord, opregnes de væsenligste Ting, som Gud dannede af det i Begyndelsen formløse Stof, nemlig Stjerner, Planter, Dyr og Mennesker, og efter hvert enkelt Værk gjentages Ordene: „Og Gud saae, at det var godt.“

3) Alt dette er skabt for Mennesket og for Menneskets Skyld. Derfor bliver Skabelsen af det første Menneskepar berettet paa særlig høitidelig og omstændelig Maade, og Alt dernæst dem overgivet, for at de skulde „gjøre sig Alt underdanigt“, „herske over Alt“.

4) Men Mennesket er skabt for Gud og skal som Guds Afbillede ogsaa deri blive sit guddommelige Forbillede lig, at han arbejder sex Dage og paa den syvende Dag hviler fra sit Arbejde og indvier denne Dag særlig til Guds Tjeneste, for derved at anerkjende sin Afhængighed af sin Gud og Herre og yde ham den tilbørlige Ære og Taknemmelighed. Derfor siges der os ogsaa i Bibelens

Skabelsesberetning, at Gud ikke skabte Alt paa een Gang i et Øieblik, saaledes som han, den almægtige Skaber, godt havde kunnet, men frembragte det i sex Dage og hvilede paa den syvende Dag ρ : ophørte at skabe nye Arter af Væsener, og at han særlig velsignede og helligede denne syvende Dag.

De fire religiøs-sædelige Hovedsandheder altsaa, som Gud her egenlig vilde nabebare os, ere: At Gud har skabt Alt, at han har skabt det godt, at han har skabt Alt for Mennesket og indsat selve Sabbaten for Mennesket. Opregnelsen af de enkelte Ting, Gud har skabt, og Angivelser af den Tid, i hvilken Gud har frembragt Alt, er kun Bisager og af Gud udelukkende meddeelte til bedre Forstaaelse af Hovedsagen. Af denne Grund ere de første Sandheder udtalte tilstrækkelig klart og bestemt til navnlig i Sammenhæng med andre Steder af den h. Skrift at blive opstillede af Theologien og det kirkelige Læreembede som Troessætninger, de sidste derimod ere ubestemte og mangelfulde, og kunne blot forsaavidt danne Troessætninger, som de førstes Sandhed afhængiggjøres af dem. I enhver anden Henseende er der givet den videnskabelige Forskning og Fortolkning det videste Spillerum.

Og i Sandhed, hvad angaaer Sexdagesværket eller Hexaemeron, saa herskede der fra Begyndelsen af allerede blandt de h. Fædre de forskjelligste Meninger om, af hvad „Art disse sex Dage“ vare. „Det er saare vanskeligt“, siger den h. Augustin, „at afgjøre, hvad Moses har villet sige med disse sex Dage“; og saavel han som den h. Thomas af Aquin, de to største Theologer altsaa, der nogensinde have levet, ville lade Enhver især fuld Frihed til, med Guds Hjælp at give en passende Forklaring derpaa, og advare imod at ansee dette for en Troessag, fordi vor Tro i saa Fald ofte kunde latterliggjøres ved sikre videnskabelige Resultater. Det vilde føre os for vidt her at opregne alle de forskjellige Meninger om de „sex Dage“ og Grundene derfor. Vi nøies derfor med at constatere, at allerede mange af de ældste h. Fædre, f. Ex. den h.

Cyprian og især de betydeligste nyere Theologer ved de sex Dage forstaae længere Perioder eller Tidsrum, og at denne Opfattelse ikke blot taales af den kirkelige Læremyndighed, men endog godkjendes, som de fortrinlige „Forklaringer til Skabelseshistorien“*) af den lærde romerske Jesuit og Physiker Pianciani bevise, da dette Værk udkom i Rom med kirkelig Approbation. Og til en saadan Anskuelse bleve disse Theologer ikke blot bestemte af naturvidenskabelige, men selv af theologiske Grunde. De sex Dage kunno jo ikke godt være naturlige Dage paa 24 Timer, sagde man, da Sol og Maane ifølge Bibelen først paa fjerde Dagen bleve synlige i det mindste for vor Jord; thi om de ikke havde været setø der før, er et andet videnskabeligt Spørgsmaal, og desuden vedvarer jo den syvende Dag, Hviledagen, endnu, er altsaa en længere Periode, og følgelig er det ei umuligt, men endog rimeligt, at ogsaa de øvrige Skabels dage ere længere Perioder; saa meget mere som det hebraiske Ord „jom“ ikke blot betyder en Dag paa 24 Timer, men i Bibelen ofte tages i videre Forstand for Tid og for et ubestemt længere Tidsrum. Og da Bibelen kun gjør os den i og for sig ganske ligegyldige Meddelelse, at Gud har skabt Alt i sex Dage, for at aabenbare og begrunde for os den religiøse Sandhed om Sabbatens Indstiftelse, for at vise os, at Skabelsesugen skal være Forbilledet for vor Uge, og der følgelig slet ikke ligger nogen Vægt paa, om de to Ugers Dele ere eensartede eller ikke, saa kunde Skabelsesperioderne meget godt kaldes Dage, idet det var det nemmeste og simpleste at overføre den menneskelige Uges Dele paa Delene i Skabelsesugen og ligeledes kalde disse Tidsrum Dage. Theologen kan altsaa baade opfatte Skabels dagene i overført og billedlig Forstand som længere Perioder, og de med Skabels dagene tilbage-

*) I tydsk Oversættelse hos Pustet i Regensburg 1853. Andre udmærkede Værker desangnaende ere: „Das Hexaemeron“ af den tydske Jesuit Bosizis, „Bibel u. Natur“ af Dr. Reusch.

vendende Udtryk „Aften og Morgen“ som Enden og Begyndelsen paa disse Perioder; og han maa opfatte det saaledes, naar Geologien beviser, at Formationerne i Jordens Indre ikkun i Løbet af længere Tidsrum kunde danne sig. Saaledes er Naturvidenskaben altsaa ikke blot ikke imod Bibelen, men bekræfter paa en vidunderlig Maade hvad Theologerne i Forveien blot formodede af svage Antydninger i selve Bibelen. Hvad de enkelte af disse Dages eller Perioders Skabelsesacter angaaer, ere ogsaa de os kun meddeelte, som vi have seet, i den Hensigt at lægge os den store religiøse Sandhed nær, at Alt var Godt, forsaavidt det fremgik af Guds Haand, og det egenlig Slette kun kom ind i Verden som Følge af Menneskets Synd. Thi da Menneskene hyppigt ikke noksom erkjende Tingenes Øiemed, ere de let tilbøielige til at finde mange af Guds Værker daarlige, og staae saaledes Fare for at forsynde sig mod Guds Almagt og Viisdom. Og saasom den h. Skrift kun har dette Maal for Øie med Opregningen af Alt, hvad der blev skabt, og ikke vil give os geologiske, astronomiske, naturhistoriske og overhovedet profanvidenskabelige Belærelser, saa er ogsaa denne Fremstilling kun ufuldstændig og populær holdt, tillempet efter et almindeligt Menneskes Betragtning og Opfattelse. Den beretter os derfor ganske jævnt og simpelt, hvorledes Gud i de tre første Perioder foretog en Adskillelse af den i Begyndelsen aldeles formløse Materie, han havde skabt, en Adskillelse af Lys og Mørke, af Himmel og Jord, af Vand og Land. „Og Gud saac, at det var godt.“ Hvorledes Alt dette gik for sig, siger den h. Skrift ikke. Det er Naturvidenskaben overladt at skildre de langvarige og storartede Naturbegivenheder, ved hvilke det Altsammen efterhaanden fuldbyrdedes efter de physiske og chemiske Love, Gud har givet; ligeledes hvordan i den fjerde Periode Sol, Maane og Stjerner viste sig paa Himlen efter Guds Bud.

Ikke mindre jævnt og simpelt beretter den h. Skrift os, hvorledes Jorden i den tredie Periode paa Guds Be-

faling klædte sig med Planter, saasnart Vandet var skilt fra Jordens faste Bestanddele, og det tørre Land var dukket frem. Paa Skaberordet „fremspirede der Græs og Urter, som gave Sæd efter deres Art, og Træer, som bare Frugt og havde deres Sæd i sig efter deres Art; og Gud saae at det var godt“. Hele Planteverdenen inddeles altsaa i Urter og Træer, der alle have deres Sæd efter deres Art og skulle forplante sig saaledes. En yderligere videnskabelig Inddeling kan Botanikeren opstille; men den her givne er almeenforstaaelig og gjør fuldstændig Fyldest lige over for det Maal, den h. Skrivt udelukkende har sat sig: at belære os om, at alle Planter, store og smaa, ere skabte af Gud og gode.

Det Selvsamme gjælder om Inddelingen af de Dyr, som Gud skabte; den omfatter „omnem animam viventem“, alle besjælede Væsener, alle Dyr, store og smaa, hvad enten de leve i Vandet, i Luften eller paa Landjorden. I den femte Dag eller Periode skabte Gud de smaa og store Vanddyr, alt Bevinget over Jorden eller Luftdyrene, hvert efter sin Art, gode og med Evne til at formere sig, befolke Vand og Luft. Paa den sjette Dag endelig skabte han Landdyrene: de vilde Dyr, det tamme Kvæg og Jordens Fjederkræ; Alt igjen „efter sin Art“ og godt. For Naturvidenskaben kan heller ikke denne Inddeling strække til; men den uheldede Læser siger den mere end alle zoologiske Systemer.

Hvorledes forholder nu Darwinismen sig til denne bibelske Børctning om Dyr- og Planteverdenens Oprindelse?

Fremfor alt støder den an imod det Fundamentaldogme, at alle Ting ere skabte af Gud 3: frembragte af Intet, forsaavidt den antager en evig, uskabt Materie og lader de første Organismer opstaae uden Gud ved Selvavling. Men dermed har ogsaa Darwinismen allerede overskredet Naturvidenskabens Grændsør, da denne kun har at bevæge sig paa Erfaringens Omraade og følgelig ikke kan afgjøre, hvorvidt Urstoffet er skabt eller ikke, og heller ikke fra

Erfaringen har noget Exempel paa en Tings Selvfremstaaen af Intet. „Det er derfor en slet og ret Selvskuffelse, naar en Naturforsker bilder sig ind eller vil overtale Andre til at troc, at Resultaterne af hans empiriske Forskning have gjort ham til Fornægter af den bibelske Lære om Verdens Skabelse; ikke Empirien er Skyld heri, men Speculationen“ (Kurtz, Bibel u. Astronomie. S. 298), og det selvfølgelig en falsk Speculation; thi en sund Philosophi maa føre os til den samme Oprindelse af Tingene, som Bibelen lærer os, nemlig til Verdensaltets Skabelse af en personlig Gud. Darwinistorne forgribo sig altsaa paa en aldeles ulovlig Maade paa Theologien og overskride langt deres Competents, naar de „uden videre sætte Skaberen paa Døren“.

Hvad endvidere alle Organismers Udvikling af nogle faa Stamformer, som skal være bleven fuldbyrdet i „uondelig lange Tidsrum“, angaaer, saa indrømme vi uden nogensomhelst Vanskelighed Darwinisterne saa mange og saa lange Tidsrum de ønske, og som de behøve til denne Udvikling, eftersom vi i Virkeligheden ikke blot af naturvidenskabelige og philosophiske, men selv af theologiske Grunde antage, at Gud først blot har skabt Urstoffet eller Atomerno og lod Jorden danne sig efterhaanden og langsomt efter de Naturlove han havde givet, og at en Dyr- og Planteverden, der stadig var lempet efter Jordens daværende Tilstand, ligeledes kun lidt efter lidt fremstod paa hans Skaberord. Men indrømme vi end dette, maae vi dog ogsaa fra et theologisk Standpunkt afgjort forkaste de forskjellige Plante- og Dyrearters Opstaaen af hverandre og sluttelig af en eneste eller kun faa Stamformer.

Thi efter den bibelske Skabelsesboretning staaer det fast:

1) at alle Dyr og Planter, der nogensteds findes paa Jorden, bleve vakte til Liv ved Guds Villic, enten umiddelbart, idet han skabte dem selv, eller middelbart, idet han meddeelte de først skabte Evnen til at formere og forplante sig.

2) at ikke blot „nogle faa Stamformer“ i de forskjellige Perioder bløve umiddelbart skabte, men forskjellige Slægter paa alle optænkelige Omraader af Dyr- og Planteriget, i Vandet, i Luften og paa Landjorden, og enhver Slægt „efter sine Arter“, altsaa ikke blot af een men mange Slags Arter. Hvorledes alle disse Arter bleve umiddelbart frembragte af Gud, siges ikke nøiere. Om de paa Skaberordet strax kom tilsyne i fuldendt Tilstand, eller om Gud blot meddeelte Jorden Kraft til efterhaanden at udvikle og frembringe dem, er ikke klart af Bibelen. Det Sidste er sandsynligt for Planternes Vedkommende, det Første for Dyrenes, i det mindste for de fuldkomneres; thi her bruges ikke blot Udtrykkene „*producat terra*“ men „*fecit, creavit Deus*“, hvad der synes at antyde, at Gud frembragte de første Dyr paa lignende Maade som Mennesket, meddeelte et af Jord dannet Legeme Livskraft, skabte dem altsaa i uddannet og udvoxen Tilstand.

Ligeledes er det uvist, om Gud hver Gang har skabt kun eet Exemplar og eet Par af de forskjellige Dyr- og Plantearter, eller strax flere over hele Jorden. Det Sidste er der meest Sandsynlighed for, da den bibelske Beretning gjør Indtrykket af, at Vand og Land overalt samtidigt paa Guds Skaberord fyldtes med en Masse organiske Væsener. At iøvrigt de forskjellige Plante- og navnlig Dyrarter ikke frembragtes alle paa een Gang men i forskjellige Perioder, siges udtrykkeligt i Bibelen; og Geologien kommer derfor paa ingen Maade i Strid med Bibelen, naar der i de forskjellige Jorddannelser findes forskjellige Arter Planter og Dyr. Tvertimod bliver den bibelske Skabelsesberetning derved ikkun stadfæstet og nærmere bestemt, medens saadanne geologiske Kjendsgjæringer ikke — som vi have seet — finde nogen tilfredsstillende Forklaring i Darwinismen, men endog staae i directe Modstrid med den.

Efter de to ovenfor af Skabelsesberetningen fastslaede Kjendsgjæringer reiser der sig imidlertid endnu et andet

Spørgsmaal, som er af Vigtighed for vor Gjenstand, nemlig følgende: Ere alle de første Exemplarer af alle disse mangfoldige Arter Planter og Dyr, der efter Guds Villie i forskjellige Tidsrum ere blevne til, umiddelbart af Gud selv kaldede til Liv, og have de af ham faaet Evnen til kun at forplante sig i deres Art, eller have ikke i det mindste nogle af disse Arter efter Guds Plan udviklet sig af andre Arter paa lignende Maade, som Darwin hævder, at alle Organismers Udvikling af nogle faa Stamarter paa naturlig Maade er gaaet for sig?

Fra et reent theologisk Standpunkt maa selv denno beskedne Form af den darwinske Lære betragtes som uholdbar, saalænge ikke maaskee sikrere naturhistoriske Kjendsgjæringer nødvendig fordre en anden Forklaring af den h. Skrivt. Thi den bibelske Skabelsesberetning fremhæver ved alle Slægter Dyr og Planter ganske særligt, at de bleve skabte „efter deres Art“, at „alle have deres Sæd efter deres Art“, at der opstaae Arter, „i selve hvilke Sæden er“, at de altsaa kun skulle forplante sig „efter deres Art“. Ved Dyrene bliver Forplantningen „efter deres Art“ vel ikke saa stærkt betonet som ved Planterne, men følger af Analogien med disse og stadfæstes af Erfaringen, ifølge hvilken Dyrene virkelig ogsaa ligesom Planterne stedse kun forplante sig „efter deres Art“. De forskjellige Arter Planter og Dyr ere altsaa realiserede Skabertanker, reale Begreber satte af Gud, bestemt afgrændsede ligeoverfor hverandre, uforanderlige i deres væsenlige Egenskaber, og have efter Guds Villie kun Evne til bestandig at forplante sig „efter deres Art“. Alle virkelige Arter af Planter og Dyr ere følgelig oprindelig skabte af Gud selv. Saalænge altsaa Naturvidenskaben ikke evident beviser, at en eller anden Plante- eller Dyreart virkelig og faktisk har udviklet sig af en anden Art ved Omændring af væsenlige Særkjender, saalænge maae vi i Overensstemmelse med Bibelens Beretning ubetinget holde fast ved, at de første

Exemplarer af alle Dyre- og Plantearter ere umiddelbart skabte af Gud; og den Omstændighed, at Slægterne ere skabte „efter deres Art“ og skulle forplante sig saaledes, bliver vistnok kun af den Grund saa stærkt accentueret af Bibelen, at den vil belære os om, at alle Arter ere skabte af Gud og følgelig ogsaa gode. Dette hævde vi dog begribeligviis kun om de virkelige Arter, der objectivt og efter Guds Plan ere Arter, og ville dermed ingenlunde have sagt, at de omtrent 180,000 Arter Planter og 250,000 Arter Dyr, som Naturhistorien beskriver, alle ere virkelige Arter, da Naturforskerne let kunne skuffe sig paa Grund af den ofte store Vanskelighed ved at skjælné mellem Arter og Underarter, og mangen Gang opstille som en ny Art noget, der kun er en Underart eller Race af denne Art. Men Underarter og Racer kunne, som vi have seet, let være opstaaede paa den ganske naturlige Maade Darwin betegner.

Allerede i sin Anvendelse paa Planter og Dyr er den darwinske Theori altsaa imod den guddommelige Aabenbaring, saavel i sin Forudsætning, at de første Stamarter ikke ere skabte af Gud, som i sit Væsen, at alle Arter af Organismer successivt have udfoldet sig af disse faa Urformer. I det første Punkt modsiger den et udtalt kirkeligt Dogme, at nemlig Alt er skabt; i det andet er den imod den h. Skrivts tilstrækkeligt klare Ord og Theologernes almindelige Anskuelse, idet disse stadig have antaget, at enhver Dyre- og Planteart er bleven skabt af Gud, umiddelbart eller virtuelt, selv de, der skulle være opstaaede ved den formentlige generatio aequivoca. Kirken kan og vil aldrig, saalænge det blot dreier sig om Dyre- og Plantearternes Udvikling, og ikke de første Organismers og Menneskets Skabelse kommer med i Spillet, fælde en Autoritetskjendelse desangaaende, eftersom det er et recent naturvidenskabeligt Spørgsmaal, men Theologernes paa den h. Skrivts Ord grundede almindelige Anskuelse har sin Berettigelse, saa længe ikke Naturvidenskaben ved indlysende Kjendsgjæringer beviser det Modsatte.

Enkedronning Josephine af Sverig og Norge.

(Sluttet.)

Den 21de Juni fandt den høitidelige Sørgegudstjeneste Sted i det kongelige Slots Prunksal, hvor Sjælensessen med de til samme hørende Cæremonier celebredes af den Afdødes Aumonier, Pastor Moro, assisteret af to andre Geistlige*). Til Høire for Alteret stod Kisten, overtrukket med Purpurfløil, der var besat med Guld-kroner og omgiven af otte store Candelabrer. Salen var heelt betrukken med Sort med Kroner og Stjerner i Guld og rigt oplyst, og de kongelige og fyrstelige Slægtninge toge Plads omkring Kisten. Efter Messen, der accompagneredes af et Orchester under Anførsel af Hofcapelmester Norman, holdt Pastor Moro følgende Tale:

„Christne! — I ville tillade mig, at jeg her paa dette Sted blot tiltaler Eder med dette skjønne Navn, det eneste, som har Værd og Betydning her, hvor vi staae ligeoverfor Dødens alvorfulde Majestæt. — Christne! Naar den hellige Skrift giver Smerten et Udtryk, lægger den hende de Ord paa Læberne: „Jeg satte mig hen og græd.“ Ja — at være ene, at udgyde sine Taarer i Eensomhed, det er den bedste og eneste Trøst og Husværelse, naar vore Hjerter hjemsøges af en dyb Sorg. Vnr jeg derfor blot en Tolk for den naturlige Følelse, da vilde jeg ligeoverfor de jordiske Levninger af den saa inderligt Elskede og dybt Savnede blot kunne give den Udtryk i Taushed og Taarer. Men her taler jeg som Religionens Forkynder, og Religionen, Guds Røst, har det Kald og den Pligt at tale, naar Hjertet, hjemsøgt af Sorg over et uerstatteligt Tab, ellers vilde blive et Bytte for Fortvivlelse og Haabløshed. Thi ene Religionen formaaer at udbrede Lys og Liv blandt Gravens Skygger, og ene den har Magt til at give Støvet Mæle, som om Livets friske Kræfter endnu rørte sig i det.

Lad os derfor med andægtige Hjerter og i Smertens og Savnets Taushed lytte til denne Himlens Brud! Hun staaer ved denne Baare som en Moder ved sit Barns Vugge; og idet hun holder sin ene Haand udstrakt over den Slumrende og løfter den anden mod Himlen, siger hun med Apostlen Paulus: „Sørger ikke over de Hensøvede

*) Dette Referat er meddeelt efter „Aftonbladet“ af 21. Juni.

som de, der ikke have Haab“; og den tilføier: det Gode er evigt, og den som gjør Godt deler Evigheden med det Gode. — „Gud er Kjærlighed, og den som lever i Kjærlighed, bliver i Gud og Gud i ham.“ Derpaa siger hun atter med Paulus: „Dette Forkrænkelige maa iføres Uforkrænkelighed, og det Dødelige iføres Udødelighed. Men naar dette Dødelige er iført Udødelighed, da fuldkommes det Ord, som er skrevet: Døden er opslugt til Seir Værer derfor faste, ubevægelige og altid frugtbarc i Herrens Gjerning, vidende, at eders Arbeide ikke er forfængeligt i Herren.“ — „Og, idet hun endnu engang kjærligt udstrækker Haanden over sit sødt slumrende Barn, siger hun tilsidst med Apostlen: „Tænker paa hende, betragter Udgangen af hendes Vandel og efterfølger hendes Tro!“

Disse guddommelige og trøsterige Ord ville vi trolig gjemme i voro Hjerter, disse Religionens og Troens Ord, som gribe os Alle saa dybt i et Øieblik som dette, da de udtales over de jordiske Levninger af det, som her var det Udødeliges synlige Hylster. Vi ville leve saaledes, at ogsaa vi i vore sidste Øieblinko kunne gjentage de Ord, som paa den skjønneste og meest rørende Maade krone en Gud velbehagelig Livsvandel: „Hvor er jeg lykkelig!“ O, hvor betydningsfulde ere ikke disse Ord — de sidste, som gik over hendes Læber, og som hun igjennem mig overbringer Eder til Trøst og Opmuntring!

Ja, hun kunde medrette sige, at hun var lykkelig; thi hele hendes Levnet kan i Sandhed betegnes med det Ord Kjærlighed: Kjærlighed til Gud, Kjærlighed til sin Familie, Kjærlighed til sit nye Fædreland; ja lykkelig; thi hun kunde i sit Livs sidste Stund gjentage disse Pauli Ord: „Jeg har stridt en god Strid, jeg har fuldkommet Løbet og bevaret Troen; derfor er Retfærdighedens Krone henlagt til mig, hvilken Gud, den retfærdige Dommer, skal give mig paa hiin Dag.“

Det er derfor ikke os, som skulle sige hende Farvel; thi hun har allerede lykkeligt tilbagelagt Veien og er kommen til sit rette Hjem; det er hende, ene hende, som kan ønske os, der endnu ontumles af Livets Storme, et Farvel, et Farvel, der kan bringe os Velsignelse!

Vi ville ikke glemme dette Farvel! Lad det styrke os under de Prøvelser og den Kamp, som er uadskillelig fra vor jordiske Vandring, saa at vi, skjøndt vi her skilles fra hende med taarefyldte Øine, engang maac blive forenede med hende i den evige Glæde, hvor der er beredt

hende en uforgængelig Krone som Løn for et Løvnet, der kan indbefattes i de Ord, der ere skrevne om Christus, til hvem hun stedse saae op, som sit høieste Forbillede: „Han vandrede omkring og gjorde vel mod Alle og hjalp Alle.“

Med disse Følelser ville vi bringe den Hedengangne et skjønnere og værdifuldere Hyldingsoffer end de for-gængelige og snart visnende Blomster, som nu smykke hendes Baare. Det skal paa Englevinger bæres op til hende, for, som et Vidnesbyrd om de Efterlevendes tak-nemmelige Ihukommelse, at forøge hendes Salighed, forudsat, at noget Jordisk kan forøge Himlens Salighed, Fred, Ro og Glæde! Amen.“

Da det udentvivel vil interessere en Deel af vore Læsere at erfare noget nærmere om de mærkelige Slægtskabsforhold, der forbandt den afdøde Dronning med Familien Bonaparte, og, paa Grund af denne Slægts fremragende Stilling og alle andre jordiske Storheder fordunklende Glands, med flere af Europas Fyrstehuse, tilføie vi herom følgende Notitser:

Hendes Bedstefader, Vicomte Alexander Beauharnais, var født i Aaret 1760 paa den fransk-vestindiske Ø Martinique og blev i Aaret 1780 i Paris gift med sin Landsmandinde Josephine Tascher (født 1768), hvis Fader var en rig Eiendomsbesidder paa den nysnævnte Ø. Vicomte B. blev siden en begejstret Tilhænger af Revolutionens Grundsætninger, indtraadte i Krigsstanden og førte allerede i Sommeren 1793 Overcommandoen over Rhinarmeen; men det gik ham som hans Forgænger Custine og flere andre franske Generaler paa den Tid. Han blev anklaget og stillet for Revolutionstribunalet, fordi han ikke itide havde kunnet redde det af Franskmændene besatte Mainz fra at overgive sig til Preusserne. Han blev frikendt, men siden atter fængslet, som mistænkt for at have conspireret mod Republikken, hvis terroristiske Magthavere navnlig i enhver Adelsmand saae en Forrøder. Den talentfulde og fra Charakterens Side i enhver Henseende agtværdige unge Mand maatte i en Alder af knap 34 Aar lade sit Liv paa Skafottet den 23de Juli 1794,

kun fem Dage før Robespierres Henrettelse gjorde Ende paa de to sidste Aars massevisse Myrderier. Da Rigdom og den af Rædselsregimentet decretrede Inddragelse af alle heurttede „Førræderes“ Formue var en Hovedbevæggrund til Størstedelen af de fældede Dødsdomme, var ogsaa hans unge Hustru nogen Tid efter ham bleven kastet i Fængsel med Udsigt til at dele hans Skæbne, men hun var saa heldig at finde en Beskytter i en af Revolutionens vigtigste Ledere, Barras, som havde en væsenlig Andeel i Robespierres Undergang. Han reddede Josephines Formue og foranledigede hendes Formæling med den daværende Overgeneral over den italienske Armee, Bonaparte, senere Kaiser Napoleon I. Hendes Datter af første Ægteskab, Hortensia (f. 1783), blev gift med Napoleons næst yngste Broder Louis (fra 1806—1810 Konge over Holland) og var Moder til Napoleon III. Flere af Dronning Josephines Sødskende bleve giftede med fyrstelige Personer. Hendes ældste Broder August blev formælet med Dronning Maria da Gloria af Portugal, hendes Søster Amalie med Kaiser Don Pedro I. af Brasilien, og den yngste Broder med den russiske Kaiser Nikolaus I.' Datter Maria.

Kirkelige Efterretninger.

Breslau (Culturtilstande). „Neue Schlesis. Kirchenz.“, et protestantisk Orgau, skriver i sit nyste Numer: „Formanden for Kirkeraadet og Menighedsudvalget af Bernhardinkirken gjorde i deres sidste Møde Meddelelser om Ægtevielser og Daabshandlinger, som ere meget bedrøvolige. I det første Aar efter Indførelsen af den Lov, som overdrager de verdslige Myndigheder det Hverv at føre Listerne over de Fødte, Ægteviede, Døde o. s. fr., forbleve udøbte: i Elisabeth Sogn 30 pCt. af de Fødte, i Magdalena Sogn 34 pCt., i Bernhardin Sogn 33 pCt., i Ellevetusindjomfruers Sogn 34 pCt., i Barbara Sogn 30 pCt., i Salvator Sogn 28 pCt. Ikke ægteviede bleve: i Elisabeth Sogn 58 pCt. af Brudeparrene, i Magdalena

Sogn 54 pCt., i Bernhardin Sogn 60 pCt., i Ellovetusindjomfruers Sogn 69 pCt., i Barbara Sogn 54 pCt., i Salvator Sogn 71 pCt. Med Vemod tilføier Bladet: De store Byers travle Urolighed overdøver Gemyttets (!) Fordringer. "Altsaa Opfyldelsen af en religiøs Pligt er kun en Fordring af Gemyttet?!"

London. Lord Archibald Douglas, der, som berettet i Kirketidendens Nr. 26, var vendt tilbage til den katolske Kirke, er siden bleven viet til Præst.

— For et Par Uger siden holdt den katolske „Poor School Comité“ sit aarlige Møde i St. James Hall. En glimrende Forsamling af Adelsmænd, Geistlige og fremragende Borgere havde indfundet sig under Cardinal Mannings Forsæde. Hans Eminence bemærkede blandt Andet, at af de 32,000 katolske Børn, som ere i London, søge 7000 ikke katolske Skoler, medens 25,000 ere indskrevne i katolske Læreanstalter.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23de Juli. 7de Søndag efter Pintse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 og Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 24. M. Irenæus, Biskop og Mart. 25. Ti. Jacobus den Ældre, Apostel. 26. O. Anna, den h. Jomfrues Moder. 27. Tø. Hermenegild, Mart. 28. F. Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. 29. L. Olav, Konge og Mart.

Søndagen den 30te Juli. 8de Søndag efter Pintse.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8¹/₄. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdag Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 5—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8¹/₂. — I Sct. Josephs Hospital (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdag Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5. i Kjøbenhavn.

N° 30.

Søndagen den 30te Juli.

1876.

Indhold: Theologien og den moderne „Videnskab“. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, America.

Theologien og den moderne „Videnskab“.

Efter i vor foregaaende Artikel at have gennemgaaet de Principer, der ere afgjørende ved naturvidenskabelige Spørgsmaals Paakjendelse fra et bibelsk og theologisk Standpunkt, og dernæst at have bedømt Darwinismen, maae vi her føre endnu en Gjenstand paa Tale, som navnlig i den nyere Tid er bleven af den allerstørste Betydning. Den moderne „Videnskab“ bliver nemlig ikke træt af stedse og overalt at fremhæve den Modsigelse, der skal existere mellem „Videnskaben“ og den guddommelige Aabenbaring, og viser en saa stor Ringeagt for „Videnskabernes Dronning“, Theologien, at man betegner denne som en „forloren Videnskab“, som „Humbugsvidenskab“*), og som ikke

*) Med rigelige Renter kunne vi give Forfatteren af „Folkelige Foredrag“ „Humbugen“ tilbage. Thi en Professor i Philosophi, som vil oplyse vort Folk med saadan meningsløs og ulogisk Snak, kan ikk egjøre Andre en saadan Bebreidelse, uden selv at

jævnbyrdig med sine ophøiede Naboersker vil have den udelukket fra Universiteterne. Navnlig henviser man til Naturvidenskabernes Resultater og paastaaer triumpherende: „Astronomien trækker Taget bort over Hovedet paa Rettroenheden, og Geologien river Jordan bort under Fødderne paa den.“ Tusinder af tomme Hjerner troe naturligviis paa disse „Videnskabens“ Herrers Ord hvad de fortælle; og en Mængde unge Mennesker, der have deres Viisdom fra de moderne Universiteter, tabe der deres christelige Tro, som de have bragt med fra Fædrenehjemmet, og blive ikke sjælden afgjorte Gudsfornægttere og vantroe. Det er altsaa sikkerlig paa sin Plads at skaffo os Klarhed angaaende denne Modsigelse og nærmere undersøge, hvorledes det hænger sammen med den.

Fremforalt maae vi holde fast paa, at Sandheden aldrig kan komme i Modstrid med sig selv; thi den er een, evig og uforanderlig som Gud selv, der, ligesom han er alle Tings Ophav, ogsaa er Kilden til al Sandhed. Derfor kan heller aldrig en naturlig erkjendelig Sandhed modsige en aabenbaret Sandhed; thi begge komme fra Gud. Hiin er af Gud nedlagt i Tingenes naturlige Orden og er altsaa en naturlig Aabenbaring fra Gud, denne meddeles os umiddelbart ved Guds eget Vidnesbyrd, er altsaa en overnaturlig Sandhed, nedlagt i hans h. Kirke, og maa være ufeilbar sand, eftersom Gud, den evige Sandhed, ikke kan fare vild eller skuffe.

Naturvidenskaben kan nemlig ikke komme i Strid med den overnaturlige Aabenbaring, da, som vi have seet, Bibelen slet ikke vil belære os om naturvidenskabelige Ting, men kun leilighedsviis berører dem for Aabenbarelsen af religiøs-sædelige Sandheders Skyld, og fremsætter dem paa en ubestemt, almeenfatteligt Maade, som det bedst

blive ramt først af den. Vi maae blot ønske, at disse „Foredrag“ ikke blive bekjendte nogensteds i Udlandet, da man ellers ikke kunde gjøre sig nogen synderlig høj Mening om vor danske Oplysning.

passer for dens Øiemed, religiøs Belæring. Det bliver derfor Naturvidenskaben aldeles overladt at udforske den sande Mening af saadanne Meddelelser og at fuldstændiggjøre den, og Theologien vil stedse med Tak modtage ethvert sikkert Resultat den er kommen til, og benytte det samvittighedsfuldt til Fortolkning af den h. Skrift. „Thi“, siger P. Pianciani, „Fremskridtet i Naturvidenskaberne bevirker ofte, at vi bedre fatte Meningen af Steder hos Profanforfatterne; meget mere kan altsaa dette Fremskridt kaste Lys over Guds Ord, hvor det taler om skabte Ting.“ Det er derfor en aldeles uberettiget og taabelig Mening, naar mange Lærde troe, at Bibelen og Theologien er en Hemske for troende Naturforskere. Saa længe Forskninger af den Art bevæge sig paa reent videnskabeligt Omraade og ikke gaae over paa det egenlig theologiske eller philosophiske Omraade, have de slet ikke at frygte for at støde an mod Bibelen og Kirkens Lære, da Aabenbaringen ikke giver nogen videnskabelig Forklaring af saadanne Spørgsmaal, og derfor heller ikke kan komme i virkelig Modsigelse med Videnskaben. Og i Virkeligheden lader der sig heller ikke paa vise et eneste Tilfælde, hvor et i Sandhed **sikkert** videnskabeligt Resultat er kommen i Collision med en **virkelig** Aabenbaringssandhed.

Naar der derfor indtræder en Modsigelse mellem Theologien og Naturvidenskaben, saa er denne kun en tilsyneladende og har sin Grund i, at man 1) enten ikke forstaaer Aabenbaringsordene rigtigt, eller 2) stiller ikke fuldstændig tilforladeliggjorte og uomstødelige Resultater af Videnskaben, men kun ubeviste Antagelser og Hypotheser imod de aabenbarede Sandheder, eller 3) at man er ledet vild af en uberettiget og falsk Speculation.

1. En feilagtig Opfattelse af Aabenbaringsordene kan finde Sted saavel fra Theologernes Side som fra Naturforskernes. Den enkelte Theolog og end mere en Lægmand kan fare vild selv i religiøs-sædelige Spørgsmaal, og for den sikre Opfattelse af saadanne Troessandheder

borger kun Kirkens Læreembede, saavel det ordenlige, der i hierarkisk Underordning bestandig forkynder og udlægger for de Troende de i Kirken nedlagte Sandheder, som ogsaa navnlig det overordenlige, der samtidig er Dommerembede og afgiver udtrykkelige Kjendelser, naar der til enkelte Tider opstaaer Tvivl om en aabenbaret Sandhed, eller Troesskatten sættes i Fare ved Vranglærdomme. Saadanne Kjendelser ere autentiske og ufeilbare, fordi de gives under den samme Sandhedsaands Bistand, der ogsaa inspirerede de bibelske Aabenbaringsord. Med saadanne aabenbarede Sandheder har Naturvidenskaben slet intet at gjøre, og bekæmper den dem, forvilder den sig ind paa et aldeles fremmed Gebet.

Hvad angaaer profanvidenskabelige Ting, der komme til Omtale i Bibelen, saa afgiver Kirken aldrig en definitiv Dom derom, eller dog kun forsaavidt religiøse Sandheder drages med ind i Spørgsmaalet. Men navnlig i den Slags Ting kunne Theologerne let misforstaae Bibelens Ord, saa længe den nøiere Kundskab til dem fattes enten blot det enkelte Individ eller den hele Tid. Men ingen har Ret til at opstille enkelte Theologers Opfattelser som Kirkens Lærers Lære og som guddommelig Aabenbaring. Heri ere solide Theologer ogsaa steds meget forsigtige, idet de aldrig opstille profanvidenskabelige Forklaringer og Resultater som theologiske Sandheder og ligesaa lidt betegne dem som modsigende Aabenbaringen.

Langt hyppigere skeer det, at Aabenbaringsordene angaaende naturvidenskabelige Ting opfattes aldeles falskt af selve Naturforskerne og dømmes at staae i Modsigelse med Videnskabens Resultater. „Og saaledes“, siger den h. Augustin, „stiller man da ikke Skrivtens Tanke, som man ikke kunde trænge ind i, men meget mere sin egen Mening ligeoverfor Sandheden, man anfører ikke det, man har fundet i den men i sig selv.“ Ganske sikkert kunne vi ikke vente og forlange en rigtig Skrivtfortolkning af Naturforskerne, eftersom de mangle alle de hermeneutiske

og theologiske Kundskaber, som udfordres til en saadan; men just af den Grund kunne og maae vi forlange, at de skulle lade theologiske Undersøgelser og Reflexioner blive udenfor og fritage os for „Modsigelser“ mellem Bibelen og deres Videnskab*).

- *) Af det her Udviklede finder ogsaa Galilæis mangfoldigt forvanskede Domfældelse sin Forklaring og relative Berettigelse. Kirken havde lige fra først af tilladt at foredrage som en Hypothese det copernicanske System uagtet de store Mangler, der endnu klæbde ved det, og dets tilsyneladende Modstrid med Bibelen. og tiltrods for, at det ogsaa fra et naturvidenskabeligt Standpunkt blev bekæmpet af de fleste og betydeligste Fagmænd, f. Ex. en Tycho Brahe, Baco af Vernlam og Descartes; Pave Pavl III. havde endog ladet Copernicus' store Værk „De orbium coelestium revolutionibus“, sig tilegne, og det var udtrykkelig selv før 1620 ved et Inkvisionsdecret tilladt Galilæi at forsvare sit System som Hypothese. Men hermed nøiedes Galilæi ikke; han opstillede det som afgjort Sandhed, og da han som troende Christen ikke vilde komme i Strid med Bibelen, søgte han at udlægge den, som om den endog beviste hans Lære; og — ligesom han overhovedet paa en aldeles usømmelig Maade stræbte at skaffe sin Anskuelse Gyldighed — vilde han endog gjøre et Dogme ud af den. Dette var dog at gjøre altfor stor Vold paa den h. Skrift, og Inkquisitionen dømte ham nærmest, fordi han havde gjort et theologisk Spørgsmaal deraf og opstillet aldeles uholdbare Paastande. Forkastede den end hans naturvidenskabelige System som stridende mod den h. Skrift, saa gjorde den det ikkun tvungen af den Omstændighed, at mange toge Forargelse af den nye Theori og end mere af Galilæis fremfusende Optræden, og støttet paa de anseteste Fagmænds Dom. Vel havde den gjort rigtigere i at skjænke disse mindre Tiltro og holde sin Dom desangaaende tilbage, men under disse Omstændigheder havde Domfældelsen dog sin relative Berettigelse, ligesaa vel som enhver Domstols Paakjendelse, der støtter sig paa rigtige Udsagn fra Vidernes og den Anklagedes egen Side, er retfærdiggjort, selv om den ikke stemmer med den objective Sandhed. Selv Protestanten Mullet du Par skrev endnu 1784 et Forsvar for den romerske Inkquisition i denne Sag. Desuden var Kjendelsen ikke definitiv eller sluttelig gyldig, da Paven mod Skik og Brug ikke havde undertegnet Decretet. At Galilæi stedse behandlede paa den bedste og meest ærefulde Maade, bevidner han selv. Le Feller, Dictionnaire historique.

2. Kommer der hyppigt allerede derved en tilsyneladende Modsigelse mellem Naturvidenskab og Aabenbaring frem, at man stiller en falsk Opfattelse af Aabenbaringslæren lige overfor naturvidenskabelige Sandheder, saa fremkommer en saadan endnu hyppigere ved, at Naturforskerne ikke epstille sikre videnskabelige Resultater men kun høist tvivlsomme Kjendsgjerninger og ubeviste Hypotheser imod Theologien og Aabenbaringen og saa bestandig lige strax finde en Modsigelse mellem Videnskab og Aabenbaring deri.

Naturvidenskaben har i den nyeste Tid unægteligt ydet store Ting, navnlig paa det empiriske Omraade, i Alt hvad der angaaer Iagttagelse og Constatering af forskjællige Kjendsgjerninger og Tilsyneladelser; men ingen Kjender af Naturvidenskaberne vil paastaae, at disse Iagttagelser allerede ere fuldstændigt afsluttede og for bestandigt hævede over enhver Tvivl. Endnu meget Mindre er der opnaaet i det, der egenlig er Hovedsagen — Forklaringen af Aarsagerne og Lovene for disse Tilsyneladelser. At der i mange naturvidenskabelige Grene, f. Ex. netop i Geologien, i denne Henseende endnu kun er opnaaet lidet Tilforladeligt, fremgaaer allerede af, at de største Autoriteter og Fagkyndige ingenlunde ere enige i mange vigtige Spørgsmaal. En italiensk Geolog, Brochi, gjør den ondsksfulde Bemærkning, at Naturen maatte da ytre sig ganske særligt klar, hvis fire Naturforskere skulde stemme ganske overens. Det franske Institut talte i 1806 over 80 Skabelseshistorier, som vare den bibelske Beretning fjendtlige, men af hvilke ikke en eneste har holdt sig til vore Dage eller endnu blot bliver anseet for Omtale værd. Om et halvt Hundrede Aar vil man maaske paa lignende Maade gaae hen over de fleste nuværende naturvidenskabelige Theorier til Dagsordenen. „Erfaringsvidenskaber“, siger Humboldt, „ere aldrig fuldendte. De sandselige Iagttagelsers Fylde er ikke til at udtømme; thi ingen Generation vil kunne berømme sig af at overse Totaliteten af Tilsyneladelser.“ Virkelig grundige Forskere ere derfor

meget beskedne i at stille det, Naturvidenskaben i Sandhed kan betegne som fast Resultat, høit, og nøies med at ansee det Meste kun som meer eller mindre sandsynlige Hypotheser. Men især vogte de sig for at fremstille saadanne Resultater som modsigende Theologien og Aabenbaringen, idet de godt indsee, at de mangle enhversomhelst Berettigelse dertil. Disse „Modsigelser“ finde i Regelen kun saadanne Naturforskere, der ikkun ere „Spadseregængere“ paa Naturvidenskabernes vidtstrakte Mark og næppe nok formaae at stave sig igjennem enkelte Blade af Naturens store Bog og talo Andre efter, eller, selv om de ere mere hjemme paa et eller andet Omraade, saa dog gaae noget ubesindigt tilværks med Behandlingen af deres ved Erfaringen indvundne Kundskaber, øieblikkelig ophøie blotte Sandsynligheder til Vished, overalt tillade sig Urimeligheder og drage Slutninger, der trodse alle Logikens Love, og overhovedet gjøre sig skyldige i Feil, som have deres Grund i Manglen paa de nødvendige almindelige Kundskaber og en solid philosophisk Uddannelse. Dette leder os til den tredje Grund, hvorfor den moderne Videnskab saa let kommer i Strid med Theologien, den uberettigede og falske Speculation nemlig.

3. Mangengang slaaer Naturvidenskaben sig ikke til Ro med at iagttage det Factiske og udforske Lovene og de nærmeste Aarsager dertil, men, idet den giver øfter for vor Aands naturlige Trang, søger den at trænge frem til Tingenes sidste Aarsager. Men hermed er da ogsaa den egenlige Naturforsknings Grændser overskredne, og den philosophiske Speculations Omraade betrædes. Da nu dette ikke er vore Naturforskeres stærke Side, komme Philosopherne dem til Hjælp med en Philosophi, der vender op og ned paa Alting, og søge ogsaa paa den anden Side at støtte og udsmykke deres philosophiske System med Naturvidenskaben; saaledes opstaaer da ved denne Forbindelse af Naturvidenskab og Philosophi kun en materialistisk, pantheistisk og deistisk „Videnskab“, som ganske vist kommer i skjærende Modstrid med den guddommelige

Aabenbaring og den christelige Tro, men ogsaa viser sig grundfalsk allerede for Fornuftens Domstol. Thi en sund Philosophi maa ved følgerigtig Tænkning nødvendigviis komme til en Gud, som den christne Tro lærer os ham: et uendelig fuldkomment Væsen, der af fri Villie har skabt, frembragt af Intet, Alt hvad der er udenfor ham, og endnu bestandig opholder, styrer og regerer hele Verden og — hvad der er en ganske særlig Vederstyggelighed for denne „Videnskab“ — ogsaa kan og tør tale til Menneskene, og som hele Naturens Lovgiver og Herre endog virke Under. naar dette tykkes ham godt og nødvendigt for noget høiere end blotte Naturformaal. Naar derfor en af de lærde Herrer, som ville have Theologien udelukket fra Universitetet, paastaer, at det slet ikke kommer den Videnskab, der indtager en fjendtlig Stilling til Theologien, an paa, hvilket Gudsbegreb man har, saa er dette kun et nyt Beviis paa den usalige Principløshed og Begrebsforvirring, der giver sig tilkjende overalt i den moderne Videnskab. Alt kommer netop alene an paa, hvad for et Gudsbegreb man har, ikke blot i selve Theologien men ved enhver Videnskab, som ikke bliver staaende ved de blotte ydre Phænomener og deres nærmeste Aarsager, men søger at arbeide sig frem til Tingenes høieste Grund og sidste Aarsag og formaster sig til der at optage Kampen med Theologien. Og just fordi den moderne Videnskab har mistet det rette, christelige, ægte philosophiske Grundbegreb, hersker der navnlig paa dens ideale Territorium en fast babylonisk Forvirring. Dag for Dag tager det til med denne Ødelæggelsens Rædselsfuldhed, idet der opstaaer det ene philosophiske System efter det andet, og disse af al Magt indbyrdes bekæmpe hverandre, ere i høieste Grad uenige i de vigtigste Ting og navnlig i Hovedpunktet, den sidste Grund til alle Ting, ligesom de til den Dag idag endnu ikke have ydet et blot nogenledes antageligt Resultat. En saadan „Videnskab“ har imidlertid ingen Berettigelse til par excellence at proklamere sig Videnskab, den er selv ingen Videnskab; thi om

Hovedsagen, alle Tings sidste Grund, som Philosophien specielt søger, veed den Intet og har kun sig selv modsigende, aldeles ubegrundede og uholdbare Meninger derom. Vi maa derfor høit og lydt protestere imod, at der gives en Modsigelse mellem Theologi og Videnskab. Ikkun en „Scientia falsi nominis“, en ensidig og navnlig i religiøse Ting ofte fuldstændig uvidende, overfladisk, ulogisk og principløs Videnskab kommer i Modstrid med Theologien som med Sandheden overhovedet. Mellem den sande Videnskab og den Theologi — hvorunder vi kun forstaac den af det kirkelige Læreembede almindelig docerede og godkjendte Theologi — hersker der i Alt den inderligste og fuldstændigste Harmoni, som ikke blot Middelalderens storartede filosofiske og theologiske Systemer, men ogsaa — i det mindste forsaavidt Talen dreier sig om reent videnskabelige Spørgsmaal og navnlig om det christelige Gudsbegreb — den nyere Tids Stormænd og Fyrster i Naturvidenskaben bevise. Baco af Verulam († 1626) siger: *Leves gustus in philosophia movere fortasso ad atheismum, sed pleniore haustus ad religionem reducere.* En overfladisk naturphilosophisk Kundskab fører let til Atheismo, men et dybere Studium fører tilbage til Religionen. Den nyere Astronomies troe Fædre, Copernicus, Newton og Keppler, vare, som bekjendt, ikke blot troende men fromme Christne, og en af Nutidens berømteste Astronomer, Secchi, er endog — Jesuit. En af forrige Aarhundredes største Matematikere, Euler, skrev en glimrende „Den christelige Aabenbarings Redning ligeoverfor Fritænkerne“. Blandt de betydeligste nyere Naturforskere, der udmærkede sig ved et christeligt Sindelag, ville vi kun anføre: en Ampère, som paa sit Dødsleie († 1836) forsikrede, at han kunde den lille Bog om Christi Efterfølgelse udnad, en Cuvier, som siger: „Moses har efterladt os en Kosmogoni, hvis Paalidelighed Dag for Dag bliver stadfæstet paa en beundringsværdig Maade Moses Bøger vise, at han havde aldeles fuldkomne Begreber med Hensyn til alle Hovedspørgsmaal

i Naturvidenskaben. I Særdeleshed er hans Kosmogoni, fra et reent videnskabeligt Standpunkt betragtet, yderst mærkelig, idet den Orden, han anviser de forskjællige Skabelses-epoker, er nøiagtig den samme, som udledes af de geologiske Forskninger.“ I samme Retning vidne Marcel de Serres og andre*). Deluc kalder Aabenbaringen for „alle Menneskeaaandens Studiers Havn og Hvilested“. Englænderen Chalmers udtalte høitideligt i Aaret 1833 i en Forsamling af Naturforskere sin Overbeviisning, at Christendommen havde Alt at haabe og Intet at frygte af Naturvidenskabens Fremskridt. Og hvad end mere er, denne hans Yttring blev modtaget med stort Bifald af Forsamlingen. Vort Fædrelands Pryd, H. C. Ørsted, siger i sin „Aanden i Naturen“: „Det ligger i Forskningens Væsen at søge det Evige i Tingene“, og viser, hvorledes „Videnskabens egen Natur fordrer, at dens Cultur udvikler sig til Religion.“ Linné, Sverigs Stolthed, skriver i Indledningen til sit „Systemet i Naturen“: „Deum sempiternum, immensum, omniscium, omnipotentem expergefactus a tergo transeuntem vidi et obstupui.“ Som opvaagnet af Slummer har jeg med Undren seet Sporene af den evige, uendelige, alvidende og almægtige Gud overalt i Naturen. — Kort sagt, næsten alle Videnskabens Mestre og Coryphæer ere ogsaa Venner af den guddommelige Aabenbaring eller staae i det mindste ikke fjøndtligt ligeoverfor den. Det gamle ærlige „Wandsbecker Bud“, Claudius, har altsaa upaatvivlelig Ret, naar han skriver: „Jeg nægter ikke, at jeg jo har min store Glæde af disse Mænd — ikke alene paa Grund af Religionen; den kan selvfølgelig hverken tabe eller vinde ved Lærde, hvad enten de saa ere smaa eller store. Men det fryder En at see f. Ex. saadan en af de meest flittige og uførtroedne Naturforskere, der var bleven graa i sin Tjeneste og vidste og havde erfaret Mere om den end de Fleste, at see en slig Jupiters Fugl med sit høie og skarpe Blik (en

*) Nicolas, Philosophische Studien. I. Bd. S. 360. 423.

Baco, Newton . . .), at see saadanne Folk, der med al deres Indsigt ikke tykkes sig selv vise, staae der lærelystne og som det sømmer sig, med Hatten i Haanden ved Alteret og Guds store Hemmeligheder, efter at være trængte dybere end Andre ind i Naturens Hemmeligheder; . . . dette fryder En, saa man atter faaer Mod paa Lærdommen, der virkelig lader sine Venner og Tilhængere vide Mere og derved gjør dem til fornuftige Folk, ikke til Narre og Spottere. Det gjør da en besynderlig Virkning, naar man paa den anden Side seer de lette Tropper defilere forbi med Hatten paa og i deres dybe Viisdom slaae Krøller paa Næsen.“*)

Roligt kunne vi overlade saadanne „lette Tropper“ deres Glæde og Berømmelse ved at bekæmpe Religion og Tro og frygte ikke for os men vel for dem selv, frygte paa deres Vegne, som ved deres videnskabelige Virksomhed havde rigere Leilighed end Andre til at lære Guds uendelige Storhed og Måjestæt at kjende og elske alle hans Værker, men kun bruge deres Evner og Videnskaber til at storme Himlen med, til at degradere Gud til et latterligt Phantom og rive Tusinder udødelige Sjæle Religion og Tro ud af Hjertet, istedetfor at drage dem til Gud. Naar ikke engang Hedningerne efter Apostlenes Vidnesbyrd have nogen Undskyldning for ikke at have erkjendt Gud af hans Værker, hvilken frygtelig Dom maa da ikke ramme de Christne, som tillukke deres Øie ikke blot for den naturlige men ogsaa for den overnaturlige Aabenbaring og gjøre sig det til Opgave at befordre og udbrede Ugudelighed og Vantro!

*) Cladius Werke VI. 122.

Politisk Overblik.

Orienteu. Serberne og Tyrkerne have hver paa sin Side benyttet Tiden til at fortælle Verden, at de have vundet mange og blodige Seire over hverandre, men noget egenlig Afgjørende synes ikke at have fundet Sted endnu. Dog synes saa meget at være vist: Serberne ere indtil idag komne mindst heldigt fra det af de To, og selv om de Beretninger i Udlandets Blade, der gaae ud paa at spaae Fyrst Milan og hans Hær en snarlig Undergang, ere overdrevne, saa har Krigslykken i alle Tilfælde været dem temmelig ugunstig, og de store Drømme og stolte Forventninger, hvormed man rykkede ud af Belgrads Porte, have faaet et alvorligt Knæk af den ublide Virkelighed. Heller ikke Montenegrinerne og de forskjellige bosniske og herzegowinske Afdelinger have drevet det videre end til en mere eller mindre uheldig Guerrillakrig. Begejstringen for den serbiske Bevægelse deles iøvrigt kun af de græske Christne i Donaulandene. Katholikerne kjende Russerne og Grækerne for godt til at foretrække dem for Tyrkerne, som, hvor galt de end ofte have baaret sig ad, ere langt tolerantere imod Katholikerne end de græske Schismatikere. De bosniske Katholiker have derfor, siger man, henvendt sig til Østerrig om Beskyttelse.

Hvad Forholdet mellem Stormagterne angaaer, da er dette endnu lige saa dunkelt og hemmelighedsfuldt som for nogen Tid siden. Rusland understøtter Serberne ved at tillade og begunstige Tilførsler af Vaaben og Penge til disse, og de serbiske Soldater føres for en stor Deel af russiske Officerer, men ikke destomindre gjælder det for en Troessætning i den diplomatiske Verden, at Stormagterne ere enige om Neutralitet og om at localisere Krigen saa længe som muligt. Opmærksomheden er naturligviis særlig henvendt paa Berlin, hvor man holder sig meget forsigtigt tilbage. For nylig var den bekjendte engelske Statsmand Lord Russel i Kissingen i et Besøg hos Fyrst Bismarck, der bruger Badeuren sammesteds; dette tydede paa en Tilnærmelse mellem Preussen og England; men nu heder det, at Rumænien gjør Mine til at bryde sin Neutralitet; at dette lille Land fordrer en Gebetsudvidelse for ikke at slutte sig til Serberne o. d. l. Da Fyrsten i Rumænien er en Hohenzoller, og den preussiske Indflydelse

der er temmelig stor, kunde man fristes til deraf at slutte til en Forstaaelse mellem Berlin og St. Petersborg.

Tydskland. Det er ofte blevet gjentaget i den seneste Tid, at Forholdet mellem Fyrst Bismarck og det national-liberale Parti var alt andet end godt, og at Rigskansleren tænkte paa at skaffe sig en anden Majoritet i Deputeretkammeret end det hidtilværende af Nationalliberale og Fremskridtsmænd bestaaende Flertal. Det er vist, at der i den sidste Tid har været nogle Kurrer paa Traaden, og at der ere faldne Udtalelser fra begge Sider — Regeringen og Fleertallet — som ikke tyde paa noget intimt Forhold. Dette har for Tiden ogsaa noget mere Betydning end ellers, da de nye Valg til Deputeretkammeret skulle foregaae til Efteraaret; men det er dog meget tvivlsomt, om det Hele fra de Nationalliberales Side er andet end en Manøvre, der gaaer ud paa at skaffe Partiet et Slags Skin af Selvstændighed i Vælgernes Øine. Regeringens kjølige Holdning har maaskee noget mere bag ved sig. Der er for Tiden dannet et nyt konservativt Parti i Tydskland, og den Maade, hvorpaa de officielle Blade stille sig til dette, kan nok give Anledning til allehaande Gissninger. Partiet kalder sig tydsk-konservativt, og gaaer ud paa at hævde Landbointeresserne imod Bybefolkningen og særlig det rige Bourgeoisies Politik. Lederne for dette Parti ere for største Deelen Mænd af det gammelkonservative Parti, hvis Organ er „Kreuzzeitung“, og hvortil mange af det preussiske Aristokrati slutte sig. Om det vil lykkes Partiet at skaffe sig Tilslutning i Landbodemokratiet er et Spørgsmaal, af hvis Besvarelse Partiets Fremtid afhænger. Programmet indeholder enkelte Fordringer, som kunne synes skikkede hertil; saaledes navnlig med Hensyn til Beskatningen. Med Hensyn til Kulturkampen udtaler det sig bestemt misbilligende og vil have gjort Ende paa den, men samtidigt findes ogsaa de obligate Phraser om Nødvendigheden af at maatte bekæmpe det katholske Hierarchies Overgreb, værne om Statens Ret odsl. Muligt er dette kun Talemaader for at faae Folk med ogsaa fra visse andre Sider; men det er ogsaa tænkeligt, at det er den gamle protestantisk-orthodoxe conservative Viisdom, som her gaaer igjen, og som mener, at man godt kan slaae løs paa Katholikerne i vor Tid, men dog beholde sit eget Kirkevæsen paa det Tørre. Det er for tidligt at dømme herom endnu, men det er klart, at Alt maaskee vil afhænge heraf for Fremtiden, da det jo siges, at netop dette

Parti er udseet af Rigskansleren til at danne Kjernen i den parlamentariske Majoritet, hvortil han vil støtte sig.

Frankrig. Den politiske Verden i Versailles har i den sidste Tid været optaget af Universitetsloven. Det vil erindres, at denne Lov, som frigav den høiere Underviisning, blev vedtaget af Nationalforsamlingen for omtrent et Aar siden. Alle virkelig frisindede Mænd af Høire og af Venstre stemte for den, en stor Deel „Liberale“ imod den — af Had til Kirken; thi, sagde de, Katholikerne ville blive dem, som vinde ved Friheden. De ere nemlig istand til at bringe saavel Mænd som Penge tilveie, hvad de Liberale ikke ere og heller ikke behøve, thi for dem er det langt lettere at faae fat i Statsmagten, og saa igjennem det bestaaende Monopol tvinge hele den høiere Underviisning over i den Retning de ville: i en bestemt christendomsfornægtende Retning. Adskillige Liberale — deriblandt Laboulaye — fandt dog denne deres Meningsfællers Fremgangsmaade altfor gal, og stemte for Loven, som blev vedtaget med et godt Fleertal. Da Venstre seirede ved de sidste Valg begyndte dog strax et Felttog imod Loven, som man vilde have — idetmindste forandret. Underviisningsministeren, Waddington, som er Protestant, var let at vinde, og han fremkom med et Forslag om, at de private Universiteter skulde miste Retten til at holde Examen. Forslaget gik igjennem i Deputeretkammeret, til de Liberalcs store Glæde, thi var først Examen retten berøvet Universiteterne, saa vilde deres Indflydelse for en stor Deel være brudt, hvilket netop var det man vilde. Vel havde de Liberale selv oprettet et saadant frit Universitet, men det havde hidtil kun ført en temmelig tarvelig Tilværelse; de katholske Høiskoler havde fuldstændigt overfløiet det. Friheden var aabenbart til Katholikernes Fordeel, følgelig maatte den afskaffes. Regeringen anvendte al sin Evne paa ogsaa at faae Senatet til at vedtage Loven, og i Betragtning af det store Antal liberale Senatorer, som kom ind ved de sidste Valg, var der en stor Sandsynlighed for at det skulde lykkes. Dette er imidlertid ikke skeet. Senatet har med et riuge Fleertal forkastet Loven og derigjennem hævdet Underviisningsfriheden i Frankrig. Biskoppen af Orleans og Laboulaye talte begge imod Loven. Hr. Waddington meente man vilde nu gaae af, men senere Efterretninger tyde paa, at den gamle Regel atter her bekræfter sig, at „liberale“ Ministre vel gjøre Meget, men — gaae af gjøre de ikke.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den persiske Afsending, General Nazare Agha, ledsaget af sin Secretair, havde nylig Audients hos den hellige Fader. De østerlandske Afsendinge beholdt deres høie Astrachan-Huer paa Hovedet, bukkede dybt for Pius IX. og kyssede ham paa Haanden. Afsendingen udtalte sig om den Lykke at være bleven valgt til Gesandt og saaledes at være istand til at faae Pavens Velsignelse for sig og sin Familie, da de Alle vare romersk-katholske. Den hellige Fader og hans Ledsagere bleve særdeles overraskede ved denne Meddelelse. Efterat Nazare Agha havde forelæst sin Souverains Brev, hvori Schahen kalder Paven den største Monarch og Messias' første Discipel, der er al Ære værdig, og forsikrer, at han anseer alle Katholiker som sine Børn, der altid skulle finde Beskyttelse hos ham, overgav Pius IX. ham et Kors og et Uhr i et elegant Futteral. „Korset, sagde Hans Hellighed, forestiller det Kors jeg bærer og som vi alle maae bære for at opnaae Indgangen i Himlen. Uhret vil angive de imellem denne Time og Evigheden, som aabner os vort egenlige Hjem, henriindende Timer.“ Generalen var meget rørt, takkede den hellige Fader af ganske Hjerte og trak sig tilbage efter at han havde faaet den pavelige Velsignelse.

Berlin. Den berygtede Prædicant Sydow har nu nedlagt sit Embede. Da han tog Afsked med sin Menighed, aflagde han endnu en Troesbekjendelse, hvori Christi Guddom bliver nægtet. Det er vistnok en Ære for Katholikerne, at ogsaa denne Herre i første Linie har udøst sin Harme over den katholske Kirke, fordi den allermæst er imod hans nymodens Evangelium.

America. De methodistiske Damer i Cincinnati, som ere forhindrede i at søge Kirken om Søndagen, lade lægge deres Visitkort paa Alteret. De efterkomme paa den Maade de alvorlige Opfordringer, der uafsladelig rettes til dem, om at hjælpe til ved Religionens Hjælp at lægge Baand paa den ustyrlige Masse. Ogsaa en ny Maade at dyrke Gud paa!

Bekjendtgjørelse.

Ifølge „Regulativ for den katolske Menighed i Kjøbenhavn's kirkelige Forstanderskab og Skolecommission“ III. § 5 samt I. §§ 13 og 15 vil der være at foretage Valg af et nyt Medlem af Menighedens kirkelige Forstanderskab og Skolecommission og ligeledes af en ny Suppleant istedetfor de efter Tour fratraadte, d'Hrr. Paraplyfabrikant Joh. Hoffmann som Forstander og Contorist Birch som Suppleant. I den Anledning have vi, i Medfør af ovenmeldte Regulativ I §§ 4 og 5, opsat en Fortegnelse over de Mænd, som erkjendes at have activ, respective passiv Valgret ved de forestaaende Valg, og vil denne Fortegnelse fra Søndagen den 30te Juli indtil Søndagen den 6te August inclusive henligge i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Præstehuset til Gjennemsyn for Enhver fra Kl. 8 Form. til Kl. 8 Aften.

Selve Valghandlingen vil derpaa foregaae sammesteds

Fredagen den 11te August, Kl. 9 Form.

efter den h. Messe, som holdes i Sct. Ansgarii Kirke Kl. 8½.

Forstanderskabet for den katolske Menighed i Kjøbenhavn, den 20de Juli 1876.

Søndagen d. 6. August udkommer intet Nr. af dette Blad.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30te Juli. 8de Søndag efter Pintse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 31. M. Ignatius af Lojola, Bekj. og Ordensstifter. — 1. August. Ti. Petri Lænkefest. 2. O. Alphons af Liguori, Biskop, Kirkelærer og Ordensstifter; Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 3. To. Opdagelse af den h. Stephanus' Reliquier. 4. F. Dominicus, Bekj. og Ordensstifter. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt. 5. L. Maria af Sne (Kirke i Rom).

Søndagen den 6te August. 9de Søndag efter Pintse. Christi Forklarelse. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 5 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 7. M. Cajetan, Bekj. 8. Ti. Cyriacus, Lærges og Smaragdus, Mart. 9. O. Romanus, Soldat og Mart. 10. To. Laurentius, Mart. 11. F. Tiburtius og Susanna, Mart. 12. L. Clara, Jomfru.

Søndagen den 13de August. 10de Søndag efter Pintse, Søndagsgudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 31. Søndagen den 13de August. 1876.

Indhold: Desiderius Erasmus. Bethlehem og Jesusbarnet. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Ingolstadt.

Desiderius Erasmus.

Et Livsbillede fra det sextende Aarhundrede.

Næst efter den Periode, da Christendommen fornyede Jordens Skikkelse og samlede dens forskjellige Folk til Eenhed i Tro og Gudsyndelse, og Enighed i Betragtningen af det nærværende Livs Betydning for en høiere Verden, opviser Verdenshistorien intet Tidsrum, der er blevet Udgangspunktet for en saa gennemgribende Forandring i de menneskelige Forhold, baade aandelige og timelige — i Tro, Tænkemaade og Livsanskuelse, som i Omdannelsen af Folkenes indre Samfundsliv og deres udvortes Forhold til hverandre —, som det ovennævnte Aarhundrede. Thi, ved at afbryde den Udvikling, som den religiøse Eenhed havde skabt, har den kirkelige Omvæltning givet de menneskelige Bestræbelser en Retning, der er den tidligere modsat. Dengang var Enighed i Tro og Gudsyndelse det Hensyn, der havde en overveiende Betydning ved

Afgjørelsen af alle timelige Conflicter; men efter den Tid har den religiøse Tvedragt tjent som Paaskud for politiske Rivaliteter mellem Folkene og deres Fyrster, og den Tvivlens og Vantroens Aand, som er bleven Frugten af Forkastelsen af det, som før anerkjendtes for utvivlsomt sikkert og vist, har taget en forfærdelig Hævn paa ethvert af Menneskelivets Omraader, ligefra Tankens og Videnskabens høieste Regioner indtil den kun i den jordiske Nødtørfts Tjeneste virkende Arbeiders Livsbetragtning. Misundelsens og Hadets Aand synes overalt ifærd med at gjøre sin Magt gjældende. Omvæltningens og Forstyrrelsens Aand, der i hint Aarhundrede reiste sig til Kamp mod Kirken, har siden til forskjællige Tider igjennem de verdslige Magthavere og i Statsenevældets Interesse fornyet sine Angreb paa den og gjør det, som bekjendt, endnu den Dag idag; det gjærer tillige overalt i Samfundets Dybder, hvor de vilde Kræfter, som Vantroen har frigjort fra alle høiere Hensyn, ruste sig til et afgjørende Stormløb mod en Samfundsorden, der er fremgaaet af Ringeagt for al høiere Myndighed og dermed har proclameret de materielle Kræfters Absolutisme.

Vi tage derfor næppe Feil i at troe, at det vil interessere vort Blads Læsere at gjøre nærmere Bekjendtskab med en Mand, der som ingen Anden bidrog til at give sin Samtid en Retning, der imod hans Villie skulde bringe de Elementer til billig og velgrundet Utilfredshed, som dengang gjørede trindtomkring i Kirken, til at explodere i en kirkelig Forstyrrelse, der endte med flere større og mindre Landes Affald fra den kirkelige Eenhed. „Der havde dengang“, siger en berømt Kirkehistoriker*), „blandt alle Classer af det tyske Folk samlet sig et rigeligt Stof til kirkelig Opposition, og ingensteds mere end blandt

*) Dollinger. Stimmung und Urtheile der Zeitgenossen in der ersten Periode des Protestantismus. S. 1. Deel af „Die Reformation, ihre innere Entwicklung und ihre Wirkungen.“

den talrige Classe af Humanister*) og Skolemænd, som med en Blanding af Ringeagt, Frygt og Had saae ned paa Universitetstheologerne og de geistlige Ordener som Stænder, der havde overlevet sig selv og burde overlade Ledelsen og Dannelsen af den opvoxende Slægt til dem.

Den meest ansætte og af hele Samtiden fejrede blandt de nysnævnte Videnskabsmænd var dengang Erasmus. Denne overordenlige Mand blev født i Rotterdam d. 28. October 1467. Hans Fader var en Hollænder ved Navn Gheraerds, og han selv førte i sin Ungdom Navnet Gheraerd Gheraerdson, men ombyttede det senere efter Datidens Lærdes Skik med det i Betydning tilsvarende latinske Navn Desiderius og dettes græske Oversættelse Erasmus**). Indtil sit niende Aar gjorde han Tjeneste som Chordreng i Domkirken i Utrecht, hvor han modtog sin første Skoleundervisning og blev derpaa optaget i den af „Brødrene af det fælleds Liv“ ledede Skole i Deventer, der udmærkede sig ved dens ivrige Bestræbelser for at fremme Studiet af de gamle Sprog. Her gav Erasmus i en Alder af knap fjorten Aar saa paafaldende Beviser paa sit Talent, at man spaaede ham en stor Fremtid. Men da han allerede i denne unge Alder havde mistet begge sine Forældre, overtalte hans nærmeste Paarørende ham til, imod hans Tilbøielighed, at indtræde i et Kloster i Gouda, hvor han tilbragte nogle Aar, indtil Biskoppen af Cambray under et Besøg i samme fritog ham for do med

*) Saaledes kaldte man de Lærde, som beskæftigede sig med Studiet af den græske og romerske Oldtids Literatur, der først ved Constantinopels Erobring af Tyrkerne (1453) kom i Flor i det vestlige Europa, hvor nu alle Dannede, ved de af bortflygtende græske Lærde medbragte Haandskrifter af Oldtidens Mesterværker, fik Leilighed til at gjøre sig bekendte med disse. Den herved vakte Begeistring for Studiet af de gamle Sprog bidrog mægtigt til at give hele Tiden et nyt Opsving og et fra Fortiden forskjælligt Præg.

***) Disse 3 Navne betegne, hvert i sit Sprog, hvad der er Gjenstand for Længsel og Kjærlighed.

Klosterlivet forbundne Forpligtelser. Han tilbragte derefter nogle Aar med lærde Studier i dagligt Selskab med denne Velynder (han var i den første Deel af denne Tid (1492) bleven viet til Præst), og begav sig derpaa til Paris, for at studere Theologi og fortsætte sine humanistiske Studier, medens han samtidigt underviste nogle rige Engländerne, af hvilke En sikrede ham en livsvarig Pension. Efter et kort Besøg i England gik han atter til Paris, derfra til Italien, navnlig til Venedig, Padua og Rom. Overalt gjorde man ham glimrende Tilbud; men han havde en afgjort Utilbøielighed for enhver Embedsstilling. Han modtog vel i Aaret 1509 en Ansættelse ved Universitetet i Oxford, hvor han holdt Forlæsninger over den græske Literatur, men forlod et Par Aar efter atter England og gennemvandrede paany Nederlandene og Tydskland, gjorde i Basel (1516) Bekjendtskab med den Tids første Bogtrykker og Forlægger, den lærde Frobenius, i hvis Huus han, med Undtagelse af korte Afbrydelser, fandt et Asyl, der tilfredsstillede hans Kjærlighed til lærd Ro og Eensomhed. Her besørgede han selv en Udgave af sine samlede Værker, der siden i Forening med hans Udgaver af flere Kirkefædre i ti store Foliobind udkom i Leyden; og her endte han den 12te Juli 1536 sit virksomme Liv, over hvis mangesidige Frugtbarhed man ikke noksom maa forbauses, naar man betænker, hvor stor en Deel af hans Tid der optoges deels af hans Reiser, deels af Besøg, deels af en udbredt Correspondance med de forskjelligste Mennesker fra Fyrster, Stormænd og navnkundige Lærde indtil en Mængde ubekjendte Literater, hvis Navne Verden kun kjender af hans Breve til dem. At reise var nemlig dengang forbundet med Besværligheder og et Tab af Tid, som man nu ikke har nogen Forestilling om; men Intet var istand til at hindre eller standse hans livlige Aands uafbrudte Virksomhed. „Fra Polen til Spanien, fra England til Ungarn var Alt opfyldt af hans Priis. Fyrster og Privatmænd, Geistlige og Lægmænd kappedes om at bevidne ham deres Beundring,

og, om han end havde sine Modstandere, saa har dog ingen Anden senere fundet sig stillet paa lige Trin med ham, ingen Anden i den Grad været hele det literære Europas personlige Middelpunkt. En af den Tids berømte Humanister, Camerarius, skrev om ham: Enhver, der ikke vil gjælde for en Fremmed i Muserns Rige, bringer ham sin beundrende Hyldest; den, der er saa lykkelig at have faaet et Brev fra Erasmus, kan rose sig af at have feiret en stor Triumph, og den som kan sige, at han har seet ham og talt med ham, regner sig dette endnu mere til Ære^{*)}.

Erasmus var saaledes et ganske enestaaende Phænomen i sin Samtids Øine; thi man kan med Sandhed sige, at alle den Tids Videnskabsmænd saae op til ham som deres Lærer og Forbillede, og Efterverdenen har bekræftet denne eenstemmige Dom. Den har uden Modsigelse stillet ham forrest i Rækken af alle dem, der have erhvervet sig blivende Fortjenester af den videnskabelige Gjenfødelse, der udmærkede det sextende Aarhundrede. Den saa at sige enestaaende Sprogkundskab, som det fortrolige Bekjendtskab med den hedenske Oldtids Literatur havde beriget ham med, anvendte han ikke blot paa kritiske Udgaver af en stor Deel tidligere ubekjendte græske og romerske Forfatteres Skrifter, men han gjorde den tillige frugtbringende for Theologien, deels ved Udgivelsen af flere græske og latinske Kirkefædre, deels og fremfor Alt ved i Aaret 1516 at skjænke sin Samtid den første fuldstændige Udgave af det nye Testaments græske Text, hvilken han ligesom sine Udgaver af de græske

*) Döllinger p. anf. St. Man kunde fristes til at antage denne Ytring af en af den Tids meest fortjente og almindelig anerkjendte Lærde for en af rivaliserende Jalousi fremkaldt Satire over den Forrang, som Alle vare enige om at tilkjennde en enkelt Dyrker af den samme Videnskab fremfor alle hans Colleger; men dette var ingeniunde Tilfældet. Beviset herfor ligger klart for Dagen i disse to literære Celebriteters Breve til hverandre.

Kirkefædre ledsagede med Oversættelse og korte Anmærkninger, ligesom han senere skrev udførligere Commentarer til alle det nye Testaments Bøger, især til Apostlen Pauli Breve. Al Verden var enig om at beundre den rene Smag og elegante Form af Tanke og Udtryk, der pryde hans Behandling af ethvert Stof, han lagde Haand paa; herom vidne i lige høi Grad hans Udgaver af Oldtidens Forfattere, hans Bibelforklaringer, og senere hans theologisk-polemiske Arbejder, saavel som de mangfoldige Breve, hvori han i en let og flydende Stil udtaler sig om Tidens brændende Spørgsmaal. Men det kan ikke noksom beklages, at Erasmus' theologiske Dannelse ikke havde holdt Skridt med hans øvrige videnskabelige Udvikling. Han havde fra sin tidlige Ungdom, da han grebes af Begeistring for den classiske Oldtid, uden at ahne det Uveir, som snart skulde bryde løs over Kirken, betragtet Studiet af de gamle Sprog og Bestræbelsen for at gjøre dette Studium frugtbringende baade for Videnskaben i Almindelighed og for Kirken som sit Livs Hovedopgave. Theologien i egenlig Forstand, den dogmatiske Theologi, havde han derimod ikke befattet sig synderligt med; den havde han desværre ikke gjort til Gjenstand for noget grundigt Studium; dertil var hans Tid og Arbeidskraft altfor stærkt optaget af hans øvrige Sysler. I Medfør af den eensidige Vægt han lagde paa Bibelstudiet syntes han at nære et forfængeligt Haab om en deraf fremgaaende Forbedring af de kirkelige Tilstande, efterhaanden som Uvidenhed og sædelig Slaphed i de høiere Stænder, fornemmelig blandt Geistligheden, afløstes af den Sands for aandelig Uddannelse og videnskabelig Beskæftigelse, som han ansaae det for sit Livs Opgave at vække og befordre.

Denne Betragtning af de daværende Forhold skulde imidlertid ligefra Begyndelsen af den kirkelige Bevægelse, som med Uret har faaet Navn af „Reformation“, bringe Erasmus i en falsk Stilling til dens Ophavsmand. Luthers kjække Optræden overraskede og imponerede den lærde

Mand, der i en Række af Aar havde levet sig ind i den Mening, at Bøger og Læsning mægtede at udrette Alt i Verden, at enhver Forandring i Livets vigtigste Forhold maa være en Frugt af rolige Overveielser og sindige Forhandlinger. I dette Sidste maa ethvert ved Kundskab og Erfaring modnet Menneske give ham Ret; men det maa ikke mindre erkjendes, at det ikke sømmer sig for en Mand af fast Charakter, og hvis Livsbetragtning bæres af en dybt rodfæstet Overbeviisning, at tabe sin Fatning og med Eet forandre en mangeaarig tidligere Holdning, fordi Tingene pludselig tage en anden Vending og Alt gaaer anderledes end han havde tænkt. Men det var desværre hine Egenskaber, der vare denne ualmindelige Mands svage Side. Man kan derfor vanskelig finde nogen anden psykologisk Forklaringsgrund til hans pludselige Overgang fra Modbydelighed for Alt hvad der griber forstyrrende ind i Tingenes rolige Udviklingsgang til en beundrende Anerkjendelse af Luthers Optræden og Adfærd i de første Aar af hans saakaldte reformatoriske Virksomhed, end en Følelse af, at, dersom han, hvem hans Samtid i de foregaaende Aar havde tiljuble sit eenstemmige Bifald, hvergang han i forskjellige Smaaskrifter havde paataalt de kirkelige Misbrug og med bidende Vittighed røvet den blandt en stor Deel af de Geistlige og Munkene herskende Uvidenhed og Usædelighed, og paaviist den fordærlige Indflydelse, som en af Uvidenhed forvansket Fremstilling af Kirkelæren i Forening med et slet Exempel maatte udøve paa den store Mængdes Religiositet og Sædelighed, — at, dersom han nu holdt sig tilbage, vilde han i Samtidens og Efterverdenens Omdømme fuldstændigt blive fordunklet af den en halv Menneskealder yngre, hidtil Verden ubekjendte Munk. At lade sig aldeles overfløje af en ung Mand, som Ingen i den lærde og dannede Verden hidtil havde kjendt, maatte være den af hele Europa feirede Videnskabsmand en utaaelig Tanke. Hvor frygt-som og forsigtig Erasmus derfor end af Naturen var, til-lod Æren ham ikke at tie; og strax at optræde som en

Modstander af Luther var ham ligesaa umuligt; thi han kunde ikke andet end erkjende, at Luther kæmpede med Vaaben, som han havde smedet; og han vilde sidst af Alt give sig Udseende af, i et saa afgjørende Øieblik at fornægte sin tidligere Overbeviisning og stille sig i Række med dem, der af Uvidenhed og Ligegyldighed forsvarede de kirkelige Misbrug og helst ønskede, at Alt blev som det var. Men vi skulle i det Følgende see, at den Udvei, som Erasmus valgte for at komme ud af denne Forlegenhed, ikke blot hildede ham selv i stedse voxende Vanskeligheder, men havde en høist fordærvelig Indflydelse paa alle de Manges Holdning og Omdømme, i hvis Øine han gjaldt for Tidens største aandelige Lys paa ethvert af Tankens og Videnskabens Omraader.

(Fortsættes.)

Bethlehem og Jesusbarnet.

Fra den 25de Marts af bar den hellige Jomfru vor Herre Jesus Christus, den legemliggjorte Guds Søn, i sit jomfruelige Skjød. Som et levende Ciborium*) omsluttede og bar Maria, midt iblandt Menneskene, Frelserens Legeme, Blod og Guddom. Hun ligesom bar hele Himlen i sig, Himlens Gud, Ham, som evigt tilbedes af Serapherne og alle Engle. 9 Maaneder efter, den 25de December, befandt Joseph og Maria sig i den lille By Bethlehém, Davids Families Fødeby, for der efter den romerske Kaiser Augustus Befaling at lade sig skrive i Mandtal. Denne Kaiser regerede dengang over næsten hele Verden. Propheterne, hvis Spaadomme Augustus saaledes, uden at

*) Det Kar, hvori de h. Hostier opbevares.

vide det, opfyldte, havde forudsagt (og det var alle Jøder vitterligt), at Christus, Messias, skulde fødes i Bethlehem og nedstamme fra Kong David.

Da Joseph og Maria, som vare fattige, ankom til Bethlehem, fandt de ingen Plads i Værtshusene, saa at de, da Natten nærmede sig, bleve nødte til at gaa udenfor Byen og søge Ly i en Grotte, hvor i mange Tider Hyrderne havde opholdt sig med deres Hjorder. Ved Midnatstid mærkede den hellige Jomfru, at det Øieblik var kommet, da det menneskevordne Ord endelig skulde komme tilsyne for sine jordiske Skabninger. Hun iførte sig de da hvide Klæder, som hun i dette Øiemed havde medbragt, og ordnede tilligemed den hellige Joseph en Smule Hø og Straa i en Krybbe tilligemed Svøb og Bind. Maria knælede, udstrakte sine Arme mod Himlen og geraadede i en hellig og guddommelig den jomfruclige Gudsmoder værdig Henrykkelse. Et himmelsk Lys omgav hende og midt i dette Lys kom Barnet Jesus pludselig tilsyne for hende, ligesom svævende i Luften i straalende Lysglands, og udstrakte kjærlig sine smaa Arme mod hende. Henrykt af Glæde tilbad Maria Barnet som sin Gud, og idet hun tog det i sine Arme, trykkede hun det til sit Hjerte og bedækkede det med Kys og Taarer Derpaa svøbte hun det og lagde det i den fattige Krybbe. Joseph knælede paa den ene Side, Maria paa den anden, og, idet de tilbade Herren, laae de der som de to Cheruber foran Pagtens Ark. De vare de Første, som tilbade Gudmennesket, de tilbade ham i Himlens og Jordens Navn med en Tro, en Kjærlighed, en Inderlighed, som ingen Ord formaae at beskrive.

Paa samme Tid skete der et stort yndefuldt Mirakel udenfor paa Marken, hvor flere Hyrder i Nattens Stilhed vaagede over deres Hjorder. En gammel Tradition siger, at der var tre, en Olding, en Mand og et Barn. Et stærkt Lys omskinnede dem pludseligt, en skjøn Engel viste sig for dem og sagde til dem: „Jeg kommer for at forkynde Eder en stor og glædelig Begivenhed, som vil opfylde alt

Folket med hellig Fryd. Frelseren, den Herre Christus, er eder født idag, og det Tegn, hvorpaa I skulle kjende ham, er, at I ville finde et Barn svøbt og liggende i en Krybbe.“ I samme Øieblik kom en Skare af himmelske Aander og forenede sig med Englen, hvilke lovpriste Gud og sagde: „Ære være Gud i det Høie og Fred paa Jorden blandt alle gode Mennesker.“ Da Hyrderne havde forvundet deres Forbauselse og Skræk, sagde de til hverandre: „Lader os gaae til Bethlehem og see det som Herren har værdiget at bebude os.“ Og de ilede til den hellige Grotte, hvor de fandt Joseph, Maria og det guddommelige Barn. De tilbade det, modtog dets første Velsignelse og vendte glade tilbage tilbage til deres Hjorder. Saaledes valgte Jesusbarnet sine første Tilbedere og Disciple blandt de Fattige. Vor Herre er bleven fattig for vor Skyld, og derfor foretrækker han de Fattige for de Rige, og trøster paa denne Maade alle Fattige, som sukke under Livets tusinde Sorger og Savn.

Nogen Tid efter kom ikke destomindre ogsaa Rige, Lærde og Fyrster og hyldede og tilbade ligeledes det hellige Barn i Bethlehem. Man kaldte dem „de Vise“, og de boede i Østerland. En Stjerne eller et vidunderligt Lys underrettede dem om Jesu Christi Fødsel. De begave sig da strax paa Voien, medbragte rige Gaver og ankom ligeledes først til Bethlehem og derefter til Grotten. Deres levende Tro gjennemtrængte det Slør, som skjulte vor Herres Jesu Christi Guddom for dem; de kastede sig ned for Barnets Fødder, tilbade det som deres Herre og offrede det Guld, Røgelse og Myrrha. Rige og Fattige — Alle skulle vi saaledes tilbede Jesusbarnet; dette fattige lille Barn i Stalden i Bethlehem er den kjære Gud, den eneste sande Gud, den evige, levende Gud, som af Kjærlighed til os er nedstegen til Jorden. Han nøiedes ikke med saaledes at nedlade sin uendelige Majestæt til sine Skabninger, med at blive deres Broder og Tjener, nei, han har gjort endnu mere, han er bleven vor Forløser, idet han gjorde Forsoning for vore Synder, som ellers

vilde have styrtet os i Fordærvelse. Saaledes ere alle vi, som troe og haabe paa Jesus Christus, som tilbede ham og gjengjælde hans Kjærlighed, som adlyde hans hellige Kirke, blevne frelste, og, naar vi forblive troe indtil Døden, ere vi sikke paa den evige Salighed.

Jesus Christus er vor mægtige Gud, og i sin evige Fuldkommenhed har han Krav paa uendelig Ærefrygt og Beundring, men han er paa samme Tid vor gode, blide og ydmyge Frelser, og i denne sin frivillige Fornedrelse fortjener han vor uendelige Kjærlighed.

Men hvor stor, hvor overmaade ophøiet er ikke ogsaa den hellige Jomfru! Som Jesus fortjener ogsaa Maria vor Kjærlighed ikke mindre end vor Ærefrygt. Hun er ligesaa god som hun er stor, ligesaa blid som reen, ligesaa barmhjertig som hellig og fuldkommen.

Jesus, Maria og Joseph! — hvormegen Frelse og Velsignelse er der ikke knyttet til disse Navne, hvor lykkelige ere vi ikke ved at besidde den gode Gud og efter ham to saa mægtige Forbedere som Joseph og Maria; lader os derfor med dem leve i Fred, fordybede i Kjærlighed til Jesusbarnet, som hviler i vort Hjerte som i en anden Krybbe; men desværre er den ofte kold og fattig som den i Bethlehøim! Lader os, ligesom Hyrderne, med Andagt, Oprigtighed og Glæde, og isærdeleshed med en levende Tro ile til vore Kirker, hvor vi altid finde det lille og dog saa store Jesusbarn, ogsaa der ydmygt og skjult i Eucharistiens Svøb. Den katholske Kirke er det store Bethlehøim, som indeslutter og besidder Jesus Christus, for at meddele ham til alle troende Sjæle, for at lindre al menneskelig Elendighed, for at frelse Verden, idet den lærer den at kjende, elske og tjene sin Frelser.

Politisk Overblik.

Orienteu. De i den seneste Tid udsprede Rygter om den nye Sultan svækkede Hclbred (Nogle meente endog, at han allerede var død) blive nu atter dementerede, og det paastaaes. at Sultanen ganske vist i ingen Maade svarer til de Forventninger, man i den europæiske Presse havde gjort sig om ham, men at han ikkedestomindre, hvad det Legemlige angaar, er i bedste Velgaaende. Paa Krigsskuepladsen have Montenegrinerne tilføiet Tyrkerne et alvorligt Nederlag, medens disse paa den serbiske Grændse have været heldige. Noget afgjørende har ikke fundet Sted. I Østerrig drøftes ivrigt Spørgsmaalet om, hvorvidt man vil dehandle rigtigt i at annectere Bosnien eller ikke. Slaverne ere stemte derfor, Ungarerne derimod, af samme Grund: Hensynet til en Forøgelse af de slaviske Nationaliteters Styrke i det østerrigske Monarki. Foreløbig ere disse Speculationer dog uden Betydning, thi uden en europæisk Krig er Annexionen umulig; og at Østerrig skulde tage det paa sig at give Stødet til en saadan Forandring af den serbisk-tyrkiske Conflicts Charakteer, er høiest usandsynligt. Om det i Længden vil være muligt at localisere Krigen, er en anden Ting. At det tyrkiske Regimente er en Skjændsel for Europa, derom kan der ikke vel være nogen Tvivl; den Raahed og det Barbari, hvormed de føre Krigen, og som deres halvdisciplinerede Tropper vise imod værgeløse Mennesker (Kvinder og Oldinge), selv i fredelige Egne, er saa oprørende, at alle tyrkiske Sympathier maae forstumme; dog Europa kommer vel i Affect for at sikre sin Handøl, sine Børs mænd og disses mere eller mindre aabenbare Aagerforretninger, men alene fordi en christelig Befolkning bliver massacreret, rører man sig ikke gjerne, og saalænge ingen afgjørende Vending indtræder paa Krigsskuepladsen, ville Sagerne vistnok foreløbig blive ved at gaae, som de gaae.

Spanien. Kong Alfonsos Moder, den ved Revolutionen i 1868 forjagne Dronning Isabella er nu vendt tilbage til Spanien. Om Don Carlos meldes der, at han efter en længere Reise i Amerika er kommen til Paris, og et her-værende Blad har blandt Andet fortalt, at det var hans Hensigt at begynde Krigen i Spanien igjen, og at han da vilde optræde som Katholicismens Forkæmper i Europa. Det Sidste er naturligvis ikke Tilfældet —

det Første rimeligviis ikke heller. Gavne noget vilde det for Øieblikket næppe. At Katholikerne i Europa skulde sætte deres Haab til Don Carlos eller overhovedet til denne Verdens Fyrster, er kun „liberale“ Bladphantasier. Kirken vil ganske sikkert seire over sine Forfølgere, men det skeer ikke ad denne Vei.

Tydskland. Her er man nu allerede i fuld Virksomhed med Hensyn til de forestaaende Rigsdagsvalg. Regeringen synes at ville — foreløbig idetmindste — holde sig neutral, saavel ligeoverfor de Nationalliberale, som ligeoverfor det nydannede tydsk-conservative Parti. Centrum (Katholikerne) indtager ligeoverfor dette en meget tilbageholden og afventende Stilling. Hvad Partiet bliver til, er derfor vanskeligt at sige. Meget tør man vistnok paa ingen Maade vente sig af det i nogen Retning; men dersom det ved Valgene kunde naae et nogenlunde godt Resultat, vilde det i alle Tilfælde kunne faae den Betydning, at bryde det nationalliberale Parties nuværende absolute Overmagt i Kammeret.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Preusserne ere ikke tilfredsse med i deres eget Land at forstyrre de kirkelige Forhold. Overalt, hvor der viser sig Lyst til at forfølge Katholikerne, have ogsaa Tydskslands ledende Tanke, Bismarck og hans Afsendinge, Fingrene med i Spillet. Det er vitterligt, at Bismarck gjentagne Gange har anmodet Frimurerregeringen i Italien om at gaae skarpere frem imod de Ultramontane Men saa stor end Lysten dertil er hos de italienske Ministre, saa tør de dog ikke for Folkets Skyld, som ikke saa let løber efter en liberal Minister, som de tydske Nationalliberale efter Bismarck. Derfor har man grundlagt et hemmeligt Selskab under Navnet: „Società Catolica Italiana“, hvis Formaal er at forandre Pavevalget ved Hjælp af Romerne, som for Fremtiden skulle vælge Paven (!!).

— Iblandt de mange Gaver, som de tyske Katholiker have tilstillet den hellige Fader, er ogsaa en pragtfuld Chorkaabe (Bispekaabe), som Dronning Amalie af Sachsen egenhændig har syet af sin Brudekjole. I Tydskland er det nemlig Skik, at fornemme og rige Damer forære deres kostbare Brudekjoler til Kirkørne og lade dem tilskære saaledes, at Silketøiet taber saa lidt som muligt af den Tilstand, hvori det kommer fra Væveren; det bliver da lagt tilside saasnart Brudparret er kommet hjem fra Kirken.

Ingolstadt. Tydske Kirkeblade meddele herfra Følgende: „Siden 1866 opholder en Snedkermesters Datter, Elisabeth Prugger, sig i det i Ingolstadt værende Sygehuus. For Tiden er hun 28 Aar gammel og hendes Been fra Knærne nedad vare som Følge af en svær Sygdom lammede i den Grad, at hun kun næsten krybende kunde bevæge sig fra det ene Sted til det andet. Alle Midler og al Lægernes Kunst vare frugtesløse mod et saadant Onde, og samtlige Læger erklærede hende alt for flere Aar siden for fuldstændig uhelbredelig. Begge Fødder vare blevne heelt følesløse; den Syge følte ingen Smerte i dem enten ved den meest bidende Kulde eller ved at blive skaaret med en Kniv. Den stakkels Pige levede i denne Tilstand allerede i ti Aar. Men midt i denne store Elendighed bibeholdt den Syge stedse en stor Tillid til Guds almægtige Hjælp og den allersaligste Jomfrues Forbøn, til hvis Ære hun begyndte en ni Dags Andagt i Maimaaned. Efterat hun havde endt den, kjørte Enkemadame Bucher hende i en lille Vogn til Mariacapellet ved Geimersheim, hvortil Ingolstadts Kvinder saa gjerne søge hen, og bar hende som et hjælpeløst Barn ind i Capellet. Siddende paa en Bænk bad hun Rosenkrandsen med stor Andagt og Tro. Da gjennemstrømmede en ubeskrivelig Rystelse hendes Legeme, medens hun, ligesom kastet til Jorden af en usynlig Magt, sank fra Bænken ned paa Steengulvet. Den hende ledsagende Kone ilede til, fuld af Angst for at reise hende, men fik det Svar: „Jeg føler, at jeg selv kan reise mig“ — og den i 10 Aar aldeles lammede reiste sig, gik omkring i Capellet og bad derpaa, første Gang i 10 Aar, paa Knæ en Rosenkrands foran den ubesmittede Himmeldronnings Alter til Taksigelse for den opnaaede Naade. Den pludselig helbredte Syge tilbagelagde derpaa den halvanden Times Vei til Ingolstadt tilfods og uden at trættes, ad den samme

Landevei, ad hvilken hun et Par Timer iforvejen var bleven kjørt ud i en lille Kurvevogn som en uhelbredelig hjælpeløs Syg. Meddelelsen af disse Linier har med egne Øine seet denne Piges ynkværdige Tilstand og har personlig overbeviist sig om, at hun har gjenvundet sine Fødders Helbredelse paa en pludselig og aabenbar miraculøs Maado ved den allerseligste Jomfrues Forbøn.“

Josephssøstrenes franske Institut.

For at tilfredsstille flere Forældres Ønske have Sct. Josephs-søstrene besluttet at foretage en Deling af deres franske Institut, saaledes, at dette for Fremtiden vil bestaae af to Skoler med Forberedelsesclasser for Smaa børn, baade Piger og Drengene.

I den høiere Skole ere Underviisningsfagene:

1. Religion (for katolske Elever).
2. Læsning med Gjenfortælling af det Læste.
3. Forstandsvøvelse:
4. Øvelse i forskjellige Slags Skrivt.
5. Det danske, franske, tyske og engelske Sprog.
6. Øvelse i Brevstil.
7. Regning.
8. Fædrelandshistorie.
9. Naturhistorie.
10. Verdenshistorie og Geographi.
11. Tegning.
12. Sang.
13. Alle Slags kvindelige Haandarbeider.

I den anden Skole ere Underviisningsfagene de samme som i den høiere, med Undtagelse af Engelsk.

Den mandelige Betaling for den høiere Skoles

1ste Classe er	10 Kr. 50 Øre
For dennes andre Classer	7 — 50 —
For den anden Skoles 1ste Classe.....	6 — 50 —
For dennes 2den Classe.....	4 — 50 —

For Forberedelsesclassen til den høiere Skole fra 4—5 Kr.

For den anden Forberedelsesklasse

2—3 —

Det nye Skoleaar tager sin Begyndelse den 1ste September.

I Artiklen om „den moderne Videnskab og Darwinismen“ (Nr. 25—30) ere indløbne følgende Feil, som Læserne af samme bedes at rette:

- S. 346 L. 13 fr. o. Liv. Læs: Lov.
 — 359 — 4 fr. n. Organismer, der ville . . . L. Organismer ville
 — 362 — 1 fr. o. spāsende, Dilettanter . . . L. spadserende Dilettanter
 — 374 — 3 fr. n. Philantroper . . . L. Philosopher
 — 378 — 15 fr. n. skyder frem . . . L. støder paa
 — 381 — 4 fr. o. et vist Lag. — L.: et vist Lag, at de ikke
 eksisterede før det nævnte Lag.
 — 433 — 10 fr. o. den Theologi . . . L. Theologien
 — — — 6 fr. n. 1636 . . . L. 1836.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 13de August. 10de Søndag efter Pintse, i Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Andagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Andagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 14. M. Johannes Berchmans, Bekj. 15. Ti. Mariæ Himmelfart (feires offentlig paa førstk. Søndag). 16. O. Hyacinth, Bekj. 17. To. Octav af Sct. Laurentius. 18. F. Helena, Kaiserinde. 19. L. Ludvig, Biskop.

Løverdagen den 19. August er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen den 20de August. 11te Søndag efter Pintse. Mariæ Himmelfart.

Søgnodagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Knuds Kapel: stille Messe Kl. 8 $\frac{1}{2}$. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 32.

Søndagen den 20de August.

1876.

Indhold: Desiderius Erasmus. Nazareth. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Böhmen, London, Görlitz, Constantinopel.

Desiderius Erasmus.

(Fortsat fra Nr. 31.)

Førend vi gaae videre i Skildringen af Erasmus' Forhold til Luther og navnlig af det Bifald, hvormed han hilsede dennes første Optræden, ville vi kaste et Blik paa hans i det Forgaaende omtalte skarpe Angreb paa det daværende kirkelige Livs mislige Tilstand og Tidens sædelige Udartning. Ingen forstod bedre end han, siger den ovenfor nævnte berømte Kirkehistoriker*), at forfølge overtroiske Udskeielsker og kirkelige Misbrug med Spottens og Vittighedens Vaaben; men hans Mangel paa grundigt Studium af Kirkelæren og den tilvante, let over alle Gjenstande heuglidende paa Effect beregnede Manceer, hvorpaa han i sine Flyveskrivter og Breve behandlede

*) Størstedelen af denne historiske Skildring — navnlig alle Uddrag af Erasmus' Skrivter — er tagen af Döllingers „Die Reformation“ etc.

kirkelige og theologiske Anliggender, forledede ham altfor ofte til Yttringer, der antastede selve den Sag, hvortil Misbrugene knyttede sig. Saaledes kan han ikke frikjendes for at have bidraget væsenlig til, at den i Tiden gjærende Utilfredshed med de kirkelige Tilstande fik en stærk Til sætning af Mistro til hele den overleverede Kirkeordens Berettigelse og dermed af Tvivl om den nedarvede Kirkelæres Gyldighed, der forberedte Gemytterne paa en stor Omvæltning og gjorde dem modtagelige for en ny Lære. Opmuntret ved det Bifald, hvormed hele Samtiden hilsende hans Satire over Tidens Jammerligheder*), de Æresbeviisninger, hvormed Paver, Cardinaler, Biskopper, Fyrster og verdslige Stormænd ydede ham deres Anerkjendelse, og skuffet af den tilsyneladende Ro og Fasthed i den bestaaende Kirkeorden, var Tanken om en gjenne-gribende Forstyrrelse af samme og et omfattende Brud paa den kirkelige Eenhed ham ligesaa fremmed, som det af en heftig Orkan oprørte Hav maa forekomme den utænkeligt, der aldrig har seet det anderledes end med en speilblank Overflade. Han betjente sig derfor i fuldeste Maal af den Frihed, hvormed før Luthers Optræden Enhver, der følte Kald dertil, turde dadle kirkelige Misbrug og Udartninger, uden at bekymre sig om den Virkning, som saadanne snart i Spøg, snart i Alvor henkastede Yttringer kunde fremkalde hos den opvoxende Slægt.

Siden derimod, da den Sæd, han havde udsaaet, til hans Skræk bar hundredfoldige Frugter, og Affaldet fra Kirken fuldbyrdedes med en Hurtighed og Lethed, som han forhen havde anset for utrolig, da var det tydeligt nok, at han erkjendte det Forkeerte i hele sin tidligere Holdning og ønskede Alt uskeet, hvad der havde medvirket til at fremme den Tvedragtens Aand, der skulde sætte Kronen paa sit Værk ved at dele Christenheden i to fjendtlige Leire. Han søgte imidlertid at undskylde

*) Hans vittige Skrivt „Laus stultitiæ“ (Daarskabens Priis) oplevede i saa Maaneder syv Oplag.

sig med, at han, dengang han skrev de Ting, som mau siden bebreidede ham, ikke kunde have nogen Ahnelse om den Forstyrrelse, som hans Ytringer mulig havde bidraget til at fremkalde. Naar det, som han i rolige Tider havde skrevet mod offentlige Forargelser, nu benyttedes som Vaaben imod Kirken af Mænd, som lededes af Bevæggrunde og Hensigter, der vare ganske fremmede for hans Tænkemaade, saa meente han dog, at hans uforanderlige Troskab mod Kirken havde Krav paa en hensynsfuld Bedømmelse, om han ogsaa havde gjort sig skyldig i en eller anden Uforsigtighed.

Men det kan som sagt ikke nægtes, at hans Uvillie mod den skolastiske Theologi og en deraf følgende Mangel paa systematisk Tænkning hyppigt bragte ham til at miskjende den indre logiske Sammenhæng i Troeslæren. Hans mangeaarige udelukkende Beskæftigelse med classisk Philologi og bibelsk Exegese*) havde givet hans theologiske Syn paa Christendommen en Retning, hvis Eensidighed siden ved Luther skulde udvikles til en Yderlighed, der tilfulde aabenbarede dens Falskhed. Der var saaledes god Grund til at foreholde Erasmus, at der var en saa stor Overensstemmelse mellem hans og Luthers theologiske Standpunkt, at man medrette kunde kalde ham for dennes Forløber og Banebryder, og at hans Skrivter havde bidraget til at gjøre Gemytterne modtagelige for Luthers Vildfarelser; og den Maade, hvorpaa han i flere Aar betragtede den kirkelige Bevægelse, kunde kun tjene til at bekræfte denne Anklage. Det faldt ham derfor vanskeligt at overtøde dem, som siden bebreidede ham hans tidligere Adfærd, om at den sande Aarsag til

*) Saaledes kalder man den Deel af den theologiske Videnskab, som fornemmelig beskæftiger sig med Studiet af de hellige Skrivter og de Oldtidssprog, hvori de dels ere skrevne, dels oversatte. Erasmus var fornemmelig Humanist eller hvad man nu kalder Philolog, og anvendte som Theolog Sprogvidenskaben i den bibelske Exegeses Tjeneste.

det Uveir, der var brudt løs over Kirken, ikke var at søge i hans Skrivter, men udelukkende „i en stor Deel af Geistlighedens syndige Levnet, i Theologernes Indbildskhed og i visse Munkes utaalelige Tyranni“. Han fandt det indlysende, at al denne Elendighed var en velfortjent Guds Straf over Tidens Fordærvelse, og beklagede, at de Fleste, istedetfor i Ydmyghed at bekjende deres Skyld, smigrede sig selv og anklagede Andre. Han undlod tillige ikke at henvise til det uforsonlige Had, hvormed han blev forfulgt af begge de nye Sector (Lutheranerne og Zwinglianerne)*).

Ligesom Erasmus i Medfør af sin tidligere Holdning ikke kunde andet end sympathisere med Luthers første energiske Protest mod Forvanskningen af Kirkens Lære om Aflad og hans Harme over dens demoraliserende Virkninger, saaledes vidste paa den anden Side L. ikke mindre vel, hvad han skyldte Erasmus, og at dennes Bifald var en vægtig anbefaling for hans Forehavende, og E. benyttede ogsaa enhver Leilighed til at anbefale ham paa høiere Steder, rigtignok under let henkastede Beklagelser af hans altfor store Heftighed. Saaledes i Breve til Cardinal Albrecht af Mainz, til Cardinal Wolsey, til Churfyrst Frederik af Sachsen o. Fl. Efter sin medfødte Forsigtighed og i Bevidstheden om sin dogmatiske Svaghed lader han imidlertid den karakteristiske Tilstaelse indflyde i Brevet til den Sidste, at han vel ikke har havde Tid til at læse synderligt i L.'s Skrivter, men at selv hans Fjenders Agtelse for hans ulastelige Levnet borgede for Rigtigheden af hans Lære, ligesom der i et Brev til en af Luthers senere fortroligste Venner, Justus Jonas**), undslipper ham den mærkværdige Ytring, „at han ikke vil indlade sig paa at bedømme

*) I de Aar, da han udtalte sig gunstigt om Luther, var han tillige stadigt Gjenstand for de voldsomste Angreb af Munkeprædicanterne.

**) Disse Breve ere fra Aarene 1518 og 19.

Værdien af hans Dogmer“, idet han tilføier de Ord: Saameget er vist, at han hidtil har været Verden til Nytte. Luther overøsto til Gjengjæld sin lærde Velynder med overstrømmende Lovtaler, uagtet han allerede i et Brev fra disse Aar (1518) til Churfyrsten af Sachsens Hofprædicant Spalatin bemærker, at der dog var Meget i den store Mands Skrifter, som ikke havde bidraget til at befordre hans Væxt i christelig Erkjendelse. Men i et Brev fra det følgende Aar bringer han ham sin ubetingede Hyldest som „hele Samtidens Lærer og Aundernes Fyrste“ og opfordrer ham til, som en af Tidens største Theologer, at skrive Commentarer over de h. Skrifter. Erasmus besvarede naturligviis dette Brev med lignende Artigheder, formanede ham paa en høflig Maade til større Maadehold i hans Polemik, og bad ham betragte denne Ytring ikke som en Irettesættelse, men som en venlig Opmuntring.

I Løbet af det næste Aar (1520), da Kløften imellem Luther og Kirkens Lære traadte tydeligere frem, blev Erasmus mere tilbageholdende med sine Bifaldsytringer, ihvorvel han i Breve til Mænd, som deelte Luthers Meninger, endnu et Par Aar igjennem vedblev at udtale sig fordeelagtigt om ham og hans Sag. Paa Begjæring af Spalatin udtalte han sig i dette Aar udførligere om hele den kirkelige Bevægelse og ytredo blandt andet, at Luthers Lære vel var fordømt af to Universiteter (Löwen og Paris), men ikke gjendreven, samt at de bedste og frommeste Mennesker ikke toge saa megen Anstød af Luthers Sætninger, som af den pavelige Bulle, hvis Strengthed ikke stemmede overens med den Mildhed, som man maatte vente af Christi Statholder. Hvad der hidtil var skrevet mod Luther blev misbilliget selv af dem, der ikke vare ham gunstige. Verden var nu eengang grebet af en naturlig Begjærlighed efter den evangeliske Sandhed; det var en mislig Sag at undertrykke den nærværende Bevægelse med Magt, og det vilde ikke være godt, om Kaiseren plettede sine første Regeringsaar med haarde Forholdsregler

Dette Skrivt forlangte Erasmus tilbage af Frygt for, at det skulde blive trykt; men til hans store Fortrydelse var det allerede to Maaneder efter i Boghandelen, og det Samme var Aaret iforveien skeet med det foromtalte Brev til Churfyrsten af Mainz, som E. havde adresseret til den bekjendte Ulrich v. Hutten, som dengang stod i Cardinalens Tjeneste. Han afleverede Brevet, men lod det tillige trykke i Haab om at nøde E. til offenkjendelig at erklære sig for Luther.

Denne Sidste blev bestandig mere utaalmodig over, at „hele Samtidens Lærer og Aandernes Fyrste“ ikke offenkjendelig og bestemt vilde vedkjende sig hans Anskuelser. Medens navnlig E. endnu i Aaret 1523 udtalte sig gunstigt om L., men dog med Tilføielse af den Bemærkning, at hans nye Lære om alle menneskelige Handlingers Syndighed, om Villiens Ufrihed, om Retfærdiggjørelsen alene ved Troen forekom ham at være Paradoxer, hvis Mening var ham dunkel, skrev Luther til Oecolampadius, at E. var en Mand, hvis Stemme ikke havde stor Vægt i aandelige Anliggender. „Han havde vel som en anden Moses ført Israeliterne ud af Ægypten, men han vilde ligesom sit Forbillede døe i Ørkenen.“ E., hvem disse Ytringer kom for Øre, lod sig ikke mærke med nogen Fortrydelse over denne Grovhed, men svarede meget sagtmodigt, at han jo længe havde sagt det Samme, som L. nu lærte, men blot ikke fremført det paa en saa lidenskabelig og støiende Maade og uden Tilsætning af hine gaaddfulde Paradoxer. At han kunde udtale sig saaledes paa en Tid, da Uforeneligheden af disse Paradoxer med den overleverede Kirkelære maatte synes enhver Theolog indlysende, finder ene sin Forklaring i det forfængelige Haab, han ikke vilde slippe, om at Luther, ved at tilbagekalde aabenbare Vildfarelser og Overielse, samt ved en besindigere Adfærd vilde bane Vei for en Forsoning. I Erkjendelsen af den Andæl han havde i, at L. var bleven den han var, kunde han ikke opgive Haabet om, ligeoverfor Samtiden og Efterverdenen at staae som den, der havde

Hovedfortjenesten af Kirkens Reformation. Ligesom nemlig denne i andre Henseender høitbegavede Mand, i Medfør af sin Charakteers Eiendommelighed, i det Hele manglede et skarpt Blik for Bedømmelsen af den indre Sammenhæng mellem aandelige Phænomeners og disses ledende Personers Udviklingsgang, saaledes befandt han sig paa dette Punkt i en Vildfarelse, der skulde bære bitre Frugter saavel for ham selv, som for hans Samtid og Efterverdenen. Han vilde for ingen Priis stilles i Classe med visse uheldige Forsvarere af den gamle Tilstand*), og opsatte derfor bestandig enhver afgjort Optreden. Hans Ærgjærrighed tilhviskede ham uophørligt Forsigtighed; thi kom han — uuder Forudsætning af, at hans forømtalte Forventninger engang gik i Opfyldelse — forinden, altsaa i Utide, med en offentlig Protest mod Luthers Forhavende, da vilde dette, efter hans daværende Betragtning af Forholdene, være til Skade for hans Anseelse, og dette var et Hensyn, som han desværre tillagde stor Betydning!

Samtidigt hermed beklagede han sig over Fjendtligheder fra Lutheranernes Side, fordi han ikke offentlig vilde slaae sig til dem, medens han fra den modsatte Side, ja selv ved det kaiserlige Hof blev beskyldt for at være en Tilhænger af Luther. Dette gav Anledning til, at han fra katholsk Side blev stærkt opfordret til at optræde offentlig som Luthers Modstander. Aaret 1524 blev i denne Henseende afgjørende, uagtet den ømfindtlige Mand endnu tøvede lidt, for ikke at give sig Skin af, at lade sig drive frem af Andre. Han begyudte med at udtale sin Utilfredshed med den Retning, det kirkelige Røre havde taget, i et Brev til Luther, hvori han blandt andet siger: „Hidtil har jeg gjort Evangeliets Sag bedre Tjenester end Mange af dem, som rose sig af at kaldes „Evangeliske“. Jeg seer nu, at disse nye Lærdomme fordærve Gemytterne og ophidse Mængdens slette Lidenskaber; jeg seer, at det gaaer tilbage med Viden-

*) Tetzel, Sylvester Pierio, Hogstraten o. Fl.

skaberne, at tidligere venlige og fredelige Forhold voldsomt sønderrives, og jeg frygter for et blodigt Oprør.“ Hermed havde han brudt med Luther. Med Melanchthon derimod fortsatte han endnu i en Deel Aar en venkabelig Brevvexling, fordi han paa Grund af deres aandelige Slægtskab i Charakter og Tænkemaade følte sig personlig hendraget til ham og derhos beundrede hans Talenter og videnskabelige Dygtighed. I et Brev af det ovenfor nævnte Aar roser han hans Forsøg paa at opstille en dogmatisk Lærebygning, men tilføier, at der var Adskilligt, som hans Samvittighed forbød ham at vedkjende sig. Han udtaler i dette Brev sin Sympathi for den evangeliske Frihed i Modsætning til alt pharisæisk Tyranni, men udtaler sig stærkt mod Luther og forsvarer og undskylder sin Tilbageholdenhed med sine gode Hensigter.

Kunde man end med Grund forundres over, at Erasmus lige til sin Død og altsaa længe efter at han afgjort havde erklæret sig imod den Sag, som ogsaa Melanchthon tjente, kunde bevare sit Venskab for denne, da finder dette sin Forklaring i den Medlidenhed, han med saa mange Andre følte med den piinlige Tilstand, hvori M. befandt sig under Luthers hensynsløse Tyranni. Det er nemlig noksom bekjendt, at Enigheden mellem disse to „Reformatorer“ ikke var af lang Varighed. M. blev i en Alder af 21 Aar*) greben af Beundring for Luther og Begeistring for hans Sag, men allerede i det her omtalte Aar begyndte han i Breve til sine Venner at give sin Misfornøielse Luft over forskjellige Ting, der mishagede ham saavel i Luthers Privatliv, som i hans offentlige Adfærd. Men han var eengang bleven overvældet af den Stærkere, og formaade ikke at bryde det Aag, hvormed hans despotiske Herre baade selv og ved Hjælp af sine fanatiske Tilhængere vidste at holde ham i Underdanighed. Han tilbragte siden, som hans Breve bevidne, hele sit Liv

*) Han var født A. 1497 og altsaa 14 Aar yngre end Luther.

i „den forsmædeligste Trældom“. Denne Omstændighed bør ikke forties ved Bedømmelsen af Erasmus' personlige Venskab for ham og Deeltagelse for hans piinagtige Stilling; thi det er en afgjort Sag, at den dybere liggende Grund til M₁. vedvarende Græmmelse over det Tryk, der nedbøiede ham, og til alle de fortvivlede Forsøg han gjorde paa at tilviebringe en Forsoning, ikke blot med den gamle Kirke, men imellem alle de Fanatikere, der stredes med hverandre om den rene Lære, — at den egenlige Kilde til alle hans Lidelser og frugtesløse Anstrængelser var Nag over Affaldet fra Kirken og Følelsen af Umuligheden af at gjøre den Ulykke god igjen, som han havde haft en saa betydelig Andeel i at bringe over Christenheden, og hvis fordærlige Virkninger han bestandig klarere forudsaae. Det kan derfor ikke betvivles, at Erasmus, efterat han selv var kommen paa det Rene med sin Vurdering af sin Tids reformatoriske Idrætter, ikke opgav Haabet om at udfrie Melanchthon af det uværdige Slaveri, hvori han henslæbte sin kummerfulde Tilværelse.

(Fortsættes.)

Nazareth.

Da det hellige Barn Jesus var bleven født i Bethlehem, blev det af sin Moder og den hellige Joseph bragt til Ægypten for at undflye Herodes' Efterstræbelser. Det blev der i halvtredie Aar, og dette Lands Traditioner berette om flere store og rørende Mirakler, som forkyndte Guds barnets Nærværelse. Blandt Andet fortælles der, at et lille Barn blev helbredet for Spedalskhed, da det blev badet i Vand, som den hellige Jomfru havde brugt til at vadske sin guddommelige Søn i, og at dette Barn, som

siden kom paa Afveie, var den Røver, som Jesus anden Gang reddede paa Calvariebjerget.

Da Herodes var død, vendte den hellige Familie tilbage til Judæa og bosatte sig i Nazareth i Galilæa, i det samme Huus, hvor Englen Gabriels Bebudelse havde fundet Sted, og hvor Guds Søn var bleven undfanget i Marias Skjød. Her voxte Jæsus op hos sin Moder og sin Pleiefader; her forberedte han sig indtil sit tredivte Aar, i Bøn, Stilhed, den dybeste Ydmyghed, Fattigdom og Taarer, til det store Værk, som han i 3 Aar forkyndte, inden han fuldbragte det paa Korset og indgik seirrig til sin evige Herlighed.

Vorherres skjulte Liv i Nazareth er et af Christendommens lærerigeste og trøsterigeste Mysterier. Det er det kraftigste og viksomste Hjælpemiddel mod den Forfængelighed, som uden Ophør fortærer os og tilskynder os til at tragte efter menneskelig Gunst, til at ville bemærkes og beundres af Alle, og som bringer os til at frygte Mennesker mere end Gud.

Fra det lille fattige Huus i Nazareth er det, at Jesus taler følgende Ord til os Alle: „Lærer af mig at være ydmyge og sagtmodige af Hjertet, saa ville Eders Sjæle finde Fred; jeg har foregaaet Eder med mit Exempel, for at I skulle være ligesom jeg.“ I Jesu Disciple! værder derfor ligesom Eders Herre, værder af Kjærlighed til Eders Herre i Sandhed ydmyge af Hjertet, foragter ligesom han Egenkjærlighedens falske Glands, bekæmper dagligt den Stolthed, som gjør Eder indbildske og anmassende, som tilskynder Eder til Ulydighed mod Eders Forældre, mod Eders Præster og mod Eders andre retmæssige Foresatte, som afholder Eder fra at bekjende alle Eders Synder i Skriftemaalet, og som fører Eder til at begaae allehaande Udskeielser og Overtrædelser. Ydmyger Eder derfor efter vor Herres og Mesters Forbillede, tragter efter at leve skjult, fattigt, ukjendt midt i denne Verden, som Intet veed om de guddommelige Ting og kun søger og skatter

de Sæbebobler, som man kalder Roes, Ære, Storhed, Værdighed og Rigdom.

Indtil sit tredivte Aar vilde Guds Søn forblive Maria og Joseph fuldkommen underdanig. „Et erat subditus illis“, han var dem underdanig. Det er Alt hvad Evangeliet beretter os. Hvilken Advarsel for alle de unge Mennesker, der, som Børn af dette Fremskridtets Aarhundrede, ligefra deres tidlige Ungdom lade sig vildlede af Ulydighedens Aand; der indbilde sig, at efter det femtende, sextende Aar sømmer det sig ikke at adlyde Fader og Moder, og at det at skrifte, bede, gaae i Kirke ere Handlinger, som ikke anstaae en ung Mand; der kun drømme om Selvstændighed, Uafhængighed og Frihed. Stakkels fortabte Børn! de kunne ei forstaae og efterligne Husct i Nazareth paa Grund af deres slappe Samvittighed, og begribe ikke, at den faderlige og den religiøse Myndighed i Forening, langt fra at forstyrre Ungdommens Glæde og Lykke, tvertimod beskyttede begge Dele. De rødme ved at skulle adlyde, fordi de, som de sige, ere „Mænd“, som om Jesus ei var den fuldkomneste Mand, Gudmennesket, Mønsteret for alle andre Mennesker. Det var ei alene til det tiende, tolvte Aar, ei alene til det femtende, sextende Aar, at Jesus adlød og vilde adlyde, for herved at give os et Exempel, „exemplum dedi vobis“, nei, det var til sit attende, tyvende, fem og tyvende, ja lige til sit tredivte Aar, at han var lydige og underdanig. Ak! hvor faa Christne vilde nutildags føle sig paa deres Plads i det ringe, men hellige Huus i Nazareth! og dog burde vi Alle leve saaledes, at den aandelige Livsluft, som opfyldte dette vor Frelasers hellige Tilflugtssted, for os var naturlig og hjemlig. En sand Christens Livsluft er Ydmyghed, Lydighed, Sagtmodighed, indre Samling og Omgang med Jesus Christus, fortroligt Bekjendtskab med ham — men hvormange kjende ham nutildags saaledes som man bør kjende ham? — Kjærlighed til ham — men hvor faa elske ham i Sandhed saaledes, som han bør elskes? — og hans Efterfølgelse — men ak,

Antallet af dem som efterfølge ham, minder kun altfor meget om de 10 Retfærdige i Sodoma!

Ihvorvel Maria og Joseph vare deres høitelskede Barns Foresatte, levede de dog kun af hans Exempel, af hans Liv, af hans Ord, som var dem en guddommelig Skole for den fuldkomneste Hellighed. Først i Evigheden vil det blive os aabenbaret, hvilke Fremskridt disse to fremfor alle Andre begunstigede og i overordenlig Grad troende Sjæle gjorde i denne Guds Skole.

Jesus, Marias og Josephs Liv var lutter Fred og Kjærlighed, hellig Enfoldighed, Bod, Arbeide og Bøn. De bare med Kjærlighed de haarde Prøvelser, som deres fattige Kaar paalagde dem. Jesus havde kun en eneste Tanke, nemlig den, fuldkommen at opfylde sin himmelske Faders Villie, medens han saantidigt adlød Maria og Joseph, som her paa Jorden traadte i denne høihellige Faders Sted; men Maria og Joseph levede efter hans Exempel, i en fuldkommen Lydighed mod denne Villie, som Jesus lærte dem at kjende. Alle tre levede de fra Dag til Dag kun for i Forening at udføre Alt hvad de foretog sig fuldkommen godt. Og den hellige Jomfru tilligemed den hellige Joseph tilbade i den dybeste og inderligste Tro Menneskevordelsens ufattelige Hemmelighed, Mysteriet om Ordet, der var blevet Kjød, Mysteriet om det skjulte Liv i Nazareth, og om de lange Aar, som for den menneskelige Forstand ligesom gik tabte inden Verdensforløsningens Komme.

Joseph døde i hellig Fred i Nazareth, endnu omgivet af det sig stedse mere opklarende Mørke, i Jesu og Marias Arme, under hans Øine og Kjærtegn, som er „Opstandelsen og Livet“.

Lykkelig den Troende, der hensover som Joseph, i Jesu og Marias Kjærlighed, efter at have tilbragt et nøisomt og reent Liv i Bøn, Arbeide, Bod og Dunkelhed! Man forstaaer let, at den hellige Joseph er bleven den milde Døds Skytspatrøn.

Naar Arbeidets Møie nedbøier os, naar det Aag, som

et nøisomt og tarveligt Liv paalægger os, er for haardt for vor Stolthed, naar vor Hjerne omtaages af Verdens Forfængelighed, naar Egenkjærligheden driver os til at trægte efter forfængelig Ære, lad os da tænke paa Nazareth, men lad os især tænke paa det, naar Uafhængighedsdrøften hvidsker os sine forføreriske Theorier om en falsk Frihed m. m. i Øret. O Jesus! frels os under disse troløse Fristelser og lær os bedre og bedre at forstaae den heldbringende Hemmelighed om Dit sjulte Liv i Nazareth!

Politisk Overblik.

Frankrig. Som vi ventede det, er Hr. Waddington forblevet paa sin Plads som Underviisningsminister, trods det Uheld han havde med sin Universitetslov i Senatet. Forøvrigt synes de to store Hovedpartier i de franske Kamre at bekitte sig paa et vist Maadehold ligeoverfor hinanden, noget der ogsaa er nødvendigt, naar Forfatningens stærkt udprægede Tokammersystem skal kunne bruges. Senatet har saaledes imødekommet Republikanerne ved at vælge Justitsminister Dufaure til livsvarigt Medlem fremfor den af Legitimisterne opstillede Chesnelong, og Deputeretkammeret har vedtaget Communalloven i den Skikkelse hvortil Senatet havde omændret den. Ligeledes er et Forslag af den radikale Naquet, som gik ud paa at indføre Ægteskabsskilsnisse (i Modsætning til blot Separation) i den franske Lovgivning, blevet forkastet. Derimod har Venstre sat igjennem, at Posten til Feltgeistlige blev strøgen paa Budgettet, hvilket er en overordenlig bornert og lidet hæderlig Bedrift af Partiet, og et nyt Beviis paa dets fanatiske Had til Religionen. Den store Mangel paa Feltgeistlige før den sidste franske Krig var en væsenlig Grund til den slette demoraliserende Tone, som herskede i Hæren; en Reform i saa Henseende blev da ogsaa indført efter Krigen og meget paaskjønnet. De Herrer

Liberale ere imidlertid bange for, at Hæren skal blive altfor christelig. Demoralisationen synes de bedre om, og da de ikke selv agte at udsætte deres Liv i en mulig Krig, bryde de sig naturligviis ikke om, hvorvidt deres Landsmænd paa Valpladsen kunne faae deres Synders Forladelse i Dødstimen eller ei; det er ikke synderlig hæderligt, men det er „liberalt“. Forhaabenlig vil det dog lykkes, takket være den katholske Geistligheds bekjendte storartede Offervillighed og den gode Aand, der hersker hos Fleertallet af den franske Hærs høiere Befalingsmænd, ad anden Vei at bøde paa denne Deputeretkammerets Hensynsløshed. Afseet fra denne Genistreg er som sagt Forhandlingerne mellem Repræsentationens to Afdelinger ført med Besindighed og Maadehold, og det synes mere og mere at gaae op for Partierne, at en oprigtig Arbeiden videre paa Grundlag af den bestaaende republikanske Forfatning er en Nødvendighed. Bonapartisterne og de strænge Legitimister gjøre heri naturligviis en Undtagelse, men deres Antal er for ringe til i saa Henseende at faae nogen afgjørende Betydning. Enhver, der virkelig ønsker en frisindet og rolig Udvikling af de indre Forhold i Frankrig, maa meget ønske, at navnlig de conservative Elementer i Landet gjøre sig fortrolige med den ovenfor omtalte Nødvendighed. Der er Intet, som mere styrker den slette Liberalisme i Landet, og som mere isolerer og svækker de conservative Partier, end en Politik, der seer bort fra Sagerne for at lade Alting dreie sig om dynastiske Interesser og de nu faktisk afgjorte Forfatningsspørgsmaal. Maugen en veltænkende frisindet Mand gaaer med Venstre ved Valgene, blot fordi han i dette Parti finder en bestemt Holdning for Republiken; kunde Høire stille sig klart paa Forfatningens Grundlag, vilde det utvivlsomt vinde ligesaa meget, som det nu har tabt ved en aldeles frugtesløs Kamp om, hvem der skal være Konge. Til saadant er Tiden ikke — der staae langt høiere Interesser paa Spil, som ikke tør glemmes eller tilsidesættes, end ikko for do i og for sig bedste monarkiske Bestræbelser, navnlig ikke, naar disse, som nu, ere aldeles haabløse.

Orienteu. Serberne have vedvarende Uheld. Tyrkerne rykke ind over Grændsen, og i Belgrad hersker der stor Frygt og Nedslagenhed. Tyrkerne ville, siger man, benytte deres Seir til at bringe Serbien i et større Afhængighedsforhold af Tyrkiet, afsætte Fyrst Milan, men

forøvrigt lade Landet beholde sine nuværende Grændser. Hvad Tyrkerne ville er imidlertid ikke afgjørende. Rusland vil sikkert tale et Ord med foriuden Sagen er endt, og desuden er Enden maaskee ikke saa nær endnu. Selv om Belgrad falder, er Befolkningens Modstandsevne næppe brudt.

Kirkelige Efterretninger.

Böhmen. For nogen Tid siden standsede en fornem Ekvipage ved et berømt Valfartsted, paa en Tid da Capellet Dag og Nat er propfuldt af Bedende. To velklædte Herrer stode af og overgav den fungerende Præst to Voxkjerter med Bøn om at tænde dem ved Naadealteret. Derpaa stege de igjen ind i deres Vogn og kørte videre uden at betræde Capellet, hvilket ikke kunde syncs videre paaaldende, da udenlandske Herskaber ofte sende deres Tjenere derind med Foræringer. Men Kjerterne vare, som et Øienvidne beretter, saa store, at der ikke fandtes passende Stager for dem. En Person, der ved den allerseligste Gudsmoders Forbøn var bleven helbredet for en af Lægerne for uhelbredelig erklæret Sygdom, og tilfældigviis var tilstede, da man raadslog om Kjerternes Opstilling, gav det Raad, at man skulde skjære Kjerterne over i to Dele. Man efterkom dette Raad og — hvem skulde have troet at Ondskaben kunde naae et saadant Høidepunkt — en stor Masse af Krudt flød ud af Kæmpekjerterne, der kun havde saa meget Vox, at det kunde sammenholde Krudtet. De to omtalte Herrer vare uden al Tvivl to Culturhelte, der vilde sprænge Capellet i Luften for saaledes at forhindre Folket i at styrke sin Tro i Guds Helligdom.

London. „Morning-Post“ melder, at to af Høikirkens Geistlige ere vendte tilbage til den katholske Kirke, og disse ere: Rev. Dr. Grindle, Sognepræst for St. Paul i Brighton, og Rev. Dr. Frederic Willis i Brooking.

Görlitz (Schlesien). Friherre Nicolaus von Zedlitz og Neukirch er vendt tilbage til den katholske Kirke.

Constantinopel. Ifølge Efterretninger fra Tyrkernes Hovedstad har Storveziren givet den landsforviste og nu tilbagevendte retmæssige katholsk-armeniske Patriarch Hassun den Forsikring, at Katholikerne skulle faae deres Kirkegods tilbage, som Schismatikerne paa russisk-preussisk — som en offentlig Hemmelighed siger — Tilskyndelse ved en tyrkisk Paschas Hjælp havde fraranet de Retroende. Den gamle Historie sandes altsaa ogsaa her: „Naar Røvere slaaes, faao ærlige Folk deres Gods tilbage.“

Bekjendtgjørelse.

I Valgmødet d. 11. August d. A. er Hr. Paraplyfabrikant Johs. Hoffmann bleven gjenvalgt til Medlem af den henvær. katholske Menigheds kirkelige Forstanderskab og Skolecommission, og til Suppleant gjenvalgte Hr. Contorist H. P. C. Birch; hvilke Gjenvalg samtidigt ere blevene stadfæstede af den kirkelige Øvrighed i Overensstemmelse med det approberede „Regulativs“ Bestemmelse.

Kjøbenhavn, d. 16. August 1876.

H. Grüder, apost. Præfect.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 20de August. 11te Søndag efter Pintse. Mariæ Optagelse i Himlen. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Vesperandagt. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — 21. M. Johanna Francisca af Chantal, Enke. 22. Ti. Octav af Mariæ Himmelfart. 23. O. Philipus Benitius, Bekj. 24. To. Bartholomæus, Apostel. 25. F. Ludvig, Konge, Bekj. 26.. L. Bernhard, Abbed og Kirkelærer.

Søndagen den 27de August. 12te Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest.

Søgnedagsgudstjeneste: Sct. Ansgars Kirke: stille Messe Kl. 8¼. Skriftemaal: Form. Kl. 6—9. Løverdags Aften Kl. 5—8. Korsvei: Fredag Efterm. Kl. 3—9. — I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — I Sct. Josephs Hospitalet (Nørrebroes Parcelvei 44) stille Messe Kl. 7. Skriftemaal: Form. Kl. 7. Løverdags Aften Kl. 5.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 33.

Søndagen den 27de August.

1876.

Indhold: Desiderius Erasmus. Jesus Christus. Politisk Overblik.
Kirkelige Efterretninger: Kissingen, Leipzig.

Desiderius Erasmus.

(Fortsat fra Nr. 32.)

Omtrent samtidigt med de to i det Foregaaende omtalte Breve til Luther og Melancthon, nemlig i Aaret 1524, skrev Erasmus sit første Stridsskrift mod „Reformationen“, som han betitlede: „en Afhandling om den frie Villie“ (de libero arbitrio diatribe), i hvilken han med stor Dygtighed bekæmpede netop det Punkt i Luthers nye Lære om Menneskets Retfærdiggjørelse for Gud, som dens Ophavsmand eller Opfinder ansaae for det Alt Afgjørende. Hertug Georg af Sachsen skrev i denne Anledning til Forfatteren: „Dersom I for tre Aar siden havde udført den først nu fattede priselige Beslutning, offentlig at erklære Eder mod Luthers Kjætteri, istedetfor hemmeligt at modvirke ham, som om I frygtede for at skade ham, da vilde denne Forstyrrelse ikke have grebet saa vidt om sig, og vi vilde ikke befinde os i saa bedrøvelige Omstændigheder, som de nærværende ere.“

Paa dette Omraade af de kirkelige og theologiske Stridsspørgsmaal følte Erasmus sig særlig hjemme, fordi det her blot gjaldt om at klare et reent filosofisk Problem og støtte Gjendrивelsen af Modstanderens absurde Theori med Beviser hentede fra den hellige Skrivt, medens den egenlige theologiske Drøftelse af det ovennævnte christelige Hoveddogme i dettes hele Omfang maatte findes at være ubetimelig, eftersom det var saa langt fra, at Luther dengang var paa det Rene med sin Opfattelse og Fremstilling af sanme, at hans Tilhængere endnu mange Aar efter hans Død stredes om den rette Forstaaelse af hans paradoxe Sætninger. En af den protestantiske Theologies berømteste Repræsentanter*) omtaler dette Skrivt og dets Forfatter med fortjent Anerkjendelse, idet han siger om ham, at han ikke optraadte som det romerske Hofs bestaltede Advocat, ikke som en slavisk Tilbeder af gamle Fordomme eller som en personlig Fjende af Luther, men at han foredrog sine Meninger og Bevæggrunde mod en selvstændigt tænkende Mands Værdighed“. Det faldt naturligviis ikke Erasmus vanskeligt at retfærdiggjøre den kirkelige af Fortidens filosofisk dannede Tænkere udviklede Betragtning af dette Punkt, og blotte alle de den sunde Menneskeforstand oprørende Urimeligheder, som Luther havde vedkjendt sig som Grundlag for Læren om Retfærdiggjørelsen alene ved Troen uden Hensyn til Menneskets Levnet og Handlemaade. Ved en grundig, for ethvert ubildet Menneske indlysende Fortolkning af de Steder i den h. Skrivt, som Luther paaberaabte sig, paaviste han de uværdige Forvanskninger af Bibelens Ord, som han havde tilladt sig for at skaffe sin absurde Theori Indgang hos den store Mængde, der ikke var istand til noget selvstændigt Omdømme med Hensyn til Forstaaelsen af Skrivtens Udsagn.

Luther besvarede dette Skrivt i den samme Tone og

*) Planck. Gesch. der Entwicklung des protestantischen Lehrbegriffs.

og med den samme lidenskabelige Heflighed, som han lod frit Løb ligeoverfor Enhver, der vovede at betvivle hans kirkelige og theologiske Ufeilbarhed. Han havde nu faaet en heel anden Mening om „den store Mand“, „hele Samtidens Lærer og Aandernes Fyrste“; han kaldte ham i sit Modskrivt: „Om Villiens Ufrihed“ (De servo arbitrio ad Erasmum) en vantro Epicuræer*). Den feirede Forkæmper for „Aandsfriheden“ paastod i dette Forsvar for den menneskelige Villies Ufrihed, at den menneskelige Natur ved Syndefaldet har tabt Evnen til at ville og beslutte efter fornuftigt Overlæg, samt at Mennesket tænker og handler i Medfør af en indre Nødvendigheds tvingende Lov, ja han gik i sin aandelige Forskrvelse og sædelige Unatur til den Yderlighed, at han ikke undsaae sig ved et Sted i dette Skrivt at sige: „Menneskets Villie kan lignedes ved en Hest; sidder Gud paa den, saa gaar og vil den som Gud vil; rider derimod Djævelen den, saa gaaer den som Djævelen vil. Alt i Verden skæer efter Guds uforanderlige Villie, der aldeles tilintetgjør al menneskelig Frihed. Gud virker i os det Onde ligesaafuldt som det Gode, og, ligesom han gjør salig uden al menneskelig Fortjeneste, saaledes fordømmer han ogsaa uden Skyld.“ Det er medrette blevet sagt om disse Sætninger, at de høre hjemme i Koranen (Muhamedanismen), men ikke i Christendommen. Den berømte dybsindige (protestantiske) Skribent Lessing, kaldte dem for gudsbespottelige og for en mere fæisk end menneskelig Vildfarelse. Men ikke

*) Epicur var en græsk Philosoph, som levede i det 4de Aarhundrede f. Christi Fødsel. Han foretog en Lyksalighedslære, som væsenlig grundede sig paa sandseligt Velbehag og som dermed nedbrød Troen paa Gud og en aandelig Verden. Dette Skjældsord betyder derfor i L.' Mund det Samme som Gudsfor nægter og et ryggesløst sandseligt Menneske. Enhver, der kjender lidt til L.' moralske Grundsætninger, vil uden tvivl finde denne Benævnelse mere anvendelig — i dens sidste Betydning — paa den som brugte den, end paa hans i sædelig Henseende høist agtværdige Modstander.

desto mindre havde Luther, som Planck bemærker, bygget hele sit theologiske System, eller rettere sagt „Ikko-System“ paa denne Lære. Han har til Overflod selv vedgaaet dette i et Brev til den strassburgske „Reformator“ Capito, hvor han siger, at alle hans Skrivter maatte for ham gjerne gaae tilgrunde, naar blot det om Villiens Ufrihed og begge hans Katechismer bleve i Behold.

De nysomtalte afsindige Sætninger og den oprørende Maade, hvorpaa Luther fordreiede Skrivtens Ord til Gunst for dem, fremkaldte et nyt Skrivt af Erasmus*) hvori han hensynsløst blottede sin Modstanders totale Mangel paa videnskabelig Tænkning, og navnlig fremhævede det Gudsbespottelige i hans Distinction mellem Guds hemmelige og aabenbarede Villie, saaledes at Gud hemmelig vil det Modsatte af det som hans aabenbarede Ord opfordrer Mennesket til. Christi Apostle skulde nemlig efter denne Theori tale ironisk eller spotviis, hvergang de stille Fordringer til vor Villie, for at vi, ved at forsøge paa at ville og gjøre noget Godt, skulle komme til den Erkjendelse, at vi ikke have nogen Villie; ingen Evne til fri Selvbestemmelse! Dette Skrivt havde den Virkning, at den bedre og tænkende Deel af Samtiden fik Øinene op for den indre Immoralitet, hvoraf denne vanvittige Theori var fremgaaet. Selv L. syntes at være kommen til Erkjendelse af dens Forrykthed; han følte, at han havde blameret sin Sag og skrev et smigrende Undskyldningsbrev til Erasmus**), hvori han søgte at mildne sine enkelte Paastande, men han har aldrig tilbagekaldt Theorien i dens Heelhed; thi dermed vilde hele den Lærebygning, som han stod i Begreb med at opføre, fuldstændigt falde sammen, eftersom den fra først til sidst, som ovenfor sagt,

*) Hyperaspistes. Diatribe adv. serv. arb. Lutheri.

***) Dette Brev er gaaet tabt, og man kjender dets Indhold kun af E.' Svar, hvori han bl. a. siger, at han vilde ønske L. en bedre Erkjendelse, men ytrer Frygt for, at hans altfor store Selvbehag vil være til Hinder for en saadan Forandring til det Bedre.

er grundet paa den „Paradox“ eller Urimelighed, at Mennesket ved Syndefaldet har tabt en væsenlig Deel af sin skabte Natur, og at Frelsen virkes udelukkende af den guddommelige Naade uden al menneskelig Selv virksomhed eller Medvirken med samme*). I denne Skikkelse forfægtedes Læren om Menneskets Opreisning af Faldet (om Forløsningen og Retfærdiggjørelsen) af Luthers fanatiske Tilhængere, medens Melanchthon under den lange Række af senere Lærestridigheder forgjæves søgte paa dette Punkt at komme tilbage til den gamle Kirkelære; men hans Bestræbelser strandede bestandigt paa Umuligheden af at forene en Omdannelse af Grundlaget med alt det Øvrige, som han cengang havde sat sin theologiske og literaire Existents ind paa at forsvare og haandhæve. Det var Melanchthons mangeaarige Anstrængelser, for i denne Retning at bane Vei for en Forsoning mellem de lutherske Fanatikere, der tilsidst overvældede ham med en Tungsindighed, der grændsede til Fortvivlelse.

Dog, vi vende tilbage til Erasmus og Luther, for i det Følgende at meddele nogle Brudstykker af den

*) Den katholske Kirke lærer i Modsætning hertil, at Menneskets medskabte eller naturlige Evner og Kræfter ikke ere undergaaede nogen væsenlig Forandring ved Syndefaldet eller Arvesynden, end sige at nogen af dem er gaaet aldeles tabt, men at Mennesket vel ved Syndefaldet har tabt den overnaturlige Naade, der før samme forenede det med Gud i Kjærlighed og Lydighed (d. e. hvad Theologerne kalde Ligheden med Gud), hvorimod Mennesket i sin fornuftige Natur (d. e. Fornuft og fri Villie) endnu bærer Guds Billede. Ved Synden er derimod Forholdet imellem Menneskets højere og lavere Natur blevet forstyrret; den sidste har faaet Herredømmet over den første, saaledes at de aandelige Evner i Menneskets naturlige Tilstand mere eller mindre gjøre sig til Redskaber for Tilfredsstillelsen af den lavere Naturs Fornødenheder og Attraner. Denne Forvendthed og Forkeerthed kan ene helbredes ved den guddommelige Naades Indvirkning paa Menneskets Fornuft og Frihed, idet den vækker og styrker dets Villie til at overvinde Naturens Skrøbeligheder.

Førstes Breve, hvori han udtaler sin Mening om den Sidstnævntes Adfærd og Frugterne af hans nye Evangelium.

Allerede i Aaret 1523 siger han om den saakaldte „evangeliske Frihed“: „Nogle anprise denne Frihed som et velkomment Paaskud for deres Ryggesløshed; Andre skele efter Kirkegodset, atter Andre forøde tappert deres egen Formue, fordi de trøste sig med Udsigten til at berige sig med fremmed Gods; og endelig gives der ogsaa Folk, hvis Sager staae saaledes, at rolige og fredelige Tilstande vilde være dem mindre tjenlige.“ Kort efter heder det i et andet Brev: „Jeg er en Ven af Evangeliet, men dette Evangelium har jeg Intet at gjøre med, saalænge jeg ikke seer andre Evangelister og et andet Folk, end det, jeg nu seer*.“ Det gik ham, som saa mange Andre, at det var de Personers Adfærd, som roste sig af deres evangeliske Sindelag, der især bidrog til at aabne hans Øine for Beskaffenheden af den nye Lære.

Til Cardinal Campeggi skrev han i Aaret 1524: „Tydskerne ere nu blevne som Besatte, og jeg maa tage mig iagt for, at jeg ikke bliver sønderrevet, inden jeg slipper bort fra Tydskland. Thi Mange, som rose sig af at være Evangeliske, uagtet de snarere burde kaldes Djævelske, ere rede til enhver Skændselsgjerning.“ Samtidigt skrev han til Hertug Georg af Sachsen: „Under Paaskud af Evangeliet seer jeg en ny fræk og ubændig Slægt fremvoxe, en Slægt, som engang vil blive utaalelig selv for Luther.“ Hvad der især harmede ham var de Slagord, hvormed det nye Parti affærdigede Enhver, der vovede at modsige dem. Herom siger han i et andet Brev af 1524: „Alle føre nu idelig disse fem Ord i Munden:

*) Vi behøve næppe at gjøre opmærksom paa den sælsomme Tankeforbindelse imellem Fornægtelsen af Menneskets frie Selvbestemmelse og det her omtalte Vrægebillede af hvad Apostlen Paulus kalder christelig Frihed! Men det kan ikke nægtes, at der er god Forbindelse mellem en tøilesløs Uædelighed og Fornægtelsen af Menneskets fornuftige Natur!

Evangelium, Guds Ord, Tro, Christus, Aand; og dog seer jeg Mange, som opføre sig saaledes, at jeg ikke tvivler om, at de ere besatte af Djævelen.“ Lidt senere skrev han til en Ven i Holland, at han vel vidste, i hvor høi en Grad hans Bog om den frie Villie vilde ophidse alle dem imod ham, „som stadigt førte Christus og Evangeliet i Munden, men havde Satan i Hjertet“.

I et Brev til Lægen Heinrich Stromer skriver han: „Dette nye Evangelium føder en heel ny Race til Verden: trodsige og uforskammede Spottere, Løgnere, Bedragere, indbyrdes uenige og falske, kivagtige og oprørske Mennesker, der ere mig saa modbydelige, at jeg kunde have Lyst til at udvandre, naar jeg blot vidste en Stad, der var fri for dette Pak.“ Og i et Brev til Melanchthon heder det: „Evangeliet har engang frembragt en ny Menneskeslægt, men jeg gider ikke tale om, hvad dette Evangelium frembringer. Mange, om hvis Dyd og gode Sindelag jeg tidligere havde store Tanker, ere nu blevene til ganske andre Mennesker. De føre bestandigt Evangeliet, Guds Ord, Troen, Christus og Aanden i Munden; men naar man betragter deres Sæder, saa forkynde de noget ganske Andet. I fordums Tider gjorde Evangeliet vilde Barbarer til sædelige Mennesker, gjorde røvsyge og kivagtige Mennesker barmhjertige og fredelige; men dette nye Evangeliums Bekjendere ere som besatte; de rane fremmed Gods, anstifte Oprør og bagtale de hæderligste Folk. Jeg seer kun nye Hyklere, nye Tyranner, men intet Spor af Evangeliets Aand.“ Han fremhæver andensteds den store indbyrdes Uenighed i Læren, som allerede i disse Aar kom for Dagen i Sacramentstriden, som et slaaende Beviis for den reformatoriske Agitations Forkastelighed. Det blev under denne Strid mere og mere indlysende for alle virkelig religiøse Mennesker, at den nye Lære om „Christi sande Legeme og Blod i, med og under Brødet og Vinen“, og Afskaffelsen af Sacramentets Meddelelse alene under Brødets Skikkelse blot gjorde Tjeneste som et virksomt Agitationsmiddel mod Kirken, og gjorde altsaa forsaavidt Nytte, som den

i Forbindelse med Messens Afskaffelse vakte mange bedre Mennesker til Eftertanke, der tidligere havde ventet sig noget Godt af den kirkelige Bevægelse; disse kom nu paa det Rene med sig selv om, hvor den sande Kirke og dens Sacramenter vare at finde.

I Aaret 1526 fandt Erasmus sig foranlediget til at offentliggjøre et nyt polemisk Skrivt, som han betitlede: „Mod dem som falskelig rose sig af at være Evangeliske.“ Anledningen hertil var et Flyveskrivt af en frafalden Præst, der beilede til de verdslige Magthaveres Gunst ved at opfordre dem til at bemægtige sig alt Klostergods og dele dette Rov med de Evangeliske. Dette Skrivt tilføiede dets Forfatter et Fragment af et tidligere Skrivt af Erasmus, og gjorde dette paa en saadan Maade, at hele Skrivtet fik Udsecude af at have ham til Forfatter. Vi udtrage blot nogle Sætninger af samme til Fuldstændiggjørelse af de ovenfor meddeelte Brudstykker. „Betragt engang dette evangeliske Folk“, siger han, „og see, om det er bedre end dem, som I fordømme! Viis mig en Svælger, som eders høitpristø Evangelium har gjort ædru, en Tøilesløs, som det har tæmmet, en Gjerrig, som det har gjort gavmild, en Bagvasker, som det har gjort hjertelig og kjærlig, en Skamløs, som det har gjort ærbar! Jeg kan derimod vise Dig Mange, som det har gjort slettere, end de tilforn vare. — Man har forkastet de offentlige Bønner, og Følgen deraf er bleven, at man slet ikke beder mere. Man har afskaffet Messen; men hvormed har man erstattet den? Jeg har aldrig været i deres Kirker, men jeg har seet dem gaae hjem fra Prædikenen som besatte af en ond Aand; Vrede og Raseri stod malet paa deres Ansigter, og Ingen af dem alle, med Undtagelse af en gammel Mand, gjengjældte min og de hæderlige Mænds Hilsen, som ledsagede mig. De lignede Soldater, der ile til Kamp, ophidsede ved deres Feltherres Tiltale. Hvo har nogen- sinde seet dem under deres Prædikener udgyde en Taare eller sukke over deres Synder? Størstedelen af deres Prædikener indeholde ikke stort Andet, end Skjælden

og Smæden over Præsternes Levnet, og — saafremt det ellers er sandt, hvad der berettes om dem — bidrage de mere til at fremkalde Oprør, end til at vække Fromhed. Skriftomaalet er afskaffet, men de Fleste bekjende ikke engang deres Synder for Gud. Faste og Abstinents er aflagt, og man hengivor sig til Umaadelighed i Drik; saaledes have Mange opgivet hvad de kalde „jødiske Skikke“, for at blive Epicurære. Man træder Cæremoniene med Fødder, men uden Vinding for Aanden, som efter min Mening netop har lidt et slemt Afbræk. . . . Man har ombyttet hvad man kalder „Menneskesætninger“*) med andre menneskelige eller rettere sagt umenneskelige Sætninger, og har blot forandret Navnet, i det man kalder de sidste for „Guds Ord“. Men det er saa langt fra, at selve Sagen dermed er bleven mildere, at flere hæderlige Mænd foretrække en frivillig Landflygtighed for den nye høitpriste Frihed. Det er saaledes, at man frigjør sig for „Menneskesætninger“, for at bøie Nakken under det nye Evangeliums Aag. Jeg frygter virkelig meget for, at de Fleste, istedetfor et svært Menneskeaaag, ere komne under Satans endnu tungere Aag. . . . Hvilket Oprør har man ikke nylig seet iblandt dette evangeliske Folk**). De adlyde Ingen, ikke engang deres egne Geistlige, medmindre de tale som Ørene kløe til; thi de vare sikre paa at blive bortjagne, dersom de vovede med en Smule Frimodighed at dadle deres Tilhøreres Levnet.“ — Efter en Bemærkning om Forskjællen mellem Apostlene og de Præster, der da bragte Evangeliet i Flor ved at bryde deres Kydskhedsløfte, siger han: „Du mærker uden tvivl, hvilke Historier jeg kunde fortælle Dig, dersom jeg gad gjøre det, men det er til ingen Nytte at fortælle hvad Alle veed. De adlyde hverken Gud eller nogen menneskelig

*) D. e. Kirkens Bud og fra Fortiden overleverede Anordninger og Vedtægter.

***) Hermed hentydes til den forfærdelige Opstand blandt Bønderne i Mellein- og Sydtydskland.

Øvrighed, tjene Bugen og alle Kjødets Lyster, kalde sig Evangeliske og beraabe sig paa Luther som deres Lærer og Mester. Og Luther præker overalt Troen; men — hvor er den bleven af; og — hvad har de saa med deres Luther?!¹⁴

(Sluttes.)

Jesus Christus.

Vi have nu, kjære Læser, seet, hvori Troen bestaer, og hvorledes den Forestilling, som Christendommen giver os om Gud som Verdens almægtige Skaber, som det evige, uendelig ophøiede Væsen, i hvis udelelige Naturer vi tydeligt skjælne tre Persouer: Faderen, Sønnen og den Helligaand, er Gud selv og os værdig. Men denne uendelige Gud vilde være bleven os ubekjendt, hvis han ei i sin Kjærlighed havde aabenbaret sig for os.

Men dette har han ligefra Verdens Begyndelse gjort, deels ved at sende sine Engle, deels ved at oplyse Patriarkerne og Propheterne, men isærdeleshed ved at sende sin egen Søn, Jesus Christus, vor Herre, Frelser og Helliggjører, som undfangedes i den reneste og saligste Jomfru Marias Skjød, omtrent fyrretyve Aarhundreder efter Adams Syndefald, og som er det Midtpunkt, alle Tider samle sig om, og som baade er den kommende og den svundne Tids Haab.

Med menneskelige Ord at udtrykke, hvad Jesus Kristus egenlig er, det er os umuligt. Han er den usynlige Gud, som er bleven synlig og har aabenbaret sig midt iblandt sine Skabninger; han er det evige, uendelige, almægtige Væsen, iklædt en menneskelig Skikkelse, lig vor, som af Kjærlighed til os er bleven dødelig, lidende, udsat, som vi, for alleslags Elendighedor. Jesus er den ene sande Gud, som har skabt Alt, Menneskene og Englene; han

er vor første Begyndelse og vort sidste Endemaal; Kundskaben om ham er det sande Lys; at tjene ham er den sande Lykke; at elske ham er det eneste virkelige Gode. I Jesus Christus sammensmelter Guddom og Menneskehed fuldkomment, uden dog at sammenblandes. Han er kun en eneste Person, som er Guds Søn, og paa Grund heraf er Jesus Christus evig og uendelig og almægtig — med eet Ord Gud!

Men han er tillige Menneske, han er som saadant skabt, han er født, voxer, lider og dør aldeles som et Menneske, men han ophører derfor ikke at være Gud. I Evigheden har han en Fader men ingen Moder. I Tiden har han en Moder, den saligste, ubesmittede Jomfru Maria, men ingen Fader. Fra sin Fader har han sin uendelige og guddommelige Natur, og fra sin Moder sin menneskelige og dødelige Natur. Ved Ham have vi faaet Adgang til Gud, hans Fader, og ved hans Moder have vi faaet Adgang til ham.

Jesus er ligesom den hemmelighedsfulde Bro, som forener Skaberen med Skabningen, idet han selv paa een-gang er baade Skaber og Skabning, Gud og Menneske; og det Middel, ved hvilket denne Bro er bleven til, er den hellige Jomfru, fra hvem han har faaet sin menneskelige Tilværelse. Jesus er for Skabningerne det Samme, som Hovedet er for Legemets andre Lemmer. Hovedet leder og styrer hele Legemet, giver det Liv og staaer ved Halsen i Forbindelse med samme. Paa en lignende Maade staaer Jesus i Forbindelse med Menneskene, og den hellige Jomfru er den rene Canal, igjennem hvilken al hans Naade tilflyder os. Du kjender, kjære Læser, vor guddommelige Mesters rørende Historie her paa Jorden; den 25de Marts i det første Aar af vor nuværende Tidsregning, just nu for 1876 Aar siden, blev han Menneske i Nazareth i den hellige Jomfrues Skjød, hun som nedstammede fra David, Jacob og Abraham.

Den 25de December, Juledag, fødtes han i Bethlehém, tæt ved Jerusalem, i frivillig Fattigdom, bestemt til at

udsone vor syndige Kjærlighed til denne Verdens Goder. Han tilbragte sin Barndom og Ungdom i Stilhed og Arbeide; hele sit øvrige Liv i Lidelse, Ydmyghed, Sagtmodighed, Bod og Bøn. I de tre Aar, han optraadte i det offentlige Liv, prædikede han Evangeliet, det vil sige Kundskaben om og Kjærligheden til Gud, hans Fader, beviste sin guddommelige Natur ved en Mængde Mirakler, som selv hans Fjender ei kunde benægte, og blandt sine talrige Disciple valgte han 12 fattige Fiskere til at udbrede den sande Religion i hele Verden, for paa denne Maade at beskæmme Menneskenes Stolthed og forfængelige Viisdom.

Han var kommen til Verden for at afsone vore Synder, han tog dem alle paa sig og døde frivilligt for os, forraadt af Judas, slaet i Ansigtet, hudstrøget, torne-kronet og korsfæstet mellem to Røvere paa Calvariebjerget i Judæa. Han udaandede under et guddommeligt Klageraab Langfredag ved den 9de Time. I Medfør af sit uforgængelige Livs Kraft opstod han Paaske søndag fra de Døde, overvandt og beseirede paa vore Vegne Djævelen, Synden og Døden; derpaa aabenbarede han sig i fyrretyve Dage for sine Apostle og mange andre af sine Disciple, som i Begyndelsen vare vantroe, men tilsidst maatte bøie sig for Kjendsgjerningernes øiensynlige og unægtelige Magt.

Efter at have uddeelt sine ophøiede Befalinger foer den opstandne Jesus i Apostlenes Paasyn op til Himlen fra Oliebjerget, det Sted, hvor han havde begyndt sine sidste Lidelsesdage, og det er ham, Gudmennesket, Verdens Konge, Englens og Dæmonernes Dommer, som paa den yderste Dag skal dømme os Alle efter vore Gjerninger. Djævlene og alle Syndere blive bortkastede fra hans Aasyn ned i Helvede, men hans troe Tjenere indgaae i hans salige Paradiis.

Vi skulle snart see, hvorledes han ved Hjælp af sin Kirke, som forvalter alle hans Kjærligheds Naadeskatte, forener os Alle med hverandre.

Politisk Overblik.

Orienteu. Efterretningerne fra Krigsskuepladsen ere stadig i høi Grad ugunstige for Serberne. Rygter om en fredeligere Stemning hos Fyrst Milan ere ogsaa begyndt at dukke op; men det heder samtidig hermed, at denne Stemning ikke har noget at betyde, da Fyrsten hverken for sit eget Folks Skyld eller af Hensyn til sin heldigere Allierede — Montenegro — er istand til at give cfter for samme. For den serbiske Sag er dette vistnok heldigt, thi Serberne kunne nu kun vinde ved at fortsætte Kampen. Om en diplomatisk Intervention i Orienten har der ogsaa været Tale, men endnu kun i al Almindelighed. Som det lader til, er der krigersk Lyst nok i Rusland; men i Berlin vil man have Fred, og ligesaa i Wien; der er næppe for Øieblikket nogen Sandsynlighed for europæiske Conflicter.

Frankrig. Yderste Venstre har udstedt et Manifest der er fuldt af Had til Religionen. Dette Parti tæller dog kun meget faa Medlemmer, men Venstre (Gambetta) har sluttet sig til hiut Manifest netop hvad de kirkelige Spørgsmaal angaaer. Fra et republikansk Standpunkt er det en stor politisk Feil. Bonapartisterne ere naturligviis ikke ilde tjente dermed. En culturkæmpende fransk Republik vil hurtigt være forbi med, og saa kommer Touren til Kaiserdømmet.

Tydskland. Med Culturkampen gaar det officielt, som hidtil, men i Virkeligheden er der adskillige Tegn, der tyde paa et snarligt Omslag. Det nye conservative Parti, der glæder sig ved Fyrst Bismarcks Sympathi til de forestaaende Valg, træder endnu bestandig afgjort op imod Culturkampen; men ogsaa i Fremskridtspartiet begynder man at faae Øinene op. Et af Partiets Blade (Neues Berl. Tagebl.) indeholder en ledende Artikel, der erklærer alle de nationalliberale Forsikringer om at have seiret over Katholikerne for lutter Humbug og Selvbedrag. De Ultramontane vinde stadig Terrain fra de Liberale, derved at hine have optaget de gamle demokratiske Fordringer i deres Program, som disse (de Liberale) forhen forsvarede, men nu, da de ere komne til Magten, bekæmpe. Culturkampen erklærer Bladet dernæst for mislykket; den har ikke, som Fremskridtet haabede, ført til Adskillelsen af Kirke og Stat, men til en Slags ny protestantisk Stats-

kirke, har ikke gavnet men skadet Friheden, og har ligesom for Katholikerne kun bidraget til at samle og styrke disse. Tydeligere kan man ikke ønske Falliten erklæret; det er kun Skade, at „Fremskridtet“ ikke itide har faaet Øinene op herfor. Dog bedre seent end aldrig! De Nationalliberale ere saaledes snart de eneste, som holde paa Dr. Falck og hans Culturkamp; og dette er i og for sig naturligt. De Nationalliberale ere i Tydskland for en stor Deel Fritænkere. Fritænkernes Ideal er Tvang imod Alle undtagen imod deres Egne; Fritænkeriet er paa det religiøse Gebet den samme Forskruethed som Nationalliberalismen paa det politiske; det beroer ligesom denne paa den samme uforskammede Inddeling af Folket i Intelligente og Uintelligente, og hylder derfor ogsaa den samme dumme Tro paa, at det er de saakaldte Intelligentes Bestemmelse i Verden, at tage alle andre under deres keitede Skolemesterbehandling. Naar de Nationalliberale imidlertid staae alene, saa have deres Ønsker og Meninge ikke stort at betyde. Skulde den ovenfor omtalte anticulturkæmpende Stemning i den nærmeste Fremtid faae Overhaand, vil det selvfølgelig gjælde for Katholikerne om, at de ikke lade sig forlede af Regeringen og de andre Partiers Løvter og Forsikringer til at slaae af paa deres Fordringer om en heelt gennemført Samvittighedsfrihed og fuld Selvstændighed for Kirken.

Kirkelige Efterretninger.

Kissingen. Man bebroeder stadigt den katholske Kirke, at den holder de Helliges jordiske Levninger (Reliquier) i Ære. For at gjøre denne Ærefrygt latterlig, udgiver man den sædvanlig for en Tilbedelse, en Usandhed, der tusinde Gange er bleven gjendreven, og derfor selv af ærlige, sandhedskjærlige Protestanter ansees for at være det, den er, nemlig en Usandhed, som kun endnu spøger i fanatiske Hoveder, fordi den passer i deres Kram og svarer til deres Had til Katholicismen. At de liberale vantroe Tydskere overgaae Katholikerne i Reliquiedyrkelse, viser føl-

gende Historie, der berettes af „Post“ og lyder saaledes: „Fyrst Bismarck sendte sin Hat til Reparation hos en Hattemager. Denne lod svare, at han i Almindelighed ikke befattede sig med dette Slags Arbeide, men da det skulde være for Fyrst Bismarck, saa vilde han gjerne paa-tage sig det. Den følgende Dag fik Bismark sin fornyede Hat tilbage, forsynet med nyt lyseblaat Foder. Men snart saae man i Boutiksvinduet det gamle Hattefoder under en Glasklokke. Dette Boutiksvindue blev da Gjenstand for en almindelig Valfart af alle Curgjæster og Fremmede og en brilliant Forretning for Hattemageren, der solgte det gamle Bismarkske Hattefoder i Tommeviis til en høj Priis. Tillige blev lyseblaat Hattefoder Modefarve i Kissingen.“

Denne Historie minder Meddeleeren om en Begivenhed, der tildrog sig i en sydtysk By, dengang den saakaldte Tydskkatholicismes Apostel, Johannes Ronge, var i Flor og overnattede i et af Byens Hoteller. En protestantisk-liberal Dame kom ved Hjælp af en Opvarter i Besiddelse af Ronges Støvler, som hun erstattede med nye; hun opstillede disse „Reliquier“ paa Ærespladsen i sin Salon, og Alle, der ikke vilde frasige sig den Ære at holdes for „Dannede“, begave sig til denne Dames Salon for at vise Støvlerne deres Hyldest.

Leipzig. Som bekjendt bebreide alle de, som ikke holde af at faste, Katholikerne, at de forkorte deres Liv ved at gjøre det. Men nu kommer en protestantisk Læge, Dr. Willmar Schwabe, og skriver i sit Tidsskrift Nr. 5 Følgende: „En Dr. Decairne har offentliggjort en interessant Artikel i „La France“ om Fasten, efter hvilken Trappisternes i høj Grad strænge Forskrivter ingenlunde agtes for at være usunde. Trappisterne, siger han, spise fra den 14de September indtil den første Løverdags i Fastetiden kun een Gang om Dagen. Dette Maaltid er fastsat til Kl. 2 $\frac{1}{2}$ om Eftermiddagen, 12 Timer efter at de ere staaede op Kl. 2 $\frac{1}{2}$ om Natten. Disse 12 Timer ere udfyldte med Bøn og Haandarbeide. De føle sig vidunderlig vel derved, Fordøielsesforstyrrelser og andre Besværligheder ere meget sjældne iblandt dem. Trappisternes Næring bestaaer af 370 Grammer Brød, hvortil man ogsaa kan føie Kartofler, af en Suppe uden Fedt, af et Fad Gulerødder eller i Vand kogt Grønt. Kjød, Fisk, Smør og Æg ere forbudte for de Sunde. Olie maa kun anvendes for at berede Salat. Den vanlige Drik er en

halv Litre (Pot) Æbleviin. Desserten bestaaer af Frugt eller Roer. Og netop denne Maade at leve paa bidrager, langt fra at forkorte Livet, meget til Sundhed og et langt Liv, isærdeleshed naar man lægger Mærke til disse Ordensfolks store Virksomhed og den sunde Luft de leve i. Podagraen er ukjendt i et Trappistkloster. Overlægen i Overtrappistklostret (la Trappe) har ikke kunnet stadfæste et eneste Slagtilfælde i 28 Aar, ligeledes ingen Vatersot, intet Krampetilfælde, ingen Steenlidelse og ingen Kræft. Ja, selv de skrækkeligste Epidemier traadte ikke over Klosterets Dørtærskel, om de end hærjede Landet trindt omkring.“

Mariaforeningen

holder sit vanlige Møde Søndagen den 27de August, Kl. 4 Efterm. Bestyrelsen udbeder sig tulrigt Besøg.

Sct. Andreas-Collegiet paa Ordrupshøj

aaaber sit nye Skoleaar Fredagen den 1. September med Prædiken og høitidelig Messe Kl. 9.

Fra Skoleaarets Begyndelse af holdes Eftermiddagsgudstjeneste om Søndagen Kl. 5.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 27de August. 12te Søndag efter Pintse. Marias Hjertefest. I Kapellet (Toldbodveien 14): stille Messe Kl. 6. — Sct. Ansgars Kirke: Kl. 7 stille Messe. Kl. 10 Høimesse med Prædiken. Kl. 3 Festandagt med Prædiken. — Sct. Knuds Kapel: Kl. 9 Høimesse. Kl. 6 Festandagt med Prædiken. — Sct. Josephs Hospital: Kl. 8 stille Messe med Homilie. — Sct. Andreas Kirke i Ordrup: Kl. 10 Form. høitidelig Messe. Kl. 6½ Efterm. offentlig Andagt med Prædiken. — 28. M. Augustinus, Biskop og Kirkelærer. 29. Ti. Johannes den Døbers Halsbyggelse. 30. O. Rosa af Lima, Jomfru. 31. To. Raimundus Nonnatus, Bekj. 1. Septbr. F. Joseph af Calasans, Bekj. og Ordensstifter. Kl. 8½ Messe for Broderskabet til Jesu gudd. Hjerte. Kl. 7 Broderskabsandagt. 2. L. Stephanus, Konge og Bekj.

Søndagen den 3die September. 13de Søndag efter Pintse. De h. Skytsengles Fest.

Søgnedagsgudstjeneste som sædvanlig.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvarialet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjolds-
gade 5, i Kjøbenhavn.

N° 34. Søndagen den 3die Septembør. 1876.

Indhold: Desiderius Erasmus. Jesu Christi Mirakler. Kirkelige
Efterretninger: Bonn, Dresden.

Desiderius Erasmus.

(Sluttet.)

Den Dom, som Erasmus i de omtalte Stridsskrivter, saavel som i en Mængde Breve udtalte over Luthers Lære og dens demoraliserende Virkninger, fandt Gjenklang hos en stor Mængde hæderlige Mænd saavel af geistlig som verdslig Stand, der følte sig skuffede ved Synet af de Frugter, som det nye Evangelium bar paa det religiøse og sædelige Livs Omraade.

Ordet „Reformation“ havde jo i mere end et Aarhundrede været det Løsen, der havde sat alle aandelige Kræfter i Bevægelse. Kirkens bedste og dygtigste Mænd havde længe været optagne af Bestræbelser for at fuldbyrde dette store Værk, saaledes som det ene kan blive til Held og Velsignelse for Kirken, nemlig ved enig Samvirken af alle gode Kræfter og ved en redelig Benyttelse af de Midler, som ere givne med Kirkens hele Organisation. En virkelig og sand Reformation maa udgaae fra Kirkens

eget Indre; den maa kundgjøre sig for Verden som en Frugt af den Aand, der hader Avind, Kiv og Tvedragt og elsker Fred og Enighed, ligesom Alt hvad der skeer for at tilveiebringe den, ikke blot — som enhver Forandring til det Bedre med det enkelte Menneske — maa udgaae fra inden, men tillige fra oven. Kirkens Overhoved, dens Overhyrder og den med dem i eendrægtig Samvirken forenede Lærestand ere de Organer, som dens himmelske Herre og hans første Vidner henvise alle Troende til som deres Veiledere og Ordførere under alle Conflictter, som Kampen med denne Verdens Aand i Tidernes Løb skulde fremkalde, hvad enten denne Aand udenfra bekæmper den christelige Sandhed og forfølger Kirken, eller den indenfor Kirkens Enemærker søger at forstyrre Enigheden og adsplitte Herrens Hjord.

Men det var desværre netop paa dette sidste Punkt, at de langvarige Reformationsbestræbelser strandede. Det pavelige Schisma*), der havde sin Grund i det franske Hofs politiske Intriger og Stridigheder med den h. Stol, havde i høi Grad bidraget til at nedbryde den høieste Kirkemagts Autoritet i Folkenes Omdømme og bibringe de verdslige Fyrster Forestillingen om Muligheden og Ønskeligheden af, at benytte den kirkelige Forvirring til at emancipere sig fra de Hensyn, som tidligere havde reist heldbringende Skranker for deres Indgreb baade i Kirkens og Folkenes Rettigheder, ligesom Striden imellem to og tilsidst tre Paver, der fandt deelviis Anerkjendelse i de forskjellige Lande, indenfor selve Kirken fremkaldte

*) I Aaret 1305 forløgde Pave Clemens V. paa den franske Konge Philip IV.' Begjæring den pavelige Residents til den i Sydfrankrig beliggende Stad Avignon, der tilhørte den h. Stol. Efterat Gregor XI. i Aaret 1377, ved igjen at forflytte sin Residents til Rom, havde gjort Ende paa denne Afhængighed af de franske Kongers Politik, valgte de franksindede Cardinaler en ny Pave i Avignon, hvilket gav Anledning til et Schisma, der vedvarede lige til Aaret 1417 (Kirkeforsamlingen i Constanz), altsaa i 39 Aar.

en Betragtning af Pavedømmet, som er uforenelig med dettes Væsen, og endnu i en langt senere Tid gav Anledning til Conflicter med de verdslige Fyrster. Et stort Parti i Kirken udledte nemlig af den Omstændighed, at en almindelig Kirkeforsamling havde erklæret een Pave for retmæssig valgt, og afsat ulovligt valgte Modpaver, den Slutning, at en almindelig Kirkeforsamling stod over Paven. Striden om dette sidste Punkt udspandt sig gjennem en heel Menneskealder, indtil Kirkeforsamlingen i Florenz (1439) og de ved samme foranledigede Forhandlinger mellem Prælater og verdslige Fyrster gjorde Ende paa denne forargelige Strid ved at anerkjende den daværende Pave Eugen IV. for Kirkens høieste og retmæssigt valgte Overhoved (1447). Saaledes var der hængaet ikke mindre end 70 Aar, først under en Deling af Christenheden mellem flere kirkelige Overhoveder*), og derefter under en gjennem tredive Aar fortsat Strid om Pavens Stilling ligeoverfor et almindeligt Concil. Naar man derhos betænker den Skræk, som Tyrkernes Indtrængen i Europa kort efter bragte over Christenheden, er det let forstaaeligt, at Reformationsbestræbelserne for en lang Tid bleve stillede i Bero, og at Paver, Fyrster og Folk fornemmelig optoges af Tanken om, hvad der var at gjøre for at betrygge Verden mod et Barbari, der truede al christelig Cultur med Undergang.

Disse langvarige, af en Mængde Misgreb og uheldige Omstændigheder forstyrrede og derfor frugtesløse Forsøg paa at hidføre en gennemgribende Reform af de kirkelige Tilstande forklare let, at Luthers første Optræden maatte tiltale den store Mængde baade af ældre og yngre dannede og opvakte Mænd, som i deres stille Sind be-

*) Den almindelige Kirkeforsamling i Pisa (1409) gjorde det første Tilløb til en Reformation, ved at afsætte to Paver, den ene i Avignon, den anden i Rom, og Conciliet i Constanz gjorde vel Ende paa 'Schismaet, men satte det andet Spørgsmaal i Bevægelse.

klagede den totale Standsning af den Bevægelse, der i det foregaaende Aarhundrede havde fængslet alle aandelig sindede Menneskers Opmærksomhed og udfoldet saa store Anstrængelser for at fuldbringe et Værk, som maatte erkjendes for den meest heldbringende af alle menneskelige Idrætter. Det maa tillige bemærkes, at hans Angreb paa den letfærdige Praxis, der forvanskede Kirkens Lære om Aflad, ingenlunde var noget Nyt og Uhørt. Lige fra Aarhundredets Begyndelse havde baade Biskopper og verdslige Fyrster udtalt sig stærkt imod alle Misbrug, der nedværdigede Bodens Sacrament, og i denne som i andre Retninger drevet paa Reformer. Det Bifald, hvormed saa mange religiøse og kirkeligsindede Mænd hilsede Luthers Optræden, var saaledes netop en Følge af, at han paa sin voldsomme og effectfulde Maade auslog Strænge, som Andre før ham havde berørt, og hvis Klang havde fundet Gjenlyd i den almindelige Bevidsthed. Hvad der altsaa her er sagt om den store Indflydelse, Erasmus udøvede paa sin Tids Meninger og Omdømme og om den Forventning, hvormed man imødesaa hans offentlige Optræden paa den Valplads, hvorpaa Luther og hans Tilhængere under den store vankundige og revolutionærtsindede Mængdes Bifaldsjubel alt i flere Aar havde tumlet sig, maa følgelig ikke forstaaes saaledes, som om Ingen havde nogen Mening om Sagen, før Erasmus havde udtalt sig om den. Hans Ord havde vistnok den Virkning, at Mange af dem, der havde ladet sig imponere af Luthers Dristighed, men snart faldt i Tvivl om hans reformatoriske Kald, nu fattede Mod til offentlig at vedgaae deres Vildfarelse, og til at atter at vende tilbage til Kirken. Men, gjennemlæser man den Række af Udtalelser, dels i Skrifter, dels i private Breve, som Tiden har levnet, hvori et stort Antal af betydende Mænd have gjort Rede for deres Forhold til den kirkelige Bevægelse, kommer man til et ganske andet Resultat*). Efter en kortere eller

*) Vi henvise desangaaende til Döllingers „Die Reformation“ I. S. 27—288. Det fremgaaer af de der meddeelte Uddrag af

længere Tids Besindelse saae man den ene efter den anden af dem, som deels havde ladet sig overrumple af det blændende Skin og den bedøvende Larm, der altid ledsager pludseligt indtrædende Begivenheder, som bebude gennemgribende Omvæltninger, — saae dem, drevne af en i indre og ydre Erfaring begrundet levende Overbeviisnings Magt, stille sig i Række med Erasmus og den gamle Kirkes øvrige Forsvarere.

Med Massen af Folket var det derimod en heel anden Sag. Efterat den havde ladet sig heurive af den i Tiden gjærende revolutionære Svindel, der var en Følge af de politiske Misgreb og Overgreb, som havde bidraget sit til at lamme og forhale de i det forrige Aarhundrede gjorte Tilløb til en kirkelig og social Fornyelse, — efterat Almuen paa sin Viis havde approberet den nye Doctrin om „den evangeliske Frihed“, og laant de dengang demokratisksindede kirkelige Agitatorer deres kraftige Arme til Afskaffelsen af de fra Fortiden overleverede Cultusformer, og emanciperet sig fra al kirkelig Myndighed, skulde den snart faae Øinene op for Betydningen af det, som Luther kaldte „et Christenmenneskes Frihed“, og faae at see, at den nye Frihed, som den fik Anviisning paa ogsaa at overføre paa det borgerlige Livs Enemærker, var ensbetydende med en tidligere ukjendt Trældom under de verdslige Magthaveres Vilkaarlighed. Saasnart nemlig disse Sidste havde faaet Bugt med de oprørske

offenlige og private Ytringer, at det ingenlunde ene var Katholiker — navnlig dem iblandt disse, som, efter at have smagt det nye Evangeliums bedske Frugter, snart bleve møtte af dem — der vare enige om, at den sædelige Forvildelse og aabenbare Ryggeløshed iblandt Luthers Tilhængere havde sin Grund i hans Lære om Menneskets aandelige Ufrihed og om Troen paa Christi stedfortrædende Fyldestgjørelse som den eneste Betingelse for Frelsen; men at saagodtsom alle Hoveder for de Secter, der skilte sig fra Lutheranerne, anføre denne Kjendsgjerning som Aursag til deres Frafald og som et tilstrækkeligt Beviis for Forkasteligheden af Luthers Lære.

Bevægelser, som Forkyndelsen af hiin Frihed havde fremkaldt, var der ikke mere Tale om Folket, dets Ret og dets Ønsker enten paa det kirkelige eller borgerlige Omraade; og den store Mængde havde i det Hele intet Begreb om, hvad der var foregaaet med den, da den affaldt fra Kirken. Det var gaaet de bedaarede Befolkninger efter Apostlens Ord (1 Cor. 12, 2); „de havde ladet sig føre alt som man førte dem“. Det laae nemlig i de fra Kirken affaldne Fyrsters Interesse, ved den yderligstgaaende Terrorisme at forhindre ethvert Frafald fra den nye Kirke. Folkene bleve for stedse indespærrede i et Fængsel, hvorfra der ikke gaves nogen Udgang. De verdslige Herrer vare blevne deres høieste geistlige Foresatte; deres Prædicanter, som tidligere i den evangeliske Friheds Navn havde forjættet dem Befrielse fra al baade kirkelig og borgerlig Myndighed, bleve herefter de verdslige Magthaveres underdanige og afmægtige Tjenere, som hine nu lønnede med at give dem til Priis for den velfortjente Ringeagt og Uvillie, hvormed deres gjenstridige Menigheder ofte nægtede dem det Nødtørftige til Livets Ophold. Dette var den eneste Satisfaction, som den ved Reformationen grundlagte fyrstelige Enevælde undte det vildledte Folk ligeoverfor dem, som havde bedaaret det med gyldne Løvter om den meest ubundne Frihed i alle Retninger!

Til nærmere Forstaaelse af dette mærkværdige Omslag i Reformationsbevægelsen skulle vi til Slutning kortelig omtale den Begivenhed, som fremkaldte det. I sit Skrivt om „et Christenmenneskes Frihed“ (1520) forkyndte Luther den samme Friheds- og Lighedstheori, som i Slutningen af forrige Aarhundrede blev det almindelige Løsen for den revolutionære Bevægelse, der er bleven Udgangspunktet for alle senere politiske Omvæltninger. Han smigrede deri Almuens oprørske Instincter med Forkyndelsen af alle Menneskers Lighed — ikke deres Lighed for Gud, men deres Lighed og Ligeberettigelse i alle jordiske Forhold. „Alle Christne vare Præster“, og det særlige Præstedømme en overflødig Institution, en Frugt

af menneskelig Anmasselse. Al udvortes Gudsyndelse, alt „Udvortes og Legemligt“ var derfor unødvendigt og havde Intet at betyde for Sjælens Frøelse. Selv Sacramenterne (Daab, Nadvere og Bod) kunde erstattes ved Troen*). Med denne Theori (en reent usynlig og indvortes Kirke med en blot indvortes Gudsyndelse og det saakaldte almindelige Præstedømme) som Udgangspunkt opfordrede han i hint Skrivt Kaiseren til at gjøre Ende paa Pavemagten, inddrage alt Kirkegods, ophæve alle særlige Festdage o. s. v. Og i to andre omtrent samtidige Skrifter: „Til den tyske Adel om en Forbedring af Christenstanden“, og om Kirkens „babyloniske Fangenskab“ udledte han Consekventser af den evangeliske Frihed, der vare anlagte paa Omstyrningen af al borgerlig Samfundsorden. Baade Biskopperne og Fyrsterne skildres her som „Tyranner og Evangeliets Forfølgere“, og Opfordringen til at afkaste ethvert trykkende Aag gav det af fanatiske Prædicanter ophidsede Folk naturligviis ikke blot Anvendelse paa Tienden og deres Afgifter til Klostrene; men det fandt ogsaa Underkastelsen under enhver verdslig Øvrighed at være uforenelig med et Christenmenneskes Frihed. Allerede i Aaret 1522 kunde derfor Luther i en triumferende Tone skrive til en af sine Venner: „Folket („der Pöbel“) er overalt i Bevægelse; det har faaet Øinene op og vil ikke længere lade sig undertrykke!“

Naar den af Fortidens religiøse Fanatikere lovpriste Reformator i vor Tid fornømmelig feires af de for al religiøs Interesse blottede politiske Agitatorer, da finder dette sin naturlige Forklaring i, at han øiensynligt arbejdede paa, med Bistand af de tyske Rigsriddere — den

*) Vel at mærke ikke Tro i katholsk Betydning, men den ubetingede Tillid til Guds Barmhjertighed, der sagdes, i Kraft af Christi Fyldestgjørelse eller stedfortrædende Retfærdighed — uden Hensyn til Menneskets Gjerninger — at betragte og behandle det som retfærdigt (s. S. 493. Anm.).

middelalderlige Næverets endnu tilbageværende Repræsentanter — at gennemføre en fuldstændig Omvæltning af de bestaaende kirkelige og sociale Tilstande. Han forsmaaede ikke til dette Øiemeds Opnaaelse en Alliance, der ikke gjør hans Charakteer synderlig Ære. Den meest fremragende blandt disse Røverhøvdinge var den berygtede Ulrich v. Hutten, et Menneske uden al religiøs Sands og ligefra sin Ungdom fjendtlig stemt mod Christendommen. Han var derhos en i sædelig Henseende aldeles forkommen Person og førte et Levnet, hvis skamløse Udskeielser overgaae al Beskrivelse. Men han var en vittig Spotter, en alsidig dannet Humanist, hvem Studiet af den classiske Oldtids Skrivter havde ført tilbage til det raffinerede Hedenskabs Lastefuldhed. Uagtet han altsaa i sit Hjerte foragtede det nye Evangelium ligesaa meget som den gamle Kirkes Tro, var han dog utrættelig i at holde Lovtaler over Luther, fordi han i ham saa en brugbar Agitator, hvis religiøse Retning svarede til Omstændighedernes og Tidens Krav! Det var den revolutionære Aand og det fælleds Had, der her, ligesom saa ofte, knyttede et sympathetisk Baand mellem disse Mænd og den kirkelige Reformator, der betragtede dem som „guddommelige Sendebud, der stode rustede til hans Forsvar“. Tiden var imidlertid ikke moden for dette Project. Den af Reformatoren udsaaede Sæd bar vel et Par Aar efter Frugt i det forfærdelige Oprør, som i kort Tid udbredte sig over Schwaben, Franken, Thyringen og Sachsen; men da det hurtigt viste sig, at de forenede Fyrster vare stærke nok til at faae Magt med de udisciplinerede Bondehorder, og at det i saa Fald vilde blive en farlig Sag at have staaet paa de Overvundnes Side, og bære Skylden for alle de Grusomheder, hvori den fanatiserede Almue havde gjort sig skyldig, saavel som for den blodige Hevn, hvormed Seirherrerne vilde lade den undgjælde for dens Adfærd, tog det en heel anden Vending med den reformatoriske Folkelighed. Luther — som kort iforveien, under Form af en baade til Bønderne og Fyrsterne

henvendt Formaning, havde smigret de første og, for ikke at fornærme de sidste, væltet hele Skylden for alle de af dem begaaede Forbrydelser og Grueligheder, paa Biskopperne og de katholske Fyrster, „der ikke hørte op med at rase mod Evangeliet“ — skyndte sig nu med i et nyt Flyveskrivt: „Mod de røveriske og morderiske Bønder“ at opfordre de forenede katholske og protestantiske Fyrster til „uden Barnhjertighed at slaæ Bønderne ned som gale Hunde“, med Tilføiende, at de vare „fortabte paa Sjæl og Legeme og for evig hjemfaldne til Djævelen“(!).

Denne Begivenhed danner et Hovedvendepunkt i den kirkelige Revolutions Udviklingsgang. Havde dens Ophavsmand ikke itide opgivet sine demokratiske Grundsatninger og fornægtet og tilbagekaldt sin Andeel i et saa radicalt Forsøg paa at undergrave alle Støtter for det borgerlige Samfundsliv og kaste Christenheden tilbage i det Barbari, den for Aarhundreder siden havde overvundet: da havde det seet ilde ud med „Evangeliet“ og den saakaldte øvangeliske Kirke. Nu saae man derimod det Særsyn, at, medens ellers Straffen for store politiske Forbrydelser fornemmelig rammer disses egenlige Ophavsmand, de Demagoger, som vildlede Folket og udbytte dets Vankundighed og slette Instincter i deres ærgjærrige FormaaIs Interesse: da fandt nu dette feige Forræderi mod de tidligere proclamerede folkelige Grundsatninger en god Modtagelse. Man erkjendte paa begge Sider hvad der var enhver Part bedst tjenligt! De katholske Fyrster havde ikke Magt til at straffe dette Attentat paa Samfundet, og de protestantiske fandt det overensstemmende med deres Fordeel at tage de omvendte Demagoger i deres Tjeneste og benytte deres Talenter i denne Retning til at ødelægge Kirkens udvortes Stilling, ligesom de nye Evangelister — i det mindste i Begyndelsen — befandt sig vel ved, i deres Landsherrer at finde naadige Beskyttere mod Kirkemagten og de Fyrster, som holdt fast ved deres Forfædres Tro. Hermed besegledes for alle følgende Tider det protestantiske Kirkevæscns Afhængighed af

Statsmagten. Der blev ingensteds mere Tale om, hvad der var tjenligst for Folkenes aandelige Velfærd. Fyrsterne valgte efter eget Behag og personlige Skjøn mellem de nye antikatholske Bekjendelser, og Folkene bleve paa deres Befaling som en Flok Faar drevne ud af den ene „Kirke“ og ind i den anden. Kun Tilbageveien til den katholske Kirke afspærredes med strenge Straffetrudsler (Død, Landsforviisning og Eiendomsfortabelse)!

Den Ufrihed, som den saakaldte Reformation etablerede, ved at give alle Menneskelivets høieste Interesser til Priis for den fyrstelige Absolutismes Luner, var unægtelig en værdig Frugt af Læren om Menneskets absolute Ufrihed og den samtidige Bebudelse af den meest tøilesløse kirkelige og borgerlige Frihed! Erasmus har den Fortjeneste af Samtid og Eftertid, at han baade grundigt blottede det første Led i denne forrykte Tankegang, idet han paaviste den naturlige Forbindelse mellem hiin Paa-stand og den alle Grændser overskridende moralske Ufrihed, som den fremkaldte, ligesom han alvorligt revsede den Følesløshed, hvormed Luther, for at redde sig ud af en skæbnsvanger Forlegenhed, gav den af ham selv forførte Almue til Priis for den grusomste Hævn og en hidtil ukjendt vilkaarlig Behandling. At Luther, et Par Uger efter, at de af ham vildledte Bønders Blod havde flydt i Strømmen, i bedste Velbefindende feirede sit Bryllup med en paa hans Foranstaltning bortført Nonne*) — denne Skandale bestyrkede Erasmus i den Meening, han ikke længe iforveien havde udtalt i Anledning af Sacramentsstriden, at den hele Bevægelse snart maatte falde sammen af sig selv; han hentydede hermed til dens indre Tvedragt. Nu ventede han en snarlig Ende, fordi, som han sagde, alle Comedier pleiede at ende med et Giftermaal. Indtil videre have imidlertid de faaet Ret, som kaldte denne Begivenhed en Tragoedie. Hvad den nu end var, saa

*) I Mai 1525 bleve over 50.000 Bønder nedslæbte og den 13de Juni s. A. holdt L. Bryllup.

har den følgende Tid, ved at forfalske den virkelige Historie og udsmykke alt det Hæslige og Oprørende i de Midler, hvormed den kirkelige Omvæltning tilkæmpede sig en politisk og religiøs Betydning, sørget for at hævde Reformationens Ophavsmand den Ære, at staae i Historien som den aandelige Friheds ypperste Heros, som en Forløber for Befrielsen fra „Menneskeaaag og Menneskesætninger“!

Jesu Christi Mirakler.

1. Et Mirakel er et udvortes Tegn, som øiensynligt overskrider Naturens Grændser. Det er et overordenligt Beviis paa Guds almægtige Indgriben i Tingenes Gang.

At nægte Muligheden af Mirakler, er det samme som at nægte Guds Almagt, med andre Ord hans Tilværelse.

Da Miraklet er Tegnet paa den guddommeliges Nærværelse, saa maatte Jesus Christus, naar han virkelig er Gud, nødvendigt gjøre Mirakler, øiensynlige Undergjerninger, i sit eget Navn, ved sin egen Kraft, som det egner sig for Gud, naar han handler. Og vi have Ret til at spørge i Lighed med Jøderne i Kapharnaum: „hvilke Mirakler gjør Du, for at vi kunne troe paa Dig?“

Jesus Christus viger ikke tilbage for disse Beviser; hans Gjærninger tale endnu høiere for ham end hans Ord.

2. Da Jesus andengang var i Jerusalem ved Løvsalsfesten mødte han, ledsaget af sine Apostle, en blindfødt Tigger.

„Herre“, sagde Apostlene til ham, „hvad Synd har denne eller hans Forældre bogaet, siden han er blind?“

„Det er ikke fordi Nogen af dem har syndet“, svarede Vorherre, „men fordi Guds Gjerninger skulle aabenbares paa ham. Saalænge jeg er her paa Jorden, er jeg Verdens Lys.“

Da han havde talet disse Ord, spyttede han paa Jorden, blandede sit Spyt med Jord, lagde det paa den Blindes Øine og sagde: „gaa og tvæt Dig i Dammen Siloa.“

Den Blinde gik, toede sig og fik sit Syn.

De, som havde seet ham før, vilde ei kjendes ved ham: „Det er ikke ham, men En som ligner ham“, sagde de, og da han forsikrede dem om det Modsatte, spurgte de ham, hvorledes hans Øine vare blevne aabnede?

Han svarede: „Den Mand, som heder Jesus, tog Spyt og Jord og lagde paa mine Øine; derpaa sagde han til mig: „gaa og tvæt Dig i Dammen Siloa.“ Og jeg gik hen og toede mig, og nu kan jeg see.“

Man førte ham da til Pharisæerne, som vare samlede i Templet, thi det var Sabbat.

Pharisæerne bleve forbausede; de udspurgte den Blinde, som ganske aabenhjertigt fortalte dem hvad der var hændet ham.

„Hvad siger Du“, spurgte de, „om ham som har opladt dine Øine?“

Og han svarede: „Det er en Prophet!“

Men Jøderne vilde ikke troe, at han virkelig havde været blind, og lode hans Forældre kalde.

„Er dette Eders blindfødte Søn?“ spurgte de, „og hvorledes er det gaaet til, at han nu kan see?“

„Ja“, svarede hans Forældre, „det er vor Søn, han var blindfødt, men vi vide ikke, hvordan han er blevet seende, eller hvem der har aabnet hans Øine. Spørg ham selv.“

Pharisæerne forhørte ham nu paany.

„Giv Gud Æren“, sagde de, „vi vide, at denne Mand er en Synder.“

Han svarede: „Om han er en Synder eller ei, det

veed jeg ikke, jeg veed kun, at jeg var blind, og nu kan jeg see.“

Og da de saa trængte ind paa ham med nye Spørgsmaal, sagde han: „Jeg har jo nylig svaret Eder; ville I paany høre det Samme, eller ville maaskee ogsaa I blive hans Disciple?“

Da overvældede de ham med Forhaanelser og sagde til ham: „Har Du Lyst, saa bliv Du kun hans Discipel; hvad os angaaer, saa ere vi Moses' Disciple, og vi kjende ikke den Anden og vide ei, hvorfra han kommer.“

„Det er en mærkværdig Ting“, svarede den Blinde, „at I ei vide, hvorfra han kommer. og dog har han kunnet give mig Synet. Aldrig tilforn har man hørt, at Nogen har kunnet give en Blindfødt Synet; hvis denne ei var en Guds Mand, vilde han ikke have kunnet gjøre dette.“

„Vil Du, som ikke er andet end en Tigger, være vor Lærer“, sagde Phariseerne og jøge ham ud af Templet.

Da Jesus derefter mødte ham, sagde han til ham: „Troer Du paa Guds Søn?“

„Hvem er det, Herre, for at jeg kan troe paa ham!“

Da svarede Jesus: „Det er Ham, som taler med Dig!“

„Jeg troer Herre“, svarede han og knælede ned for ham og tilbad ham.

3. Senere hændte det sig, at Jesus, fulgt af sine Disciple og en stor Skare Mennesker, kom til en By, kaldet Naim. Da han nærmede sig Stadens Port, mødte han et Liigfølge; det var en fattig Enkes eneste Søn og mange Mennesker fra Byen fulgte Liget.

Ved Synet af den fortvivlede Moder blev Jesus rørt af Medlidenhed og sagde til hende: „Græd ikke.“ Han nærmede sig Liigbaaren, rørte ved den, og de som bare den standsede.

Efter jødisk Skik laae Liget med utildækket Aasyn. Jesus sagde da: „Yngling, jeg siger Dig: staa op!“

Da begyndte den Døde at røre sig og tale, og Jesus gav ham tilbage til hans Moder.

Alle bleve grebne af Frygt og udraabte: „En stor Prophet er kommen til os, og Gud besøger sit Folk!“ Rygtet om dette Vidunder udbredte sig over hele Judæa og i Nabolandene.

Ved Slutningen af det første Aarhundrede var der en Discipel af Apostlene, ved Navn Quadratus, som i et Kaiseren tilegnet Forsvarsskrift for Christendommen, anførte flere af de Personer, som Frelseren saaledes paa en overnaturlig Maade havde helbredet eller opvakt fra Døden, og som endnu dengang han skrev vare ilive.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Bonn. Tidligere var det Skik og Brug i Preussen, at alle høiere katholske Skoler tilligemed de lavere toge Deel i Processionen paa Christi Legemsfest. „Cultur“-minister Falck har naturligviis afskaffet dette. Paa det Bonner Gymnasium, hvor man, som det forstaaer sig selv, har ansat en „Cultur“-directeur, blev denne Forordning forelæst, men ikke sagt et Ord om, at det ogsaa var forbudt privatim at tage Deel i Processionen. En stor Mængde katholske Disciple gik nu med Processionen, ja sang endog. Derfor bleve de straffede, fem med Carcer (Fængsel), og 50 med Indespærring i Classeværelserne efter Underviisningstiden. Saa vidt er man kommen i at fortolke Loven om Samvittighedsfrihed!

Dresden. Som det pleier at skee, har et liberalt Blad, foranlediget ved Friherre Zedlitz og Neukirchs Conversion, paataget sig det ærefulde Hverv at mistænkeliggjøre Baronen, idet det bebreidede ham nogle Forhold i Familien Zedlitz. Men til stort Uheld for Bladets Redacteur har det viist sig, at den katholske Baron slot ikke er et Lem af den af det omtalte Familie Zedlitz!

Bekjendtgjørelse

angående det „Kozlowkiske Familielegat“.

Til Nytaar 1877 vil det ved afdg. Frøken Marie Sophie Kozlowski stiftede Familielegat første Gang komme til Udbetaling. Legatet, som bestaar af fem Portioner, hver paa 160 Kroner aarligt paa Livstid, er bestemt for „værdige og trængende ugifte Fruentimmer eller Enker her i Staden af den katholske Religion“. — Medens tvende Portioner af Stifterinden selv allerede ere blevne tilsagte og følgerig maae tilfalde tvende navngivne Enker, ville derimod de tre andre Portioner være at uddele i Overensstemmelse med de i den Afdødes Testament under Nr. 2 Lit. C. II. opstillede Regler; og det er i Medfør af denne testamentariske Bestemmelse, at alle de, som formene at være berettigede til at komme i Betragtning ved bemeldte tre Legatportioners første Uddeling, herved anmodes om, inden 1. November d. A. at indgive en Ansøgning derom til Forstanderskabet for den herv. katholske Menighed. De trykte Schemater, som ville være at benytte til dette Øiemed, kunne erholdes hos Hr. Photograph Stratböcker, Frederiksberggade 21.

For at forebygge Skuffelser, undlader man ikke, herved udtrykkelig at gjøre opmærksom paa Følgende:

1. Ifølge den ovenfor meddelte Ordlyd af den testamentariske Bestemmelse ville kun saadanne Personer komme i Betragtning, som ere bosatte, d. v. s. have stadigt Ophold „her i Staden“, hvorimod Personer, som ere bosatte udenfor Hovedstaden eller endog udenfor Landet, ikke kunne ansees for berettigede til at erholde Legatet.

2. De før Dags Dato indgivne Ansøgninger kunne ikke tages til Følge, dels fordi mange af dem ere af altfor gammelt Datum til endnu at kunne yde den fornødne Sikkerhed ved Bedømmelsen af Ansøgerindens Qualification, dels fordi det er af Vigtighed, at samtlige Ansøgninger ere ligelig stiledede og netop indeholde alle de i de trykte Schemater forlangte Oplysninger.

Kjøbenhavn, den 1. September 1876.

Forstanderskabet for den herv. katholske
Menighed.

Søndagen d. 10. Septbr. udgaaer intet Nr. af Nordisk Kirketidende.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3die September. 13de Søndag efter Pintse. De h. Skytsengles Fest. — 4. Sept. M. Rosa af Viterbo, Jomfru. 5. Ti. Laurentius Justiniani, Biskop. 6. O. Rosalia af Palermo. (I Sct. Ansgarii Kirke Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningens Medlemmer.) 7. To. Regina, Jomfru og Martyr. 8. F. Mariæ Fødselsdag (feires offentlig paa førstk. Søndag.) 9. L. Petrus Claver, Bekj.

Søndagen den 10de September. 14de Søndag efter Pintse. Mariæ Fødsel. 11. M. Mariæ Navnefest. 12. Ti. Nicolaus af Tolentino, Bekj. 13. O. Amatus, Biskop. 14. To. Korsets Ophøielse. 15. F. Octav af Mariæ Fødsel. 16. L. Cornelius, Pave, og Cyprianus, Biskop, Martyrer.

Søndagen den 17de September. 15de Søndag efter Pintse. Mariæ syv Smerters Fest.

Søndags-Gudstjeneste: Form. Kl. 6 stille Messe i Kapellet, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

„ 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.

„ 5 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste: Form. Kl. 6 stille Messe i Kapellet, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Hospitalet.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—2 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 35. Søndagen den 17de September. 1876.

Indhold: Menneskets Afstamning efter Darwin. Politisk Overblik.
Kirkelige Efterretninger: London, Paderborn, Tydskland.
Bekjendtgjørelse ang. det Kozlowskiske Legat.

Menneskets Afstamning efter Darwin*).

Først 12 Aar efter at Darwin havde offentliggjort sit Værk om „Arternes Oprindelse“, fremkom i Aaret 1871 dets Supplement, „Menneskets Afstamning“. I sit første Værk udstrakte Darwin, som vi have seet, fra først af ikke Descendentstheorien til Mennesket. Han kunde vel sagtens nok indsee, at hans engelske Landsmænd og navnlig „Naturvidenskabens ældre og høit agtede Stormænd“, som jo „uheldigviis endnu modsatte sig Udvikling i en hvilkenksomhelst Form“, ikke vare i Besiddelse af „Ydmyghed“ nok til at bifalde en Afstamning fra Dyr. Men efter at nogle af den materialistiske „Videnskabs“ mindre Guder, saasom en Huxley i England og navnlig en Vogt, Häckel og Büchner i Tydskland, ikke havde ladet sig lede vild af saadanne uvidenskabelige Hensyn, og af Darwins Lære om Arternes Oprindelse strax droge den

*) S. Artiklerne i d. Bl. Nr. 25—30.

Slutning, at det nu var en „afgjort Kjendsgjerning“, stod „videnskabeligt“ og „urokkeligt“ fast, at Mennesket nedstammer fra Abeslægten; og da de ogsaa mange Gange til dette ny Evangelium havde fundet et rigtig „ydmygt“ og troende Publicum, som maaskee kunde have sin Fordeel ved at give Slip paa en høiere Nedstamning: saa turde Darwin nu ogsaa vove at fremtræde for Offenligheden med sin „Menneskets Afstamning“. Og han gjør dette med en Beskedenhed, som virkelig er sjælden blandt Lærde og vel kun lader sig forklare af, at ogsaa dette kan tjene til Anbefaling for hans Theori. „Thi“, siger han, „var Professor Häckels „Natürliche Schöpfungsgeschichte“ udkommen, før mit Udkast var skrevet, vilde jeg rimeligviis aldrig have fuldført det. Næsten alle de Slutninger, jeg er kommen til, finder jeg bekræftede af denne Naturforsker, hvis Kundskaber paa mange Punkter ere langt fyldigere end mine.“ Heldigviis er Darwins „exact videnskabelige“ Arbeide ikke blevet forholdt os. og han søger nu i to temmelig store Bind at „bevise“, hvorledes Forskjællen mellem Menneske og Dyr ikke er en væsenlig, men kun en graduel eller Trin-forskjæl. Ligesom de øvrige Dyrearter, saaledes nedstammer altsaa ogsaa Mennesket fra en lavere Dyreform og er følgelig selv et Dyr, et Pattedyr, kun fuldkomnere og mere udviklet end de øvrige.

Darwins Skarpsindighed har opdaget, hvorledes hele Menneskets Stamtræ i Milliarder Aar har udviklet sig og er voxet frem. Den første Begyndelse til vor Stamlinie finder han i Ascidiernes eller Søskekernes Larver, tvekjønnede Sødyr, der vel endnu ere hvirvelløse, men dog allerede beslægtede med Hvirveldyrene og have Lighed med vore Haletudser. Af disse er der saa „sandsynligviis“ opstaaet en Gruppe Fisk, der omtrent ere indrettede som Trævlemunden, endnu hjerne- og hjerteløse, men dog allerede Hvirveldyr. Af Tudsefiskene, som indtage en Mellemplads mellem Fiskene og Padderne, udviklede strax Padderne sig, der leve saavel i Vandet som paa Landjorden,

og blandt hvilke Frøer og Tudser indtage det høieste Trin. Skulde Nogen nære Betænkelse ved at tælle sligt frastødende Kryb blandt sine Forfædre, henviser Burmeister os til den slaaende Kjendsgjæring, at man jo ved at see En, der bader sig, uvilkaarlig mindes om Løvfrøen, naar denne springer fra Søbredden ud i Vandet og derpaa langsomt og med Tag ligesom Menneskene svømmer videre, og saaledes kunde man „i Frøen først ahne Homunculet (det første lille Menneske)“. Nu kommer den for den darwinske Mennesketilblivelse høist skæbnesvangre Overgang til Pattedyrene, thi der viser sig her et fuldstændigt udfyldeligt Hul; ethvert Bindeled mangler, som Darwin selv maa indrømme: „Men Ingen kan nu sige, ad hvilken Afstammingslinie de tre høiere og beslægtede Classer, Pattedyr, Fugle og Krybdyr, kom til at fjærne sig fra den ene af de to lavere Hvirveldyrclasser, Padder og Fisk.“ Dog det siger intet; for at Descendentstheorien skal være sand, maa Springet voves, og Darwin, „den kjække Springer“, kommer da ogsaa gjennem en „uafbrudt Udviklingsrække“ i Menneskets Stamlinie lykkeligt over i Pattedyrverdenen tiltrods for saadanne Huller; — hvorledes? det siger han ikke, og vi skulle heller ikke nysgjerrigt spørge om denne Bagatel. Han er eengang kommen derover, og nu gaaer det let og rask fremad fra de gamle Montorener eller Tapirer til de gamle Marsupiala eller Pungdyr, og fra disse til de tidlige Stamfædre til vore placentale Pattedyr, som have deres Navn af en vigtig Legemsdeel, Placenta eller Moderkagen, og ved denne udmærke sig fremfor alle tidligere Dyr. Darwin lader dernæst de placentale Pattedyr stige videre op til Lemuriderne eller Halvaberne, og „Mellemrummet mellem disse og Simiaderne eller ægte Aber er ikke stort“. De ægte Aber deelte sig i to store Grene, den ny Verdens eller de menneskelignende, og den gamle Verdens eller de smalnæsedede; af disse sidste fremgik da „i en tidlig Epoke“, „en yderst tidlig Tid“, i „en Tid, før Historien begyndte at dæmre“ — Mennesket, „Verdensaltets Vidunder og Hæder“.

Men saa ganske sikker er Darwin dog ikke. „Man kan ogsaa slutte, at et eller andet Medlem af den menneskelignende Undergruppe har givet Mennesket Tilværelsen; kun tør man ikke antage, at Menneskets tidlige Stamfader har været nogensomhelst nuværende Abe lig, eller endog blot lignede en saadan.“ Men en Abe var det i alt Fald, og efter Darwin ere de to Arter, Gorillaen og Chimpanse, nu Menneskets nærmeste Slægtninge og de bedste Repræsentanter for vore desværre fuldstændig „ud-døde“ Forfædre, af hvilke der heller ikke gives det ringeste Spor længere. Da imidlertid de os „nærmest beslægtede“ leve paa det africanske Fastland, finder Darwin det „næsten endnu mere end sandsynligt“, at vore tidligere Stamfædre levede her snarere end noget andet Sted. Ganske paafaldende er det imidlertid, at ifølge Darwin er den vidunderlige Forfremmelse i Rang til Menneske lige indtil den Dag i Dag kun lykkedes en eneste Abe, og at alle Mennesker skulle nedstamme fra denne ene Stamfader. „Thi“, siger han, „alle Menneskeracer stømme overens i saa mange uvæsenlige Enkeltheder med Hensyn til Legemsbygning og i saa mange andre aandelige Eien-dommeligheder, at disse kun kunne forklares ved Ned-arving fra een fælleds Stamfader.“

Men hvorledes er nu et saadant Spring lykkedes denne heldige Samfader til alle Mennesker? thi efter Darwins Skildring var han „uden Tvivl“ endnu et firføddet paa Træer hjemmehørende Dyr, prydet med spidse Øren og Hale, beklædt med Haar, saa at end ikke Hunnen manglede Skjæg, og Manden var udrustet med lange Hjørnetænder, der gjorde Tjeneste som frygtelige Vaaben. Hvorledes er Mennesket altsaa kommet til sin oprette Gang, sit ædle Aasyn og sin herlige Forstand? Hvorledes har det mistet sit dyriske Udseende, og hvor er Haarklædningen og Halen bleven af? Dette gik ganske simpelt til paa følgende Maade; med en noget stærk Phantasi kan man klart forestille sig Sagen.

Først og fremmest gjælder det om at bringe vor aller-

kjæreste Stamfader paa Benene; derfor maa de forreste Lemmer ikke længere tjene som Befordringsmidler, men maa opgive deres tilvante Klatring paa Træerne, for saaledes at blive forvandlede til Arme og skikkede til at kunne forfærdige Vaaben. For at opnaae dette, kunde blot „et eller andet af Fortidens Medlemmer af Primaternes, 3: Abernes, store Række paa Grund af en Forandring i dens Hjemstavns Betingelser komme til at leve noget mindre i Træer og noget mere paa Jorden“. Derved maatte deres Bevægelsesmaade modificeres og blive enten bestandig paa fire eller kun paa to. Da hele Abelegemet's Bygning beredede enhver Stræben efter at blive tobenet store Vanskeligheder, og der udkrævedes en usædvanlig „Selvbeherskelse“ til standhaftigt at overvinde alle Ubekvemmeligheder, er det forstaaeligt, at kun faa af disse „Fortidens Medlemmer“ bragte det til en opreist Gang og holdt sig gjennem utallige Slægtled i denne i Førstningen endnu fuldstændig unaturlige Stilling. Vor „Stamfader“ er det da i det mindste lykkedes. Hvordan, og hvorfor? kan Darwin desværre ikke sige os. Men i Stedet for det erfare vi, at det nu gaaer raskt og uden Vanskelighed fremad i Menneskets Videreudvikling. Alle Menneskets yderligere Eiendommeligheder klares af sig selv ved Tillempelse til den opreiste Gang. Ved den opreiste Gang bleve Bagfødderne mere og mere flade og de menneskelige Fødder lige, Forbenene udviklede sig til Arme og Hænder. Thi i Overensstemmelse med den ny Leveviis maatte vor Stamfader ikke længere søge Beskyttelse mod sine Fjender i Træerne, men saae sig nødt til at fabrikere Værktøi og Vaaben for at holde sig i Kampen for Tilværelsen. Ved at forfærdige og benytte saadanne Redskaber blev Haanden bestandig fuldkommere og Overkroppen med samt Armene mere og mere fri og bevægelig. Ogsaa „utallige andre Forandringer i Bygningen“ havde den opreiste Gang til Følge, navnlig, at Bækkenet blev bredere, at Rygraden fik sin eiendommelige Bøining, Hovedet sin forandrede Stilling og hele Form. Thi, siger Darwin, alt

efter som vore Stamfædre fik den Vane at bruge Steen, Knipler og andre Vaaben, naar de kæmpede med deres Fjender, ville de lidt efter lidt være komne til at bruge Kjæber og Tænder mindre og mindre. Derved ville disse være blevne reducerede i Størrelse, og Pandens nedre Deel traadte meer og meer tilbage, dens øvre Deel derimod frem. Ogsaa noget meer Hjerne og dermed følgende Tilvæxt i Intelligents kom vore Stamfædre godt tilpas i Kampen for Tilværelsen, og eftersom den ved det naturlige Kvalitetsvalg, der bemægtigede sig ganske særlig denne Fordeel, blev større og større og ved Trykket indenfra udviklede Hjerneskallen, saa fremkom i Tidens Løb den ganske anseelige Størrelse og afrundede Form, Menneskets Pandø nu har. Saaledes altsaa mistede vor Stamfader lidt efter lidt sit dyriske Udseende og fik efterhaanden det menneskelige Aasyns ædle Form.

Men tiltrods for alle Anstrængelser og Kæmpespring vil det ikke lykkes Darwin, ved sit ellers Under virkende „naturlige Kvalitetsvalg“, der endnu stadig kun fremfører Gavnlighedsgrunde, at forklare tilfredsstillende alle de gjennemgribende Forandringer, som da maatte gaae for sig. Der er f. Ex. endnu den ulykkelige Hale; hvordan skal man faae den tryllet bort, og hvorledes komme vore Forfædre til at lade den i høi Grad praktiske Haarklædning fare? I Betragtning af denne og lignende upraktiske eller dog umotiverede Ændringer seer Darwin sig nødt til en Indrømmelse, der har stor Vægt, den nemlig, at han har „tilskrevet det naturlige Kvalitetsvalgs Virken for meget“; men heldigviis er han ingensinde forlegen med at finde yderligere „videnskabelige“ Forklaringer. I hans „Menneskets Afstamning“ spiller pludselig ikke længere det naturlige Kvalitetsvalg Hovedrollen, men derimod Parringsvalget, til hvilket han har viet ikke mindre end 510 Sider, d. e. over Halvdelen af Bogen; hvad hint ikke formaer ved Gavnlighedsgrunde, det udretter dette, selv i Modstrid med hint, ved Smag og Skjønhedsfølelse. Thi Darwin „beviser“ vidtløftigt ved talløse Exempler, at ogsaa

Dyrene og ganske særlig Fuglene, f. Ex. en Paafugl, ere forfærdelig kokette og ved deres Parring træffe et „Valg“ efter deres „Smag“. Nu kan man jo tænke sig, at Halen paa en af vore Forfædre er bleven bidt af, og dens Haar udrevne i Kampen for Tilværelsen, at saa andre have fundet Behag i en saadan Skamfering og ved deres Parring følte sig tiltrukne af den nye Mode, og der saaledes efterhaanden opstod aldeles ubehaarede og haleløse Efterkommere. Hvad Halen angaaer, mener Darwin desuden, at den ved den opreiste Gang og Livet paa Sletter svandt mere og mere ind, og ikke, som Andre meente, i Tidens Løb blev slidt af ved saa hyppigt at sidde paa den. Saaledes viser det sig altsaa, hvorledes fuldstændigt uddannede selv nyttige Organer ganske kunne forsvinde i denne Udviklingsproces. Paa denne Maade havde Darwin altsaa heldigt fuldendt det ydre Menneske; det gjælder nu blot om at bringe det til Fornuft. Men ogsaa dette er en Bagatel for Darwin. Det er en afgjort Sag, for Materialisterne nemlig, at Forskjællen mellem de høiest udviklede Dyr og de laveste Mennesker er langt ringere end mellem disse og de høist udviklede Mennesker, og at derfor den Paastand, at de høiere Pattedyrs sjælelige Liv har udviklet sig trinviis til Menneskets, slet ikke kan forekomme overdreven; Darwin leverer da ogsaa det „tydeligste Beviis“ for, at der med Hensyn til de aandelige Evner ikke bestaaer nogen Grundforskjæl mellem Menneskene og de høiere Pattedyr. Uden at skjælne og nærmere bestemme Begreberne: sandelig Iagttagelses- og Begjæringsevne i Modsætning til Instinct, Forstand, Fornuft og Villie, paa-viser han ved en Mængde Exempler „i den Rækkefølge, som er bekvemmest for hans Formaal“, at „selv de lavere Dyr aabenbart føle ligesom Mennesket Fryd, Smerte, Lykke og Ulykke“, at de høiere, saasom Hunde og Heste, endog „have en vis Grad af Forstand“, ofte desuden en fortrinlig Hukommelse for Personer og Steder, ja selv Indbildningskraft, „et af Menneskets høieste Prærogativer(!)“. Vor Menneskeopdrætter drager nu følgende Slutning: da

altsaa visse Instincter ere fælleds for Menneskene og de høiere Dyr og særlig Aberne, da de alle have samme Sandseindtryk og Fornemmelser, ensartede Lidenskaber, Affecter og Sindsbevægelser, og ere i Besiddelse af de samme Evner: Efterabelse, Indbildning og Forstand, saa er der kun en graduel Forskjæl mellem Mennesker og Dyr, og de lavere Dyrs „intellectuelle“ Evner have hos de høiere blot udviklet sig til „mere intellectuelle“, og hos Mennesket simpelt hen til høist intellectuelle eller „høiero“ Evner, ved at Hjernen er voxet. Hermed hænger nu ogsaa Sproget sammen, og Begyndelsen til dette finder man jo ogsaa allerede i Dyrenes Naturlyde. Selv Samvittighed og en sødelig Lov vil Darwin have opdaget hos Dyrene og, til Beskæmmelse for mange Mennesker, endog Religion. Thi Hunden seer jo op til sin Herre som til en Gud. Saaledes har altsaa Mennesket med alt, hvad han er og har, efterhaanden udviklet sig af Dyret og er ikkun en potenseret Abe. Skulde Nogen endnu tvivle herpaa, da vilde han derved blot vise, at han endnu ikke staaer paa den moderne „Videnskabs“ Høide; thi Darwin med alle Verdens Materialister forsikrer os atter og atter, at Mennesket aldeles „bestemt“, aldeles „vist“ nedstammer fra en abeagtig Stamfader. Hvorledes det staaer til med denne „Bestemthed“ og denne „Vished“ skal blive paaviist for nogle enkelte Hovedpunkters Vedkommende, som vi i det Følgende skulle omtale, og det vil da vise sig, at Darwins „Videnskabelighed“ her virkelig er naaet til Frysepunktet. Endog et intet mindre end descendentsfjendtligt engelsk Tidsskrift, som, kort efter at Bogen var udkommen, bragte en Kritik over den, udtaler sig paa følgende ikke synderlig smigrende Maade om dens videnskabelige Værd: „Vi havde ventet, at Værket vilde blevet af langt større Betydning, end det virkelig er . . . Vi vilde ikke være retfærdige mod vore Læsere, hvis vi ikke indrømmede, at det aldeles ikke kan taale en Sammenligning med nogetsomhelst af Darwins tidligere udkomne Værker . . . Om Menneskets Afstamning

indeholder det Mindre, end vi havde ventet, og hvad de fremførte Beviser angaaer, synes Forfatterens Sag os kun at være bleven lidet om end noget fremmet ved Hjælp af det“*)).

Det er da altsaa selv af Descendenstheoriens Venner temmelig uforblommet sagt, at Darwins Bog „om Menneskets Afstamning“ ikke gjør Videnskabens Fordringer Fyldest, og ikke beviser, hvad han vil bevise. Og i Sandhed, taaler denne Bog aldeles ingen Sammenligning med Darwins tidligere Værker, da faaer man ikke noget videre høit Begreb om dens videnskabelige Værd. Vi have paa- viist, hvor uvidenskabeligt Darwins høiest skattede Værk, „om Arternes Oprindelse“, er, og hvor lidet Darwin har beviist sin Theori blot i dens Anvendelse paa Planter og Dyr. Og desuagtet danner denne ikke alene fuldstændig ugrundede men total falske Hypothese om Arternes Oprindelse det nødvendige og uundværlige Grundlag for Menneskets dyriske Afstamning. Allerede af denne Grund maa Darwins Lære om Menneskets Afstamning vise sig at være grundfalsk og uvidenskabelig. Thi naar det ikke har det ringeste at sige med de forskjellige Dyr- og Plantearters „Rangforfremmelser“, og hele Descendents- teorien viser sig som blot og bart Humbug, saa maa nødvendigviis ogsaa Afslutningen paa hele Theorien være falsk. Naar der i den foregivne Arternes Udvikling over- hovedet heller ikke er gjort det mindste Skridt fremad, kunde heller ikke det sidste Kæmpeskridt, fra Abe til Meuneske, finde Sted; og det saa meget mindre, som Darwin selv maa indrømme, at Overgangen fra de lavere Hvirveldyr til de høiere og navnlig til Pattedyrene slet ikke er forberedt, at der derfor heller ingen Bindeled kan findes, og at han heller ikke vover at lade Mennesket nedstamme fra en af de nulevende Aber, men maa tage sin Tilflugt til en Abeart, som er aldeles „uddød“, og af hvilken der hverken over eller under Jorden lader sig et

*) The popular science Review. London 1871. Juli. Pag. 212.

Spor nogensteds tilsyne, og som altsaa kun har været til i Darwins Phantasi. Og overhovedet bestaaer ogsaa her hele Beviisførelsen igjen af ugrundede Formodninger og vilkaarlige Antagelser, som det allerede fremgaaer af de utallige „maaskee“, „sandsynligviis“, „man kan antage“ o. s. v., som findes paa hver eneste Side. Selv om derfor Alt, hvad Darwin siger og antager i sine to Værker: „Om Arternes Oprindelse“ og „Om Menneskets Afstamning“, var fuldkommen sandt og rigtigt, hvad der imidlertid lige saa lidt eller langt mindre er Tilfældet i det andet Værk end i det første, saa havde Darwin atter her blot beviist, at Menneskets Afstamning fra en Abe er en Hypothese, at en saadan Menneskets Oprindelse er mulig; thi den Kjendsgjærning, at en Abe virkelig har udviklet sig til et Menneske, har hverken Darwin eller nogen anden endnu paaviist. Og ifølge det ovenfor Sagte vilde en slig Hypothese først da blive „vis“ og „sikker“ — hvad jo Menneskets Nedstamning fra Abeslægten efter Darwins og Materialisternes Udsagn skal være —, naar det ogsaa blev paaviist, at en anden Menneskets Oprindelse ikke er mulig. Men dette Beviis er hverken loveret af Darwin eller af nogensomhelst Anden. Enhver, der ikke har en blot materialistisk Tænkeevne, er det dog vel klart, at Menneskets Oprindelse, saaledes som Darwin lærer den, er umulig. Allerede ved disse almindelige Bemærkninger, sammen holdte med det ovenfor Sagte, kunde altsaa den Darwinske Theori ansees som tilstrækkelig gjendrevet, og dette Darwins i Bund og Grund uvidenskabelige Makværk er altsaa næppe en videre alvorlig Gjendrivelse værd. Naar vi ikke desmindre i det Følgende gaae nærmere ind paa nogle Hovedpunkter, skøer dette kun for mere og mere at lære det Færlige og Fordærvelige ved Descendentstheorien i dens yderste Consekventser at kjende og gjøre opmærksom paa visse Sandheder, som i vor materialistiske Tidsstrømning maae være meer eller mindre klare for Enhver, som ikke vil udsætte sig for den Fare, at blive greben og revet bort af Fordærvsens Strøm.

Politisk Overblik.

Orienteu. Serberne gaacr det bestandigt ilde. Efter de sidste — maaskee ikke ganske paalidelige — Telegrammer ere deres faste Stillinger ved Alexinacs omgaaede af Tyrkerne. I Constantinopel er imidlertid atter en Sultan afsat. Den i de første Dage af sin Regjeringstid saa høit priste Murad den V. viste sig nemlig snart at være noget helt Andet, end hvad man i Førstningen vilde gjøre ham til. Han var saa nervesvækket, at han aldeles ikke var istand til at føre Regeringen, og nu har man sluttelig efter megen Talen frem og tilbage givet ham sin Afsked og sat hans Broder Abdul Hamid II. paa Thronen. For Øieblikket gjælder han for saare energisk.

Under alt dette synes Stormagterne at blive enige om at gjøre Forsøg paa at bringe Freden tilveie paa nogenlunde rimelige Betingelser. Selv Rusland har bekvæmmet sig til at være med hertil. Grunden hertil er vistnok den, at man i Petersborg er bleven opmærksom paa, at Cabinettet i Berlin paa ingen Maade vil taale den russiske Erobringspolitik. Stemningen i Tydskland, og vistnok ogsaa Regeringen, er afgjort imod de panslaviske Planer, der er Maalet for Ruslands Stræben, og som omfattes af hele det russiske Folk med stor Begeistring. Lykkes Stormagternes Bestræbelser, vil den russiske Indflydelse selvfølgelig lide et alvorligt Knæk paa Balkanhalvøen. Serberne og de andre Sydslaver, som i Tillid til russisk Hjælp grebe til Vaaben, maae nødvendigviis tabe ikke saa lidt af deres Tro paa Czarens Almagt. Men om Stormagternes Bestræbelser lykkes, er rigtignok et stort Spørgsmaal. Interessorne ere i denne Sag saa modsatte, at disse Fredsforsøg meget let kunue blive Indledning til en almindelig Krig, og det er ikke saa ganske urimeligt, at den russiske Eftergivenesshed for en væsenlig Deel er fremgaaet af Overbeviisningen herom.

Tydskland. Valgudsigterne for det nationalliberale Parti blive hver Dag misligere; deels er den mere fremskredne Deel af Partiet i adskillige Punkter blevet betænkkelig ved den hidtil fulgte nationalliberale Politik, deels ere Chancerne for det nye conservative Parti alt andet end daarlige. Det er navnlig Culturkampen, der har gjort de bedre nationalliberale Elementer mismodige;

det gaaer mere og mere op for dem, at de have ladet sig bruge til at styrke den preussiske Bureaucratisme uden at faae det allermindste derfor. Centrumspartiets Mænd have tidt nok søgt at gjøre dem dette klart, men til ingen Nytte; nu tvinger den baarde Virkelighed dem til at aabne Øinene. Særlig er Skolesagen Gjenstand for megen liberal Uro, og det er ganske naturligt, thi Skolen er i Preussen kun en Statsag; Friskolen er heelt banlyst; de Liberale gik med til at fastholde denne Tilstand for nogle Aar siden, af Håd til Kirken; men de have nu seet, at det, de derved have udrettet, kun er at gjøre Religionsunderviisningen ligesaa ufrugtbar og tvangsmæssig som alt det andet. Man hører da derfor ogsaa adskillige Stemmer, der taget Ordet for en friere Ordning af Skoleforholdene, og navnlig kan der iblandt de Liberale spores en Tendents til at komme over til den heelt læge Skole: til at overlade Religionsunderviisningen heelt og holdent til Kirken eller Forældrene. De Conservative agitere ogsaa imod den nuværende Ordning, men til Fordeel for den strengt confessionelle Skole. Katholikerne ere tilfredse med hvilkensomhelst af disse Ordninger, blot man kommer bort fra det nuværende Statsskolesystem med tvungen Underviisning i Statsreligion. Centrums Stilling er her, som i det Hele, for Tiden overordenlig heldig. Det nye conservative Partis Opkomst og den sidste Tids Begivenheder, baade paa det oeconomicke og paa det religiøse Omraade, have svækket de Liberales Stilling i høi Grad; deres Enevælde er brudt; men paa den anden Side ere de Conservative ikke stærke nok til alene at kunne udrette noget. Centrum har det saaledes i sin Magt at sælge sit Venskab til den høistbydende. Det kommer kun an paa, at Katholikerne nu ikke lade sig narre af conservative Fraser, til at gaae ind paa en Ordning, der tilsyneladende gjør Kirken Indrømmelser, men i Virkeligheden kun tjener til at styrke det reactionaire protestantiske Parti i Tydskland og navnlig i Preussen. Skeer dette, vil den Dag ikke være fjern, da Katholikerne ville komme til at bøde haardt derfor. En „liberal“ Alliance vilde meget muligt være at foretrække; thi Katholikernes Alliancer med den borte Reaction have i Almindelighed ikke baaret god Frugt. Reactionen har snart viist sin Mangel paa Evne til at holde Kampen ud imod Tidsstrømningen, og saa have Katholikerne maattet tjene til Syndebuk og Sonoffer. Kirkens Sag er for god til at bruges som politisk Middel,

men andet end det tænke de „Reactionaire“ meget ofte ikke paa. Og Reactionen er for raaden en Hjælp, til at Nogen for Alvor kan støtte sig paa den. Alt dette burde de tyske Katholiker ikke glemme, naar Øieblikket kommer, og det kan komme hvad Time det skal være; længe vil det alle Tilfælde ikke vare!

Kirkelige Efterretninger.

London. Lord Archibald Douglas, som den 12. Juni læste den første hellige Messe i Carmeliterkirken, er en Broder til den nuværende Hertug af Hamilton, en Søn af den ellefte Hertug af Hamilton og Prindsesse Maria, en Datter af den afdøde Storhertug af Baden og Cousine til Napoleon III. Lord Archibald er født 1847, studerede i Eton og blev 1866 Officier ved det 11. Husarregiment. Som Lord Charles Napiers Adjutant gjorde han det abyssiniske Felttog med, som endte med Indtagelsen af Magdala.

Paderborn. „Lib. Bote“ meddeler følgende autentiske Kjendsgjæringer, om hvilke den er rede til at navngive Stedet, hvor, og Personerne, med hvem de skeete: „For tre Aar siden sade tre liberale Venner sammen og tømte en Flaske af Glæde over, at nu vilde det snart være forbi med den „Gamle i Rom“, fordi han efter „Cöln. Zeit.“s Beretning havde faaet en Carbunkelbyld. De klinkede da paa hans snarlige Død. Men see, efter ikke lang Tid døde disse tre Liberale selv, den ene efter anden af „Carbunkelbylder“. Den anden Kjendsgjærning berettes Bladet af en Ven fra Wehrstappel ved Merschede (Westfalen) i følgende Ord: „I Begyndelsen af Aaret 1876 samtalede i en protestantisk By en Katholik med flere liberalprotestantiske Herrer, og Samtalen dreiede sig om Pius IX.' Ungdomsaar. Protestanterne ytrede, at man ikke oftere skulde vælge en Husarofficeer til Pave, fordi Katholikerne intet Held havde havt dermed. Ka-

tholiken forsvarede ivrigt Pius IX. En af disse Protestanter spottede over den hellige Faders svære Sygdom før hans Præstevielse og tilføiede, at han havde tildraget sig den ved egen Skyld. Thi alle Folk, som lede af Epilepsi, havde selv tildraget sig den, og Pius IX. gjorde jo ikke andet end fordømme, saa ofte de Anderlodstroende oplod Munden. Da man gjorde ham opmærksom paa, at det Dumme i at lade sig binde Sligt paa Ærmet af de liberale Aviser, der ikke gjorde andet end belyve Paven og Katholikerne, saa blev han alligevel ved sin Paastand, og hvad skete? — i Løbet af 24 Timor var den kraftige unge Mand hjemsogt af den samme Sygdom, og det i en meget høi Grad.“ Af og til taler Gud tydeligt!

Tydskland. Protestantiske Missioner. „Allgemeine Missionszeitschrift“ giver i sit Hefte for Maimaaned følgende interessante Notits om de protestantiske Missioners Omkostninger. Hermannsburger Missionsselskab betaler for hver Afsending aarlig 2159 Rigsmark (9 Rm. = 8 Kr., altsaa 1919 Kr.), Brødremenigheden (Herrnhuterne) 2,440 Rm. = 2168 Kr., Berliner Selskabet 4,165 Rm. = 3,702 Kr., Barmer-Selskabet 5,495 Rm. = 4,884 Kr., Baseler-Selskabet 7,383 Rm. = 6,562 Kr., Gassnerske-Selskabet 8,210 Rm. = 7,296 Kr., det nordtydske Selskab (Bremen) 8,987 = 7,988 Kr., Leipziger-Selskab 11,016 = 9,792 Kroner. De tydske Missionsselskaber betale altsaa i Gjennemsnit for enhver Afsending 6,232 Rm. = 5539 Kroner. Naar de katholske Missionairer behøvede ligesaa meget, saa vilde hele Aarsindtægten af de katholske Missionsforeninger kun være tilstrækkelig for omtrent 1000 Missionairer, medens Pariser-Selskabet for udenlandske Missioner alene har 500 Præster i Missionerne, og Jesu Selskab har over 1000 Præster og ligesaa mange Skolastikere og Lægbrødre. Antallet paa Missionairerne af de øvrige Ordener og Congregationer overstiger ligeledes 2000. Forøvrigt tør man ikke glemme, at de af de tydske Selskaber udsendte „Missionssødskende“ ere daarligst stillede i pecuniair Henseende, og den høieste Gage, som en tydskeprotestantisk Afsending faaer, ikke engang naaer den laveste af engelske eller americanske Missionærers.

Bekjendtgjørelse

angaaende det „Kozlowskiske Familielegat“.

Til Nytaar 1877 vil det ved afg. Frøken Marie Sophie Kozlowski stiftede Familielegat første Gang komme til Udbetaling. Legatet, som bestaar af fem Portioner, hver paa 160 Kroner narligt paa Livstid, er bestemt for „værdige og trængende ugifte Fruentimmer eller Enker her i Staden af den katholske Religion“. — Medens tvende Portioner af Stifterinden selv allerede ere blevne tilsagte og følgerig maae tillfalde tvende navngivne Enker, ville derimod de tre andre Portioner være at uddele i Overensstemmelse med de i den Afdødes Testament under Nr. 2 Lit. C. II. opstillede Regler; og det er i Medfør af denne testamentariske Bestemmelse, at alle de, som formene at være berettigede til at komme i Betragtning ved bemeldte tre Legatportioners første Uddeling, herved anmodes om, inden 1. November d. A. at indgive en Ansøgning derom til Forstanderskabet for den herv. katholske Menighed. De trykte Schemater, som ville være at benytte til dette Øiemed, kunne erholdes hos Hr. Photograph Stratböcker, Frederiksberg-gade 21.

For at forebygge Skuffelser, undlader man ikke, herved udtrykkelig at gjøre opmærksom paa Følgende:

1. Ifølge den ovenfor meddelte Ordlyd af den testamentariske Bestemmelse ville kun saadanne Personer komme i Betragtning, som ere bosatte, d. v. s. have fast Ophold „her i Staden“, hvorimod Personer, som ere bosatte udenfor Hovedstaden eller endog udenfor Landet, ikke kunne ansees for berettigede til at erholde Legatet.

2. De før Dags Dato indgivne Ansøgninger kunne ikke tages til Følge, dels fordi mange af dem ere af altfor gammelt Datum til endnu at kunne yde den fornødne Sikkerhed ved Bedømmelsen af Ansøgerindens Qualification, dels fordi det er af Vigtighed, at samtlige Ansøgninger ere ligelig stiled og netop indeholde alle de i de trykte Schemater forlangte Oplysninger.

Kjøbenhavn, den 1. September 1876.

Forstanderskabet for den herv. katholske
Menighed.

„Fuldstændig Bønnebog

for katholske Christne“, som har været udsolgt i det sidste Aars Tid, er nu paany optrykt i 3die Oplag og faaes igjen for samme Priis som før: 2 Kr. heftet, 3 Kr. indb.; paa særdeles tiint og stærkt Papir: 3 Kr. heftet.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17de September. 15de Søndag efter Pintse. Mariæ syv Smerters Fest. — 18. M. Joseph af Cupertino, Bekj. 19. Ti. Januarius og Lidelsesfæller, Mart. 20. O. Tamper-Fastedag. Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. 21. To. Matthæus, Apostel og Evangelist. 22. F. Tamper-Fastedag. Thomas af Villanova, Biskop. 23. L. Tamper-Fastedag. Linus, Pave, og Martyr.

Søndagen den 24de September. 16de Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. (Udstilling af det Allershelligste hele Dagen i Sct. Ansgarii Kirke.)

Søndags-Gudstjeneste: Førm. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.

„ 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.

„ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 5 Offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 6 Offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste: Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

„ 7 stille Messe i Hospitalet.

„ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

„ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.

„ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelige Skrifitetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

„ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 36. Søndagen den 24de September. 1876.

Indhold: Menneske og Dyr. Jesu Christi Mirakler. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, London.

Menneske og Dyr.

Inden vi gaac nærmere ind paa den Darwinske Lære om Menneskets dyriske Afstamning, maae vi først hende Opmærksomheden paa Materialisternes Grundvildfarelse, ifølge hvilken der ikke gives Noget i Verden udover Materien, og enhver Virksomhed, alt Liv i Naturen, ja selv Menneskets Tænken og Villen skal være en blot og bar Bevægelse, eller en Virkning af Materien. I hvor stærk Modstrid denne crasse Verdensanskuelse staaer med hele Menneskeslægtens almindelige Overbeviisning og den sunde Forstand, fremgaaer allerede af, at Menneskeheden lige fra Begyndelse af overalt og til alle Tider hos de meest dannede og de meest raee Folkeslag bestandig ogsaa havde en Idee om aandige Væsener: usynlige Væsener, der ikke kunne iagttages med Sandserne, og som ere udrustede med Forstand og fri Villie. Og stedse have Menneskene i al Almindelighed antaget, at ikke blot det menneskelige Legeme var besjælet af et saadant aandigt Væsen, men

at der ogsaa gives andre deels endnu i Legemer levende, deels reent aandige Væsener af større og mindre Fuldkommenhed. Denne Kjendsgjærning, som Materialisterne ligesaa lidt ere istand til at give en fyldestgjørende Forklaring paa som at nægte, beviser ikke blot, at Menneskene have faaet Forestillingen om aandige Væsener med fra Begyndelsen af, som en Arvelod fra deres Skaber, men at man ogsaa bestandig holdt det for umuligt at forklare alle Naturlilsyneladelser og Livsytringer i Mennesket af den blotte Materie. Dette er saa sandt, at allerede de ældste Philosopher med Oldtidens største Tænkter, Aristoteles, ved Siden af Materien antogte et eget Virksomhedsprincip, den saakaldte Væsensform, forma substantialis, ikke blot i Mennesket, men ogsaa i Planterne og Dyrene, ja endog i de uorganiske Stoffer, og som gjør de forskjellige Væsener til det de ere. Idet vi lade denne Theories Anvendelse paa de uorganiske Væsener staae hen, maa man altsaa skjelne mellem to Ting i ethvert organisk Væsen: Stoffet eller Materien, og et fra denne forskjelligt formendø og besjælende Princip, som af og med Materien danner den enhver Plante- og Dyreart ejendommelige Organisme. Dette for hver enkelt Art constante Princip, som ikkun er det virkeliggjorte Udtryk af den oprindelige Skabertanke, kaldes hos Planterne Livsprincip, fordi det blot skjænker dem Tilværelse og Liv; hos Dyrene kaldes det Dyresjæl, fordi det ikke alene som vegetativt Princip frembringer den enhver Dyreart egne Organisme eller Legeme og holder dette ilive, men ogsaa gjør det skikket til Iagttagelse eller Erkjendelse ved Hjælp af Sandserne, til sandselig Stræben og vilkaarlig Bevægelse, og giver det følgelig allerede Evner, der ogsaa ere den menneskelige Sjæl egne, hvilken dog udmærker sig fremfor Dyresjælen ved Forstand og fri Villie. Denne ophøiede Naturanskuelse, som overalt i Materien erkjender høiere Væsensformer, der efter Skaberens Villie i bestandig Vexlen med Materien frembringe og forplante de meest forskjelligartede Naturvæsener, er ikke blot ikke gjendreven

ved Fremskridtet i Naturvidenskaberne, men bliver mere og mere bekræftet for alle organiske Væsners Vedkommende, og den alene er istand til at forklare de mangfoldige Livsytringer i Naturen paa en tilfredsstillende Maade. For Materialismen er de forskjellige Organismers Tilbliven en aldeles uløselig Gaade. Thi, som Chemien viser, er Alt sammensat af de samme Bestanddele, af Kul-, Vand-, Sur- og Kvælstof. Hvorledes skulle nu uden et høiere besjælende og formende Princip saa heelt forskjellige Organismer danne sig af fuldstændigt eens Elementer? hvorledes skulle de forskjellige og beundringsværdige Evner, vi tillægge Sjælen, udvikle sig deraf? og det constant og stedse paa samme Maade hos Menneskene saa vel som hos de forskjellige Plante- og Dyrearter. Darwin selv betegner Forsøget paa at løse disse Spørgsmaal som „haabløst“, og vil berolige os med en fjærn Fremtid, om ellers nogensinde Løsningen skulde blive mulig. Selv Organismernes Forgaaen, Menneskers og Dyrs Død er Materialismen en fuldstændig Gaade. Gives der kun en Materie, og bestaaer Døden ikke i Adskillelse af Sjæl og Legeme, hvorfra kommer det saa, at denne Materie, dette Legeme paa een Gang forandrer sig i den Grad, standser al Virksomhed og opløser sig fuldstændigt ved at gaae i Forraadnelse? Heller ikke herpaa have Materialisterne noget fyldestgørende Svar. Den blotte Paastand, at alt dette gaar for sig med Nødvendighed efter evige Love, forklarer Intet og er Vanvid fra Materialisternes Standpunkt. Evige Love uden en høiere intelligent Ophavsmand og Lovgiver ere Virkninger uden Aarsag, og saadanne staae i Strid med den sunde Fornuft. Saalænge altsaa Materialisterne ikke have noget bedre Svar og maae betegne Løsningen af saadanne Problemer som et „haabløst“ Foretagende, have vi ingen Grund til ikke at være tilfredse med den Løsning, som ikke blot Troen, men alle Tiders største Tænkere give os, og vi holde derfor fast ved det, som den sunde Menneskeforstand fra Arilds Tid af hos alle Folk har holdt for sandt: at der nemlig gives noget

Andet end den blotte Materie: ikke alene et høiere aandigt Princip i os, men ogsaa rene aandige Væseuer, der staae høit over os, og ufuldkomne Dyresjæle, som staae dybt under os. Saaledes fremtræder Mennesket som det sidste Led i den vidunderlige Trinrække af legemlige Væsner i denne synlige Verden, men naaer med sin Aand allerede ind i en anden usynlig Verden. Det er Bindeledet mellem Aande- og Legemverdenen, det er, som allerede de Gamle saa træffende bemærkede, en Mikrokosmos, en Verden i det Smaa, fordi det forener den hele synlige og usynlige Verden i sig. Og klæber der end formedelst denne Aandens og Løgemets Forbindelse paa den ene Side mange Ufuldkommenheder ved det, og hæmmes end Aanden paa mange Maader af Legemet, saa er det dog paa den anden Side just ved denne Forbindelse det vidunderligste Guds-værk, fordi det repræsenterer den hele Verden og forener de to modsatte Elementer, Aand og Materie, til en harmonisk Enhed, hvorfor ogsaa Guds Almagt og Viisdom her aabenbarer sig som i ingen anden Skabning. Den menneskelige Sjæl er en Aand men bestemt til at give et Legeme Liv, og af den Grund har den ikke blot Forstand og fri Ville, som de reue Aander, men ogsaa de selvsamme Ernæringens og Forplantningens vegetative og sensitive Evner, Sandseerkjendelse, sandselig Stræben og vilkaarlig Bevægelse ligesom Dyrene. Som Følge heraf ere ogsaa de samme legemlige Organer, som udfordres dertil, tilstede i dens Organisme. Derved faaer Mennesket i mange Maader en paafaldende Lighed med Dyrene, en Lighed, som for Darwin og Materialisterne var den nærmeste Anledning til at betragte Mennesket blot som Afkom af Dyrene. Og ganske vist, naar man, som Materialisterne, ikke kjender og antager andet i Mennesker og Dyr end Materie, og anseer al deres Virksomhed kun for Virkninger frembragte af Materien, da ligger en sliq Tanke temmelig nær. Antager man derimod, saaledes som en sund Philosophi fordrer det, endnu et andet Princip i Mennesker og Dyr ved Siden af Materien, en Sjæl

nemlig, som for hver enkelt Arts Vedkommende selv danner den Organisme, det Legeme, der svarer til denne, og stræber at opholde den, saa er fra første Færd af hele Afstammingslæren og navnlig Menneskets Afstamning fra Dyrene udelukket. Selv fra et materialistisk Standpunkt lader der sig imidlertid ingenlunde af en saadan Legemslighed slutte, at Mennesket er af dyrisk Herkomst. Alt, hvad Darwin fremfører til Forsvar derfor, beviser ikke det ringeste. „Tre store Classer af Kjendsgjæringer“ skulle efter hans Paastand godtgjøre, at Mennesket i Tidernes Løb har udviklet sig jævnt af lavere Dyreformer:

1. Ligheden i Legemsbygning mellem Mennesket og Dyrene, navnlig Pattedyrene.

Som Enhver lettelig seer, er der med al Lighed dog en himmelvid Forskjæl mellem et Menneskes og et hvilketsomhelst, selv det meest fuldkomne Dyrs Legemsbygning. Hele Ligheden bestaaer, som andre Naturforskere sige, i, at Menneske og Dyr, for at udvikle eensartede Livsfunktioner, ogsaa af Skaberen have faaet eensartede Organer, som dog forme sig meget forskjelligartet hos de forskjellige Væsner. Og just deri, sige de, aabenbarer Skaberens Storhed sig, at de alle ere byggede efter een Plan, og at han af nogle faa Grundschemaer vidste at frembringe en uudtømmelig Mangfoldighed af Dyreorganismer, der alle have mere eller mindre Lighed indbyrdes og med det menneskelige Legeme. Men efter Darwin er dette ikke en videnskabelig Forklaring. Thi denne Lighed, siger han, begriber man først, naar man antager en fælleds Afstamning; uden den bliver Ligheden mellem Aber og Mennesker „aldeles uforklarlig“, og man maatte ellers antage, at „vor egen Legemsbygning og Dyrenes rundt om os var en Snare, lagt for at narre vor Forstand til falske Slutninger“. Hvad nu først og fremmest denne Snare angaaer, kan den i det høieste kun existere for saadanne Folk, der ere tilboielige til at drage saa letfærdige Slutninger som Darwin. Thi en Forstand, der har lært at tænke paa den rette Maade, vil for det første ikke deraf,

at to eller flere Væsner ere i en vis Henseende eensartede, uden videre slutte, at de ogsaa ere det i enhver anden Henseende, at de efter deres hele Væsen ere ensartede eller endog hinanden fuldstændig lige, saaledes som Darwin gjør, naar han af visse Ligheder strax slutter, at der ingen væsenlig Forskjæl er mellem Mennesker og Dyr, skjøndt dog denne nctop bestaaer i den med Fornuft begavede Sjæl, der, som vi siden skulle see, aldrig nogensinde tilkommer Dyret. For det andet vil en logisk Tænker endnu langt mindre slutte fra en ufuldkommen Lighed til en fælleds eller gjensidig Afstamning af forskjelligartede Væsener. Dette kan nok skee med Væsener af samme Art f. Ex. Heste, fordi det ved Erfaringen staaer fast, at Heste, naar de ligne hverandre meget, nedstamme fra hverandre. Men ved Væsener af forskjellig Art er en saadan Sluttemaade uberettiget, indtil ikke blot Muligheden, men den Kjendsgjerning er beviist, at de forskjellige Arter virkelig stamme fra hverandre, og at denne Arternes Oprindelse er den eneste mulige. Dette er imidlertid ikke blot ikke beviist, men vi have tvertimod viist, at Darwins Hypothese, allerede hvad Dyre- og Planterarterne angaaer, er fuldstændig falsk, og følgelig saa meget mere maa være falsk for det fornuftbegavede Menneskes Vedkommende. Over al Maade letsindig er altsaa Darwins Paastand, at Ligheden imellem den dyriske og den menneskelige Legemsbygning ikkun lader sig forklare af den fælleds Afstamning, og at Ligheden mellem Mennesker og Aber ikke finder nogen videnskabelig Forklaring i den sædvanlige Anskuelse, at Mennesker og Dyr ere byggede efter een og samme Skabereus Grundplan. Det var det Samme som at paastaae, at to Bygningers Lighed kun lod sig forklare ved at antage, at den ene Bygning er voxet frem af den anden, og at den Mening, at Bygningerne ere byggede af samme Mester efter samme Plan, ikke var nogen „videnskabelig Forklaring“ af deres Lighed. Naar saa Darwin ovenikjøbet tilføier, at det „blot er Fordom og Hovmod, der fik vore Forfædre til at antage.

at de nedstammede fra Halvguder“ (vi Christne gjøre endog Krav paa at nedstamme fra en heel Gud); og at „det vil ikke vare længe, inden den Tid kommer, da det vil blive anseet for mærkeligt, at Naturforskere, som vare vel bekendte med Menneskets og de andre Dyrs comparative Anatomi og Udviklingshistorie, have kunnet gaae hen og troe, at hver for sig var Resultatet af en egen Skabelsesact“ — saa troe vi meget mere, at den Tid ikke ligger fjern, da man vil undre sig over, at Darwins letfærdige Hypotheser og ulogiske Slutninger kunde blive tagne for „videnskabelige Forklaringer“.

2. Den anden Classe Kjendsgjæringer, der ifølge Darwin skal godtgjøre Menneskets dyriske Herkomst, er, at Menneskets embryonale Udvikling er den selv samme som hos Dyrene, og at et Menneskeembryo næppe nok kan skjælnes fra en Abes, en Hunds eller en Flagermus og har, i fortløbende Række, Lighed med forskjellige Dyreformer: heraf drager man saa den Slutning, at Mennesket ogsaa i tidligere Tid har udviklet sig saaledes successivt af andre Dyreformer. Herpaa svare vi af nærliggende Grunde kun ganske kort. Finder end Darwin ingen ydre Forskjæl fra de omtalte Embryoner, saa finde dog andre Sagkyndige en saadan, og at der i det mindste er en indre væsenlig Forskjæl tilstede, fremgaaer allerede af, at der aldrig udvikler sig et Væsen af en Art af en anden Arts Embryo. Men drage den Slutning — saaledes som Darwin gjør — at Mennesket ogsaa fordem i Naturens Rige, følgelig under heelt andre Forhold, har udviklet sig af lavere Dyreformer — blot af den saakaldte successive Lighed, som Darwins Phantasi har opdaget — see, det er en Ting, som kun en Forstand, for hvilken de almindeligste Tænkelove ingen Gyldighed længere have, kan udrette.

(Fortsættes.)

Jesu Christi Mirakler.

(Fortsat fra Nr. 35.)

4. Følgende Mirakel havde endnu talrigere Vidner:

„Jesus var draget til et afsides Sted nær ved den galilæiske Sø, og en stor Mængde Mennesker kom ilende til fra Nabobyerne, og efter tre Dages Søgen fandt de ham paa et eensomt Bjerg, omgivet af sine tolv Apostle, til hvem han taledede om Guds Rige. Han blev rørt ved at see denne store af Træthed og Hunger udmattede Skare, og da Dagen begyndte at helde, vendte Jesus sig til Apostlen Philippus og spurgte ham: „Hvor skulle vi faae Brød fra til at mætte alle disse Mennesker?“

„Brød for 200 Denarer vilde ei være nok“, svarede Philippus, „selv om man kun gav Lidet til hver.“

Men Andreas, Simon Peters Broder, sagde: „Her er en lille Dreng, som har 5 Bygbrød og 2 Fisk; men hvad forslaaer det til alle disse Mennesker?“

Da sagde Jesus: „Samler alt Folket“, og der var henved femtusinde foruden Kvinder og Børn.

Jesus tog da Brødene, hævede Øinene mod Himlen, velsignede dem, brød dem og gav dem til Apostlene, for at de skulde uddele dem til Folket. Ligeledes lod han dem uddele Fiskene, og Alle spiste og bleve mættede.

Efterat Maaltidet var endt, sagde Jesus til sine Disciple: „Samler alle Levningerne“, og disse fyldte tolv Kurve.

Paa samme Maade som Sæden spirer i Jorden under Guds usynlige og skabende Indflydelse og føder Menneskene, saaledes mangfoldiggjorde Brødene sig i den samme Guds tilbedelsesværdige Haand, dengang Han var synlig her paa Jorden, og der blev nok for Alle.

Ved Synet af dette uforlignelige Under udbrød den forsamlede Mængde: „Dette er i Sandhed den Prophet, som skal komme her til Jorden.“

Ved det Udtryk „den Prophet, som skal komme“ meente Jøderne Messias; derfor reiste Alle sig op og

vilde udvælge Jesus til deres Konge, thi alle Spaadommene om Messias bebudede, at han skulde være „Israels Konge“. Men da Frelseren mærkede deres Hensigt, trak han sig alene tilbage til Bjerget for at bede.

5. Jesus havde befalet sine Disciple at stige ned til den ligeoverfor Bethsaida liggende Strandbred, tage en Baad og fare over til Kapharnaum, hvor han saa vilde komme til dem.

Men der reiste sig en Storm, og ved Daggry havde de trods alle Anstrængelser endnu kun tilbagelagt lidt over en Miil. Da saae de i den fjerde Nattevagt Jesus komme gaaende paa Søen og nærme sig Baaden; de antog ham for et Gjenfærd og udstødte i deres Skræk høie Raab, men han taledede strax til dem, sigende: „Haver Tillid og værer uden Frygt; det er mig!“

Da sagde Simon Petrus til ham. „Herre, er det Dig, saa befal, at jeg skal komme ud til Dig.“

„Kom“, sagde Jesus til ham.

Derpaa steg Petrus ud af Baaden og gjorde nogle Skridt paa Bølgerne.

Men da han mærkede Vandets stærke Bevægelse, blev han angst, og, da han følte, at han sank, raabte han: „Herre, frels mig!“

Strax rakte Jesus ham Haanden og sagde: „Du Lidet-troende, hvorfor tvivlede Du?“

De steg nu Begge op i Baaden. Uveiret lagde sig, og de naaede Strandbredden.

Grebne af Forbauselse og Forundring kastede de andre Disciple, som havde været i Baaden, sig ned for Jesu Fødder og raabte: „Herre! Du er i Sandhed Guds Søn!“

Gud er saaledes midt under sin Menneskevordelses Ydmygelser Naturens almægtige Herre. Ved sit blotte Ord dæmper han enhver Uorden, der kun er et Billede paa de langt beklageligere og dybere aandelige Forstyrrelser, som han ligeledes er kommen for at befrie os fra.

6. Jeg kunde her endnu anføre mange andre forbausende Mirakler, som Frelseren ligesom udstrøede paa

sin Vei, og som tilsammen udgjøre Evangeliets Hovedindhold, f. Ex. den pludselige Helbredelse af den Blinde i Jericho, til hvem Jesus sagde: „See“, og han saae; den værckbrudne Kvinde, som i 18 Aar havde udstaaet de skrækkeligste Lidelser, og som øieblikkelig blev helbredet ved blot at berøre Christi Klædebon, og mange andre Aabenbaringer af og Beviser for Jesu Christi Guddom og og paa hans Kjærlighed til os Mennesker.

Dog blandt dem alle er der eet Mirakel, som maaskee er det vigtigste og betydningsfuldeste, og som blev et Paaskud for Pharisæerne til deres sidste Sammensværgelse; det var Lazarus' Gjenopvækkelse fra de Døde.

Lazarus var en rig Mand, elsket af Jesus, Broder til Martha og Maria Magdalena.

Han boede i Bethania, en halv Miil fra Jerusalem, og viste ofte Gjæstfrihed mod Frelseren og hans Apostle.

Lazarus blev meget syg, og da Søstrene saae, at der var Fare, sendte de Bud efter Jesus, som dengang var i Galilæa og sagde: „Herre, den som Du elsker er syg.“

Jesus svarede: „Denne Sygdom er ei til Døden, men den skal tjene til at forherlige Guds Søn.“

Trods sin Kjærlighed til Lazarus og til hans to Søstre tøvede han dog endnu to Dage paa det Sted hvor han opholdt sig; derpaa sagde han til sine Disciple: „Lader os gaae til Judæa; vor Ven Lazarus sover, men jeg vil vække ham.“

„Naar han sover, da vil han snart være helbredet“, sagde Apostlene.

Jesus svarede: „Lazarus er død, og for Eders Skyld er jeg glad over, at jeg ei var tilstede, for at I kunne blive styrkede i Troen.“

De begave sig da paa Veien, og da de kom til Bethania, var Lazarus allerede død for fire Dage siden, hans Legeme forraadnet og nedsænket i Graven.

Martha og Maria sade i deres Huus, hensunkne i Sorg og Taarer, og deres Slægt og Venner vare hos dem for at trøste dem. Da Martha hørte, at Jesus kom,

reiste hun sig strax, løb ham imøde og sagde: „Havde Du blot været her, Herre, var vor Broder ei død.“

Jesus svarede: „Din Broder skal opstaae!“

„Jeg veed, at han skal opstaae paa den yderste Dag“, svarede Martha.

„Jeg er Opstandelsen og Livet“, sagde Christus; „hvo som troer paa mig, lever efter Døden, og hver den som troer paa mig, dør aldrig evigt; troer Du dette?“

Og den troende Martha svarede: „Ja Herre, jeg troer, at Du er Christus, den levende Guds Søn, som er kommen til Verden.“

Hun gik nu fra ham for at kalde paa sin Søster og.

Maria reiste sig strax, kom ogsaa ud og kastede sig ned for Jesu Fødder.

„O Herre!“ sagde hun ligeledes, „min Broder var ei død, hvis Du havde været her.“

Da Jesus saae hende tilligemed Jøderne, som fulgte hende, græde, blev han dybt rørt og sagde heftig bevæget: „Hvor have I lagt ham?“

De svarede: „Herre, kom og see.“

Og Jesus græd.

Da sagde Jøderne til hverandre: „See hvor høit han elskede ham“, og Andre sagde: „Han, som har givet en Blindfødt Synet, hvorfor kunde han ikke forhindre Lazarus' Død?“

Jesus skjælvede atter og nærmede sig Graven, der var en Hvælving i Klippen, hvis Indgang var lukket med en stor Steen.

„Tag denne Steen bort“, sagde Jesus.

Men Martha svarede: „Liget lugter allerede, han er jo død for fire Dage siden.“

„Har jeg ikke sagt Dig“, svarede Frelseren, „at, dersom Du troer, skal Du see Guds Forherligelse.“

Da nu Stenen var borttaget, raabte han: „Lazarus, kom frem af Graven!“

Den Døde kom da strax frem, med Arme og Been indsvøbte i Ligklæderne og Svededugen over Ansigtet.

Jesus sagde da: „Løser ham, saa han kan gaa!“

Et stort Antal af de Jøder, som her vare tilstede, troede paa Jesus Christus, og snart udbredte Rygtet om Lazarus' Opstandelse fra de Døde sig baade i Jerusalem og over hele Judæa.

Ved at høre dette bleve Frelserens Fjender grebne af Raseri; de forsamlede sig i Jerusalem hos Ypperstepræsten Caiphas og sagde til hverandre: „Vi maae tage en Beslutning, thi denne Mand gjør Undørgjeringer, som vi ei kunne nægte.“

Politisk Overblik.

Orienten. Kampene ved den serbiske Grændse ere bestandig uafgjorte. Imidlertid drøftes Fredsbetingelserne. Tyrkerne, som have havt Vaabenlykken med sig, ere naturligviis ikke tilsinds at lade Serberne slippe for Ingenting; dog skal den unge Sultan være mere stemt for Maadehold end hans Omgivelser. Han synes overhovedet at overtræffe de Forventninger, man satte til ham, i samme Grad som hans Broder skuffede dem, selv om man ikke vil lægge synderlig Vægt paa de „Reformer“, hvormed han har begyndt sin Regering, og som vel heller ikke har stort paa sig at sige. Hovedvanskeligheden med Hensyn til Freden ligger i Tyrkiets Fordring paa Garantier mod nye Fredsbrud fra Serbiens Side, navnlig Fordringen om Ret til at lægge Besætning i visse Fæstninger. Aldeles haabløse ere Udsigterne dog endnu ikke. I England benytter Oppositionen sig af den tyrkiske Krig til at forbedre sin Stilling. Den bebrejder Regeringen dens Sympathi for Tyrkerne og dens Ligeegyldighed ligeoverfor disses Grusomheder imod de bulgariske Christne. Det

Hele er naturligviis fra Oppositionens Side kun en parlamentarisk Manoeuvre. For 20 Aar siden var just Gladstone (det liberale Parties fornemste Fører) den, der beskyttede Tyrkiet mod Rusland. Om Manoeuvren vil lykkes, er tvivlsomt. En Deel Møder ere holdte Landet rundt, og vist er det, at Gladstone ved denne Leilighed har mere Held med sig, end da han for et Par Aar siden brugte „Kampen mod Rom“ i lignende Øiemed. At den orientalske Conflict ikke kan løses paa Grundlag af det nuværende Tyrkies uforandrede Bestaaen er vistnok utvivlsomt, men Spørgsmaalet er, om det denne Gang bliver løst eller udsat indtil videre.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Alle den katholske Kirkes Modstandere blive henrykte over de liberale Blades Meddelelser om Paven's Helbred, naar de bebude hans nærførestaaende Død. Og da disse Blade gjerne ville gjøre deres Læsere en Fornøjelse, saa opdigte de alle Slags Sygdomme, som skulle føre den ærværdige Olding en snarlig Opløsning imøde. Da kommer en Journal, „Rome“, og forstyrrer de tillidsfulde Forhaabninger med eet Slag, idet den bringer en Artikel, hvori en berømt Læges Dom anføres saalydende: „Den h. Fader glæder sig ved en fuldkommen Sundhed, og hans Liv er paa ingen Maade truet. Der gives Prælater i det hellige Collegium, som have en organisk Sygdom, og hvis Endeligt er mere eller mindre nær, men Paven har ingen saadan Sygdom. Alle hans Organer ere sunde og kraftige. Hans Constitution er saa hårdet, at man nødes til at give ham Udsigt til at leve endnu i 10 à 15 Aar. Mennekeligt, eller tillad mig at sige saaledes, fysisk talt, vil han endnu see en lang Række af Tildragelser og overleve Alle, der omgive ham. Alle regerende Fyrster og de tyve Cardinaler, som staae Paven nærmest i Alder, ville maaskee før ham stige ned i Graven.

Videnskaben kan hverken forudsee eller afvende visse Hændelser, som ramme Alderen, ja pludselig overskjære selv Ungdommens Livstraad. Den kan kun med Vished bestemme Betingelserne for et Menneskes Livskraft, og hos Pius IX. sikre disse Betingelser endnu et Liv paa 10 à 15 Aar. Efter mine Anskuelse at dømme, maa (doit) Paven, bortset fra en ulykkelig Hændelse (accident), opnaae eller overskride Greverne af Mastais (hans Forældres, Brødres osv.) Levealder, hvilke, som De veed, ere blevne 96, 97 og 99 Aar gamle. Hidindtil har han kun lidt af ydre Smerter i Lemmerne, men som ingenlunde have afficeret hans Organisme. Hans Helbredstilstand er fortræffelig. Bryst og Hoved ere fuldkommen sunde, og alle Aandsevner ere aldeles usvækkede.“ Herefter synes det, at de utaalmodige Gravere endnu ville faae Leilighed til en Stund at øve sig i Taalmodighed. Det er rigtignok ikke meget behageligt at maatte vente paa sine Ønskers Opfyldelse; men det er ikke Pavens Skyld, og de Herrer maae derfor udøse deres Harme mod en Høiere, som af alle fornuftige Folk holdes for at være alt Livs Ophav og Opholder.

Paris. Det er en bekjendt Sag, at de ægte katholske Skoler overalt gaae af med Seiren over de liberale Skoler og gjøre Øgenavnet „Formørkelsesanstalter“, som man fra andre Sider behager at kalde dem, paa en grundig Maade til Skamme. De Liberale kunne ikke skjule dette for sig selv og holde derfor alle Midler for tilladte, naar de give noget Haab om at kunne tilintetgjøre de „Ultramontanes“ høiere og lavere Læreanstalter. Saaledes have da ogsaa de Røde i Frankrig ikke undseet sig ved at bagtale den berømte Skole St. Geneviève i Paris og ytret, at det ikke kunde være paafaldende, at dens Disciple ved Examina tog de første Præmier, fordi de iforvæn fik udleveret de af Regeringen opgivne Themata. Directeuren for Skoleu, Hr. Du-Lac, i Forening med 130 Familiefædre, hvis Sønner studere ved nævnte Skole, have nu stævnet de røde Blade, som have udbredt denne ondskabsfulde Løgn, godtgjort, at Bladenes Paastand ikke var andet end Bagtalelse. Retten afgav nu sin Kjendelse mod Bladene og dømte dem til en Mulkt paa flere tusinde Francs og til at bekjendtgjøre Dommen i deres egne Spalter. De Hovedorganer, der bleve ramte af den velfortjente Dom, ere: „La république française“, Gambettas Organ; „XIX Siècle“, tilhørende Jøden About og Underviisningsminister Waddington; endvidere „La petite république française“,

et Gadeblad; „La France“, Emil Girardins Blad, og endelig Rocheforts „Droit de l'homme“. De Herrer Gambetta, Waddington etc. havde allerede længe drevet det Uvæsen systematisk, at udbrede Bagvaskelser mod de katholske Skoler, og derfor er det glædeligt, at deres æreløse Haandværk ikke mere florerer saa frodigt. Det er vittterligt, at de liberale Herrer af den Sort som Gambetta, Rochefort, Waddington og dsl. aldrig lære noget; men ikke desto mindre ville vi haabe, at de blive lidt klogere af Skade, da Franskmændene dog umuligt længere kunne sværge paa demaskerede Bagvaskeres høitrvænde Tirader om Frihed, Moral, Humanitet etc. etc.

London. Et Telegram til det culturkæmperiske Blad „Cölu. Zt.“ udøser sin Harme over, at den tyveaarige Søn af Earl (Greve) Nelson er vendt tilbage til den katholske Kirke. Culturkæmperne kunne naturligviis ikke indsee, at Nogen kan have det Mod at følge sin Overbeviisning, og derfor maa enhver Handling, som disse Herrer ikke synes om, henføres til „Forførelseskunster“. Saaledes skeer det da ogsaa i nysnævnte Telegram, hvori den unge Nelson fremstilles som et umyndigt Barn, medens Sandheden er den, at den unge Englænder ved at studere protestantisk Theologi kom til at indsee Protestantismens Uholdbarhed baade for Fornuften og Troen, og derfor besluttede sig til at søge Sandheden der, hvor den er at finde, nemlig i den katholske Kirke. Han annammede den første hellige Communion i Oratorianernes Kirke, samme Sted, hvor Marquis Ripon annammede den.

New-York. Her er man meget ophidset over, at Miss Jeanette Bennett er indtraadt i et Kloster. Hun har arvet omtrent syv Millioner Dollars efter sin Fader, Eieren af den store Journal „New-York Herald“. Det er mærkeligt nok, at, naar en rig Pige gifter sig, saa finder man, at det er i sin Orden; men naar hun agter at følge den hellige Paulus' Lære om, at det er bedre ikke at være gift end at gifte sig, saa bliver man ærgerlig derover og allermæst de, som idelig paastaae, at deres Lære er øst af den hellige Skrivt.

Elisabeth-Foreningen

holder sit ordenlige Møde Søndagen d. 1. October, Kl. 4 Efterm.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 24de September. 16de Søndag efter Pintse. Kirkevielsesfest. — 25. M. Maria til de Fangnes Befrielse. 26. Ti. Frants af Assisis' Vundemærker. 27. O. Cosmas og Damianus, Mart. 28. To. Venceslaus, Hertug og Mart. 29. F. Michael, Ærkeengel. 30. L. Hieronymus, Kirkelærer.

Søndagen den 1ste October. 17de Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. Sidste Kvartalscollect af Peterspengen for iaar.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 7 høitidelig Messe i Sct. Ansgarii Kirke, med Udstilling af det Allorhelligste, som forbliver udstillet hele Dagen.
- ” 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
- ” 8 stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
- ” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
- ” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. (Kl. 3 og Kl. 5 recitere de Geistlige Breviarbønnerne i Sct. Ansgarii Kirke.)
- ” 5 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 8 Festandagt med Prædiken og Te Deum i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
- ” 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
- ” 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
- ” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
- ” hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 37. Søndagen den 1ste October. 1876.

Indhold: Menneske og Dyr. Jesu Christi Mirakler. Den korsfæstede Jesus. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Italien, Baden, Paderborn, Münster, Amsterdam, England.

Menneske og Dyr.

(Fortsat fra Nr. 36.)

3. Den tredie Classe af Darwinske Kjøndsgjæringer, som skal bevise vor Afstamning fra Dyrene, udgjør Rudimenterne \circ : ganske eller næsten ganske unyttige Levninger af Organer. Da nemlig de første Mennesker havde aflagt deres dyriske Vaner og begyndt en ny Leve-maade, bleve mange af de nedarvede Organer overflødige og ved Ikkebrug mere og mere reducerede, til der kun endnu blev en lille Levning tilbage. Ofte forsvandt de ogsaa aldeles men komme saa pludselig igjen tilsyne hos et eller andet Individ formedelst Attavismen, d. e. Tilbageslags-principet — en meget lunefuld Nedarvningslov. Saaledes findes der f. Ex. hos mange Mennesker en lille Tak paa Ørebruskens øvre Deel. Dette er efter Darwins Mening ikkun Resterne af spidse Øren, og viser sig nu og da, for at minde os om vor Afstamning fra et langøret Dyr. Darwin anfører en Mængde saadanne Organlevninger, men Alt, hvad han siger om dem, er ikke andet end ubegrun-

dede Antagelser og ubeviste Paastande. Med hvilken Ret erklærer nu Darwin Alt, hvis Gavn han ikke erkjender, for unyttigt? Og virker Naturen bestandig kun af Gavnlighedsgrunde? Tager den ikke ogsaa Hensyn til Skjønhed og Symmetri? Darwin lærer os dog selv, at vi have en eller anden Abes „Smag og Skjønhedsfølelse“ at takke for Tabet af den saare gavnlige Haarbeklædning. Og hvem giver Darwin Ret til at holde Ting som f. Ex. vor, i Sammenligning med Hundens, svage Lugtesands, de faa Haar paa Menneskets Hud osv. for Rester af Ting, der hos Dyrene vare tilstede i en fuldkomnere Tilstand? De kunne dog tilvisse kun betegnes som saadanne Levninger, naar det er afgjort, at vi nedstamme fra Dyr, hos hvilke saadanne Ting fandtes i høiere Grad. Men Darwin antager simpelthen, at det er dyriske Levninger, for derved at bevise selve Menneskets dyriske Afstamning. Det er hvad Philosopherne kalde en *petitio principii*, hvor nemlig selve det, der skulde bevises, netop bruges som Beviisgrund. Dette med samt Alt, hvad Darwin videre anfører om den Måde, hvorpaa Mennesket skal have udviklet sig af Aben, er intet andet end Svindleri.

Det er det reneste Svindleri, naar Darwin lader vor Stamfader opstaae ved, at han, som Følge af forandrede Forhold, begyndte at leve „noget mindro paa Træer og mere paa Jorden“ og saaledes efterhaanden nærmede sig til den opreiste Gang, hvorved ikke blot hans Leveviis og hans hele Legemsbygning omændredes, men hvorved ogsaa de „høiere Evner“ mere og mere udvikledes. Thi for det første er det ikke til at indsee, hvad Grund en saadan Abe kan have havt for at tilegne sig en opreist Gang, selv om den ifølge forandrede Forhold var nødsaget til at leve mindre paa Træer og mere paa Jorden. Darwin indrømmer selv, at hele Abelegemets Bygning frembyder saadanne Vanskeligheder for den opreiste Gang, at kun faa havde „Selvbeherskelse“ nok til, gennem mange Generationer, i Løbet af Aartusinder, at vænne sig til denne unaturlige Stilling, og at just derfor de fleste Abeer forbleve

firfødde og, som Bavianerne, saa temmelig have antaget Hundens Gang. Hvorfor dannede altsaa disse faa en saa paafaldende Undtagelse og vænnede sig ikke snarere til, ligesom alle de øvrige, at gaae om paa alle fire? Og denne Undtagelse er saa meget mere ubegribelig og uforklarlig, som den opreiste Gang i Kampen for Tilværelsen maatte være saadanne opadstræbende Naturer til største Skade, før Hænderne og de høiere Evner efter lang Tids Forløb havde udviklet sig til en betydelig Grad af Fuldkommenhed og kunde yde nogen Nytte. Thi for at faae Hænder og et mere menneskeligt Udseende turde de jo, efter hvad Darwin lærer os, hverken klattre eller gjøre Brug af deres „frygtelige Hjørnetænder“, stode altsaa fuldstændigt værgeløse ligeoverfor deres Fjender. Hvorledes kunde de altsaa staae sig i Kampen for Tilværelsen? Darwin føler denne Vanskelighed saa meget, at han seer sig nødtvungen til at henflytte vore Forsædre til en Ø eller et Land, hvor de ikke vare udsatte for nogen særlig Fare. Sikkerlig en herlig Videnskab denne, der for at løse Vanskeligheder, maa give Slip paa sit eget eneste og tilmed falske „Princip“: Kampen for Tilværelsen og gavnlige Omændringer, og det endda i et Øiemed, som ikke lader sig opnaae! Og for det andet havde vor Abestamfader ikke blot ingen Grund til at erhverve sig en opreist Gang, men det var ham aldeles umuligt, ligesom alle øvrige Forandringer, som ved Tillempning skulle have fulgt deraf, ere umulige. Thi efter de betydeligste Anatomers og Physiologers Udsagn er der, trods al Lighed, en saadan Forskjæl paa et Menneske- og et Abgelegemes Bygning, at der slet ikke kan være at tænke paa en darwinsk Omændring. Uden nærmere at gaae ind paa deres Grunde, som dog udfordrer et nøiere Sagkjendskab for at forstaaes, ville vi blot kortelig antyde Hoved-Forskjællighederne.

Iligesom den opreiste Gang er den eneste naturlige for Mennesket, fordi dets hele Organisme er bestemt og indrettet dertil, saaledes er den unaturlig for Aben og for længere Tid endog umulig, da hele Abens Bygning er

saaledes beskaffen, at den kun synes bestemt og egnet til Klatren. Derfor kan den ogsaa kun med Møie for en kort Tid holde sig i opreist Stilling og kun med krumme Knæer vraltende bevæge sig nogle Skridt fremad, og, tiltrods for al Dressur, har man endnu aldrig bragt en Abe til at holde sig opreist nogenlunde stadigt. Ikkun den kjækkeste Phantasi kan altsaa drømme, at en Abe af fri Kraft har faaet den opreiste Gang, og at de menneskelige Hænder og Fødder saa have uddannet sig videre. Medrette betegne Physiologerne Menneskets overordnelig kunstige og hensigtsmæssigt formede Hænder og Fødder som et saa karakteristisk Særmærke for det, at de umulig kunne være opstaaede ved en Omformning af Abellemmerne, da snarest de bageste af disse ere en Haand lig, medens de forreste bestandig ligne en Pote.

Et andet Hovedfortrin, Mennesket har, er Ansigtets skjønne og ædle Form, som stikker saa overvægtet af imod Abens „i Sandhed skrækindjagende Physiognomi“. Naar Darwin desuagtet lader det udvikle sig af Abesnuden, idet det „vældige Tandset“ ved Ikke-Brug blev stadig mere reduceret, saa er dette et sandt Mesterværk af darwinsk Tryllekunst, som i en Haandevending udfører Alt, selv om det er stik imod hans egen Theori. Eller hvorledes kunde efter den darwinske Theori Aben vel opgive Brugen af sine vældige Tænder og ombytte dette naturlige og sikre Vaaben med andre kunstige, hvis Forfærdigelse og Anvendelse, som Darwin indrømmer, utallige Slægtled igjennem beredte den de største Vanskeligheder? Og hvorledes kunde et saa nyttigt og fuldstændig uddannet Organ ved Ikkebrug og Nedarving stedse mere reduceres og ganske forsvinde, uden nogensinde atter at komme for Dagen, skjøndt Darwins Attavisme dog er saa udholdende og saa lunefuldt, at den bestandig nedarver selv aldeles betydningsløse Eiendommeligheder, og, naar de engang tilfældigviis forsvinde, endog efter mange Generationer atter kalder dem frem? Men alle disse Modsigelser med hans egen Theori genere kun i ringe Grad Darwin. Mennesket

skal nu eengang fremgaae af Aberne, og saa maa Alt, hvad der kan hjælpe — er det end nok saa urimeligt — tages til Indtægt.

Det af Menneskets Organer, der har størst Betydning, er Hjernen, som efter Darwin følger de samme Dannelseslove hos Menneskene som hos Aberne, og kun behøvede at blive lidt større hos disse, for at faae ikke blot et menneskelignende Udseende men ogsaa mere Forstand. Men netop i Hjernen er der en saadan Forskjæl mellem Mennesker og Aber, at Kløften allerede fra et physiologisk Standpunkt synes aldeles uoverskridelig. Ifølge Wallace har selv den laveste Menneskeæders Hjerne gjennemsnitlig et Omfang af $\frac{5}{6}$ af et civiliseret Menneskes, medens den menneskelignende Abes næppe naaer $\frac{1}{3}$. Endnu større er Forskjællen, hvad Beskaffenheden og den overordenlige Rigdom paa Hjernevindinger hos Mennesket angaaer. Derhos er det fuldstændig falskt, hvad Darwin paastaaer om, at Hjernen hos Mennesker og Aber følger de samme Dannelseslove. De meest fremtrædende Anatomer lære nemlig med Professor Bischof, at de to Slags Hjerner ikke paa nogetsomhelst Udviklingstrin ligne hinanden fuldstændigt, og at det just er i Hjernens Udvikling, at Forskjællen meest afgjort træder frem. „Medens Hjernen hos Begge i Barndommen staaer hinanden forholdsviis nær i Størrelse, voxer Menneskets bestandig til det er fuldt udviklet, hvorimod selv den største Abe for hele Livet beholder en Barnehjerne om end de øvrige Dele af Hovedet tiltage, og navnlig dens Tandsæt omtrent naaer en Oxes i Størrelse.“ (Schödler, Buch der Natur II. 407.)

Allevegne altsaa intet andet end grundløse Paastande, Modsigelser og Phantasterier. Og naar Darwin desuagtet ikke mægter at sætte Aben i Besiddelse af et menneskeligt Udseende, saa mægter han endnu langt mindre, tiltrods for alle Hjerneforstørrelser, at gjøre den til et fornuftigt Væsen, hvilket vi i det Følgende skulle vise.

(Fortsættes.)

Jesu Christi Mirakler.

(Sluttet.)

7. Jøderne have i Virkeligheden ligesaaalidet som de første Aarhundreders Hedninger nogensinde tænkt paa at benægte Jesu Christi Undergjerninger. Havde de kunnet gjøre det havde de sikkert ikke undladt det, og dette Middel havde jo været det simpleste til at tilintetgjøre den nye Troes Grundlag. Men hvorledes kunde man nægte Gjerninger, der vare skete ved høilys Dag, indenfor Jerusalems Mure, og i de fornemste Byer i Judæa, i en stor Folkemængdes Paasyn, endog ligefor Frelserens Fjenders Øine.

Man maatte imidlertid søge at forklare disse Mirakler, paa hvis Virkelighed Apostlernes Prædiken beroede. Da man nu ei formaaede at benægte dem, forvanskede man dem, idet man snart udledte dem af en djævelsk Indflydelse, eller af magiske Kræfter, snart indbildte sig selv og Andre, at Herren skulde have stjaalet Jehovahs Navn, som han saa skulde have skjult i Templet — Altsammen latterlige Paafund, som det er unødvendigt at gjendrive. Det var Stolthed, falsk Retfærdighed, Egennytte og en Mængde andre slette Lidenskaber, der hindrede Jøderne i at troe paa Christus. Derfor henvendte Han ogsaa disse gribende Ord til dem, som bleve endnu mere træffende efter Lazarus's Opstandelse fra de Døde: „Selv om I see de Døde blive gjenopvakte, ville I ikke troe.“ Men af denne jødiske Vantro skulle vi lære, at for at troe er det ikke nødvendigt selv at være Vidne til Mirakler, men at Alt kommer an paa at elske Sandheden, at søge den med en god Villie og have et reent og eenfoldigt Hjerte.

8. Jesus Christus har erklæret, at han var Gud, og dette burde være os nok, og han har tilmed bekræftet sit Ord ved Undergjerninger; der behøves ikke lange Forklaringer for at forstaae disse Tegns fulde afgjørende Betydning.

Vor Frelasers Undergjæringer have en egen, for dem ganske eiendommelig Charakter. Han udførte dem nemlig ved sin egen Kraft alene. „Vær karsk, jeg vil det!“ — „Gaae ud af Graven, Lazarus!“ — „Yngling, staae op, jeg befaler Dig det!“

De Hellige og Propheterne have ogsaa gjort Mirakler, store Mirakler, men det var altid i Herrens deres Guds Navn. Petrus sagde til den Lamme, som han helbredte, da han gik ind i Templet: „I Vorherres Jesu Christi Navn, reis Dig og gaae!“

Apostlene, Martyrerne og alle de Hellige, lige fra Christendommens Begyndelse indtil vore Dage, have aldrig kunnet gjøre Mirakler uden i Jesu Navn, ifølge en Kraft, som ei var deres egen.

Man kan ikke benægte Jesu Christi guddommelige Mirakler, thi man vilde da være endnu mere urimelig end Caiphas og Pharisæerne, som dog vare Frelserens skarp-synede og dødelige Fjender. Vi have ovenfor anført deres værdifulde Vidnesbyrd: „Det Menneske gjør Mirakler, som vi ei kunne nægte.“ Lad os elske Sandheden af et oprigtigt Hjerte; det var dette, som manglede disse Jøder. Det vil lære os at drage den klare og følgerigtige Slutning af Jesu Mirakler, idet vi kaste os tilbedende ned for hans hellige Fødder og af vor inderste Sjæl gjentage den Blindfødtes Ord: „Jeg troer Herre!“

Den korsfæstede Jesus.

Efter sit treaarige offentlige Liv vilde Guds menneske-vordne Søn ved sin Død paa Korset fuldbyrde sin Barmhertighedsgjærning, nemlig vor Forløsning. Paa Grund af vore Synder havde vi fortjent Døden; men Jesus overtog

Døden og gav istedetfor den alle Syndere, som forene sig med ham i en levende Tro, en sand Kjærlighed, en oprigtig Lydighed og Bod, det evige Liv. Jesus, som var uskyldig, ja mere end uskyldig, betalte for de Skyldige, og hans guddommelige Fader modtog dette Kjærlighedens uforglemmelige Offer.

Guds og Marias Søn havde naaet en Alder af to og tredive og et halvt Aar. Han havde forudsagt og forberedt Alt, hvad der var nødvendigt til Verdens Frelse. Han havde udvalgt sine Sendebud, sine Apostle til at være Redskaber for sin Barmhjertighed, havde dannet dem i sin egen Skole, og indsat Simon Petrus til deres Overhoved, som Guds Statholder her paa Jorden. For at fuldbyrde sine Forudsigelser var der nu ikke andet tilbage, end at lide og døe. Disse ophøiede Lidelser, som begyndte ved Nadverbordet med Judas' Forræderi og endte paa Calvariebjergets Kors og i Graven kaldes Passionen eller Lidelsen.

Frelserens Lidelser ere et Indbægreb af forskjællige Arter af skrækkelige og hemmelighedsfulde Smertes, bitre Hjertesorger, Aandsformørkelser, Sjælekvaler, Bedrøvelser, Ydmygelser, navnløse Krænkelse og Beskæmmelser, legemlige Lidelser og Fornedelser, som i Førelse med Døden vare den retfærdige Straf for vore Synder, samtidigt med at de vare deres fuldkomne og mere end fyldestgjørende Afsøning.

Enhver af os, hvorlidt han end er berørt af Christendommen, har ofte læst og tænkt over alle Enkelthederne i denne smertelige Lidelse: tre Timers Dødsangst i Oliehaven, Blodsveden, Apostlenes Feighed og Judas' forræderiske Kys, Slagene, Forhaanelserne og de skjændige Lænker, fra Gethsemane til Ypperstepræsternes Annas' og Caiphas' Palads, samt det lidende Gudmeenneskes hellige Taalmod; de elendige Vidners falske Vidnesbyrd, Caiphas' og Raadets afsindige Forbandelser, Skjældsord og Gudsbespottelser, som gjorde dem til Bødler, Petrus' tredobbelte Fornægtelse, de tre eller fire Timers forhaanende

Bespottelser og Raaheder, Slag og Skjændselsgjæringer om Natten i Caiphas' Palads, den afgjørende og høitidelige Domfældelse, efterat Jesus andengang var bleven slæbt for Raadet og paany havde bekræftet, at Han var „Christus, den levende Guds Søn“; Forhøret hos den feige Pilatus, Bespottelsen hos Philosophen og Skjønaanden Herodes, Purpurkaaben og det af et Rør dannede Scepter, Jesu Taushed, da Pilatus andengang forhører ham; Barrabas, de romerske Bødlers blodige Pidskeslag, Tornøkronen, Skarlagens-Kaaben og „Ecco Homo“; Jødernes Raab: „Korsfæst ham!“; Dødsdommen og Korsveien med dens fjorten Stationer; endelig Calvariebjerget, hvor Jesus, Guds-lammet, den sagtmodige uskyldige Frelser, blev korsfæstet for sin egen Moders Øine mellem to Røvere, og maatte hænge der udstrakt mellem Himmel og Jord, som et Frelsens Banner, indtil 3 Timer efter Middag, da han udraabte: „Det er fuldbragt!“, og hvor han hengav sin hellige Sjæl i sin Faders Hænder.

Jesu Korsfæstelse! Hvilken Hemmelighed! Her see vi Ham, som hersker i Himlen over Englene! Ham, som har skabt og opholder Verden; Ham, som med et eneste Ord havde kunnet knuse alle disse Elendige: Pilatus, de onde Præster, Gudsbespotterne, de uretfærdige Dommere og de afskyelige Bødler Han nøies med at bede og lide for dem, fordi han var deres Forløser fuldt saavel som vor; og han siger til sin himmelske Fader: „Min Fader, tilgiv dem, thi de vide ikke hvad de gjøre.“

Ved hans høire Side er der korsfæstet paa samme Maade og tilligemed ham en Røver; men denne Røver var angerfuld, troede paa Jesus Christus, haabede paa ham, vendte sig om til ham med dyb Ydmyghed og modig Kjærlighed og sagde: „Herre! tænk paa mig i Dit Rige“; og Jesus svarer ham med guddommelig Magt og Barmhertighed: „Idag skal Du være med mig i Paradis!“

Denne Røver, som var skyldig, men angrede og

omvendte sig, denne Synder, som tilstaaer sine Feil, som haaber, beder om Tilgivelse og faaer den, som med Døden afsoner sin Brøde, idet han i sin Lidelse og Død forenes med Guds Søn, er alle Udvalgtes Repræsentant; det vil sige en Repræsentant for alle os arme Syndere, som lide herved og bære vort Kors som en retfærdig Straf for vore Synder, men øse Frelse, Tilgivelse og det evige Liv af vor Forlørsers Kjærlighed.

Den anden Røver, den anden korsfæstede Forbryder, som bespottet Jesus Christus, som ikke troer paa ham, som ikke beder ham om Tilgivelse, men dør paa det forfærdelige Kors uden Haab, han fremstiller det syndige Menneske, som ikke troer og haaber paa Jesus Christus, som ikke elsker Calvariebjergets Gud, som lider uden Nytte her paa Jorden, fordi han ei forener sine Lidelser med sin Frelseres Lidelser; han er den Forskudte, for hvem Jesus Christus har lidt og er død, men som ikke drager Nytte af den Frelse, der er ham tilbudt.

Ved Korsets Fod staaer den hellige Jomfru Maria, ligesom Præsten staaer ved Alteret og Offeret. Den hellige Johannes er Kirkens, Præstedømmets og alle troe Disciples Repræsentant. Den hellige Maria Magdalena og de andre hellige Kvinder ere Symboler: hiin paa den angerfulde Kjærlighed og disse paa den skyldfrie Kjærlighed.

Lader os i Forening med den hellige Jomfru, den h. Johannes, den h. Magdalena, de h. Kvinder og den omvendte Røver i Forening med alle de Hellige og alle Engle tilbede Jesus Christus, vor evige hellige og elskede Hær! Lad hans Kors bestandig minde os om hans Kjærlighed, og den hyppige Nydelse af Nadverens Sacrament, hvori han er heel og væsenlig tilstede, lade hans guddommelige Blod trænge ind i vort inderste Hjerter, tilligemed alle hans tilbedelsesværdige Forløsnings For-tjenester.

Politisk Overblik.

Orienten. Fredsudsigterne synes i de sidste Dage at være blevne betydelig bedre. Fjendtlighederne ere fra begge Sider standsede, og Stormagterne siges at være blevne enige om det Grundlag, hvorpaa de agte at oprette Freden; dette skulde, saavidt vides, bestaae i Oprettelsen af de Tilstande, som fandt Sted før Krigen, dog med en større provindsiel Selvstændighed for Bosnien og Herzegovina. At Tyrkiet til syvende og sidst falder tilføie og nøies hermed, er ikke usandsynligt. Et andet Spørgsmaal er det, om Rusland vil lade sig nøie dermed. At den Betyggelse, der herigjennem gives de christne Befolkninger i Tyrkiet, skulde være tilstrækkelig, er vistnok overordenlig tvivlsomt. Rygtet har ogsaa allerede meldt, at man i Petersborg forlangte Mere, og Stemningen i Rusland er vedvarende yderst krigersk. Store Skarer af Russere gaac til de serbiske Faner; navnlig findes der i den serbiske Hær et betydeligt Antal russiske Officerer. Samtidigt med, at Stormagterne søgte at blive enige om et Fredsgrundlag, udraabte den serbiske Hær Fyrst Milan til Konge; denne Protest imod de tyrkiske Fordringer om, at Fyrsten skulde komme til Constantinopel for at modtage sit forbrudte Fyrstendømme af Sultanens Haand, er saa oclatant og kommer de fredelskende Stormagter saaledes paatvers, at man ogsaa heri har villet see Spor af russiske Intriger. At man i Petersborg har misbilliget det nævnte Skridt og at Milan har afslaaet at lade sig kalde Konge, betyder naturligviis ikke stort; men alligevel er det dog næppe sandsynligt, at Rusland skulde have den alvorlige Hensigt at bryde Freden. Hensynet til Tydskland er for stærkt hertil, og Tydskland vil vistnok ikke Krig. For nogle Dsge siden offentliggjorde Bladene rigtignok en Tractat mellem Berlin og Petersborg, som gik ud paa, at de to Magter i Forening, om fornødent, med Sværdet skulde løse det orientalske Spørgsmaal, men tillige, at Traktatens Ægthed blev dementeret og fandt ikke almindelig Tiltro. At der derfor meget vel kan bestaae en hemmelig Aftale mellem de to Cabinetter er klart, men efter al Rimelighed er den af et andet Indhold end det offentliggjorte.

Tydsklands Stilling er aabenbart for Øieblikket den fordeelagtigste. Ved de orientalske Forviklingers Udbrud

var der Fare for Coalitioner mellem Magterne, der kunde blive Preussen høist generende. Disse har Fyrst Bismark ved sin overordenlig kloge orientalske Politik ikke blot vidst at forhindre, men det er desuden lykkedes ham at komme til at staae som den, til hvis Gunst baade Rusland og Østerrig for Tiden beile, og dertil har han endnu opnaaet, at baade Ruslands og Østerrigs Anseelse i Orienten har lidt et ikke ringe Knæk, medens Tydsklands er stegen. Den Spaltning, der længe har bestaaet mellem de tydsk-magyariske og slaviske Elementer i Østerrig, er, som en Følge af de orientalske Begivenheder, desuden voxet i en foruroligende Grad, og at dette er til Fordeel for det tydske Rige, er øiensynligt.

Tydskland. I disse Dage er der i Preussen udgaaet meget skarpe Bestemmelser imod Brugen af andre Sprog end Tydsk i offentlige Forhold. De andre Sprog (dansk, polsk osv.) tillades for et Tidsrum af 5 Aar. Hvad der ligger i en saadan Foranstaltning, behøver ingen Forklaring. Med Hensyn til Culturkampen synes Omslaget i Stemningen derimod at være i Tiltagende. Selv Fyrst Bismarks Organ, „Nordd. Allg. Zeit.“, har udtalt sig paa en Maade, der tyder paa en vaagnende Erkjendelse af, at Politivilkaarligheden paa dette Omraade har gjort Fiasco.

Kirkelige Efterretninger.

Italien. Velgjørenhedsstiftelser i Italien. For Tiden findes der i Italien 17,844 fromme Stiftelser. Disse fordeles paa de forskjellige Tidsafsnit paa følgende Maade:

8—800 efter Christi Fødsel 1; 900—1000 e. Ch. 2; 1000—1100 7; 1100—1200 30; 1200—1300 80; 1300—1400 140; 1400—1500 281; 1500—1600 832; 1600—1700 1,927; 1700—1800 3,328; 1800—1815 665; 1815—1841 2,423; 1841—1862 933; Stiftede paa ubekjendt Tid: 7,195.

Disse Angivelser gjælde naturligvis kun de Stiftelser,

som bestaae endnu, og derfor kan man vanskeligt bestemme, hvormed de enkelte Aarhundreder have bidraget til at give et saa gunstigt Resultat. Kun de færreste Stiftelser er det forundt at opnaae saa høi en Alder; mange af dem blive tilintetgjorte og anvendte i andre Øiemed, end det oprindelig var paatænkt. Men alligevel finde vi 1379 Stiftelser, som bestode allerede før Aaret 1600. Stiftelsernes Øjemed er naturligvis meget forskjelligt. De skulde afhjælpe de forskjellige Arter af Trang; de Fattige og Forladte af enhver Art fandt Hjælp og Bistand hos disse Stiftelser, siger den Forfatter, hos hvem vi have fundet disse Notitser. De ældste Instituter pleiede Fremmede (Xenodochier), de Fattige (Ptochotrophier), de Gamle (Gerontokomier), de Forældreløse (Orphanotrophier), de Syge (Nosokomier), de fattige Børn (Brephotrophier) o. s. fr. Siden kom der Sindssygeanstalter, Døvstumme-huse, Børne-asyler, Laanecontorer, Fattiggasser o. s. v. til. Jfr. det statistiske Bureaus' Værk for Italien: „Opere pie“.

— Roms og Liguriens veldædige Stiftelser ere ikke indbefattede i denne Fortegnelse. Lægger man Mærke til 1) at netop Rom udmærker sig ved sine mangfoldige Velgjørenhedsanstalter, 2) at der her kun er Tale om de endnu bestaaende, 3) at den italienske Frimurerregering har røvet hundrede og hundrede af de med de solgte Klostre forbundne fromme Stiftelser, saa staaer den italienske Velgjørenhed i et glimrende Lys. Naar nu Christi Ord: „I skulde kjende dem paa deres Frugter“ ogsaa efter Anderledestroendes Anskuelse maae være Sandhed: hvoraf kommer det da, at Protestanterne holde saa meget af at bagtale Italienerne? De tale saa meget og saa ofte om Kjærlighed til Næsten som et Kjendetegn paa en christelig Aand. Vi bede derfor de Herrer, at være saa gode at sammenligne deres Anstalter med de katholske, saa vilde de maaske blive lidt mindre høirøstede, især da det er vitterligt, at de fleste protestantiske Velgjørenhedsanstalter enten stamme fra katholske Tider, eller ere stiftede med katholske Penge, som de pengekjære Fyrster og deres Hjælpere i sin Tid have taget fra Katholikerne, naturligvis i „det rene Ords Tjeneste“. medens de høje Herskaber dog ikke glemte sig selv og deres Yndlinge, som toge Løveparten, og lod de fattige Folk sulte, der tidligere havde nydt Godt af Stiftelserne.

Baden. Man skriver fra Storhertugdømmet Baden til „Kreuzztg.“: „Det er en bekjendt Sag, at Culturkampen

gjør de Ultramontane stærke. For 12 Aar siden sad 1 Ultramontan i vort andet Kammer, nu sidde 13 deri. Tidligere vidste man kun lidt om ultramontane Borgermestere, ved de nyeste Borgermestervalg er deres Antal blevet betydeligt forøget. I Amtet Bühl, hvor de Liberale haabede paa en stor Seir, ere lutter ultramontane Borgermestere blevne valgte. De hidtilværende Borgermestere bleve ikke gjenvalgte, saafremt de ikke vare afgjort ultramontane, om de end ellers besade deres Communers Tillid. I selve Søkredsen, hvor Ultramontanismen har en god Jordbund og hidtil ikke har kunnet sætte Valget af en Rigs- eller Landdagsdeputeret igjennem, bleve flere ultramontane Borgermestere valgte.“ Bladet er meget harmfuldt over disse Kjendsgjæringer. Havde dets pietistiske Skrivere dog ventet saa meget af den „livlige Kamp imod Rom“!

Paderborn. „Volksstaat“, et socialistisk Blad, skriver: „I Westphalen er det desværre ikke muligt at iværksætte en planmæssig Agitation. Størstedelen af Landboerne ere i Hænderne paa det ultramontane Parti, hvis Organisation og Presse agitere med stort Held og ikke saa let opgive et een Gang besat Terrain. Under saadanne Omstændigheder er en Agitators Stilling i denne Egn slet ikke misundelsesværdig.“ — Dette er et nyt Bevis paa, at kun den katholske Kirke er i Stand til at modarbejde Socialismen, og at Alle, som bekæmpe den, enten med Villie eller mod deres Villie arbejde Socialisterne i Hænderne. Det nytter ikke at ville benægte det af Frygt for at blotte sit Standpunkts Forkastelighed. „Kjendsgjæringerne ere hensynsløse, logiske og derfor consequente.“

Münster. Den af Falck ansatte Commissair for Forvaltningen af de münsterske Kirkemidler, Regjeringsraad Gedicke, har ikke kunnet finde en Leilighed i hele Staden, fordi Ingen af Huuseierne vilde have en Leier i sit Huus, der gjorde Culturministeren en Tjeneste og hjalp til at rane Kirkens Eiendom. Og dog er der endeel Protestanter i Münster, der havde kunnet leie ham en Bolig; og den officielle „Westf. Prov. Zeit.“ undskylder siu Ven Hr. Falck, der har bortleiet det biskoppelige Palais til Hr. Gedicke, med, at han dog ikke kunde tillade, at hans tro Tjener skulde boe paa Gaden eller i et dyrt Hotel.

Amsterdam. Et saakaldt antirevolutionairt og orthodox-reformeert Blad „Wageningens Ugeblad“ skriver: „Vi have ikke saa stor Frygt for noget, som for en Sammen-

gaaen og Samvirken med Rom. Rom kan snoe sig som en Aal, men det vil aldrig fralægge sig sin Natur. Rom glemmer Intet og tilgiver Intet; det taber ikke et eneste Øieblik sit Maal af Syne. Og dette Maal er Eders Undergang, Eders Omvendelse til Rom. Først da mener det, at dets endelige Triumph er kommet, naar hele Verden ligger for Pavens Fødder og viser ham sin ydmyge Hyldest. Men det skal aldrig, aldrig skee! Dertil ruller endnu for meget af vore Forfædres Martyrblod (!) i vore Aarer. Vi hade Rom som politisk Magt med dødeligt Had. At mange af vore Aandsbeslægtede ikke have Øie herfor, det er ikke vor Skyld. Vor Basun har i denne Henseende aldrig givet en ubestemt Tone. At søge Hjælp hos Rom, det er — for at udtrykke os populært — at gaae til Skrifte hos Djævelen. Ligeoverfor Rom at tale om „lige Ret for Alle“ er det Samme, som i en Kamp paa Liv og Død at skyde med Krudt uden Bly. Paa dette Had mod Rom støtter vor Politik sig. Ethvert Middel, som bliver foreslaaet for at løse et Spørgsmaal, og hvoraf Rom enten directe eller indirecte kunde drage Nytte, maa afvises som ubrugeligt.“ Man seer altsaa, at den bekjendte calvinske Fanatisme langtfra er uddød. Saa meget man end maa gyse tilbage for saadanne tyrkisk-fanatisme Udgydelser, saa maa man dog paa den anden Side paaskjønne den Aabenhed, hvormed disse Folk blotte deres Planer, medens det liberale Diplomati besmykker sine Skaktræk imod Katholicismen med intetsigende Stikord og hykkelske Forsikringer.

England. Dr. med. Walton, forhenværende Medlem af den engelsk-protestantiske Kirke, er med sin Familie, Kone og tre Børn, vendt tilbage til den katholske Kirke. Mærkeligt nok har netop det, som for andre Protestanter er en Anstødssteen, nemlig „Rom“ og „Paven“, for ham og hans Familie været Anledning til Omvendelsen. Vor Convertit havde læst Meget, som talte for Rom og Paven, men endnu langt Mere, som talte derimod. Derfor besluttede han sig til at lede efter Sandheden. Han greb til Beda den Ærværdiges Skrifter, studerede dem tiltrøds for sin store Lægevirksomhed, meget alvorligt og nøie, understregede alle Steder, som talte om Rom, om Kirkens Overhoved og om Pavens Ufeilbarhed, med rødt Blæk og fandt da tilsidst, som han selv siger, at hans hele Bog næsten ikke var andet end en rød Streg. Ved Guds Naades Bistand fandt han, at den katholske Kirke er den

ene sande, og fordi han medvirkede med Naaden, nægtede Gud ham ikke det fornødne Mod til offentligt at bekjende den sande Tro.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 1ste October. 17de Søndag efter Pintse. Rosenkrandsfest. Sidste Kvartalscollect af Peterspengen for inaar. — 2. M. Leodegar, Biskop og Mart. 3. Ti. Thøger, Bekj., Apostel for Jylland. 4. O. Frants af Assisi, Bekj. og Ordensstifter. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 5. To. Galla, Enke. 6. F. Bruno, Bekj. og Ordensstifter; Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte, Kl 7½ Aften Broderskabsandagt. 7. L. Marcus, Pave.

Søndagen den 8de October. 18de Søndag efter Pintse.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 Offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 38.

Søndagen den 8de October.

1876.

Indhold: Menneske- og Dyresjæl. Jesu Christi Opstandelse.
Kirkelige Efterretninger: Paris, Berlin, London, Rusland.

Menneske- og Dyresjæl.

(Fortsat fra Nr. 57.)

Skjøndt Materialisterne ikke kjende til Andet end en evig Materie, som udfolder den rigeste Virksomhed, tale de dog ogsaa om „Sjælevirksomhed“, om „aandelige Evner“ eller, som Darwin udtrykker sig, „Aandskræfter“, ikke som om de antog en Sjæl, en Aand, forskjellig fra Materien, men de betjene sig ikkun af dette Udtryk, fordi de nu engang maae bøie sig for den almindelige Sprogbrug, hvis de ville gjøre sig forstaaelige for Andre, og indbefatte derunder alle de Evner og Virksomheder, ved hvilke ikke blot det intellectuelle, men ogsaa det sensitive Liv træder frem hos Mennesker og Dyr. Allo disse Livsytringer ere efter deres Udsagn ikke andet end Virkninger, frembragte af Materien, og, eftersom de i mange Maader ere de samme hos Mennesker og Dyr, saa anerkjende de heller ingen væsenlig Forskjæl mellem Menneskets og Dyrets Evner, og paastaae, at hos Mennesket ere de dyriske Evner blot naaede til en høiere Grad af Udvikling. Men ligesom

det strider imod almindelig Overbeviisning og sund Fornuft ikke at antage en fra Materien forskjellig Sjæl, saaledes strider det ogsaa mod den almindelige Erfaring og hele Menneskeslægtens Overbeviisning, at der ikke skulde existere nogen Væsensforskjæl mellem Menneske- og Dyresjælen. Thi saa stor Ligheden i mange Retninger er, saa himmelvidt forskjellige vise de sig i andre Retninger. Ikke blot de vegetative, men ogsaa de sensitive Evner ere de selvsamme hos begge. For at erhverve sig det Nødtørftige til Livets Ophold have Mennesker og Dyr Evnen til at iagttage eller erkjende sandselige Ting, stræbe efter at komme i Besiddelse af dem og bevæge sig hen til dem. Til Iagttagelse af sandselige Ting tjene hos Mennesker og Dyr, i det mindste hos de fuldkomnere af disse, de fem Sandser, ligesom ogsaa Hukommelse og Phantasi, for at de kunne forestille sig hine Ting, selv om de ikke ere virkelig tilstede. Formedelst den sandselige Stræbeevne have Mennesker og Dyr Hang til, hvad der er den sandselige Natur behageligt og nyttigt, og en Afsky for, hvad der er den ubehageligt og skadeligt, og som Følge heraf ogsaa de tilsvarende Fornemmelser af Lyst og Smerte, Tilfredshed og Utilfredshed, som de ogsaa formaae at udtrykke paa forskjellig Maade, og hvorved de bestemmes til at søge og attraae det i sandselig Henseende Behagelige, flye og undgaac det Ubhagelige. Alle disse Evner have Mennesket og Dyrene tilfældes; men nu viser ogsaa den store Forskjæl sig. Medens Dyrene ved Siden af denne sandselige Erkjendelses- og Stræbeevne blot ere udrustede med et vidunderligt Instinct, af hvilket de i ethvert enkelt Tilfælde tilskyndes til at gjøre, hvad der er dem nødvendigt og gavnligt, og som egenlig ikke er andet end en tilligemed Sandseevnerne Dyret medfødt eller af Skaberen nedlagt Veileder til at benytte disse paa en god og hensigtsmæssig Maade, uden at de ero sig dette bevidste — saa har Mennesket tillige en høiere Erkjendelses- og Stræbeevne: Forstanden og den frie Villie, ved hvilke det ikke alene er istand til at holde Brugen af de sandselige Evner i

det rette Spor, men ogsaa formaaer at erkjende og tilstræbe oversandselige Ting. Ved Forstandens og den fri Villies Hjælp handler Mennesket nemlig ikke instinctmæssigt og nødvendigt, saaledes som Dyret, men tænker og overlægger, hvad det skal gjøre, ved hvilke Midler dette eller hint bedst kan opnaaes, og er saaledes fuldstændig fri i Valget af det ene eller det andet. Thi med Forstanden erkjender Mennesket de Tings forskjellige Egenskaber og Forhold, der ikke falde ind under Sandserne og overhovedet ikke kunne iagttages med noget legemligt Organ. Saadanne ere f. Ex. de almindelige Forhold og Begreber Aarsag og Virkning, Hensigt og Middel, Orden, Ret, Pligt, Dyd, Last og andre ideelle og aandelige Ting. Selv om de af Sandserne iagttagne legemlige Enkeltheder danner den menneskelige Forstand sig fuldstændigt almindelige Begreber og aandeliggjør dem paa en Maade, idet den kun opfatter Tingenes Væsen og bortseer fra eller abstraherer alle Tingens uvæsenlige og særlige Egenheder. Saaledes danner den sig f. Ex. ved Synet af et Menneske et ganske almecnt Begreb om det Menneskelige, som hverken svarer til dette eller hint, eller overhovedet til noget bestemt Menneske, men kun indholder det, der udgjør ethvert Menneskes Væsen. Denne Evne til ud af de ad sandselig Vei iagttagelige Ting at søge og erkjende noget Oversandseligt, at aandeliggjøre selve det Sandselige og opfatte det paa en oversandselig Maade, at tænke i Almecnbegreber og udtrykke Tankerne ikke blot ved naturlige Tegn men ved Sproget, og i de fleste Tilfælde at ville og handle aldeles frit, det formaaer kun Mennesket, men ikke et eneste Dyr. Og efterdi Tingenes Væsen erkjendes af deres Egenskaber og Virkninger, saa slutte Philosopherne af disse Mennesket eiendommelige Evner og Virksomheder, at Menneskesjælen i sit Væsen maa være aldeles forskjellig fra Dyresjælen. Eftersom Dyret kun erkjender sandselig iagttagelige Ting og Egenskaber og disse kun som noget Enkelt, saaledes som dette netop fremstiller sig for Sandserne og Phantasien, og eftersom

det kun, med Nødvendighed, tilstræber eller flyr hvad der forekommer den sandselige Natur behageligt eller ubehageligt; eftersom med eet Ord Dyresjælen kun har Virksomheder, der udøves af et legemligt Organ, i al sin Virken altsaa er afhængig af Legemet, saa er den ogsaa efter sit hele Væsen og Væren afhængig af Legemet, af Materien, og kan ikke bestaae udenfor sit Legeme, men gaaer til Grunde tilligemed det, er altsaa heller ikke aandelig og udødelig men kun en til Materien bunden simpel Væsensform, der ikke kan existere for sig alene.

Eftersom derimod den menneskelige Sjæl, foruden disse sandselige Evner og Virksomheder, som den har tilfældes med Dyresjælen, ogsaa besidder aandelige Evner og Virksomheder, ved hvilke den erkjender og frit tilstræber oversandselige og aandelige Ting, og som altsaa i og for sig ere uafhængige af noget legemligt Organ og ikke kunne fuldbyrdes af et saadant, saa maa den ogsaa have en af Legemet uafhængig Væren, og efter sit hele Væsen være aandig og udødelig. Vel er den menneskelige Sjæl ogsaa, hvad disse høiere Evner og Virksomheder angaaer, forsaavidt afhængig af legemlige Organer og navnlig af Hovedorganet, Hjernen, som den træder frem i Tilværelsen som en uudviklet Aand og ad naturlig Vei kun udvikles ved sine sandselige Evners og Virksomheders Hjælp, idet den kun kan øse sine aandige Begreber og sin oversandselige Viden af sandselige Forestillinger og sædvanlig iklæder sine aandige Tanker og almindelige Begreber sandselige Billeder, eller giver saa at sige ogsaa dem et Legeme, ligesom den selv paa det nøieste er forbunden med Legemet. Derfra hidrører hiin inderlige Sammenhæng mellem Menneskets høiere Evner og Hjernen, som forleder Materialisterne til den vrang Anskuelse, at selve Tænkningen er en blot og bar Bevægelse i Hjernen. Hos Mennesker og Dyr er altsaa Hjernen kun Sjælens Hovedorgan for sandse-

lige Forestillinger, men hos Mennesket har den en høiere Grad af Fuldkommenhed, idet den tillige maa tjene den menneskelige Aand til af Sandseforestillingerne at danne dens Ideer og understøtte dens Tænken med sandselige Billeder. Tænkningen og den deraf flydende frie Villen ere i og for sig reent aandige Virksomheder, der hverken kunne fuldbyrdes af Hjernen eller af noget andet legemligt Organ; thi med legemlige Organer kan kun det Legemlige og Sandselige opfattes, medens der til Erkjendelse af det Oversandselige og Aandige udfordres et høiere Princip, som just formedelst denne reent aandige Virksomhed selv maa være en Aand o: have en af Materien uafhængig Væren.

Darwins Paastand, at der ikke gives nogen væsenlig Forskjæl mellem Menneskenes og Dyrenes sjælelige Evner er altsaa grundfalsk. Ikke blot har Mennesket aandelige Evner, der aldrig i Verden kunne findes hos Dyrene, men ogsaa en Sjæl, som i sit inderste Væsen er forskjellig fra Dyresjælen. Det røber derfor et enestaaende „videnskabeligt Letsind“, naar Darwin, uden at give nogen nærmere Bestemmelse af Menneskets og Dyrenes forskjellige Evner, hos Mennesker og Dyr simpelthen taler kun om „aandige Evner“, skjælner mellem tre Grader i disse, „intellectuelle“, „intellectuellere“ og høist intellectuelle eller „høiere Evner“, deraf udleder en gradviis fremskridende Udvikling af disse, og til Beviis for denne anfører en Mængde Kjendsgjerninger fra Dyrelivet, som efter hans „Overbeviisning“ godtgjøre, at Dyrene „aabenbart“ ligesaavel som Menneskene overlægge, tænke, ville, føle Glæde og Smerte, Lykke og Elendighed, kort sagt i Et og Alt paa mange Maader bære sig ad og handle ligesom Mennesket. Darwin fortæller os rigtignok mange vidunderlige Ting, men han har jo ogsaa udvalgt „de meest slaaende Kjendsgjerninger“ og tilmed i den „hensigtsmæssigste“ Rækkefølge; men om disse og lignende Kjendsgjerninger, saaledes som de sædvanlig fremføres af Materialisterne, maae vi al Almindelighed bemærke:

1) at Meget efter de meest ansete Naturforskere Dom ikke er tilstrækkeligt fastslaaet og øst af kun lidet sagkyndige Iagttagere;

2) at Meget er opdigtet eller dog betydelig forvansket ved mangehaande Tilsætninger;

3) at ikke faa af disse Kjendsgjæringer kun iagttoges hos enkelte Dyr, som ovenikjøbet stode under den meget formaaende Indflydelse af menneskelig Dressur eller under en eller anden Paavirkning fra Menneskets Side. medens der hos alle øvrige Dyr af samme Art, som leve i naturlig Tilstand, ikke er opdaget noget saadant. Og dog kræves der til Bestemmelse af væsenlige Særkjen-der almene Tilsyneladelser i Dyreverdenen og ikke kunstig fremkaldte Undtagelser.

4) at der ikke bevises nogetsomhelst Andet med de af Darwin fremførte Kjendsgjæringer, end hvad Hvermand veed: at alle reent sandselige Evner, Drivter og Instincter, der tjene saavel til Individernes som til Arternes Op-holdelse og Forplantning, hovedsagelig ere de selvsamme, og at følgelig lignende Ytringer og Indtryk fremkaldes hos Dyrene som hos Mennesket. Det, de egenlig skulde godtgjøre, at der ikke er nogen væsenlig, men kun en gradviis Forskjæl mellem Menneskenes og Dyrenes Sjæle- evner, og at Menneskets høiere Evner have udviklet sig af Dyrenes lavere, bevise de ikke i mindste Maade. Ingen- steds træder Darwins Sophisteri og filosofiske Stym- peri frem i et klarere Lys end i den Maade, hvorpaa han ved disse Kjendsgjæringer søger at bevise sin Anskuelse.

(Fortsættes.)

Jesu Christi Opstandelse.

Jesus Christus havde fjorten Gange forudsagt sine Disciple og Folket, at han efter sine Lidelser og sin Død vilde opstaae paa den tredie Dag, og tillige erklæret, at hans Opstandelse skulde blive det afgjørende Tegn, hvorpaa ikke alene hans Apostle, men endog de vantroe Jøder skulde erkjende, at han var Guds Søn. Han havde nemlig sagt: „Denne fordærvede og troløse Slægt forlanger et Tegn, men der skal ikke gives den noget andet Tegn, end Profeten Jonas' Tegn; ligesom Jonas i tre Dage var i Uhyrets Bug, saaledes skal Menneskets Søn, efter at være forraadt, piint og korsfæstet, nedlægges i Graven, hvorfra han skal opstaae paa den tredie Dag“.

Jesu Fjender kjendte denne Spaadom saa godt og forstod dens Vigtighed saa vel, at deres første Gjerning efter Nedtagelsen af Korset var at sætte Vagt ved den hellige Grav og sætte Lovens Segl paa Indgangsdøren.

Disse hadefulde Forsigtighedsregler, Apostlenes og isærdeleshed Thomas' Vantro, ere komne vor Tro tilgode. Da imidlertid Herrens Opstandelse er et Under, som overgaaer alle andre Undere, et Beviis over alle andre Beviser, er det af yderste Vigtighed at kjende alle Enkelthederne ved denne Begivenhed, og støtte vor Tro paa unægtelige Kjendsgjæringer.

Det guddommelige Forsyn har omgivet Frelserens Opstandelse med saa nøiagtige Omstændigheder, at ethvert redeligt Menneske maa blive overbeviist af dem.

Efter Jesu Død havde Petrus og Johannes tilligemed Maria trukket sig tilbage i Eensomhed. Johannes bekynder endog selv i sit Evangelium, at de Alle havde glemt Frelserens prophetiske Ord om Opstandelsen. Kun den hellige Jomfru, som var indviet i Christi Hemmeligheder, vidste hvad der skulde komme, men bevarede det skjult i sit Hjerte.

De øvrige Apostle havde siden Torsdag Aften og efter Judas' Forræderi i Oliehaven adspredt sig. De havde tilbragt Sabbaten og Paaskedagen i Bedrøvelse, kun med een Tanke i Sjælen, nemlig Frygt for Jøderne. Det synes imidlertid, som om de tilsidst atter havde samlet sig Natten før Opstandelsesdagen. Thomas var, greben af Skræk, flygtet langt bort.

Siden Fredag Aften var Vagten ved Herrens Grav stadig bleven afløst, og andre Soldater blevne sendte derhen af Ypperstepræsterne. Dette vidste de hellige Kvinder, som vare gaaede til Jerusalem, ikke af, da de paa Grund af Sabbaten ikke turde gaae ud.

Ved Daggry skjælvede den guddommelige Grav pludseligt. En af Lysglands omgiven Engel viste sig for Vagten, som styrtede til Jorden, den forseglede Steen brast og blev kastet langt bort — Christus var opstanden!

Han opfyldte sin Forudsigelse: „Jeg forlader Livet, for atter at faae det tilbage; Ingen kan berøve mig det, det er af min egen fri Villie, at jeg forlader Livet; jeg har Magt til at sætte det til og til at tage det tilbage igjen. Det er den Befaling, jeg har faaet af min Fader“ (Joh. 10, 18).

Da Vagten var kommen til sig selv igjen, flygtede den til Byen for at meddele Caiphas og Ypperstepræsterne hvad der var skeet. Disse, som vare forhærdede i deres Vantro og Had, gave en betydelig Sum Penge til Soldaterne, for at de skulde udbrede det Rygte, at Disciplene om Natten, medens de sov, havde borttaget den Korsfæstedes Legeme. En latterlig Fabel, som faldt til Jorden af sig selv. Man vovede eiheller at modsige Apostlene, da de paa Jerusalems Gader og endog i Templet, offentligt afslørede denne grove Løgn, udspremt af Herrens Fjender.

Den omvendte Synderinde, Maria Magdalena, den tro og modige christne Kvinde fra Calvariebjergget, gik Søndag Morgen førend Solens Opgang ud fra Jerusalem for at græde ved sin elskede Herres Grav. Da hun kom til

den lille Have, som efter jødisk Skik omgav Graven, var Christus allerede opstanden, Vagten var borte, hun saae med Forbauselse Døren aaben, Stenen sønderbrudt, Graven tom!

Hun ilede strax hen for at underrette Johannes og Petrus derom, hvilke da uden Tøven bogave sig til Graven, medens Magdalena fulgte dem i Afstand.

Den hellige Jomfru forblev imidlertid i sin Bolig. Da var det, som en Tradition beretter, at hendes guddommelige Søn viste sig for hende, som den værdigste af alle Skabninger.

Johannes kom først til Graven, men han turde ei gaae ind før Petrus, hvem Jesus forud havde betegnet som Kirkens Overhoved. Petrus steg nu ned ad de Trin, som førte til Gravhvelvingen og overbeviste sig om Sandheden. Svædedugen var der endnu, og Linklæderne, som vare hyllede om Guds Søns Hoved, vare sammenlagte og laae ved en Side. De to Apostle forundrede sig og ilede med at fortælle Alt til de andre Disciple.

Maria Magdalena, som var bleven ene tilbage, da de Andre gik, knælede ved Graven og brast i Graad. Derpaa nærmede hun sig paany Gravens Indgang og bemærkede nu ved hver Side af den Steen, hvorpaa det guddommelige Legeme havde hvilet, to Engle i Skikkelse af to Ynglinge, klædte i Hvidt: „Kvinde, hvorfor græder Du?“ sagde de til hende. Hun svarede: „Jeg græder, fordi de have taget min Hærr bort, og jeg veed ikke, hvor man har lagt ham.“

Medens hun endnu talte, saae hun nær ved sig en Mand, som hun troede var Gartneren, der passede Gravens Haver. Uden at vende sig om, henvendte hun grædende de Ord til ham: „Hvis det er Dig, som har bragt ham bort, saa siig mig dog, hvor han er!“ Men ved Lyden af en velbekjendt Stemme, som kaldte hende ved hendes Navn „Maria“, saae hun skjælvende op, gjenkjendte Jesus og kastede sig i det første Øieblikks Glæde ned for hans Fødder. „Rør mig ikke“, sagde han, „jeg er endnu

ikke faren op til min Fader; men gaa til mine Brødre og siig dem, at jeg gaaer til min og deres Fader, til min og deres Gud!“ . . .

Lidt efter at Jesus saaledes første Gang havde ladet sig tilsyne, begave tre andre hellige Kvinder, Johanna, Maria, den hellige Johannes' Moder, og Salome sig til Graven; de bragte krydrede Urter med sig for at fuldende den hellige Gjerning, som de havde begyndt Langfredag. Da de vare uvidende om, hvad der var hændet, spurgte de hverandre med Bekymring om, hvorledes de skulde komme ind i Hvælvingen, paa Grund af den store Steen, som de havde seet blive væltet for Døren.

Da de kom nærmere, bleve de ligesaa forbausede som Magdalena, ved at see Indgangen aaben og Stenen væltet fra, og da de bleve ængstelige, saae de en Engel sidde der, hvor Herrens Hoved havde hvilet, og som beroligede dem med disse trøstende Ord: „Frygter ikke! I søge den korsfæstede Jesus af Nazareth, men han er opstanden, han er ikke mere her, søg ikke den Levende blandt de Døde. Kommer ihu hvad han sagde i Galilæa: „Menneskets Søn skal overgives i Synderes Hænder og korsfæstes, men paa den tredie Dag skal han atter opstaae.“ Gaaer derfor og meddeler hvad der er skeet til hans Disciple, men isærdeleshed til Petrus.“

Nu mindedes de denne Spaadom, og fulde af hellig Frygt flygtede de bort, uden endog at turde tale til hverandre; men see, paa deres Vei mødte de deres guddommelige Herre, som sagde til dem: „Værer hilsede!“ De kastede sig nu paa østerlansk Viis til Jorden, omfavnede hans Knæ og kyssede hans Fødder, og Jesus sagde til dem: „Værer uden Frygt, gaaer og fortæller det til mine

Brødre og sig dem, at de skulle begive sig til Galilæa, der skulle de see mig igjen.“ Hermed forsvandt han.

Men Apostlene og Disciplene, til hvem Magdalena og de hellige Kvinder fortalte hvad der var hændet dem, fæstede ingen Lid dertil.

Om Eftermiddagen paa selve Opstandelsesdagen begave to Disciple sig til Emaus, en lille By i Nærheden, og talde med hverandre om Messias' Komme, da Jesus, skjult under et fremmed Udseende, nærmede sig dem, og spurgte dem, hvad de talde om.

„Vi ventede Israels Forløsning af vor Herre og Mester, men nu er det allerede den tredie Dag, og der er endnu Intet skeet“, svarede de.

„O I Daarer!“ sagde Herren, „ville I ikke troe paa det, som alle Propheterne have forudsagt? Var det ikke nødvendigt, at Christus maatte lide alt dette for at indgaae i sin Herlighed?“

Den guddommelige Reisende afslørede nu de hellige Skrivters Hemmeligheder for dem, og forklarede dem, hvorledes de overalt handlede om Christus.

Da de vare ankomne til Emaus, bade de ham om at blive hos dem i Herberget og dele deres Maaltid. Jesus tog nu Brødet, velsignede det, ligesom ved den sidste Nadvere, brød det og meddeelte Disciplene den h. Communiou. Da oplodes deres Øine, de gjenkjendte Herren, men i det Samme forsvandt han.

Da de nu vendte tilbage til Jerusalem sagde de til hverandre: „Brændte ikke vore Hjerter, da han talde til os paa Veien?“

Den opstandne Jesus vilde derefter ved to bestemte Leiligheder bescire først Apostlenes Vantro, dernæst Thomas' endnu større Haardnakkethed.

En Dag, da Disciplene vare samlede og Dørene lukkede, kom han tilsyne midt iblandt dem, sigende: „Fred være med Eder, det er mig, frygter ikke!“ Derpaa viste han dem sine Fødder og Hænder, paa hvilke man endnu saae Naglegabene. Scer mig og berører mig, det er i

Sandhed mig; en Aand har ikke Kjød og Been . . . Have I noget at spise?“ Da de nu bød ham en stegt Fisk og Honning, spiste han i deres Paasyn og gav dem Resten. Endelig vare nu Apostlene overbeviste, de knælede ned for Guds Søn og tilbade ham; men han bebrejdede dem deres Uvillighed til at troe og sagde til dem: „Alt hvad der er skeet, var der forud skrevet om. Christus maatte lide og paa den tredie Dag opstaae fra de Døde, og nu skal der prædikes i hans Navn Bod og Forløsning fra Synden over hele Jorden, og det skal udgaae fra og begynde med Jerusalem. Ligesom min Fader udsendte mig, saaledes udsender jeg Eder.“ Derpaa aandede han paa dem og vedblev: „Annammer den Helligaand; hvem I forlade Synderne, dem ere de forladte, og hvem I beholde dem, dem ere de beholdne.“ Hvilken uforlignelig Harmoni mellem Christi Opstandelse og den aandelige Opstandelse fra Synden! Paaskedag indstiftede Christus Skriftemaalet, hvorved han overvinder Synden, som er Menneskhedens aandelige Død.

Thomas, der var vendt tilbage fra Jerusalem, var den Encste, der ikke vilde fæste Lid til alle disse Vidnesbyrd. „Naar jeg ikke kan lægge min Haand i Saaret i hans Side, og jeg ei med min Finger kan berøre Naglegabene i hans Hænder og Fødder, vil jeg ikke troe.“

Da imidlertid otte Dage efter Paaske Apostlene tilfjældigt med Thomas vare forsamlede i Nadversalen, hvor alle Vinduer og Døre vare lukkede, befandt Jesus sig pludselig midt iblandt dem, og vendende sig til Thomas sagde han: „Ræk Din Haand hid og rør ved min Side, læg Din Finger i mine Saar, og vær ei mere vantro, men troende!“ Da Apostlen nu var overbevist, kastede han sig ned for Jesus og udbød: „Min Herre og min Gud!“ Men Jesus svarede strengt: „Fordi Du saae mig, Thomas, har Du troet. Salige ere de, som ikke have seet og dog troet!“

Sec, dette var den sidste Kjendsgjerning; og, som den h. Gregorius siger, „Gud tillod, for at bestyrke vor Tro,

dette Vidunder af Vantro. Om da end Nogen vægrede sig ved at troe paa Apostlene, hvorledes var det da muligt ikke at troe paa Thomas' Omvendelse?

Altsaa er Jesus Christus, Guds menneskevordne Søn, død paa Korset for at afsone vore Synder, og i Sandhed gjenopstanden fra de Døde ved sin egen Kraft. Altsaa er den christne Tro guddommelig og aldeles uimodsigelig. Altsaa er den katholske Kirke, som lærer os denne Tro, vore Sjæles Moder, vor Frelsers Tilflugtssted. Lader os være mindre vantroe end Thomas, lader os troe uden at see Alt det som er bekræftet ved Evangeliet, Apostlene og Martyrerne. Lader os haabe, elske og tilbede: den, som troer, bliver frelst; hvo som ikke troer, bliver fordømt.

Kirkelige Efterretninger.

Paris. Frimurerens aarlige Congres, som var sammentraadt i disse Dage, har vedtaget med 110 Stemmer imod 60 at forandre Artikel I af de frimureriske Love, saa at den passer til den meest vidtgaaende Samvittighedsfrihed. Den første Artikel indeholder nemlig et Slags Bekjendelse om, at der er en Gud, idet den kalder Gud for „den store Verdensbygmester“.

De „Røde“ i Frankrig opbyde nu Alt for at gjøre de katholske Arbejderforeninger virkningsløse. Det passer naturligviis ikke i deres Kram, at Folk have Religion og bestræbe sig for at leve som Christne. For den 2. October have de røde Aviser nu tilsagt en Arbejdercongres i Paris og gjøre sig al mulig Umage for at bevæge Fransk-mændene til at yde Bidrag. Men det vil ikke rigtigt lykkes. Kun en Deel Frimurerloger understøtte Foretagendet ved rigelige Bidrag. Man seer altsaa, hvor Ugudeligheden og Revolutionen har sit Sæde, og at det ikke nytter, at ville fremstille Frimureriet som noget uskyldigt, naar Kjendsgjerningerne tale tydeligt imod det.

— Den sidste fransk-tydske Krig er ikke bleven uden Resultat og uden Virkninger paa den franske Hærs Religjøsitet. Det er bekjendt, at man i Frankrig gjorde Alt for at berøve Soldaterne deres Religion. Det store Nederlag, som Franskmandene led, og som stødte Napoleon fra Thronen, har bragt Myndighederne til Eftertanke. Et Beviis herpaa er iblandt Andet en religiøs Cæremonie, der nylig fandt Sted paa Bjerget Bouvray. Biskoppen af Nevers holdt en høitidelig Messe for Soldaterne. General Ducrot og hans Generalstabschef stode ved Siden af Alteret, og da Ærkebiskoppen meddelte den pavelige Velsignelse, som man havde bedet om, og som den hellige Fader havde sendt, tordnede Kanonerne og lode Musikens Fanfarer.

Berlin. Allerede flere Gange er der bleven gjort opmærksom paa det religiøse Livs Tilbagegang i Berlin. Præsternes Klager voxe stadigt. Fornylig afholdtes en protestantisk „Congres for den indre Mission“ i Danzig, og der klagede Prædicant Panck fra Berlin bittert over Protestanternes Religjøsitet i Hovedstaden, der fordum var Midtpunctet for de „gode Sæders og Gudsfrygtens Rige“. Af 40,000 Børn af protestantiske Forældre vare 15,000 ikke døbt. Dertil kommer endnu, at man ofte venter i et eller to Aar, førend man lader Børnene døbe, da de jo allerede have faaet et Navn ved Indførelsen i „Standsregisterne“. Kirkerne staae tomme, og de 700,000 Berlinere ville i det Hele taget slet ikke vide noget om Kirken. Den sædelige Forkommenhed, som følger af disse religiøse Tilstande, tilføier Hr. Panck, overgaaer enhver Forestilling, og om Ægteskabets Hellighed har man næsten intet Begreb. Til Beviis for denne Paastand fortæller han et selvoplevet Exempel: Et Ægtepar kom nemlig til ham for at han skulde foretage de foreskrevne Forsøg paa at forsone Ægtefællerne indbyrdes. Paa det Spørgsmaal, han rettede til Manden om, af hvad Grund han ønskede Skilsmisse, svarede denne: Min Kone elsker en Anden, og jeg vil ikke være hende til Hinder. Da han saa spurgte Konen, om det forholdt sig saaledes, svarede hun ganske roligt og koldt: „Nu ja.“

London. „Reuters Bureau“ bringer den Efterretning fra Schanghai (China), at indfødte Hedninger have dræbt den katholske Præst, som netop læste den hellige Messe i Capellet, som tilhører den franske Mission i Ning-Kone, Provinds Ngan-Hoei. Flere Katholiker, som

bivaanede den hellige Messe, faldt ligeledes som Offere for den hedenske Pøbels Raseri.

— Et Ugeblad, ved Navn „Hour“, som efter al Sandsynlighed var blevet stiftet ved Hjælp af preussiske Rep-tiliepenge, der hovedsagelig anvendes til at fremme Cul-turkampen, er nu ophørt med at udkomme. Ogsaa et Tegn paa, at alle Forsøg paa at etablere Culturrampen i England ere forgjæves.

Rusland. Franske Aviser meddele følgende Nødraab af polske Præster til deres Embedsbrødre: „Efter Til-dragelserne af 1863 blev vi sendte til Siberien paa 12 til 20 Aars Tvangsarbeide. Aaret 1875 transporterede man os til Gouvernementet Wologda, hvor vi, blottede for alle Subsistensmidler, leve separerede i forskjellige Lands-byer. De fleste af os ere Mænd paa 70 og 80 Aar, som indviiede hele deres Liv til Apostolatet. Efter 12-aarige Lidelser for Sandhed og Retfærdighed ere vi blottede for Alt, for fattige til at købe os et Stykke Brød. Gud er vort Vidne om, at vi ofte henleve hele Døgn uden nogensom-helst Næring. I flere Maaneder henviste til os selv, have vi solgt vore Klæder for ikke at dø af Sult; nu vide vi ikke længere, hvad vi skulle gjøre. I Byerne tør vi ikke opholde os. Vi have intet Hospital, ingen Klæder, ingen Mulighed for at betale vor Leie. Vi have petitioneret hos Regeringen, men førend Hjælpen kommer, ville vi være bukkede under for Hungeren. Efter at have tilbagelagt en Reise paa 3,000 Werst (450 Miil), ere vore Forhold endnu langt skrækkeligere end under de Tvangsarbeider, hvor vi idetmindste havde Brød og Leie. Hunger og Kulde, som i Vinteren ofte naaer en Høide af 40 Grader, ville dræbe os, hvis Guds Barmhertighed ikke sender os Frelse. Det liberale Frimurerblad, „Cöln. Zeit.“, mener, at de franske Aviser ville saae Splid og Uenighed mellem Frankrig og Rusland ved at optage disse Nødraab!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8de October. 18de Søndag efter Pintse. Birgitta. Sidste Kvartalscollect af Peterspengen for iaar. — 9. M. Dionysius og Lidelsesfæller, Martyrer. 10. Ti. Frants af Borgia, Bekj. 11. O. Ludvig Bertrand, Bekj. 12. To. Maximilian, Biskop og Mart. 13. F. Edvard, Konge. 14. L. Callistus, Pave og Martyr.

Søndagen den 15de October. 19de Søndag efter Pintse.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 Offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.

Almindelig Skrifttimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Qvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 39. Søndagen den 15de October. **1876.**

Indhold: Menneske- og Dyresjæl. Vor Herres og Frelsers Himmelfart. Pintsefesten og den Helligaand. Kirkelige Efterretninger: Italien, Tydskland, Hessen-Darmstadt, Mohrun-gen, Hohenzollern, Kattowitz, Vestindien.

Menneske- og Dyresjæl.

(Fortsat fra Nr. 38.)

Hvad de aandelige Evners Udvikling af Dyrenes angaaer, er Alt, hvad Darwin siger desangaaende, tomt Humbug. Hverken beviser han, at en saadan Udvikling virkelig har fundet Sted, at virkelig et Dyr nogensinde har faaet Fornuft, eller at den maatte gaae for sig efter bestemte Principer. Han antager den uden videre, fordi Mennesket i legemlig Henseende skal have udviklet sig af Dyret; da imidlertid, som vi have seet, dette er falskt, mangler ethvertsomhelst Grundlag for Antagelsen af en aandelig Udvikling fra Dyr til Menneske.

Denne Antagelse var ogsaa kun derved mulig, at Darwin slet ikke har fundet det Umagen værd at gjøre sig nærmere bekendt med de menneskelige og dyriske Evners Væsen, og aldeles ingen Forskjæl gjør paa sandselige og aandelige eller intellectuelle Evner, men tager sandselig Iagttagelse og Fornufterkjendelse, sandselig Stræben og fornuftig Villen, sandelige Fornemmelser og aandelige Følelser, instinctmæssig Handlen og fornuftigt Overlæg som

identiske eller eensbetydende, og som Følge af denne ufor-
 svarlige Begrebsforvirring, paa Forhaand tilkjender Dyrene
 „aandelige“ Evner, om end i en ringere Grad end Men-
 nesket. Thi lige foran i sit Værk skriver han: „Dersom
 intet andet organisk Væsen end Mennesket havde havt
 aandelige Evner, eller dersom Menneskets Evner havde
 været af en ganske anden Natur end de lavere Dyrs, saa
 vilde vi aldrig have været istand til at overbevise os om,
 at vore høie Evner vare blevne gradviis udviklede.“ Dar-
 win antager altsaa atter her paa Forhaand som afgjort
 netop det, han først skulde strengt bevise, at nemlig
 Dyrene have „aandelige“ Evner, og at Mennesket ikke
 har Evner, der ere aldeles forskjællige fra Dyrenes.
 Følgelig lader han ogsaa allevegne Dyrene tænke, over-
 veie, føle og ville, omtrent som Mennesket gjør det.
 Denne i Bund og Grund uvidenskabelige Adfærd søger
 han at retfærdiggjøre dermed, at der dog ikke findes nogen
 Inddeling af „Aandsevnerne“, som er almindelig antagen,
 og han finder det ogsaa ganske „overflødigt“ at ville gaae
 nærmere ind paa de høiere Evner: Selvbevidsthed, Indi-
 vidualitet, Abstraction, almindelige Ideer osv., „som ifølge
 flere nyere Forfattere danne den eneste og fuldkomne
 Forskjæl mellem Mennesket og Dyrene; thi næppe to
 Forfattere stemme jo overens i deres Definitioner“; og
 „disse Evner kunne ikke være blevne fuldt udviklede hos
 Mennesket, før hans Sjæleevner stode paa et temmelig
 høit Trin, og dette forudsætter Brugen af et fuldkomment
 Sprog“. Man veed virkelig ikke ret: er det den grundse-
 løse Uvidenhed i filosofiske Ting eller den forsættlige
 Mening at ville føre bag Lyset, der er Motivet til denne
 enestaaende Fremfærd fra Darwins Side. I hvert Fald
 burde Darwin ikke gaae saa let hen over Hovedsagen, og
 naar han nu eengang vilde skrive om den Slags Ting,
 burde han vidst, at med Undtagelse af Materialisterne,
 have fra Arilds Tid af alle Philosopher skjelnet mellem
 vegetative, sensitive og aandelige eller intellectuelle Evner
 og lært, at Mennesket kun havde de to første tilfælleds

med Dyrene, medens de aandelige Evner have deres Rod i Fornuften og ere Menneskets udelukkende Prærogativer.

Enhver der kjender Philosophiens Historie blot overfladisk, maa vide, at Selvbevidstheden, Abstractionen og Evnen til at danne almindelige Ideer, at disse høiere Evner ikke blot ifølge „flere nyere Forfattere“, som Darwin siger, men efter alle store Tænkere, lige fra Aristoteles til vore Dage, hovedsagelig og i Grunden ene og alene danne Forskjællen mellem Mennesker og Dyr, og at man ogsaa bestandig deraf har erkjendt og beviist, at den menneskelige Sjæl er en reen aandelig og af Materien uafhængig, med Fornuft og fri Villie udrustet Substant. Istedetfor altsaa nærmere at undersøge selve disse „høiere Evner“ og vise, at de ikke ere væsenlig forskjællige fra Dyrenes sandselige Evner og kunne have udviklet sig af disse, finder Darwin det „unyttigt“ at tale derom og opstiller uden nogetsomhelst forudgaaende Beviis som en afgjort Kjendsgjerning, at disse Evner hos Mennesket først dannede sig, efter at dets sjælelige Kræfter havde naaet en høi Grad af Udvikling, hvad der forudsætter Brugen af et fuldkomment Sprog. Men denne Fremgangsmaade er ikke blot ikke at bevise noget men ovenikjøbet at stille Alt paa Hovedet. Thi hvorledes skal en saadan Udvikling forudsætte Brugen af et fuldkomment Sprog, da det tvertimod, som vi senere skulle see, er aldeles umuligt, at der kan dannes et fuldkomment Sprog uden disse høiere Evner og navnlig uden almindelige Ideer. Og naar — som Darwin indrømmer — Evnen til at danne sig almene Begreber slet ikke er tilstede hos Dyret, hvorledes kan han saa ikke desmindre tillægge det Tænkniug og Overveielse? Det er dog Ting, som kun ere mulige der, hvor der findes almene Begreber og Sandheder; thi Tænkning bestaaer i at forbinde almene Begreber og Sandheder, hvis indre Sammenhæng erkjendes af Fornuften, men paa ingen Maade i Iagttagelsen af blotte sandselige Enkeltheder og i Erindringen om, hvorledes en eller anden virkelig Tilsyneladelse udadtil følger sammen med eller

efter en anden, hvortil Dyret alene er skikket. Deraf, at Dyrene ofte handle meget hensigtsmæssigt, lader det sig ikke bevise, at de ogsaa ere i Besiddelse af fornuftig Tænkning og Erkjendelse af Middel og Formaal. Thi Ect er det at erkjende og tilstræbe noget, der er Maal eller som Middel fører til Maalet, et Andet at erkjende og tilstræbe det, fordi og forsaaavidt det er Maal eller fører til Maalet. Det første formaaer ogsaa Dyret ved sin sandselige Iagttagelses- og Stræbeevne, saasnart det har bemærket Gjenstanden for sin Stræben, uden at vide, hvorfor det handler saaledes; thi Skaberen har sat hvert enkelt Dyr bestemte Formaal og indrettet dets Natur saaledes, at det stedse maa handle overensstemmende med dette Formaal. Det sidste derimod formaaer kun Mennesket, fordi det alene med Fornuften kan erkjende ikke blot Gjenstanden, men ogsaa Grunden til Maal og Middel og den indre Sammenhæng mellem begge. Naar altsaa Dyrene ofte handle saa hensigtsmæssigt, saa følger deraf ikke nødvendigt, at de selv besidde Fornuft og tænke, men kun, at en høiere Fornuft allerede iforveien har tænkt for dem, og at de blot følge det Instinct, som Skaberen har nedlagt i dem, og som driver dem til at handle hensigtsmæssigt, uden at de vide og erkjende det. Dette er saa meget mindre at undres over, som jo ogsaa de vegetative Functioner ikke blot hos Planter og Dyr, men selv hos Mennesket gaae saa hensigtsmæssigt for sig, uden at Lovene for disse Functioner i mindste Maade kjendes. Men ogsaa ellers handler selv Mennesket ofte reent instinctmæssigt. Saaledes strækker f. Ex. Enhver øieblikkelig, naar han er ved at falde, Armene eller Benene ud i modsat Retning af den hvori han falder, uden at tænke paa Lovene for Ligevægten, ja endog uden at kjende dem. At Dyrene virkelig i Tilfælde, hvor det seer ud, som om de handlede med Fornuft, kun følge en blind Drift eller Instinct, bevise forskjellige Kjendsgjerninger og Tilsyneladelser, hentede fra Dyrelivet.

1) Ligeoverfor uvante og vanskelige Tilfælde, hvor Mennesket ofte staaer raadvild og længe grunder paa

hvad han skal, finder Dyret strax, hvad der stemmer med dets Natur, og udfører det ogsaa ufortøvet uden at dvæle det ringeste og overveie. Unge Trækfugle f. Ex, der blive holdte tilbage, medens de øvrige af deres Art udvandre, drage, saasomt de have faaet Friheden, afstod i samme Retning og ad selvsamme Vei som de øvrige, selv om de aldeles ikke have mærket det ringeste til deres Bortreise eller nogensinde have seet deres nye Opholdsted. Endvidere handler Dyret stødse eens, selv naar dets Handling, under heelt andre Forhold, er unyttig og formaalsstridig. Saaledes opfører f. Ex. en som Unge fangen Bæver sin Bygning i en Stald, ganske som om den levede i Vandet, skjøndt den er aldeles unyttig for det nye Opholdssted.

2) For at Menneskets Fornuftanlæg skulle kunne udvikle sig, kræves der Underviisning og Opdragelse fra andre Menneskers Side, ellers bliver det, som Erfaringen lærer, fuldstændigt forkrøblet og forvildet. Dyrene derimod opnaac i Udviklingen af de dem egne Anlæg den samme Fuldkommenhedsgrad som andre af deres Art, hvad enten de ere sammen med dem eller afsondrede fra dem. Den unge Edderkop f. Ex., der langt borte fra Moderen kryber ud af Æget, spinder strax sit Net, uden nogensinde at have seet andre gjøre det, med samme Kunstfærdighed som de øvrige, hvorvel den ikke kan lære noget af dem.

3) Menneskeaaendens skabende Virksomhed danner de mangfoldigste Kunstværker og Frembringelser og bærer Muligheden til et bestandigt Frem- eller Tilbageskridt i sig, som Culturen og Kunsten i de forskjellige Perioder og hos de forskjellige Folkeslag viser. Af Dyrene frembringer derimod enhver Art kun en bestemt Slags Kunstværker, Fuglen sin Rede, Bierne deres Celler osv og i Aartusinders Løb stødse paa selvsamme Maade, uden noget-somhelst Fremskridt. Og hvad der gjælder om Dyrenes Kunstfærdighed gjælder ogsaa om al deres øvrige Gjøren og Laden. Overalt viser der sig en uforanderlig Eensartethed, en instinctmæssig, naturnødvendig Handling, som

selv menneskelig Indgriben og aldeles forandrede Forhold ikke kunne væsenlig ændre. Det Eneste, der hos Dyrene maaskee kunde ligne et Fremskridt, er, at de med den tiltagende Alder blive mere kloge og forsigtige, hvad der let lader sig forklare af den ad sandselig Veie indhøstede Erfaring og deres gode Hukommelse for sandelig behagelige og ubehagelige Indtryk. Ligeledes kan der til Menneskets Gavn, ja endog til dets Fornøielse ved Hjælp af Dressur, bibringes mange Dyr kunstige Færdigheder; men ogsaa disse ere ikkun en Frugt af mekanisk Tilvænnen og sandselig behagelige og ubehagelige Indtryk, fremkaldte ved Løkkemidler og Tvang. Et egenligt ved egen fornuftig Tænken bevirket Fremskridt er intet Dyr istand til.

4) Menneskeaanden formaaer ikke blot at drage sig Alt, hvad der forefindes i Naturen, til Nytte, at erhverve det som Eiendom til sit udelukkende Brug, og navnlig at tage Dyrene i sin Tjeneste og bruge dem til Gavn for sig, men det danner ogsaa de meest forskjelligartede kunstige Slags Værktøi og Rødskeer til at beskytte og opholde og gjøre sig Livet behageligt med. Intet Dyr tænker paa at skaffe sig Eiendom, alle efterspore kun det, som er passende og nødvendigt til Livets Ophold; alt Andet er dem aldeles ligegyldigt. Intet Dyr tilbereder sig ved Kunst sin Næring, saaledes som Tilfældet er selv med de vildste Folkeslag, og det skjøndt mange Dyr ynde kunstigt tilberedt Spise og Drikke. Benyttelse af Ilden kjende de slet ikke, og holder end f. Ex. Aben meget af at varme sig ved den, naar den forefinder den, saa falder det den dog ikke ind at holde den vedlige ved at lægge Brænde paa den. Intet Dyr lader andre Dyr tjene sig eller bruge dem til de dem selv egne Arbeider. Endnu langt mindre forfærdige og benytte Dyrene kunstigt Værktøi og Rødskeer; ikke engang dem, som Mennesker have forfærdiget, bruge de af egen Tilskyndelse. Alt, hvad Darwin fremfører om Dyrenes Anvendelse af Vaaben og Værktøi, hører enten hjemme paa Eventyrenes Omraade, eller beviser kun, at ogsaa Dyret veed at anvende forskjellig naturlige Gjenstande

til at beskytte og opholde Livet med, men instinktmæssigt og som Følge af sandselig Erfaring og naturlig Efterabelse.

5) En naturlig Følge af den fornuftige Tænkning hos Mennesket er ogsaa Evnen til, paa de forskjelligste Maader at kunne meddele Andre sine Tanker og Følelser, ikke blot ved Frembringelse af naturlige Lyde, ved Miner og Fagter f. Ex. den udtryksfulde og Mennesket alene eiendommelige Latter, Graad og Pegen, men navnlig ved Hjælp af et articuleret Sprog, ved Ord, der, som de forskjellige Sprog bevise, ere aldeles vilkaarlig valgte Betegnelser for bestemte Ideer og Tanker. Størsteparteu af Dyrene formaaer slet ikke at give nogen Lyd fra sig. Andre gjøre vel dette, men det er altid samme Lyd hos Dyr af samme Art, hos Hunden Gjøen og Tuden, hos Faaret Brægen, hos Fuglen den hver enkelt Art eiendommelige Sang osv. Og disse Naturlyde ere intet andet end uvilkaarlige Ytringer af deres Sandsefønmelser og Iagttagelser, Lokke-Advarsels- og Parringsraab, der kun forsaavidt kunne kaldes et „Dyresprog“, som de hos andre Dyr kunne naturligt fremkalde de tilsvarende Sandsefønmelser og Erkjendelser. Et egenligt Sprog er det ikke. Darwin siger jo selv, at dette ikke blot bestaaer i Evnen til at articulere, som adskillige Dyr ogsaa have, men meget mere i den store Evne til at forbinde bestemte Lyde med bestemte Ideer. Men, som vi saae, og som Darwin selv tilstaaer, har Dyret ingen Ideer eller almindelige Begreber, da det mangler Fornuften og Evnen til ved Abstraction at danne saadanne og iagttagte oversandselige Ting. Lever derfor Dyret end bestandigt sammen med Mennesket, saa lærer det dog aldrig det menneskelige Sprog og forstaaer det ikke heller. I det høieste kan det ved Dressur bringes til at udtale visse Ord, uden at forstaae dem, og paa visse Tegn eller Lyde gjøre Et eller Andet; men alt dette forklares tilstrækkeligt ved mekanisk Tilvæenelse og Sandseforestillinger. Og ene og alene fordi Darwin forvexler Sandseforestillinger og Fornemmelser med Ideer og Tanker, „kan han ikke tvivle om“, og det

forekommer ham „sandsynligt“, „ikke utroligt“, at det menneskelige Sprog har udviklet sig af Dyrenes. Den kunstige Bygning, Sprogforskerne beundre selv i aldeles barbariske Sprog, generer aldeles ikke Darwin. „Thi“, siger han, „det er ganske vist en Feiltagelse at tale om noget Sprog som om en Kunst i den Forstand, at det er blevet omhyggeligt og methodisk dannet“. Ligeoverfor denne Paastand, der trodser al Erfaring og Sprogvidenskab, maa vi simpelthen bemærke, at Vildfarelsen nok er paa Darwins Side. Og saa længe Darwin ikke formaaer at byde os noget Bedre end saadanne aldeles ubegrundede og „utrolige“ Formodninger, maae vi holde afgjort fast ved de Resultater, en solid Videnskab har bragt, og ved Menneskehedens almindelige Overbeviisning, at Dyret er absolut ude af Stand til at besidde et egenligt Sprog, og at det menneskelige Sprog ingensinde kan have udviklet sig af Dyrenes Naturløde. Thi alle de Kjendsgjerninger, vi anførte, og som vi endnu kunde forøge betydeligt, vise klart nok, at Dyrene kun erkjende og stødse med Naturnødvendighed tilstræbe sandselige Ting, og at de aldeles mangle Fornuftens høie Evne, som er betegnende for Mennesket og sætter alene det istand til at erkjende hvad der er oversandseligt, og navnlig Tingenes indre Sammenhæng og Grund, til at opfatte det Sandselige paa en oversandselig Maade, til at danne sig Almeenideer, forbinde dem til Tanker, udtrykke sine Tanker i et kunstigt dannet Sprog og med Frihed bestemme sin Villen og Handlen. Saasandt der nu maa indrømmes en væsenlig Forskjæl mellem de sidstnævnte Evner og Dyrets, saa sandt begrunde netop disse ophøiede Evner ikke blot en graduel, men en Væsenforskjæl mellem Mennesker og Dyr, og det allerede i og for sig, fordi deres Virksomheder ere af en heel anden Art end de sandselige, som Dyrene udøve, og end mere af den Grund, at de, efter hvad vi have seet, kun kunne have deres Grund i et aandigt Væsen, i en aandelig Natur. Men allerede af denne Grund er det ogsaa umuligt, at de have udviklet sig af den aldeles ikke aandelige Dyresjæls sandselige Evner.

(Fortsættes.)

Vor Herres og Frelasers Himmelfart.

Fyrretyve Dage efter Paaske aabenbaredede Jesus sig sidste Gang for sine Disciple i Jerusalem. De elleve Apostle og flere end femhundrede Disciple vare tilstede. Christus førte denne fromme Skare ud til Oliebjerget, til et Sted, som den til de hellige Steder knyttede Overlevering endnu bevarer Erindringen om. „Om ikke mange Dage“, sagde han, „skulle I annamme den Helligaands Kraft, som skal komme over eder, og I skulle være mine Vidner i Jerusalem og det ganske Judæa og Samaria indtil Jorderiges yderste Grændser.“ Derpaa hævede han Hænderne for at velsigne dem og tilføiede: „Mig er given al Magt i Himlen og paa Jorden. Gaaer derfor ud og lærer alle Folk og døber dem i Navnet Faderens og Sønnens og den Helligaands, og lærer dem at holde Alt hvad Jeg har befalet eder. Og see, Jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende.“ Og som den menneskevordne Gud henvendte disse høitidelige Afskedsord til sine Apostle, hævede han sig majestætisk iveiret i hele den knælende Mængdes Paasyn, og snart skjulte en straalende Sky ham for deres Blikke.

Fra denne Stund er Jesu Christi forherligede Legeme blevet Himlens Midtpunkt og befinder sig i en underfuld og overnaturlig Tilstand, hvorom Intet paa Jorden kan give os nogen Forestilling. Skjøndt i Besiddelse af et virkeligt menneskeligt Legeme, er han usynlig for jordiske Øine; vore Hænder formaae ikke at berøre ham, vore Sandser ikke at fatte ham; hvor han er, der er Himlen. Men i sin Kjærlighed værdiger han bestandigt at boe iblandt os i Alterets hellige Sacrament, hvor han er tilstede skjøndt skjult under Brødets og Vinens Skikkelser.

Jesus venter os i Himlen; og Enhver som tjener ham tro, som afskyer Synden, som adlyder Kirken og hyppigt modtager de h. Sacramenter, er sikker paa, efter dette Livs Pilgrimsgang at blive forenet med ham.

Hans herlige Himmelfart er Pantet paa vor Indgang i det himmelske Paradis. Den er det sidste og vidunderligste Mirakel, ved hvilket han har nedladt sig til at bestyrke vor Tro og overbevise os om den christne Religions Guddommelighed. Denne Himmelfart ved høilys Dag, i femhundrede Øienvidners Nærvarrelse, er en Kjendsgjering, som kun Daarskaben kan benægte. Naar de Vantro nægte den, maae de naabent bryde med alle de simpleste Love for Tænkuing og sund Menneskeforstand, Overbeviisning og Samvittighed. Medens vi Katholiker støtte vor Tro paa afgjørende Fornuftgrunde, paa uimodsigelige Beviser og urokkelige Kjendsgjeringer, see de sig nødsagede til at sætte deres blotte Nægtelse imod al Rimelighed og Fornuft, og til af Mangel paa Beviser at betjene sig af dumme Spotterier, af afmægtig Vrede, som kun beviser deres Vantro, deres Stolthed og deres aandelige Afmagt.

Lader os derfor takke Gud, som ikke har grundet vor Tro og vore Forhaabninger paa metaphysiske Beviser, men paa Kjendsgjeringer, som Alle ere istand til at fatte og forstaae, paa klare og uimodsigelige Kjendsgjeringer. hvoraf Christi Guddommelighed og Kirkens Ufeilbarhed ere de nødvendige og umiddelbare Følgeslutninger, saa at ethvert Menneske, som vil frelses, maa erkjende Nødvendigheden af at troe paa Gud, paa Jesus Christus, den sande levende Gud, adlyde Paven og Biskopperne og udøve Religionen saaledes som Paven og Biskopperne lære os den i Jesu Christi og vor himmelske Faders Navn. Intet er saa fornuftigt og klart som den katholske Tro, der hviler paa Sandheden som paa en urokkelig Klippe. Lader os vogte vel paa den midt i denne Verden, hvor man bespotter den, fordi man ikke kjender den, eller hvad der er endnu farligere, midt iblandt ustadige og feige Halvchristue, der ei have Mod til at blive deres Daabspagt tro.

Pintsefesten og den Helligaand.

Det monneskevordne Ord havde, inden det igjen opsteg til Himlen, lovet de forsamlede Apostle at sende dem den Helligaand, for at denne Sandhedens, Hellighedens og Retfærdighedens Aand skulde være ligesom Kirkens Sjæl. Endvidere havde han befalet dem, at vente i Jerusalem i Stilhed og Bøn paa den Helligaands vidunderlige Komme.

I Overensstemmelse med dette Løfte og denne Befaling havde den h. Petrus med de øvrige Apostle, de tooghalvfjerdsindssyve Disciple og de hellige Kvinder trukket sig tilbage til Nadversalen, og her ventede de i Faste og Bøn, samlede om den hellige Jomfru, den nyfødte Kirkes Moder og Dronning. Saaledes forløb ni Dage.

Paa den tiende Dag, som var den halvtredsindstyvende Dag efter Paaske og Aarsdagen for Forkyndelsen af Herrens Lov paa Sinai Bjerg, henimod Kl. 9 om Morgenens, skjælvede hele Huset, og den Sal, hvor den hellige Jomfru og Apostlene befandt sig, blev opfyldt af en overnaturlig Ild, som var Symbolet paa den Helligaand, hvis levende Tempel Maria var. Han neddalede over enhver af Apostlene i Form af Ildtunger, som opfyldte dem og forvandlede dem.

De modtog i dette Øieblik samtidigt med de himmelske Gaver Alt hvad Herren havde lovet dem. Den katolske Kirke erholdt sin guddommelige Stadfæstelse og Sendelse, og ifølge de troværdigste og ældste Traditioner høitideligholdt den hellige Petrus, vor første Pave, omgivet af sine Brødre, for første Gang den hellige Messes guddommelige Offer.

Alle i Byen Jerusalem havde hørt en Lyd fra Himlen, og flere tusinde Jøder vare ilede til Sions Bjerg, hvor Nadversalen laae. Da den h. Petrus saac denne Folkemængde, havde han Barnhjertighed med deres Sjæle, og gik ud med Apostlene og begyndte at prædike om Jesu

Opstandelse og Guddommelighed. De øvrige Apostle forherligede ligeledes Guds store Gjerninger og vor Frelser Naade; da skete der et stort Mirakel. Uagtet Apostlene kun prædikede i eet Sprog, troede dog Enhver af de Fremmede, som vare der tilstede og som ei forstod Hebraisk, at høre sit eget Sprog. Den gode Gud vilde paa denne Maade bevise, ikke alene, at han i Sandhed stod sine Apostle bi. men tillige, at Kirken er alle Folkeslags hellige Samfund, at den forener dem i samme Tro, i den samme Sandhed og i den samme Jesu Christi Kjærlighed.

Da man saae dette store Under, som Ingen kunde benægte, tilbød næsten alle de Tilstedeværende uden Betænkning den hellige Petrus' og Apostlenes Gud, og udraabte: „Hvad skulle vi gjøre?“ Da lærte Petrus dem i Korthed Alt om Incarnationens Hemmeligheder, om Forløsningen, forberedte dem til Daaben, og ved Hjælp af sine Brødre døbte han samme Dag omtrent tretusinde Sjæle. Disse dannede nu ligesom Kjærnen eller Spiren til det store og udødelige katholske Samfund, som fra den Tid af har udbredt sig over hele Verden, for at bringe Hellighed og Fred, Hengivelse, sædelig Reenhed og Agtelse for Menneskeværdighed, med eet Ord Alt hvad der er sandt og godt i denne Verden, til Herredømme i Forening med Jesus Christus. Den Helligaand, jeg gjentager det, er Kirkens Sjæl. Ved Ham bliver Kirken levendegjort, befrugt, opholdt og beskyttet; Ham er det, som hævner enhver Formastelse og ethvert Overgreb; Ham er det, som bevarer den sande Tro, og som altid staaer Paven, vor Kirkes Overhoved, bi. Den Helligaand er vor Herre Jesus Christi Aand. Han boer i sin hele Fylde i Frelserens hellige Hjerte, som i et Kjærlighedens og Livets Arnested. Han udgaar fra Sønnen saavel som fra Faderen, og udstrømmer fra Jesu Christi guddommelige Hjerte over de Troende. Vorherre, som er Alt og virker Alt i sin Kirke, virker kun ved den Helligaand, som han udgyder over vor Sjæle, lig en himmelsk Dug. Saaledes er det den Helligaand, som

giver Sacramenterne deres Virksomhed og Kraft, som giver Paven hans Ufeilbarhed, som meddeler Biskopperne og Præsterne deres hellige Fuldmagter; som leder og regerer Kirken. helliggjør de Hellige, styrker Martyrerne, velsigner de katholske Institutioner, opflammer til alle store Gjæringer; med eet Ord, som gjør Alt, ligesom Jesus Christus gjør Alt, og som Gudfader gjør Alt. Gud gjør Intet uden i Forening med sin Søn Jesus Christus, og Jesus Christus gjør ligeledes Intet uden ved den Helligaand, som er hans Almagt, hans Algodhed, hans uendelige Kjærlighed og det evige Liv. Det er ogsaa den Helligaand, som med Faderen og Sønnen har medvirket til Skabelsen af Himmel og Jord, af Englene, Menneskene, Dyrene, Planterne, Elementerne, Stjernerne, kort sagt hele Verden. Der gives Intet, kan Intet tænkes uden den Helligaands Medvirkning. Den Helligaand er i Sandhed i Forening med Jesus Christus og med Faderen den sande, levende Gud, alle Tings Skaber og Herre. De onde Engle og slette Mennesker fortrænge ham fra deres Hjerter, hvor han vil boe tilligemed Jesus og hans himmelske Fader; vi derimod, Guds og Kirkens Børn, vi bevare ham i vort Indre, som den ypperste af alle Skatte, som al Naadens Kilde og som Spiren til vor Salighed og tilkommende Herlighed.

Hvert Aar, halvtredsindstyve Dage efter Paasken, høitideligholder Kirken med stor Festlighed Erindringen om den Helligaands Sendelse ved den skjønne Pintsefest, den største aarlige Fest efter Paasken og Julen.

Kirkelige Efterretninger.

Italien. Hidindtil have 150 Advocater fra alle Egne af Italien afgivet en Betænkning, hvori de bevise, at Indenrigsminister Nicotera har brudt Forfatningen ved en Rundskrivelse, som forbyder kirkelige Processioner. Men hvad bryder en saadan liberal Frimurer og Garibaldianer som Nicotera sig om en Forfatning, naar det dreier sig om offentligt at documentere sit Had til Christus og hans Kirke?

Tydskland. Fra alle Sider indløbe Efterretninger om, at de preussiske Myndigheder gjøre sig al tænkelig Uleilighed for at bevæge Sognepræsterne til at modtage den „spærrede“ Statsgage. Men uden Frugt. Thi at modtage Gage, førend Spærrelovene eller de saakaldte „Madkurvlove“ ere ophævede, ansees for en Billigelse af eller Underkastelse under Mailovene, og en ægte katholsk Præst vil langt hellere sulte, end gjøre noget imod sin Samvittighed.

Hessen-Darmstadt. Ministerpræsident v. Stark har ved Rundskrivelse til alle Kredsamter forbudt at modtage Biskoppen af Mainz paa en høitidelig Maade, naar den høie Prælat bereiser sit Dioces for at meddele Confirmationens Sacrament. Det er dog i Sandhed drengcagtigt at gribe til saadanne Midler og mene derved at kunne rive Ærefrygten for deres Overhyrde ud af det katholske Folks Hjerte.

Mohringen. Endelig har man da ogsaa iværksat en Culturkampproces imod en protestantisk Geistlig. Sognepræsten for Jäckendorf, Hr. Ebner, var bleven stævnet, fordi han skulde have gjort sig skyldig i en Forscelse imod den offentlige Orden ved Hentydninger til Christenforfølgelserne i de romerske Kaiseres Tider. Den paa-ankede Tale var holdt allerede paa Reformationensfesten i 1875. Han blev imidlertid frikjendt.

Hohenzollern. Den nylig afdøde forhenværende Professor i Theologien ved Universitetet i Bonn og sidst Sognepræst i Weringendorf ved Sigmaringen, har efterladt følgende Brev, som Sognepræst Th. Bieger af Weringendorf offentliggjør i „Germania“:

„Jeg haaber og ønsker at døe som troende romersk-katholsk Christen. Jeg tilbagekalder hvadsomhelst jeg derimod har tænkt, lært eller skrevet under eller uden

mit Navn. Jeg beder Gud og Alle om Tilgivelse, hvem jeg mulig kan have givet Forargelse.

Veringendorf, d. 3. Novbr. 1875.

Dr. Dieringer.“

Kattowitz. „Schles. Vzt.“ beretter Følgende: Her er en høiere communal Simultandøttreskole, i Spidsen for hvilken staaer en Literat. som den preussiske Regering fordrer det. Denne Mand feirede nylig sin Fødselsdag. Den øverste Classes Elever, Piger paa 15—17 Aar, forærede Døttreskolens Directeur, en ung Enkemand, „til Fødselsdagsgave en Statue af Venus“. Denne Historie syntes „Germania“ at være utrolig, og derfor henvendte den sig til Kattowitz for at faae Oplysning, og saaledes er den nu nødsaget til at stadfæste Efterretningen. Man seer hvad den preussiske Pædagogik fører til!

Vestindien. Den afdøde Biskop af Havanna døde saa fattig, at man maatte foranstalte en Samling for at kunne bekoste Bisættelsehøitideligheden. „New-York Sun“, et protestantisk Blad, bemærker: „Denne katholske Biskop var en sær Mand. Han har bortgivet alle sine Indtægter til de Fattige, og efter hans Død var man nødsaget til at indsamle Penge for at kunne begrave Liget. Er det ikke besynderligt? Mange Folk ville sige, at han har været en Daare. Han havde nemlig en god Gage, og havde kunnet samle Formue til at berige sine Slægtninge med. Den sære Biskop gjorde det ikke, men gav Alt til de Fattige. Han døde af den gule Feber. Da denne Pest udbrød, løb han ikke sin Vei, men forblev hos sin Hjord og faldt som et Offer for Smitten. Mange Folk ville sige, at han havde gjort bedre i at varetage sine egne Interesser, at han først havde skullet sørge for sig selv. Men det gjorde han ikke; tværtimod satte han Hensynet hertil heelt tilside. Er det ikke besynderligt? Fremdeles heder det, at Biskoppen var meget afholdt af hele sin Menighed. Ogsaa dette er i høi Grad besynderligt. Er der da i Havanna ingen Rigmand, ingen stor Politiker, paa hvem Folkets Beundring kunde koncentrere sig, saa man maatte ødsle den paa en fattig Biskop? Hvor svært er det ikke! Og Navnet paa denne Særling er: Biskop Serrano!“ Vi behøve ikke at føie noget til det protestantiske Blads Necrolog.

Rettelser i Nr. 38.

S. 565 L. 2 fr. o. Læs: troe Apostlene.

- - L. 9 - - Læs: vore Sjæles Moder og Tilflugtsted.

Maria-Foreningen.

I Henhold til Foreningens Statuter Cap. 2 § 1 vil der i næste Møde Søndagen den 29de October, Efterm Kl. 4, være at foretage Valg af en ny Bestyrelse for de følgende 5 Aar. I den Anledning fremhæves her udtrykkeligt, at kun de Medlemmer, som have fyldt det 30te Leveaar, ere valgbare til „Bestyrerinder“ (ib. § 2), medens der til det staaende „Udvalg“ (de 3 sankaldte Assistenten) ogsaa kunne vælges Medlemmer, som have fyldt det 25de Leveaar (Cap 3 § 1).

Alle stemmeberettigede Foreningsmedlemmer (o: som have fyldt det 20de Leveaar) bedes om at deeltage i Valgmødet.

Foreningens Formand.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 15de October. 19de Søndag efter Pintse. (Theresia.)
16. M. Gallus, Abbed. 17. Ti. Hedevig, Enke. 18. O. Lucas, Evangelist. 19. To. Petrus af Alcantara, Bekj. 20. F. Johannes af Kenti, Bekj. 21. L. Ursula og Lidelsesfæller. Jomfruer og Martyrer.

Søndagen den 22de October. 20de Søndag efter Pintse.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 40. Søndagen den 22de October. 1876.

Indhold: Menneskets religiøse og sædelige Anlæg. Evangeliet. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Breslau, Trier, Münster, Baiern, München.

Menneskets religiøse og sædelige Anlæg.

(Fortænt fra Nr. 59.)

Hvad der ganske særlig giver Mennesket Forrang fremfor Dyrene, er dets religiøse og sædelige Anlæg. De første bestaae deri, at Mennesket, som et fornuftigt Væsen, ikke blot kan erkjende et høiere, usynligt Væsen, af hvem Alt afhænger: Gud, Himlens og Jordens Skaber, men ogsaa i sin Sjæls dybeste Grund føler sig drevet til, af fri Villie at bevare det naturlige Afhængighedsforhold, han efter sit hele Væsen staaer i til Gud, at indgaae en levende Forbindelse med Gud ved Anerkjendelse af hans uendelige Storhed og Majestæt, og i Lydighed og Kjærlighed at bringe ham den skyldige Hyldest. I Menneskets religiøse Anlæg have ogsaa de sædelige deres Rod, eller suarere, de ere den frugtbringende Stamme, der skyder frem af Religionens Rødder. Thi ikke mindre ved Fornuften end ved Aabenbaringen erkjender Mennesket ligeledes, at — som det er Tilfældet med al Virksomhed i

Naturen — saaledes gives der ogsaa for hans Villen og Handlen visse Normer eller Morallove, som han maa overholde naar han vil opfylde sin Bestemmelse, og at han bør indrette sit Liv efter den af Gud fastsatte Orden, ikke naturnødvendigt som de øvrige Væsener men af frit Valg, og i Eet og Alt kun handle efter Guds Villic. Denne Lov er af Gud saa dybt indpræget i Menneskets Hjerte, at Samvittighedens Stemme i hvert enkelt Fald saavel maner og tilskynder ham til det der er befaleet og godt, som afskrækker og advarer mod det, der er utilladeligt og slet, ja endog efter fuldbragt Gjærning roser eller anklager ham, alt eftersom han har handlet godt eller slet. Og da nu Darwin selv betegner disse ophøiede Evner som et karakteristisk Særkjende og „er ganske enig med de Forfattere, som hævde, at af alle Forskjælligheder mellem Mennesket og de høiere Dyr er den moralske Følelse eller Samvittigheden den allervigtigste“: saa søger han ogsaa at „nærme sig den fra et naturhistorisk Standpunkt“ og paavise, at der findes Begyndelse og Spor dertil allerede hos de høiere Dyr, og at følgelig ogsaa disse have udviklet sig af dyriske Evner og Instincter.

Hvad dernæst Troen paa en eller flere Guder angaaer, da er denne efter Darwins Mening selv hos Menneskene ikke almindelig og aldeles fremmed for mange vilde Folkeslag, hvorimod Troen paa usynlige Aander findes hos Alle, selv de vildeste Folkeslag, og har sin Forklaring deri, at Mennesket, stedse tilbøielig til at søge en Forklaring paa Alt, kun formaaede at tolke mange Tilsyneladelser i Naturen ved saadanne Aanders Virksomhed og af den Grund antog deres Tilværelse, eller at sandsynligviis Drømme have givet Anledning til en saadan Tro, idet de Vilde, der ikke vide at skjelne mellem indre og ydre Indtryk, tage slige Drømmebilleder for Virkelighed; ligesom jo ogsaa Darwins Hund begyndte at gjøe, da den engang saae en Parasol bevæge sig i Vinden og formodentlig troede, at et eller andet ukaldet usynligt Væsen havde listet sig derhen. Denne Tro paa Aandsvirksomhed kunde

da let føre til Troen paa Guders Tilværelse, først til Fetisme, dernæst til Polytheisme og endelig til Monotheisme. Heraf opstod nu „hin Følelse af religiøs Hengivenhed“, der er „sammensat af Kjærlighed, fuldstændig Underkastelse under et hemmelighedsfuldt, ophøiet Væsen, en stærk Afhængighedsfølelse, Frygt, Ærbødighed, Taknemmelighed, Fremtidshaab og maaskee endnu andre Elementer“, og som kaldes Religion. Denne complicerede Følelse kan rigtignok kun existere hos et Væsen, hvis intellectuelle og moralske Evner allerede ere saa temmelig udviklede, men Darwin finder dog „en vis fjærn Tilmærkelse til denne Sindstilstand i Hundens store Kjærlighed til dens Herre i Forbindelse med fuldstændig Underkastelse, nogen Frygt og maaskee andre Følelser“. Og desuden betragter jo efter Braubach „Hunden sin Herre som en Gud“. Af Frygten for Guderne opkom da ogsaa forskjellige Former af religiøs Gudsdyrkelse og navnlig den forfærdelige Menneskeofring, idet man meente dermed at ære Guderne og gjøre dem venligsindede. Thi „det er ingen Overdrivelse at sige, at en rædsom Frygt for ukjendte Onder hænger som en tyk Sky over den Vildes Liv og forbitrer ham enhver Glæde. Disse sørgelige og indirecte Conseqventser af vore høieste Evner kunne sammenlignes med de tilfældige, nu og da forekommende Instinctforvildelser hos de høiere Dyr“. Vore Læsere ville undskylde os, at vi her saa udførligt gjengive noget saa meningsløst og gudsbøspotteligt Snak, som i Sandhed kun Frygten for et høiere guddommeligt Væsen kunde indgive. Men det er kun sket, fordi den bundløse aandelige Bankerot og den rædsomme Afgrund, Darwinismen og Materialismen føre til, først her ret giver sig tilkjende. Thi ifølge denne Antagelse er Troen paa Gud og dermed Gud selv kun Frugten af en vild Barbars Uvidenhed eller Drøm. Det Høieste og Helligste, der gives for Mennesket, Religionen, er ikke andet end en Potensering og Udarten af en Hunds Vedhængenhed ved sin Herre, en „sørgelig“ Instinctforvirring, eller, som Büchner

ikke undser sig ved aabent at udtale. „en Frugt af Uvidenhed ligesaafuldt som Forbrydelse og Synd“. Vi ansee det for overflødig at opholde os ved dette gudsbespottelige Nonsens som for ethvort fornuftigt og ærligt Menneske er altfor indlysende til at behøve en yderligere Gjendrivelse, og ligeoverfor Saadanne, der ikke ville bruge deres Fornuft og ikke anerkjende nogen Gud, frugte alle Beviisgrunde Intet. *Contra voluntatem non est argumentum*. Vi lade os derfor her nøie med kortelig at gjøre opmærksom paa de falske Forudsætninger og Usandheder, paa hvilke dette høieste Resultat af den darwinske „Videnskab“ grunder sig. Er, hvad vi have seet, Menneskets hele Udvikling af Dyret uholdbar og falsk, da mangler naturligviis ogsaa ethvert Grundlag for den af Darwin opstillede Udvikling af religiøse Forestillinger og Anlæg. En anden grundløs Forudsætning er den rigtignok meget udbredte, men aldeles falske Anskuelse, at de tidligste Mennesker have befundet sig i en Tilstand af fuldstændigt Barbari, og at navnlig de fuldkomnere Religioner have udviklet sig af de ufuldkomnere. Saavel den h. Skrift som Profanhistorien sige os lige det Modsatte. Den første beretter, i hvor fuldkommen en Tilstand vore Stamforældre bleve skabte, og hvorledes deres første Efterkommere strax dreve Kvægavl og Agerdyrkning, øvede Haandværk og byggede Stæder. Af den tidligste Tids Profanhistorie kjende vi Chaldæernes og Chinesernes forbausende Resultater i Astronomi, Ægypternes Frembringelser i Byggekunst, Phøniciernes i Industri og Handel, ikke at tale om de senere Grækernes og Rømeres høie Cultur.

Hvad Religionen angaaer, er det en uomstødelig Kjendsgjerning, at Monotheismen, Troen paa den ene, sande Gud var Menneskets oprindelige Religiou, og at Føtismen og Polytheismen, Naturdyrkelse og Fleorguderi, ikkun ere Udskielser og Forvrængelser af den oprindelige, sande Religion. I Lidenskaberne og Hjørtets Slethed har Afguderiet og hele Hedenskabet med alle dets frygtelige Vildfarelser og usigelige Vederstyggeligheder sin sande

og eneste Grund, idet Uvidenhed og Lastefuldhed mere og mere forvrængede de oprindelige religiøse Sandheder og tænkte sig Guddommen efter eget Tykke og Smag. Ikke blot den h. Skrift beretter os, at det store Frafald fra Gud først tog sin Begyndelse i det Øieblik, da Menneskene hengave sig til alle Synder og Laster og bleve aldeles kjødelige (Genesis 6), at Afgudcriet blot var en Følge af det menneskelige Hjertes Fordærvelse og dets Urethet (Visd. 14, 12 ff); men mange af de meest oplyste Hedninger erkjendte og bevidnede selv dette. Saaledes siger f. Ex. en af de ældste og berømteste Historieskrivere, Herodot*), at man tidligere havde en reen og guddommelig Religion, og at de (afgudiske) Religioner, Folkene nu havde, først senere vare indførte af Mennesker. Og en af Oldtidens største Philosopher, Plato**), bemærker, at Menneskeheden fra først af blev underviist og ledet af Gud selv, men at Guddommen som Følge af Menneskenes Slethed trak sig stadig mere tilbage og overlod Verden til sig selv, og at derved Forvirringen og Uordenen i Verden blev større og større, alt som den oprindelige Gudelære sank ned i dybere Forglemmelse. At de falske hedenske Religioner, ligesom den christelige Tids Kjætterier, ere opstaaede paa denne Maade, fremgaaer af den Omstændighed, at der, tiltrods for enhver Forfalskning og Forvanskning, dog overalt og bestandig hos alle, selv de vildeste Folkeslag har holdt sig saa mærkelige Spor af den oprindelige Aabenbaring om Gud, Skabelsen, Syndefaldet, den forjættede Frelser osv., at disse forvanskede og forfalskede Forestillingers Sammenhæng med de oprindelige Aabenbarings-sandheder fremgaaer ved første Øiekast***).

Det er endvidere ogsaa ganske falskt, hvad Darwin paastaar, at Troen paa een eller flere Guder er mange

*) Hist. II. 53.

**) Politica S. 271 ff.

***) Lütken. Die Traditionen des Menschengeschlechts.

vilde Folkeslag aldeles fremmed. Gudsfor­nægterne have ganske vist lige fra Begyndelsen gjort sig megen Umage for at finde saadanne Folk, og tænkte oftere ogsaa at have fundet nogle, men ved nøiagtigere Undersøgelse viste det sig altid, at Bevidsthed om en Gud og Religion findes overalt. Og Darwin indrømmer det egenlig ogsaa. Thi det er ikke andet end et Bedrag, naar han hævder, at Troen paa usynlige Aander nok findes hos alle, selv de vildeste Folkeslag, men Troen paa een eller flere Guder derimod ikke. Ikke paa Navnene, men paa Sagen kommer det an. Og han siger jo, at disse vilde Folk følte sig afhængige af hine usynlige Aander og frygtede dem saa meget, at de af den Grund ogsaa paakaldte dem og bragte dem Offere. I det man altsaa beviste dem guddommeligt Ære — thi dette ligger jo i Offerets Charakter — holdt man dem for høiere guddommelige Væsener. Af denne Grund kunde allerede den gamle hedenske Philosoph Plutarch opstille denne Kjendsgjerning imod Gudsfor­nægterne og skrive: „Gjennemvandrер Du Verden, kan Du maaskee finde Byer uden Mure og Paladser, uden Videnskaber og Love, uden Skatte og Rigdomme, men en Stad uden Tempel og Guder, uden Gudspaa­kaldelse, Orakler og Eedsaf­læggelse, og hvor man ikke ofrer til Guderne for at opnaae deres Velsignelse og afvende Ulykke, en saadan Stad har Ingen seet.“*) Og den berømte romerske Taler Cicero siger: „Blandt alle levende Væsener er det kun Mennesket, som har havt nogen Kundskab om Gud, og blandt Menneskene har intet Folk været saa raat, at det ikke har vidst, at man maa anerkjende en Gud, om det ogsaa ikke vidste noget videre om denne Gud**).

*) *Côntr. Colot. Epic.*

***) *Ex tot generibus nullum est animal præter hominem, quod habeat notitiam aliquam Dei; ipsisque in hominibus nulla est gens tam immansveta tamque fera, quæ non. etiamsi ignoret, qualem habere Deum deceat, tamen habendum esse, sciat.*

Saalcdes have overhovedet alle Tidens viseste og indsigtfuldste Mænd gjort denne almindelige Overbeviisning om Tilværelsen af et fra Verden forskjælligt og over Verden staaende guddommeligt Væsen gjældende som det stærkeste Beviis mod Gudsfor nægterne, fordi denne constante og almindelige Overensstemmelse mellem alle Folk finder sin fyldestgjørende og indlysende Grund i den menneskelige Naturs sunde Fornuft, der her taler med en saadan Myndighed, at Ideen om Gud og Troen paa ham vel kan fordunkles ved Vankundighed og sædelig Forkommenhed, men aldrig ganske udslattes. Dette er saa sandt, at den h. Skrift kalder dem forfængelige og taabelige, som ikke have nogen Gudserkjendelse, eller endog nægte Guds Tilværelse*). Derfor kunde Apostlen Paulus sige, at Hedningerne ikke havde nogen Undskyldning, naar de ikke erkjendte den eneste sande Gud af hans Gjerninger**). Medrette udraaber derfor den h. Cyprian: „atque hæc est summa delicti, nolle agnoscere quem ignorare non possis.“ (Dette er din største Synd, at du ikke vil erkjende den, som det ikke er dig muligt ikke at kjende.) Eftersom altsaa Troen paa Gud og den med samme givne religiøse Ærefrygt og Tilbedelse har sin Grund i Menneskets inderste Væsen, d. e. i dets fornuftige Natur, derfor er den for Mennesket, men ogsaa kun for Mennesket, som er den eneste med Fornuft begavede Skabning, noget saa Naturligt og Nødvendigt, at den altid og overalt ligesom af sig selv paatrænger sig den menneskelige Forstand, selv imod dens Villie og i Modsigelse med Menneskets forkeerte Tilbøieligheder. Havde dets religiøse Anlæg ikke saa dybe Rødder i dets fornuftige Natur, saa vilde Troen paa Gud og al Religion forlængst være forsvundne af Verden, eftersom det jo ikke er i den sandelige til alle Udskeielser tilbøielige Menneskenaturs Interesse, at holde saa urokkeligt fast ved Troen

*) Viisd. 13. Ps. 15.

***) Rom. 1, 20.

paa Gud; den vilde tvertimod altid have været rede til at befrie sig for denne Tvang. Det er derfor absurdt, naar Darwin og andre Materialister betegne Gud og Religionen blot som et Product af Tanke- og Villiesvaghed, og lade den opstaae af vilde og uciviliserede Menneskers Drømmerier og af Frygt for indbildte og ubekjendte Aander. Thi Svaghed i Tanke og Villie, forfængelige „videnskabelige“ Drømmerier og Frygt for et høiere guddommeligt Væsen ere meget mere Aarsag til, at der altid har været Gudsfor nægtere og Religionsspottere, og at der navnlig i vor Tid ere saa mange af dem. Netop fordi man, efter et gammelt epicuræisk Udsagn, „ikke kan udholde Tanken om en evig Herre, der seer og veed Alt, som Intet forglemmer, og hvem man derfor Dag og Nat lever i Frygt for“, og fordi man ikke vil lade denne Tanke forbitre sig Livets Glæder: derfor søger man at indbilde sig og ved falske „videnskabelige“ Systemer at bevise, at der ikke er nogen Gud, og at Religion ikke mindre end Synder og Forbrydelser er en Frugt af Uvidenhed. Og naar allerede en gammel Gudsfor nægter siger: „Deos fecit timor“ (Guderne ere et Product af Frygt): saa kunne vi opstille det Ord mod Videnskabernes moderne Helte: „Non deos fecit timor, sed atheos“ (ikke Guderne men Gudsfor nægterne ere et Product af Frygt); thi disse trøste sig alle med de belgiske Fritænkernes (solidairs) Valgsprog: *La paix de l'ame se puise dans la negation de Dieu.* Sjælens Fred beroer paa Fornægtelsen af Gud.“

(Sluttet.)

Evangeliet.

Der gives mange Mennesker, som tale om Evangeliet uden at kjende det. De Fleste have aldrig læst det, og Mange vilde være i stor Forlegenhed med tydelig at sige, hvad det egentlig er. Derfor kan man ogsaa angaaende Jesus Christus, Christendommen, Religionen ovs. iudbilde dem hvad det skal være. Hvormange af disse Forvildede seer man ikke nutildags, ligesaavel som paa Luthers og Calvins Tid, der, fanatiserede af forskruede og fordomsfulde Partihøvdinge, hade deres Medmennesker og vanhellige de helligste Ting i Evangeliets Navn!

Evangeliet er en Bog. Det er en kortfattet Historie om Jesus Christus, Guds menneskevordne Søn, vor Frelser. Denne hellige Historie er skreven af fire Øienvidner, som vare samtidige med Jesus Christus. De have nedskrevet hvad de have seet med deres egne Øine og hørt med deres egne Øren. To af dem hørte til de tolv Apostle, nemlig den h. Matthæus og den h. Johannes; de andre To, Marcus og Lucas, vare kun Disciple og Ledsagere af Apostlene og skreve efter deres Dictat. Der gives altsaa egentlig talt fire Historier eller Evangelier om Jesus Christus; men, da deres Øiemed er det Samme, nemlig at lære os at kjende, elske og tilbede vor Frelser, forener man dem altid i een Bog, kaldet Evangeliet, som betyder „det glade Budskab“, Budskabet om Frelsen. Den Helligaand har inspireret eller indgivet de h. Forfattere disse fire Bøger, og de ere altsaa skrevne paa Hans Indskydelse. De berette Jesu Christi vigtigste Handlinger og Ord. Det ene Evangelium oplyser og fuldstændiggjør det andet, det ene ligesom supplerer det andet.

Forfatteren til det Evangelium, som først blev skrevet, er den hellige Matthæus. Det blev skrevet i Jerusalem, omtent 15 Aar efter Christi Opstandelse og Himmelfart. I disse 15 Aar havde Apostlene under Anførsel af deres Overhoved og Jesu Christi Statholder, Petrus, prædikeret

deres guddommelige Mesters Lære og udbredt Kundskaben om ham, fortalt om hans Mirakler, gjentaget hans uforlignelige Ord; men de havde Intet opskrevet. Ligesom Jesus Christus selv vare de ikke udsendte for at skrive, men for at prædike. Det var deres Hverv, alene dette, og deres Ord var de Christnes Troesregel. Herren havde sagt til dem: „Ligesom min Fader har udsendt mig, udsender jeg Eder. Gaer derfor ud og lærer alle Folk, prædiker Frelsen for alle Skabninger; lærer dem at adlyde Budene, som jeg har givet Eder, og see jeg er med eder alle Dage indtil Verdens Ende. Hvo der hører Eder, hører mig, hvo der foragter Eder, foragter mig.“ Apostlenes Kald var altsaa Ordets Tjeneste. De prædikede, forvaltede Sacramenterne, døbte, hørte Skriftemaal, confirmerede, indsatte Diaconer, Præster og Biskopper, frembare hver Dag det hellige Messeoffer, uddeelte den hellige Communion til de Troende og den sidste Olie til de Syge. Men den Tid kom, da Apostlene maatte adsprede sig for at erobre hele Jordkredsen for den sande Gud. Inden de skiltes ad havde de, paa Begjæring af de omvendte Jøder i Jerusalem, givet Matthæus det Hverv, til deres Trøst og Belærelse, skriftlig at efterlade dem de væsentligste af Herrens Lærdomme og en Skildring af de mærkværdigste Tildragelser i hans Liv, hvorom denne Apostel saa ofte havde prædiket for dem. Han skrev da den første Historie om Jesus Kristus, som blev kaldet Evangeliet, efter Herrens egne Ord: „Prædiker Evangeliet for alle Skabninger!“ Den h. Matthæus' Evangelium er skrevet paa Hebraisk eller Syrisk, som paa den Tid var Jødernes almindelige Sprog. Det har fornemmelig til Hensigt, af Jesu Christi Gjerninger og Ord at bevise, at han er Messias, Forløseren, som Jøderne ventede, Guds menneskevordne Søn, som har opfyldt alle Spaadomme om Messias, og som i Sandhed er gjenopstanden paa den tredie Dag efter Skrivterne og opfaren til Himlen for at berede os Væien derhen.

Den h. Marcus, som skrev det andet Evangelium, var ikke en af de tolv Apostle, han var en Discipel af Apostlenes Overhoved, den h. Petrus, hans Ledsager paa hans apostoliske Reiser og hans Skriver. Han fulgte ham til Rom, og der var det, at han skrev sit Evangelium, idet han til Trøst for de Troende i Rom nedskrev et kort Uddrag af, hvad hans Lærer, den h. Petrus, havde prædiket for dem. Denne paa Græsk*) skrevne Beretning om Jesus Christus, som ligeledes var inspireret af den Helligaand, blev bifaldet af Apostlenes Overhoved og udbredtes snart over hele den christne Kirke. Den h. Marcus blev af Petrus udnævnt til Biskop og udbredte Evangeliet i Ægypten og det nordlige Africa, og døde som Martyr.

Den h. Lucas, Jesu Christi tredie Evangelist, var en Græker. Han var Læge og Maler. Han var den store Apostel Paulus' Ven og Ledsager, og Paulus var ved Christi umiddelbare Aabenbaring bleven indviet i Christendommens Mysterier. Den h. Lucas opskrev paa Græsk hvad Paulus prædikede i Grækenland og Asien. Hans fornemste Hensigt var, at forklare flere af Jesu Christi Gjerninger og vigtigste Ord, som vare blevne misforstaaede og forvanskede, dels af uvidende, dels af ildesindede Mennesker; thi allerede paa Apostlenes Tid gaves der Kjætere, det vil sige Mennesker, som forvanskede den christne Religion. Derfor tager Lucas, som han selv siger, Tiugene lige fra deres Oprindelse; han taler om Johannes den Døber, som gik forud for Messias, han taler om alle Enkeltheder ved Guds Søns Menneskevordelse i den h. Jomfrues Skjød. Han omtaler Mariæ Bebudelse i Nazareth, Christi guddommelige Fødsel i Bethlehem, samt de første Begivenheder i Frelserens Liv. Han raadførte sig med Apostlene og Disciplene, sandsynligviis med den h. Jomfru selv; thi han prædikede tilligemed Paulus i Ephesus

*) Græsk var nemlig dengang ligesaameget almindeligt Taleprog i Rom som Latin.

og Jerusalem, hvor Maria var ligesom den fremspirende Kirkes Moder og Raadgiverinde. Den h. Lucas skrev ligesom Matthæus og Marcus under den Helligaands Inspiration, som bovarede Jesu Christi Historieskrivere fra enhver Vildfarelse.

Det fjerde Evangelium er af den h. Apostel Johannes, Jesu høit elskede Discipel. den Eneste blandt dem Alle, som saae den korsfæstede Jesus Christus døe, som blev overgivet til Maria af den døende Jesus, for at erstatte ham og drage Omsorg for hende. Imellem dette og de tre første Evangelier ligger et Tidsrum af omtrent et halvt Aarhundrede. Apostlen levede i Ephesus og blev omtrent hundrede Aar gammel.

Efterhaanden som Apostlene døde, fremkom flere og og dristigere Kjættere. Forgjæves havde de første Christne søgt at vise disse Kjættere Modsigelserne mellem deres nye Lære og Apostlenes, som var nedlagt i de tre Evangelier og prædiket af Biskopperne, Apostlernes retmæssige Efterfølgere. Disse Vranglærere forvanskede Betydningen af de hellige Ord, som man foreholdt dem, og vare paastaelige i deres Vildfarelser. Man tog da sin Tilflugt til den eneste endnu levende Apostel, som raadførte sig med Gud og paabød Faste og offentlig Bøn i hele Kirken, for at blive tilstrækkelig oplyst; og efter en lang Henrykkelse, hvori Herren aabenbarede ham sine op-høiede Hemmeligheder, skrev han de første Ord i sit Evangelium, som syntes at være udsprungne af selve Guds Hjerte. Den hellige Johannes' Evangelium blev skrevet paa Græsk, hvilket Spørg paa den Tid var det meest udbredte Sprog i det romerske Rige. Det er om muligt endnu mere end de tre andre Evangelier opfyldt af hellig Salvelse og himmelsk Kjærlighed. Den hellige Johannes henvender isærdelshed sin Opmærksomhed paa de af Jesu Christi Ord og Mirakler, som paa den meest indlysende Maade bevise det menneskevordne Ords Guddom: at det udgjør den anden Person i den hellige Treenighed, og er fuldkommen ligt med Faderen og den

Helligaand. Disse ere Forfatterne til Jesu Christi Historie, den meest ophøiede, den helligste, den troværdigste af alle Historier. Evangeliet er i Forening med Eucharistien Kirkens og de Christnes kostbareste Skat. Det er deres Livs Speil, det Mønster, som de bestandig skulle følge. Lader os aldrig læse i dets hellige Blade uden med Tro, Ærefrygt, Kjærlighed, og med det inderlige Ønske, hver Dag at forbedre os, idet vi aldeles danne os efter Jesus Christus, vor guddommelige Herre og Mester.

Politisk Overblik.

Orienteu. Den samme Uklarhed, der i længere Tid har udmærket Situationen i Donaulandene, holder sig i det Væsenlige uforandret. Vestmagterne, navnlig England, bestræbe sig varmt for om muligt at bevare Freden, og støttes heri stærkt af Østerrig. Porten har i Principet erklæret sig villig til en længere Vaabenstilstand, og Stillingen mellem de Kæmpende er omtrent den samme som for nogle Uger siden. For saa vidt seer Alting ret beroligende ud; men vender man Blikket mod St. Petersborg, faaer Situationen en heel anden Charakteer. Regeringen lader ikko blot Folkobevægelsen frit Løb og tillader sine Officerer og Kosakker masseviis at gaae i serbisk Tjeneste, men det træder hver Dag tydeligere frem, at det Rusland vil, ikke er Fred, men Afgjørelse. Saaledes har man i Petersborg bestemt modsat sig Portens Fordring om, at Vaabenstilstanden skulde vare i 6 Maaneder; man vil kun gaae ind paa 6 Uger; Tid nok til at de russiske Frivillige kunne i tilstrækkelig Mængde blive indordnede i den serbiske Hær. De Forhaabninger man nærer i Vesteuropa om, at den nuværende Krisis kan løses, uden at Krigen antager større Dimensioner, synes kort sagt at være meget illusoriske. Hvæd Tydskland vil, er endnu en Hemmelighed, men det synes dog mere og mere, at Bismark ikke vil lægge Rusland nogen Hindring i Veien.

Frankrig, som havde haabet paa en russisk Alliance imod Tydskland, føler sig herover stærkt skuffet, og Omslaget i Stemningen er almindeligt; den russiskvenlige Opinion har vejet Pladsen for en tyrkevenlig, der kommer de engelske Politikere meget tilpas; det liberale Parti (Gladstone) tog først et gevaltigt Tilløb til en heel ny Svingning i den traditionelle engelske Politik, for paa den Maade at komme Cabinettet tillivs, men det har dog atter dennegang viist sig, at Tyrkiets Bestaaen og Frygten for Ruslands Overmagt gaaer England over alt Andet. Den store muhamedanske Befolkning i Indien gjør ogsaa en antityrkisk Politik meget farlig for England. I Østerrig er Raadvildheden complet; man seer med stor Angst hen til hvad Bismark til syvende og sidst vil, og har dertil i de tydsk-magyariske (o: herskende) Kredse en klar Forstaaelse af, at den slaviske Bevægelse, hvad enten den støttes eller bekæmpes af Østerrig, efter al Sandsynlighed vil ende med fuldstændigt at forandre de bestaaende Forhold i Keiserriget, og meget let kan sprænge det fuldstændigt i Luften. Den nærmeste Fremtid maa bringe en Løsning af Sagen, thi af Tyrkiets langvarige Vaabenstilstand bliver der næppe noget. Løsningen vil da efter al Rimelighed blive, at det europæiske Tyrki knuses af den slaviske Bevægelse; og det er vistnok ogsaa en Betingelse for, at Forholdene i Orienten kunne komme ud af det hidtilværende ulykkelige Uføre, og at de derboende Befolkninger kunne komme ud af den i mange Henseender beklagelige saavel moralske som materielle Tilstand, hvorunder de leve; men derfor begynder der ikke nogen Fred og Guldalder, thi da vil vistnok ogsaa det Punkt i Udviklingen være naaet, hvor Venskabet mellem Tydskland og Rusland brister.

Kirkelige Efterretninger.

Breslau. Gammelkatholikerne have her nylig holdt et Møde. De Herrer vilde gjerne afskaffe Cølibatet, men vove det ikke rigtigt, fordi de vide, at man vilde an-

see deres Geistliges Frafald for en Følge af disses ukjydske Tilboieligheder. Men Lægfolket — om opfordret af deres Sjælesøgere eller ikke, maa man lade staae hen — lever i det Haab, saaledes desto lettere at kunne gjøre deres gifte Præster til deres egne og Regeringens Trælle, hvilket nogle Literater ikke lægge Skjul paa. Saaledes er man da gaaet et Skridt videre i Breslau ved at vise sig gunstigt stemt for Cølibatets Afskaffelse, hvis Regeringen vil sikre de gifte Præster de katholske Sognekalds Indtægter. Salomon har dog Ret, naar han siger: Intet Nyt under Solen. Den samme Comedie er allerede een-gang bleven spillt for over 300 Aar siden.

Trier. Da den preussiske Regering forhindrer de unge Candidater i Theologien i at blive viiede til Præster i deres Fødedioceser, saa blive de nødsagede til at tye til andre Egne. Men det kan ikke afholde dem fra at træde ind i Præstestanden, da jo overhovedet verdslige Hensyn kun sjældent kunne bestemme Nogen til at indvie sig til Alterets Tjeneste. Nylig har nu Biskoppen af Luxemburg, Mrgr. Adames, viet 23 Candidater fra Trier til Præster, til stor Ærgrelse for Hr. Falck.

Münster. Det har vakt en ikke ringe Opsigt, isærdeleshed i militaire Kredse, at et Medlem af Westfalens protestantiske Adel er bleven Katholik. Lieutenant Friherre Rudolph v. d. Borch, der ifølge sin i den sidste Krig modtagne Saar traadte ud af den active Tjeneste, er for nogle Dage siden vendt tilbage til den katholske Kirke.

Baiern. „Gammelkatholikerne“ ere dog fromme Folk! Professoren ved Universitetet i München, Dr. Joh. Friederich, har, „for at afhjælpe et dybt følt Savn“, skrevet en Bønnebog for dem under Titlen: „Gud mit eneste Haab“. Forlæggeren ansatte Prisen til fire Mark. Gammelkatholikerne kjøbte nu saa ivrigt, at man endnu har helo Oplaget i Behold, og Boghandler Hanemann i Rastatt tilbyder nu Bogen for tyve Pfenninge (omtr. 17 Øre) med Tilføielse om, at han vil give et Exemplar gratis paa 6 kjøbte. Da dette er den gangbare Maculaturpriis, saa finder Bogen en „rivende“ Afsætning hos Ost- og Pølsehandlere.

München. Kongen af Baiern har foreslaaet Stiftsdecant Enzler til Biskop af Speyr, og Carmelit-Pateren Ambrosius Kæs til Biskop af Würzburg. Begge disse Herrer vente paa Stadfæstelse af Paven.

Maria-Foreningen.

I Henhold til Foreningens Statuter Cap. 2 § 1 vil der i næste Møde Søndagen den 29de October, Efterm Kl. 4, være at foretage Valg af en ny Bestyrelse for de følgende 5 Aar. I den Anledning fremhæves her udtrykkeligt, at kun de Medlemmer, som have fyldt det 30te Leveaar, ere valgbare til „Bestyrerinder“ (ib. § 2), medens der til det staaende „Udvalg“ (de 5 saakaldte Assistenten) ogsaa kunne vælges Medlemmer, som have fyldt det 25de Leveaar (Cap 3 § 1).

Alle stemmeberettigede Foreningsmedlemmer (∴ som have fyldt det 20de Leveaar) bedes om at deeltage i Valgmødet.

Foreningens Formand.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22de October. 20de Søndag efter Pintse. — 33 M.
 Margaretha Maria Alacoque, Jomfru. 24. Ti. Raphael,
 Ærkeengel. 25. O. Chrysanthus og Daria, Mart. 26. To.
 Evaristus, Pave og Mart. 27. F. Frumentius, Biskop.
 28. L. Simon og Judas Thaddæus, Apostle.

Søndagen den 29de October. 21de Søndag efter Pintse.

Søndags-Gudstjeneste:

- Førm. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Førm. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skrifttimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglænder samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 41. Søndagen den 29de October. 1876.

Indhold: Menneskets religiøse og sædelige Anlæg. Kirkelige
Efterretninger: Rom, Frankrig, Liegnitz, Strelitz, Schweits,
Brüssel, London, Gawler i Sydaustralien.

Menneskets religiøse og sædelige Anlæg.

(Sidste Artikel.)

Med Menneskets religiøse Anlæg staae de sædelige i den nøieste Forbindelse, eftersom Mennesket ikke blot er istand til at erkjende Gud som sin Skaber og Herre, men ogsaa den af Ham givne sædelige Lov, i det mindste i dens Hovedtræk, og Samvittighedens Stemme stedse minder ham om at efterleve den. Ligesom nemlig de forskjellige levende og livløse Væsener i den skabte Natur udvikle sig og virke i Medfør af en dem medskabt Nødvendighed overensstemmende med de af Gud fastsatte Naturlove, for at kunne opnaae deres Bestemmelse: saaledes maatte ogsaa Menneskets frie Handlinger ordnes af Gud ved visse sædelige eller Morallove, saafremt det skulde opfylde sin Bestemmelse, at befordre Guds Ære og opnaae en fuldkommen Lyksalighed; og disse Menneskets frie Handlinger ere moralsk gode eller slette, alt eftersom de svare til den af Gud foreskrevne Norm eller ikke. Denne

for alle Mennesker gyldige Lov er væsenlig ikke andet, end den af den menneskelige Fornuft anerkjendte naturlige Ordning af de forskjellige Hensyn, som ere givne med selve den menneskelige Naturs Forhold til Gud, til Medmennesker og til dens egen Bestemmelse. Forsaavidt denne Norm eller Lov erkjendes at være ikke blot raadende og ledende (directiva) men ogsaa bindende og forpligtende eller befalende (imperativa), d. e. at være en fra Gud hidrørende Ordning, som Han nødvendig maa forlange, at vi frivilligt skulle overholde, kaldes den Moralloven eller den sædelige Lov. Den adskiller sig fra Naturlovene derved, at vi ikke efterleve den med en physisk eller tvingende Nødvendighed, men at den, uden at gjøre Skaar i Villiens naturlige Frihed, paalægger den en moralsk Tvang eller Pligt, hvilken bestaaer deri, at Mennesket har Valget imellem: enten ved tro Efterlevelse af den af Gud fastsatte Orden at forherlige Ham og derved selv blive fuldkommen lykkelig, eller, som en Foragter af den guddommelige Lov at afsone sin Skyld ved en til den guddommelige Retfærdigheds Fordringer svarende Straf, og derved styrte sig i den største Ulykke og Elendighed. Fornuftens eller Samvittighedens Stemme gjør i de enkelte Tilfælde Mennesket opmærksom paa denne Lov, og den Handlende erfarer dens Billigelse eller Misbilligelse, alt eftersom han har efterlevet Lovens eller ikke. Lidenskabens Stemme formaaer vel ofte at overdøve Samvittighedens Røst og at gjøre dens Mindelser mindre følelige, men ikke ganske at bringe den til Taushed, saalænge Mennesket ikke ved et syndigt og lastefuldt Liv er bleven ganske dyrisk, men endnu er istand til at gjøre Brug af sin Fornuft. Thi den menneskelige Fornuft er en Afglænde af den guddommelige Fornuftlys, og i Samvittigheden aabenbarer Gud sig stedse for den fornuftige Skabning som dens Herre og Lovgiver. Samvittigheden er nemlig den igjennem vor Fornuft talende Kundgjører af den guddommelige Villie, et Forbud paa den Guds Dom, der venter os. Det er saa-

ledes indlysende, at kun et med Fornuft og fri Villie begavet Væsen kan opnaae Sædelighed, at kun en saadan Skabning kan erkjende en guddommelig Morallov og have sædelig Følelse eller Samvittighed.

Men ihvorvel ogsaa Darwin i Samvittigheden seer den betydningsfuldeste Forskjæl mellem Mennesket og de lavere Dyr, saa forekommer det ham dog „i høi Grad sandsynligt, at ethvert Dyr, som var begavet med skarpt udprægede sociale Instincter, uundgaaeligt maatte komme i Besiddelse af moralsk Følelse eller Samvittighed, naar dets intellectuelle Kræfter havde opnaaet en Udvikling, der nærmede sig Menneskets“. Det vil med andre Ord sige, at, naar Dyret engang blev Menneske, saa vilde det ogsaa have Samvittighed. Dette vilde nu være ganske rigtigt, dersom der bagved det fatale „naar“ ikke skjulte sig en Urimelighed og Umulighed. Thi netop fordi Dyret aldrig kan udvikle sig til at blive Menneske og komme i Besiddelse af Fornuft og fri Villie, er det heller ikke istand til at opnaae moralsk Følelse. Og allerede paa Grund af denne absurde Forudsætning er Alt hvad Darwin siger om Samvittighedens Oprindelse, intet andet end forfængeligt Humbug. Den moralske Følelse er efter hans Theori „en yderst compliceret Følelse, der har sin dybeste Rod i de selskabelige Instincter, i høi Grad er betinget af vore Medmenneskers Bifald, udvikles og renses ved Klogskab, Egenkjærlighed og endelig ved en dyb religiøs Følelse, der befæstes ved Underviisning og Vane“.

De sociale Instincter — saaledes forklarer Darwin Sagen — føre Dyret til at finde Fornøielse i Selskab med sine Lige, til at føle Sympathi med dem og vise dem forskjællige Tjenester. Saasnart da de aandelige Evner have naaet en betydelig Grad af Udvikling, kan det menneskevordne Dyr sammenligne forbigangne og fremtidige Handlinger og deres Bevæggrunde med hverandre, og der opkommer da hos det en Følelse af Utilfredshed — der stedse er en Følge af, at et eller andet

Instinct ikke er blevet tilfredsstillet — hværgang det bemærker, at det mere har havt sit eget Vel end det almindelige Bedste for Øie, og derved tilsidesat et vedvarende og stedse nærværende socialt Instinct for et andet individuelt, der for Øieblikket var stærkere, men hverken efter sin Natur var varigt, eller havde efterladt noget synderlig levende Indtryk. Dette vilde f. Ex. være Tilfældet, naar det varige sociale Instinct, ikke at gjøre Nogen Skade og derfor f. E. ikke stjæle, gav efter for den øieblikkelige Trang til at stille sin Hunger med fremmed Gods. Efterat Dueligheden til at betjene sig af et Sprog var opnaaet, og det saaledes blev et vist Samfunds Medlemmer muligt, tydeligt at udtrykke sine Ønsker — thi kun civiliserede Folk tage Hensyn til andre —, vil den almindelige Mening om, hvorledes ethvert Medlem skal bidrage til at fremme det almindelige Vel, efter Naturens Orden være bleven det Afgjørende for alle Handlinger, idet Andres Roes og Dadel kom til at udøve snart en styrkende, snart en ledende og undertiden en forandrende Indflydelse paa de af de selskabelige Instincter udspringende Handlinger, og saaledes paa forskjellig Maade aabenbare disses Godhed eller Slethed. Endelig kan vel ogsaa religiøse ved Underviisning og Vane erhvervede Følelser, Efterabølse, Klogskab, Egenkjerlighed, Erfaring m. m. have spillet en vigtig Rolle ved Uddannelsen af den moralske Følelse og for enhver Enkelts sædelige Forhold.

Saaledes er efter Darwins Theori den moralske Følelse eller Samvittigheden bleven til, og saaledes har den i forskjellig Grad stedsø mere og mere uddannet sig blandt de forskjellige Folk og i de forskjellige Individuer.

Hvad nu først Samvittighedens Oprindelse angaaer, saa har Darwin, afseet fra, at Alt udelukkende beroer paa hans almindelige Udviklingstheories grundløse og falske Forudsætninger, ingensteds viist, hvorfor de sociale Instincter skulde have Fortrin for de individuelle, og hvorfor der ved en Conflict imellem begge skal indtræde en Følelse af Utilfredshed, naar der mere er taget

Hensyn til det individuelle, end til det sociale, mere til det egne, end til Andres Vel. Thi, om Nogen hellere hungrer end stjæler, saa har han dog sikkert ogsaa en Følelse af Utilfredshed, og Darwin antager jo selv, at ethvert ikke tilfredsstillet Instinct fremkalder denne Følelse. Dernæst ere overhovedet, med Undtagelse af ganske enkelte Tilfælde, de individuelle Instincter og Drivter, der have Individets Opholdelse til Formaal, stærkere end de sociale, der ved Siden af dets egen Gavn tjene til Artens Vedligeholdelse; og følgelig vil ethvert Væsen, forsaavidt der kun er Tale om en Conflict imellem Instincter, og ikke om en fri Villie, der af Hensyn til et høiere Gode træffer et andet Valg, nødvendig følge den stærkere individuelle Drift, og ikke føle mindste Uro, men ublandet Tilfredshed med sin Handlemaade. Darwin har saaledes slet ikke forklaret Samvittighedens Oprindelse, eller viist, hvorledes dens indre Billigelse eller Misbilligelse af vore Handlinger opstaaer. Den er efter hans Lære kun en Følelse af Behag eller Misbehag, beslægtet med den, som indfinder sig efter et godt eller slet Maaltid. og han maatte overensstemmende med Sandheden være kommen til et ganske modsat Resultat, nemlig det, at man især maa føle sig tilfredsstillet, naar man hellere følger de individuelle end de sociale Drivter, og altsaa hellere stjæler end lider Sult. Endnu mindre har Darwin viist, hvorledes paa den af ham beskrevne Maade en egenlig moralsk Nødvendighed eller Pligt udvikler sig, som tilskynder Mennesket til at handle paa denne eller hiin Maade og endog til at „opoffre sit Liv for Andre“. Resultatet af hans Theori er altsaa enten en fysisk Nødvendighed, eller i det Høieste en Nyttighedsgrund, der slet ikke medfører nogen Forpligtelse til at handle overensstemmende med den. Thi en moralsk Nødvendighed eller Pligt kan aldeles ikke tænkes uden en Villien bindende høiere Autoritet; men en saadan er der ingensteds Tale om hos Darwin. Men saaledes giver den darwinske Samvittighed i det høieste en Norm for vor Handle-

maade, som man i tusinde Tilfælde, uden at fornærme Nogen, ogsaa kan undlade at tage Hensyn til. Darwin siger nemlig ganske uforbeholdent: „Det bydende Ord: „du skal“, eller det Ord Pligt synes blot at sige, at man har en Bevidsthed om et enten medfødt eller erhvervet vedvarende Instinct, der tjener til Veileder, men som man ogsaa kan fritage sig for at adlyde; ligesom man siger om en Hund, at den under Jagten skal staae for Vildtet eller apportere, og at den, naar den undlader det, ikke gjør sin Skyldighed eller Pligt og handler urigtigt.“ Darwins Samvittighed kjender altsaa kun Pligter, som ogsaa kunne foreskrives Hunde, hvilket vil sige det samme som slet ingen.

Og hvad nu Gjenstanden for denne Samvittighed angaaer, saa har han ligeledes totalt forfeilet sit Maal. Man har nemlig stedse allevegne under Solen kun anseet saadanne Handlinger for moralsk gode eller slette, som have sin Grund i den fornuftige Erkjendelse og i Villiens frie Beslutning. Over Handlinger, som foretages uden Overlæg og Erkjendelse og uden Frivillighed, vil intet fornuftigt Menneske føle sin Samvittighed forurolet. Darwin derimod gjør reent instinctmæssige og habituelle (vanemæssige) Handlinger til Gjenstand for Samvittighedens Virksomhed, d. e. Handlinger, der, „ved ofte at gjentages tilsidst foretages uden Overlæg og Nølen“. Ja han siger endog, „at en Handling ikke kan ansees for fuldkommen eller udført paa den ædleste Maade, naar den ikke udføres ifølge en øieblikkelig Impuls uden Overlæg og Anstrængelse, saaledes som et Menneske vilde handle, hvem de for den paagjældende Handling nødvendige Egenskaber vare medfødte“, og som altsaa handlede „ifølge en medfødt Disposition og ikke i Medfør af tilkæmpet Dyd“. Darwins Samvittighed befatter sig saaledes netop med saadanne Handlinger, som slet ikke berøre andre Menneskers Samvittighed. Thi alle instinctmæssige og uvilkaarlige Handlinger og indre Rørelser, f. Ex. Vrede, Begjærighed m. m. blive først da sædelig gode eller slette, naar den

frie Villie, som skal beherske og ordne alle, men især den sandselgie Naturs, Tilskyndelser og Drivter, har Andeel i Handlingen og gjør eller ikke gjør hvad Pligten kræver af den. Darwin har følgelig ikke det mindste Begreb om, hvad den egenlig Forstand moralsk Handling betyder. Dette viser sig endnu klarere, naar man betragter Normen for hvad han kalder Samvittighed eller moralsk Følelse.

Thi hvad er ofter denne Norm moralsk godt eller slet? Tilladt og Godt er efter Darwin Alt hvad der ikke forurolicher Samvittigheden, d. e. Alt hvad der ikke staaer i Modsigelse med Menneskets sociale Instincter, eller tjener til at fremme det almindelige Bedste, Alt hvad der ikke „med eller uden Grund“ vækker Andres Mishag. Alt hvad der ikke støder an mod Klogskab, mod de væsenligste Sædvaner, Vedtægter og Erfaringer, og stemmer overens med Enhvers religiøse Overbeviisninger, „disse være nu en Følge af virkelig Erkjendelse eller Overtro“. Alt hvad der staaer i Modsigelse med denne Norm forurolicher Samvittigheden og er derfor efter den almindelige Betragtningmaade moralsk slet. En skjøn Moral, der i Sandhed er en Efterkommer af Apen værdig! Naar Nogen altsaa mener ved Løgn og Bedrageri, ved Tyveri eller Mord at fremme det almindelige Bedste, saa bliver dette til sædelig gode Handlinger, og Communiterne, som i det almindelige Vels Interesse have indviet alle rige Folk til Undergang, handle da fuldkommen rigtigt. I Overensstemmelse hermed kræver „det almindelige Vel“ ligeledes, at alle de Mennesker, der ere Samfundet til Byrde, saasom svagelige Personer, Oldinge, uhelbredelige Syge, Sindssvage etc., skulle ryddes afveien eller tage sig selv af Dage! Darwin fremhæver her, at dette er Tilfældet blandt de Wilde, medens de civiliserede Folk gjøre Alt for saa længe som muligt at holde Livet i Svagelige, Krøblinge og Syge, ja endog tillade saadanne Personer at forplante deres Afkom, „hvilket i høieste Grad maa være skadeligt for Menneskeracen, og hvad ingen fornuftig Dyreopdrætter vilde tillade“. Til det her paa en

utvetydig Maade anbefalede Barbari knytter han endnu den hykløriske Bemærkning: „Men da vi nu een gang have saa megen Medlidenhed med de Svage og Hjælpeløse, saa maae vi uden at klage finde os i de utvivlsomt slemme Følger af, at vi lade de Svage leve og formere sig.“

Med Hensyn til den anden Norm for Sædeligheden: andre Menneskers Bifald og deres selv ubegrundede Misbilligelse, da er det overflødigt at vise, hvilken Moral den anbefaler. Enhver Forbryder kan jo let vinde sine Kammeraters Bifald, om han end gjør sig skyldig i de skjændigste Misgjerninger, og det Velbehag han finder i dette Bifald, vil bibringe ham en Følelse af, at han har handlet rigtigt.

Ikke bedre staaer det sig med den tredie Rettesnor for en sædelig Vandel. Kløgskab, Erfaring, egen Fordeel kunne yde de største Forbrydere fortræffelige Tjenester; og herskende Sædvaner og religiøse Forestillinger, især „de overtroiske“, ere noget saa Elastisk, Vilkaarligt og Foranderligt, at alle mulige Laster let kunne forvandles til ligesaamange Dyder. Darwin siger selv: „Var Mennesket blevet opdraget under samme Omstændigheder som Bier, der leve i en Bistade, saa vilde Søstre, ligesom disse, holde det for en hellig Pligt at dræbe deres Brødre, og Mødre vilde ligeledes forsøge at dræbe deres Døttre, og Ingen vilde tænke paa at forhindre det“, medens han dog med sin beundringsværdige Skarpsynethed, og maaskee med Bistand af et ganske nyt naturvidenskabeligt Mikroskop, selv hos Bien vil have opdaget Spor af Anger efter fuldbragt Myrderi. Og ligesom efter Darwin Afsky for Utugt, Kydskhed og „det meningsløse Coelibat“ først blandt de civiliserede Folk ere blevne ansete for Dyder, saaledes er overhovedet al Sædelighed foranderlig og afhængig af de menneskelige Forestillinger. En indre i Sagens Natur grundet Forskjæl mellem Godt og Ondt gives der efter ham ikke. Følelsen af indre Tilfredsstillelse eller Ikke-Tilfredsstillelse, som jo er

betinget af Medmenneskers Billigelse eller Misbilligelse, og afhængig af forskjællige subjective og tillærte Synsmaader -- hvilket Alt jo er ensbetydende med den darwinske Samvittighed — er altsaa den eneste Rogel for alle vore Handlinger! At en i sig selv god Handling kan blive slet paa Grund af Hensigten med den, og at netop de Handlinger, der kun have egen Fordeel og Menneskers Bifald for Øie, ikke kunne gjælde for moralsk gode Handlinger, derom synes Darwin ikke at have nogen Forestilling.

Og medens ifølge denne Moral Tilfredsstillelsen af de laveste Tilbøieligheder og Drivter, saalænge de ikke komme i Collision med Andres Omdømme og det almindelige Vel, faaer Udseende af at være noget Godt og Dydigt, maae de meest ophøiede dydige Handlinger, som staae i Strid med alle naturlige Tilbøieligheder og Drivter, og udelukkende udøves af Kjærlighed til Gud, f. Ex. den frivillige Forsagelse af Ægtestanden. betegnes som noget Meningsløst og Slet. Om en positiv aabenbaret christelig Morallov, om overnaturlige Naadegaver og Frelsesmidler, som gjøre dens Overholdelse mulig og Udøvelsen af de vanskeligste og meest ophøiede Dyder let, kan der selvfølgelig ikke være Tale i Darwins Moral, hvor Alt gaaer saa naturligt, reent menneskeligt eller rettere sagt dyrisk og instinctmæssigt til. Af samme Grund kan der overhovedet heller ikke i religiøs Henseende efter Darwins Theori være Tale om en overnaturlig Tingenes Orden. Arvesynden og dens sørgelige Følger for den menneskelige Natur, Forløsningen ved Gudmennesket Jesus Christus, Menneskets Ophøielse og Helligelse ved den guddommelige Naado, der gjør det til et Guds Barn og Himlens Arving, kort sagt Christendom og Kirke — Alt dette er, som et Væv af meningsløse Drømmerier, uforligeligt med en Theori, som forstyrrer og nedbryder selv al naturlig Orden, degraderer Mennesket til et Dyr, hverken kjender noget til en udødelig Sjæl eller et hinsidigt Liv, men uden Omstændigheder sætter Skaberen paa Døren og

gjør Gud til et tomt Phantasibillede. Og dog har Darwin den Dristighed at sige, „at han ikke er istand til at indsee, hvorledes hans Lære kan komme i Conflict med noget som helst Menneskes religiøse Anskuelser. Dersom han virkelig for Alvor skulde have meent dette, saa vilde en saadan grændseløs Uvidenbed om religiøse Anliggender sætte en værdig Krone paa hans „Videnskabelighed“. Vi kunne umuligt troe dette. Han kan, da han skrev disse Ord, kun have tænkt paa den Maade, hvorpaa han foredrager sin Lære; og i denne Henseende maae vi give ham det Vidnesbyrd, at han i det Hele taget er temmelig maadeholdende i sine Udtryk, og ikke, som saa mange Andre, directe angriber og saarer den religiøse Følelse, men ved tvetydige Udtryk og behændige Vendinger ofte giver sig Udseende af at agte den. Men derved bliver hans Bog kun desto farligere; thi dette er blot et af de mange Kunstgreb, hvormed han forstaaer at blænde tankeløse og ukyndige Læsere, for at hjælpe dem ud over mulige Betæneligheder og Vanskeligheder. Hele Darwinismen er nemlig efter sit inderste Væsen atheistisk og materialistisk. Gud, Religion og Pligt, den menneskelige Sjæls Aandighed og Udødelighed tør i det Høieste kun existere i vor Phantasi, forsaavidt Nogen maatte føle Trang dertil; i Virkeligheden har det Altsammen Intet at betyde. Darwins Theori er et fuldstændigt aandeligt Selvmord, hvorved Mennesket frivilligt skiller sig ved alt høiere guddommeligt og aandeligt Liv og lader sig nøie med en forædlet Dyreorganisme. Men naar Mennesket kun gjør liden eller endog en slet Brug af sine aandelige Evner, naar det ganske fordyber sig i det Jordiske og Materielle, og i mange Retninger fører et Liv, der kun er lidet forskjælligt fra Dyrets, saa bliver det forstaaeligt, hvorledes det kan have en Interesse i, med Alt hvad det er og har at lade sig indrangere i Dyreverdenen som dennes Overhoved og Konge. „Da Mennesket var i Ære, agtede han det ikke; han blev sat i Rang med de ufornuftige Dyr og blev deres Lige.“

Ps. 48, 13.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 26. September bleve 30 franske Præster modtagne i Audients af den hellige Fader. Enhver af dem lagde 1000 frs. i Guld som Peterspenge for Pavens Fødder. Pius IX, rørt over denne Offervillighed, spurgte, om de ikke havde Fornødenheder i deres Sogne, som kunde afhjælpes ved disse Penge. Men de svarede, at det var ikke Tilfældet, hvorpaa Paven svarede: Dieu bénit visiblement la France, Gud velsigner Frankrig øiensynligt. — Cardinal Antonellis Sundhedstilstand, der i den sidste Tid var meget truet, har forbedret sig betydeligt som Følge af en Badecur. Dog frygter man ikke lidt for den høie Prælats Helbred i den tilstundende Vinter. -

Frankrig. Charles de Courtrilles, Marquis af Chavernay, af en gammel fransk Familie, som tog Del i den sidste Krig, først i Rhin- og derpaa i Loircarmeen, er nylig traadt ind i et Trappistkloster. — Hvorvidt Liberalismen driver sit Uvæsen, secs af en saakaldt Civildaab, der nu, som det synes, vil blive Mode blandt de Radicale i Frankrig. Hvad en Civildaab er for noget, oplyste den radicale „Egalité“ ved følgende Notits: „Igaar Aftes fandt den borgerlige Høitidelighed Sted, ved hvilken vor Ven, Borger Maulacène, besluttede at crstatte den kirkelige Daab hos sit yngste Barn. Vor Medarbejder, Chlodwig Hugues, og Frøken Louise Tardif assisterede som Faddere. Denne lille Familiefest løb fortræffeligt af. Vor poetiske Ven døbte sin Gudsøn med følgende Vers, som vist ere lige saa meget værd som Kirkens Latin:

Puisque, s'il revenait sur terre,
Le Christ ne serait plus chretien,
Au nom de la Nature austère
Je te baptise, citoyen.

(paa dansk: „Eftersom Christus selv, hvis han paany kom til Jorden, ikke mere vilde være en Christen, saa døber jeg dig, Borger, i den strenge Naturs Navn.“). Hvilken Gudsbespottelse! Saaledes behøver man ikke at forbauses over, at de franske Røde hade de katholske Skoler, hvor Børnene lære at afskye saadanne Udbrud af dæmonisk Forrykthed.

Liegnitz. (Schlesien) „Reichsbote“ beretter: „Overregeringsraad Franz ved den herværende Regering er i disse Dage traadt ud af den evangeliske Landskirke. Han

vil sandsynligvis vende tilbage til den katholske Kirke, til hvilken hans Familie hører. Han var allerede længe paa spændt Fod med den evangeliske Kirke og nu synes de af Protestantforeningen fremkaldte Stridigheder at have gjort det Øvrige for at bevæge ham til andetsteds at søge sine religiøse Savn afhjulpne.

Strelitz. Hvor dyb Katholikernes Overbevisning er om, at det nu gjælder om at forsvare deres Rettigheder, det viser Resultatet af Valgene til Landdagen. Den liberale Hertug af Ujest faldt saaledes igjennem, og Dr. Franz, Redacturen af „Schles. Kirchenbl.“, blev valgt. Hertugen fik kun 6400 Stemmer, medens 9400 Stemmer faldt paa Dr. Franz. Hertugen raadede over alle Embedsmænd, som Regjeringen sendte i Ilden, og til Trods for Alt bukkede den høje Herre under. De liberale Godseiere ere blevne vrede over, at deres Arbeidere ikke vilde stemme efter Herrernes Befaling, og Mange af dem ere gaaede saa vidt, at de have afskediget de Arbeidere, som troede uden al Menneskefrygt at burde rette sig efter deres Samvittigheds Bud. Dette er preussisk Frihed, som man heldigvis ikke kjender noget til i Danmark.

Schweits. Protestanten Wurstemberger fortæller i „Cons. Correspondenzbl.“ hvad han har oplevet i Juraegnen. De adspredt blandt Katholikerne levende uafhængige Protestanter roste deres behagelige Samliv med Katholikerne, og at de slet ikke blive fortrængede for deres Religions Skyld, heller ikke i Skolerne. Men de ytre sig med den største Vrede om den skjændige Tvang, som de af Regjeringen udsendte Skoleinspecturer udøve mod de katholske Lærere og Skoler. Katholikerne udtalte sig fra deres Side ogsaa meget venligt om deres protestantiske Medborgere. Hvorlidt de katholske Jurabeboere vare „fanatiserede“, det fremgik af Valget af tre Protestanter til det „Store Raad“. Hr. Wurstemberger besøgte de Lader, hvori Katholikerne ere nødsagede til at holde deres Gudstjeneste, efterat Regjeringen i Bern har overgivet Kirkerne til „Statspræsterne“. Overalt vare disse Lader opfyldte indtil den sidste Plads, medens Statspræsterne kun raadede over et Publicum af i det Høieste nogle faa for Religionen ligegyldige Personer.

Brüssel. Kirketidenden har nylig bragt en Efterretning om „Reliquien“ af det bismarckske Hattefoder. Nu have de belgiske Liberale faaet nye „Reliquier“. I Aaret 1830 blev i Brüssel et Frihedstræ plantet ligesom det konge-

lige Palais. Træet er som bekjendt, dødt. Den liberale Magistrat har nu deelt Træet i smaa Stykker: i saakaldte „blocs-reliques“, og efter Størrelsen deelt dem i tre Classer. En Reliquie af første Classe koster 3 Francs, af 2. Cl. 1 Fr. og af 3. Cl. 50 Centimer. I det Hele taget er der 16,700 „Reliquier“, der ved offentlig Falbydelse bleve solgte paa Raadhuset i September Maaned under de saakaldte Septemferfestligheder. Enhver der veed, hvor ivrige de Liberale i Belgien ere i at smæde de Helliges Reliquier, vil udentvivl ryste paa Hovedet over dette Salg og mene, at de Liberale have mistet Forstanden.

London. Aviserne melde, at den anglicanske Geistlige, Dr. Cochrane af Cupar, er vendt tilbage til den katholske Kirke.

Gawler i Sydaustralien*) Jeg har ofte tænkt mig, at det maaskee kunde interessere „Nordisk Kirketidendes“ Læsere at høre noget om denne nye Coloni, navnlig med Hensyn til det Kirkelige; jeg vil derfor søge efter Evne at skildre det Indtryk, jeg under mit femaarige Ophold her har modtaget.

Man bliver overrasket, naar man kommer til et Land, som kun har været beboet i 40 Aar (i December 1836 ankom de første Indvandrede) og saa finder en prægtig Havn, fyldt med deilige Skibe, en pragtfuld Hovedstad — Adelaide —, hvis offentlige Bygninger vilde kunne gjøre enhver Hovedstad Ære, yndige offentlige Have- og Parkanlæg med kostbare Væxthuse, Jernvej, Telegrapher, Gasanlæg, Vandledninger, kort Alt hvad man nu rogger til et Samfunds Fornødenheder.

Det er, som om den subtropiske Sol ikke alene udøvede sin Indflydelse paa Planteverdenen og her fremkalder en Yppighed og Farverigdom, man næppe drømmer om i vort kolde Nord, men som om selve Samfundslivet stod under dens Indflydelse. Alt er saa forunderligt kvikt og ungdomsfriskt, man seer og føler, at her er Væxt og Sundhed, som det bør sig i en slig ungdommelig Stat.

Som et Beviis paa den Foretagelsesaaand, som besjæler Folket her, vil jeg kun anføre Telegraphen, der af denne Coloni er anlagt fra Nord til Syd gjennem det for faa Aar siden ukjendte Indre, der viste sig at være hverken en uigjennemtrængelig Ørken eller et Indhav, som for

*) Af et Brev til Redactionen af 6te Septbr. d. A. fra en dansk i Australien bosat Katholik.

en stor Deel bestaaer af ypperlige Græsgange, der allerede nu benyttes som saadanne i vid Udstrækning.

Hvem tænker vel i Europa, at vi her hver Morgen kunne læse i Bladene hvad der Dagen forud hændtes i London, Paris og New-York?

Ikke mindre overraskende er dog den Mængde Kirker og Capeller, man seer overalt; mange af dem ere ingenlunde uanseelige; Adelaide vilde blive aldeles ukjendelig, dersom Kirkerne pludselig forsvandt.

Hvormange Kirker og Capeller der findes i Adelaide veed jeg ikke; deres Tal er forbausende stort, men her i denne lille By paa mellem 2 og 3000 Indbyggere findes følgende: 1 Katholsk, 1 Anglicansk, 1 Presbyteriansk, 1 Independent, 2 Methodist, 1 Primitiv-Methodist, 1 Bible Christian og 1 Baptistkirke, tilsammen: 9 Kirker og Capeller, og saaledes er det overalt.

Befolkningen i Sydaustralien udgjør lidt over 200,000 Indvaanere, hovedsagelig bestaaende af Englændere, Irlændere, Skotter og Tydkere. Af disse ere omtrent en Sjattedeel Katholiker, Resten er fordeelt mellem de forskjellige Secter.

Den bedste Maade at gjøre Katholikernes Stilling indlysende, er at sammenligne de forskjellige Kirker indbyrdes; thi naar man siger, at Katholikerne udgjøre $\frac{1}{6}$ af Befolkningen, og at Resten er protestantisk, saa tænker man sig gjerne „Protestanterne“ som en Heelhed, men Intet er fjernere fra Virkeligheden; thi, medens Katholikerne her som allevegne udgjøre en afsluttet Heelhed, er Protestantismen her som allevegne, hvor den ikke tages under Armen af en from og faderlig Regering, i en ligefrem Opløsnings Tilstand. — Først have vi altsaa den Anglicanske Kirke; den tæller de fleste Medlemmer, men det er rigtignok ved at regne alle for Anglicanere, som ikke tilhøre noget andet Samfund. Denne Kirke er forøvrigt omgivet af en egen Respectabilitets-Atmosfære; man siger her for Spøg: „Naar en Mand kommer saa vidt, at han kører med 2 Heste, bliver han Anglicaner“, og ganske usandt er det ikke.

Den høikirkelige Retning gjør sig vel stærkt gjældende; men den lavkirkelige er dog ikke ubetydelig, saa at Rivninger flere Gange have fundet Sted.

Wesleyanerne have deelt sig i en Mængde Secter, der naturligviis fjerne sig mere og mere fra hinanden.

Presbyterianerne have deelt sig i to Sectar, som ikke ere de allerbedste Venner.

Af Lutheranere findes der to Sectar: Gammel- og Ny-Lutheranere; de forliges heller ikke allerbedst.

Baptistorne have deelt sig to Classer, som rimeligviis snart ville blive Sectar. Og saaledes i det Uendelige.

Vel sandt, Bigotteriet og Ufordrageligheden har endnu ikke formaaet at ødelægge det gode Medborgerliv, men de findes dog og stikke af og til ogsaa Hovederne frem i Form af Cliquevæsen og Coterier. Sagen er den, at der er for mange Sectar, til at nogen af dem kan være stærk nok til at dominere. Jeg skal nu blot nævne de vigtigste Sectar, som her findes, forsaavidt jeg kjender noget til dem; thi der er mange flere end nedenstaaende, og jeg nævner kun saadanne, som have Kirkebygninger rundt om i Landet samt deres egne Prædicanter (ministers):

1) Anglicanere; 2) Methodister; 3) Primitive Methodister; 4) Methodist New Connection; 5) Bible Christians; 6) Baptister; 7) Presbyterianere; 8) Fri-Presbyterianere; 9) Gammel-Lutheranere; 10) Ny-Lutheranere; 11) Independentter.

Disse ere kun de større Samfund, men dertil kommer en heel Mængde mindre Sectar, saasom: Unitarier, Irvingianere, Hernhuter, Spiritualister, Svedenborgianere og nogle faa Kvækere. Der ere endnu flere, men jeg kjender dem ikke alle; og ovenstaaende give et godt Begreb om den Sondring, der hersker indenfor det, som kaldes „Protestantisme“; aldrig have mere uforligelige Elementer været kaldte med et fælleds Navn!

Det vil heraf være klart, at den katholske Kirke ikke indtager nogen ganske ubetydelig Stilling i Sydaustralien; og jeg skal i mit næste Brev give Dem en udførligere Skildring af samme. Hidindtil har det været mig umuligt at faae autentiske Beretninger senere end fra 1873; men netop efter den Tid er der skeet flere betydelige Fremskridt i forskjellige Retninger. Jeg har nu faaet Løfte om Hjælp til at erholde de forønskede Oplysninger, som ville gjøre det muligt for mig at behandle det jeg grundten helst vilde skrive om.

Deres ærbødige

P. J.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 29de October. 21de Søndag efter Pintse. — 50 M.
Alphons Rodriguez, Bekj. 31. Ti. Vigilie-Fastedag.
Wolfgang, Biskop.

Onsdagen den 1ste November. Alle Helgeners Fest. (Gudstjenesten
som paa Søndagene.)

Torsdagen den 2den Nøvemder. Alle Sjæles Dag. Kl. 10
høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgarii Kirke. — 5. F. Hu-
bertus, Biskop. Kl. 8½ Broderskabsmesse til Jesu gud-
dommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabs-
andagt. — 4. L. Carl Borromæus, Biskop.

Søndagen den 5te November. 22de Søndag efter Pintse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet,
 Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospi-
 talet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Tordenskjoldsgade 5, i Kjøbenhavn.

N° 42. **Søndagen den 5te November.** **1876.**

Indhold: Roskilde Præsteconvents Sommermøde. Den hellige Jomfrues Himmelfart. Kirkelige Efterretninger: Schweits, Berlin, Augsburg, Bologna, Limburg, Lyon, China, Frimurerstatistik.

Roeskilde Præsteconvents Sommermøde.

Roeskilde Præsteconvent holdt sit Sommermøde i Ringsted den 21de Juni. Efterat Formanden, Provst Andersen, havde hilset Brødrene og forklaret Grunden til Mødets Afholdelse i Ringsted, gav han Ordet til Stiftsprovst Rothe, der holdt et Foredrag om Confirmationen, eller rettere om: „Den forskjællige Opfattelse af Confirmationen efter Reformationen.“ „Dansk Kirketidende“ Nr. 38 Sp. 618 beretter i sit Referat, at Provsten har ytret: „Det er bekjendt, at i den katholske Kirke er Confirmationen fra Petrus Lombardus' Tid sat iblandt Sacramenterne.“ Ved at læse denne Sætning blev jeg ikke lidet forbauset over, at det ikke var mig bekjendt, at Confirmationen først „fra Petrus Lombardus' Tid skal være sat blandt Sacramenterne“. Men min Vankundighed kommer maaskee af mit aandelige Slægtskab med de Landes Beboere, som i saa mange danske Lærebøger i Geographi sædvanlig karakteriseres med en Bemærkning

om, at „Oplysningen staaer paa et lavt Trin, og hvis Aandstilstand paa Landkortet synligt betegnes ved, at de katholske Lande ligge i Tasmørke, medens de protestantiske skinne i lyse Farver. Men — hvad skal man gjøre ved den Ting? Vankundighed er jo ingen moralsk Feil og kan efterhaanden afhjælpes ved bedre Oplysning. Og da nu Forsynet tilførte mig en Mand, der efter alle ydre Omstændigheder skulde være skikket til at befrie mig for mit, aandelige Mørke, saa kan man let slutte sig til, hvor glad jeg blev over, nu at kunne komme paa det Rene med, at Confirmationen ikke fra Begyndelsen af har været, men først „fra Petrus Lombardus*) Tid blev sat blandt Sacramenterne“. Hvad havde man ikke Ret til at vente sig af en Udtalelse om en saa vigtig Sag af en af den danske Folkekirkes Coryphæer, en Lic. theol. og Stiftsprovst, i et Foredrag, som af en anden Provst, Hr. Andersen af Ringsted, erklæredes for saa „grundigt“, at det næppe vilde give Anledning til nogen Discussion, saameget mere, som denne Dom ogsaa syntes at blive godkjendt af de andre Herrer Medlemmer.

Imidlertid skal man for en Forsigtigheds Skyld ikke saa let „jurare in verba magistri“ (sværge paa Lærerens Ord), og derfor vilde jeg da see efter, om jeg ogsaa ganske kunde stole paa Hr. Stiftsprovstens „grundige Foredrag“. Først greb jeg til: Handbuch der protestantischen Polemik gegen die römisch-katholische Kirche v. Dr. Karl Hase, Geh. Kirchonrath, Professor, Ridder, osv., en Bog, som i Forening med samme Forfatters „Handbuch der Kirchengeschichte“, er Hovedkilden til de danske Præsters Kundskaber om katholske Ting og et Arsenal, fra hvilket de hente gamle og nye, skjøndt ikke synderligt skarpe Vaaben imod den „ultramontane Propaganda“. Men Hase, hvis Velvillie imod den katholske Kirke tilstrækkelig

*) Petrus Lombardus, eller magister sententiarum, blev født i Novara i Lombardiet, hvoraf Navnet Lombardus. Han var Professor i Paris, blev Biskop af Paris 1159 og døde 20de Juli 1164.

karakteriserer sig i de smukke Udtryk han bruger, at „Æggeskallerne, af hvilke det nye Sacrament (Confirmationen) er krøbet ud, ere blevne hængende ved den katholske Daabshandling“, er i dette Tilfælde imod Hr. Stiftsprovsten og hans grundige Foredrag, forsaavidt nemlig, at Confirmationen i den katholske Kirke først efter Petrus Lombardus' Tid skal være sat blandt Sacramenterne. Thi Hase anfører et Sted af den hellige Cyprian, som, hvad der maa være Enhver bekjendt, der ikke er ganske ukyndig i Kirkehistorien, blev Biskop af Carthago i Aaret 248, altsaa 900 Aar før Petrus Lombardus' Tid, og dette Sted lyder*): „Tunc demum plene sanctificari possunt, si utroque sacramento nascantur.“ Kun da blive de fuldstændig helligede, naar de blive fødte ved begge Sacramenter. Den hellige Kirkelærer taler nemlig her om Daaben og Confirmationen, hvilket ikke blot Katholikerne, men ogsaa Protestanterne, og iblandt dem ogsaa Hase, indrømme. Da nu Hr. Stiftsprovsten beraaber sig paa Kirkehistorien, saa bede vi ham om, ad historisk Vei at løse den Vanskelighed, som den h. Cyprian her maa volde ham. Thi, skjøndt han kun nærmest vil tale om Confirmationen efter Reformationstiden, saa maa det dog forudsættes jeg, være ham om at gjøre at oplyse sandhedskjærlige Mennesker om Ting, som ligge 1200 Aar tilbage for det Tidsrum, han har foresat sig at omhandle, eftersom hans Paastand jo synes ikke at stemme overens med en afgjort historisk Kjendsgjerning. Men da Cyprian allerede kjender Confirmationen som et Sacrament, saa er det dog umuligt, at „i den katholske Kirke er Confirmationen sat blandt Sacramenterne fra Petrus Lombardus' Tid“. Jeg finder endnu nogle Vanskeligheder ved Hr. Stiftsprovstens grundige Foredrag, t. Ex.: hvorfor og af hvilke Grunde Reformatorerne ikke kunde finde Confirmationens Sacrament i Ap. Gj. 8, eller dets Indstiftelse af Christus, medens de dog ville, at de smaa

*) Cypr. Ep. 72.

Børn skulle døbes, og efter deres Principer kun kunde ville det, naar de fandt Herrens Befaling derom i den hellige Skrivt; og af hvilken Grund og med hvilken Ret de ikke ville anerkjende Betydningen af den biskoppelige Haandspaalæggelse, skjøndt efter Hase den samme h. Cyprian i sit 73de Brev skriver: „Quod nunc quoque apud nos geritur, ut, qui in Ecclesia baptizantur, præpositis Ecclesiae afferantur et per nostram orationem et manus impositionem Spiritum Sanctum consequantur et signaculo dominico consummentur.“ Paa Dansk: Hvilket ogsaa nu skeer hos os (ligesom i Samaria), idet de, som blive døbte i Kirken, forestilles for Kirkens Foresatte (Biskopperne), og ved vor Bøn og Haandspaalæggelse faae den Helligaand og fuldendes ved Herrens Segl.“

Men jeg frygter for, at Hr. Stiftsprovsten i den Mening, at altfor megen Oplysning paa eengang skulde have en skadelig Indflydelse paa vor svage Fatteevne, vil tilraabe mig Herrens Ord, som han rettede til sine endnu svage Disciple: „I kunne endnu ikke bære det“, og med disse Ord vil jeg da trøste mig, naar jeg er nødsaget til ikke videre at uleilige Hr. Provsten. Desuden kunde en nærmere Indgaaen paa disse Spørgsmaal maaskee føre os bort fra den historiske Vei, som jeg foretrækker, og med mig, det tillader jeg mig i det mindste at troe — ogsaa Hr. Stiftsprovsten. Derfor skal jeg indskrænke mig til en Bøn om, at han vil have den Godhed at vise mig, hvorledes jeg skal forlige efterfølgende historiske Kjendgjerninger med den Paastand, at „det er bekjendt, at i den katholske Kirke er Confirmationen fra Petrus Lombardus' Tid sat blandt Sacramenterne“.

1. Ved Begyndelsen af det fjerde Aarhundrede blev der holdt et Kirkemøde i Elvira, paa hvilket man besluttede, at „i Nødstilfælde kunde ogsaa enhver troende Lægmand døbe, dog saaledes, at han derpaa skulde føre den Døbte, dersom denne levede saa længe, til Biskoppen, for at han (den Døbte) kunde fuldendes (consummari) ved Haandspaalæggelse.“

2. Iligemaade erklære de 363 i Laodicea forsamlede Fædre: „De, som døbes, maae efter Daaben modtage Kirkens Chrisam og deelagtiggjøres i Christi Rige.“ Conciliet siger efter Daaben, og derfor maa der dog vel være Tale om en anden Handling, der er foreskrevet og under visse Forudsætninger nødvendig til Salighed.

3. Den hellige Gregor¹⁾ formaner Biskopperne til at besøge de fjerntliggende Landsbykirker for at meddele de Døbte „Herrens Segl“. Og i Virkeligheden gjorde Biskopperne dette fra de tidligste Tider af²⁾. Den h. Patricius, Irlands Apostel, drog omkring i Landet for at meddele Confirmationens Sacrament³⁾. Den h. Wilfried, Biskop af Northumbria henimod Midten af det 7de Aarhundrede, gennemreiste, som en gammel Forfatter⁴⁾ fortæller, sit Dioces tilhest, og „idet han udøvede forskjellige Embedsgjæringer døbte han og confirmerede ved Haandspaalæggelse“. Cuthbert⁵⁾, Biskop af Hexham, meddeelte paa sine Reiser „Frolsens Formaninger i alle Flækker og Landsbyer og paalagde de Nydøbte Hænderne for at de skulde faae den Helligaands Naade⁶⁾.“

4. Det under den h. Bonifacius († 754) afholdte Concil befaler alle Præster at forberede Folket til Modtagelsen af Confirmationens hellige Sacrament, naar Biskoppen bereiser Dioceset. Den h. Amandus, Biskop af Lüttich, døbte i Begyndelsen af det syvende Aarhundrede en Søn af Kong Dagobert, men ikke uden tillige at confirmere ham med Chrisam⁷⁾. Den tydske Konge Arnulphs' Søn modtog i Aaret 893 under Folkets Jubel Daab og Confirmation ved Ærkebiskop Hatto af Mainz og Biskop Adalbert af Augsburg⁸⁾.

¹⁾ S. Greg. lib. 8. Cap. 16.

²⁾ S. Schrödl: Das erste Jahrhundert der englischen Kirche.

³⁾ Acta S. S. ad 17. Marti.

⁴⁾ Eddius c. 18.

⁵⁾ Vita S. Cuthberti.

⁶⁾ Schrödl l. c. Cap. 5.

⁷⁾ Dr. Binterim Denkwürdigkeiten I. Bd. Abth. 1.

⁸⁾ Damberger: Synchronistische Geschichte. 4 Bd. 1 B. 2.

Det er nu min uforgribelige Mening, at efter saadanne Vidnesbyrd om Confirmationen er det tilladt at spørge med den hellige Hieronymus*): „Veed Du ikke, at i Kirken bestaaer den Skik, at man senere paalægger de Døbte Hænderne, og at dermed den Helligaand paakaldes? Du spørger, hvor dotte staaer skrevet? I Apostlenes Gjerninger. Men om ogsaa Skrivten intet Vidnesbyrd bar derom, saa vilde dog hele Jordkredsens Overensstemmelse have Lovens Kraft.“

Men Hr. Provsten mener rimeligviis, at vi alligevel ikke have nogen Lov herom. Thi han er jo Lutheraner, og Lutheranerne forkaste jo. eller skulle idetmindste som saadanne forkaste al Tradition. Nuvel! Vi staae her paa Historiens Enemærker, og ville ikke strides med Hr. Stiftsprovsten om Troesprinciper, heller ikke søge Oplysning om samme hos ham; men — at forklare mig, hvorledes jeg skal forlige de anførte Kjendsgjerninger med hans Sætning at „i den katholske Kirke er Confirmationen fra Petrus Lombardus's Tid, sat blandt Sacramenterne:“ det kan jeg ikke fritage ham for, hvis jeg ikke skal nødes til, trods Hr. Provst Andersens Dom at finde hans Foredrag mindre „grundigt“. Men see! Næppe troer jeg at være færdig med at fremsætte mine Vanskeligheder, førend en ny rinder mig i Hu. Alle Schismatikere nemlig, saason Russere, Grækere o. fl., samt alle Secter, der have skilt sig fra Kirken allerede i de første Aarhundreder, bekjende uden Undtagelse, at Confirmationen er et af de syv af Christus, vor Herre, indstiftede Sacramenter. Mon de ogsaa have sat Confirmationen blandt Sacramenterne paa en Petrus eller Paulus Lombards eller nogensomhelst anden senere Tid? Jeg i det mindste har aldrig hørt eller lært noget herom, og, som jeg troer, findes der i hele Kirkehistorien intet Spor hertil, saa det vilde være meget urimeligt at antage det. Tvertimod, Confirmationen har lige til Reformationen altid

*) Hier. Dial. contra Licif.

og overalt været anerkjendt for et Sacrament. Dette er vist, og nogetsteds maa man have havt det fra. Saaledes kommer man til at antage, at man enten fandt saa meget Velbehag i dette Sacrament, at man tog det fra den katholske Kirke, efter at man her havde „sat det blandt Sacramenterne“, eller at man havde det allerede, dengang man skilte sig fra den. At de skulle have faaet det fra den katholske Kirke efter det tolvte Aarhundrede, det er ganske vist ikke Tilfældet. De vilde langt hellere gjøre alt andet end optage noget efter en Kirke, som de bekæmpe og hade, som Russernes blodige Grusomheder, selv under den „milde“ Alexander II. noksom bevise. Saaledes synes mig kun det Ene at være tilbage, at de allerede havde Confirmationens Sacrament, dengang de skilte sig fra den, katholske Kirke. Og da de, førend de skilte sig fra den, dannede eet Samfund med den, fremgaaer deraf, at den katholske Kirke allerede dengang havde Confirmationens Sacrament, og at det paa Grund deraf er aldeles umuligt, at „i den katholske Kirke er Confirmationen fra Petrus Lombards Tid sat blandt Sacramenterne.“ Jeg beder Hr. Stiftsprovsten ikke tage mig ilde op, at jeg reent ud siger ham, at hans Foredrag paa Præstemødet i Ringsted forekommer mig ikke blot at være mindre grundigt, men aldeles upaalideligt og stridende imod den historiske Sandhed, med mindre han skulde finde det beleiligt, klart og bestemt at bevise, at alle de anførte Kjendsgjæringer ere magtesløse imod den Paastand, at Confirmationen først i det tolvte Aarhundrede er „sat blandt Sacramenterne“. Og ligesom det er gaaet mig, saaledes vil det rimeligvis ogsaa gaae Andre, der mulig kunne finde sig foranledigede til at læse disse Bemærkninger.

Den hellige Jomfrues Himmelfart.

Ved den hellige Jomfrues Himmelfart forstaaer man Hemmeligheden om Guds Moders salige Død, hendes vidunderlige Opstandelse og hendes Optagelse i det himmelske Paradiis, hvor hun, deelagtiggjort i sin Søns Herlighed, hersker over Himlen og Jorden.

Den fattige og ringe Jomfru Maria var født i Nazareth, 4000 Aar efter Syndefaldet, og henimod femten Aar før vor Frelasers Menneskevordelse. Hun tilbragte sin tidlige Ungdom i Templet, sammen med hellige til Gud indviede Kvinder, i Bøn, Arbeide og Uskyldighed. Hun var gift med sin Slægtning, den h. Joseph, der ligesom hun nedstammede fra David, Abraham og Noah, og levede med sin h. Ægtefælle i fuldkommen Afholdenhed.

Begge havde aflagt Løfte om stedse at forblive i den jomfruelige Stand. Som vi allerede have fortalt, kom Ærkeenglen Gabriel tilsyne i Nazareth den 25de Marts, ni Maaneder før Frelserens Fødsel, og bebudede hende paa Guds Vegne, at hun, den velsignede blandt Kvinderne, var udvalgt til at ophæve Følgerne af Evas Syndefald, og bestemt fra Evighed af til at være Guds menneskevordne Søns hellige Moder. Ved et ubegribeligt Mirakel af den Helligaand blev Maria Moder, skjøndt hun var Jomfru, og den 25de December, i det første Aar af den christne Tidsregning, fødte hun i en fattig Stald i Bethlehém Jesus, sin Søn og sin Gud til Verden. Hun tilbragte med ham og den h. Joseph tredive Aar i Bøn og en fattig Families ydmyge Arbeide. Som Forbillede for alle indadvendte Sjæle gjorde Maria sig ikke bemærket i det ydre Liv. Hele hendes Liv var saa at sige skjult i Jesus Christus. Hun tilbragte sine Dage og sine Nætter med at tale med ham, høre paa ham, lytte til hans Ord, og elske ham. I tre Aar fulgte hun ham paa hans evangeliske Vandringer; hun ledsagede ham derpaa gjennem hans Lidelse lige til Calvariebjerget, hvor han i hendes Nærværelse opgav sin Aand.

Inden sin Død overgav Jesus hende til den hellige Johannes, hans elskede Apostel, som sit Hjertes dyrebareste Skat og den skønneste Arv: „See Din Moder“! sagde han, idet han henvendte sit døende Blik paa Maria.

Paa Calvariebjerget stod den h. Johannes som en Repræsentant for alle sande Christne, der jo ogsaa ere Christi elskede Disciple. I dette ophøiede Øieblik erholdt de den h. Jomfru til Moder, og Maria elsker dem alle som sine Adoptivbørn, paa Grund af sin Kjærlighed til Jesus Christus, som lever i dem.

Overleveringen beretter, at Maria var den første, for hvem den opstandne Jesus lod sig tilsyne. Hun fulgte ham til Oliebjerget, hvor hun saae ham opfare til Himlen, og trak sig derpaa tilligemed Apostlene tilbage til Nadver-salen i Jerusalem; og ti Dage efter udgød den Helligaand, der allerede boede i hendes Indre som i sin reneste Helligdom, sig med en sin guddommelige Majestæt værdig Glands og Herlighed over Kirkens Overhyrder, for at meddele dem den nødvendige Naade til at udføre deres apostoliske Sendelse.

Derfor bivaanede Maria som Kirkens Dronning og Moder dens Grundlæggelse ved den første Prædiken, som blev holdt af Kirkens Overhoved; hun var Vidne til de første Anstrængelser af den Nidkjærhed for Sjæleus Frelse, som besjælede hendes Søns Sendebud. Hun styrkede den fremspirende Kirke ved sine Bønner, sit Exempel, sine Raad. Hun fulgte den hellige Johannes, hendes Adoptivsøn, til Ephesus, og kom atter tilbage med ham til Jerusalem, og der — nogle sige treogtredeindstyve Aar gammel, andre og de Fleste, sige ti Aar ældre, altsaa enten fjorten eller fireogtyve Aar efter Jesu Lidelse. Opstandelse og Himmelfart — indslumrede den hellige Jomfru Maria til de Retfærdiges Hvile, omgiven af Apostlene, som det guddommelige Forsyn just havde samlet i Jerusalem, den 15. August i Aaret 48 eller 58 efter den christelige Tidsregning. Hendes Sjæl, som var helligere end alle andre Skabninger, gik strax ind til

sin himmelske Forklarelse. Hendes hellige Legeme blev nedlagt i Graven af den hellige Petrus og de andre Apostle med al tænkelig Ærefrygt og kjærlig Omhu. De bevarede hendes Klæder og blandt Andet hendes Slør, hvoraf flere Kirker besidde mindre Stykker, og et større Stykke siges at være opbevaret i Kirken i Chartres i Frankrig. Efter en from Overlevering havde Gud, for at aabene sin Moders Forherligelse tilladt, at Apostlen Thomas var fraværende ved Marias Død. Underrettet om den store Begivenhed ved en guddommelig Indskydelse, ilede han til Jerusalem, men ankom for seent; i tre Dage havde det hellige Legeme allerede hvilet i Graven. Thomas var utrøstelig herover og vilde endelig endnu engang betragte sin Frelsers Moders elskede Aasyn. Apostlene indvilligede endelig i hans Bøn, og den hellige Skare gik til Graven, ledsaget af en Mængde Christne fra Jerusalem, syngende Hymner og Psalmer. Man aabnede Graven, men hvor stor var ikke de Tilstedeværendes Overraskelse, Forundring og hellige Glæde, da de istedetfor Marias Legeme saae Graven fyldt med Blomster, og Ligklæderne omhyggeligt sammen foldede.

Hvorledes det nu end forholdt sig, saa lærer Kirkens Overlevering, at Jesus Christus havde sendt Engle for at opvække den hellige Jomfrues og Gudsmoders dødelige Legeme, som ved sin guddommelige Moderværdighed var bleven Englens Dronning. Og i Sandhed, ligesom en Konge er ophøiet over sine Tjenere, saaledes er Maria, Guds Moder, ophøiet over alle de Hellige, Englene, Ærkeenglene, alle Himlens Cheruber og Serapher. Umiddelbart under Jesus Christus hersker hun med ham og ved ham over alle Skabninger. Himmelfarten er Kronen paa al Guds Moders Storhed. De Christne helligholde Erindringen herom ved en højtidelig Fest, som i det sjette Aarhundrede blev fastsat til d. 15. August. Denne Dag er en Glædesdag, thi den er de Christnes Dronnings Dødsdag, og for de sande Christne er Døden ikke en

sørgelig Slutning paa Alt; men derimod en Befrielse fra alle Livets Elendigheder, og Begyndelsen til alle de Nydelser og de store Goder, hvilke vi her paa Jorden kun besidde i Haabet og Forventningen. Det er den Dag, da Maria besøirede Døden, det er den Dag, da vor Moder blev kronet for evigt. Lykkelige ere vi, saafremt vi ere denne saligste Moders sande Børn, og ved vor oprigtige Efterfølgelse af Jesus Christus fortjene at blive betragtede som hendes Børn. Lader os bede hende om at velsigne os og forskaffe os en salig Død, samt om, at hun efter dette Livs Møie vil udvirke os en salig Indgang i det lykkelige Rige, hvor hun i al Evighed hersker med sin Søn Jesus Christus.

Kirkelige Efterretninger.

Schweits „Voss. Zeit.“, et Fremskridtsblad, der altid har hilset den saakaldte gammelkatholske Bevægelse med Glæde, er nu nødsaget til at registrere den ene Fiasko efter den anden. Saaledes klager Bladet i sine nyeste Numere: „Man havde haabet, at den katholske Menighed i Schaffhausen skulde gaac over i den nye Biskops Leir. Stillet foran Spørgsmaalet: romersk- eller gammelkatholsk, har Menigheden udtalt sig for at forblive i den romersk-katholske Eenhed.“ — Fremdeles: „De schweitzeriske Gammelkatholiker have stort Uheld med deres Sognepræster; hvert Øieblik deserterer en af de med saa stor Møie vundne og saa høit lønnede gammelkatholske Hyrder. Isærdeleshed er det Bern, som rammes af disse Desertioner; og det synes at den Berner Regjering i Virkeligheden kun har faaet en Deel uædelt Metal for sit gode Guld.“

Berlin. Grev Harry Arnim, forhenværende tysk Ambassadeur i Rom og Paris, er i disse Dage bleven idømt fem Aars Tugthusstraf. Vi kunne ikke andet end have Medlidenhed med denne faldne Storhed. Thi fra Ambassadeur, Geheimeraad og Excellence at blive Tugthuslem, det er skrækkeligt. Men vi kunne ikke heller andet end i ham see et afskrækkende Exempel paa Guds hævnende Retfærdighed, der ofte nok betjener sig af de samme Mennesker, for hvem man har trællet, til at straffe den Uretfærdighed, man har gjort sig skyldig i. Arnim var en intim Ven af Bismark, og Bismark havde intet villigere Redskab til at skade den katholske Kirke og dens Overhoved end netop Arnim. Under Vaticanerconcilliet gjorde Arnim sig al mulig Uleilighed for at bringe Forvirring i Forhandlingerne, og da Napoleon var besejret i Sedan, var det igjen Arnim, der paa Bismarks Vegne tilskyndte Piemonteserne til at rykke ind i Rom og saaledes berøve den sidste legitime Konge i Italien, Paven, hans Rige. Arnim kørte op til Vaticanet og forsikrede Paven om, at han nok skulde sørge for, at Piemonteserne ikke kom ind i Rom; fra Paven begav han sig strax til den piemontesiske General Cadorna, og opfordrede ham indtrængende til at tage Rom i Besiddelse, idet han tillige underrettede ham om, hvad han først skulde beskyde for desto lettere at kunne aabne Bresche i Roms Mure. Nu har Gud ramt den stakkels Mand, og han er bleven erklæret æreløs fra den Kant, hvorfra han allermindst havde ventet det — hans fordums Ven Bismark. Vi meddele ikke dette for efter Æselets Exempel at give den døde Løve et Spark, men kun for at vise, at Gud ikke tillader noget Menneske, ustraffet at fornærme hans Salvede. Vi have derfor ingen Grund til at frygte for vor hellige Kirke. Gid Arnims skrækkelige Fald vilde aabne Øinene paa Kirkens Forfølgere og paa de mange forblindede Mennesker, der troe at kunne undskylde deres uforsvarlige Gjerninger med en Foresats ugudelige Befalinger.

Augsburg. „A. A. Z.“ melder fra Wien: Den israelitiske Brøndlæge Dr. med. Löwy i Marienbad er gaaet over til den katholske Kirke og bleven døbt med stor Høitidelighed. Fra Studenteraarene af havde han allerede gjort sig bekendt med den katholske Tro, og fra den Tid af tænkt paa at lade sig døbe. Nu har han endelig gjort dette Skridt.

Bologna. I adskillige italienske Tidsskrivter offentliggøres en Skrivelse af Leopold Marzonnelli fra Bologna, som foreslaaer at høitideligholde den 25. Januar til Minde om, at den ugudelige Henrik IV. af Tydskland for otte hundrede Aar siden blev nødsaget til i Canossa for Pave Gregor VII. at gjøre Afbigt for sine Forfølgelser imod Kirken og sit forargelige Liv. Kaiseren blev excommuniceret for de Forbrydelsers Skyld, han havde begaaet, deels ved at forskyde sin retmæssige Gemalinde og leve med en Frille, deels ved Voldsgjæringer imod sine Undersaatter og imod Kirken. De tydske Churfyrster truede Kaiseren med Afsættelse, hvis han ikke efter de tydske Loves Bestemmelser sørgede for, at Excommunicationen blev hævet til den bestemte Tid. Det hjalp. Han reiste til Canossa, hvor Paven dengang opholdt sig, og bad Kirkens Overhoved om at løse de Baand, som gjorde ham uskikket til at være romersk Kaiser og Tydsklands Overherre. Men det var det bare Hyklery, at han bekjendte sig som en angerfuld Synder, hvilket hans senere Liv beviste; thi han var og blev en af de daarligste Fyrster, der nogensinde saa aabenlyst have beskæmmet en Throne, og de, der endnu i vore Dage ville fremstille ham som en Helt, kunne derfor ikke undgaae den Bebreidelse, at de enten ere højst uvidende i Historien eller udbrode vitterlig Usandhed. Det maatte være haardt for den stolte Mand at bøje sig for Paven, men det kunde ikke hjælpe ham. De tydske liberale Aviser have nu villet finde en Haan imod Tydskland i Opfordringen til at høitideligholde den 25. Januar. Men et Blad, „Voce della Verità“ bemærker medrette: „De katholske Italianere have ikke den Hensigt ved denne Høitidelighed at iværksætte en antitydsk Demonstration, men den skal kun tjene til at forherlige en af de meest mindøværdige Seire af Civilisationen over Barbariet, af Aanden over Materien, af den katholske Kirke over den atheistiske Stat, af Guds Børus Frihed over Menneskers Despotisme.

Limburg (Nassau). Overpræsidenten for Provindsen Hessen-Nassau har anmodet Biskoppen af Limburg om at nedlægge sit Embede. Dette er, som bekjendt, det første Skridt til at den høiærværdige Prælat skal „afsættes“ fra sit Embede. Stakkels Hr. Falck! Han synes ikke at ville indsee, at hele Verden anseer hans „Domstol for kirkelige Anliggender“ og dennes Kjendelser for det bare Comedie-spil, som Ingen bryder sig om.

Lyon. Nogle og tyve Ærkebiskopper og Biskopper vare forsamlede her og besluttede at omdanne den her-værende katholske Høiskole til et fuldstændigt Universitet ved at oprette de endnu manglende Faculteter.

China. Chineserne have anrettet et stort Blodbad iblandt de Christne i Ning-Thu-Ju, hvorom man nu erfarer nogle Enkeltheder. Den katholske Kirke er ødelagt, Præsten blev spændt paa Pinebænken og derpaa tilligemed hans Assistent myrdet. Ligene bleve revne ud af Gravene og slæbte gennem Gaderne. Omtrent 100 Medlemmer af Menigheden bleve kvalte. Foruden dette store Slagteri bleve flere andre Mord begaaede. Fyrgetyve Huse ere tilintetgjorte, og Skaden paa Ejendomme bliver vurderet til 60,000 Dollars. Embedsmænd af høj Rang have taget Deel i disse Grusomheder, og den franske Gesandt har fordret en exemplarisk Afstraffelse, især deleshed af de skyldige Mandariner, der ved deres Samtykke bære Skylden for Pøbelens Adfærd. Vi ville nu faae at see, hvorvidt Gesandts Anstregelser formaae at udrette noget. Det ville de dog uden Tvivl, med mindre den franske Udenrigsminister, Frimureren Decazes, maaske skulde mene, at det er klogere ikke at gjøre for megen Larm, da det jo kun dreier sig om nogle Katholiker!

Frimurerstatistik. Drummonds statistiske Tabeller angive, at i Begyndelsen af Aaret 1876 bestod der i America 48 Storloger med 585,269 Medlemmer. I Aaret 1875 bleve 17,091 Personer optagne som Lærlinge og 37,984 ophøiede til en Mesters Grad. Derimod bleve 18,472 „Brødre“ dimitterede; 1,117 bleve udstødte, 563 suspenderede, 12,620 strøgne paa Listen for Ikkebetaling af deres Bidrag, 6,357 vare døde. Derefter synes Aaret 1875 ikke at have bragt Frimurerne en Forøgelse, men tvertimod en Formindskelse. I England og dets Colonier gives der efter samme Tabeller, 91,750 Murere, i Skotland 21,000, i Irland 18,400, i Tydskland 35,198. i Italien 12,053, i Spanien 4,200, i Portugal 2,800, i Frankrig 10,800, i Belgien 2,185, i Schweits 1,800 og i de skandinaviske Lande 10,800. Hele Antallet i Europa er 210,981 og i Europa og Amerika tilsammen 796,250.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 5te November. 22de Søndag efter Pintse. — 6 M. Leonard, Abbed. 7. Ti. Engelbert, Biskop og Mart. 8. O. Octav af Allehelgensfest. Kl. 8½ Messe for Ansgariusforeningen. 9. To. Indvielsen af vor Frelasers (Lateran-) Basilika i Rom. 10 F. Andreas Avellinus, Bekj. 11. L. Martin, Biskop.

Søndagen den 12te November. 23de Søndag efter Pintse. 15. M. Stanislaus Kostka, Bekj. 14. Ti. Didacus, Bekj. 15 O. Gjertrud, Jomfru. 16. To. Martinus, Pave og Mart. 17. F. Gregorius, Undergjøreren, Bisk. 18. L. Indvielsen af Sct. Peters og Sct. Pauls Kirker i Rom.

Søndagen den 19. November. 24. Søndag efter Pintse. Elisabeth. Søn- og Festdags- Gudstjeneste etc.

Søndags Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

*) NB. For at imødekomme et fra mange Sider udtalt Ønske, vil den 11. Messe Kl. 7 i Sct. Ansgarii Kirke i Vintermaanederne blive forlagt til Kl. 8. paa Søn- og Helligdagene, første Gang Søndagen d. 12. November, og saa fremdeles indtil Paaske.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct Knuds Kapel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Paa Grund af Arbeidsnedlæggelse i omtrent alle kjøbenhavnske Bogtrykkerier, vil der ikke udkomme noget Nummer af Nordisk Kirketidende for næste Uge, ligesom Bladets Udgivelse under disse Omstændigheder i den nærmeste Fremtid sandsynligviis vil blive noget uregelmæssig. —

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 1,
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 43. Søndagen den 19de November. 1876.

Indhold: En Tale af Biskoppen af Poitiers, Møgr. Pie, om Aaben-
barelser og Jertegn ved den hellige Jomfru. Kirkelig
Efterretning: Rom.

**En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om
Aabenbarelser og Jertegn ved den hellige Jomfru*).**

Og det skal skee i de sidste Dage, siger Herren:
jeg vil udgyde af min Aand over alt Kjød, og
Eders Sønner og Eders Døtre skulle prophetere,
og de Unge blandt Eder skulle see Syner. Ap.
Gj. II, 17.

Monseigneur!

Det menneskelige Ord føler hele sin Svaghed, naar
Øjet seer saadanne Skarer og saadant et Skuespil. Hvor-
ledes skulde min svage Røst kunne høres her, hvor det

*) Denne Tale er holdt ved Kroningen af den h. Jomfrues Statue i
Lourdes d. 3. Juli d. A. Tiltalen er rettet til den pavelige
Nuntius i Paris, som i Pavens Sted præsiderede Forsamlingen.
Kroningen af Mariabilleder er oprindelig en italiensk Skik. Dom-
capitlet af St. Peter i Rom bestyrer en Stiftelse, af hvis Ind-
tægter nærlig to Kroner for Naandebilleder blive kjøbte. Høitide-
ligheden i Lourdes svarede til Naandestedets storartede Cha-
rakteer. 35 Biskopper, deriblandt flere fra fremmede Lande,
3000 Præster og 100,000 Troende toge Deel deri. Dagen før
havde Cardinal-/Erkebiskoppen af Paris indviet den nye Kirke,
ligeledes paa Pavens Vegne.

kraftigste og klareste Organ maatte erklære sig for afmægtigt? Dog, hører De ikke det stærke Raab, som udgaaer fra Alt, hvad der omgiver os, en Samtale, hvori Spørgsmaal og Svar krydse hverandre? Knap tolv Aar ere henrundne, siden jeg sidst saae disse Steder. Ved hvilken hemmelighedsfuld Kraft have de forandret sig saaledes? „Hvad skete dig, du Gave*), at du flyede, at du vendte om og løb tilbage; I Bjerger, at I springe som Væddere; I Høje som unge Lam?“ (Ps. 133). Og hele Egnen, som den vide Horizont omfatter, udraaber: „Dette Land, denne Egn har rejst sig, rystet fra Grunden af ved at see vor Herres Aasyn: A facie Domini mota est terra.“ Thi det var jo en Straale af Guddommen selv, som lyste i den ubesmittede Jomfrus Træk! Hvad siger jeg? Hele Verdensaltet har mærket denne Bevægelse, siden ved det himmelske Ords Kraft Stenen her aabnede sig til et Vandbassin, og Klippen blev omdannet til en Vandkilde, som ikke er hørt op med at flyde. Derfra stammer denne Bevægelse, som har udbredt sig over begge Hemisphærer. Der ligger Roden, hvoraf de kirkelige Bygninger og Ordenshuse fremvoxede. Lourdes er blevet til en Stad uden Mage, et Sted, som er enestaaende i Verden!

I. Naar Kirken, som stedse er saa forsigtig og tilbageholdende med Hensyn til de Undergjæringer, som gaae ud over Naturens Orden, naar den, i Episkopatets og dets højeste Værdigheders Nærværelse og under 100,000 Troendes Øjne og Jubel, er rede til ved sin højest staaende Repræsentant hos den franske Nation at krone Jomfruens Billede, som lod sig tilsyne i denne Grotte, saa er i Sandhed al Tale overflødig, eller den maatte idetmindste juble med Bjergene og Vædderne, springe med Højene og Lamme!

Men jeg tør ikke tillade mig saadanne Udbrud af Begeistring. Jeg trænger Enthusiasmens Ild tilbage og

*) En lille Flod ved Lourdes.

vover at bede Dem om, en liden Stund at maatte tale Kirkelærens rolige og betænksomme Sprog. Andre have istemt Begejstringens Hymne; den er ganske paa sin Plads og skal gjenoptages og fortsættes; men hører for nogle Øieblikke Kirkens Ord om det, som er Anledningen til denne Højtidelighed! Der, hvor Christi ufeilbare Stedfortræder tager Decl — skjøndt kun indirecte og udenfor den øverste Læremyndigheds Omraade — der maa Alt fattes i bestemte Udtryk. Dette er nødvendigt for de Troendes Oplysning, der altid ere udsatte for Paavirkning af forkerte Anskuelser; det er nødvendigt for at lukke Munden paa Modstanderne, paa de Mennesker, som Apostlen Petrus til Trods for hans vanlige Mildhed i Udtrykkene, sammenligner med „ufornuftige Dyr, som bespottede, hvad de ikke kjendte“. *Velut irrationabilia pecora in his buae ignorant, blasphemantes* (2 Petr. II 12). Og da al sund Theologi har sit Fundament i Aabenbaringen, saa skulle vi søge vor Belæring i den Text, vi anførte i Begyndelsen, og hvis Forklaring derfor skal være Gjenstand for vor Betragtning.

II. „Og det skal skee i de sidste Dage, siger Herren jeg vil udgyde af min Aand over alt Kjød, og Eders Sønner og Eders Døtre skulle propheterc, og de Unge blandt Eder skulle see Syner.“ Denne Propheten Joëls Spaadom anvendte Apostlernes Fyrste paa den første Pintsedag for at forklare de Vidundere, hvortil Jerusalem dengang var Øjenvidne. De Jertegn, som behøvedes for at indføre Christendommen, skulde ikke vedblive i samme Form og samme Almindelighed, efterat Kirken var tilstrækkeligt befæstet og udbredt. Men Herrens Arm blev derfor ikke forkortet; hvert Aarhundrede skulde have sine Undergjæringer, og de Tider, som staae alle Tings Ende nærmest, skulle see den første Kirkes Vidundere oplives paany, ja endog foroges, netop fordi den Ondes Magt i disse vil være mægtigere end nogensinde før.

Propheten har i den anførte Text nærmest Tiden efter Fangenskabets for Øje: „et erit post hæc“ (Joel II, 28).

Efter ham taler Apostlen Petrus først om sin egen Tid, som var den sidste for Synagogen: et erit in novissimis diebus (Act. II, 17). Men saavel den Enes som den Andens prophetiske Syn naaer langt videre; han fæster sit Øje allerede paa de Dage, som gaæ forud for Herrens Gjenkomst, forud for hin store og skrækkelige Dag, der engang skal aabenbare Alt (Joel II, 31. Act, 20).

Overleveringen og Skolens Regler tillade, og for at sige det rentud, byde os denne Opfattelse.

Thi, mine Brødre, det er det sidste Punkt, hvori efterhaanden Troens Fornægtelse har samlet sig. To forskjællige Grupper af Modstandere have reist sig. Fra Materialisternes og Deisternes Side tør Modstanden ikke forundre os; de ere kun konsekvente i deres Ugudelighed, naar de forkaste enhver Ytring af det Overnaturlige, hvad enten den er gammel eller ny. Det, som langt vanskeligere kan forstaaes, er, at Christne, som antage Guds Ord for Sandhed og støtte deres Tro paa det efter personlig Indsigt fortolkede guddommelige Ord, at Saadanne kunde opstille den Grundsætning, at Gud skulde have frasagt sig, for Fremtiden at tale til Menneskene, som om for Fremtiden ethvert Syn eller enhver Aabenbarelse skulde være den bare Indbildning eller Bedrageri — en Paastand, der forøvrigt snart blandt dem selv og i deres egne Rækker blev bekæmpet ved et Overmaal af Clairvoyants og Spaamænd.

Nuvel, mine Brødre, Kirkens øverste Læremyndighed, Lærernes, Conciliernes og Pavernes Røst er ikke bleven stum med Hensyn til dette Spørgsmaal. Uden al Tvivl er Aabenbaringens Skat bleven afsluttet med den apostoliske Tid, forsaavidt det dreier sig om Sandheder, der maae troes af alle Troende*). Til Forskjæl fra det gamle Testament, hvis Canon af hellige Skriver stod aaben indtil Israels sidste Dage, blev det nye Testament beseglet

*) Jfr. Benedict XIV. de canon. SS. l. III. C. 53 n. 8. — J. B. Franzelin, Tract. de div. revel. sect IV. p. 235.

ved den hellige Johannes' Propheti, som omfatter Kirkens og alle Slægters Skæbne indtil Verdens Ende. Men heraf følger endnu ikke, at den private Aabenbaring er udelukket af den nye Lovs Øconomi. Allerede den blotte Fornuft siger os, at det altid staaer Gud frit for at sætte sig i Forbindelse med sin Skabning, og Kirkens Aarbøger vise os fra Aarhundrede til Aarhundrede Exempler paa store Frugter af Hellighed, store Oplysninger og store Naadegaver, der tilførtes Sjælene, og tidssvarende Førelser, som bleve det christelige Folk til Deel ad saadanne overordentlige Meddelelsers Vei. „I alle Epoker“, siger Skolens Engel¹⁾, „gaves der Personer, der bleve benaadede med overnaturlige Aabenbarelses, ikke for at de skulde opstille en ny Troeslære, men for derved at ordne Menneskenes Maade at leve paa“²⁾.

III. Den femte almindelige Kirkeforsamling i Lateranet har høitideligt erklæret, at Gud vedbliver at meddele Aabenbarelses i sin Kirke, og uden Møie kunde Kirkenødet støtte denne Lære baade paa det gamle og det nye Testaments Autoritet. „Herren“, saaledes taler Conciliet, „har selv forbundet sig dertil ved Propheten Amos.“ Vi per prophetam Amos promittit³⁾.

Jeg seer den Vantro lee. Min Broder! forkast ikke saa letfærdigt denne Autoritet. I Politiken har Du Din Autoritet, og den er maaskee Macchiavelli. Nuvel, det er netop Macchiavelli, som har sagt, at „aldrig har der været store Tildragelses i Verden, der ikke paa en eller anden Maade ere blevene forudforkyndte.“ Vidste han, at han gjengav det Sted hos Amos, som Conciliet beraabte sig paa? „Thi Herren gjør ikke Noget, uden at han har aabenbaret sin Hemmelighed for sine Tjenere“. Amos III. 7.

(Fortsættes.)

¹⁾ Den h. Thom. af Aquino.

²⁾ S. Thom. 2a 2ae Quæst. CLXXIV Art. VI ad tertium.

³⁾ See Decrætets Text hos Harduin. T. IX. pag. 1806.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Verden tæller en stor Mand mindre! Cardinal Antonelli, den hellige Fadens mangeaarige Første-minister, er endelig bukket under for de mange Lidelser, han i de sidste Maaneder har været hjemsøgt af. Hans Død aabenbarede, som hele hans Liv, en ophøiet Sjæls Størhed. Giacomo Antonelli blev født den 2. April 1806 i Sonnino i Kirkestaten ved den neapolitanske Grændse. Han var en Søn af en Kjøbmand, der talte flere fremragende Lærde iblandt sine Forfædre, og blev af Gregor XVI. ophøiet i Adelsstanden. Antonelli fik sin første Dannelse blandt Ordensmænd, der havde lidt meget for deres Troskab mod Kirken i Napoleon I. Tid; han studerede i Rom, hvor hans Forældre havde bosat sig, og tiltrak sig ved sine fremragende Talenter Gregor XVI. Opmærksomhed. I Aaret 1830 indtraadte han i den romerske Prælatur, blev snart Regeringsraad i Indenrigsministeriet, Assessor i Højesteret, og derefter apostolisk Delegat (Statholder) i Orvieto, Viterbo og Macerata. Her var det, at han i Aaret 1831 udmærkede sig ved sin rolige Fasthed ligeoverfor det revolutionaire Parti, og han blev derfor kaldet til Rom som Generalsecretair i Indenrigsministeriet; kort efter blev han Generalskatmester eller Finantsminister, og den 12 Juni 1847 af Pius IX. udnævnt til Cardinal, og i Marts 1848 til Præsident for Ministerraadet. Men allerede i Juni traadte han tilbage, uden dog at høre op med at være en af Pius IX. fortroligste Raadgivere. Han ydede Paven vigtige Tjenester ved hans Flugt til Gaëta, blev der hos ham, og efter at være udnævnt til hans Statssecretair, vendte han med sin Souverain tilbage til Rom den 12. April 1850. Paven havde i ham en tro Tjener og fortrolig Ven, Kirken en trofast Søn, og Cardinalcollegiet et lysende Exempel. Antonelli var en Mand, der ikke skræmmedes af nogen Vanskelighed, men med Klogskab og seig Udholdenhed tilbageviste Diplomaternes underfundige Intriger, saavel som de af næsten alle Regeringer understøttede oprørende Fordringer af de hemmelige revolutionære Selskaber, med sin Herres urokkelige Ord: „Non possumus: Vi kunne ikke.“ Alle Diplomater, som have underhandlet med Antonelli, ere enige i den Dom, at han var den første iblandt dem. Men dette er dog ikke hans største Fortjeneste. Derimod kan den

Maxime, som gjorde ham til en stor Mand og Diplomat, ikke fremhæves nok, og denne Maxime var: „Regelen for alt Diplomati er Guds ti Bud og i Særdeleshed: du skal ikke stjæle, ikke lyve og ikke begjære din Næstes Gods.“ Vilde alle Politikere holde sig denne Lære efterrettelig, saa vilde Verden have langt flere dygtige Diplomater, og, hvad der er Hovedsagen: disse vilde da engang kunne lukke deres Øjne med en rolig Samvittighed. Antonellis Død er menneskeligt seet vistnok et stort Tab ikke blot for Kirken, men for hele den christeligsindede Deel af Verden. Vi Katholiker skyldte ham stor Tak for de trofaste Tjenester, han har vist vort høitelskede Overhoved, Pius IX.; men dersom vi ikke vidste, at Gud ikke behøver Mennesker til at støtte sit Værk, saa maatte vi være utrøstelige i denne Kampens Tid, hvor hver Kæmper for den gode Sag er af uskatteilig Værd. Men nu kunne vi med Fortrøstning og Haab til Guds Kjærlighed og Viisdom bede Ham om, at han vil belønne sin tro Tjener, og af Hensyn til de store Tjenester, han har gjort den Eenbaarnes ubesmittede Brud, Kirken, tilgive ham de Feil, som han muligen kan have gjort sig skyldig i, og som kunne hindre ham i strax at tage Herlighedens Krone i Besiddelse R. I. P.

Var Cardinal Antonelli længe en Torn i Kjødet paa alle de værdige Samtidige, som i en Deel Aar forgæves smægtede i en feberagtig Længsel efter Virkeliggjørelsen af den nyeste Revolutionstids Ideal: Italiens Enhed og den verdslige Pavenmagts Tilintetgjørelse; og maatte disse dydige Beundrere af den civiliserede Nævrets Voldsgjerninger lide svært af utaalmodig Ærgrelse over, at den ærværdige Repræsentant for den Magt, som Gud har sat til den offentlige Rets Vogter her paa Jorden, vægrede sig ved at give efter for Urettens Fordringer; maatte de finde den Kløgt og seige Udholdenhed utaalmodig, hvormed den Mand, der havde det Hverv at imødegaae det moderne Diplomatics Kunstgreb og Krogveie, utrætteligt krydsede Napoleon III., Cavours og hans Efterfølgeres Planer: da kan man hverken undre sig over de Bagvaskelser, hvormed den liberal-revolutionaire Smudspressen overdængede ham i levende Live, eller over de giftige Udgydelser, hvormed den nu besudler den fra denne Verdens Skueplads bortkaldte Hædersmands Minde. Disse Tilbedere af Urettens Mysterier synes at ansee List, Løgn, Rænker og Underfundighed for Privilegier, som de under Navn af politisk Kløgt have

erhvervet sig et eksklusivt Monopol paa, og de harmes derfor over den Klogskab og Dygtighed, hvormed det af og til lykkes Sandhedens og Retfærdighedens Talsmænd at gjøre dem Livet suurt og Tiden lang!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 19. November. 24. Søndag efter Pintse. Elisabeth, Enke. 20. M. Felix af Valois, Bekj. 21. Ti. Mariæ Offring (feires offentlig paa næstkommende Søndag). 22. O. Cæcilia, Jomfru og Mart. 23. Tø. Clemens, Pave og Mart. 24. F. Johannes af Korset, Bekj. 25. L. Catharina, Jomfru og Mart.

Søndagen den 26de November. Sidste Søndag efter Pintse. Mariæ Offring.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8¼ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31,
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 44. Søndagen den 26de November. 1876.

Indhold: En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aabenbarelses og Jertegn ved den hellige Jomfru. Politisk Oversigt. Kirkelige Efterretninger: London, Frankrig, Wien.

En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aabenbarelses og Jertegn ved den hellige Jomfru*).

(Fortsat fra Nr. 43.)

Men, siger Du, denne Lære fører dog altfor vidt; maa den ikke fremkalde Tusinder af Visionærer?

Vistnok, m. Broder, saa vist der er sande Syner, saa vist er der ogsaa falske. Jeg indrømmer endog, at under en vis Stemning i Gemytterne og i visse Epoker kan et sandt Syn blive Anledning til en heel Mængde af falske Syner. Hvad følger deraf? At man skal stille det Sande og det Falske i samme Linie? Det er det, som Conciliet forbyder os, og det forbyder det, støttet paa Apostlens Autoritet, som strax stiller Regelen og Midlet til at skjelne ved Siden af Principet.

„Udslukker ikke Aanden, siger Apostlen, foragter ikke Prophetier; prøver alle Ting og beholder det Gode“ (I Thess. V, 19. 20. 21.) Saaledes gjør Kirken. Den har lært af den h. Johannes, at man „ikke skal troe enhver

Aand, men prøve, om Aanderne ere af Gud.“ Og den Fremgangsmaade, som den med Hensyn hertil har indført, de Grundsetninger, den følger, de Regler, den opstiller, ere i Sandhed i den Grad vise, nøiagtige og strænge, at de langt overgaae selv den menneskelige Kritiks høieste Fordringer. Naar da Kirken har dannet sig sin Dom om Aabenbarelsens Værd, naar den har godkjendt Troen derpaa, samt de fromme Øvelser, der knytte sig dertil, saa giver den dermed ikke nogen Befaling om at troe derpaa; den paalægger ingen Forpligtelse. „Kirken har i disse Ting“, siger Pave Benedict XIV., „den Skik, at gaae frem ad Tilladelsens, men ikke ad Befalingens Vei*.“

Den, som er sig selv bevidst, at Gud har talt til ham, skylder Gud, at han troer Ham. Thi det er Skabningens Pligt, ikke at modstaae Gud, naar Han taler (Hebr. II, 25). Saafremt en saadan Meddelelse er bestemt for en Tredie, saa maa denne ligeledes troe og adlyde Gud, saasart han har faaet den fornødne Sikkerhed. Thi Ingen har Ret til at unddrage sig en Befaling, som kommer fra Himlen. Men hvad andre Mennesker eller det christelige Samfunds Høelhed angaaer, saa er i Almindelighed Ingen forpligtet til at skjænke saadanne overnaturlige Tildragelser sin Opmærksomhed og en positiv Tiltro**). Det er Tildragelser, som alle de Sjæle med stor Iver lede om, der længes efter, allerede her paa Jorden at see en Straale af vor Herres Aasyn, medens der ogsaa gives andre Aander, andre Characterer og andre Temperamenter, som aldeles ikke ville vide noget om saadanne Ting, fordi de forvolde dem Uro og Skræk. „Og en stor Forfærdelse betog dem alle, og de bleve fulde af Frygt og sagde: vi have idag seet vidunderlige Ting“ (Luc. V, 26).

*) Bened. XIV. De serv. Dei canon. l. II. CXXXII. 11. 12.

***) Suarez de fide disput. III. sect. X. n. 7. Lugo. de virt. fidei disp. I. sect. XI. n. 228. Bened. XIV. de serv. Dei canon. l. III. Cult. n. 12. 13. 14.

IV. Efter disse Begrebsbestemmelser kommer jeg igjen tilbage til Prophetens Text, som Apostlen tilegnede sig. „I de sidste Dage, siger Herren, vil jeg udgyde af min Aand over alt Kjød.“ Skjøndt man vel kunde antage, at denne den guddommelige Aands almindelige Udgydelse betegner al Skubningens Retfærdiggjørelse og Gjenfødelse ved Daaben, saa viser dog Sammenhængen, at det her ikke blot dreier sig om Naadegaver, som henføres til de Modtagendes Frelse, men fremfor Alt er Tale om „gratiae gratis datæ“ o: om Prophetier, Vidundere, Syner, Aabenbarelser: „Og Eders Sønner og Eders Døtre skulle propheter, og de Unge skulle sec Syner.“ Derefter vil Gud navnlig betjene sig af Børn, af Ynglinge og Jomfruer; han vil søge dem i beskedne og tarvelige Forhold; Markens Hyrder eller Bjergenes og Dalenes fattige Vogtere, ringe Tjenere og ydmyge Tjenerinder: „Over mine Tjenere og over mine Tjenerinder vil jeg udgyde af min Aand og de skulle propheter“ (Ap. Gj. II, 18. Joël II, 29).

Hvad skal da være Frugten og Resultatet af disse overordentlige Aabenbarelser? Propheten antyder det allerede i det foregaaende Vers: „Og I skulle deraf erkjende, at jeg er i Israels Midte, Jeg, Herren, eders Gud, uden hvem Intet er, og mit Folk vil ikke for steds være i Forvirring“ (Joël II, 27).

Skulle disse Drøftelser ikke være tilstrækkelige, mine Brødre, saa vi med fuld Tillid i Skrivtens og Theologiens Lys kunne betragte den høitidelige Handling, som nu skal foregaae, og som allerede i og for sig antager et sandt Vidunders Proportioner?

Thi skulde man ikke netop i dette Tilfælde kunne anvende et Ord af den hellige Chrysostomus: „Ville I ikke troe mine Ord, saa troer Kjendsgjernerne!“*).

V. Mine Brødre! Jeg vil ikke tale om alle Omstændig-

*) Chrys. Hom. ante exil. T. III. edit. Gaume col. 495.

heder og Enkeltheder ved den vidunderlige Tildragelse, hvis mindste Træk staae lyslevende for Eders Sjæl.

Jeg vil ikke gjøre Eder opmærksomme paa, hvorledes her fra Personens Side ikke mangle Tegn paa Troværdighed. „Personen maa ikke have forlangt eller ønsket saadanne Naadegaver,“ siger Benedikt XIV.; „de maae have aabenbaret sig for Saadanne, der ere Besiddelse af Anseelse og Oplysning, og disse maae under Naadesbevisningerne have bevaret Sjælens Ro og Fred, have udmærket sig ved Ydmyghed og gjort Fremgaug i Øvelsen af Spægelse.“*).

Jeg skal heller ikke drøfte, hvorledes Indholdet af det, som her blev aabenbaret, ikke giver nogen Anledning til at gjøre Indvendinger: her er ingen ny Lære; thi den ubesmittede Jomfrues Mund stadfæster kun Dogmet om hendes ubesmittede Undfangelse; her er Intet, som kunde være imod den christelige Moral; thi det er en Opfordring til Bøn og Bod.

Jeg skal ikke heller minde om, hvorledes Stedets ærværdige Sognepræst, Egnens Præster og Diocesets meget indsigstfulde Biskop, langt fra at lægge en fanatisk Lettroenheds Hastværk for Dagen, tvertimod igjennem flere Aar have iagttaget en Tilbageholdenhed og en Tausshed, der uden Tvivl vare meget kloge, men hvorover Folkets Iver foragedes, ja næsten oprørtes, og at de ikke opgav deres Tilbageholdenhed ligefor den paa den ene Side voldsomt indgribende verdslige Øvrighed og de Ugudeliges Larm, og paa den anden Side de paafaldende Helbredelser, der Dag efter Dag bleve hyppigere. Lad os kaste alle saadanne Betragtninger til Side og nu kun tale om det, som vi have for Øjnene.

Den 23. Februar 1858 troede et fattigt Barn ved Grotterne i Massabielle at have faaet den Mission, „at skulle sige til Præsterne, at der skulde bygges et Capel paa dette Sted, og at man skulde drage herhen i Pro-

*) Bened. XIV. de beatific. et canonis. l. III. cap. ult.

cession.“ Atten Aar ere henrundne — og hvilket Capel, hvilke Processioner! Capellet er en stor underjordisk Kirke, over hvilken endnu et andet herligt Tempel reiser sig, som igaar blev indviet af den ærværdige Ærkebiskop af Frankrigs Hovedstad, og af den romerske Pave allerede er bleven hædret med Navnet „Basilika“. Men uagtet dets vide Rum er Templet ikke stort nok; og, lovet være Herren, som i det nuværende Øjeblik giver os dette umaalelige Rum til Tempel. Og hvad Processionerne angaaer, saa fornyer hver Dag deres Skuespil. Seer De da ikke hele Christenheden i Bevægelse? Igaar Norden og Syden, imorgen Østen og Vesten: England, Holland, Tydskland, America; hvad veed jeg? Ex omni tribu et lingua et populo et natione (Apoc. V. 10): „de komme af alle Stammer, og Tungemaal, og Folk og Slægter“. See her det uomtvistelige Vidunder, det stedfæstede Vidunder! Hvis I ikke troe Ordet, saa ere I dog nødsagede til at troe paa Begivenhederne. „Si non verbo credis, rebus crede.“ For det Andet. Den 25. Februar samme Aar fik den unge Pige Befaling til at „drikke ved Kilden“; og Kilden, der ikke var til (hele Egnen vidner derom), begyndte under Barnets Fingre at springe frem, og den er ikke siden udtørret. Atten Aar ere henrundne og Mængden af dem, der have drukket ved Kilden i Lourdes, lader sig ikke mere tælle; og hele Jordkredsen fortæller om pludselige Helbredelser, aabenbare og unøgtelige Helbredelser, saa at det Beviis, hvorpaa Kirken pleier at bygge sin Dom: Beviset, hentet fra guddommelig Stadfæstelse ved Mirakler, er tilstede, og det ikke blot tilfældigt, men vedvarende og næsten uden Afbrydelse. Vil man ikke sætte Lid til Barnets Ord, saa kan man dog ikke nægte de Tildragelser sin Tro, som ere fulgte paa Ordet.

(Fortsættes.)

Politisk Oversigt.

Orienteu. Anden Act af det blodige Drama paa Balkanhalvøen, som begyndte med Serbiens Krigserklæring, er sluttet med en sex Ugers Vaabenhvile. Krigslykken har afgjort været Serberne imod, og, var Vaabenhvilen ikke bleven undertegnet i den elvte Time, vilde nu Tyrkiets Tropper være Herrer i Belgrad. Da Oprøret i Herzegovina begyndte for et Aar siden, behandlede man det for en stor Del som en Ubetydelighed. De senere Begivenheder have viist, at man tog Fejl. Bevægelsen i Orienten er det første men sikre Skridt til Tyrkiets fuldstændige Opløsning, og til Realisationen af de pauslaviske Planer. Rusland, som først indtog en tilbagetrukken Holdning, har taget Sagen i sin Haand. Dets Hære ere marschfærdige, og det fører det store Ord i den europæiske Concert. England er afmægtigt. Frankrig er endnu ikke kommet til Kræfter, Østerrig raadvildt imellem lutter tvivlsomme Venner og næsten aabenlyse Fjender; Tydskland lader Rusland gjøre hvad det vil. At Vaabenhvilen under saadanne Forhold skulde kunne føre til Andet, end til det, som Rusland vil, er utænkeligt. Med det Gode eller med det Onde maa Tyrkiet falde til Føie : vige Pladsen for den slaviske Stormagts Ønsker og Fordringer. Hvad enten Vaabenhvilen fører til Fred eller ikke, fører den til Tyrkiets Sønderlemmelse, og til Ruslands Overvægt i Europa.

Tydskland. Valgene til den preussiske Landdag have nu fundet Sted og Resultatet er blevet, at samtlige Partier have beholdt deres gamle Styrke. De National-liberale have nu som før Overvægten i 2det Kammer. Det nye (protestantiske) tysk-conservative Parti, der støttes af Bismark, har gjort fuldstændig Fiasco; kun ganske faa Pladser har det vundet. Grunden hertil er utvivlsomt for en stor Del at søge i Partiets uklare og vaklende Holdning. Om det „liberale“ Partis Seir vil blive ensbetydende med en Fortsættelse af Culturkampen, er dog tvivlsomt. Regeringen er neppe stemt derfor. Den Styrkelse af Protestantismen paa Catholicismens Bekostning som man havde haabet, er nemlig fuldstændigt udebleven. Tvertimod; de nye kirkelige Love have styrket den katholske Kirke og fremkaldt en Begejstring og et Sammenhold blandt det katholske Folk, som man ikke

har ahnet, medens de samtidigt have hidført et Frafald og en Opløsning indenfor den protestantiske Kirke, der opfylder dennes Venner og Beskyttere med den største Forvirring. De „troende“ Protestanter have for længe siden nok af Culturkampen, som de af religiøs Fanatisme fra først af og tildels toge ret livlig Deel i. Paa samme Maade er det gaaet det med Fremskridtspartiet, der har faaet Øjnene op for, at denne berømmelige Kamp var saa langt fra at føre til Adskillelsen af Stat og Kirke, at den tværtimod førte til et fuldstændigt statskirkeligt Politisystem. Kun de ægte Nationalliberale, der for Tiden blot udmærke sig ved, paa alle Puncter at træde deres egne Grundsætninger under Fødder, ere villige til hvad det skal være; men at de skulde vove at ville andet, end hvad Regeringen tillader dem at ville, er aldeles urimeligt. En Lykke er det i alle Tilfælde, at det nye protestantisk-conservative Partis Planer om at lave en „raadden Fred“ ere strandede paa dette Partis eget Nederlag. En stor Fristelse for Katholikerne er dermed fjernet, og Udsigten til en virkelig holdbar Løsning af Striden rykket betydeligt nærmere, selv om Begyndelsen dertil end ikke maatte blive gjort i denne Laaddagssamling, hvilket neppe er sandsynligt.

Kirkelige Efterretninger.

London. Cardinal Manning er afreist til Rom.

Frankrig. De for det katholske Universitet i Lille tegnede Bidrag beløbe sig allerede til 4,791,000, altsaa omtrent 5 Millioner Fr.

Wien. Hvorledes „den døde Haands“ Godser blive anvendte, har man nylig seet et smukt Exempel paa. For omtrent to Maaneder siden døde i Wien den som Forfatter af mange Bøger bekendte Præst ved St. Stephans-Kirken, Ludvig Donin, og efterlod sig en Formue paa 300,000 Gylden samt en Arv paa 200,000 Gylden. Han testamenterede hele Formuen til Syge- og Waisenhusene og andre Veldædighedsanstalter. St. Stephanssognet fik hans Bibliothek, der er vurderet til idetmindste 20,000 Gylden.

Til den katolske Menigheds ærede Medlemmer.

Sct. Josephs-Søstrene tillade sig at bringe deres lille Bazar til Fordeel for fattige og forældreløse Børn i velvillig Erindring. Selv de mindste Gaver modtages med den største Taknemmelighed. Bazaren finder Sted d. 8. 9. og 10. December paa Toldbodvejen Nr. 14.

Elisabeth-Foreningen

holder Møde Søndagen d. 26. November, Kl. 4 Efterm.

Vincentiusforeningen

afholder Generalforsamling Søndagen d. 10. Decbr. efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 26. November. Sidste Søndag efter Pintse. Mariæ Offring. 27. M. Leonardus af Portu Mauritio, Bekj. 28. Ti. Sosthenes, Mart. 29. O. Saturninus, Biskop og Mart. 30. Tø. Andreas, Apostel. 1. December. F. Eligius. Bisk.; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. 2. L. Bibiana, Jomfru og Mart.

Søndagen den 3die December. 1ste Søndag i Advent.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Knuds Kapel*).

Søgnedags-Gudstjeneste:

See forrige Nr.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

*) Fra Sønd. d. 3. Decbr. bortfalder Aften-Andagten i Sct. Knuds Kapel, og holdes den istedetfor i St. Ansgarii K. hv. Sønd. Aft. Kl. 6.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommisionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31,
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 45. Søndagen den 3die December. 1876.

Indhold: En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aabenbarelses og Jertegn ved den hellige Jomfru. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Hirschberg i Schlesien, Rom, England.

En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aabenbarelses og Jertegn ved den hellige Jomfru.

(Fortsat fra Nr. 44.)

VI. Men Gud gjør ikke noget uden Grund og uden Hensigt. Og hvad skulde han da have i Sindet her? spørger De. Man har allerede sagt Dem det igaar med en sjelden Veltalenhed, og det vilde være en Formastelse af mig, om jeg vilde gjentage det, som allerede er blevet sagt saa godt. Men, min ærværdige Medbroder vil tilgive det! Herren selv har givet Svaret ved Prophetens Mund: „Og I skulde vide, at Jeg er i Israels Midte, Jeg, Herren, eders Gud.“

Ak, Du vantro Slægt, du vil ikkun troe Fornuften og Naturen; for dig, har du sagt, gives der ingen Troens og Aabenbarings Orden; efter din Mening er Evangeliet ikke nogen tilstrækkelig Borgen, er Kirkens Læreembede ikke i Besiddelse af tilstrækkelig Autoritet. Mon den almægtige Gud, som behagede at træde i directe For-

bindelse med Jorden, vil vige tilbage for din Modsigelse og din Foragt? Eller, mon Han vil svare paa dine Udfordringer med andre Udfordringer? Det er ude med det Overnaturlige! have det 19. Aarhundredes Mennesker sagt. Nuvel! seer her, hvorledes det Overnaturlige kommer strømmende frem! Seer, hvorledes det strømmer over; seer, hvorledes det siver igjennem Landet og igjennem Klippen, seer, hvorledes det vælder frem af Kilden, seer, hvorledes det fremfører en Strøm af Bønner, af Sango og Lys*), seer, hvorledes det nedlader sig, hvorledes det styrter ned paa Masser, som Ingen er istand til at tælle, men som føle sig baarne af en høiere Strømnings Kraft, som Ingen kan modstaae.

O, I Vantroens Mænd, I vilde ikke troe Moses og Propheterne, ikke Christus og alle hans Apostle, ikke Kirken og dens høitidelige Afgjørelser! See, derfor vil Maria, Guds Moder, lade sig tilsyne i denne Bjergkløft, i en længe utilgængelig Krog, og tale til en ringe Bøndepige, og Pigen vil fortælle hvad hun har hørt og seet. Ellers være der to; men hun vil ganske alene see og høre. Hun vil hverken have Moses' og Propheternes Autoritet for sig, eller Christi og Apostleues. Selve Kirken vil nøjes med, ved sin Domstol i første Instants, den ordentlige Dommers, Biskoppens, Kjendelse, at bære Vidnesbyrd om Begivenhedens Troværdighed, uden at forpligte Nogen til hvilkensomhelst Tro eller Øvelse; saafremt man holder sig inden for Beskedenhedens Grændser, er Tilbageholdenhed tilladt. Og under saadanne Omstændigheder gjør Troen sig gjældende af sig selv med en saadan Autoritet og Uimodstaaelighed, at hele Verden derved kommer i Bevægelse. Denne Bevægelse bliver saa stærk, at Jernbaneforvaltningen har ondt ved at finde Raad, men finder en Kilde til Rigdom her og paa en Tid, hvor Forretningsløsheden og de

*) Her tales om Lysprocessionen fra den foregaaende Aften.

offenlige Ulykkers Efterveer truede den med Forarmelse. Si verbo non credis, rebus crede!

Saaledes bereder den himmelske Læge en lægende Medicin mod ethvert Onde*). Her see vi, hvorledes denne kraftige Maade at helbrede paa helbreder for Naturalismens vantro Kulde ved Anvendelsen af et overnaturligt Lægemiddel i dets stærkeste Dosis, i dets høieste Kraft og i den høieste Grad af dets Varme. Den, som holder Naadens Kilder i sine Hænder, og hvem ogsaa Naturens Love adlyde, Gud, vil nok mage det saaledes, at I skjønne Bernadette Eders Tiltro og derved blive førte tilbage til Troen paa ham selv. „Og I skulle vide, at jeg er i Israels Midte, Jeg, Herren, Eders Gud.“

VII. Thi, ak, mine Brødre, ikke blot til Evangeliets Gud, til Naadens og Aabenbarings Gud, nei, til selve Fornuftens og Naturens Gud behøver en stor Mængde af voro Samtidige at føres tilbage. Tillader mig at udtale det, at netop de, som høiest skrigte imod Miraklet, behøve det allermest! Det gamle og det nye Testaments Mirakler ere tilstrækkelige, sige de til os; og netop de, som tale saaledes, høre ofte til dem, som hverken troe paa det gamle eller nye Testament. Fornuftens Grundstadfæste allerede Guds Tilværelse, sige de fremdeles. Fordriste de sig til at lære os dette, os, som paa det Vaticanske Concil have udtalt vort „Anathem“ over Enhver, som nægter Fornuften Evne til, ved Betragtningen af den skabte Verden at naae til den sikre Erkjendelse af en Gud — Verdens Skaber og Herre? Men vi høre strax efter, at disse Fornuftens Matadorer sætte Guds Tilværelse blandt Videnskabens tvivlsomme Problemer; de ere blaserede Aander, hvis Øjne tilsidst — ved deres daglige Betragtning af Verdensaltet og ved deres bestandige Blik paa Aarsagerne med deres rognmæssige Lov og uforanderlige Bevægelser — ikke faae Øinene op for den første Grundaarsag. „Det er,“ siger

*) S. Greg. Hom. XXXII. in evang.

St. Augustinus, „netop de Mennesker, for hvilke Gud i sin Barmhjærtighed holder Gjerninger tilrede, der ligge udenfor Naturens almindelige Løb — Gjerninger, der egenlig og i og for sig ikke ere større men ualmindelige, ved hvilke han vil fængsle deres Opmærksomhed og vise sig for dem med desto større Sikkerhed“.*)

Hvad man end vil sige, sna er det en Kjendsgjerning, at flere end een atheistisk Philosoph her har gjenfundet Troen paa Gud. Jeg selv har kjendt en Verdensmand, som var opdragen i Materialismens Skole, en Doctor medicinae, hvem intet Beviis havde kunnet føre tilbage til Gud, men som, efter en nøiagtig Undersøgelse af Bernadettes Tilstand og samtlige Tildragelser i Lourdes, igjen udtalte sit „Credo“: „Jeg troer paa Gud,“ hvilket han i 50 Aar ikke havde fremsagt, og strax begjærede Kirkens Sacramenter. Saaledes, mine Brødre, raader Gud endnu over directe Midler til at bevæge og overbevise Aanderne, som han ikke har stillet det kirkelige Læreembede til Raadighed. Han er i Besiddelse af en egen Maade, hvorpaa han giver sin Røst Eftertryk og aabenbarer sin Kraft. Dabit voci suae vocem virtutis (Ps. LXVII. 34). „Han giver sin Røst Kraftens Røst.“ Og Ingen kan misforstaae den, medmindre han hører til den af Naturen døde Øgles Familie, som ondu tilstopper sine Øren, for ikke at maatte høre (Ps. LVII. 5). Lad os sige det: Naar Miraklet antager saadanne Proportioner, naar det optræder pludseligt, naar det fornyes Dag efter Dag, naar det gjør alle Kunstens Forudsætninger tilskamme, naar det kuldkaster alle Videnskabens Sætninger, saa er der Intet andet tilbage, end at ydmyge sig og bekjende, at Gud bestandig er nærværende i sit Værk, stedse nærværende i sin Skabning, nærværende i sin hellige Kirke: „Et scietis, quia in medio Israel sum ego Dominus, Deus vester!

VIII. „Jeg er Herren, Eders Gud, og der er ingen

*) In Evang. Joan. Trait. XXIV. 1.

Anden; og mit Folk skal ikke blive tilskamme evindeligt“. Ja vel, mine Brødre, i disse Dage, fulde af Forvirring og Angst — Foraftenen for de maaskee største Bevægelser i Orienten og Occidenten, da man efter menneskelige Beregninger kunde trøe, at Alt var tabt, og at Gud — som forvirrer de formentlig Vises Aand, som har brudt deres Arm, der meente at være de Stærke, og har kuld-kastet de formentlig Kloges Værk — havde trukket sig fuldstændigt tilbage fra os: da have Tildragelserne i Lourdes, Vidunderne i den hellige Grotte og ved Kilden, og endelig de store Demonstrationer igaar og idag beviist for hele Verden, at Gud endnu i egen Person er i Israels Midte: „og I skulle vide, at Jeg er i Israels Midte“: Han, Herren, Mestren, som ikke takker af, som man ikke dethroniserer. Han, foruden hvem og uden hvem Intet er: „Jeg er Herren, Eders Gud, og der er ingen Anden“; og saaledes har Han givet os det faste Haab, at hans Folk ikke for stedse skal være et Bytte for det Virvar, som for Tiden synes at tynde paa det, og at der i Særdeleshed ogsaa for Frankrig skal frembryde en Helbredelsens Dag, en Dag for Sundhed og Opstandelse!

Thi naar hver Dag forskjellige Sygdomme blive lægte, skal det da tilsidst være vanskeligere for Gud at bevirke, og vanskeligere for Guds Moder at opnaae Helbredelse for det christelige Samfund, denne Abrahams Datter, der umuligt kan forblive i den nærværende Tilstand af Trældom, uden at Guds Sag herved bliver ramt paa det Føleligste?

Det er denne Forventning, mine Brødre, det er dette faste og sikre Haab om Befrielse, som vi Alle ville tage med os fra denne Høitidelighed.

(Sluttes.)

Politisk Overblik.

Orienteu. Udsigterne til Conference og Fred ere atter blevne en Deel bedre i den seneste Tid. Conferencen vil nu vistnok i alle Tilfælde komme i Stand, da Tyrkiet efter de sidste Efterretninger er gaaet ind paa samme udon Betingelser, og Freden vil afhænge af, om Tyrkiet til syvende og sidst vil bekvemme sig til at gaae ind paa Alt hvad Rusland forlanger. Frankrig, England og Østerrig ville rimeligviis af Angst for Krig gjøre Alt hvad de kunne, for at bringe det dertil, men det er næppe rimeligt, at Sultanen tør det af Hensyn til sine muhamedanske Undersaatter. En paa denne Maade tilveiebragt Fred vil netop saa godt som udelukkende blive til Ruslands Fordeel. — Det viser sig forøvrigt nu klarere og klarere, at Serbien og den af General Tschernajeff ledede panslaviske Bevægelse i Donaulandene blot har været begunstiget af Rusland, som et Middel til at fremme Petersborger-Diplomatiets gamle Plan — Herredømmet paa Balkanhalvøen. Nu, da man ikke mere har Brug for Midlet, skyder man den nævnte General tilside og haaner Serbien, der næppe kan gjøre sig Haab om at erholde nogen Gebetsforøgelse af Kaiser Alexander. Rusland ønsker nemlig lutter smaa svage Stater paa Balkanhalvøen.

Tydskland skal efter Forlydende have ladet sin Gesandt i Paris erklære, at det ikke kan love at deeltage i den forestaaende Pariserudstilling; Grunden er rimeligviis Frygt for, at det franske Nationalhad skal benytte en saadan Lejlighed til at give sig Luft. Den tydske Industri staaer ogsaa temmelig langt tilbage, og vilde rimeligviis — ligesom i America — ligge under ved Concurrencen. — I det Orientalske Spørgsmaal holder man sig i Berlin endnu bestandig tilbage.

Italien. Nyvalgene til Deputeretkammeret have fundet Sted og ere faldne ud til Venstres (Regeringspartiets) Fordeel. Det tidligere (liberale) Fleertal er reduceret til mindre end $\frac{1}{4}$ af Kammeret. Som bekjendt er den italienske Valgret meget indskrænket. Maaskee kunne de sidste Valg bane Veien for dem, der ønske at indføre almindelig Valgret i Kongeriget. Det vilde være til Held for Landet, og skabe en Mulighed for Dannelsen af et stærkt katholsk Fleertal, om ikke strax, saa adaaere.

Kirkelige Efterretninger.

Hirschberg i Schlesien. „Der Bote aus dem Riesengebirge“ offentliggjorde for en Tid siden følgende mærkværdige Skrivelse fra Sprattau: „Den evangeliske Menighed i Ruikersdorf, som reclamerede den 1654 tabte Kirke og erholdt den i 1844, har stilet et Andragende til Regeringen om, at overlade den (Menigheden) den katholske Kirkeformue, der bestaaer af Jorder og Capitaler. Ligesaa er Grev Stosch-Hartau opsat paa at erobre Kirken i Hartau med tilliggende Jorder for Protestanterne. Dette Foretagende er tilvisse tidssvarende, og man tør nok være spændt paa Regeringens Svar med Hensyn til denne Sag; thi, dersom disse Petitioner nyde Fremme, saa vil vist mange Menigheder slaae ind paa samme Vei. Man kunde i det mindste ikke fortænke Menighederne deri, især da de katholske Menigheder ikke lide det mindste Afbræk derved (?), idet de mange Steder slet ikke existere, og for den katholske Kirke vilde Tabet af nogle Snese Bygninger med nogle Tønder Land ikke have meget at sige.“ Det kunde maaskee forekomme En og Anden, at Brevskriverens Ræsonnement er mindre holdbart!

Rom. Spanierne vise i Gjerningen, at de ikke Alle ere liberale, som Don Alfonsos Tilhængere saa gjerne vilde indbilde Folk. For nogen Tid siden sendte dette katholske Land en Caravane af Pilgrimme til Christenhedens Hovedstad, som intet andet Land har gjort det. Over titusinde Spaniere bade om Audients hos den hellige Fader, og iblandt dem Rige og Fattige, Præster og Lægmænd, Biskopper og Grander. Deres Ærefrygt og Hengivenhed for Pius IX. er saa stor, at Mange af dem ikke kunde holde deres Taarer tilbage ved Synet af Kirkens Overhoved. Da ingen Sal i Vaticanet var stor nok til at rumme denne Mængde, saa modtog Pius IX. Spanierne i St. Peterskirken, der tidligt var bleven lukket, for at ingen „Buzurri“ (den af den piemontesiske Regering importerede Pøbel) skulde komme ind og efter sin Vane forstyrre Høitideligheden. Den italienske Indenrigsminister lod, som om han havde fattet en sand Lidenskab for de spanske Pilgrimme. Hans samtlige Undergivne havde nemlig faaet Befaling til at beskytte Spanierne mod alle Ubchageligheder, selv om de skulde raabe „Evviva Pio IX.“, hvilket er en stor Forbrydelse i de italienske „Rødes“ Øjne.

England. Den anglicanske Geistlige Dale, som i sin Kirke i Foster Lane, Cheapside, fortsatte „ulovlige, ritualistiske Skikke er af Lord Penzance, Dommeren ved den nye geistlige Rét, suspenderet fra sit Embede paa tre Maaneder.

Vincentiusforeningen

afholder Generalforsamling Søndagen d. 10. Decbr. efter Høimessen.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3die December. 1ste Søndag i Advent. 4. M. Barbara, Jomfru og Mart. 5. Ti. Petrus Chrysologus, Bisk og Kirkel. 6. O. (Fastedag) Nicolaus, Bisk. Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. 7. To. Ambrosius, Bisk og Kirkel. 8. F. (Fastedag) Mariæ ubesmittede Undfangelse (feires offentlig paa næstkommende Søndag). 9. L. Frants Xaver, Bekj.
N. B. Alle Onsdage og Fredage i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Søndagen den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse.

Søndags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 51,
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 46 Søndagen den 10de December. 1876.

Indhold: En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om Aaben-
barelser og Jertegn ved den hellige Jomfru. Kirkelige
Efterretninger: Posen, Holsteen, Bologna, Leschnitz, China,
Venezuela, Flensborg.

En Tale af Biskoppen af Poitiers, Msgr. Pie, om
Aabenbarelser og Jertegn ved den hellige Jomfru.

(Sluttet.)

Til trods for de forfængelige Anstrængelser for at
arbejde sig opad, synke Menneskene stadigt dybere
nedad. Enhver af vort Samfunds foregivne Frelser, som
dukker op paa Horizonten, falder snart endnu dybere
end hans Forgænger; det er ligesom en Kappelstrid, en
Afmagtens Rivalitet. Siden Herren forgjæves fra det Høie
saac ned paa Menneskebørnene for at see, om der var
en Viismand iblandt dem, der søgte Gud — thi, man
lægge vel Mærke hertil, i den selskabelige Orden er der
ingen oplyst Arbejder uden den, som høiagter Retten og
som indrømmer Gud den ham tilkommende Andeel i
Styrelsen af det menneskelige Samfund; — siden, siger
jeg, det guddommelige Øje forgjæves saac ned paa Men-
neskebørnene, „ere do Alle afvegne“, og den Ene som den
Anden „ere fordærvede“; trods al Begavelse og al Op-

offrelse, som vi isandhed ere langt fra at undervurdere, har man ikke fundet en Eneste, ikke fundet Nogen, som for Alvor vildo gjøre det Gode og kunde hidføre den Frelse, Landet længes efter (Ps. XIII. 1—3.)

Men saa beklagelsesværdig Menneskonenes Nedsynken og Afmagt end er, saa er der dog endnu ikke tabt Noget, og vor Forvirring skal ikke vare evindelig; thi Gud behager at vise sig blandt sit Folk. Det, at have Gud med sig og for sig, det er at have Alt, om ogsaa alt Andet gaar tabt.

IX. Lad os haste med at komme til Slutningen. Evangeliet fortæller os om, og Kirken mindede os igaar derom, hvorledes en Dag en from Jomfru fra Juda iilsomt gik til en jødisk By i Bjergene. Og der følte denne Jomfru, som hidtil ved Intet havde draget den offentlige Opmærksomhed paa sig, at hendes Aand blev henrykt i Herren; og hun forkyndte i en Spaadom, der menneskeligt talt, var saa urimelig som vel mulig, at fra denne Dag af, skulde alle Slægter prise hende salig. „Eccc enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes“ (Luc. I, 48). Var det dengang maaskee bloven givet Maria at see med sine Øjne, hvorledes alle denne Spaadoms Enkeltheder gik i Opfyldelse paa alle Puncter af Verdensaltet og indtil Verdens Ende? Jeg veed det ikke. Men det er hævet over al Tvivl, at Kroningen af den allersaligste Jomfru, som strax skal foregaae her paa denne Høislette i Pyrenæerne, skal finde Gjenlyd i alle Aarhundreder og indtil Himlens Højder, som et af de mest storartede Echoer af dette Ord, der for omtrent nitten hundrede Aar siden blev sunget paa Juda's Bjerge.

Ja, hele den katholske Christenhed og Himlen i Forening med Jorden priser Maria salig i denne Time, da Pius IX. ved sin ærværdige Afsendings Haand vil krone sit Udsagn ved Kroningen af hendes Billede, som her selv har kaldt sig „den ubesmiltet Undfangne“. Du har ikke kunnet sige det til Verden, o Maria, førend Din Søns Statholder havde sagt det til Kirken; men denne

Udtalelse fra Lourdes er, som Svar paa Vaticanets Udtalelse, bleven modtaget med Begeistring af alle dem, som ivre for Din Ære og for det romerske Overhyrdeembedes Rettigheder.

Efter denne Dag vil Lourdes være den christelige Fromhed endnu langt dyrebare. I Sandhed! her er godt at være, og man vilde gjerne reise sit Telt her (Matth. XVII, 4). Man indaander her en Luft, smager her en Lykke, en Fred, en Sødhed, som ere en Forsmag paa Himlen. Den daglige Syssels Larm er her forstummet. Og ligesom histoppe de aandelige Legemer, tiltrods for deres store Mængde, ikke ville være i Veien og hindre hverandre indbyrdes: saaledes synes det ogsaa her, som om man ikke rørte anderledes ved hverandre end fra Sjæleus Side, og som om denne store Mængdes Sammenstimlen, ligesom i det himmelske Jerusalem, ikke havde anden Følge, end Alles Deeltagelse i Enhver enkelts Lykke. Med Lourdes forholder det sig som med Rom, som man aldrig forlader uden det Forsæt, uden det Haab, at komme igjen.

Ophøiede Frue og Himlens og Jordens Dronning! Du har her paa Din Maade beviist Dig som hørende til Hans Familie, som omgaaes sine ringeste Skabninger megot ærefuldt. (Viisd. XII. 8). „Gjør mig den Glæde“, sagde Du til dette fattige Barn — „gjør mig den Glæde at komme daglig herhen i fjorten Dage“.

Er det ikke den samme Indbydelse, o Maria, der ogsaa kommer til os, medens alle vor Sjæls Kræfter bestræbe sig for at holde os fast paa dette Sted og alle vort Hjertes Drifter kalde os tilbage hertil? Men vi høre ikke os selv til; tusinde Hindringer staae i Veien for os. Fra vor Side, o elskelige Moder, o beundringsværdige Moder, ville vi ikke gaae herfra uden at sige Dig: Viis os dog den Godhed at føre os endnu oftere end een Gang tilbage hertil! Og medens vi idag ligge her for Dine Fødder, o, „saa viis os dit Aasyn fra Klippens Revner, fra Fjeldvæggenes Skjul, og lad Din Røst tone i vore Øren“: *In foraminibus petrae, in caverna maceriae,*

ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis.

Thi allerede nu, forsaavidt det er forundt os at glæde os derved, „er Din Røst sød for os og din Skikkelse yndig“: Vox enim tua dulcis et facies tua decora. (Høis. II, 14). Som Frugt af denne Dag og denne Høitidelighed opnaa os alle Naaders Naade, et reent Levnets Naade! Vitam præsta puram. Jævn vore Stier til en lykkelig Reise! Iter para tutum, indtil vi, forberligede og halvt om halvt lyksaliggjorde ved Beskuelsen af Dit Aasyn blive benaadede med at skue Din Søn Jesus Christus Ansigt til Ansigt, og indtil Du engang tillader os — kronede af Hans og Din Haand — efterat vi have turdet tage Deel i Din Kroning her paa Jorden — at tage Deel i Din Glæde og Herlighed i den evige Salighed: ut videntes Jesum semper collætetur. Amen!

Kirkelige Efterretninger.

Posen. Den preussiske Regering har ladet Cardinal Ledochowski's Haandskrift photographere og tilsendt dette Facsimile til alle Postcontorer med Anmodning om at overgive alle Breve, hvis Adresse opviser en lignende Haand, til Statsprocuratoren, som har Ordre til at aabne dem, for at begrunde en Anklage for Statsforræderi. En smuk Brevhemmelighed!

Holsteen. Efter Kiel's „Kirchl. Amtsbl.“ vare iblandt Fødslerne i Provindsen 9 af 100 uægte, 89 af 100 Børn bleve døbte. Af Civilægteskaberne bleve omtrent 88 af 100 kirkeligt viede. Af blandede Ægteskaber var der 168. af hvilke 50 bleve viede af protestantiske Geistlige. Værst seer det ud i Altona, hvor der kun var 60 Daabshandlinger paa 100 Fødsler og ligeledes 60 kirkelige Vielser paa 100 Ægteskaber.

Paderborn. Den fra en ældgammel Familie nedstammende Riddergodseier Hermann v. Schierstedt fra Dahlen ved Gørzke (Regeringsdistrict Magdeburg)

er vendt tilbage til den katholske Kirke. To af hans Sønner have allerede for nogle Aar siden gjort det samme Skridt.

Bologna. De italienske Katholiker vilde for nogen Tid siden afholde en Congress under Hertug Salviatis Forsæde, hvori ogsaa Cardinal-Ærkebiskoppen tog Deel. De Liberale satte et Pøbelopløb i Scene for at forhindre Congressens Afholdelse; og da den alligevel kom i Stand, blev Cardinalen insulteret af den ved de Liberales Agitationer ophidsede Mængde. Myndighederne i Bologna, naturligviis Logens Creaturer, saae med korslagte Arme Pøbelen spille sin Rolle. Præfecten, for hvem Hertug Salviati beklagede sig, undskyldte sin Passivitet med, at han ikke havde Ret til at anordne Midler, der kunde forebygge Mængdens Udskeielser. Men nu mødte ogsaa Demonstranterne for ham, og den ædle Præfect gik paa Accord med disse Folk. Han bad dem, ikke at gaae over til Voldsomheder, hvorimod han ikke vilde forhindre dem i at pipe, hysse og hyle. Imidlertid vilde Pøbelen ikke gaae ind paa disse Betingelser og forlangte, at Congressen skulde forbydes. Da blev en Bataillon Soldater stillet til Præfectens Raadighed, og Salviati skulde paatage sig Ansvarer for mulig Blodugydelse. Naturligviis kunde han ikke indlade sig herpaa, da det er Regeringens Hverv at holde Orden, og desuden vare Skrigerne kun en Høb af de Liberales Høvdinge hvervede Skoledrenge og Lærlinge, saa at det slet ikke behøvedes at lade Soldater marchere imod dem. Saaledes blev da Congressen forbudt. Man seer heraf, hvorledes de toneangivende Partier i Italien vide at mage det, og hvor let det lykkes dem at sætte alle deres Planer imod Religionen igjennem, da Magthaverne omtrent uden Undtagelse ere Carbonari (Frimurere). Der er System i Sagen. Den hemmelige Sammensværgelse imod Christus og hans Kirke ytrer sig paa samme Maade i alle Lande, kun at den efter de forskjællige Folks Charakter, bærer et lidt forskjælligt Præg. Og dog vil det ikke lykkes at tilintetgjøre Kirken! Tvertimod. Den Gift, de Herrer blande, skiller kun de visne Lemmer fra Kirkens Legeme og renser Kirken fra Ukrudt, medens de gode Katholiker mere og mere hæve sig til et Heltemod, der sætter Verden i Forbauselse. Hvis det overhovedet var tilladt at være stolt, saa havde Katholikerne i disse Kjendsgjæringer en stedse rindende Kilde til en ædel og ophøiet Stolthed.

Leschnitz (Schlesien). Preusserne gjøre sig al tænkelig Uleilighed for at faae Statspræster, og de ere ikke lidet stolte af at have havt Held med Hensyn til 3 à 4 Personer. Men hvorledes Folket betragter disse Mennesker, der for Penge forraade deres Menigheder, sees af følgende Beretning: „Den første Søndagsgudstjeneste fandt Sted idag for en tom Kirke. Foruden en Gensdarm, som holdt Vagt ved Døren og to andre Politibetjente i Choret, vare tilstede: Borgermesteren, nogle Lærere, som man havde hentet fra fjerntliggende Sogne, 4 à 5 andre Embedsmænd og nogle Kvinder. Summa Summarum: 18 Personer. Derimod saae det ganske anderledes ud i Lisowa, en Filial af Jeschona. Store og Smaa vare ilede did tilvogns og tilfods fra Leschnitz, saa at Kirken ikko kunde rumme Mængden, og to Trediedel af de Tilstedeværende maatte forrette deres Andagt under aaben Himmel.

China, 5. August. Det chinesiske Blad „Solens Rigo“ bringer i sit Nr. for denne Dag følgende Enkeltheder om de Christnes Drab i Hiug-Kuoh-Fu: „Et Antal af omtrent 1000 sammenløbne Soldater og Vagabonder, i Spidsen for hvilke der stod nogle Officerer, trængte ind i den katholske Kirke under Gudstjenesten, mishandlede Præsten og opfordrede ham til at nedlægge sit Sjælesørgerembede. Præsten vægrede sig ved at gjøre det. Derpaa fulgte en Scene, der var gruppvækkende, og under hvilken uhørte Forbrydelser udførtes. Præsten blev piint og hugget i smaa Stykker. Ophavsmanden til de Christnes Nedsabling er en Militairmandarin, ved Navn Wu, der ikke lægger Skjul paa sit Had til den christne Religion.

Venezuela (Sydamerica). Den hervørende Kirkestrid, der truede med at udrydde Katholicismen, er nu bleven bilagt. Den officielle Avis bringer et Decret, hvorved de Præster faae Lov til at vende tilbage, som for deres Hengivenhed for Ærkebiskoppen af Caracas vare bleven landsforviste. En Rundskrivelse fra Indenrigsministeren meddeler Overeenskomsten med den hellige Stol. Dr. Ponte er udnævnt til Ærkebiskop af Caracas, Dr. Zerpa til Biskop af Merida, og Dr. Aguinagald til Biskop af Guarica. Præsidenten tilføier til denne Rundskrivelse, at man har Kirkens Overhoveds Retfærdighed og Viisdom at takke for den heldige Fred. Derefter synes det at være klart, at selv de smaa Tyranner i de sydamericanske Republiker bøje sig for Pius IX's Overlegenhed og Autoritet.

Flensborg, 26. October. „Flensborg Avis“, et dansk Blad, skriver: „Mange Læsere ville udentvivl glæde sig ved at erfare, hvormeget en Sagkyndig fandt sig tiltalt ved et Besøg i St. Franciscus' Hospital. En Gaardeier fra Als anbefalede et fattigt Barn til de gode Søstres barmhjertige Kjærlighed, og det var ikke forgjæves. Gjorde allerede Taleværelset et Indtryk af Gemytlighed, Fred og Ro, saa var dette dog især Tilfældet med Sygesalene. Man kunde umulig være i Tvivl om, at de syge smaa Børn være i de bedste Hænder og frie for al Sorg. Fra deres Billedark og deres Logetøi saae de smilende op til Søster M., gavede Besøgende Haanden, og alle Patienter, store som smaa, nødde den friskeste Luft, den tænkelig bedste Reuelighed og, frem for Alt, den forstandige, øvede og utrættelige Hjælp af Søstrene, disse lysende Forbilleder for de protestantiske Diaconisser. Hospitalets samvittighedsfulde Læge paaskjønner derfor meget disse Søstre. Her finder man intet Usandt, ingen hemmelig Længsel efter verdslig Lykke eller offentlig Roes, ingen hyklet Forsagelse. Hospitalet har imidlertid ingen Formue til at bestride sine betydelige Udgifter; kun sparsomt flydende Gaver og de ringe Erstatninger for de Syge muliggjøre dets Bestaaen. Disse Linier ere ingen Reclame, hverken for Gaver til Hospitalet eller for Katholicismen, men kun en retfærdig Mindelse om, at St. Franciscushospitalet er en Velgjerning for vor By og Omegnen.“ Det glæder os at kunne meddele vore Læsere denne Dom om katholske Søstre, og det saa meget mere, som den kommer fra en Dansk og vidner om de Danskes Retfærdighed, der tilskynder dem til aabent at udtale deres Overbeviisning, naar de cengang have faaet det rette Syn paa Tingene. „Germania“, af hvilken vi have taget denne Notits, har derfor gjort Danmark en Tjeneste ved at udbrede Flensborg Avis' Meddelelse over hele Tydskland.

Fra Rhinen. Kort før Valgene til Landdagen holdt Preusserne sig lidt tilbage. Men næppe ere Valgene forbi, førend de med fornyet Kraft begynde at inddrage de katholske Kirkegodser og plage baade Præster og Lægfolk. Men fremfor Alt udmærker Laudraaden i Wevelinghoven sig, som gjør Alt for at fylde Statens Pung med Katholikernes Eiendele.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde Torsdag den 14. December Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag præcis i Kassererens Bopæl.

Vincentiusforeningen.

Generalforsamling Søndag d. 10. December.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 10. December. 2. Søndag i Advent. Marias ubesmittede Undfangelse. 11. M. Damasus, Pave. 12. Ti. Vicelinus, Biskop. 13. O. (Fastedag) Lucia, Jomfru og Martyr. 14. To. Translation af den h. Jomfrues Huus til Loretto. 15. F. (Fastedag) Octav af Mariæ ubesmittede Undfangelse. 16. L. Eusebius, Biskop og Martyr.
N. B. Alle Onsdage og Fredage i Adventstiden ere befalede Fastedage.

Søndagen den 17. December. 3. Søndag i Advent.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andrews Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skrifftimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionsær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 47. Søndagen den 17de December. 1876.

Indhold: En protestantisk Diaconisses Omvendelse. Kirken. Den
katholske Kirke. Kirkelige Efterretninger: Rom, Hannover,
Aachen, Prensæn, Berlin, Mecklenburg, Baden, England,
London.

En protestantisk Diaconisses Omvendelse.

„North China Daily News“ af 29de December 1875
indeholdt følgende Efterretning: „Den 24de December er
Miss Jane Mac Leane, medlem af Mildney-Selskabet i
London og hidtil protestantisk Missionairinde i Schanghai
bleven optaget i den derværende katholske Kirke.“ Denne
saa ivrige, ja næsten fanatiske Protestantindes Conversion
gjorde strax den største Opsigt baade i Asien og i Europa,
og den modige Kvindes Adfærd bedømtes naturligviis
efter Enhvers Standpunct paa forskjellige Mander. Den
Ene saae deri en underfuld Virkning af den guddommelige
Naade — som det ogsaa i Virkeligheden er — og den
Anden et Resultat af Aandens Formørkelse eller de
„Ultramontanes Førførelseskunst“. Skjøndt nu alle „Nor-
disk Kirketidendes“ katholske Læsere ville være paa
det Rene med, hvad de skulle tænke om Miss Leanes
Conversion, og at det kun efter lang og haard Strid var
blevet hende muligt at komme til Sandhedens Erkjendelse,
saa troer Meddeleren af Nærværende alligevel med Føie

at kunne forudsætte, at det vil være Læserne velkomment, naar han her gjengiver en aldeles paalidelig Beretning om denne interessante Omvendelse, saaledes som en nærmere Bekjendt af Miss Leane fortæller den.

„Vi have den Glæde“, heder det i denne Beretning, „at see en protestantisk Missionairinde slutte sig til den sande Kirke, og hendes Omvendelse var en Virkning af en underfuld Naade. Miss Mac Leane hørte til Mildnaya-Diaconisernes Forening, der har sit Sæde i London og staaer under Ledelse af Miss Pennefather, en baade ved sin sociale Stilling og sin Rigdom fremragende Dame. Hun har samlet mange af Englands fremragende Damer, saavel Enker som Jomfruer, om sig, der bære et Slags Ordensdragt, næsten leve som katholske Nonner, og efter et Slags Noviciat forpligte sig til, i de saakaldte „Bibelskoler“ at undervise Børn og Kvinder enten i London selv eller i fjerne Lande, og til ligeledes at arbeide iblandt Matroserne. Miss Mac Leane var af sine Bedsteforældre bleven opdraget i Presbyterianernes Sect, hvor man havde indpræget hende denne stive Bekjendelses hele Stræng-
hed og indgydt hende en saadan Frygt, at hun indtil sit sextende Aar kun skjælvede ved Tanken om Gud. Naar hun t. Ex. havde plukket en Blomst paa en Søndag, saa tilbragte hun den paafølgende Nat søvnløs af Frygt for, at denne Vanhelligelse af Søndagen skulde have paa-
draget hende den evige Fordømmelse. I en Alder af sexten Aar hørte hun for første Gang en protestantisk Slægtning tale om Guds Godhed. Fra nu af læste hun Bibelen med noget større Tillid og begyndte at finde Smag i dens Studium, og den var i flere Aar hendes eneste Sjælenæring. Hun kunde saa at sige hele Bibelen udenad; men fremfor Alt fandt hun Behag i den hellige Johannes' Evangelium og Høisangen, skjøndt hun sagde om sidstnævnte: „Jeg veed her ingen tilfredsstillende For-
klaring; den var for mig kun et Billede paa vor Sjæls mystiske Forening med vor Frelser.“ Saaledes veeg da efterhaanden den nedtrykkende Frygt tilbage for Erkjen-

delsen af Guds Godhed, og hun fattede den faste Beslutning, at indvie ham sit Liv. Ogsaa hendes Tvillingsøster deelte den samme fromme Længsel.

Da Miss Jane (Joanna) Mac Leane indviede sig til Gud, faldt hende den Tanke ind, ved et Løfte at bringe sin Jomfruelighed som et Offer til Gud, men hendes gamle Frygt skræmmede hende tilbage fra dette Offer, og hun vowede kun at give en simpel Forsikring derom, som hun hver Dag anbefalede til Guds Beskyttelse. Det følgende Aar havde hendes Søster den samme Indskydelse og aflagde i Virkeligheden et høitideligt Løfte om at ville leve i jomfruelig Kydskhed, uden dog at sige et Ord derom til Jane. Ikke længe derefter gjorde begge Søstre, sytten Aar gamle, Bekjendtskab med Miss Pennefather og indtraadte i Diaconissernes Noviciat. To Aar senere bad Miss Jane om at sendes i Mission til China, og hendes Bøn blev opfyldt. Først arbejdede hun i et District, hvor der kun boede Europæere. Hun boede i Huset hos en protestantisk Geistlig og begyndte at studere det chinesiske Sprog. Men hun stod der saa forladt og saa i „Ordets Tjenere“ kun „almindelige, efter Vellevnet higende Verdensmennesker“, og deres Maade at leve paa nedtrykte hendes ærlige Sjæl saa dybt, at hun blev syg og maatte sendes til Schanghai.

Men ogsaa der saa Diaconissen saare lidet Trøsteligt. De derværende protestantiske Missionærers Maade at leve paa skulde kun stadfæste de bedrøvelige Erfaringer, hun allerede havde gjort paa sit tidligere Virksomhedssted. Men alligevel udslukkedes hendes Nidkjerhed og Kjærlighed til de uødelige Sjæle ikke; hun fortsatte sit Studium af det chinesiske Sprog og skrev til sin Søster mange Breve, saa fulde af apostolisk Begeistring, at ogsaa denne fandt sig foranlediget til at reise til China. Imidlertid var Jane kommet sig noget i Schanghai og blev nu sendt til det Indre af China, hvor hun, foruden at gjøre Forsøg paa at indvirke paa Chineserne, i Forening med sin Søster ivrigt studerede Sproget. Men snart faldt

begge Søstrene i en Sygdom. Miss Jane var nær ved at fortvivle, hendes Hjerter var lukket for enhver Trøst, og dog følte hun, at Gud havde særegne Hensigter med hende. Begge Søstrene vendte tilbage til Schanghai. Der kom Jane sig snart, medens hendes Søster Margarethe endnu blev mere lidende og tog Bolig hos en protestantisk Præst. Jane bosatte sig nu for stedse i Schanghai og aabnede der sin Londoner-Missionsvirksomhed. Hun bestyrede en Skole for Voksne, som hun underviste i Bibelen og i det engelske Sprog, og indrettede forskellige Classer for chinesiske Børn og Forsamlinger for Kvinder. Men alle disse Arbejder og navnlig hendes Omgivelse tilfredsstillede ikke hendes Hjertes Trang. Nedbøiet af Følelsen af at være adskilt fra Gud, begav hun sig ofte paa Veien, for at hente sig Kraft og Lys i sine Sjælekampe hos dem, som kaldte sig „Guds Sendebud“, men stedse vendte hun tilbage, uden at have opnaaet det Ønskede. Ja hun følte sig endog fristet til at opgive sin Vane at søge til Kirken, i den Grad oprørte Alt. hun saa og hørte der, hendes Sjæl. „Er det virkelig Guds Tjenere?“ spurgte hun sig selv, og en hemmelig Fortvivlelse bemægtigede sig hendes Hjerter. Johanne trak sig da fuldstændig tilbage fra enhver ydre Gudsdyrkelse og tilbragte istedet derfor en stor Deel af Dagen, ja endog af Natten med at læse i Bibelen, bede og udgyde bitre Taarer. For tre Aar siden indelukkede den oprigtigt efter Sandheden søgende Sjæl, da hun endnu mere end sædvanlig nedtryktes af Trøstesløshed, sig fuldstændigt i otte Dage, fjernede endog sin Tjenestepige, og indviede hele denne Tid udelukkende til Bønnen. Hun opsagde den protestantiske Mission sin Tjeneste og besluttede sig til at fremme det Gode efter egen Indskydelse. Hun opsøgte da sin Sognepræst og meddeelte ham, at for Fremtiden kunde hun ikke mere modtage Penge af ham, fordi man ikke skal gjøre Guds Gjerning for Penge. Hun vedblev at undervise i sin Skole, og blev der understøttet af en Dame, som dengang ledede Matrosernes

Underviisning. Denne Dame stod i Samkvem med os og havde ofte talt til os om Miss Leane og ligeledes til Miss Leane om os. Hun vilde gjøre sin Veninde bekendt med os, men denne modsatte sig det — Naadens Time var endnu ikke kommet.

Begge Damerne viste den samme Hengivelse til Gud og Sjæleiverens Gjerninger; men deres Medvirkning med Naaden var heelt forskjællig. Den Ældre blev snart kold. Skjøndt hun ofte nok havde sagt, at, hvo som vil indvie sig til Guds Tjeneste, maa være fri for ethvert jordisk Baand, knyttede hun dog et nyt Bekjendtskab. Anmeldelsen om hendes Giftermaal vakte en Deel Opsigt selv blandt Protestanterne, disse nidkjære Modstandere af det katholske Coelibat. Men for Miss Leane og hendes ærlige Hjerte var dette andet Ægteskab ligesom et Banesaar. Hun havde oprigtigt troet paa sin Venindes Iver og gjorde Alt for at holde hende tilbage fra den nye Forbindelse, men blev en Prædicant i Ørkenen.

Fra nu af trak Diaconissen sig endnu langt mere tilbage og udelukkede sig endnu mere fra Omverdenen, navnlig undgik hun alt Samkvem med de protestantiske Prædicanter, i hvem hun kun saae Leiesvende uden Tro. Hun valgte et lille eensomt liggende Huus i det franske Kvarteer, hvor hun med endnu større Iver indviede sig til Læsning af Bibelen, til Skolen og til Bønnen. I Oprøret af 3die Mai 1874 blev hun af Chineserne holdt for en fransk Dame, paa en brutal Maade slæbt ud af sin Bolig, mishandlet og indespærret i en Theeboutik. Her forberedte hun sig paa Døden. Men paa hendes Forsikring om, at hun var en Englænderinde, blev hun snart sat i Frihed og ført til sine Landsmænd. Hendes Heltemod og høihjertede Opoffrelse ved den Leilighed synes at have neddraget Guds Naade over hende, og med hver og Dag følte hun sig mere hendraget til Bønnen. Paa den Tid mærkede hun et Kald til et mere fuldkomment Liv; det forekom hende, som om Vorherre

krævede noget af hende, som kun Hans Naade var istand til at udføre.

En Dag indbød en Veninde hende til en Kjøretour og til et Besøg i St. Josephs Institut i Schawei. Johanne vægrede sig i Begyndelsen derved, som hun hidtil havde vægret sig ved at besøge nogen katholsk Anstalt paa Grund af, at hun holdt Katholicismen for Vildfarelse. Men tilsidst kom Diaconissen alligevel med sin Veninde til Schawei. Næppe havde hun betraadt Huset, førend hun følte sig tiltrukken paa den meest levende Maade. Alt syntes hende at være godt, sandt og reent; og hun følte en levende Trang til at tilstaac dette Indtryk for den Søster, der viste begge Damerne omkring. Protestantinden opkastede ængstelig en Række af Spørgsmaal, og, som hun siden indrømmede, følte hun under hele Besøget en dyb Beskæmmelse paa sine egne og sine Religionsfællers Vegne. Carmeliterindernes lille Klokke lagde iblandt andet særdeles Beslag paa hendes Opmærksomhed; hun lod sig forklare, hvad der var Hensigten med denne Klokke og sagde derpaa*): „Hvilket beundringsværdigt Liv! Hvor lykkelige maae disse Sjæle ikke være; her er det, jeg leder efter!“ Nu havde endelig Kampens og Seirens Time slaaet for denne høimodige Kvinde.

(Fortsættes.)

*) Carmeliterinderne læse, som bekjendt, hver Dag Brevioret i Choret, og en lille Klokke kalder Søstrene sammen.

Kirken.

Vi have lært Gud at kjende ved Jesus Christus, og Jesus Christus ved Kirken. Kirken fører os til Guds Søn, vor Frelser, ligesom Han fører os til Gud sin Fader. Uden Jesus Christus er der ingen sand Gud, uden Kirken ingen sand Christendom. Det Ord Kirke har tre Betydninger, der igjen ligesom flyde over i hverandre. 1) Samfundet af alle fornuftige Væsener, som kjende den sande Gud og ved Religionen staae i Forbindelse med ham, hvad enten de befinde sig i Himlen eller paa Jorden eller i Skjærsilden. I denne Forstand ere vi alle Medlemmer af Kirken. 2) Den aandelige Myndighed, som Christus har grundlagt, for blandt Kirkens Medlemmer at bevare den sande Tro, Eenhed, Enighed og Hellighed. I denne Forstand betyder Kirken Paven og Biskopperne og Præsterne. 3) Endelig det synlige Tempel, hvor Kirkens Medlemmer forsamle sig paa bestemte Dage, for under deres retmæssige Hyrder at ære Gud ved en offentlig Tilbedelse, og for at høre Evangeliets Forkyndelse. Her talo vi ikke videre om denne tredie Betydning.

Kirken er altsaa et stort Samfund og ligesom Guds Familie her paa Jorden. Denne store hellige Families Fader er i Himlen; det er Gud selv, vor Herres Jesu Christi Fader, som derved, at hans eenbaarne Søn gjorde sig til vor Broder, har forvandlet os fra sine Undergivne til sine Børn. Og vor himmelske Fader og Broder, saavel som vor elskede Moder, den h. Jomfru Maria, vente os alle Tre i vort sande og rette Faderhuus, det himmelske Paradis. Kirken er altsaa et Fredens og Lyksalighedens Samfund paa Jorden og i Evigheden.

For at lede os sikkert paa den Vei, der fører til denne Lykke, har Jesus Christus i denne Verden givet os en synlig Fader, den h. Petrus' Efterfølger, Jesu Christi Statholder, det christne Folks Overhyrde, den sande Troes ophøiede Lærer, den nye Pagts Ypperstepræst, og det Baand der forener alle Troende.

„Du er Petrus“, sagde Guds Søn til den første Pave, „og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Magt skal Intet formaae imod den. Dig overgiver jeg Himmeriges Nøgler. Hvad Du binder her paa Jorden skal være bundet i Himlen, og hvad Du løser her paa Jorden skal være løst i Himlen.“ Der gives altsaa kun en eneste sand Kirke her paa Jorden, som har guddommelig Indstiftelse og uforgængelig Varighed, og det er den Kirke, som har den h. Petrus og hans Efterfølgere til Overhoved, den almindelige eller katholske Kirke, hvis Midtpunkt er Rom, den h. Petrus' Stad.

Der gives kun een Pave paa Jorden, ligesom der kun er een Gud og een Christus, og vi maae vandre under hans Veiledning, for at være sikkre paa at høre til Guds Familie.

Ligesom Christus fordem forenede Apostlene med den h. Petrus, saaledes har han forenet Biskopperne med Paven, som hans Medhjælpere i det kirkelige Hyrdeembede. Naar altsaa vore Biskopper ere katholske, det vil sige forenede med Paven i Tro og Lydighed, ere vi forpligtede til at adlyde dem ligesaafuldt som Paven, ja som Jesus Kristus selv, og de ere ligeoverfor os Guds Stedfortrødere. Under dem staae Præsterne, som hjælpe dem i deres hellige Kald, prædike Guds Ord for de Troende, forvalte Sacramenterne, feire det hellige Messeoffer, forrette de øvrige Tjenester ved den offentlige Cultus, og arbeide saaledes hen til det store Værk, Sjælens Frelse.

Saaledes er Kirken, den kjære Guds store og hellige Familie, Frelsens Ark, den fredelige og uovervindelige Hær, som gennem en Række af Aarhundreders Kampe trods alle Helvedes Angreb feirer sine Triumpher i det himmelske Paradis.

Den katholske Kirke.

Lader os endnu dvæle nogle Øieblikke ved den store Grundsandhed: den katholske Kirkes Guddommelighed. Med dette Navn benævner man de Christnes store alle Folkeslag omfattende Samfund af Jesu Christi Disciple. Vi have ovenfor seet, at den eneste sande Religion er den christelige, der kaldes saaledes, fordi Jesus Christus er dens Overhoved, dens Herre, dens Gud.

Under sit Liv her paa Jorden valgte Jesus Christus tolv Disciple, som han kaldte Apostle, det vil sige Udsendige, og han udvalgte en af disse tolv, Apostlen Petrus, til deres Overhoved, naar han ikke mere var her paa Jorden.

Det var til dem, og i Særdeleshed til den h. Petrus, deres ophøiede Overhoved, at han betroede sin Lære. Han gav dem sin aandelige Myndighed, befalede dem at prædike den christne Lære i hele Verden, at vinde Sjæle for ham, og lovede dem og deres Efterfølgere sin vedvarende Bistand indtil Tidernes Ende.

I denne Hensigt sendte han dem ti Dage efter sin Himmelfart den Helligaand, for at Den skulde forblive hos dem og deres Efterfølgere alle Dage. Den er Sandhedens Aand, som forhindrer det christne Folks Hyrder i at falde i Vildfarelser med Hensyn til Troen; Hellighedens Aand, som helliggjør dem selv og helliggjør de Mennesker, som lærvilligt lytte til deres Røst; Styrkens Aand, som bevarer Jesu Christi Værk, og lader hans Kirke seire over alle Helvedes og denne Verdens onde Magter.

Den h. Petrus og Apostlene opfyldte trofast Jesu Christi Befalinger, og udbredte sig over hele Jorden for der at prædike den sande Religion. De døde Alle som Martyrer; de vare de første katholske Biskopper, og i alle de Lande, hvor de prædikede, indsatte de Biskopper og Præster, hvis Efterfølgere de nuværende Præster og Biskopper ere.

Den h. Petrus, Apostlenes Overhoved, var den første Biskop i Rom, hvor Kaiser Nero lod ham korsfæste under den første Christenforfølgelse. Roms Biskop er den h. Petrus' Efterfølger, Arving til Jesu Christi Forjættelser til Petrus. Man kalder ham Pave, d. e. de Christnes Fader. Paven er den christelige Religions Overhoved, Jesu Christi Statholder her paa Jorden, Troens ufeilbare Lærer, og alle Herrens sande Disciples Overhyrde. Ingen kan skille sig fra ham uden tillige at skille sig fra Jesus Christus. Hvad han befaler, er det Samme, som om Jesus Christus befalede det, hvad han forbyder og fordømmer, er det Samme, som om Jesus Christus fordømte og forbød det. Paven er Midtpunktet i de Troendes Samfund, som ifølge sin Myndighed samler denne store over hele Jorden udbredte Menighed til een Hjord, een Familie, en eneste Kirke. Saaledes gives der kun een sand Kirke: den som styres af Paven.

Intet er saa let som at erfare, om man bekjender sig til den sande christne Tro. Man behøver kun at spørge sig selv, om man har Jesu Christi Statholder, den katholske Kirkes Overhoved, til sin aandelige Fader og Overhoved.

Paa denne Maade har vor guddommelige Frelser givet os et simpelt Middel til at overbevise os om, at vi besidde den sande Tro.

Han sar sagt til den første Pave: „Du er Petrus, paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Magter skulle Intet formaae mod den. Til Dig overantvorder jeg Himmeriges Nøgler; Alt hvad Du binder her paa Jorden, skal være bundet i Himlen; Alt hvad Du løser her paa Jorden, skal være løst i Himlen.“ Kan noget være klarere end dette ophøiede Tilsagn? Jesus Christus grunder en Kirke, thi han siger min Kirke; han grunder kun een, thi han siger min, ikke mine Kirker.

Og denne ene sande Kirke, som har bevaret den sande Religion, hvilken er nu det? Den, som er grundet

paa den h. Petrus, den som bliver regeret af den h. Petrus, den romersk-katholske Kirke, hvis Overhoved er Paven, den h. Petrus' Efterfølger, og i hvis Samfund han danner Midtpunktet.

Det er altsaa til Paven og de katholske Geistlige, man skal henvende sig, naar man vil undervises i den christne Troes Læresætninger. De alene have af Jesus Christus faaet den Mission og Fuldmagt, at prædike den christne Lære, kun de alene bevare den reen og uden Vildfarelser, takket være den Helligaands uafbrudte Bistand. Enhver Anden, som giver sig af med at undervise i Religionen er uberettiget dertil, han er en vanhellig Usurpator. (Saaledes ere f. Ex. de schismatiske Præster. Saaledes ere ogsaa alle andre ikke-katholske Præster.) Selv en katholsk viet Præst kan ei forkynde Guds Ord uden særligt at være beskikket dertil af sin Biskop.

Den katholske Kirke er altsaa det store Samfund af Christne, som, under Ledelse af Paven og Biskopperne, bekjende den sande Religion og besidde den i dens Reenhed, som kjende og udøve Guds Lære, og saaledes vandre ad Veien til Paradiset, hvor den forklarede Jesus Christus venter dem.

Den h. Cyprianus, som var Ærkebiskop og tillige Martyr, sagde for 1600 Aar siden: „Ingen kan have Gud til Fader, som ikke tillige har Kirken til Moder.“

Lader os derfor være Kirkens Hyrder, fordi de ere Guds Udsendinge. Lader os bære Afsky for de gudsbespottende Angreb, som Gudsfornægterne udslynge mod dem, lader os lytte til deres faderlige Røst, lader os være opmærksomme paa deres Underviisning. Jesu Christi Ord ere følgende: „Gaaer ud og lærer alle Folk, lærer dem at holde mine Bud, og see, jeg er med Eder indtil Dagenes Ende; hvo som troer, skal blive salig, men hvo som ikke troer han skal fordømmes“ (Matth. 28, 19. 20).

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den afdøde Statssecretair Cardinal Antonelli har faaet en Efterfølger i Cardinal Simeoni, hidtilværende Pronuntius i Madrid. Giovanni Simeoni blev født den 27de December 1816 i Pagliano og udnævnt til Cardinal den 17de September f. A..

Hannover. „Osnabrücker Zeitung“ bringer følgende Efterretning om den orthothoxe Pastor G. i Engter's Forsøg paa at gennemføre Øreskriftemaalet i den luther-ske Kirke: „Pastoren knyttede i en Prædiken, han den 22de October holdt, til sin Formaning om, hyppigt at gaae til Alters, en Opfordring til at forberede sig dertil ved et angerfuldt Skriftemaal under fire Øine, fordi den Geistlige „kun efter et saadant kunde tilsige en gyldig Syndsforladelse og tale virksomme Trøstens Ord“. Enhver kunde stole paa den største Taushed fra Pastorens Side, og derfor skulde Enhver bidrage Sit til, at den gamle Skik, som allerede bestod for mere end tusinde Aar siden, blev gennemført i Kirken; og Formaningens sluttedes med det Ønske, at „Ingen vilde modtage Nadveren uden et saadant Skriftemaal.“ — Det var vistnok spildt Uleilighed fra Pastorens Side; men det er dog glædeligt at see en alvorlig Mand anerkjende Skriftemaalots Vigtighed, og at han ikke istemmer den gængse Usandhed, at det først blev paabudt Katholikerne paa Lateranconciliet 1215. Derfor skal det tilgives ham, at han ikke har sagt den fulde Sandhed, nemlig at „denno Skik“ har bestaaet i over atten hundrede Aar.

Aachen. Ærkebiskoppen af Cöln har tidligere betalt gamle emeriterede Præster en Pension; men den preussiske Regering betaler den ikke mere, skjøndt den ved Lov og Tractater er forpligtet dertil. For kort Tid siden fik saaledes en gammel Præst paa et Andragende om, at faae sin Pension udbetalt, følgende characteristiske Svar: „Jeg beklager paa Deres behagelige Skrivelse at maatte svare Dem, at jeg ikke seer mig istand til at præstere nogen Betaling, fordi Dotationsfonden, af hvilken De fik Deres Pension, er uden Midler paa Grund af, at Staten tilbageholder sine Bidrag. Jeg overlader det til Deres Afgjørelse, om De vil ansøge hos Ministeriet om, at Deres Pension maa betaales Dem under den Betingelse, at De afgiver en skriftlig Erklæring om,

at ville holde Dem Statslovene efterrettelig.“ Schnitzler, kgl. Regeringsraad. Altsaa: Hvo som vil komme i Besiddelse af sine Rettigheder maa først brændemærke sig selv som en Niding. Thi det gjør jo Enhver, der anerkjender, at Staten har Ret til at give Love, der stride mod det syvende Guds Bud.

Preussen. „Erml. Ztg.“ bringer følgende mærkelige Forklaring af Ordet „tilstrækkeligt Antal“ („erhebliche Anzahl“). Det er nemlig bekjendt, at efter den saakaldte preussiske „Gammelkatholikerlov“ er det overladt til Overpræsidenten for en Provinds at afgjøre, om et Antal af Gammelkatholiker er tilstrækkeligt („erhoblich“), til af Præsidenten at kunne forlange Medbenyttelse af en katholsk Kirke, hvilken da bliver ubrugelig for Katholikerne, fordi de ikke tør holde Gudstjeneste i en ved Sacrilegier vanæret Kirke. Overpræsidenten i Königsberg har nu erklæret, at 20 Gammelkatholiker i Braunsberg er et tilstrækkeligt Antal, og at de have Ret til ved Politicts Hjælp at sætte sig i Besiddelse af den katholske Kirke, som tilhører en Menighed paa 9000 Katholiker. Den samme Overpræsident bestemmer, at Missionssognet Hohenstein, som har over 1000 Katholiker, ikke har et tilstrækkeligt stort Antal for at kunne faae Tilladelse til at bygge sig en Kirke ved egne Midler, eller rettere til at købe sig et Magasin for at omdanne det til en Kirke. Denne Overpræsident bestemmer endvidere, at Menigheden i Willenberg, Kreds Ørtelburg, ikke tør bygge sig en Kirke paa egen Grund og med egne Penge, „fordi et Antal af 1000 Katholiker ikke er tilstrækkeligt (erheblich) for at kunne fordre en egen Kirke. I Cöln er et Antal af 50 Gammelkatholiker tilstrækkeligt, og Overpræsidenten for Rhinprovindsen berøver 10,000 Katholiker deres Sognekirke (St. Gereon). Deraf kan man slutte sig til, hvilken Slags Folk Gammelkatholikerne ere, da de finde saadanne Medhjælpere, der uden Skam træde alle Begreber om en paritetisk Stat, hvilket Preussen jo efter Forfatningen skal være, under Fødder.

Berlin. „Allg. evang.-luth. K. Ztg.“ omtaler en ny Maade at „evangelisere“ Frankrig paa. En Bibelvogn, som tjener til Bolig for en Colporteur og hans Kone, drager igjennem de forskjellige Departementer og besøger navnlig Markederne, fordi man saaledes har den bedste Leilighed til at sælge og bortforære Bibler. Dette Foretagendes Omkostninger have beløbet sig 11,891 Fr. fra

13de Marts 1874 indtil 13. Marts 1875. Bibelvognen har i Aaret 1875 tilbagelagt 7000 Kilometre i det vestlige Frankrig, igjennem sex Departementer, i hvilke Colporteurere har solgt 53 Bibler, 6,287 nye Testamenter, 3,431 Evangelier til 2 Sous og bortforæret 61,000 Evangelier. I Neufchatel i Schweits har det Selskab sit Sæde, som paa denne lidet sømmelige Maade troer at kunne vinde de katholske Frankmænd for Protestantismen. Til Ære for „Allg. evang.-luth. K. Ztg.“ skal det her bemærkes, at Bladet holder denne Fremgangsmaade for i det mindste „besynderlig“ (eigenthümlich).

Mecklenburg. Nylig meente en ung Protestant, at den Tid var kommen, da man vilde gennemføre det hemmelige Skriftemaal i den storhertugelige Mecklenburg-Strelitzske protestantiske Landskirke. En Discipel af Gymnasiet i Nybraundenburg, der allerede havde absolveret de skrivlige Prøvearbejder for sin Afgangsexamen, var af en Studiefælle bleven forført til en usædelig Gjerning. Samvittighedsnag foranledigede den unge Mand til udførligt at skrifte sine Synder for Hr. Pastor primarius Milarch, som nu strax anmeldte Sagen for Gymnasiets Directeur. Saaledes maatte denne frivillige Bekjender bøde for sin Forseelse med ufrivillig Bortgang fra Gymnasiet, naturligtviis uden Maturitetsvidnesbyrd. Historien behøver ingen Commentar. Naar man ikke engang kjender den naturlige Lov, som forbyder at røbe det, som en Embedsmand i Medfør af en Embedsgjerning har faaet Kundskab om ved Meddelelse af en Anden, der søgte sine Tvivl løste eller sine indre Fred gjenoprettet: hvorledes kunne da protestantiske Geistlige tænke paa, at der er en Mulighed for Gjennemførelsen af Skriftemaalet?

Baden. De saakaldte gammelkatholske Præster synes omsider at blive kjede af deres Gammelkatholicisme. Her i Baden have vi allerede flere, som ere vendte tilbage til deres Moderkirke. De have lagt sig Frelserens Ord paa Hjerte: „I skulle kjende dem paa deres Frugter.“ Thi da Gammelkatholikerne opvise et saa stort Antal skabede Faar, saa kunde de nok overbevise sig om, at Sandheden ikke kan være hos dem, og de vendte derfor tilbage til den katholske Kirke, Sandhedens Støtte og Grundvold. I. Tim. 3 17.

England. Ikke altid lykkes det at holde Øinene lukkede for Sandhedens Lys. Et Beviis herpaa giver et protestantisk Tidsskrift i England, „Edinborger Reform“.

som skriver om den katholske Kirke Følgende, der, bortset fra nogle protestantiske Fordomme, træffende skildrer den romersk-katholske Kirkes Fasthed og Urokkelighed: „Der gives og der gaves aldrig et Værk af menneskelig Politik(!), som saa meget fortjener at paaskjønes som den romersk-katholske Kirke. Dens Historie forbinder Menneskeslægtens tvende Culturperioder med hinanden. Der gives for Tiden ingen Anstalt, som i dens egen Historie kunde føre vor Betragtning tilbage til hine Tider, da i Rom Dampen af de hedenske Ofres Blod opsteg fra Pantheon og i Colosseum, hvor Leopardter og Tigre bleve hidsede paa deres Bytte. De stolteste Fyrsteslægter ere kun fra igaar, naar man sammenligner dem med Pavernes Rige. Vi kunne forfølge deres Række i en uafbrudt Kjæde fra den Pave, som kronede Napoleon I. i det nittende Aarhundrede, indtil ham, som i det ottende Aarhundrede satte Kronen paa Frankerkongen Pipins Hoved; ja endnu langt høiere op i Sagagens Mørke udstrækker sig Pavernes Rige. (Denne Sætning vidner rigtignok om den protestantiske Forfatters aandelige Mørke, hvori han taber Historiens lysende Sandhed af Syne. Thi i Pavernes Historie ere ikke andre Fabler end dem, som Katholikernes Fjender have lavet.) Republikken Venedig indtager med Hensyn til Alderen den anden Plads. Men den synes ny i Sammenligning med Pavedømmet. Den er forsvunden for længe siden, men Paverne ere der endnu. Pavestolen staaer endnu den Dag idag og ikke i en Tilstand af Førfald; den er ingen Ruin fra gammel Tid; den viser Livsfylde og Ungdomskraft. Den katholske Kirke sender endnu stadig sine Missionairer til alle Verdensdele, og disse ere besjælede af ikke mindre Iver, end hiin Augustinus, som gik iland ved Kysten af Kent, og endnu stedse byder den de fjendske Magthavere sin Pande, og det med det samme Mod, med hvilket den traadte op imod en Attila.“

London. Den anglicanske Ærkebiskop af Canterbury, Dr. Tait, holdt nylig i Dower en mærkelig Tale. Den høie Herre befandt sig i den nævnte Stad for der at afholde Visitats, ved hvilken Leilighed han da ytrede, at Antallet paa Conversionerne til den romersk-katholske Kirke overgik langt det i alle andre Epoker. Han angav ogsaa Grunden til dette mærkelige Phænomen, og den er, at Protestanterne ikke kunne enes om hvad der skal troes og ikke troes. Skade, at den ærede Taler ikke

ogsaa er kommen under Veir med, at det er umuligt, at Vranglæren kan blive den samme, og at Frafaldet fra den af Christus stiftede Kirke kun kan frembringe Strid og Splid, saasnart den verdslige Myndighed hører op med at kvæle enhver Afvigelse fra den officielle Lære ved Voldsgjæringer.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17. December. 3. Søndag i Advent. — 18. M. Forventning af Frelserens Fødsel. 19. Ti. Thimotheus og Maurus, Martyrer. 20. O. (Fastedag) Philogonius, Biskop. 21. To. Thomas, Apostel. 22. F. (Fastedag) Ischyron, Martyr. 23. L. (Fastedag) Thorlax, Biskop.

Onsdagen d. 20., Fredagen d. 22. og Løverdagen d. 23. December ere Tamperdage og derfor befalede Fastedage.

Søndagen den 24de December. 4. Søndag i Advent og Vigilie til Julefesten.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efter m. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skrifttetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaar hver Søndag. Abonnement, 1 Krone
Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt
hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31
1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 48. Søndagen den 24de December. 1876.

Indhold: En protestantisk Diaconisses Omvendelse. Om en christelig Høitideligholdelse af Julefesten. Politisk Overblik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Kjøbenhavn: Taksigelse.

En protestantisk Diaconisses Omvendelse.

(Fortsat fra Nr. 47.)

Den følgende Dag bad hun om at turde gjøre en Visit i St. Josephs Søstrenes Huus i Schanghai. Forstanderinden modtog hende og hendes Ledsagerinde med Venlighed og lod dem vise omkring i Huset. Miss Mac Leane spurgte om adskillige Ting vedrørende den katholske Religion og fik simple og enfoldige Svar derpaa, som opfyldte hende med Glæde og Rørelse. Siden sagde hun, at allerede Huusklokkens Toner havde beroliget hende og paa en Maade tilraabt hende de Ord: „Her vil du finde hvad du søger.“ Hun tilkjendegav sit Forsæt om at ville gjentage sin Visit; men der gik dog nogen Tid, førend hun udførte det. Da hun for første Gang talte i Eeum med Forstanderinden, udfoldede Samtalen sig til en formelig Forhandling om Religion, og hendes til geistlige Spørgsmaal vante og for Lidenskaber frie Sjæl opfattede strax den fremstillede Sandhed og erklærede sig for beseiret paa alle Punkter.

Under en senere Samtale forsøgte Diaconissen paa en alvorlig Kamp, for i det mindste at kunne give sig selv det Vidnesbyrd, at hun ikke uden Modstand havde kastet Vaabnene bort. Samtalen dreiede sig om den den allersaligste Jomfru tilkommende Ærefrygt, Helgenernes Paakaldelse og om Skærsilden. Guds Naade oplyste hende; hun kunde ikke modsige, men overgive sig vilde hun ikke, og hun bortfjernede sig meget bekymret og nedslaaet. Den indre Fred, som hun for tre Aar siden troede at have fundet i sin protestantiske Bekjendelse, var forsvunden og var bleven afløst af en velgrundet Frygt for, at hun ikke kunde henregnes til den gode Hyrdes Hjord. Hun følte sig tilskyndet til en gjentagen Samtale med Nonnen, hvis Minde forfulgte hende Dag og Nat; men af Frygt for Djævelens Snarer ventede hun og bad.

Efter nogen Tids Venten besluttede hun sig til et nyt Besøg, ligesom tvungen af en Magt, der var stærkere end hendes Villie. Dengang stillede Forstanderinden ligefrem det Spørgsmaal til hende: „Kan De med god Samvittighed troe, at De er i Besiddelse af Sandheden, og at Katholikerne ere hildede i Vildfarelse?“ Diaconissen forsøgte at give et bejaende Svar, men formaaned ikke at bringe det over sine Læber. Derpaa forelagde Forstanderinden hende de Bibelsteder, som indeholde Hovedlærdommene om Kirken, og beviste, at Ordenes Indhold kun kunde anvendes paa den katholske Kirke. „Thi“, sagde hun til hende, „et Hovedkjendemærke paa Jesu Christi Religion er Eenheden, som den katholske Kirke ene og alene er i Besiddelse af. Protestantismen derimod er Splidagtigheden selv, saaledes som det ikke kan være anderledes med en menneskelig Indstiftelse, der ikke har et af Gud indsat Overhoved.“ Denne Bemærkning bedrøvede Miss Leane dybt. „Det er sandt“, udraabte hun, „Deres Ord bære Præg af Sandhed. Jeg veed ikke noget at sige derimod; men jeg er opdraget i Protestantismen, skjøndt vore Geistlige ikke ere hvad jeg tænker mig ved Apostle.“ — „Velan“, fik hun til Svar, „hvis De vil

finde Sandheden, saa frasig Dem Deres Fordomme, ydmyg Deres Hjerte og bed! Bed om Lys og frasig Dem den taabelige Mening, at kunne naae til Lyset ved egen Anstrængelse; den største Hindring for en Protestants Omvendelse ligger i hans Vankundighed og Hovmod.“

Efter denne Samtale fjernede Miss Leane sig saa urolig som nogensinde. Hun vilde bede, men en uimodstaaelig Angst bemægtigede sig hende, som om denne Bøn var en Fornærmelse imod Gud, der havde aabnet Bibelen for hende. En indre Kamp gjorde den Søgende heelt syg, og det var kun med Møie, at hun opmandede sig til den Beslutning: „jeg vil bede, som man har tilraadet mig; hvis det er Synd, saa vil Gud belære mig ved en Hjem søgelse, som jeg gjerne vil modtage.“ Hun begyndte altsaa at bede, og tvang sig til at holde ud i Bønnen. Hun opgav sine Besøg hos Forstanderinden, medens hun dog vedblev at sende hende mange Hilsener.

Under disse Prøvelsens Dage indtraf den Høitidelighed, som blev foranstaltet for at efterkomme Pius IX.' Ønske om at indvie sig til Jesu guddommelige Hjerte, den 16de Juni, Aarsdagen for den salige Maria Margaretha Alacoque forundte Aabenbarelse. Børnene i Institutet forberedte sig til den omtalte Høitidelighed med stor Iver, og Miss Leane skulde overvære den. Hun blev indbudt ved en venlig Skrivelse, som ledsagedes af et Billede af Jesu Hjerte.

Da hun fik dette Brev, blev det paa eengang lyst i hendes Sjæl. Alle Forklaringer, man hidindtil havde givet hende, syntes hende at være det bare Mørke i Sammenligning med det guddommelige Lys, der oprandt for hende under Betragtningen af dette Billede. Medens hun betragtede Billedet, troede hun at høre disse Ord: „Et menneskeligt Væsen kan bære sin Gud i sit Hjerte.“ Men alligevel tog hun ikke imod Indbydelsen; hun ønskede at lade sig lede ene og alene af de indre Indskydelser hun følte, uden al ydre Paavirkning. I otte Dage følte hun Modbydelighed for Spise, hun kunde ikke sove, ja

hun formaaede end ikke at bede. Kun den ene Tanke beskæftigede hende: „Den levende Gud nærværende i et dødeligt Væsen!“ Efterat denne Følelser Storm havde lagt sig noget, besøgte hun Forstanderinden igjen, uden dog at sige et Ord om sin Sjælstilstand. Nonnen var derfor ligeledes tilbageholden som i Bekjendtskabets første Dage, og nøiedes med at svare paa de forelagte Spørgsmaal uden at skynde paa den halvt om halvt Besirede, der endnu stedse kæmpede imod Naaden.

Henimod Enden af Juni Maaned meddeelte Miss Leane hende, at hun agtede at reise til Japan for at være nogle Dage hos sin Søster, og fik den Formaning med paa Veien, at hun maatte vedblive med at bede. Nogle Dage efter hendes Ankomst til Yokohama skrev hun et langt Brev til Forstanderinden for at svare paa en Sætning, som man tidligere havde sagt hende, nemlig: „De er nu allerede for meget oplyst om den katholske Tro, til ikke at udsætte Deres Sjæls Frelse for de største Farer, dersom De ikke vilde bønfalde Gud om virksom Oplysning.“ Hun skrev: „For at være saa aabenhjertig, som Deres Kjærlighed kræver det af mig. saa synes mig den Overbeviisning, at den katholske Tro skulde være nødvendig til Salighed, at være en Umulighed. Jeg stoler paa Jesu Christi Fortjenester og hans hellige Blod, og jeg kan med Hensyn til min Sjæls Frelse ikke finde Trøst i noget Andet, end denne Tillid.“ Man seer, at hun endnu ytrede sig som en rettroende Protestant. Det at bringe sin Uafhængighed til Offer, syntes hende heelt umuligt, og at hendes protestantiske Bekjendte havde den samme Mening om hende, godtgjør deres overensstemmende Dom om hende. „Hun er god“, siger en Efterretning om hende, „og gjør meget godt, men hun er en Dame, som ikke vil anerkjende nogen Autoritet og ikke vil underkaste sig Nogen. Hvad hun gjør, gjør hun alene og uden Hjælp og Raad.“

Ved denne Dom synes de protestantiske Prædicanter at have overseet den Omstændighed, at hun var Prote-

stant og ifølge deraf var beføiet til at protestere imod enhver fremmed Anskuelse.

Forstanderinden havde ikke Tid til at svare paa hendes Brev, og Miss Leane var derfor ene og alene henviist til Guds Hjælp i sin Kamp imod sin Søster og andre Veninder, som angreb hende paa det bitreste for en gunstig Doms Skyld, som hun havde fældet om Katholicismen. De meest hadske og løgnagtige Bøger mod den katholske Tro bleve hende paanødte, og de meest oprørende Bagvaskelser bleve støttede ved mundtlige Forklaringer. Hun læste Alt, overveiede Alt og til ikke ringe Forbauselse for hende selv afsløredes den saa foragtede og forhadte Kirkes Reenhed og Hellighed sig mere og mere for hendes Øine, og det netop igjennem alt det Smuds og Skarn, som Kirkens Fjender ikke blive trætte af at kaste paa Christi udvalgte Brud.

Efter et Ophold af omtrent en Maaned vendte Johanna tilbage fra Japan til Schanghai. Det guddommelige Forsyn indrettede det saaledes, at hun paa Veien traf sammen med Msgr. Petitjean. Ved første Øiekast erkjendte hun den sande Troes Sendebud i denne værdige Overhyrde. Hun lod sig forstille for Biskoppen og havde under den otte Dage varende Reise mange Samtaler om Katholicismen med ham. Nye Tvivl opstode hos hende, som tilintetgjorde den tomme Fred, med hvilken hun vilde omgive sin protestantiske Tro. En lang Tid derefter sagde hun, at hun ikke havde kunnet see paa ham, uden at nødes til at sige til sig selv: han er en af Christi sande Apostle. Saaledes har jeg forestillet mig dem.“

Efterat hun var ankommen til Schanghai, søgte hun Trøst og Hjælp for sin martrede Sjæl i St. Josephs Institut. Ved den første Samtale med Forstanderinden var hun mere aabenhjertet, og formaaede ikke længere at skjule sin indre Uro, men indrømmede, at hendes Tro var kuldkastet. Det var Naadens Scir — hun var allerede katholsk. Da Tvivlene ikke forundte hende Ro eller Fred, fereslog man hende at raadføre sig med en

Præst. „Ja“, svarede hun, „jeg vilde gjerne gjøre det, hvis jeg kunde finde en engelsk Præst; ingen anden vil kunne forstaae mig.“ Nu traf det sig, at den paafølgende Dag kom en engelsk Jesuit til Schanghai. Denne Jesuit var en Søn af Mistres Pittar*), hvis Conversionskrift Miss Leane havde læst kort iforveien, og som havde givet hendes Tro et alvorligt Stød. Miss Leane fik Nys om Paterens Ankomst og ønskede at have en Samtale med ham. Hun gik, og da hun kom tilbage, udraabte hun jublende: „Jeg er Katholik; jeg føler, at jeg maa offre alle mine Venner og det Kjæreste jeg eier paa Jorden for at erklære mig som Katholik; idag har Sandheden erobret min Sjæl. Det bør mig at leve i Fattigdom og Tilbagetrukkenhed med Katholikerne. Jeg er Katholik.“ Nu var Kampen tilende. (Sluttes.)

Om en christelig Høitideligholdelse af Julefesten**).

Skulde Du mene, christelige Sjæl, at blandt alle Fester i det katholske Kirkeaar, ingen er saa yndig og saa fuld af Trøst og Glæde som Julefesten, saa viid, at allerede de gamle ærværdige Kirkelærere vare af den samme Overbeviisning og det i den Grad, at den hellige Chrysostomus kaldte denne Dag for alle Festers Fest. Derfor jubler hele Kirken idag og synger i høie Toner: „Idag er den sande Fred kommen fra Himlen; idag er den gamle og stedse nye Forløsning og den evige Lyk-

*) Fru Pittars interessante Conversionskrift er i Uddrag optaget i Rosenthals „Convertitenbilder“. II. S. 198—235.

***) Efter Businger „Das Leben unseres lieben Herrn und Heilandes, Jesus Christus und seiner jungfräulichen Mutter Maria.“

saligheds Dag frembrudt for os; idag er Himlens Konge født for at føre de Fortabte tilbage til Himmerige; idag synge Englene Lovsange paa Jorden og glæde sig; idag juble de Retfærdige og udraabe: Ære være Gud i det Høieste! Alleluja.“

Saa lad dig da, christelige Sjæl, gennemtrænge af disse Følelser af hellig og taknemmelig Glæde, isærdeleshed i den hellige Midnats- eller aarle Morgentime, hvor du maaskee har den Lykke at kunne bivaane den høitidelige Gudstjeneste i din Kirke. O salige Time! O rørende og gripende Gudstjeneste i vor hellige Kirke. Hvor tone Klokkerne saa høitideligt og alvorligt igjennem Nattens Taushed som Guds Bud, der endnu forkynde den troende Menighed den store Fred, som Englene dengang forkyndte for de fromme Hyrder ved Bethlehem! Guds Huus straalere i Lysenes Glands. Aldrig bruse Orgelets Toner saa fuldt og saa majestætisk igjennem de hellige Haller; aldrig tone de hellige Sange med større Glæde; aldrig istemmer Præsten for Alteret „Gloria in excelsis“ med større Rørelse og Begeistring; aldrig synker den troende Menighed med mere Tro og Andagt i Knæ under den hellige Forvandling, hvorved Alteret i Sandhed bliver til en Krybbe; men heller aldrig strømmer nogensinde Guds Naade i større Fylde ned i de Frommes Hjerter end ved den midnatlige eller tidlige Morgen-Gudstjeneste.

Endnu i vore Dage forbereder man sig i gode og i Sandhed christelige Familier paa denne Gudstjeneste — ved fælles Bøn, from Læsning og opbyggelige Samtaler. Og, om der end i hver Menighed findes ulykkelige og forkomne Mennesker, der i den Grad have tabt al Kjærlighed til Christus og al Taknemmelighed for hans naaderige Fødsel, at de misbruge disse kostbare Timer til Daarskab og Udsvævelser; saa vil Du, o christelige Sjæl, dog ikke lade Dig forstyrre af deres Exempel, men enten i stille Tilbagetrukkenhed eller i din Families Kreds forberede din Aand og dit Gemyt paa de ophøiede Hæmmeligheder, der feires i Midnattens Gudtjeneste.

Thi denne første af de tre hellige Julemesser i den mørke Midnatstime feires til Minde om Christi Fødsel i Kjødet, den anden ved Morgenrødens Frombrud hentyder til den Eenbaarnes aandelige Fødsel i Menneskenes Hjerter, og den tredje, ved høilys Dag, tyder hen paa den evige Søns evige Fødsel af den himmelske Faders Skjød.

Men da Guds Søn paa denne Dag i et unyndigt Barns Skikkelse traadte ind i denne Verden, saa blev den fra Arilds Tid af betragtet som en særegen Glædedag for de kjære, uskyldige Børn, og derfor glædede man dem med en Krybbe og et Juletræ. O lykkelig er den christelige Familie, i hvilken der endnu boer saa meget christeligt Sindelag og Fromhed, at Forældrene paa en opbyggelig og anskuelig Maade ved en Krybbe fremstille Jesusbarnets Fødsel for deres Børn! Et Par ruc Stenc, hist og her bedækkede med Mos, danne Bakken, Grene af Fyrretræ, stukne imellem Stenene, ere Høidens Terebinther og Cedere, under hvilke man bygger Stalden af nogle smaa sammenføjede Bræder. Ovenover Stalden glimrer den gyldne Sjerne; de trindt omkring Grenene fæstede smaa Lys fremstille de straalende Engle, og en rødmalet, nedentil med Mos bedækket Steen i Nærheden af Stalden er det forfaldne Hyrdetaarn, ved hvis Fod et Par Lamgræsse. Men i Stalden selv ligger Jesusbarnet i Krybben paa Hø eller Straa; tilhøire staae Maria og Joseph, til venstre en Oxe og et Æsel; ja selv de tre fromme Hyrder, som tilbedende ligge paa Knæ foran Barnet, ere tilstode. — Og hvilken Jubel toner da ikke fra de uskyldige Børns Læber, naar endelig Døren aabner sig til det hemmelighedsfulde Værelse, hvori Fader eller Moder eller en kunstøvet Slægtning have opført denne Krybbebygning. Da skammer Faderen sig ikke ved de Taarer, hans Øie fælder, naar han, staaende noget afsides, hører paa, hvorledes den fromme Moder forklarer Krybben for de aandeløst lyttende Børn, og naar hun med moderlig Veltalenhed veed saa meget at fortælle om Jesusbarnets usigelige Kjærlighed til alle gode Børn, om dets overmaade store

Armod, om den velsignede Gudsmoders Mildhed og Skjønhed, om den hellige Pleiefaders Troskab og om de gode Hyrders salige Glæde! I denne lyksalige Stund blive Alle, som ere tilstede: Fader og Moder og Familiens voxne Medlemmer, igjen til Børn og derfor deelagtige i Sjælefredens Himmerige! Men Mindet om en saadan Juletime vil aldrig forsvinde af de uskyldige Børns Sjæle, og naar de allerede længe ere voxne, eller langt borte fra Forældrenes Huus opholde sig i det Fjerne, og Juleaften frembryder, saa vil Mindet om hin salige Time rinde dem ihu, og det vil blødgjøre deres Hjerter med hellig Rørelse, og taknemmelige ville de da velsigne de kjære Forældre, som have beredt dem saa stor og saa reen en Glæde.

Men skal Børnues Juleaften være fuldkommen, saa maa Juletræet ved Siden af Krybben ikke mangle. De smaa Lys straale da i Grenene, og imellem dem hænger de Smaacs Øienslyst: Frugter, Legetøi og andre Gaver, alt eftersom Forældrenes Velstand tillader. Og Jesusbarnet har i Sandhed selv beredet Børnene disse Gaver. Thi det er jo om dette Barn, at Apostlen skriver, at ved det er Alt blevet til, som har Tilværelse paa Jorden. Og Forældrenes Kjærlighed, som frembærer disse Gaver, og den uskyldige Glæde, som derved opvækkes i den barnlige Sjæl, og den barnlige Tak, som de Smaa bringe deres gode Forældre — er ikke ogsaa Alt dette Jesusbarnets Gaver? Og nu, læg vel Mærke til Juletræets dybe og herlige Betydning, christolige Sjæl, og er du saa heldig at være Huusbond eller Hustru, saa forsøm ikke ved letforstaaelige Ord at forklare dine Børn denne Betydning. Juletræet med sine Lys og mangfoldige Gaver er et Sindbillede paa og en Lignelse af Jesus Christus, det sande Livets Træ. Træet i Paradiset har bragt Mennesket Døden — men Christus bragte os Livet, Lys og overflydende Naade!

O sødeste Jesusbarn, Du det sande Livets Træ, lad mig stedse hvile i din Skygge, lad mig blive oplyst af

Dit Lys og mættes af Din Naades Frugter, indtil den Dag frembryder, da jeg ikke længere behøver Sindbilleder og Lignelser, men skal skue Dig selv i Din himmelske Glands og Herlighed Ansigt til Ansigt. Amen.

Politisk Overblik.

Orienteu. Den sidste Maaned har bestandig bragt mere og mere fredelige Efterretninger; i de seneste Dage er der endog kommet Efterretninger, der gaae ud paa, at Conferencen i Constantinopel efter al Sandsynlighed vil føre til Fred, da Rusland har viist sig meget maadeholdent i sine Fordringer.

Tydskland. Alt i lang Tid har Europas Presse gjenlydt af Ønsker om at høre en Udtalelse om det orientalske Spørgsmaal. Denne Udtalelse er nu kommet, men har næppe tilfredsstillet Nogen. Rigskanslseren sagde, at det orientalske Spørgsmaal ikke havde stor Interesse for Tydskland; at han maatte sympathisere med de Christne i Tyrkiet, men at Tydskland, kun dersom Østerrig blev truet, vilde blive nødt til at gribe activt ind i Sagen. Østerrigerne ere for en Deel blevne stødte over den Protection, som man saaledes lod dem blive til Deel. Vi have ikke kunnet værge os mod det Indtryk, at denne preussiske Resignation ikke er ganske frivillig, men diceret af Frygt for europæiske Coalitioner imod det nye Rige, som først og fremmest trænger til Sikkerhed og Ro for at naae den Fasthed, hvortil det saa høilig trænger. Den tydske Rigskanslser's Tale minder uvilkaarligt om Napoleons III's Udtalelser i 1866 i Anledning af den østerrigsk-preussiske Conflict, og det er vel muligt, at den Tid vil komme, da man i Berlin vil fortryde sin Tilbageholdenhed, ligesom Napoleon fortrød sin.

— Justitslovene ere for Tiden atter Gjenstand for Forhandling i den tydske Rigsdag. De Nationalliberale have, som man kunde vente, opgivet deres Modstand imod Regeringen, og Lovene ville rimeligviis, takket være et Compromis, gaae igjennem.

Frankrig. Deputeretkammerets liberalc Fleertal, under Gambetta, har endelig, ved Nægtelser paa det militaire og kirkelige Budget, drevet Ministeriet Dufaure til at indgive sin Demission. Conseilspræsident Dufaure og Indenrigsministeren traadte tilbage for Jules Simon; derimod lykkedes det Mac Mahon at beholde Krigsministeren. Venstre er ikke fuldkommen tilfreds, men indtil videre er Faren for Conflicter fjernet ved denne Indrømmelse.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader har udnævnt P. Bollig af Jesu Selskab til Bibliothecar for det vaticanske Bibliothek. Pateren er vel omtrent den største af de nulevende Sprogmand. Han taler 52 levende Sprog flydende og er tillige en stor Kjender af de semitiske Sprog. Kort efter at han var indtraadt i Jesu Selskab (lidt over 30 Aar gammel) skrev han ved en given Leilighed 45 Capitler om den salige Johaunes Berchmanns Levnet i lige saa mange forskjællige Sprog.

— Det staaer for nærværende Tid daarligt til med Cardinal-Decan Constantin Patrizi's Helbred. Denne den h. Faders Vicarius og trofaste Vens Liv lakker mod Enden, og hele det katholske Rom seer hans Endeligt med Sorg imøde. Men allermeest sørge de Fattige, hvis sande Fader han var, og som fik Alt, hvad han eiede, saa at han ofte selv led den bitreste Nød. Han solgte endog Diamanterne af Æreslegionens Storkors, hvormed Napoleon III. havde decoreret ham, for saaledes at kunne give efter for sin Tilbøielighed til at give de Fattige Almisser. Hvis man tør kalde det at give Almisse en Lidenskab, saa var det vel den eneste Lidenskab, Cardinalen ikke troede at burde modarbeide. (Han døde den 17de Debr.).

— Cardinal Domenico Bartolini har den 14de December tiltraadt sit Protectorat over Benedictinerordenen, hvilken Stilling den afdøde Cardinal Antonelli indtog. Et stort Antal af Prælater og Venner af Eminencen overværede Høitideligheden.

— De revolutionaire Blade glæde stedse paany deres troende Læsere med den Fabel, at Paven har indbudt de udenfor Rom residerende Cardinaler til Rom for at meddele dem Instructioner med Hensyn til Valget af hans Efterfølger. Hundrede Gange er denne Usandhed bleven gjendreven; men forgjæves. Bladene vide meget godt, at de lyve, og derfor skammede sig ikke ved stedse paany at opvarme den samme Historie. Naar protestantiske eller jødiske Redactioner forebringe Sligt, saa kan man let undskyldé dem med deres Uvidenhed om katholske Anliggender; men naar liberale Katholiker mene at turde byde deres Læsere dette, saa maae de nødvendigviis ansee disse for dummere end Børn. Thi ethvert Skolebarn bliver ved Religionsunderviisningen belært om, at det er Cardinalernes Gjerning at vælge den afdøde Paves Efterfølger. Aldrig har en Pave udpeget sin Efterfølger; det vilde heller ikke nytte meget. Thi Cardinalerne ere ikke Mænd, der behøve at blive gjorte opmærksomme paa en Candidat, som det skeer ved Rigsdags- og andre lignende Valg.

Paris. Israeliterne holde for Tiden et Møde i Paris under Forsæde af Crémieux, for at henvirke til, at Jøderne i Orienten blive ligestillede med de Christne. 60 Delegerede ere tilstede. Iblandt dem Storrabbiner Isidor fra Worms, Seligmann fra New-York, Storrabbiner Astruc fra Brüssel, Professor Kristeller fra Berlin. Pressen havde ogsaa sendt sine Referenter; men de fik kun Tildelelse under den Betingelse, at de underkastede deres Referater en Control af en af Mødets Medlemmer nedsat Commission. Jøderne tør nok vove noget Saadant. Naar Katholikerne vilde gjøre det, saa vilde man opleve sande Vidundere af den liberale Presses Vredesudbrud. De forsamlede Jøder ville næppe spille deres Arbeide, da Stormagterne sandsynligviis Intet ville have imod at gaae deres Ærinde.

Kjøbenhavn. Den 14de ds. feiredes Hr. Præfect Grüders 25-aarige Embedsjubilæum som Præst ved Sct. Ansgars Kirke. I den Anledning holdtes først i Kirken en Høimesse med Te Deum, i hvilken Høitidelighed et større Antal af Menigheden deltog, ligesom ogsaa Jubilaren, efter at være underrettet derom, indfandt sig for at overvære samme. Strax efter samledes alle Tilstedeværende i Skolelocalerue og begave sig med Forstanderskabet til Jubilaren for at bringe ham deres Lykønskninger

og Taksigelser. Sangforeningen udførte derpaa efter et Par andre Numere en i Dagens Anledning forfattet Sang, der paa en smuk Maade tolkede de Følelser, som opfyldte Alles Hjerter. I Forstanderskabets Navn udtalte Hr. Pastor Freund Menighedens taknemmelige Paaskjønnelse af Alt hvad Hr. Præfæcten i de henrundne 25 Aar har gjort for samme, idet han knyttede sine Ord til de Tanker, Hs. Høiærværdighed i sin Tiltrædelsesprædiken*) havde udviklet om Forholdet imellem Sjælesørgeren og Menigheden, og sluttede med at bede ham at modtage Beløbet af en i hele Præfecturet foranstaltet Indsamling for et Legat til vedvarende Minde om denne Dag, idet han tillige anmodede Modtageren om nærmere at bestemme, hvortil Legatets Rentor skulle anvendes. Hr. Præfæcten udtalte med hjertelige Ord sin Overraskelse over den ham aldeles uventede Høitidelighed samt sin Glæde over den ægte katholske Maade, paa hvilken Menigheden og Katholikerne i hele Præfecturet havde villet feire denne Dag og bevise deres Taknemmelighed mod Gud for al hans Godhed. Med Hensyn til Legatet maatte han udbede sig nogen Betænkningstid, for at kunne skjønne, hvorledes det bedst kunde anvendes for at stifte virkeligt Gavn. I Løbet af Dagen modtog Jubilaren endnu mange Gratulationer, deriblandt ogsaa Skolebørnenes, og han benyttede denne Leilighed til ligesaa kjærligt som indtrængende at lægge Børnene paa Hjerte, hvor vigtigt det er, ligesaa Barndommen af at vise sig som sande Christne ei blot i Kirken og Skolen, men ogsaa i Hjemmet og paa alle andre Steder. Denne Høitidelighed var paa den ene Side et nyt Beviis for det skjønne Forhold, som bestaaer imellem Hr. Præfæcten og de til hans aandelige Ledelse betroede Katholiker her i Landet, ligesom den ogsaa paa den anden Side vil bidrage til ydermere at befæste dette Forhold.

*) Denne Prædiken er oversat paa Dansk og findes trykt i en tidligere Aargang af dette Blad (Skandinavisk Kirketidende. 3. Aarg. 1855. Nr. 40 og 41, Side 625 ff.).

Taksigelse.

Det var en aldeles uventet Overtaskelse for mig, da jeg i Torsdags d. 14. ds. blev Vidne til en saa smuk og opbyggelig Høitidelighed i Kirken, og derefter i min Bolig modtog saa talrige og varme Lykønskninger i Anledning af, at det paa denne Dag just var 25 Aar siden jeg offentlig tiltraadte mit præstelige Embede og holdt min første Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke; og jo mindre jeg i en saadan ganske uforberedt Stemning var istand til at finde et nogenlunde tilsvarende Udtryk for mine Følelser, desto mere føler jeg Trang til, idetmindste nu ved en kort offentlig Udtalelse at bevidne min inderlige Tak til alle Dem, der ved denne Leilighed atter have viist mig Velvillie og Hengivenhed, ved at medvirke til Høitideligholdelsen af denne anden Jubelfest for min ringe Person. Da jeg veed med mig selv, at jeg i min præstelige Virksomhed aldrig har beilet til Menneskers Gunst og Bifald, maa det vistnok overraske mig meget, at see, at selv min saare ubetydelige Virksomhed ikke desto mindre har vundet en saa almindelig Anerkjendelse blandt mine kjære Troesfæller; og denne Erfaring glæder og trøster mig ogsaa særligt, fordi den vidner om, at der til Trods for Nutidens materialistiske og nyhedenske Signatur dog endnu findes ikke Faa, der vide at hæve sig over Mængdens Niveau til et høiere Standpunct, og fra dette ogsaa at vurdere en katholsk Præsts ideale Virken og Stræben. Maatte denne ægte katholske Retning stedse forblive den fremherskende iblandt mine christelige Venner og bevare dem for Tidsaandens Smitte og irreligiøse Tendenser!

En særlig Tak udtaler jeg endnu til mine elskede Medbrødre, til d'Hrr. Kirkeforstandere og andre fremragende katholske Mænd, som have foranstaltet baade selve Festligheden og Indsamlingen af Pengebidrag til et Jubilæums-Legat; jeg takker ogsaa alle Bidragydende samt uden Undtagelse Alle, som enten ved personlig Medvirkning eller ved opbyggelig Deeltagelse i Gudstjenesten og i den almindelige Gratulation have hædret Dagen d. 14de December, der ikke blot vil være mig i uforglemmelig Erindring, men ogsaa har opfyldt mig med nyt Mod til, ufortrødent at fortsætte min Gjerning saalænge som Herren vil unde mig Naade og Kraft dertil.

Det i Dagens Anledning stiftede Jubilæums-Legat paa to tusinde og sex hundrede Kroner agter jeg at sætte paa Rentes Rente, indtil Capitalen vil være stegen til tre eller endog til fire tusinde Kroner, og da ønsker jeg, at den aarlige Rente efter den p. t. fungerende kirkelige Foresatte Bestemmelse maa anvendes som Tillæg til den Præsts eller den Lærers Lønning, resp. Pension, som har virket længst i vor h. Kirkes Tjeneste i Danmark, med den Forpligtelse for vedkommende Legatarius, at lade aarlig læse tvende hh. Messer: een for Legatets ædle Stiftere og een for Undertegnede.

Kjøbenhavn, den 17de December 1876.

H. Grüder.

Ved Bladets Slutning have vi modtaget en Efterretning, som vi saa meget desto mere ile med at meddele vore Læsere, som vi vide, at den vil berede alle Katholiker her i Landet en kjær Overraskelse. Under den 21de November d. A. har vor hellige Fader udnævnt vor højærværdigste Hr. Præfect Hermann Grüder til Hans Helligheds Huus-Prælat, eller for at benytte de i det pavelige Breve brugte Ord, til „Antistes Urbanus seu Pontificalis domus Præsul“ (Romersk Præste-Forstander eller Forstander af det Pavelige Huus), for derved at hædre den Iver og Ufortrødenhed, med hvilken Hr. Præfecten har søgt at fremme Guds Ære og Sjælenes Frelse. Skjøndt vi godt vide, at den nys udnævnte pavelige Huus-Prælat ikke lægger stor Vægt paa sandanne Udmærkelser og helst ønskede ogsaa fremdeles at staa her som simpel Præst, saa hilse vi dog Alle med inderlig Glæde denne Ophøielse, der saa at sige er en af den høieste kirkelige Autoritet udtalt Bekræftelse af de Følelser, som ytrede sig ved den i forrige Uge feirede Jubelhøitid.

Maria-Foreningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 31te Jannar, Kl. 5 Eftm.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 24de December. 4. Søndag i Advent.

Mandagen den 25de December. Vor Herres og Frelzers Jesu Christi Fødsel 1ste Juledag. — I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 5 første Levitmesse med Prædiken. Kl. 6½ til 9½ hver halve Time stille Messe. Kl. 10 anden Levitmesse. — I Sct. Knuds Kapel: Midnat Kl. 12 første Høimesse. Kl. 12½ stille Messe. Kl. 9 anden Høimesse.

Tirsdagen den 26de December. Sct. Stephanus' festlige Mindedag. 2den Juledag. — 27. O. Johannes, Apostel og Evangelist. 28. To. De uskyldige Børns Fest 29. F. Thomas, Biskop og Mart. 30. L. Sturm, Abbed.

Søndagen den 31te December. Søndagen imellem Juul og Nytaar (Sylvester).

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
 Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.
-

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Fireogtyvende Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Krone Kvartalet, modtages paa alle Postcontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Lohrer, Adelgade 31 1ste Sal, Kjøbenhavn.

N° 49. Søndagen den 31te December. 1876.

Indhold: En protestantisk Diaconisses Omvendelse. Barnet blev omskaaret og kaldet Jesus. Kirkelige Efterretninger: Rom, Palæstina, Tydskland, Rhinhessen.

En protestantisk Diaconisses Omvendelse.

(Sluttet.)

Medens hun forberedte sig til med Høitidelighed at træde tilbage til den gamle og evig unge Moderkirke, talte hun ofte om de Kampe, som hun havde maattet ud-kæmpe i flere Maaneder, og bemærkede blandt Andet: „En af de Bevæggrunde, der bragte mig til at studere den katholske Religion, var den Omstændighed, at den første Katholik, som jeg mødte i mit Liv, var en i Sandhed from Person. Hun var den første, der forstod mig, og med hvem jeg uforbeholdent kunde tale om min Sjæls-tilstand. Denne Nonne sagde ikke mange Ord til mig, fordi hun havde ondt ved at udtrykke sig i det engelske Sprog og ikke nærede noget Haab om, directe at kunne indvirke paa min haarde Character. Men det Liv, som jeg med mine egne Øine saae i dette lille Selskab, hendes hengivende og ubegrænsede Iver; som paaskjønnes meget selv i protestantiske Kredse, bragte mig paa den Tanke,

at det Vidunder, at en Forening af Kvinder kan føre et lykkeligt Liv i fælleds Arbejde, kun kan have sin Mulighed i den sande Troes Eenhed, i hvis Besiddelse de ere overbeviste om at være.“

Miss Mac Leane udbredte nu ofterhaanden iblandt sine Venner den Nyhed, at hun beredte sig til at antage den romersk-katholske Tro. Isærdeleshed underrettede hun Matroserne derom, som daglig samledes om hende for at undervises. De vare alle meget bestyrkede og vilde ikke troe hende, indtil en af dem en Aftem bad hende om at forklare et Vers af den h. Jacobs Brev, hvilket Miss Mac Leane anvendte paa Læren om Skærsilden, som netop tydeligt udtales i dette Vers. For end yderligere at støtte sin Forklaring, forelæste hun et Sted af Mistress Pittars Levnetsbeskrivelse og viste sine Tilhørere, hvad en forhenværende Protestant tænkte om Skærsilden. En Matros ønskede at have denne Bog; men hun vilde ikke give ham den, fordi den var katholsk. Nu raabte Alle, at hun forkyndte dem en falsk Lære; men alligevel var deres Kjærlighed til deres Lærerinde saa stor, at de under Taarer toge Afsked med hende. Den paafølgende Dag fik hun mange Breve fra dem, nogle fulde af Smerte, og andre af Bitterhedsytringer.

Da de protestantiske Prædicanter fik Nys herom, holdt de det for rigtigt, i Fremtiden at holde Matroserne fjernede fra hende, og saaledes blev hun nødsaget til at opgive denne Gjerning, som hun hidindtil med hele sin Sjæls Høimodighed og Iver havde indviet sig til. Det sidste Baand var nu sønderrevet; dog forsøgte nogle Venner endnu at nærme sig hende for at holde hende tilbage fra dette „Feiltrin“. En protestantisk Præst, som boede langt borte fra Schanghai, foretog en Reise dertil for hendes Skyld; men han kom forgjæves. Miss Mac Leane ventede med Længsel den Dag, paa hvilken hun skulde vende tilbage til den sande Kirke. De faa Maaneder, som denne udvalgte Sjæl endnu maatte vente, indtil hun skulde indtræde i Christi Faaresti, befæstede

hendes Trofasthed i Kampen mod hendes gamle Troesfæller og førte hende med Kæmpeskridt fremad paa Sandhedens Vei. „Jeg føler mig som hjemme (at home) iblandt Katholikerne“, sagde hun. „Intet synes mig Nyt. Alt forekommer mig som bekendt.“

En Prædicants Hustru søgte at bringe hende til at vakle i sin Beslutning, idet hun viste hende Bibelen med de Ord: „Kan De have Hjerte til at kaste denne dyrebare Bog fra Dem?“ — „Nei“, svarede Miss Leane, „men hidtil har jeg kun læst den; for Fremtiden vil jeg indpræge den i mit Liv. Thi naar Protestanterne have Bibelens Bogstav, saa ere Katholikerne ene og alene i Besiddelse af dens Aand.“ Da alle andre Midler ikke vilde forslaae, saa forsøgte Protestanterne det med Bønnen. Saaledes bleve da offentlige Bønner anordnede i deres Kirker saavel som i deres „Meetings“, for dette forvildede Faar. Naturligviis havde heller ikke dette Middel det ønskede Resultat. Saa vilde man sørge for, at det givne slette Exempel ikke skulde finde Efterlignelse. Man prækede altsaa paa den følgende Søndag i meget skarpe Udtryk om „den Apostasi, der hyller sig i Fromhedens Kaabe“. Saaledes behagede man at kalde det heltmodige Offer, som Miss Leane bragte, idet hun fulgte Samvittighedens Røst. Men selv dette var disse Mennesker, der synes slet ikke at forstaae Spørgsmaal, der vedrøre Evigheden, ikke nok; man vilde ogsaa brændemærke hendes Forstand, idet man udsprede det Rygte, at hun var forrykt; og selv ved deres Character og Stilling fremragende Personer undsaae sig ikke ved efter Evne at bidrage deres til dette Rygtes størst mulige Udbredelse. Ja, de gik endog saa vidt at sige hende lige i Ansigtet, at hun kunde have gjort dette Skridt i et Anfald af Vanvid. At disse Folk heller ikke skammede sig ved at udmale det meest modbydelige Vrængebillede af Katholicismen, ved hvilket ikke blot Kirkens Tjenere og dens Skikke under de taabeligste Bebrejdelser besudledes med Smuds, men

ogsaa de af Protestanterne saakaldte Grundsandheder angrebes, er ikke til at forundres over. *)

Imidlertid havde det Rygte udbredt sig, at Miss Mac Leane skulde døbes Juleaften. Man har nemlig al Grund til at tvivle om den af Presbyterianerne meddelte Daabs Gyldighed, af hvilken Grund Convertiter af denne Sect altid døbes betingelsesviis, da Daaben jo medrette maa kaldes Døren til Kirken. Et stort Antal Protestanter og iblandt dem 7 eller 8 Prædicanter vilde være Øicvidner til den Høidelighed, ved hvilken Katholikerne „vilde fremvise deres glimrende Erobring“. Efter disse Herrers Mening kunde Høitideligheden kun finde Sted under Midnatsmessen; og saa var da St. Josephs Kirke opfyldt indtil den sidste Plads. Men Messen gik til Ende, uden at Miss Mac Leane viste sig, og uden at nogen Forberedelse tydede paa en følgende Cæremoni. En af de Nysgjerriges store Skare vovede nu at spørge en Præst om, paa hvilken Tid Daaben skulde foretages. „Vi har idag havt to Daabshandlinger“, svarede den Adspurgte; „jeg veed ikke, hvilken Daab De taler om. Den ene Daab var en Protestantindes, den anden en Hednings.“

Miss Leane havde nemlig begivet sig til Kirken Kl. 1 om Eftermiddagen den 24de December 1874, og var bleven døbt betingelsesviis, fordi man, som ovenfor bemærket, medrette tvivlede om hendes Daabs Gyldighed. Faddere vare en Katholik, der for flere Aar tilbage havde antaget den katholske Tro, og en amerikansk Dame. Ydmygt knælede hun ved Kirkens Indgang og afsvor sin Vranglære. I hele hendes Holdning viste sig en vidunderlig

*) Ja, det er ikke til at forundres over, siden mange protestantiske Coryphæer, selv i Danmark, ikke synes at kjende noget andet Middel til at komme Katholicismen tillivs, end at danne sig selv et Vrængbillede af den katholske Kirke, som de da med salvesfulde, ulogiske og sig indbyrdes modsigende Phraser drage tilfælt imod. Jfr. Martensen: Katholicisme og Protestantisme, Nielsen: folkelige Foredrag, og anonyme Artikler i Fædrelandet og andre Blade.

Ro, en Frugt af den Naade, som opfyldte hendes Indre, og hendes Ansigt straaede af Glæde over, at Veien til Jesu Christi uendelige Naadeskatte nu var aabnet for hende, og at hun ved Guds Naades Hjælp havde seiret i den svære, langvarige Kamp. I tre Dage havde hun forberedt sig til Daaben i St. Josephs Institut, hvorhen hun havde trukket sig tilbage for i Stilhed og Eensomhed bedre at kunne lytte til Naadens Røst, og fra Kirken begav hun sig igjen tilbage dertil for at oppebie den Time, der skulde bringe hende den Lykke, for første Gang i sit Liv at nyde Christi sande Legeme og Blod. For et Par Maaneder siden var hun bleven saa dybt rystet af den Sandhed, at hun hidtil kun havde faaet Brød og Viin istedetfor Herrens Legeme og Blod, naar hun var traadt hen til „Herrens Bord“, paa Grund af, at de protestantiske Prædicanter ikke ere virkelige Præster, og derfor ikke kunne forvandle Brød og Viin til Christi Kjød og Blod. Nu nærmede den Time sig, der ikke længere skulde skuffe hendes Forventninger, da hun skulde modtage den h. Communion af en Præst, hvis Fuldmagt til at foretage en gyldig Consecration ikke kan betvivles, eftersom den ved lovlig Haandspaalæggelse og Salvelse er nedarvet fra Apostlene, til hvem Herren sagde ved den sidste Nadvere: Gjører dette til min Ihukommelse, o: forvandler Brød og Viin til mit Kjød og Blod, saaledes som jeg nu har gjort.

Det vilde være ligesaa umuligt som overflødigt at skildre den Lykke hun nød, efter at vor Frelser var draget ind i hendes velforberedte Hjerte. Hun selv kunde ikke finde Ord til at udtrykke sin Glæde med, og udraabte kun: „Jeg er Katholik. Min Lykke er usigelig!“ Og i de Timer, der fulgte paa Communionen, formaaede hun kun at gjentage: „Jeg kan ikke finde Ord; min Lykke kan ikke udsiges i noget Sprog. Gid mine tidligere Troesfæller kunde forstaae dette! Men jeg har bedet for dem og tilbudt mig selv som et Offer for alle mine fordums Venner, for at det Lys, som opgik for mig, ogsaa maa

frelse dem fra den Mørkets Afgrund, i hvilken Hovmod og Vankundighed holde dem fængslede.

Ved Siden af Miss Leane knælede Moderen til en Elev af St. Josephs Institut, som ligeledes for første Gang annammede den h. Communion. To Dage senere modtog begge Confirmationens h. Sacrament.

Det at leve i Sandhedens Tjeneste er efter alle de modtagne Naadegaver den Nyomvendtes eneste Ærgjerrighed, og hun, som tidligere var vant til at tale i store Forsamlinger, er nu lykkelig, naar hun lærer de smaa Børn at stamme Guds Navn, og naar hun kan sige dem, at de ere skabte til at erkjende, elske og tjene Gud.

Barnet blev omskaaret og kaldet Jesus.

„Da otte Dage vare fuldkommede, og Barnet skulde omkæres, blev Hans Navn kaldet Jesus, som det var kaldet af Englen, førend Han blev undfangen i Moders Liv.“ Luc. 2, 21.

Dette er de korte og simple Ord, med hvilke Evangelisten Lucas fortæller en overmaade vigtig, betydningsfuld og paa Hemmeligheder rig Tildragelse. Thi det guddommelige Barn vilde ikke paa anden Maade end ved sit allerhelligste Blods Offer fortjene sig sit hellige Navn, „Jesus“ 3: Forløser og derved aabne det nye Verdensaar under Naadens Pagt. Dette skal nu alt overveies og det saaledes, at vi

1. betragte den hellige Omskærelse.
2. Navnet „Jesus“ og
3. det nye Aars Betydning.

1. Hvad Omskærelsen angaaer, da vide vi jo Alle, at Gnds selv har anordnet den i det gamle Testament,

og det af en tredobbelt Grund: 1) som et Tegn paa Pagten med sit Folk og paa Folkets Udvælgelse; 2) som en sindbilledlig Paamindelse om Hjertets Omskærelse og Aflæggelse af Kjødets urene Lyster; og 3) til en ydmyg Erindring om, at allerede det nyfødte Barn er en Synder og paa Grund deraf har forbrudt sit Liv — som „er i Blodet.“

Omskærelsen skete altid ved Dagens Frembrud. I Klippehulen ved Bethlehem vare Lamperne tændte, og flere fromme Personer fra Naboeegnen, navnlig Hyrder, vare komne hid for at overvære denne hellige Handling. Efterat Præsten havde fuldbyrdet Omskærelsen, læste han den foreskrevne Bøn: „Priset være Herren, vor Gud, som har helliget sin Elskede fra Moders Liv af, som har paa-trykt vort Kjød sin Lov, og betegnet sine Sønner med sin hellige Pagts Tegn til Deelagtighed i Abrahams, vor Faders Velsignelse!“ hvorpaa de Tilstedeværende læste Psalmistens Ord: „Hil den, som Du har udvalgt og antaget til Din Søn.“ Den smertefulde Moders milde Taarer vedbleve at flyde, medens hendes Søns første Blod flød for Syndernes Forladelse: hun blandede sine Taarer med det lydeløse Lams.

Men hvorfor disse Taarer? Hvorfor vilde det hellige Barn underkaste sig en Lov, som var given for Syndere? Derpaa svare Theologerne Følgende: 1) vilde den guddommelige Frelser derved bevise, at han havde et virkeligt menneskeligt Legeme, og ikke et Skinlegeme, saaledes som senere Vranglærere paastode; 2) vilde han paa en høitidelig Maade anerkjende den gamle Pagts Lov, som var givet af Gud; 3) vilde han for hele Verden kundgjøre sin Nedstammelse fra Abraham efter Kjødets; 4) gav han ved sin Omskærelse os et Exempel paa Lydighed mod alle Kirkens Foreskrivter, om de end forlango noget af os, som strider mod vor sandselige Natur; 5) vilde han begynde sin bitre Lidelse, hvorved han har forløst os, med paa den Dag at udgyde sit helligste Blod, hvorfor han fik Navnet „Jesus“ α : Forløser; 6) vilde han bære

det gamle Testaments Byrde, for derved at befrie os for den, saaledes som det staaer skrevet i den hellige Apostel Pauli Brev til Galaterne: „Gud sendte sin Søn, som underkastede sig Loven, for at befrie dem, som vare under Loven.“ Men fornemmelig vilde han derved, at han, som en almindelig Synder, underkastede sig Omskærelsens Lov, fremstille sig som den, der tog Verdens Synder paa sig — som hele den syndige Menneskeheds Stedfortræder. Guds Søn havde ved sin Menneskevordelse og Fødsel kun antaget et Menneskes Skikkelse; men ved Omskærelsen antog han en Synders Skikkelse og blev en Stedfortræder for alle Syndere, for som saadan at bære den guddommelige Forbandelse og afsone alle Misgjerninger.

Tak derfor, o min Jesus, være Dig i al Evighed! Med inderlig Kjærlighed hilser jeg Dig som min Blodbrudgom, som vilde formæle sig med mig ved sit Blod baade i sit Livs første og sidste Timer! O Retfærdighedens Sol! hvor straalere Du ikke baade ved Din Opgang og ved Din Nædgang — i Klippehulen i Bethlehem og paa Golgatha — i blodigt Purpur! En rosenrød Morgenrøde forkynder en mild Aftenregn; og hvad betyder Din Omskærelses blodige Morgenrøde Andet, end at Dit Blod skulde strømme som en mild Regn ud af Dine Aarer ved Dit Livs Aften. O kjære Jesusbarn! hvorledes var Du tilmode ved Din Omskærelse! Ak, tilvisse tænkte Du derved ogsaa paa al den Skamløshed og Uteerlighed, hvormed Menneskene besmitte sig, og Du bønfuldt Din himmelske Fader om Forbarmelse for disse Ulykkelige. Derfor være Din uendelige Kjærlighed prisat, og Tak være Dig sagt for alle Smerter paa Legeme og Sjæl, som Du ved Din Omskærelse vilde taale for os arme Syndere.

2. Da Barnet var blevet omskaaret, blev dets Navn kaldet Jesus. Hvorfra stammer dette søde og vidunderlige Navn? Du veed det, christelige Læser. Det er ikke Mennesker, som have opfundet det, ingen endelig Aand har udtænkt det, det er ikke Verden, som har frembragt det: dets Oprindelse er guddommelig! Og efterat dette

ophøiede hemmelighedsfulde Navn var udtalt i den allerhelligste Treenigheds Skjød, fik en af Himlens Fyrster Befaling til at forkynde det for Verden, og fremfor alt for den udvalgte Jomfru Maria: „See, Du skal føde en Søn, og Du skal kalde hans Navn „Jesus“, og derpaa for den hellige Joseph: „Du skal kalde hans Navn „Jesus“, thi han vil frelse sit Folk fra deres Synder.“

Ja, det er Jesu Navnets Betydning: En Frelser fra en Afgrunds Dyb, fra hvilken ellers Ingen kunde frelser; en Frelser fra Forbandelsen, som i 4000 Aar havde tynget paa hele Skabningen; en Frelser fra Syndens Aag og Djævelens Trældom, ved hvilken al den menneskelige Naturs høiere Kraft var brudt; en Frelser fra Aandens Mørke, fra Hjertets Forstokkethed og fra Villiens Afmagt; en Frelser fra den evige Død, til hvilken vi alle vare hjemfaldne for Syndens Skyld — dette er Betydningen af det høihellige Navn „Jesus“! Derfor udbryder den ærværdige Ludvig af Granada, fuld af Glæde: Vær priset, o salige Dag, paa hvilken dette blev os forkyndt! Herren havde allerede før denne Dag sendt mangan en Jesus: mangan en Frelser; men de vare kun Frelser for Legemet og for Kjødet, for Huse, Gods og Jorder. Ingen af dem formaaede at frelse det kostbareste af Alt, nemlig vor udødelige Sjæl, fra Syndens Byrde og Djævelens Vold. Til en saadan Frelse maatte der sendes en ny og enestaaende, en gudmenneskelig Frelser, og denne Ene er Jesus, som er Christus, vor Herre, høiløvet i al Evighed!“

Jesus! Det er dette Navn, om hvilket Bruden i Høisangen taler til sin elskede Brudgom: „Dit Navn er en udgydt Olie.“ Derfor hilser den hellige Bernhard dette Navn med de af Kjærlighed glødende Ord: „O velsignede Navn! O Olie, som udgød sig over hele Verden! Fra Himlen udgød den sig over Judæa, og fra Judæa overstrømmede den hele Jordkredsen, og fra Jorden trænger det endog ned i Helvede, saa at for dette Navn alles Knæ bøie sig, deres i Himlen, deres paa Jorden, og deres under Jorden. Hvor stor en Lighed er der ikke imellem Olien

og Brudgommens Navn! Olien har tre Egenskaber: den lyser, den nærer og læger. Den vedligeholder Ilden, den nærer Kjødet, og mildner Smerten. Saaledes tjener den som Lys, som Spise og som Lægemedel. Saaledes lyser ogsaa Navnet „Jesus“, naar det bliver forkyndt, saaledes nærer det, naar det overveies, saaledes læger det, naar det bliver paakaldt. Thi hvorfra stammer Troens pludselige Lys over hele Jordkredsen, uden derfra, at Navnet Jesus blev forkyndt? Og hvad Andet nærer Hjertet mere, hvad styrker Dyden, hvad vedligeholder de fromme Sæder hvad beforder de kydske Drifter, hvad opfylder Sjælen med Salighed og modig Kraft, hvad Andet end Navnet Jesus, naar det bliver overveiet med Andagt? Men er Nogen af os bedrøvet, eller forsagt, i Fare eller i Synd, — see, da viger Bedrøvelsens og Forsagthedens Mørke bort for det opgaaende Lys, saasnart Navnet „Jesus“ rinder ham i Hu og kommer i hans Mund, og den Angstfulde og Synderen aander igjen et nyt Liv. Smagløs er enhver Sjælespise, naar den ikke er bleven overgydt med dette hellige Navns Olie; fad uden dette Kryderi! Hvad Du end skriver, saa behager det mig ikke, naar jeg ikke læser Jesu Navn deri; hvad Du end forklarer eller taler, det glæder mig ikke, naar jeg ikke hører Navnet Jesus. Jesus er Honning for Tungen, Vellyd for Øret, Balsam for Hjertet. Bær derfor stedse dette Navn i Dit Hjerte; thi dertil formaner den himmelske Brudgom Dig selv, naar han i Høisangen siger: „Sæt mig som et Segl paa Dit Hjerte, som et Segl paa Dit Hjerte.“

O, jeg Daare, som hidtil har berøvet mig selv saa mangan sød Trøst, idet jeg forsømte at udtale Jesu allerhelligste Navn med Andagt, at paakalde det og betragte det! Ak, heelt forskjællige Navne beskæftige ofte min Sjæl. Og hvad Vinding have de bragt mig! — O velsignede Jesu Navn! paa Dig vil jeg fra nu af tænke i Trængsel og Trøstesløshed, Dig vil jeg paakalde i Fristelsens Time, Dig vil jeg forherlige i Alt, hvad jeg arbejder, taler eller skriver!

Men da skal ogsaa al den Velsignelse og den vidunderlige Kraft, som er skjult i dette herlige Navn, udgyde sig over al min Gjøren og Laden. Eller tvivler Du maaskee, min Sjæl, eller mener Du, at der ikke i dette Navns fem Bogstaver skulde være en særegen Kraft? Hvorledes? I de fem smaa Stene, som Hyrdedrengen David slyngede imod Goliath, laae der en saa stor Kraft, at den vældige Kæmpe derved blev kastet til Jorden; og det helligste af alle Navne, der bestaaer af fem Bogstaver, og som er blevet aabenbaret os af den allerhelligste Treenighed selv, skulde være magtesløst? Nei, der ligger en stor Kraft i Jesu helligste Navn, naar det paakaldes med Tro og from Andagt. Thi saaledes har den evige Viidsoms, egen Mund forkyndt det: „I mit Navn skulle de uddrive Djævle, tale i nye Tungemaal, tage paa Slinger, og naar de drikke nogen Forgift, saa skal den ikke skade dem. De skulle lægge deres Hænder paa de Syge, og de skulle helbredes.“ Og atter: „Hvadsomhelst I bede Faderen om i mit Navn, saa skal det gives Eder.“ Og Hedningernes store Apostel skriver: „Han fornødrede sig selv og blev lydig indtil Døden, indtil Døden paa Korset; derfor har ogsaa Gud ophøiet ham og givet ham et Navn, som er over alle Navne, saa at i Jesu Navn skulle Alles Knæ bøie sig, deres i Himlen, deres paa Jorden og deres under Jorden.“ Ja Apostelfyrsten forsikrer: „Der er ingen Frelse i nogen Anden; thi der er ikke givet Mennskene noget andet Navn, i hvilket vi kunne blive salige.“

Apostlene og de første Christne have paakaldt dette Navn med en urokkelig Tro og draget stor Nytte deraf i Legemets og Sjælens Anliggender; hvorfor er det da anderledes med os? — Du veed ikke hverken at raade eller hjælpe Dig, — og Du glemmer, med Andagt at udtale Navnet Jesus, for deri at finde Lys, Trøst og Raad! Du er bleven saa modfalden over et Tab, at en uovervindelig Sorg holder Dit Sind fængslet, og Du falder ikke paa at gjøre Din Sjæl fri og glad ved Jesu helligste Navn! Du plages af Fristelser, og tænker ikke paa, ved Navnet

Jesus at beseire Mørkets Magter! Du er syg og sætter en større Lid til dødelige Lægers fattige Kunst end til Din udødelige Frelasers helligste Navn!

Christelige Sjæl! opmand Dig til de første Christnes herlige Tro, sæt Din Lid til Jesu Navn; aldrig udtørrede, aldrig ældende Kraft, og ligesom dette høihellige Navn staaer lysende over det nye Verdensaars Port, som Christus har aabnet ved sin Menneskevordelse, saaledes begynd ogsaa Du paa den nærværende Dag, paa Christi Omskærelses Festdag, det nye borgerlige Aar i Jesu allerhelligste Navn.

3. Eller kunde der gives en mere passende Hilsen i det nye Aars første Time end den: „Lovet være Jesus Christus — i al Evighed.“ Dette dyrebare Navn er jo blevet os givet og forkyndt for Verden, som den bedste Nytaarsgave. Propheten Isaias hentyder allerede herpaa, naar han i prophetisk Aand udbryder: „Et Barn er bleven født for os, en Søn givet os, og hans Navn skal være: Fremtidens Fader,“ og den nye Pagts Apostel stadfæster denne Spaadom, idet han skriver: „Er Nogen i Christo, saa er han bleven en ny Skabning: det Gamle er forbigaent, og see Alt, er blevet nyt“. Følgelig kan Overgangen fra det Gamle til det Nye, hvis den skal bringe os Held, kun skee i Jesus Christus og under Paakaldelsen af hans helligste Navn. Ligesom derfor den fromme Christen paa Juledagen i Glæde og Tak har aabnet sit Hjerte for Frelseren, saaledes henvender han sig idag til Frænder og Slægtninge med den glade Hilsen: „Lykke til det nye Aar!“ det vil sige, han ønsker af sit inderste Hjerte, at alle hans Kjære skulle tage Deel i den ved Christus bragte Naade, i Guds paany aabenbarede Kjærlighed og i alle baade aandelige og legemlige Velgjæringer, som det guddommelige Barn har bragt Verden. Thi det Ord bliver evindeligt sandt, som siger: „Søger først Guds Rige o: den overnaturlige Naade i Christo, saa skal ogsaa enhver naturlig Gave, som er nødvendig for det jordiske Liv, giver Eder som Tillæg.“

Ja, kjære Jesusbarn, saa rigt paa Naade og Forbar-
 melse! Lad mig faae Deel i Dine Velsignelsers Fylde
 hele det nye Aar igjennem — men ikke blot mig, men
 ogsaa alle mine Venner og Slægtninge! Alt, hvad det
 nye Aar vil bringe mig, det lægger jeg i Din Haand,
 Lykke og Ulykke, Glæde og Sorg. O mit elskede Jesus-
 barn, jeg træder hen til Din Krybbethrone i den første
 Morgenstund af det nye Aar; Du skal være den Første,
 for hvem jeg nedlægger min Ønsker. Af ganske Hjerter
 ønsker jeg Dig, at intet Menneske maa fornærme Dig ved
 Synd og Daarlighed i dette Aars Forløb. Af ganske Hjerter
 ønsker jeg, at alle Mennesker maae erkjende Dig med
 større Klarhed, elske Dig med større Inderlighed og tjene
 Dig med større Oprigtighed. Af ganske Hjerter ønsker
 jeg, at de Vantro og Vrangtroende maae vende sig til
 Dit Lys, og Synderne omvende sig. Af ganske Hjerter
 ønsker jeg, at Dit Rige maa komme til os og Dit Herre-
 dømmes befæstes i alle Menneskers Hjerter. Af ganske
 Hjerter ønsker jeg, at Din allerhelligste Villie maa skøe,
 som i Himlen saa og paa Jorden. O mit elskede Jesus-
 barn, giv at mine Ønsker maae finde Dit Velbehag; og
 ligesom jeg nu har begyndt det nye Aar i Dig, i Troen
 paa Dig og i inderlig Kjærlighed til Dig, saaledes give
 Du og mig og alle dem, som staae mig nær, den Naade,
 at vi hele Aaret igjennem holde fast ved Dig i urokkelig
 Troskab, saa at, naar oengang det sidste af de os tilmaalte
 jordiske Aar er udløbet, det store og uforgængelige Nyaar
 maa frembryde for os i den lykkelige Evighed. Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Enkehertuginde Gallicra har oversendt den hellige Fader en Million Frs. i Peterspenge, og Paven har strax anvendt disse Penge i veldædige Øiemed. De fromme Stiftelser fik to tredie Dele deraf, og den øvrige tredie Deel bliver anvendt til at bygge Boliger for fattige Familier paa Piazza Mastai i Forstaden Trastevere, hvor Pius IX. allerede har ladet bygge flere Huse for Trængende.

— Rom, 14de December: Igaar indtraf Napoleon III's Søn hertil. Han steg af hos sin Cousine Fyrstinde Augusta Gabrieli, en Søster til Cardinal Bonaparte. Hensigten med hans Komme til Rom er at vise sin Ærefrygt for Pius IX., som er hans Gudfader. Som man ikke kunde vente det anderledes, modtog den h. Fader ham med Velvillie, men han gjorde ham, om end kjærlighedsfulde, saa dog dadlende Bemærkninger om det Selskab, Napoleoniden har omgivet sig med i Italien. „Dit legemlige Velbefindende“ sagde den h. Fader, opfylder mig med Glæde; men jeg giver Dig at betænke, at din Sjæls Frelse er langt vigtigere end hiint. Det vilde være det Bedste, om Du vilde afkorte dit Ophold i Italien. Ogsaa din Fader kom til Italien og opholdt sig ofte paa Halvøen, men vandt Intet ved dette Ophold.“ Ved Slutningen af Audientsen formaaede Pius IX. Napoleon III.'s Søn iil ikke at lægge stor Vægt paa jordisk Storhed. Hans Families Skjæbne oplærte ham tilstrækkeligt om, hvor ofte det dybeste Fald følger paa en hurtig og høi Stigen. Man venter ogsaa den sidste Napoleons Enke, og hun vil da kunne give sin Anger tilkjende over de stolte Ord, hun betjente sig af i 1870: „Kaiserens Families og Frankrigs Thrones Interesser gaac over den hellige Stols.“ Tredivede Dage efter at disse Ord vare udtalte, havde denne Families Herlighed faaet Ende. — Kaiserinde Eugenie blev virkelig modtaget af Paven den 16de Decbr. Cardinal Bonaparte ledsagede hende.

Palæstina. Italienske Blade bringe den interessante Efterretning, at der vil blive anlagt en Havn i Jaffa, og derfra en Jernbane til Jerusalem samt at der skal anlægges katholske Colonier over hele det hellige Land. Ingenieuren Pierroti har arbeidet paa denne Plan siden 1854. Hr. Pierroti mener derved at kunne lette Katholikerne den

Opgave at grundlægge Skoler Waisenhouse, Hospitaler og andre veldædige Anstalter. Desuden vilde dette Foretagende ogsaa i en betydelig Grad befordre Besøget af de hellige Steder. Det kan ikke betvivles, at Katholiker i alle fem Verdensdele ville bidrage deres Skjærv hertil. Det, at den hellige Stol har billiget hans Project, opfylder Hr. Pierroti med det Haab, at hans Plan vil lykkes. Porten har ved et Ferman approberet Udførelsen af Planen og en Comité er allerede bleven dannet.

Tydskland. „Germania“ har modtaget følgende Inse-
rat: „Jeg anmoder den ærede Redaction af „Germania“
om at optage følgende Gjenkaldelse i Deres Blads Spalter:

Undertegnede erklærer herved, at han med dyb Smerte beklager sit Frafald fra den ene sande romersk-katholske Kirke ved sin Deeltagelse i Gammelkatholicismen, og at han af ganske Hjerte beder alle dem om Tilgivelse, som han derved har givet Forargelse.

C. Joh. Nep. Kuffiski;
fhv. Vicar ved den kath. Sognekirke
i Greetz (Posen).“

Ligeledes er den frhv. Capellan i Ustrow, Carl Russek, der i Begyndelsen af October var gaaet over til Protestantismen, vendt tilbage til den katholske Kirke.

Rhin Hessen. Efter den conservative „Deutsche Reichs-
post“ ere i Hessen over 5—6000 Protestanter udtraadte af den evangeliske Landskirke. Ligeledes træde mange Folk ud af den lutherske Kirke trindt omkring i hele Hessen. Saaledes meldte i Pfedderheim, hvor det saakaldte Luthertræ staaer, 181 Personer sig ud af Landskirken og sluttede sig til den saakaldte Forening af „de frie Protestanter“; i mange Menigheder er kun Sognepræsten og nogle Familier Medlemmer af den gamle Landskirke. Disse „frie Protestanter“ troe, som det fremgaar af deres Erklæringer, slet Intet mere. De nægte Christi Guddom, den hellige Treenhed og overhovedet den ene sande Gud og det evige Liv. Det Høieste for dem er Materien og Staten. Saa vidt er altsaa Protestantismen paa Luthermindets Jordbund kommet!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 31te Decemer. Søndagen imellem Juul og Nytaar (Sylvester).

Mandagen den 1ste Januar. 1877. Christi Omskærølse. — 2. Ti. Octav af Sct. Stephanus. 3. O. Octav af Sct. Johannes; Kl. 8½ Messe for Ansgariustoreningen. 4. To. Octav af de uskyldige Børns Fest. 5. F. Telesphorus, Pave og Mart.; Kl. 8½ Broderskøbsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7½ Aften Broderskabsandagt.

Løverdagen den 6to Januar. Herrens Aabnbarelses Fest eller Epiphani, ogsaa kaldet: Helligtrekongersfest.

NB. Nytaarsdag, Helligtrekongersdag og Søndagen d. 7. Januar afholdes i Sct. Ansgars Kirke den første Kvartalscollect af Peterspenge for 1877.

Søndagen den 7de Januar. 1ste Søndag efter Epiphani.

Søndags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.**
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8 stille Messe med Homilie, i Hospitalet, Parcelveien 44.
 „ 9 Høimesse i Sct. Knuds Kapel.
 „ 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 10 høitid. Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.**
 „ 7 stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke og i Hospitalet.
 „ 7½ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Ansgarii Kirke.
 „ 8½ stille Messe i Sct. Knuds Kapel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
 „ Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
 hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.